

Universitat Autònoma de Barcelona

ADVERTIMENT. L'accés als continguts d'aquesta tesi queda condicionat a l'acceptació de les condicions d'ús establertes per la següent llicència Creative Commons: http://cat.creativecommons.org/?page_id=184

ADVERTENCIA. El acceso a los contenidos de esta tesis queda condicionado a la aceptación de las condiciones de uso establecidas por la siguiente licencia Creative Commons: <http://es.creativecommons.org/blog/licencias/>

WARNING. The access to the contents of this doctoral thesis it is limited to the acceptance of the use conditions set by the following Creative Commons license: <https://creativecommons.org/licenses/?lang=en>

TESI DOCTORAL 2020

**Estudi de l'aprenentatge en l'alumnat de Fisioteràpia i la
interacció entre els agents implicats**

Yolanda Sánchez-Retamero

Directora: Marina Tomàs-Folch

Tutor: Diego Castro Ceacero

Doctorat en Educació

Departament de Pedagogia Aplicada

UAB

Agraeixo...

A la Doctora Marina Tomàs, per acompanyar-me en tot aquest temps, per ser-hi fins al final, per compartir i per tenir aquesta capacitat de fer lloc a tot. Gràcies per tot l'aprenentatge que m'has aportat, per escoltar-me un munt de vegades i poder compartir les alegries i les crisis d'aquest procés. T'estaré eternament agraïda.

Al Doctor Diego Castro per acceptar tutoritzar aquesta tesi. Gràcies per la teva confiança i pels consells savis en el darrer tram.

A la Doctora Lola Rexachs, per la teva confiança i el teu interès constant en la meva evolució.

Als meus fills, per la vostra comprensió en tot aquest temps. Sense vosaltres hauria estat impossible arribar a aquest moment tan important per a la vostra mare i aconseguir un altre repte en la meva vida professional. Us estimo moltíssim.

A totes les i els qui us he escoltat, us he interrogat, us he observat i us he perseguit durant tot aquest temps. La vostra disponibilitat ha estat un privilegi.

SUMARI

Índex de figures.....	17
Índex de gràfics.....	19
Índex d'imatges.....	23
Índex de taules.	25

MARC INTRODUCTORI

1. Introducció.	31
----------------------	----

DISSENY DE L'ESTUDI

2. Disseny de l'estudi.	37
2.1. Formulació i fonamentació del problema que es proposa investigar.	37
2.2. Preguntes i objectius de recerca.	38
2.3. Disseny i justificació metodològica.	39
2.4. Disseny del pla de recollida d'informació.	40

MARC CONCEPTUAL

3. El context universitari de la Fisioteràpia.....	45
3.1. Introducció.	45
3.2. L'evolució dels estudis de Fisioteràpia.	45
3.2.1. Plans d'estudi de Fisioteràpia.	47
3.2.1.1. L'origen dels estudis de Fisioteràpia.....	47
3.2.1.2. Primer pla d'estudis de Fisioteràpia.....	48
3.2.1.3. Segon pla d'estudis de Fisioteràpia.....	49
3.2.1.4. Tercer pla d'estudis de fisioteràpia.	51
3.2.1.5. Quart pla d'estudis de Fisioteràpia.....	51
3.2.1.6. Resum de l'evolució dels plans d'estudi de Fisioteràpia.	51
3.2.2. De la diplomatura al grau de Fisioteràpia.	52
3.2.2.1. Competències de la titulació de Fisioteràpia.....	55
3.2.2.1.1. Competències generals.....	56
3.2.2.1.2. Competències transversals	57
3.2.2.1.3. Competències específiques.	57

3.2.3. El futur de la Fisioteràpia.....	58
3.3. El concepte de fisioteràpia i les funcions del professional fisioterapeuta.....	59
3.4. Els canvis a la universitat i el nou perfil del professorat i de l'alumnat universitari.	61
4. El Pràcticum en el pla d'estudis de Fisioteràpia.	64
4.1. Introducció.....	64
4.2. L'organització dels estudis de Fisioteràpia i el Pràcticum.....	66
4.2.1. Els agents implicats en el Pràcticum.....	69
4.2.2. Actuació dels agents en la relació de la teoria i la pràctica.....	72
4.3. La coordinació del Pràcticum.	73
4.4. La interacció en el Pràcticum.....	78
4.4.1. Les interaccions entre els diferents agents.....	79
4.4.2. Les interaccions entre el professorat tutor i l'alumnat.....	80
4.4.2.1. La interacció entre el professorat tutor del centre i l'alumnat.....	81
4.4.2.2. La interacció entre el professorat tutor universitari i l'alumnat.....	83
4.4.2.3. La interacció entre el professorat tutor universitari i el professorat tutor del centre...	85
5. L'ensenyament-aprenentatge a la universitat.....	88
5.1. Les estratègies metodològiques.	91
5.2. L'aprenentatge per competències.....	94
5.2.1. Les competències i les seves característiques.....	94
5.2.2. Classificació de les competències.....	96
5.2.3. L'avaluació de les competències.....	96
5.3. L'aprenentatge i el Pràcticum.	98
5.3.1. Els models d'aprenentatge en l'assignatura de Pràcticum.....	99
5.3.2. L'aprenentatge pràctic en el grau de Fisioteràpia.	102

DESENVOLUPAMENT DE L'ESTUDI

6. Mètodes de recollida de la informació.....	107
6.1. Reunió d'experts.....	107
6.2. L'entrevista.....	116
6.3. L'observació.....	124

6.4. El qüestionari.	135
6.5. L'anàlisi de documents.	140

RESULTATS

7. Resultats de les entrevistes.....	145
7.1. Introducció.	145
7.2. Procediment d'anàlisi de les entrevistes.	146
7.3. Resultats de les entrevistes per dimensions.	148
7.3.1. Sobre la dimensió <i>Organització de les pràctiques</i>	152
7.3.1.1. Variable <i>Agents implicats</i> (D1) de la dimensió <i>Organització de les pràctiques</i>	156
7.3.1.2. Variable <i>Disseny del programa</i> (D2) de la dimensió <i>Organització de les pràctiques</i>	161
7.3.1.3 Resum de la dimensió <i>Organització de les pràctiques</i>	163
7.3.2. Sobre la dimensió <i>Coordinació de les pràctiques</i>	164
7.3.2.1. Variable <i>Desenvolupament de l'activitat</i> (D3) de la dimensió <i>Coordinació de les pràctiques</i>	167
7.3.2.2. Variable <i>Compromís</i> (D4) de la dimensió <i>Coordinació de les pràctiques</i>	168
7.3.2.3. Variable <i>Temps</i> (D5) de la dimensió <i>Coordinació de les pràctiques</i>	171
7.3.2.4. Variable <i>Grau de satisfacció</i> (D6) de la dimensió <i>Coordinació de les pràctiques</i>	173
7.3.2.5. Resum de la dimensió <i>Coordinació de les pràctiques</i>	174
7.3.3. Sobre la dimensió <i>Assoliment de l'Aprenentatge</i>	175
7.3.3.1. Variable <i>Models d'aprenentatge</i> (D7) de la dimensió <i>Assoliment de l'Aprenentatge</i>	177
7.3.3.2. Variable <i>Nivell de formació assolit</i> (D8) de la dimensió <i>Assoliment de l'Aprenentatge</i>	178
7.3.3.3. Variable <i>Preparació inicial</i> (D9) de la dimensió <i>Assoliment de l'Aprenentatge</i>	181
7.3.3.4. Resum de la dimensió <i>Assoliment de l'Aprenentatge</i>	184
7.3.4. Sobre la dimensió <i>Avaluació de les pràctiques</i>	185
7.3.4.1. Variable <i>Modalitat/ Forma avaluativa</i> (D10) de la dimensió <i>Avaluació</i>	189
7.3.4.2. Variable <i>Responsables/Agents avaluadors</i> (D11) de la dimensió <i>Avaluació</i>	191
7.3.4.3. Variable <i>Avaluació de competències humanes</i> (D12) de la dimensió <i>Avaluació</i>	193

7.3.4.4. Resum de la dimensió <i>Avaluació de les pràctiques</i> .	196
7.3.5. Sobre la dimensió <i>Propostes de Millora</i> .	197
7.3.5.1. Variable <i>Emprenedoria</i> (D13) de la dimensió <i>Propostes de Millora</i> .	200
7.3.5.2. Variable <i>Utilització de noves tecnologies</i> (D14) de la dimensió <i>Propostes de Millora</i> .	203
7.3.5.3. Variable <i>Contraprestacions</i> (D15) de la dimensió <i>Propostes de Millora</i> .	205
7.3.5.4. Variable <i>Fortaleses i Febleses</i> (D16) de la dimensió <i>Propostes de Millora</i> .	207
7.3.5.5. Resum de la dimensió <i>Propostes de Millora</i> .	209
8. Resultats de les observacions.	210
8.1. Introducció.	210
8.2. Procediment d'anàlisi de les observacions.	212
8.3. Resultats de les observacions per dimensions.	212
8.3.1. Respecte l'observació sobre la dimensió <i>Relació</i> .	212
8.3.1.1. <i>Relació</i> entre el professorat tutor del centre i l'alumnat.	216
8.3.1.1.1. Indicador R1. Interacció entre el professorat tutor del centre i l'alumnat.	216
8.3.1.1.2. Indicador R2. Interacció entre l'alumnat i l'equip de fisioteràpia.	217
8.3.1.1.3. Indicador R3. Interacció entre els coneixements teòrics de la Universitat i els coneixements pràctics del centre extern.	218
8.3.1.1.4. Indicador R4. Grau de dependència/autonomia de l'alumnat vers al professorat tutor del centre.	219
8.3.1.1.5. Indicador R5. Factors contextuais de l'entorn.	219
8.3.1.2. <i>Relació</i> entre el professorat tutor universitari i l'alumnat.	220
8.3.1.2.1. Indicador R6. Interacció entre el professorat tutor universitari i l'alumnat.	221
8.3.1.2.2. Indicador R7. Relació entre els coneixements teòrics de la Universitat i els coneixements pràctics del centre extern.	222
8.3.1.2.3. Indicador R8. Grau de dependència/autonomia de l'alumnat vers al professor tutor universitari.	223
8.3.1.3. <i>Relació</i> entre el professorat tutor del centre i el professorat tutor universitari.	223
8.3.1.3.1. Indicador R9. Interacció entre el professorat tutor del centre i el professorat tutor universitari.	224

8.3.1.3.2. Indicador R10. La modalitat de comunicació-contacte entre ambdós tipologies de professorat tutor.	225
8.3.2.4. Resum de la dimensió <i>Relació</i>	226
8.3.2. Respecte l'observació sobre la dimensió <i>Funció</i>	227
8.3.2.1. Funció del professorat tutor del centre amb l'alumnat.	230
8.3.2.1.1. Indicador F1. Metodologia seguida pel professorat tutor del centre.	230
8.3.2.1.2. Indicador F2. Funcions del tutor del centre.	231
8.3.2.1.3 Indicador F3. Habilitat docent del tutor del centre.	232
8.3.2.1.4. Indicador F4. Competències professionals més desenvolupades per l'alumnat.	232
8.3.2.1.5. Indicador F5. Grau de contextualització dels aprenentatges pràctics.	233
8.3.2.1.6. Indicador F6. Grau de modelització dels aprenentatges.	234
8.3.2.2. Funció del professorat tutor universitari amb l'alumnat.	234
8.3.2.2.1. Indicador F7. Activitats planificades pel tutor universitari.	235
8.3.2.2.2. Indicador F8. Acompanyament a l'alumnat en el transcurs de l'estada.	236
8.3.2.2.3. Indicador F9. Es generen espais d'anàlisi per l'alumnat.	236
8.3.2.2.4. Indicador F10. Grau de contextualització dels aprenentatges pràctics.	237
8.3.2.3. Funció de col·laboració del professorat tutor del centre amb el professorat tutor universitari.	237
8.3.2.3.1. Indicador F11. El professorat tutor universitari orienta al professorat tutor del centre sobre les seves funcions.	238
8.3.2.3.2. Indicador F12. Ambdós tipologies de professorat tutor s'informen i són coneixedors.	239
8.3.2.3.3. Indicador F13. Ambdós tipologies de professorat tutor dissenyen conjuntament l'itinerari de desenvolupament.	240
8.3.2.4. Resum de la dimensió <i>Funció</i>	240
8.3.3. Respecte l'observació sobre la dimensió <i>Avaluació</i>	241
8.3.3.1. Avaluació realitzada pel professorat tutor del centre a l'alumnat.	244
8.3.3.1.1. Indicador A1. Avaluació de l'aprenentatge.	244
8.3.3.1.2. Indicador A2. Sobre els indicadors d'avaluació.	245
8.3.3.1.3. Indicador A3. Competències a avaluar.	246

8.3.3.1.4. Indicador A4. Grau d'acompliment de la normativa per part de l'alumnat.	246
8.3.3.1.5. Indicador A5. Sobre el <i>Feedback</i> en el procés d'aprenentatge de l'alumnat.	247
8.3.3.2. Avaluació realitzada pel professorat tutor universitari a l'alumnat.	248
8.3.3.2.1. Indicador A6. Temporització.	248
8.3.3.2.2. Indicador A7. Sobre els indicadors d'avaluació..	249
8.3.3.2.3. Indicador A8. Sobre el <i>Feedback</i> en el procés d'aprenentatge de l'alumnat.	249
8.3.3.2.4. Indicador A9. Les competències a avaluar.	250
8.3.3.3. Respecte l'observació sobre l' <i>Avaluació</i> entre el professorat tutor del centre i el professorat tutor universitari.	250
8.3.3.3.1. Indicador 10. Les rúbriques avaluatives realitzades pels tutors es complementen amb.....	251
8.3.3.3.2. Indicador A11. Sobre els indicadors d'avaluació.	252
8.3.3.3.3. Indicador A12. Estratègies d'avaluació per l'aprenentatge.	252
8.3.3.4. Resum de la dimensió Avaluació.....	252
9. Resultats dels qüestionaris.	254
9.1. Introducció.	254
9.1.1. Qüestionari de satisfacció del professorat tutor del centre.....	254
9.1.1.1 Variables del qüestionari.....	254
9.1.1.2 Aplicació i anàlisi de dades.....	255
9.1.2 Qüestionari de l'alumnat: Activitat docent del professorat tutor del centre.	255
9.1.2.1 Variables del qüestionari.....	256
9.1.2.2 Aplicació i anàlisi de dades.....	257
9.2. Resultats dels qüestionaris de satisfacció del professorat tutor del centre.	257
9.2.1. Sobre la dimensió <i>Organització</i>	257
9.2.2. Sobre la dimensió <i>Coordinació</i>	260
9.2.3. Observacions dels qüestionaris.	264
9.3. Resultats dels qüestionaris de l'alumnat: Activitat docent del professorat tutor del centre.....	266
9.3.1 Resultats dels qüestionaris sobre la dimensió <i>Coordinació</i>	266
9.3.1.1 Resultats per tipologia de centres de l'ítem 1 dels Pràcticums I-II de 2n curs.....	266
9.3.1.2. Resultats per tipologia de centres de l'ítem 2 dels Pràcticums I-II de 2n curs.....	268

9.3.1.3 Resultats per tipologia de centres de l'ítem 8 dels Pràcticums I-II de 2n curs.....	271
9.3.1.4 Síntesi de la dimensió <i>Coordinació</i> , segons el gènere del professorat tutor del centre, dels Pràcticums I-II de 2n curs.....	272
9.3.1.5 Resultats per tipologia de centres de l'ítem 1 dels Pràcticums V-VI de 4t curs.	273
9.3.1.6. Resultats per tipologia de centres de l'ítem 2 dels Pràcticums V-VI de 4t curs.	275
9.3.1.7. Resultats per tipologia de centres de l'ítem 8 dels Pràcticums V-VI de 4t curs.	277
9.3.1.8 Síntesi de la dimensió <i>Coordinació</i> , segons el gènere del professorat tutor del centre, dels Pràcticums V-VI de 4t curs.	279
9.3.1.9. Resum comparatiu entre els Pràcticums I-II (2n curs) i els Pràcticums V-VI (4t curs) per a la dimensió <i>Coordinació</i> segons el gènere del professorat tutor del centre.	280
9.3.2. Resultats dels qüestionaris sobre la dimensió <i>Assoliment de l'Aprenentatge</i>	283
9.3.2.1. Resultats per tipologia de centres de l'ítem 3 dels Pràcticums I-II de 2n curs.....	283
9.3.2.2. Resultats per tipologia de centres de l'ítem 8 dels Pràcticums I-II de 2n curs.....	285
9.3.2.3. Síntesi de la dimensió <i>Assoliment de l'aprenentatge</i> , segons el gènere del professorat tutor del centre, dels Pràcticums I-II de 2n curs.....	287
9.3.2.4. Resultats per tipologia de centres de l'ítem 3 dels Pràcticums V-VI de 4t curs.	288
9.3.2.5. Resultats per tipologia de centres de l'ítem 8 dels Pràcticums V-VI de 4t curs.	290
9.3.2.6. Síntesi de la dimensió <i>Assoliment de l'aprenentatge</i> , segons el gènere del professorat tutor del centre, dels Pràcticums V-VI de 4t curs.	292
9.3.2.7. Resum comparatiu entre els Pràcticums I-II (2n curs) i els Pràcticums V-VI (4t curs) per a la dimensió <i>Assoliment de l'aprenentatge</i> segons el gènere del professorat tutor del centre.....	293
9.3.3. Resultats dels qüestionaris sobre la dimensió <i>Relació</i>	296
9.3.3.1. Resultats per tipologia de centres de l'ítem 4 dels Pràcticums I-II de 2n curs.....	296
9.3.3.2. Resultats per tipologia de centres de l'ítem 5 dels Pràcticums I-II de 2n curs.....	298
9.3.3.3. Resultats per tipologia de centres de l'ítem 6 dels Pràcticums I-II de 2n curs.....	300
9.3.3.4. Resultats per tipologia de centres de l'ítem 7 dels Pràcticums I-II de 2n curs.....	302
9.3.3.5. Síntesi de la dimensió <i>Relació</i> , segons el gènere del professorat tutor del centre, dels Pràcticums I-II de 2n curs.	304
9.3.3.6. Resultats per tipologia de centres de l'ítem 4 dels Pràcticums V-VI de 4t curs.	305
9.3.3.7. Resultats per tipologia de centres de l'ítem 5 dels Pràcticums V-VI de 4t curs.	307

9.3.3.8. Resultats per tipologia de centres de l'ítem 6 dels Pràcticums V-VI de 4t curs.	309
9.3.3.9. Resultats per tipologia de centres de l'ítem 7 dels Pràcticums V-VI de 4t curs	311
9.3.3.10. Síntesi de la dimensió <i>Relació</i> segons el gènere del professorat tutor del centre dels Pràcticums V-VI de 4t curs.	313
9.3.3.11. Resum comparatiu entre els Pràcticums I-II (2n curs) i els Pràcticums V-VI (4t curs) per a la dimensió <i>Relació</i> segons el gènere del professorat tutor del centre.	314
9.3.4. Resultats dels qüestionaris sobre la dimensió <i>Propostes de Millora</i>	317
9.3.4.1. Resultats per tipologia de centres de l'ítem 8 dels Pràcticums I-II de 2n curs.....	317
9.3.4.2. Síntesi de la dimensió <i>Propostes de Millora</i> amb gènere del professorat tutor.....	319
9.3.4.3. Resultats per tipologia de centres de l'ítem 8 dels Pràcticums V-VI de 4t curs.	320
9.3.4.4. Síntesi de la dimensió <i>Propostes de Millora</i> , segons el gènere del professorat tutor del centre, dels Pràcticums V-VI de 4t curs.....	322
9.3.4.5. Resum compartiu entre els Pràcticums I-II (2n curs) i els Pràcticums V-VI (4t curs) per a la dimensió <i>Propostes de Millora</i> segons el gènere del professorat tutor del centre.	323
10. Resultats de l'Anàlisi de documents.	327
10.1. Documents Avaluatius.	328
10.1.1. Informe del professorat tutor del centre.	328
10.1.1.1. Segon curs.	328
10.1.1.1.1. Pràcticum I.	328
10.1.1.1.1.1. Resultats del curs 2016-17 de l'assignatura de Pràcticum I.....	329
10.1.1.1.1.2. Resultats del curs 2017-18 de l'assignatura de Pràcticum I.....	330
10.1.1.1.1.3. Resultats del curs 2018-19 de l'assignatura de Pràcticum I.....	331
10.1.1.1.2. Pràcticum II.....	331
10.1.1.1.2.1. Resultats del curs 2016-17 de l'assignatura de Pràcticum II.	332
10.1.1.1.2.2 Resultats del curs 2017-18 de l'assignatura de Pràcticum II.	332
10.1.1.1.2.3. Resultats del curs 2018-19 de l'assignatura de Pràcticum II.	333
10.1.1.2. Quart curs.....	334
10.1.1.2.1. Pràcticum V.....	334
10.1.1.2.1.1. Resultats del curs 2016-17 de l'assignatura de Pràcticum V.	335
10.1.1.2.1.2. Resultats del curs 2017-18 de l'assignatura de Pràcticum V.	336

10.1.1.2.1.3. Resultats del curs 2018-19 de l'assignatura de Pràcticum V.	336
10.1.1.2.2 Pràcticum VI.	337
10.1.2.2.1.1. Resultats del curs 2016-17 de l'assignatura de Pràcticum VI.	338
10.1.2.2.1.2. Resultats del curs 2017-18 de l'assignatura de Pràcticum VI.	338
10.1.2.2.1.3. Resultats del curs 2018-19 de l'assignatura de Pràcticum VI.	339
10.1.2. Memòria.	340
10.1.2.1. Segon curs.	340
10.1.2.1.1. Pràcticum I.	340
10.1.2.1.1.1. Resultats del curs 2016-17 de l'assignatura de Pràcticum I.	340
10.1.2.1.1.2. Resultats del curs 2017-18 de l'assignatura de Pràcticum I.	341
10.1.2.1.1.3. Resultats del curs 2018-19 de l'assignatura de Pràcticum I.	342
10.1.2.2. Quart curs.	342
10.1.2.2.1. Pràcticum VI.	342
10.1.2.2.1. Resultats del curs 2016-17 de l'assignatura de Pràcticum VI.	343
10.1.2.2.2. Resultats del curs 2017-18 de l'assignatura de Pràcticum VI.	343
10.1.2.2.3. Resultats del curs 2018-19 de l'assignatura de Pràcticum VI.	344
10.1.3. Informe de seguiment del pacient.	345
10.1.3.1. Segon curs.	345
10.1.3.1.1. Pràcticum II.	345
10.1.3.1.1.1. Resultats del curs 2016-17 de l'assignatura de Pràcticum II.	345
10.1.3.1.1.2. Resultats del curs 2017-18 de l'assignatura de Pràcticum II.	346
10.1.3.1.1.3. Resultats del curs 2018-19 de l'assignatura de Pràcticum II.	347
10.1.3.2. Quart curs.	347
10.1.3.2.1. Pràcticum V.	347
10.1.3.2.1.1. Resultats del curs 2016-17 de l'assignatura de Pràcticum V.	348
10.1.3.2.1.2. Resultats del curs 2017-18 de l'assignatura de Pràcticum V.	348
10.1.3.2.1.3. Resultats del curs 2018-19 de l'assignatura de Pràcticum V.	349
10.1.4. Autoavaluació.	350
10.1.4.1. Segon curs.	350

10.1.4.1.1. Pràcticum I.....	350
10.1.4.1.1.1. Resultats del curs 2016-17 de l'assignatura de Pràcticum I.....	350
10.1.4.1.1.2 Resultats del curs 2017-18 de l'assignatura de Pràcticum I.....	351
10.1.4.1.1.3 Resultats del curs 2018-19 de l'assignatura de Pràcticum I.....	352
10.1.4.1.2 Pràcticum II.....	352
10.1.4.1.2.1 Resultats del curs 2016-17 de l'assignatura de Pràcticum II.	353
10.1.4.1.2.2 Resultats del curs 2017-18 de l'assignatura de Pràcticum II.	353
10.1.4.1.2.3 Resultats del curs 2018-19 de l'assignatura de Pràcticum II.	354
10.1.4.2. Quart curs.....	355
10.1.4.2.1. Pràcticum V.....	355
10.1.4.2.1.1 Resultats del curs 2016-17 de l'assignatura de Pràcticum V.	355
10.1.4.2.1.2 Resultats del curs 2017-18 de l'assignatura de Pràcticum V.	356
10.1.4.2.1.3 Resultats del curs 2018-19 de l'assignatura de Pràcticum V.	357
10.1.4.2.2. Pràcticum VI.	357
10.1.4.2.2.1. Resultats del curs 2016-17 de l'assignatura de Pràcticum VI.	358
10.1.4.2.2.2 Resultats del curs 2017-18 de l'assignatura de Pràcticum VI.	358
10.1.4.2.2.3 Resultats del curs 2018-19 de l'assignatura de Pràcticum VI.	359
10.1.5. Resum dels documents avaluatius.....	360
10.1.5.1. Segon curs (Pràcticum I-II).....	360
10.1.5.2. Quart curs (Pràcticum V-VI).....	361
10.1.5.3. Diferència del resultats entre segon i quart curs (Pràcticum I-II).	363
10.2. El conveni de cooperació educativa.....	363

MARC CONCLUSIU

11. Conclusions i discussió dels resultats.	371
11.1. Respecte al primer objectiu: Esbrinar/comprendre els processos que tenen lloc en la fase d'aprenentatge de les pràctiques externes.....	375
11.2. Respecte al segon objectiu: Conèixer les interaccions entre els agents (el tutor universitari, el tutor del centre i l'alumnat) durant l'estada pràctica.	376
11.3. Respecte al tercer objectiu: Analitzar el grau d'assoliment de l'aprenentatge del Pràcticum.	379

11.4. Respecte al quart objectiu: Conèixer la percepció dels agents implicats sobre el Pràcticum.	381
11.5. Respecte al cinquè objectiu: Esbrinar la satisfacció que identifica/assenyala l'alumnat.	383
12. Limitacions.	385
13. Prospectiva.....	386

REFERÈNCIES BIBLIOGRÀFIQUES

14. Bibliografia.	389
------------------------	-----

ANNEXOS

15. Annexos (codi QR adjunt)	405
------------------------------------	-----

Índex de figures.

Figura 1. Doble triangulació de tècniques i fonts de recollida de dades.	41
Figura 2. Evolució dels plans d'estudi de Fisioteràpia.	52
Figura 3. Interaccions dels agents de Pràcticum.	80
Figura 4. Interacció entre el professorat tutor del centre i l'alumnat.	82
Figura 5. Interacció entre el professorat tutor universitari i l'alumnat.	84
Figura 6. Interacció entre el professorat tutor universitari i el professorat tutor del centre.	86
Figura 7. Model d'ensenyament-aprenentatge.	90
Figura 8. Interaccions entre els agents.	126
Figura 9. Freqüència i concurrència per a <i>Organització de les pràctiques</i> segons agent.	155
Figura 10. Núvol de paraules per a la dimensió <i>Organització de les pràctiques</i>	163
Figura 11. Freqüència i concurrència per a <i>Coordinació de les Pràctiques</i>	166
Figura 12. Núvol de paraules per a la dimensió <i>Coordinació de les pràctiques</i>	174
Figura 13. Freqüència i concurrència per a <i>Assoliment de les pràctiques</i> segons agent.	176
Figura 14. Núvol de paraules per a la dimensió <i>Assoliment de l'aprenentatge</i>	184
Figura 15. Freqüència i concurrència per a <i>Avaluació de les pràctiques</i> segons agent.	188
Figura 16. Núvol de paraules per a la dimensió <i>Avaluació de les pràctiques</i>	196
Figura 17. Freqüència i concurrència per a <i>Propostes de millora de les pràctiques</i> segons agent.	199
Figura 18. Núvol de paraules per a <i>Propostes de millora</i>	208

Índex de gràfics

Gràfic 1. Pràcticum I-II (2n curs) * Ítem 1 * Tipologia de centre.	268
Gràfic 2. Pràcticum I-II (2n curs) * Ítem 2 * Tipologia de centre.	270
Gràfic 3. Pràcticum I-II (2n curs) * Ítem 8 * Tipologia de centre.	272
Gràfic 4. Pràcticum V-VI (4t curs) * Ítem 1 * Tipologia de centre.	275
Gràfic 5. Pràcticum V-VI (4t curs) * Ítem 2 * Tipologia de centre.	277
Gràfic 6. Pràcticum V-VI (4t curs) * Ítem 8 * Tipologia de centre.	279
Gràfic 7. Representació gràfica segons el gènere del professorat tutor del centre per a la dimensió Coordinació.....	282
Gràfic 8. Pràcticum I-II (2n curs) * Ítem 3 * Tipologia de centre.	285
Gràfic 9. Pràcticum I-II (2n curs) * Ítem 8 * Tipologia de centre.	287
Gràfic 10. Pràcticum V-VI (4t curs) * Ítem 3 * Tipologia de centre.	290
Gràfic 11. Pràcticum V-VI (4t curs) * Ítem 8 * Tipologia de centre.	292
Gràfic 12. Representació gràfica segons el gènere del professorat tutor del centre per a la dimensió Coordinació.....	295
Gràfic 13. Pràcticum I-II (2n curs) * Ítem 4 * Tipologia de centre.	298
Gràfic 14. Pràcticum I-II (2n curs) * Ítem 5 * Tipologia de centre.	300
Gràfic 15. Pràcticum I-II (2n curs) * Ítem 6 * Tipologia de centre.	302
Gràfic 16. Pràcticum I-II (2n curs) * Ítem 7 * Tipologia de centre.	304
Gràfic 17. Pràcticum V-VI (4t curs) * Ítem 4, 5, 6 i 7 * Tipologia de centre.	307
Gràfic 18. Pràcticum V-VI (4t curs) * Ítem 5 * Tipologia de centre.	309
Gràfic 19. Pràcticum V-VI (4t curs) * Ítem 6 * Tipologia de centre.	311
Gràfic 20. Pràcticum V-VI (4t curs) * Ítem 7 * Tipologia de centre.	313
Gràfic 21. Representació gràfica segons el gènere del professorat tutor del centre per a la dimensió Relació.	316
Gràfic 22. Pràcticum I-II (2n curs) * Ítem 8 * Tipologia de centre.	319
Gràfic 23. Pràcticum V-VI (4t curs) * Ítem 8 * Tipologia de centre.	322
Gràfic 24. Representació gràfica segons el gènere del professorat tutor del centre per a la dimensió Propostes de millora.....	325
Gràfic 25. Qualificacions de l'Informe del professorat tutor del centre de en el curs 2016-17 de Pràcticum I (2n curs).....	330
Gràfic 26. Qualificacions de l'Informe del professorat tutor del centre de l'alumnat en el curs 2017-18 de Pràcticum I (2n curs).....	330
Gràfic 27. Qualificacions de l'Informe del professorat tutor del centre de l'alumnat en el curs 2018-19 de Pràcticum I (2n curs).....	331
Gràfic 28. Qualificacions de l'Informe del Professorat tutor del centre de l'alumnat en el curs 2016-17 de Pràcticum II (2n curs).....	332

Gràfic 29. Qualificacions de l'Informe del professorat tutor del centre de l'alumnat en el curs 2017-18 de Pràcticum II (2n curs).....	333
Gràfic 30. Qualificacions de l'Informe del professorat tutor del centre de l'alumnat en el curs 2018-19 de Pràcticum II (2n curs).....	333
Gràfic 31. Qualificacions de l'Informe del professorat tutor del centre de l'alumnat en el curs 2016-17 de Pràcticum V (4t curs).	335
Gràfic 32. Qualificacions de l'Informe del professorat tutor del centre de l'alumnat en el curs 2017-18 de Pràcticum V (4t curs).	336
Gràfic 33. Qualificacions de l'Informe del professorat tutor del centre de l'alumnat en el curs 2018-19 de Pràcticum V (4t curs).	337
Gràfic 34. Qualificacions de l'Informe del professorat tutor del centre de l'alumnat en el curs 2016-17 de Pràcticum VI (4t curs).....	338
Gràfic 35. Qualificacions de l'Informe del professorat tutor del centre de l'alumnat en el curs 2017-18 de Pràcticum VI (4t curs).....	339
Gràfic 36. Qualificacions de l'Informe del professorat tutor del centre de l'alumnat en el curs 2018-19 de Pràcticum VI (4t curs).....	339
Gràfic 37. Qualificacions de la Memòria de l'alumnat en el curs 2016-17 de Pràcticum I (2n curs).	341
Gràfic 38. Qualificacions de la Memòria de l'alumnat en el curs 2017-18 de Pràcticum I (2n curs).	341
Gràfic 39. Qualificacions de la Memòria de l'alumnat en el curs 2018-19 de Pràcticum I (2n curs).	342
Gràfic 40. Qualificacions de la Memòria de l'alumnat en el curs 2016-17 de Pràcticum VI (4t curs).	343
Gràfic 41. Qualificacions de la Memòria de l'alumnat en el curs 2017-18 de Pràcticum VI (4t curs).	344
Gràfic 42. Qualificacions de la Memòria de l'alumnat en el curs 2018-19 de Pràcticum VI (4t curs).	344
Gràfic 43. Qualificacions de l'Informe de seguiment del pacient de l'alumnat en el curs 2016-17 de Pràcticum II (2n curs).	346
Gràfic 44. Qualificacions de l'Informe de seguiment del pacient de l'alumnat en el curs 2017-18 de Pràcticum II (2n curs).	346
Gràfic 45. Qualificacions de l'Informe de seguiment del pacient de l'alumnat en el curs 2018-19 de Pràcticum II (2n curs).	347
Gràfic 46. Qualificacions de l'Informe de seguiment del pacient de l'alumnat en el curs 2016-17 de Pràcticum V (4t curs).....	348
Gràfic 47. Qualificacions de l'Informe de seguiment del pacient de l'alumnat en el curs 2017-18 de Pràcticum V (4t curs).....	349
Gràfic 48. Qualificacions de l'Informe de seguiment del pacient de l'alumnat en el curs 2018-19 de Pràcticum V (4t curs).....	349

Gràfic 49. Qualificacions de l' Autoavaluació de l'alumnat en el curs 2016-17 de Pràcticum I (2n curs).	351
Gràfic 50. Qualificacions de l'Autoavaluació de l'alumnat en el curs 2017-18 de Pràcticum I (2n curs).	351
Gràfic 51. Qualificacions de l' Autoavaluació de l'alumnat en el curs 2018-19 de Pràcticum I (2n curs).	352
Gràfic 52. Qualificacions de l'Autoavaluació de l'alumnat en el curs 2016-17 de Pràcticum II (2n curs).	353
Gràfic 53. Qualificacions de l' Autoavaluació de l'alumnat en el curs 2017-18 de Pràcticum II (2n curs).	354
Gràfic 54. Qualificacions de l'Autoavaluació de l'alumnat en el curs 2018-19 de Pràcticum II (2n curs).	354
Gràfic 55. Qualificacions de l' Autoavaluació de l'alumnat en el curs 2016-17 de Pràcticum V (4t curs).	356
Gràfic 56. Qualificacions de l'Autoavaluació de l'alumnat en el curs 2017-18 de Pràcticum V (4t curs).	356
Gràfic 57. Qualificacions de l'Autoavaluació de l'alumnat en el curs 2018-19 de Pràcticum V (4t curs).	357
Gràfic 58. Qualificacions de l'Autoavaluació de l'alumnat en el curs 2016-17 de Pràcticum VI (4t curs).	358
Gràfic 59. Qualificacions de l'Autoavaluació de l'alumnat en el curs 2017-18 de Pràcticum VI (4t curs).	359
Gràfic 60. Qualificacions de l'Autoavaluació de l'alumnat en el curs 2018-19 de Pràcticum VI (4t curs).	359

Índex d'imatges

Imatge 1. Codificacions resultants per a la dimensió <i>Organització de les pràctiques</i> i freqüència....	153
Imatge 2. Visualitzador de la matriu de codis per a Agents implicats (D1).	160
Imatge 3. Visualitzador de la matriu de codis per a Disseny del programa (D2).	162
Imatge 4. Codificacions resultants per a la dimensió <i>Coordinació de les pràctiques</i> i freqüència....	164
Imatge 5. Visualitzador de la matriu de codis per a Desenvolupament de l'activitat (D3).	168
Imatge 6. Visualitzador de la matriu de codis per a Compromís (D4).....	171
Imatge 7. Visualitzador de la matriu de codis per a Temps (D5).....	172
Imatge 8. Visualitzador de la matriu de codis per a Grau de satisfacció (D6).....	173
Imatge 9. Codificacions resultants per a la dimensió <i>Assoliment de l'Aprenentatge</i> i freqüència.	175
Imatge 10. Visualitzador de la matriu de codis per a Models d'aprenentatge (D7).	178
Imatge 11. Visualitzador de la matriu de codis per a Nivell de formació assolit (D8).	181
Imatge 12. Visualitzador de la matriu de codis per a Preparació inicial (D9).	183
Imatge 13. Codificacions resultants per a la dimensió <i>Avaluació</i> i freqüència.....	186
Imatge 14. Visualitzador de la matriu per a Modalitat / Forma avaluativa (D10).	191
Imatge 15. Visualitzador de la matriu de codis per a Responsables / Agents avaluadors (D11).	193
Imatge 16. Visualitzador de la matriu de codis per a Avaluació de competències humanes (D12). ..	195
Imatge 17. Codificacions resultants per a la dimensió <i>Propostes de millora</i> i freqüència.	197
Imatge 18. Visualitzador de la matriu de codis per a Emprenedoria (D13).	203
Imatge 19. Visualitzador de la matriu de codis per a Utilització de noves tecnologies (D14).	205
Imatge 20. Visualitzador de la matriu de codis per a Contraprestacions (D15).....	206
Imatge 21. Visualitzador de la matriu de codis per a Fortaleses i Febleses (D16).	208
Imatge 22. Codi QR dels annexos de la investigació.....	405

Índex de taules.

Taula 1. Volum d'alumnat segons la tipologia de centres de pràctiques per cursos.	40
Taula 2. Instruments de recollida de dades en relació als objectius de la recerca i els agents informants.	42
Taula 3. Canvi de cultura professional.....	62
Taula 4. Característiques del model d'avaluació tradicional vers al centrat en competències.	89
Taula 5. Estratègies d'ensenyament a la universitat.....	93
Taula 6. Procedència dels participants.....	108
Taula 7. Informació sobre la celebració de la reunió d'experts.....	110
Taula 8. Categories i codis de la reunió d'experts.....	111
Taula 9. L'instrument de l'entrevista.	119
Taula 10. Entrevista al professorat tutor,	120
Taula 11. Entrevista a l'alumnat.....	123
Taula 12. L'instrument de l'observació.	127
Taula 13. Interacció entre el professorat tutor del centre i l'alumnat.	128
Taula 14. Instrument d'observació en la interacció entre el professorat tutor universitari i l'alumnat.	131
Taula 15. Instrument d'observació en la interacció entre el professorat tutor del centre i el professorat tutor universitari.....	133
Taula 16. Alumnat matriculat per assignatura en els centres 2016-17, 2017-18 i 2018-19.....	136
Taula 17. L'instrument del qüestionari.....	137
Taula 18. Qüestionari de satisfacció del professorat tutor del centre.....	138
Taula 19. Qüestionari de l'alumnat. Activitat docent del professorat tutor del centre.	139
Taula 20. L'anàlisi de documents.....	141
Taula 21. Codificació de participants del professorat tutor dels centres i de l'alumnat.	148
Taula 22. Codificació de les respostes dels participants professorat tutor i l'alumnat.	149
Taula 23. Instrument, dimensions i agents pel segon objectiu de la investigació.....	210
Taula 24. Codificació dels indicadors per a les diferents variables de la dimensió Relació.....	214
Taula 25. Resultats de la dimensió <i>Relació</i> entre el professorat tutor del centre i l'alumnat.	216
Taula 26. Resultats de la dimensió <i>Relació</i> entre el professorat tutor universitari i l'alumnat.	221
Taula 27. Resultats de la dimensió <i>Relació</i> entre el professorat tutor del centre i el professorat universitari.	224
Taula 28. Codificació dels indicadors per a les diferents variables de la dimensió <i>Funció</i>	228
Taula 29. Resultats de la dimensió <i>Funció</i> del professorat tutor del centre amb l'alumnat.	230
Taula 30. Resultats de la dimensió <i>Funció</i> del professorat tutor universitari amb l'alumnat.	235
Taula 31. Resultats de la dimensió <i>Funció</i> de col·laboració del professorat tutor del centre amb el professorat tutor universitari.	238

Taula 32. Codificació dels indicadors per a les diferents variables de la dimensió <i>Avaluació</i>	242
Taula 33. Resultats de la dimensió <i>Avaluació</i> pel professorat tutor del centre a l'alumnat.	244
Taula 34. Resultats de la dimensió <i>Avaluació</i> realitzada pel professorat tutor universitari a l'alumnat.	248
Taula 35. Resultats de la dimensió <i>Avaluació</i> entre el professorat tutor del centre i el professorat tutor. universitari.	251
Taula 36. Alumnat matriculat dels dos pràcticums en els cursos 2016-17, 2017-18 i 2018-19.....	256
Taula 37. Distribució de freqüències mitjanes del qüestionari de satisfacció del professorat tutor del centre sobre la dimensió <i>Organització</i>	258
Taula 38. Distribució de freqüències mitjanes totalitzades del qüestionari de satisfacció del professorat tutor del centre sobre la dimensió <i>Coordinació</i>	261
Taula 39. Taula creuada Pràcticum I-II (2n curs) * Ítem 1 * Tipologia de centre.	267
Taula 40. Taula creuada Pràcticum I-II (2n curs) * Ítem 2 * Tipologia de centre.	269
Taula 41. Taula creuada Pràcticum I-II (2n curs) * Ítem 8 * Tipologia de centre.	271
Taula 42. Distribució de freqüències mitges totalitzades de les diferents tipologies de centres / Pràcticum I-II (2n curs) segons el gènere de la dimensió <i>Coordinació</i>	273
Taula 43. Taula creuada Pràcticum V-VI (4t curs) * Ítem 1 * Tipologia de centre.	274
Taula 44. Taula creuada Pràcticum V-VI (4t curs) * Ítem 2 * Tipologia de centre.	276
Taula 45. Taula creuada Pràcticum V-VI (4t curs) * Ítem 8 * Tipologia de centre.	278
Taula 46. Distribució de freqüències mitges totalitzades de les diferents tipologies de centres / Pràcticum V-VI (4t curs) segons el gènere de la dimensió <i>Coordinació</i>	280
Taula 47. Distribució de freqüències comparativa entre les pràctiques de 2n i 4t curs segons el gènere.	281
Taula 48. Taula creuada Pràcticum I-II (2n curs) * Ítem 3 * Tipologia de centre.	284
Taula 49. Taula creuada Pràcticum I-II (2n curs) * Ítem 8 * Tipologia de centre.	286
Taula 50. Distribució de freqüències mitges totals de les diferents tipologies de centres /Pràcticum I-I (2n curs) segons el gènere de la dimensió <i>Assoliment de l'aprenentatge</i>	288
Taula 51. Taula creuada Pràcticum V-VI (4t curs) * Ítem 3 * Tipologia de centre.	289
Taula 52. Taula creuada Pràcticum V-VI (4t curs) * Ítem 8 * Tipologia de centre.	291
Taula 53. Distribució de freqüències mitges totalitzades de les diferents tipologies de centres / Pràcticum V-VI (4t curs) segons el gènere de la dimensió <i>Assoliment de l'aprenentatge</i>	293
Taula 54. Distribució de freqüències comparativa entre les pràctiques de 2n i 4t curs segons el gènere de la dimensió <i>Assoliment de l'aprenentatge</i>	294
Taula 55. Taula creuada Pràcticum I-II (2n curs) * Ítem 4 * Tipologia de centre.	297
Taula 56. Taula creuada Pràcticum I-II (2n curs) * Ítem 5 * Tipologia de centre.	299
Taula 57. Taula creuada Pràcticum I-II (2n curs) * Ítem 6 * Tipologia de centre.	301
Taula 58. Taula creuada Pràcticum I-II (2n curs) * Ítem 7 * Tipologia de centre.	303

Taula 59. Distribució de freqüències mitges totals de les diferents tipologies de centres / Pràcticum I-II (2n curs) segons el gènere de la dimensió <i>Relació</i>	305
Taula 60. Taula creuada Pràcticum V-VI (4t curs) * Ítem 4,5,6 i 7 * Tipologia de centre.....	306
Taula 61. Taula creuada Pràcticum V-VI (4t curs) * Ítem 5 * Tipologia de centre.....	308
Taula 62. Taula creuada Pràcticum V-VI (4t curs) * Ítem 6 * Tipologia de centre.....	310
Taula 63. Taula creuada Pràcticum V-VI (4t curs) * Ítem 7 * Tipologia de centre.....	312
Taula 64. Distribució de freqüències mitges totalitzades de les diferents tipologies de centres / Pràcticum V-VI (4t curs) segons el gènere de la dimensió <i>Relació</i>	314
Taula 65. Distribució de freqüències comparativa entre les pràctiques de 2n i 4t curs segons el gènere de la dimensió <i>Relació</i>	315
Taula 66. Taula creuada Pràcticum I-II (2n curs) * Ítem 8 * Tipologia de centre.....	318
Taula 67. Distribució de freqüències mitges totalitzades de les diferents tipologies de centres / Pràcticum I-II (2n curs) segons el gènere de la dimensió <i>Propostes de millora</i>	320
Taula 68. Taula creuada Pràcticum V-VI (4t curs) * Ítem 8 * Tipologia de centre.....	321
Taula 69. Distribució de freqüències mitges totalitzades de les diferents tipologies de centres / Pràcticum V-VI (4t curs) segons el gènere de la dimensió <i>Propostes de millora</i>	323
Taula 70. Distribució de freqüències comparativa entre les pràctiques de 2n i 4t curs segons el gènere.....	324
Taula 71. Activitats d'avaluació de Pràcticum I-II i Pràcticum V-VI.....	328
Taula 72. Notes mitges per cursos dels documents avaluatius de 2n curs (PI-PII).....	360
Taula 73. Resultats acadèmics de segon curs.....	361
Taula 74. Notes mitges per cursos dels documents avaluatius de 4t curs (PV-VI).....	361
Taula 75. Resultats acadèmics de quart curs.....	363
Taula 76. Drets i deures del professorat tutor del centre.....	366
Taula 77. Drets i deures del professorat tutor universitari.....	367
Taula 78. Dimensions en relació als instruments de la recerca.....	373
Taula 79. Dimensions en relació als objectius de la recerca.....	374

MARC INTRODUCTORI

1. Introducció.

La universitat té com objectiu ser considerada dins d'una cultura de qualitat, que comporti una millora en els processos formatius del nostre alumnat.

En la titulació de Fisioteràpia, en la qual s'emmarca la nostra investigació, aquest objectiu no pot passar desapercebut. La Fisioteràpia, com a disciplina pertanyent a les Ciències de la Salut, ha experimentat un desenvolupament espectacular en els últims anys probablement gràcies a que ha aconseguit una sòlida fonamentació científica, acadèmica i clínica. Aquest creixement ha permès als fisioterapeutes dissenyar, desenvolupar i perfeccionar procediments únics per a l'avaluació, el diagnòstic i el tractament dels pacients; el que no sols s'ha vist reflectit en l'àmbit clínic sinó també en els marcs competencials de la docència, la recerca i la gestió (Gallego, 2007).

La present investigació és fruit de l'observació en la concepció de l'aprenentatge detectada, per part de la investigadora, després d'anys en la coordinació de l'assignatura de Pràcticum del grau de Fisioteràpia de la universitat a estudi. Els qüestionaris i els comentaris personals recollits a l'hora de la realització del treball que l'alumnat confecciona en el transcurs de l'estada pràctica, detecten mancances per la falta d'interacció dels diferents agents que entren a formar part de l'assignatura.

La problemàtica general s'ha abordat mitjançant la revisió de la literatura per mitjà de revistes d'educació, assistència a simposis, congressos i conferències, entrevistes, observacions i qüestionaris als propis protagonistes, que intervenen en el procés.

Tots els indicis porten a pressuposar que en l'organització actual sembla que hi ha una falta d'accions formatives basades en el reforç de la interacció entre el professorat tutor universitari i el professorat tutor del centre que ajudin a millorar el procés d'aprenentatge en l'alumnat.

L'alumnat, en el seu procés de formació, té la necessitat de vincular la teoria i la pràctica de la seva estada. Tant les activitats externes de l'aula universitària com les internes han de ser equilibrades en l'ensenyament i són considerades com a factors essencials de l'aprenentatge actiu del procés d'ensenyament en el transcurs dels seus estudis.

Un dels objectius principals tractats al llarg dels anys en els simposis internacionals sobre el Pràcticum i les pràctiques d'empreses en la formació universitària celebrats a Poio, és reflexionar sobre els àmbits a nivell de gestió, desenvolupament i organització on les pràctiques externes poden arribar a complir millor amb els objectius formatius.

Tal com ens assenyala Zabalza (2013), les persones tenen la necessitat d'experimentar per a poder aconseguir amb èxit l'aprenentatge, que és el que succeeix amb l'aprenentatge professional durant l'assignatura de Pràcticum i les pràctiques externes. Durant l'estada pràctica de l'alumnat, fora de la

institució universitària, aquest haurà de ser capaç d'actuar professionalment identificant i resolent qualsevol tipus de problema al costat del seu professorat tutor de pràctiques, des del coneixement adquirit a l'argumentació analitzada i realitzada en la classe teòrica de l'aula universitària.

Aquesta interacció només serà possible en el cas que l'alumnat sigui capaç de realitzar la seva estada pràctica de manera coordinada entre els diferents professionals components de l'assignatura en les diverses tipologies d'institucions, on en un futur podran realitzar la seva acció professional i que aquests professionals siguin capaços de vincular les seves actuacions en els diferents entorns de coneixement.

El bon desenvolupament de l'assignatura permet a l'alumnat contacte amb la realitat on s'enfronten com a futurs professionals, però sobretot ha de possibilitar, a la vegada, que aquesta experiència sigui rica formativament, integrant els coneixements teòrics apresos a les aules universitàries i complint rigorosament amb els objectius d'aprenentatge que es contemplen en la guia docent de l'assignatura. Per tant, cal dir, que l'alumnat haurà de coordinar un doble paper de referents teòrics i pràctics que facilitin la comprensió i el domini dels continguts per a adquirir coneixement.

Sent que la metodologia d'aquesta assignatura es desenvolupa molt diferent a la resta de matèries impartides en la institució acadèmica, requereix tota una sèrie d'actuacions organitzatives i curriculars, en les quals cal destacar entre elles la selecció, planificació, desenvolupament, seguiment, avaluació i acreditació del Pràcticum. El fet pel qual en aquests períodes de pràctiques intervindran institucions i agents formatius diferents als acadèmics, dificulta el procés i obliga a estipular modalitats de planificació i seguiment en el transcurs de l'assignatura.

Amb l'objectiu d'aconseguir una excel·lent formació és necessari desenvolupar la complementarietat entre la formació acadèmica i la formació pràctica en contextos professionals reals, per així beneficiar al nostre alumnat i fer més completa la formació que reben.

Zabalza (2016) assenyala les aportacions que un bon Pràcticum ha de proporcionar a l'alumnat:

- a) els aproxima a la professió per a la qual es formen en un futur i a les diferents tipologies d'institucions on aquesta professió s'exerceix.
- b) els ajuda a constatar marcs de referència cognitius que els permetran comprendre millor el que aprenen en les classes teòriques i seminaris de la universitat.
- c) els ofereix experiències formatives noves i que es complementen a les acadèmiques pel fet que treballaran objectius de formació que no es poden obtenir en les classes.
- d) els ofereix possibilitats per a poder realitzar tot un procés reflexiu en el coneixement personal.
- e) els ofereix millors possibilitats d'ocupació.

Amb la finalitat d'aconseguir una excel·lent formació, la implantació de les noves tecnologies d'informació i comunicació s'han anat incorporant a nivell sociocultural, arribant a les aules com a matèria d'aprenentatge i recursos d'ensenyament que han influenciat en les modificacions que han anat esdevenint a la universitat en els diferents nivells de gestió, docència i recerca però també han desenvolupat un element fonamental a l'hora de relacionar la universitat amb les institucions externes on l'alumnat adquirirà l'aprenentatge professional.

Les noves tecnologies han desenvolupat una sèrie de beneficis i funcionalitats que resulten imprescindibles en la universitat. Entre ells, cal enunciar la gran capacitat de tractament i emmagatzematge de la informació, la interactivitat i l'automatització de tasques, l'accés flexible a la informació i el fàcil tractament de dades, canals de comunicació, integració de mitjans i codis, reducció de costos, temps i esforç en la realització dels treballs, etc. (Tomàs, Feixas i Marquès, 1999). En el transcurs dels últims temps, nombrosos projectes de recerca, desenvolupament i innovació s'han estudiat amb l'objectiu de demostrar que la incorporació de les rúbriques electròniques en l'avaluació dels aprenentatges universitaris en les seves diferents modalitats han desenvolupat l'abast d'aquestes eines per a millorar l'aprenentatge de les competències, objectius i habilitats cooperatives, producte del treball en comú de l'equip i l'avaluació cooperativa de les diferents tasques desenvolupades (Cebrian-De-La-Serna i Serrano-Angulo, 2014).

Referent a l'assignatura de Pràcticum, a l'hora de treballar la relació entre els diferents components de l'assignatura, les TIC han desenvolupat un element fonamental per a solucionar la falta de comunicació existent entre ells i han pretès desenvolupar els e-portafolis electrònics, amb l'objectiu principal d'esmenar les deficiències persistents en el transcurs del temps en el desenvolupament de l'assignatura, però sembla ser que es percep una sèrie de febleses que haurien de ser considerades per a possibles millores, especialment en l'àmbit de la formació del professorat (Trigueros-Cervantes i Rivera-Garc, 2017).

DISSENY DE L'ESTUDI

2. Disseny de l'estudi.

2.1. Formulació i fonamentació del problema que es proposa investigar.

A continuació es detalla la contextualització de la investigació i el plantejament del problema a investigar.

La investigació es delimita en les assignatures de Pràcticum I-II de segon curs i el Pràcticum V-VI de quart curs de la titulació de grau de Fisioteràpia d'una Universitat.

Les assignatures de Pràcticum en el grau de Fisioteràpia s'estructuren en sis Pràcticums distribuïts en semestres al llarg de segon, tercer, i quart curs, realitzant-se dos Pràcticums per curs, un en cada semestre dels curs acadèmic.

Cada Pràcticum té una càrrega lectiva de sis ECTS que comporten un total de 108 hores de pràctiques externes a la Universitat d'estudi, desglossades en vint-i-set dies i quatre hores diàries.

Plantejament del problema.

El problema del nostre treball és: La interacció entre els agents implicats en relació als processos de l'aprenentatge del Pràcticum no satisfan les expectatives o objectius i determinen l'aprenentatge de l'alumnat en les pràctiques.

El plantejament del problema, segons González (2007), és el nucli fonamental de la investigació i ha de permetre una aproximació oberta, adaptada i flexible a la investigació.

Mitjançant la bibliografia revisada (Cuadrado, Fernández, Monroy i Montaña, 2012; Dillenbourg, 1999; Gargallo, Pérez, Jimenez, Martinez i Gimenez, 2017; Martín i Trigueros, 2016; Zabalza, 2017; Zeinher, 2010) es constata la gran importància d'afavorir la interacció entre els agents implicats en el Pràcticum fomentant la participació i la comunicació entre ells i facilitant així l'aprenentatge col·laboratiu.

Segons la percepció d'absència, ineficàcia o dèbil col·laboració i coordinació entre la universitat i els centres, Tejada-Fernández, Carvalho-Díaz i Ruiz-Bueno (2017) constaten que, esdevé de la manca de comunicació entre les diferents institucions que participen en el procés de formació de l'alumnat, així com de la feble col·laboració entre el professorat tutor universitari i el professorat tutor del centre pràctic.

En l'assignatura de Pràcticum del grau de Fisioteràpia de la Universitat a estudi s'han detectat mancances mitjançant qüestionaris i comentaris personals a l'hora de la confecció del treball de pràctiques externes realitzats en l'estada pràctica, per motiu de la falta d'interacció entre l'alumnat, el professorat tutor universitari i el professorat tutor pràctic.

En les classes teòriques del Pràcticum, el professorat tutor universitari proporciona una metodologia a seguir per la confecció de la part documental requerida en l'assignatura i en cadascun dels treballs on l'alumnat haurà de vincular l'aprenentatge rebut a les classes teòriques amb l'aprenentatge pràctic rebut en la institució externa.

En l'organització actual sembla que hi ha una manca d'accions formatives que estiguin basades en el reforç de la comunicació entre els agents implicats que ajudin a millorar la interacció en l'assignatura de pràctiques externes de l'alumnat.

Així doncs:

Com ha de ser la interacció entre els agents implicats de les pràctiques externes de Fisioteràpia per a la millora de l'aprenentatge?

2.2. Preguntes i objectius de recerca.

Preguntes d'investigació.

Les preguntes que ens fem en aquesta investigació les abordem des d'una perspectiva qualitativa i quantitativa, per tant podem dir des d'una metodologia mixta, des d'un paradigma interpretatiu amb un disseny etnogràfic. Cadascuna d'aquestes preguntes està relacionada amb un dels objectius específics als que ens referim posteriorment:

- El coneixement pedagògic del professorat tutor és adient o coherent amb la funció que desenvolupen?
- Fins a quin punt el professorat tutor del centre de pràctiques és competent per fer el seguiment de l'aprenentatge de l'alumnat?
- L'acció d'ambdós tipus de professorat tutor està coordinada?
- L'acció d'ambdós tipus de professorat tutor és complementària?
- L'alumnat rep la tutoria d'ambdós tipus de professorat tutor com a accions coherents i amb sintonia?

Objectius de la recerca:

L'objectiu general d'aquesta investigació és: **Comprendre la naturalesa i les repercussions de les interaccions entre els agents (el professorat tutor universitari, el professorat tutor del centre i l'alumnat) en les assignatures de Pràcticum I-II i Pràcticum V-VI.**

Aquest objectiu general es pot concretar mitjançant els següents objectius específics:

- Esbrinar/comprendre els processos que tenen lloc en la fase d'aprenentatge de les pràctiques externes.
- Conèixer les interaccions entre els agents (el professorat tutor universitari, el professorat tutor del centre i l'alumnat) durant l'estada pràctica.
- Analitzar el grau d'assoliment de l'aprenentatge del Pràcticum.
- Conèixer la percepció dels agents implicats sobre el Pràcticum.
- Esbrinar la satisfacció que identifica i assenyala l'alumnat.

2.3. Disseny i justificació metodològica.

Denzin i Lincoln (2011: 14) defineixen el disseny de la investigació com: *“un conjunt flexible de directrius que connecten els paradigmes teòrics, en primer lloc, amb les estratègies d'investigació i, en segon lloc, amb els mètodes per recopilar material empíric”*.

En el marc d'aquest treball, amb el propòsit de complir amb l'objectiu principal de la investigació de comprendre la naturalesa i les repercussions de les interaccions entre els agents en l'assignatura de Pràcticum es considera que el paradigma interpretatiu amb un disseny etnogràfic i una metodologia mixta és el més adequat per fonamentar el disseny i els instruments utilitzats amb la finalitat de descriure, interpretar i analitzar el problema de la investigació.

En aquest sentit, és fonamental la percepció del problema des dels propis implicats, per aconseguir aproximar-se a la realitat estudiada des del punt de vista dels agents (el professorat tutor universitari, el professorat tutor dels centres i l'alumnat).

Justificació de la selecció de la mostra.

Referent als participants de la nostra investigació, s'ha detallat en cadascú dels instruments quina és la mostra utilitzada així com els criteris d'inclusió i exclusió per a cadascun d'ells.

A la taula 1 es detalla el volum d'alumnat, segons la tipologia de centres de pràctiques, en el transcurs dels cursos acadèmics 2016-17, 2017-18 i 2018-19 tenint en compte que cada participant és tutoritzat en el seu període pràctic per un únic membre del professorat tutor del centre pràctic i una de les tres coordinadores universitàries.

Taula 1. Volum d'alumnat segons la tipologia de centres de pràctiques per cursos.

VOLUM D'ALUMNAT SEGONS TIPOLOGIA DE CENTRES COL·LABORADORS				
TIPOLOGIA		Curs 16-17	Curs 17-18	Curs 18-19
SEGON CURS	Mútues	14.5%	13.48%	15%
	Centres d'atenció primària	15.5%	16.85%	20.5%
	Centres privats	45.5%	44.94%	34.2%
	Residències geriàtriques	12.2%	13.48%	15%
	Hospitals de primer nivell	4.4%	3.37%	5.5%
	Hospitals de segon nivell	7.8%	7.86%	9.6%
	Hospitals de tercer nivell	0%	0%	0%
	Escoles i Centres d'educació especial	0%	0%	0%
	Centres especialitzats (neurologia, ...)	0%	0%	0%
	QUART CURS			
Mútues	0%	0%	0%	
Centres d'atenció primària	0%	0%	0%	
Centres privats	7.7%	6.38%	3.2%	
Residències geriàtriques	0%	0%	0%	
Hospitals de primer nivell	0%	0%	0%	
Hospitals de segon nivell	17.3%	17.02%	22.6%	
Hospitals de tercer nivell	13.4%	14.89%	19.3%	
Escoles i Centres d'educació especial	17.3%	10.63%	9.7%	
Centres especialitzats (neurologia, ...)	13.4%	10.63%	45.2%	

Nota: Recuperat de la Memòria de pràctiques externes del curs 2016-17 de la Universitat a estudi.

2.4. Disseny del pla de recollida d'informació.

En aquest apartat es justifica el tipus d'instruments que s'han utilitzat en la recollida de dades exposant de forma breu els fonaments teòrics i les principals característiques de cadascun d'ells.

Els instruments que s'utilitzen per portar a terme l'estudi seran: l'entrevista, l'observació, els qüestionaris, i l'anàlisi de documents.

Es pretén, en el transcurs de la recerca, realitzar una doble triangulació d'informants i de fonts de recollida de dades amb la finalitat d'obtenir la màxima informació per descriure la realitat observada i aprofundir en la seva interpretació:

- Triangulació d'informants: Considerar les aportacions dels agents en el Pràcticum de Fisioteràpia (professorat tutor dels centres, professorat tutor universitari i l'alumnat).
- Triangulació d'instruments: dades obtingudes de les entrevistes, de l'observació, dels qüestionaris i de l'anàlisi de documents).

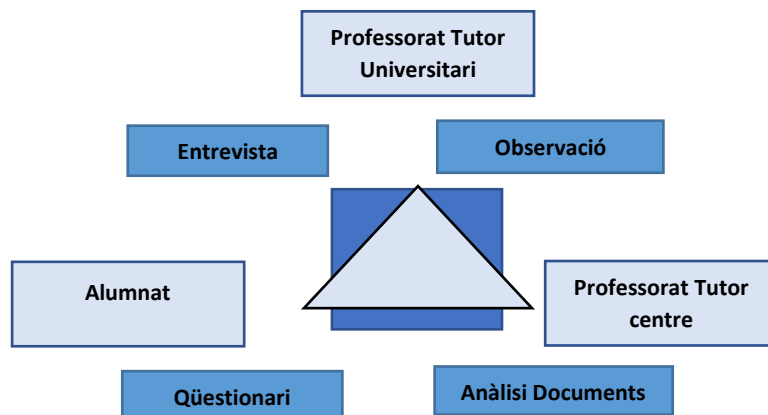

Figura 1. Doble triangulació de tècniques i fonts de recollida de dades.

A continuació es detallen els instruments utilitzats per a cada objectiu específic estipulat en el nostre estudi, així com la descripció de cadascun d'ells.

Taula 2. Instruments de recollida de dades en relació als objectius de la recerca i els agents informants.

Comprendre la naturalesa i les repercussions de les interaccions entre els agents (el professorat tutor universitari, el professorat tutor del centre i l'alumnat) en l'assignatura de Pràcticum I-II i V-VI	INSTRUMENTS	AGENTS		
		PROFESSORAT TUTOR UNIVERSITARI	PROFESSORAT TUTOR CENTRE	ALUMNAT
Esbrinar/comprendre els processos que tenen lloc en la fase d' aprenentatge de les pràctiques externes.	Entrevista A			
	Qüestionari A			
Conèixer les interaccions entre els agents implicats (el professorat tutor universitari, el professorat tutor del centre i l'alumnat) durant l'estada pràctica.	Observació			
Analitzar el grau d' assoliment de l'aprenentatge del Pràcticum.	Anàlisi documental			
Conèixer la percepció dels agents implicats sobre el Pràcticum.	Entrevista B			
Esbrinar la satisfacció que identifica i assenyala l'alumnat.	Qüestionari B			

La taula ens mostra els objectius de la recerca relacionats amb els instruments que s'utilitzen per a realitzar l'anàlisi de dades i el tipus d'agents informants al que es realitzaran.

MARC CONCEPTUAL

3. El context universitari de la Fisioteràpia.

3.1. Introducció.

En aquest capítol es pretén descriure breument l'evolució dels estudis de Fisioteràpia i el pas pels diferents plans d'estudi, així com dels elements essencials de l'ambient institucional i acadèmic en el qual ha tingut lloc la investigació, amb la finalitat d'oferir una visió general de la titulació de Fisioteràpia, tant en l'àmbit acadèmic com professional, en un entorn actual de modificacions i transformacions promogudes per l'Espai Europeu d'Educació Superior (EEES).

Per oferir una visió més aclaridora de la Fisioteràpia es detallen, a més a més, les funcions principals dels fisioterapeutes tot observant la transformació dels estudis de Fisioteràpia, des de la diplomatura fins al grau amb el nou perfil del professorat i de l'alumnat universitari.

3.2. L'evolució dels estudis de Fisioteràpia.

La titulació de Fisioteràpia ha hagut de recórrer una gran trajectòria al llarg dels darrers anys per ser considerada una titulació de grau de les universitats actuals del territori espanyol tenint en compte que avui dia els estudis de Fisioteràpia són presents a la majoria d'estats europeus, i que formen part dels sistemes d'educació superior.

La Fisioteràpia es considera una titulació incorporada al camp sanitari amb perfil formatiu clarament professionalitzador. La *World Confederation for Physical Therapy* (WCPT) defineix la Fisioteràpia com “*el conjunt de mètodes, actuacions i tècniques que, mitjançant l'aplicació de mitjans físics, guareixen, prevenen, recuperen i adapten persones afectades de disfuncions somàtiques a les quals es desitja mantenir en un nivell adequat de salut*”. Aquesta definició fou subscripta per l'Associació Espanyola de Fisioterapeutes (AEF) l'any 1987 (Col·legi de Fisioterapeutes de Cantàbria, 2019).

La Fisioteràpia ha experimentat un desenvolupament espectacular en els darrers anys per raó de la seva fonamentació científica, acadèmica i clínica. Aquest creixement ha permès evolucionar els fisioterapeutes en el disseny i el desenvolupament de procediments únics per a l'avaluació, el diagnòstic i els tractaments dels pacients, els quals no tan sols s'han vist reflectits en l'àmbit de l'assistència clínica sinó també en els marcs competencials de la docència, la recerca i la gestió.

Amb els anys s'han desenvolupat diferents plans d'estudi que han fet evolucionar la disciplina fins a la titulació actual. Aquesta transformació ha conformat una professió que va passar de desenvolupar tècniques molt bàsiques en Fisioteràpia a ser una disciplina que avui ha desplegat tots els nivells que exigeix la universitat, és a dir: grau, post-grau, màster i doctorat.

La primera escola que es va crear a Espanya va ser l'Escola de la Comunitat Valenciana l'any 1984, la qual va esdevenir un referent, amb el seu pla d'estudis, per a la resta d'escoles.

Els professionals fisioterapeutes a Espanya van tenir els seus inicis sota la Llei d'instrucció pública de 1857 o Llei de Moyano, citat a (Raposo *et al.*, 2001), de renovació dels plans d'ensenyament que constata que els inicis del professional fisioterapeuta a Espanya, van ser oficialment en l'any 1857 amb la figura del practicant on destacava, entre les seves funcions, l'art dels embenatges. Uns anys més tard, el 1953 s'unifiquen els ensenyaments d'infermeres, practicants i llevadores, i es crea el nou títol d'Ajudant Tècnic Sanitari (ATS). Posteriorment de la necessitat de les especialitats de l'ATS es crea la Fisioteràpia el 26 de juliol de 1957 amb la denominació d'Ajudant en Fisioteràpia. El 1960, dins del Consell Nacional de Practicants en Medicina, Cirurgia i ATS o Consell Nacional de Fisioteràpia es constitueix una Delegació Nacional de Fisioteràpia que es preocupa de millorar la professió. La mateixa denominació d'Ajudant en Fisioteràpia va provocar dubtes, per considerar-se un anacronisme respecte de les condicions professionals de la resta de països europeus i d'Amèrica.

A la resta del món, Canadà i Gran Bretanya, la Fisioteràpia es va organitzar professionalment durant la primera meitat del segle XX. En el cas d'Austràlia, la Universitat de Queensland, va ser la primera a impartir-ne la titulació i els Estats Units van ser pioners en el procés d'organització professional. Totes aquestes associacions esmentades han estat les responsables d'iniciar i organitzar la pràctica assistencial, així com promoure i desenvolupar la professió en els seus corresponents països (Meroño i Rebollo, 2013).

Finalment, a Espanya el 1981 els estudis de Fisioteràpia es van desenvolupar en les noves escoles universitàries de Fisioteràpia mitjançant el Reial decret 2965/1980, de 12 de desembre que en el seu preàmbul assenyalava: *“El reconeixement, l'experiència i la maduresa aconseguida per aquests ensenyaments aconsellen la seva incorporació a la universitat per ser impartides en escoles universitàries adaptant-se d'aquesta manera, a les estructures organitzatives previstes a la Llei general d'educació”*

Un any més tard, les directrius de l'elaboració dels plans d'estudis de les escoles universitàries de Fisioteràpia s'estableixen, segons Gallego (2007), fixant en un mínim de tres mil sis-cents el nombre d'hores lectives dins les quals cal dedicar com a mínim un 50% del total a la formació pràctica.

Per a Laín (2001), en les Ciències de la Salut s'han distingit tradicionalment dos grans períodes històrics en els quals s'enquadra la Fisioteràpia: un primer període conegut com a etapa precientífica en la qual, la Fisioteràpia no s'entenia com a ciència independent, sinó com una sèrie de diverses tècniques relacionades amb el massatge, l'escalfor, els exercicis físics i les cures d'infermeria, que s'utilitzaven amb finalitat terapèutica de manera empírica, per intuïció o formant part de rituals religiosos; i un segon període o etapa científica, de grans transformacions en el qual tindrà lloc l'estructuració de la Fisioteràpia com a ciència independent, la qual s'ha anat consumant al llarg dels segles XX i XXI, aconseguint el seu actual caràcter científic (Lendoiro, 2008).

3.2.1. Plans d'estudi de Fisioteràpia.

En el transcurs del temps els estudis de Fisioteràpia han passat per quatre plans d'estudi des del seu origen comú amb els estudis d'Infermeria de l'any 1957.

3.2.1.1. L'origen dels estudis de Fisioteràpia.

Els estudis de Fisioteràpia a Espanya comparteixen l'origen amb els estudis d'Infermeria.

En el pla d'estudis de 1957 dins de l'especialitat d'Auxiliar Tècnic Sanitari, neix oficialment l'especialitat de *Fisioteràpia per als ATS* amb una durada de dos anys acadèmics on s'havien de fer assignatures d'anatomia, fisiologia, rehabilitació d'afectacions mèdiques i quirúrgiques i les relacionades amb els diferents processos tant traumatològics, ortopèdics i neurològics, sense oblidar el massatge i les tècniques d'electroteràpia, hidroteràpia i gimnàstica (Sirvent, 2015).

Durant el curs 1964-65 es va crear a Catalunya, segons Sirvent (2015), el servei de rehabilitació per a nens que sofrien seqüeles de la poliomièlitis, fundat pel neuròleg Ramon Sales Vázquez (1907-1971), servei adscrit a la Càtedra de Pediatria de la Facultat de Medicina del professor R. Ramos i pel Departament de Neurologia de la Clínica Mèdica Universitària del professor Pere Pons, que buscava donar resposta fisioterapèutica a la gran quantitat de nens afectats per la poliomièlitis entre 1950 i 1964.

La Fisioteràpia Espanyola neix l'any 1957, amb un currículum destinat a la formació generalista d'ATS i diverses mancances en el contingut formatiu per a la formació del futur fisioterapeuta. El repartiment curricular es basava en tres anys de formació en ATS amb una càrrega lectiva de dues mil cinc-centes hores, més dos anys d'especialitat amb un contingut de vuit-centes hores, còmput inferiors al de la resta de països europeus els quals dedicaven aproximadament unes tres mil hores (Col·legi Oficial de Fisioterapeutes de Galícia, 2016).

Alguns autors assenyalen que un aspecte negatiu de la reforma universitària és la disminució de coneixements bàsics, amb una major especialització i una formació distribuïda, contrari als corrents internacionals de renovació acadèmica dels estudis universitaris. És cert que l'estudi en profunditat d'un determinat camp genera una sòlida competència en aquest camp concret, però condueix fàcilment a una

visió limitada i a més, debilita la capacitat d'aprendre coses noves quan la matèria apresada s'ha quedat ja obsoleta (Arias i Quadrat, 2003).

Tal com ens indica, Gallego (2007), a la dècada de 1960 i dintre del Consell Nacional de Practicants en Medicina, Cirurgia i ATS o Consell Nacional de Fisioteràpia es constitueix una Delegació Nacional de Fisioteràpia que intensifica els esforços en la millora de la professió.

3.2.1.2. Primer pla d'estudis de Fisioteràpia.

En el primer pla d'estudis, va ser necessari una convalidació i adaptació de l'especialitat de Fisioteràpia per a ATS pel títol d'estudis corresponents a les escoles universitàries, tal com consta a l'Ordre de 28 de maig de 1986.

L'alumnat que estava matriculat de primer en l'antic pla i no el va superar van haver de cursar totes les matèries del pla vigent. Als qui van superar el primer curs de l'antic pla se'ls convalida l'àrea de Fisioteràpia, Teoria General de la Malaltia i de la Incapacitat i Teoria i Tècnica fisioterapèutica General i de l'àrea mèdica, Anatomia General i Fonaments de Fisiologia. La distribució de les assignatures es van decidir en cinc àrees:

- L'àrea de Ciències Bàsiques, constituïda per Bioquímica i Biofísica.
- L'àrea de Ciències Mèdiques integrada per l'Anatomia i la Fisiologia passant per les Patologies Mèdiques i Quirúrgiques de Nocions Bàsiques en Infermeria.
- L'àrea de Microbiologia i Higiene o Epidemiologia, ambdues desapareixien en el segon pla i quedarien integrades en assignatures com les de Patologia i Infermeria.
- L'àrea específica que inclouria totes les tècniques de Fisioteràpia,
- L'àrea de Ciències de la Conducta amb Psicologia Evolutiva i Social. Encara no s'abordava la Psiquiatria, i com a àrea de Ciències Complementàries, la Bioestadística.

S'ha d'observar que en aquest primer pla no existeixen ni la metodologia ni el treball de final de carrera sent l'Anglès una assignatura de segon i tercer curs però en matèria optativa, juntament amb l'Estadística; les classes eren teòriques amb una durada de vint hores en el segon curs i de cinquanta hores per a l'assignatura d'Anglès Tècnic, assignatura aquesta última de caràcter optatiu.

La importància d'aquestes dues assignatures va anar creixent, principalment l'Anglès que es va reforçar, no només per la seva presència en els diferents plans, sinó perquè el fisioterapeuta s'estava formant en cursos de postgrau, i amb professionals d'altres països. També va ajudar la incorporació a les diferents xarxes internacionals tant professionals com educatives.

És en aquest primer pla on ja es donen les tècniques més bàsiques de Fisioteràpia, com kabat, massatge i teràpia manual integrada dins de la teoria i tècniques de Fisioteràpia General.

Cal destacar una assignatura en aquest primer pla, Socorrisme, que en el segon pla passarà a denominar-se Infermeria. El Socorrisme pretenia introduir l'alumnat en els primers auxilis que eren propis de la infermeria però de la nova titulació. L'assignatura amb el nom explícit d'Infermeria trigarà a desaparèixer dels plans d'estudi, però això no serà fins al quart pla, és a dir, quan la Fisioteràpia abandoni la diplomatura i s'integri en el grau. És aquí on desapareix definitivament el nom d'Infermeria, encara que la Fisioteràpia no deixi les tècniques d'Infermeria i les integri en assignatures de Fisioteràpia com la de la Geriatria.

Un altre fet interessant és que una assignatura que es pot considerar tan lligada a la Fisioteràpia com és l'Educació Física, era un coneixement bàsic de les qualitats físiques, molt lluny del que més tard serà la Fisioteràpia Esportiva, assignatura que reflecteix la controvèrsia de la Fisioteràpia dins de l'esport, en què l'actuació de la Fisioteràpia al principi és preventiva, i després, si arriba el cas, serà pal·liativa. En tots dos casos serà tema de discussió en criteris de formació tant amb els metges rehabilitadors com els educadors físics (INEF).

Per aquest motiu molts graduats en Educació Física, passen a completar els seus estudis amb el grau de Fisioteràpia. Però aquesta assignatura desapareixerà com a matèria obligatòria en el segon pla, encara que es denominarà Fisioteràpia de l'Esport (en algunes universitats avui és un màster oficial).

Una altra assignatura que patirà una transformació és la d'Anatomia de l'Aparell Locomotor amb un total de 208 hores distribuïdes entre primer i segon curs. Ha passat a denominar-se en el segon pla Estructura i Funció del Cos Humà. Ha mantingut bàsicament el mateix nombre d'hores, però en el grau s'haurà d'impartir tota en un sol curs amb l'inconvenient que és una assignatura densa però important per a la professió.

Diferent és la transformació de la càrrega lectiva de l'assignatura de Fisiologia, que té una càrrega lectiva de 50 hores en el primer pla i només s'imparteix en el primer curs i passa a integrar-se en Estructura i Funció del cos Humà, que s'imparteix tant a primer com a segon i d'aquesta manera incrementa el nombre d'hores. Aquí, l'evolució d'un pla a un altre s'observa per l'augment de la Fisiologia indispensable per al fisioterapeuta en el coneixement del funcionament de les estructures del cos humà, afavorint la major comprensió del fisioterapeuta amb la qual cosa redundarà en la millora de les tècniques, com era el cas de la Fisioteràpia Respiratòria o el de la Neurològica.

3.2.1.3. Segon pla d'estudis de Fisioteràpia.

L'aparició del segon pla per Resolució de 15 de febrer de 1993 només set anys després del primer, suposa un nou canvi en el concepte d'ensenyament de la Fisioteràpia, amb l'aparició dels crèdits, que substitueixen les hores, i adequar la nova troncalitat al criteri d'un crèdit a vint-i-cinc hores. Bàsicament

l'estructura troncal és molt semblant a la del primer pla, però en global disminueix el nombre d'hores respecte del primer.

Això serà important per al futur procés d'adaptació de la resta de plans de grau, encara que va deixar en desavantatge l'alumnat des del primer, per raó que se'l va col·locar dins d'un mateix nivell que la resta malgrat que tenien un major nombre d'hores cursades. En aquest segon pla quedava explícitament clar que per obtenir el títol no s'exigia el treball de fi de carrera.

La nova estructura del pla d'estudis era molt semblant a la del primer i va permetre a la Fisioteràpia una reestructuració de les assignatures, que es van diversificar en matèries troncal i aquestes, a la seva vegada, en cinc grans blocs com van ser el de les patologies que inclouria la Infermeria amb l'objectiu que el fisioterapeuta conegués el món hospitalari amb la controvèrsia que en el pla d'estudis anterior ja es feien pràctiques hospitalàries.

Un altre segon bloc serà de les pràctiques hospitalàries que com a assignatura van entrar amb la denominació d'Estades Clíniques I-II-III-IV.

Cal dir que en el primer pla d'estudis, les pràctiques a l'hospital estaven dins de l'assignatura de Teoria i Tècnica Fisioteràpia, la qual cosa podia fer pensar que només amb l'expedient acadèmic l'alumnat de Fisioteràpia podria haver fet les pràctiques al laboratori sense necessitat d'haver de fer una estada hospitalària. D'aquí la importància d'una assignatura específica en el segon, la qual cosa tenia una gran importància per a una carrera que és eminentment pràctica. Un altre gran bloc va ser el de l'Estructura i Funció del Cos Humà que es va dividir en I-II-III-IV, els dos primers blocs s'impartien a primer i la resta a segon. Això va permetre redistribuir les hores i així poder argumentar les que es consideraven més importants per a la Fisioteràpia com les assignatures d'Anatomia i Fisiologia. Va ser destacable la Biomecànica com a complement de la Biofísica, assignatures ambdues que reforçaven el coneixement de l'aparell locomotor en incloure l'estudi del moviment. Tot això acostarà la Fisioteràpia Espanyola a les tècniques que despuntaven en aquell temps a Europa com la tècnica de Meziers, basada bàsicament a allargar el raquis per eliminar totes les corbes (Geisman, 1993).

D'aquí la importància per als fisioterapeutes de l'època de la incorporació de la Biomecànica i l'augment d'hores d'Anatomia, per poder estar al nivell dels seus col·legues europeus. El desplegament d'un major nombre de matèries optatives, amb l'ampliació de tècniques en Fisioteràpia i d'altres afins com a Logopèdia, Ortopèdia i Podologia, va fer que s'arribés a crear un currículum més d'acord amb els desitjos professionals de l'alumnat, donant-li una major perspectiva i un major camp d'actuació.

El bloc més important sens dubte serà el que aglutini totes les tècniques de Fisioteràpia, que per la influència de la Fisioteràpia Francesa va passar a denominar-se Kinesiteràpia. En aquest bloc molt més específic que en el pla anterior trobem tots els fonaments de la Fisioteràpia i apareixen en la descripció de les assignatures que desapareixeran en els següents plans per demostrar-se la seva poca eficàcia, com

és el cas de la vibroteràpia, i augmentarà el nombre d'hores en tècniques específiques per a les complicacions i seqüeles del sistema respiratori, nerviós, etc. Aquesta va ser sens dubte una distribució més d'acord amb les necessitats docents de l'alumnat, ja que no hi havia una concentració de tècniques en un últim curs com succeïa amb el primer pla.

3.2.1.4. Tercer pla d'estudis de fisioteràpia.

El tercer pla de 1997 (Reial decret 614/1997), va suposar una pèrdua de troncalitat enfront dels dos plans anteriors. De dos-cents vint crèdits, es va passar a dos-cents set, encara que mantenint una estructura similar. La disminució de crèdits afecta principalment matèries tan importants com Anatomia, Fisiologia i totes les pròpies de la Fisioteràpia. Per aquest motiu les matèries optatives van tenir un paper rellevant per completar els coneixements adquirits per l'alumnat.

3.2.1.5. Quart pla d'estudis de Fisioteràpia.

Posteriorment, l'any 2004, amb l'objectiu d'aconseguir la integració en l'EEES i dur a terme la reforma de la titulació de Fisioteràpia de diplomatura a grau, la Conferència Nacional de Directors d'Escola de Fisioteràpia, amb la col·laboració del Consell General de Col·legis de Fisioterapeutes d'Espanya i dels Col·legis de Fisioterapeutes d'àmbit autonòmic (delegats del projecte a les seves respectives universitats), va ajudar en el disseny d'estudi i títol de grau de Fisioteràpia en el transcurs d'una sessió de treball feta a l'Escola Universitària de Ciències de la Salut de la Universitat de Sevilla, durant els dies 15 i 16 de gener de 2004, i confirmat pels trenta-set rectors de les universitats espanyoles (Viñas, Ballesta, Roman, Rodríguez i Rosselló, 2004).

3.2.1.6. Resum de l'evolució dels plans d'estudi de Fisioteràpia.

Des de l'aparició l'any 1957 de l'especialitat de Fisioteràpia per als ATS, la titulació de Fisioteràpia ha passat per diferents plans d'estudis.

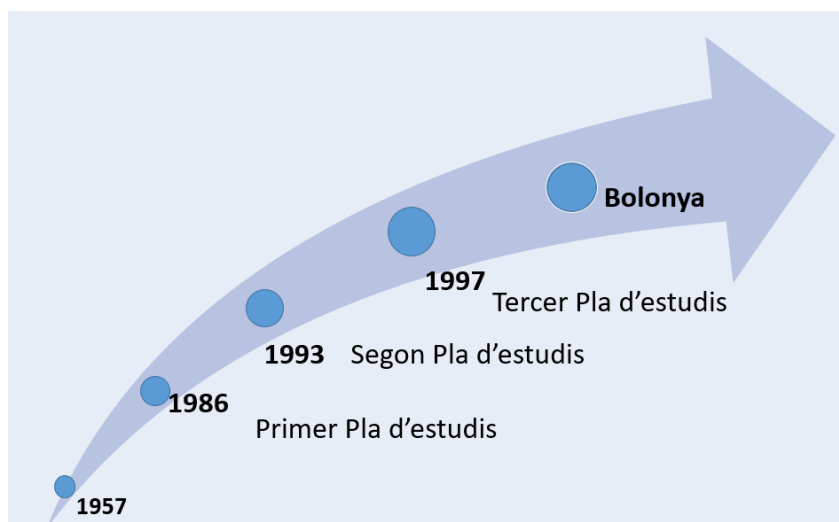

Figura 2. Evolució dels plans d'estudi de Fisioteràpia.

El primer pla d'estudis data de l'any 1986 i va versar sobre la convalidació i l'adaptació de l'especialitat de Fisioteràpia per a ATS pel títol d'estudis corresponents a les escoles universitàries on s'impartiran les tècniques més bàsiques de Fisioteràpia. Posteriorment, el 1993, es constata el segon pla d'estudis, que vol instaurar un nou concepte d'ensenyament amb l'aparició dels crèdits substituint les hores i produint així una reconstrucció de les assignatures en matèries troncal i aquestes en blocs d'assignatures, un dels quals era el bloc de pràctiques hospitalàries, que ja es poden fer al laboratori sense necessitat de realitzar l'estada externament en una institució clínica.

Amb l'arribada del tercer pla l'any 1997 es produeix una pèrdua de troncalitat enfront dels dos plans anteriors. D'aquesta manera, posteriorment, l'any 2004, amb l'objectiu d'aconseguir la integració en l'EEES, es realitza la reforma de la titulació de Fisioteràpia de diplomatura a grau amb la Declaració de Bolonya de l'any 1999.

3.2.2. De la diplomatura al grau de Fisioteràpia.

L'any 1993 es va formar a la Unió Europea iniciant en tots els seus països membres una reforma en l'àmbit educatiu amb la convergència de plans acadèmics i de mobilitat tant per al professorat com per a l'alumnat, però també va provocar una transformació en l'ordre social, econòmic i laboral.

Tres anys més tard, l'any 1996, per petició de la Organització de les Nacions Unides per a l'Educació, Ciència i Cultura (UNESCO), Jacques Delors va elaborar l'informe titulat *L'educació tanca un tresor* que considerava que l'aprenentatge en el transcurs de la vida estava basat en quatre fonaments: aprendre a conèixer, aprendre a fer, aprendre a conviure i aprendre a ser. A l'informe es considera l'educació com un element essencial de progrés realitzant un estudi de les tensions educatives existents on planteja

noves directrius pedagògiques amb l'objectiu de crear noves opcions d'aprenentatge fonamentat en competències capacitadores.

L'informe Delors suposa un canvi en els plans d'estudi examinant el procés formatiu i les avaluacions de la formació rebuda on propicia un canvi de paradigma educatiu que situa l'alumnat com a figura activa, central i reflexiva de la seva formació (Martinez-Clares, Martínez-Juarez i Muñoz-Cantero, 2008).

El 1998 Itàlia, França, el Regne Unit i Alemanya signen la Declaració de la Sorbona, on reconeixen la necessitat de crear un espai comú d'educació superior i tan sols, un any més tard es proclama la Declaració de Bolonya el 1999 amb l'objectiu de crear un sistema flexible fomentat en un sistema d'acreditació per garantir la qualitat dels centres formatius, estructures de titulacions universitàries de grau i postgrau i del Sistema Europeu de Transferència de Crèdits que garanteixi l'homogeneïtat i la qualitat dels estudis de la Unió Europea.

El procés de Bolonya té com a objectiu la creació d'un sistema universitari flexible recolzat en tres punts principals:

- L'establiment d'un sistema de crèdits europeus, l'European Credit Transfer System (endavant ECTS), sistema que serà adaptat per totes les universitats d'EESS i que proporciona la qualitat de tots els estudis dels diferents països de la Unió Europea amb la finalitat de promoure la mobilitat de l'alumnat i l'adopció d'una arquitectura comuna dels títols i comparabilitat que s'acompanya amb el Suplement Europeu al Títol (SET).
- La necessitat de modificar la finalitat de l'educació superior cap a la necessitat d'adquirir competències modificant l'estructura de les titulacions en estudis universitaris de grau amb una finalitat d'especialització formativa.
- Sistemes d'acreditació amb l'objectiu de vigilar la qualitat de les institucions formatives.

L'any 2000 sorgeix el Projecte Tuning (*Tuning Educational Structures in Europe*, 2003) amb l'objectiu de poder comparar els plans d'estudi per facilitar l'adaptació i la qualitat del sistema d'acreditacions.

Segons González i Wagenaar (2006: 21), el Projecte Tuning defineix el concepte de competència com: “*allò que una persona és capaç o competent d'executar, el grau de preparació, suficiència i/o responsabilitat per a certes tasques*”, la qual cosa suposa el desenvolupament dels llibres blancs de les titulacions en les quals s'establiran les competències.

La Llei orgànica de les universitats (LOU) de l'any 2001 va constituir l'origen de la modificació de les estructures dels estudis universitaris per aconseguir la integració del sistema espanyol en l'Espai Europeu d'Educació Superior.

Respecte de la titulació de Fisioteràpia, l'any 2004, l'Agència Nacional d'Avaluació de la Qualitat i l'Acreditació (ANECA) va publicar el *Llibre blanc* del títol de Fisioteràpia, elaborat per un conjunt de representants de tota Espanya i per trenta-set rectors de les universitats espanyoles a on s'impartia la diplomatura.

L'Agència Nacional d'Avaluació de la Qualitat i Acreditació (d'ara endavant ANECA), va fer un estudi de la situació dels estudis de Fisioteràpia a Europa, i entre les conclusions que va extreure van ser que en aquell moment hi havia vint-i-vuit països europeus en els quals s'impartia la Fisioteràpia; i en vint-i-un dels quals la formació de grau era de quatre anys, només en set països la formació era de tres, entre els quals Espanya (Viñas *et al.*, 2004), amb el que s'apreciava una clara tendència a una formació de quatre anys.

Per a l'adequació al marc europeu va haver-hi països que van haver d'incrementar els anys com Alemanya, o bé reduir-los de cinc a quatre com Bèlgica.

Es va proposar un títol de grau de dos-cents quaranta ECTS per cursar en quatre anys, dels quals seixanta ECTS per cada curs acadèmic. En la titulació de fisioteràpia de grau de dos-cents quaranta ECTS s'establien competències transversals i específiques, els objectius i l'estructura per als fisioterapeutes de la titulació. Poc després, el Ministeri d'Educació i Ciència va publicar al Consell de Coordinació Universitària una fitxa tècnica de proposta del títol universitari de grau en Fisioteràpia i proposa una titulació de dos-cents quaranta ECTS.

El títol de grau de Fisioteràpia suposa una gran millora en la formació del Fisioterapeuta, en gran mesura a causa de l'increment de seixanta ECTS més de formació comparat amb l'antiga diplomatura, i capacita el professional fisioterapeuta activament a la investigació amb la inclusió de les assignatures de metodologia i del treball final de carrera amb l'objectiu que l'aportació científica millori l'atenció personalitzada i provoqui noves perspectives en els processos d'intervenció i recerca. D'aquesta manera, un cop cursat el grau, els professionals fisioterapeutes poden accedir a un màster oficial i posteriorment als estudis de doctorat.

A Espanya la professió es trobava regulada després de promulgar-se la Llei orgànica 44/2003, del 21 de novembre d'ordenació de les professions sanitàries, llei que serà important per a la Fisioteràpia, atès que en delimitava les competències i els principis que havien de regir les seves relacions en els equips multidisciplinaris. Tal com ens explica Viñas *et al.* (2004), els objectius específics de la professió van quedar formulats en competències professionals inicials que van coincidir amb el que va expressar l'*European Physiotherapy Benchmark Statement*. Aquests objectius només es podien aconseguir amb la superació d'un conjunt de matèries que configuraven els plans d'estudi. Això va fer que la Fisioteràpia hagués de donar resposta a les noves demandes socials en salut relacionades amb la seva especialitat, obligant a prendre iniciatives per al progrés de la pràctica professional.

També va sorgir el convenciment que era important per a la Fisioteràpia homogeneïtzar els programes de formació tal com havia manifestat l'any 1990 l'*Standing Liaison Comité of Physiotherapist Within the ECC* (Comitè Permanent d'Enllaç dels Fisioterapeutes en la CEE), aquest comitè va emetre un document sobre els estudis de la Fisioteràpia en la Unió Europea, i va declarar que per respondre a les necessitats del desenvolupament de la professió era necessari que els estudis de Fisioteràpia d'Espanya tinguessin una durada de quatre anys, tot incorporant-hi les assignatures d'Estadística i Metodologia de la Recerca, la millora tant dels elements teòrics com clínics del programa amb una gran diversitat d'experiències clíniques, la incorporació definitiva del programa Erasmus per facilitar l'intercanvi de l'alumnat dins de la Unió Europea i l'organització dels cursos de postgrau en tots els dominis d'àmbits d'especialització per millorar les competències dels fisioterapeutes (Viñas *et al.*, 2004).

En el transcurs de l'evolució dels plans d'estudi, ANECA va realitzar un estudi mitjançant MECES (Marc Espanyol de Qualificació per a l'Educació Superior), que va demostrar la correspondència en la formació del títol de diplomat en Fisioteràpia amb els descriptors de MECES, fent una relació entre les matèries troncales de la diplomatura i les competències generals del nivell del grau que posaven de manifest que la gran majoria de les competències eren transversals i s'adquirien a partir de diverses assignatures troncales. El títol de diplomat en Fisioteràpia proporciona unes competències generals que estan alineades amb el nivell dos de MECES (Gómez, Barbero i Miguel, 2015).

Amb el nou pla d'estudis canvia la visió, donant prioritat i més protagonisme a les competències professionals que s'adquireixen en cadascuna de les assignatures tan teòriques com pràctiques del currículum de la titulació. Dona importància a les competències generals, comuns a totes les titulacions, i també a les específiques, característiques de cada titulació.

Per finalitzar aquest apartat, cal assenyalar que actualment les titulacions són avaluades segons indica el Reial decret 56/2005 del 21 de gener, pel qual es regulen els estudis universitaris oficials de postgrau (2005), per l'ANECA conjuntament amb el Ministeri i les agències autonòmiques. La responsable de la certificació, acreditació avaluació i promoció dels centres d'ensenyament superior a Catalunya és l'Agència de Qualitat del Sistema Universitari de Catalunya (AQU) de Catalunya.

3.2.2.1. Competències de la titulació de Fisioteràpia.

El pla d'estudis de grau de la Universitat on es fa la nostra investigació està format per dos-cents quaranta ECTS dels quals, seixanta ECTS són de formació bàsica, vuitanta-i-quatre ECTS de formació obligatòria i quaranta-vuit de formació optativa. Les assignatures de Pràctiques Clíniques conformen trenta-sis ECTS al llarg de la titulació, compostes per sis assignatures, cadascuna de les quals per sis ECTS, junt al treball final de grau que comporta dotze ECTS. Dins del pla d'estudis de Fisioteràpia, l'alumnat podrà especialitzar-se en una menció escollida a quart curs dintre de cinc especialitats diferents, com la menció en Aprofundiment en fisioteràpia de l'aparell locomotor, la menció en

Aprofundiment en fisioteràpia neurològica, la menció en Fisioteràpia específica en pediatria, la menció en Aprofundiment en fisioteràpia de les patologies del tòrax i la menció en Fisioteràpia específica de l'esport.

Amb el títol de grau en Fisioteràpia es pretén donar una formació amb una base científica sòlida però eminentment pràctica. Aquesta titulació oficial ofereix una formació acadèmica i professional que capacita l'alumnat a incorporar-se al món laboral i desenvolupa la seva activitat en els diferents àmbits.

L'alumnat una vegada finalitzat els estudis, tindrà els coneixements, habilitats i actituds suficients per a exercir en tots els vessants de la professió, és a dir, fisioterapeutes generalistes.

Després d'haver superat els estudis de grau en Fisioteràpia els graduats seran capaços de:

- Demostrar que posseeixin coneixements bàsics de les ciències de la salut, així com de conceptes, tècniques i instruments sobre els quals es fomenta i articula la Fisioteràpia, que aportin una base per a ser originals en el desenvolupament i/o aplicació d'idees, sovint en un context de recerca.
- Aplicar els coneixements adquirits sobre ciències de la salut i fisioteràpia, en la reeducació i la recuperació funcional de les persones amb disfuncions o discapacitats somàtiques, així com en la seva prevenció.
- Reunir i interpretar informació rellevant sobre problemes de salut dels individus, el seu entorn i/o la comunitat, amb la finalitat d'avaluar-la des d'una perspectiva integral (biològica, psicològica i sociocultural), i que li permeti emetre judicis que incloguin reflexions i estratègies de resolució dins de l'àmbit competencial de la fisioteràpia.
- Transmetre informació referent a la promoció de la salut i la prevenció de la malaltia en l'àmbit de la fisioteràpia, a un públic tant especialitzat com no especialitzat.
- Aconseguir un grau d'autonomia alt en el propi aprenentatge, que li permeti emprendre estudis posteriors en l'àmbit de la Fisioteràpia i de les ciències de la salut.

A continuació es detallen, segons la Universitat on s'ha realitzat l'estudi, les principals competències generals, transversals i específiques de les quals data la nostra investigació.

3.2.2.1.1. Competències generals.

Les competències generals que reuneix la titulació són:

1. Desenvolupar un pensament i un raonament crítics i saber-los comunicar de manera efectiva, tant en les llengües pròpies com en una tercera llengua.
2. Desenvolupar estratègies d'aprenentatge autònom.
3. Respectar la diversitat i pluralitat d'idees, de persones i de situacions.

4. Generar propostes innovadores i competitives en la recerca i en l'activitat professional.

3.2.2.1.2. Competències transversals.

Les competències transversals que reuneix la titulació són:

1. Analitzar i sintetitzar.
2. Organitzar i planificar.
3. Expressar-se de manera fluida, coherent i adequada a les normes establertes, tant de manera oral com per escrit.
4. Gestionar sistemes d'informació.
5. Resoldre problemes.
6. Prendre les decisions més adequades davant una situació determinada.
7. Treballar en equip.
8. Tenir habilitat en les relacions interpersonals.
9. Raonar amb sentit crític.

3.2.2.1.3. Competències específiques.

Les competències transversals que reuneix la titulació es basen a demostrar coneixement de:

1. La morfologia, fisiologia, patologia i conducta de les persones, tant sanes com malaltes, en el medi natural i social.
2. Les ciències, models, tècniques i instruments sobre els quals es fonamenta, articula i desenvolupa la Fisioteràpia.
3. Els mètodes, procediments i actuacions fisioterapèutiques, encaminats a la terapèutica clínica.
4. Els mètodes, procediments i actuacions fisioterapèutiques encaminats a la realització d'activitats dirigides a la promoció i el manteniment de la salut.
5. Integrar, a través de l'experiència clínica, els valors ètics i professionals, els coneixements, habilitats i actituds pròpies de la Fisioteràpia, per resoldre casos clínics concrets en l'àmbit hospitalari, extrahospitalari i de l'atenció primària i comunitària.
6. Elaborar i emplenar de manera sistemàtica els registres de fisioteràpia.
7. Valorar l'estat funcional del pacient, considerant els aspectes físics, psicològics i socials.
8. Determinar el diagnòstic de Fisioteràpia segons les normes i amb els instruments de validació reconeguts internacionalment.
9. Dissenyar el pla d'intervenció de fisioteràpia atenent criteris d'adequació, validesa i eficiència.
10. Executar, dirigir i coordinar el pla d'intervenció de Fisioteràpia, utilitzant les eines terapèutiques pròpies i atesa la individualitat de l'usuari.

11. Avaluar l'evolució dels resultats obtinguts amb el tractament en relació amb els objectius marcats.
12. Elaborar l'informe d'alta de Fisioteràpia una vegada coberts els objectius proposats.
13. Proporcionar una atenció de Fisioteràpia eficaç, atorgant una assistència integral als pacients.
14. Intervenir en els àmbits de promoció, prevenció, protecció i recuperació de la salut.
15. Treballar en equips professionals cooperant de manera efectiva amb tot l'equip multidisciplinari.
16. Incorporar els principis ètics i legals de la professió a la cultura professional.
17. Participar en l'elaboració de protocols assistencials de Fisioteràpia basada en l'evidència científica, fomentant activitats professionals que dinamitzin la recerca en fisioteràpia.
18. Mantenir actualitzats els coneixements, habilitats, destreses i aptituds de les competències professionals.
19. Desenvolupar activitats de planificació, gestió i control en les unitats assistencials on intervingui la Fisioteràpia i la seva relació amb altres serveis sanitaris.
20. Aplicar els mecanismes de garantia de qualitat en la pràctica de la Fisioteràpia, segons criteris reconeguts i validats.
21. Comunicar-se de manera efectiva i clara, tant de manera oral com escrita, amb tots els usuaris del sistema sanitari, així com amb altres professionals.
22. Dur a terme les intervencions fisioterapèutiques basant-se en l'atenció integral de la salut que suposa la cooperació multiprofessional, la integració dels processos i la continuïtat assistència.

3.2.3. El futur de la Fisioteràpia.

La WCPT, sobre Educació en Fisioteràpia, ha desenvolupat en els darrer anys el procés d'especialització en Fisioteràpia per donar resposta a les necessitats dels professionals i la societat.

El procés d'especialització va ser iniciat en països europeus com Àustria, Dinamarca, Finlàndia Alemanya, Itàlia i Holanda i té com a objectiu de futur les necessitats d'especialització. L'especialització pot ser un procés tan informal com formal havent-hi la necessitat de diferenciar entre un expert clínic de temes específics, elevada realització acadèmica i l'especialització tal com es recull en els documents *Interim Report an Recommendations of Specialisation for Physiotherapists within the European Region of the WCPT* i *Recomendation for a Proposed Model for the Development of Specialisation within Physiotherapy in the European Region of the WCPT* on es donen dades i recomanacions d'especialitat en Fisioteràpia. La majoria dels països europeus considera que s'obté l'especialització en fisioteràpia mitjançant el nivell màster (Gómez, Fernández i Souto, 2016).

Un altre objectiu és aconseguir la formació acadèmica a un nivell de doctorat en Fisioteràpia (*Doctorate of Physical Therapy*) amb la creació de comitès d'acreditació i programes de residència units amb la creació de comissions formades per fisioterapeutes que promoguin la investigació en l'àmbit clínic, tot millorant l'actuació de Fisioteràpia, apropant cada vegada més el pacient als seus serveis. (Arnall, Cebrià i Calleja, 2010).

Tal com ens constata Gwyer, Odom, i Gand (2003), en un futur no molt llunyà els fisioterapeutes dels EUA amb nivell de doctors acreditats en una determinada especialitat pretenen tenir el dret de prescriure fàrmacs, analítiques de sang i orina, radiografies i d'altres procediments que els ajudin en el diagnòstic de la malaltia.

La WCPT (2019) reconeix que l'educació dels fisioterapeutes es duu a terme en molts diversos entorns socials, econòmics i polítics arreu del món, i es converteix en un procés d'aprenentatge continuat. En l'àmbit educatiu, dona suport al desenvolupament d'alta qualitat de l'educació mitjançant la publicació de teràpia física, de polítiques i una sèrie de recursos i oportunitats per millorar la prestació de l'educació i l'educació en totes les etapes de desenvolupament professional.

L'objectiu de l'educació fisioterapeuta és el desenvolupament continu dels fisioterapeutes, i s'ha de dotar a la pràctica sense limitació en l'abast de la pràctica definida. La formació continuada i el desenvolupament professional són característiques d'un fisioterapeuta competent, i l'aprenentatge i el desenvolupament que es duen a terme es fan de maneres variades. Els fisioterapeutes han de ser animats a emprendre l'educació posterior a la classificació en la teràpia física o camps relacionats per avançar en el seu desenvolupament professional.

3.3. El concepte de fisioteràpia i les funcions del professional fisioterapeuta.

La fisioteràpia, del grec *physis* “naturalesa” i *therapèia* “tractament”, segons Molina, (1990), etimològicament és la part de la terapèutica que utilitza els agents físics, a excepció de les radiacions ionitzants.

Les definicions de Fisioteràpia han anat evolucionant alhora que ho ha fet la professió al llarg dels anys. Una definició més recent és la proposada per Atkinson, K., Coutts, F., Hassenkamp, A.M. (2007: 149) que es basa en la de la World Confederation for Physical Therapy:

La Fisioteràpia és una professió sanitària de base científica que integra i aplica coneixements de biologia, fisiologia i ciències de la conducta. La fisioteràpia abasta la identificació i maximització de la capacitat funcional i del potencial de cada pacient, i s'ocupa tant de la promoció de la salut com de la prevenció, del tractament i de la rehabilitació de les malalties i lesions. Encara que es comparteixen tècniques i coneixements amb altres disciplines, el

fisioterapeuta tracta el pacient des d'una perspectiva particular: valora el potencial i la capacitat de moviment mitjançant la interacció amb el pacient i intenta aconseguir objectius acordats.

Aquesta definició posa l'accent en l'autonomia de la professió, i s'evidencia que els coneixements propis de la Fisioteràpia (especialment en el camp del moviment i les seves alteracions) no sols són aplicables en el tractament de les discapacitats, sinó que poden utilitzar-se per a prevenir, promoure i mantenir la salut.

A la Llei 44/2003, de 21 de novembre d'ordenació de les professions sanitàries (LOPS), es recullen les funcions principals de la professió de Fisioteràpia que es desenvolupen en els àmbits assistencials, docents, investigador i de gestió:

- La tasca assistencial: consisteix en la relació directa que el fisioterapeuta estableix amb el pacient, de vegades també denominat usuari o client, amb l'objectiu de prevenir o curar la malaltia i fomentar o recuperar la salut per mitjà de l'actuació professional, que consisteix a valorar, establir i aplicar els mètodes i tècniques fisioterapèutiques. Aquesta funció assistencial pot desenvolupar-se al seu torn en diferents escenaris: en l'àmbit públic, destaca la labor exercida domiciliària, dels hospitals i centres d'especialitats, així com la duta a terme en l'atenció primària, a través de la figura del fisioterapeuta d'àrea, que presta els seus serveis en els centres de salut. D'altra banda, els fisioterapeutes també presten els seus serveis en centres públics d'una altra índole, com els col·legis d'educació especial, els centres de dia, els centres d'atenció primària i els geriàtrics. No obstant això, és el sector privat (mútues d'accidents, mútues laborals, centres esportius, residències geriàtriques, clíniques i balnearis), on el professional fisioterapeuta troba més fàcilment en l'actualitat, la seva sortida professional.

En la majoria dels casos, el fisioterapeuta treballa integrat en un equip multidisciplinari de salut, la composició de la qual dependrà de l'àmbit assistencial de què es tracti: metge en les seves diferents especialitats, personal d'infermeria, logopedes, terapeutes ocupacionals, auxiliars, zeladors, psicòlegs i treballadors socials.

- La tasca docent: els fisioterapeutes participen en la planificació i aplicació dels plans d'estudis i els programes de les facultats, tant en la formació de grau com en la de postgrau, així com en la planificació i desenvolupament de la formació continuada dels fisioterapeutes. També poden desenvolupar la seva tasca docent mitjançant la seva participació en programes d'educació per a la salut de la família, grup o comunitat, amb la finalitat de fer-los participants dels processos que determinen el seu benestar. D'altra banda, els fisioterapeutes poden contribuir a la formació d'altres membres de l'equip multidisciplinari, per donar a conèixer els aspectes principals de la seva actuació.

- La tasca de recerca: en el camp de la recerca, el fisioterapeuta ha de prendre part en totes les activitats encaminades a l'aprofundiment dels nous camps dins de la Fisioteràpia, amb la finalitat de contribuir al creixement del coneixements de la disciplina.
- La tasca de gestió: en la gestió, el fisioterapeuta pot participar en el funcionament, la coordinació i l'organització general de la institució en la qual presta els seus serveis. També pot col·laborar en la planificació i execució de programes sanitaris, en la coordinació d'activitats de promoció de la salut i de grups terapèutics, en la realització d'estadístiques per al seguiment i l'avaluació dels resultats, en la presa de decisions sobre adquisició de material, etc.

En general, els treballs de gestió se solen desenvolupar en les tasques de presa de decisions que impliquen el procés d'actuació dinàmica i continuada d'un professional. El nivell de responsabilitat i la funció de administració i gestió dels fisioterapeutes dependrà en gran manera de l'àmbit on aquest faci el seu treball. Per aquest motiu serà diferent si treballa en un centre públic organitzat en una estructura piramidal, si és el responsable o coordinador de la seva àrea, o bé si el seu àmbit és una clínica privada en la qual alguns casos ha de compaginar el seu rol de fisioterapeuta amb el d'administrador/a o gerent.

3.4. Els canvis a la universitat i el nou perfil del professorat i de l'alumnat universitari.

Segons Imbernon (2010), la innovació i la metodologia en la universitat dins de l'EEES ha esdevingut una modificació en els objectius de l'ensenyament del professorat universitari, en el tipus d'aprenentatge que s'utilitza a les aules i en les funcions de l'alumnat.

La transformació de la diplomatura al grau ha suposat una sèrie de modificacions importants, no només per a l'alumnat sinó també per al professorat docent, amb rellevants modificacions i transformacions en l'enfocament acadèmic i l'adaptació al nou Espai Europeu tant pel que fa a les metodologies docents, com als sistemes d'avaluació i tutorització.

La modificació del procés d'ensenyament i aprenentatge provoca un paper més actiu per part de l'alumnat i es converteix en protagonista de la recerca dels materials i de les eines per aconseguir el seu propi coneixement sempre guiat pel professorat.

El professorat universitari ha d'aconseguir que l'alumnat adquireixi els coneixements relacionats amb la disciplina impartida amb la capacitat de transmetre'ls de forma totalment correcta i la responsabilitat i el compromís per actualitzar el seu propi auto-ensenyament (aprenentatge autònom) amb l'objectiu de poder extreure nous coneixements d'acord amb l'avanç que s'esdevé del dinàmic camp de les ciències de la salut.

Actualment la funció principal del professorat és ajudar l'alumnat a "aprendre a aprendre" de manera autònoma en l'actual canvi cultural. Enrere queda ensenyar uns coneixements que tindran una vigència

limitada. El professorat deurà promoure el desenvolupament cognitiu i personal, mitjançant activitats crítiques i aplicatives que li exigeixi un processament actiu i interdisciplinari de la informació mitjançant les eines de la tecnologia de la informació i comunicació (TIC), aprofitant els recursos disponibles per personalitzar l'acció docent, i treballant en col·laboració amb els seus companys, mantenint una actitud investigadora a les aules, observant, reflexionant i compartint recursos per millorar l'ensenyament. Convé assenyalar que la formació inicial i la formació continuada, tindran un caràcter distintiu i determinant per aconseguir un desenvolupament professional coherent i evolutiu (Britton, Paine, Pimm i Raizen, 2002).

Per tant, el professorat, tal com ens assenyala Tébar (2003), es comportarà com un mediador dels aprenentatges de l'alumnat on els objectius fonamentals dels quals seran ser un expert que domina i planifica els continguts i estableix hàbits d'estudi amb la finalitat de construir habilitats per aconseguir la seva plena autonomia, regular i avaluar els progressos dels aprenentatges, fomentar l'assoliment dels aprenentatges significatius i transferibles, fomentar la recerca de la novetat, potenciar el sentiment de capacitat, ajudar a controlar la impulsivitat, compartir les experiències d'aprenentatge amb l'alumnat, atendre les diferències individuals i desenvolupar actituds positives en l'alumnat.

A la taula següent, es reflecteixen alguns dels canvis en el perfil del professorat:

Taula 3. Canvi de cultura professional.

Canvi de cultura professional.	
De....	A....
de l'individualisme	a la col·laboració
des de l'aula	al centre, a la xarxa.
de la formació suficient	al compromís al llarg de la vida
del control extern	a la responsabilitat professional
del divorci	al diàleg formació inicial i continuada.
del coneixement fragmentat	a la gestió del coneixement
del treball tècnic	a l'autonomia responsable

Recuperat. Font: Tejada, 2019.

Per poder dur a terme la funció docent serà necessari, per tant, que el professorat adopti una aptitud positiva per modificar les anteriors rutines i tendir cap al nou sistema pedagògic, que comportarà un major coneixement i domini de les fonts per organitzar i estructurar l'aprenentatge (Villa i Poblete, 2008). Tal com ens indica Medina (2010), l'alumnat es convertirà llavors en l'eix fonamental de qualsevol procés d'ensenyament i aprenentatge produït per la interacció dels diferents elements de

l'entorn i de la informació, adquirint la responsabilitat del seu propi aprenentatge, construint el seu coneixement, el qual comportarà el desenvolupament de la seva responsabilitat (Colás i De Pablos, 2005).

L'alumnat i el professorat hauran d'establir una comunicació bidireccional tot mantenint empatia entre ells i provocant la motivació de l'aprenent respecte de la matèria que el professorat imparteix. D'aquesta manera, les interaccions que es produeixen adquireixen gran importància esdevenint l'aprenentatge i fluctuant empatia que serà un important rol en la intervenció entre els fisioterapeutes i els pacients amb la implicació de factors emocionals i cognitius (Svenaneus, 2016).

Existeixen nombrosos mètodes d'aprenentatge, des dels mètodes autodidactes fins als actuals *e-learning* on les noves tecnologies de la informació i de la comunicació han provocat una gran millora dels recursos docents. Però entre tots ells sempre destaca l'ensenyament que es basa en la relació directa entre el professorat i l'alumnat. Domenech (1998) ens constata que el professorat que guia directament el seu alumnat realitza la forma més eficaç d'aprenentatge, a més de construir una de les essències de l'activitat universitària.

Actualment, dins d'aquest entorn, cal ressaltar que la connexió existent entre l'aprenentatge teòric i l'aprenentatge pràctic continua esdevenint una de les grans preocupacions en la formació de l'alumnat. En aquest sentit, la revisió de la literatura assenyala que el professorat utilitza a la pràctica un coneixement diferent de l'adquirit a la universitat (Elbaz, 1981; Perrenoud, 1996; Korthagen 2010; Clarà i Mauri, 2010). El professorat responsable de transmetre a l'alumnat coneixements pràctics no utilitza el coneixement acadèmic, sinó que serveix d'un coneixement més vinculat amb les situacions específiques de les pràctiques també anomenades representacions situacionals (Clarà, 2015; Clarà i Mauri, 2010; Mauri, Clarà, Colomina, Ginesta i Onrubia, 2017).

4. El Pràcticum en el pla d'estudis de Fisioteràpia.

4.1. Introducció.

Aquest capítol informa de la importància que té el Pràcticum i mostra la transcendència de l'experiència professional i personal amb l'objectiu indispensable de posar en relació els coneixements teòrics dels plans d'estudis de la titulació de Fisioteràpia amb els entorns pràctics que es produeixen en els centres externs de l'assignatura.

L'objectiu del capítol és mostrar la consideració de l'assignatura dins de la titulació de Fisioteràpia així com la importància en l'organització i les interaccions que són necessàries que es produeixin per aconseguir un òptim desenvolupament de l'assignatura.

Amb la declaració de Bolonya, el procés de convergència vers l'Espai Europeu d'Educació Superior, situa l'assignatura del Pràcticum en un lloc fonamental dins dels plans d'estudi de les titulacions. Aquest fet provoca replantejar l'assignatura de Pràcticum mitjançant paràmetres didàctics i organitzatius en l'Espai Europeu d'Educació Superior.

El Pràcticum, segons Zabalza (2009), contribueix a desenvolupar el currículum a l'hora que enriqueix la formació de l'alumnat mitjançant l'exercici directe de la professió, aprofundint i establint lligams amb els coneixements previs de caràcter teòric i suposant un ajustament d'expectatives respecte del món laboral i sobretot completant la formació de l'alumet.

González (2001) analitza els enfocaments que les universitats han adoptat com a forma d'entendre l'assignatura de Pràcticum i descriu quatre escenaris principals:

1. El Pràcticum com un espai de caràcter pràctic independent del coneixement teòric considerant que la teoria i la pràctica són dos entorns diferents i independents en la formació docent.
2. El Pràcticum com un espai complementari entre la teoria i la pràctica malgrat tots dos entorns romanen separats.
3. El Pràcticum com un espai per relacionar la teoria amb la pràctica, considerant que tots dos estan relacionats i que l'un com l'altre es poden veure's reflectits. Seria el professorat tutor el que permet a l'alumnat qüestionar, innovar i provocar un espai que relacioni el coneixement teòric del pràctic.
4. El Pràcticum com una relació de contrast entre el coneixement teòric i el coneixement pràctic que relacionaria la teoria i la pràctica i qüestionar diferents aspectes educatius en qualsevol dels dos entorns.

Els escenaris que consideren el Pràcticum com un espai de caràcter pràctic independent o com un espai complementari entre la teoria i la pràctica, creuen que són els encarregats de fomentar en l'alumnat la convicció que la formació teòrica estudiada en els cursos acadèmics anteriors no resulta efectiva per a la pràctica i que la professió s'aprèn dins de l'aula rebent els coneixements teòrics del professorat, i

condicionant la introducció d'innovacions en la metodologia i l'avaluació (Buchberger, 2000; Korthagen i Lagerwerf, 2001; Hobson Ashby, Malderez i Tomlinson, 2009; Egido i López; 2013).

El desenvolupament d'activitats professionals associades a l'exercici de les Ciències de la Salut, exigeix l'acompliment de competències certament complexes que l'alumnat comença a adquirir per mitjà de la formació teòrica. No obstant això, no les aconsegueix en un grau acceptable, sinó a través de l'exercici de la pràctica professional. El Pràcticum esdevé una estada de pràctiques externes que comporta un conjunt d'actuacions que l'alumnat realitza en un context natural relacionat amb l'exercici d'una professió, facilitant en bona part, que completi la seva formació de manera que estigui en condicions d'iniciar la seva tasca assistencial.

La formació de l'alumnat a les pràctiques externes pot desenvolupar-se de diverses formes malgrat que hem de tenir en compte que estan dissenyades, tal com assenyalava De Miguel (2005), no com una pràctica professional en sentit estricte, sinó com una oportunitat d'aprenentatge.

Aquesta immersió professional té indubtables avantatges per a l'alumnat, ja que li permetran:

- Comprendre la cultura d'una organització: els seus valors i la seva manera d'actuar.
- Conèixer, comprendre i aplicar procediments i operacions lligades a l'acompliment d'una funció o activitat.
- Desenvolupar habilitats i destreses en el maneig d'estrís i eines.
- Integrar les seves competències individuals en les competències de l'organització.
- Conèixer els límits i possibilitats de l'exercici d'una activitat professional.
- Conrear determinades actituds i valors personals o lligats al desenvolupament d'una professió.

Diversos autors assenyalen la importància que té per a l'alumnat de Fisioteràpia, el fet d'integrar el raonament clínic (Barnitt i Roberts, 2000; Delany, Jensen i Skinner, 2010; Hugges, Laubscher, Black i Jensen, 2009; Dieruf, 2004; Edwards i Delany, 2008).

D'acord amb el programa de la titulació, el Pràcticum es defineix com un conjunt d'activitats realitzades fora de la institució universitària on realitzaran pràctiques que connectaran a l'alumnat amb la pràctica i amb les diferents situacions on es podran desenvolupar les competències que defineixen el perfil professional del futur fisioterapeuta. El Pràcticum es constitueix, llavors, com l'estratègia per a realitzar un treball interdisciplinari garantint un aprenentatge professional.

L'alumnat haurà de realitzar pràctiques dins d'equips interdisciplinaris en els diferents àmbits d'actuació i desenvolupar competències de treball en equip reflexionant sobre les seves actuacions en els tractaments vers als pacients i sobre els coneixements teòrics adquirits en les classes teòriques rebudes a la universitat.

4.2. L'organització dels estudis de Fisioteràpia i el Pràcticum.

L'alumnat, al llarg de la seva titulació, cursarà 36 ECTS de pràctiques tutelades en diferents tipologies de centres externs com hospitals, centres privats, mútues laborals, escoles d'educació especial, centres especialitzats, centres d'atenció primària, centres privats i residències geriàtriques.

Aquestes pràctiques són de caràcter obligatori i es realitzen a partir del segon curs. L'assignatura pretén, mitjançant la realització del Pràcticum, integrar tots els coneixements, habilitats, destreses, actituds i valors adquirits en totes les matèries, sota la tutela de fisioterapeutes qualificats on es desenvolupen totes aquelles competències professionals que capaciten a l'alumnat a donar una atenció de Fisioteràpia eficaç i una assistència integral als pacients.

Per poder realitzar la tutorització de l'alumnat i aconseguir els objectius proposats en l'assignatura, caldrà que des de les institucions es fomenti un compromís de relació generant un clima òptim de col·laboració fonamentat en una relació dinàmica i cordial.

El Pràcticum és considerat com un element fonamental en els programes formatius universitaris de l'alumnat en el transcurs dels seus estudis i haurà d'estar format coherentment amb el model de formació perquè esdevinguin bons programes de pràctiques externes.

Les pràctiques tutelades en els diferents entorns assistencials constitueixen un element fonamental per al desenvolupament de les competències professionals, ja que faciliten la integració dels coneixements teòrics amb les habilitats i actituds específiques. Es compta amb una àmplia xarxa de centres amb els quals s'han establert convenis de cooperació, on es portaran a terme les pràctiques sota la supervisió dels coordinadors de pràctiques externes i la tutoria de fisioterapeutes seleccionats per la seva experiència professional en una gran diversitat d'institucions i en els diferents entorns d'especialització com centres privats, mútues laborals, centres d'atenció primària, hospitals, residències geriàtriques, centres esportius, escoles d'educació especial i centres de neurologia entre d'altres.

Tal com ens constata Hevia (2009), entre les condicions bàsiques fonamentals perquè es puguin dur a terme aquests programes pràctics es destaca principalment el sentit, l'orientació formativa, la integració del Pràcticum en el pla de formació de la Universitat, les condicions organitzatives i les condicions personals.

L'organització del Pràcticum en el grau de Fisioteràpia implicarà una connexió i interrelació entre els diferents aspectes i agents per poder dur a terme el desenvolupament de l'assignatura i serà rellevant per l'ensenyament en el context pràctic. Entre els diversos aspectes es destaca:

- a) La planificació.
- b) El desenvolupament.
- c) L'avaluació.

a) La planificació:

La planificació comprendrà l'etapa de preparació de l'assignatura tenint en compte tots els detalls necessaris per al bon desenvolupament amb l'existència de les relacions que s'han de mantenir entre les diferents institucions i que constituïran part fonamental en el compliment dels diferents objectius i entre els diferents agents formadors.

La formació de l'alumnat dependrà directament del centre extern on es realitzi l'estada i per consegüent, de les relacions que s'esdevinguin entre aquests llocs i el centre universitari.

Els centres externs de pràctiques han de constituir espais de formació tan importants com els mateixos espais universitaris; així procuraran, portar a terme l'objectiu més rellevant de l'assignatura d'aproximar a l'alumnat a contextos reals de la professió. Els centres externs han de constituir els espais on es puguin encarar els coneixements adquirits en la seva formació acadèmica i serà la mateixa universitat la que possibilitarà la concordança entre ambdues institucions. Tres indicadors seran fonamentals per aconseguir-lo:

- La motivació dels professorat tutor del centre en la tutorització diària de l'alumnat com a futurs professionals fisioterapeutes.
- L'experiència del professorat tutor del centre que esdevingui en una atenció individualitzada i motivadora vers l'alumnat.
- El coneixement del projecte de pràctiques per part del professorat tutor del centre responsable de l'estada pràctica de l'alumnat.

Un cop fet el contacte amb el centre col·laborador en la formació de l'alumnat en l'assignatura de Pràcticum, haurà de provocar-se una relació que s'analitzi i es recolzi mútuament i on es desenvolupin comunitats d'aprenentatge, reflectint les funcions i els acords de cada institució.

La planificació s'inicia prèviament al començament de l'assignatura i la farà el personal coordinador que l'assignatura que s'interrelacionarà amb el professorat tutor universitari encarregat de la supervisió de l'alumnat en el seu període pràctic, establint comunicació amb el professorat tutor del centre pràctic responsable de l'alumnat de la institució externa. S'hauran de tenir en compte diversos aspectes en aquesta planificació, com estipular quines competències seran assolides per l'alumnat en el període pràctic, l'entorn on es desenvoluparà l'estada, els recursos necessaris, la interacció que es portarà a terme entre el professorat tutor responsable de l'alumnat estipulant el seguiment de l'estada, l'avaluació necessària, el disseny de les pràctiques i les funcions del propi professorat tutor. S'ha de considerar, segons De Miguel (2005), que l'entorn on es desenvolupen les pràctiques externes és limitat, antagònic a l'entorn destinat a la docència teòrica universitària on l'alumnat rep els coneixements teòrics.

b) El desenvolupament.

Entenem aquesta fase com la que va des de l'inici de l'estada pràctica en el centre extern fins la seva finalització on es durà a terme una interacció entre l'alumnat i el professorat tutor, fora del context universitari, en el qual es desenvoluparà l'ensenyament i l'aprenentatge de l'alumnat.

Les pràctiques externes dependran directament de la figura del professorat tutor del centre perquè l'alumnat pugui assolir les competències definides en el currículum de l'assignatura, tenint en compte que aquest aprenentatge es realitzarà en un entorn amb actuacions lligades a la realitat amb activitats professionals que provocaran que l'alumnat desenvolupi les diferents habilitats, tècniques, recursos, eines, estratègies i actituds davant de qualsevol situació que provoqui desenvolupar una actuació en un entorn real. Dintre d'aquest desenvolupament entrarà a formar part la col·laboració del professorat tutor universitari.

Múltiples factors són recollits en la literatura com aspectes essencials per aconseguir l'èxit educatiu. Les tutories impliquen tot un conjunt d'activitats d'acompanyament i suport docent personalitzat per a poder comprendre els problemes, als quals s'enfronta l'alumnat, en la resolució de les tasques i per a poder col·laborar en la resolució del seu conjunt.

c) L'avaluació de les pràctiques.

La fase d'avaluació estarà compresa per l'etapa en què s'hauran de recollir els resultats obtinguts per part de l'alumnat. Els resultats avaluatius, segons ens constata De Miguel (2005), estaran referits a l'anàlisi del disseny segons la pertinència, rellevància i coherència interna i el desenvolupament de l'assignatura segons els criteris d'eficàcia i eficiència.

Aquesta avaluació haurà d'incloure les dimensions de les diferents assignatures que hauran de concordar amb el seu disseny, tenint en compte les competències i els objectius d'aprenentatge integrats en el currículum, considerant els procediments d'avaluació de les memòries o informes de seguiment al pacient, les autoavaluacions realitzades pel propi mateix alumnat en el transcurs de la seva estada pràctica i les rúbriques complimentades pel professorat tutor del centre extern.

L'organització de l'assignatura de Pràcticum farà introduir a l'alumnat en un entorn professionalitzador on complementarà la seva formació acadèmica i desenvoluparà les tasques, sent coneixedor de l'organització i de la metodologia de les institucions externes.

En aquesta etapa, l'alumnat podrà aplicar els procediments adequats, identificant els límits de la professió, integrant les competències individuals, determinant les actituds i valors personals en el desenvolupament de la seva professió futura. Aquesta etapa formativa estarà condicionada en un entorn reduït i una perspectiva i especialitat concretes, condicionades per

la tasca realitzada de la tutorització d'un únic professional extern, en una realitat, molt freqüentment, allunyada de la formació rebuda a les aules universitàries.

4.2.1. Els agents implicats en el Pràcticum.

Els agents implicats formen part de tres col·lectius diferenciats amb unes funcions molt concretes i desiguals que pertanyen a dos entorns diferents. D'una banda, el centre de pràctiques i de l'altra, la universitat. Cal tenir present que hi ha altres agents però menys significats que intervenen en el Pràcticum però que no són objecte d'aquest estudi.

Els agents que intervenen en el Pràcticum condicionaran l'èxit de l'assignatura en el sentit de la interacció entre ells en el transcurs del període.

Dintre d'aquests dos entorns, podem destacar tres agents principals; l'alumnat, el professorat tutor del centre i el professorat tutor universitari. L'alumnat és l'agent que rep el conjunt d'activitats que realitzaran la resta d'agents implicats, el professorat tutor universitari és el responsable principal de la tutorització de l'alumnat, orientant-lo en tot el transcurs de la seva estada pràctica i avaluant-lo al final del procés i el professorat tutor del centre de pràctiques és la persona encarregada de facilitar l'estada pràctica en el centre extern a la universitat i que fa el seguiment a diari de l'alumnat en el transcurs de la seva estada.

El professorat tutor universitari.

El professorat tutor universitari és el responsable de fer el seguiment de l'alumnat i d'acompanyar-lo en el seu procés d'aprenentatge, atenent a qualsevol incidència que pugui sorgir durant el període pràctic, amb la coordinació del professorat tutor del centre extern. En el seguiment a l'alumnat haurà de vetllar pel compliment del projecte formatiu, autoritzant qualsevol modificació que pugui sorgir, facilitant la compatibilitat de les pràctiques externes amb les obligacions acadèmiques formatives de l'alumnat i realitzant l'avaluació final de les pràctiques.

Prèviament a l'inici de l'estada, haurà d'estar informat i ser coneixedor de l'àmbit extern en el qual l'alumnat realitzarà la seva etapa formativa, amb l'objectiu de poder fer el seu seguiment informant i orientant a l'alumnat.

El professorat tutor universitari haurà de tenir una relació sòlida amb el professorat tutor del centre extern per establir les funcions que aquest haurà de desenvolupar i estar en concordança respecte dels objectius d'aprenentatge que ha d'assolir l'alumnat. Haurà de ser coneixedor de la institució externa, orientant i informant sobre les principals característiques en la metodologia del centre, avaluant l'assoliment de competències i col·laborant amb la supervisió de pràctiques del centre, sent un requisit

indispensable, en tot el procés, guardar el secret i la confidencialitat respecte de la informació i la documentació.

Prèviament a l'inici de l'estada, concertarà una visita amb la persona responsable del centre on es concreta el perfil de centre, la tipologia de pacients que hi assisteixen i la qualitat del servei, es valoren les eines de treball, el temps i el nombre de fisioterapeutes de què disposa el servei a partir del volum de pacients, l'oferta de places a disposició i els motius pels quals tenen interès en la tutorització de l'alumnat de grau en Fisioteràpia tot valorant els aspectes següents:

- La motivació que té el futur professorat tutor a transmetre a l'alumnat els seus coneixements i la seva experiència en relació amb l'exploració i la valoració del pacient, l'elecció del tractament aplicat i la execució de les tècniques seleccionades per aquest fet.
- L'interès que té el futur professorat tutor de donar a conèixer a l'alumnat la feina del fisioterapeuta en el servei al qual pertany, d'orientar l'alumnat sobre la relació pacient-fisioterapeuta i de donar l'oportunitat a l'alumnat de poder participar activament en el tractament del pacient fent les valoracions i fent-li el que el fisioterapeuta consideri oportú.
- La predisposició que té el futur professorat tutor a integrar l'alumnat en l'equip multidisciplinari permetent la seva participació en les activitats que puguin ser del seu interès.

Depenent de la informació exposada en els punts anteriors, el professorat tutor adjudica el centre a un dels diferents Pràcticums explica el funcionament de l'assignatura i aporta com a documentació els objectius educatius, la normativa, el sistema d'avaluació, la memòria o l'informe d'avaluació d'un pacient, l'annex de l'alumnat i el projecte formatiu.

Si totes dues parts hi estan d'acord, es durà a terme la redacció i posterior signatura del conveni de col·laboració entre ambdues institucions.

En el transcurs de l'estada el professorat tutor universitari de Pràcticum realitzarà una visita de seguiment a la institució seleccionada per l'alumnat, en l'interval comprès entre l'inici i el final de l'estada. Dintre d'aquest període, el professorat tutor universitari mantindrà una comunicació continuada, ja sigui per mitjà telefònic, per correu electrònic o a la universitat, tant amb la persona responsable de la institució com amb l'alumnat per verificar el correcte desenvolupament de les pràctiques. En el cas que es produeixi qualsevol incidència el professorat tutor universitari es presentarà físicament tantes vegades com calgui.

Els professorat tutor dels centres de pràctiques.

La universitat seleccionarà centres d'alt nivell on l'alumnat pugui desenvolupar les competències professionals incloses en les diferents especialitats del marc de la Fisioteràpia, oferint un professional per a cada membre de l'alumnat disposat a col·laborar en la formació de l'alumnat i afavorint els coneixements i la formació teòrica adquirida a la universitat.

El centre extern haurà de confirmar a la universitat que podrà oferir a l'alumnat realitzar l'exploració i valoració als pacients, establint un diagnòstic de Fisioteràpia i marcant uns objectius de Fisioteràpia tant a curt com a llarg terminis, amb l'aplicació del tractament per poder valorar finalment, els resultats obtinguts. D'altra banda, serà imprescindible que el centre extern ofereixi la participació de l'alumnat en les sessions clíniques del centre extern per poder avaluar les històries clíniques dels pacients i efectuar una valoració dels resultats obtinguts, així com la participació en altres àrees del servei (infermeria, logopèdia, teràpia ocupacional...) per poder propiciar la integració de l'alumnat dins l'equip multidisciplinari.

Hem de tenir en compte que ser professorat tutor de pràctiques és una responsabilitat afegida a les tasques a desenvolupar en l'exercici dels fisioterapeutes de les institucions externes on hauran de planificar amb antelació, juntament amb el professorat tutor universitari, l'estada de l'alumnat dissenyant la trajectòria a desenvolupar des de l'inici de l'estada fins a la finalització del seu procés formatiu.

El professorat tutor del centre es convertirà en el referent professional de l'alumnat, el guiarà i l'acompanyarà en totes les activitats, supervisant-les totes i encarregant-se de facilitar l'aprenentatge de l'àmbit d'intervenció fent el seguiment del procés d'aprenentatge. A més haurà de coordinar amb el tutor universitari el desenvolupament de les activitats de les pràctiques i emetre informes en relació amb l'avaluació de les competències professionals assolides, sent un requisit indispensable guardar el secret i la confidencialitat respecte de la informació i la documentació en tot el procés.

En el Congrés European Network of Physiotherapy in Higher Education (ENPHE), celebrat a Roskilde (Dinamarca) el passat mes d'abril de 2018, s'han estipulat, en el grup de treball *Practice based learning* liderat per Kordes, (2017) les dimensions més rellevants pel professorat tutor extern a l'hora de desenvolupar la tutorització de l'alumnat:

1. Les habilitats comunicatives efectives amb els professorat tutor universitari i l'alumnat (verbals i no verbals).
2. L'experiència en el camp d'actuació en el que es desenvolupa l'estada pràctica.
3. L'ús d'habilitats pedagògiques.
4. L'ambient d'aprenentatge saludable. Els professorat tutor disposa de temps necessari per fomentar l'aprenentatge de l'alumnat tant en tractaments generals com individualitzats.

5. L'actualització de la professió en els àmbits nacional i mundial.

L'alumnat que aprèn.

L'alumnat conforma el grup destinatari de les accions realitzades per part del professorat universitari i per part del professorat tutor dels centres de pràctiques. El seu rol és el de ser subjecte que aprèn aprofitant i interactuant amb els recursos que se li posen al seu abast.

En el transcurs de l'assignatura, l'alumnat tindrà relació amb el professorat tutor universitari i del centre, tenint en compte que les diferents tasques que realitzarà estan totalment influïdes pel context on farà l'estada pràctica, tant pel que fa a la institució com l'especialitat escollida, on haurà d'habituar-se a entorns amb llenguatges disciplinaris concrets i integrant en l'equip professionalitzador.

Per aconseguir aquesta integració dins de l'equip professional i de tot l'equip multidisciplinari de la institució pràctica, haurà de ser capaç de realitzar un treball constant individual en tot el seu període pràctic d'anàlisi de l'organització, de disseny i d'execució de treball, havent de ser capaç de regular el seu propi aprenentatge.

L'alumnat ha d'entendre i integrar el Pràcticum com una oportunitat realitzada en un entorn real d'aprenentatge, diferent de l'universitari, on tindrà l'oportunitat de reflexionar, actuar i relacionar tots els coneixements teòrics amb el context professional i poder assolir competències transversals que milloraran les seves possibilitats d'inserció laboral en un futur i on haurà d'entendre que l'àmbit professional és complex i molt variat assimilant altres llenguatges disciplinaris per aconseguir la seva adaptació i integració en el centre de pràctiques.

En el seu procés d'aprenentatge, estarà sotmès a tenir una visió holística de la professió on haurà d'aconseguir una idònia capacitació professional i adquirir competències genèriques pròpies del mercat laboral. D'aquesta manera, ha d'entendre l'oportunitat de la realització de l'assignatura com una possibilitat d'aprenentatge on podrà reflexionar i relacionar els coneixements teòrics assolits a l'aula amb els tractaments reals dels pacients en un entorn professionalitzador.

4.2.2. Actuació dels agents en la relació de la teoria i la pràctica.

El Pràcticum és una excel·lent ocasió per unificar els coneixements teòrics i pràctics.

El Pràcticum és un espai d'interrelació entre els coneixements teòrics impartits en les assignatures teòriques de la institució universitària i les activitats pràctiques que desenvolupen els diferents professionals en les institucions externes a l'acadèmica, en tant que:

- Relaciona la teoria amb situacions pràctiques de la vida real.

- S'observa l'ús de la teoria en els centres de pràctiques. Quan el professorat tutor del centre es comporta com un professional reflexiu (Shön, 1992; Zeichner i Liston, 1999) l'alumnat aprèn mitjançant la pràctica a fer el que busca per formar-se.
- Detecta situacions per millorar la teoria que es produirà quan el professional sigui reflexiu de nous coneixements posant a prova els principis i les estratègies que neixen de la teoria.

Hem de destacar, tal com assenyala Zabalza (2011), que aquest lligam realitzat entre els diferents agents i el punt de trobada entre la teoria i la pràctica està ple de múltiples dificultats i és, per aquest motiu, on serà important la decisió a l'hora d'escollir el model d'aprenentatge que cal. En moltes ocasions, els aspectes organitzatius prevalen sobre els curriculars i això impedeix tenir en compte aspectes més qualitius de l'assignatura com els continguts d'aprenentatge, els sistemes d'avaluacions, l'existència de sistemes sòlids de tutoria i supervisions. Només els programes de pràctiques ben consolidats podran atendre els aspectes més curriculars.

4.3. La coordinació del Pràcticum.

Les modificacions en els aspectes de l'ensenyament, centrats en un nou model educatiu, fonamentat en l'aprenentatge de l'alumnat amb la declaració de Bolonya, junt amb els requeriments d'una societat en contínua transformació, provoca la necessitat de la transformació universitària.

Aquesta transformació implicarà la modificació del conjunt de les estructures universitàries, així com les denominades estructures intermitges, els departaments. La modificació dels departaments té l'objectiu d'assolir l'aprenentatge professional, afavorint la connexió entre els professionals, les funcions de docència i investigació, el lideratge democràtic i la gestió per a la creació de relacions més col·laboratives, amb la fi de reflexionar sobre el procés d'ensenyament-aprenentatge de l'alumnat.

Per a poder portar a terme aquesta evolució en l'assignatura de Pràcticum serà necessari un equip de coordinació capaç de liderar el procés i ser els encarregats d'establir relacions entre el professorat component de l'assignatura junt amb la col·laboració de les institucions externes que entren a formar part del procés.

La coordinació del Pràcticum promou la construcció d'un marc referencial entre tots els agents amb l'objectiu de crear un projecte comú on tots els participants integrants, que fomenten l'aprenentatge de l'alumnat en un entorn professionalitzador, puguin definir la metodologia del model a seguir.

El disseny del pla d'estudi, la dinamització dels agents implicats en l'assignatura i l'acompanyament al professorat tutor dels centres fomenta la construcció d'un marc referencial, més enllà de les tasques administratives, per a focalitzar-se en funcions docents i acadèmiques del professorat tutor d'ambdues

institucions encarregats de la transformació i innovació docent per a dissenyar noves estratègies d'aprenentatge.

La coordinació, entre els membres d'un departament i entre els diferents departaments, farà esdevenir el treball en equip per aconseguir els objectius comuns proposats, a fi de realitzar qualsevol tasca compartida, fet que serà totalment indispensable per a l'existència de l'organització.

La coordinació, segons Tomàs-Folch (1998: 51), és:

L'acció adreçada a sincronitzar i harmonitzar constantment entre si, i en funció dels programes establerts, les activitats, els mitjans i els les persones emprats per a la consecució dels objectius assegurant el rendiment i l'eficàcia, de treball i donar seguretat als membres del grup i a cadascú.

Diversos indicadors s'han establert per a la millora de la qualitat de la coordinació docent de les titulacions que segons Armengol *et al.* (2009: 123) són:

- *Concretar de forma explícita el disseny de docència com projecte formatiu, tant des del punt de vista de departament, de la titulació específica i del seu pla d'estudis, com des del plantejament més detallat de cadascuna de les matèries a impartir, seleccionant, seqüenciant i motivant sobre els continguts.*
- *Preveure els mètodes més adequats per a cadascú dels continguts a treballar (resolució de casos, projectes, seminaris, treball grupal i classe magistral).*
- *Organitzar les condicions de treball i recursos necessaris.*
- *Facilitar i guiar l'aprenentatge de tot l'alumnat en la seva diversitat, modificant el rol del professorat expert que sap a guia i orientador en el procés d'aprendre.*
- *Incorporar les noves tecnologies al procés didàctic dins i fora de l'aula.*
- *Revisar els models d'avaluació de rendiment utilitzats.*
- *Reflexionar, revisar i innovar el procés docent en col·laboració amb col·legues i alumnat.*
- *Treballar des de l'empatia, l'apertura i la comunicació.*

Per a esdevenir una òptima coordinació és imprescindible la responsabilitat de les persones integrants en la realització de les tasques, l'assoliment dels objectius i el compliment dels terminis, així com en la implicació i la demostració d' iniciativa.

Tipus de coordinació.

Podem destacar dos tipus de coordinacions diferents, la realitzada externament a la institució, coordinació externa, i la produïda dins del context universitari, coordinació interna.

A la vegada, dins de la coordinació interna considerem dues tipologies perquè s'interrelacionen entre sí:

- La coordinació interna vertical és la realitzada entre els diferents nivells universitaris per a mostrar un acord entre ells.
- La coordinació interna horitzontal és la realitzada entre les diferents unitats amb l'objectiu de conciliar les activitats.

L'estructura organitzativa de la institució és una condició indispensable per a que es produeixi una òptima coordinació, en referència a la distribució de tasques tant verticals com horitzontals, que facilita la comprensió, a cada membre de l'equip i la tasca a desenvolupar. Serà necessari la realització de reunions per implicar a tots els membres, proporcionar la informació necessària dels temes que s'estan tractant, amb la resolució i les incidències dels mateixos, interioritzar les tasques a desenvolupar i fer consciència de la feina que es comparteix i de la coordinació que es requereix fonamentada en una comunicació eficaç entre els implicats.

En l'assignatura de Pràcticum existeix una persona responsable que, conjuntament amb la resta de professorat coordinador de l'assignatura realitzarà les següents funcions:

Funcions docents:

- Organitzar l'assignatura abans de començar cada semestre.
- Vetllar perquè els continguts i objectius de l'assignatura respectin les línies definides en els diferents documents oficials.
- Vetllar perquè la càrrega de treball de l'assignatura, en ECTS, s'ajusti al que li correspon.
- Impulsar i coordinar l'elaboració del material docent que doni suport a l'assignatura.
- Assistir a les reunions de coordinació acadèmica entre assignatures que pugui promoure la universitat.
- Rebre les aportacions proposades amb el delegat de l'assignatura per part de l'alumnat.

Funcions relacionades amb l'avaluació de l'alumnat:

- Fer públiques les dates límits d'entrega, a l'inici del semestre, dels documents avaluatius de l'assignatura, tant al professorat tutor del centre com a l'alumnat en l'entrega dels treballs i l'autoavaluació.
- Fixar els criteris d'avaluació, de correcció i puntuació, seguint el mètode d'avaluació establert a la guia docent de l'assignatura corresponent.
- Ser el responsable de publicar els resultats de les actes d'avaluació a la finalització de l'assignatura.
- Determinar, en el lliurament de les qualificacions finals, la data del dret a revisió.

Funcions de gestió acadèmica:

- Lliurar la descripció detallada de l'activitat docent del professorat coordinador de cadascuna de les activitats.
- Proposar els canvis de la Guia Docent anualment, dins dels terminis establerts per la universitat i mantenir la Guia Docent actualitzada.
- Lliurar les notes en les dates i format que la universitat determini en cada semestre.
- Signar els informes d'avaluació en la data que la universitat ho requereixi.
- Lliurar la possibilitat d'un dia de revisió a l'alumnat que no ha pogut accedir al dia de revisió de l'assignatura per estar fora dels barems de revisió.

Coordinació horitzontal

Per gestionar que la càrrega de les diferents assignatures que pot matricular l'alumnat estigui repartida d'una manera uniforme all llarg del curs, s'ha definit la coordinació horitzontal.

Funcions del professorat coordinador horitzontal

La funció del professorat coordinador és exercir una coordinació horitzontal per tal que la càrrega setmanal de feina de l'alumnat en les assignatures d'un determinat semestre, de forma que la càrrega setmanal del conjunt estigui distribuïda de la manera més uniforme possible.

Coordinació vertical

Les assignatures de la mateixa matèria que treballen el mateix conjunt de competències han de coordinar-se entre sí. Per a portar a terme aquest objectiu, existeix la figura del professorat coordinador de matèria. En el cas de les assignatures obligatòries, aquesta coordinació es denomina coordinació vertical de matèria; en el cas dels crèdits d'assignatures específiques, es denomina coordinació vertical

d'especialitat.

El professorat coordinador de matèria i d'especialitat es reuneixen periòdicament amb els professorat de la matèria/especialitat per garantir que les competències assignades a la matèria/especialitat estiguin ben repartides i es treballin de forma adequada a les assignatures.

Les funcions del professorat coordinador vertical de matèria són les següents:

- Garantir que les assignatures coordinades es dissenyin i s'imparteixin de forma que l'alumnat adquireixi les competències assignades a cada assignatura amb el nivell de competència indicat a la guia docent.
- Coordinar els objectius, continguts i activitats de les assignatures coordinades de forma que no es produeixin solapaments de continguts i no hi hagi llacunes de coneixement.
- Indicar al centre si consideren necessari realitzar alguna modificació de les competències assignades a les assignatures coordinades.
- Reunir-se amb el professorat coordinador de les assignatures per realitzar-ne el seguiment.
- Garantir que l'avaluació de les assignatures permeti avaluar l'adquisició de les competències assignades.
- Emetre un informe a l'inici de cada semestre sobre les assignatures coordinades, indicant els canvis realitzats en cada assignatura respecte al semestre anterior i de quina manera influeixen aquests canvis en l'adquisició i l'avaluació de competències.

Les funcions del coordinador vertical d'especialitat són les següents:

- Coordinar la realització de les diferents proves d'avaluació que es realitzen a les assignatures assignades a un determinat semestre perquè estiguin distribuïdes de la manera més uniforme possible al llarg de tot el curs.
- Intentar aconseguir que no es realitzi més d'una prova cada setmana en el conjunt de les assignatures de l'especialitat en un determinat semestre. En el cas de les assignatures complementàries no cal gestionar aquesta coordinació, atès que no es possible saber amb antelació les que matricularà l'alumnat.
- Coordinar la càrrega de feina per a l'alumnat de les assignatures, perquè la càrrega setmanal final del conjunt estigui distribuïda de la manera més uniforme possible.
- Coordinar la càrrega setmanal de feina per a l'alumnat de les assignatures complementàries, perquè la càrrega setmanal final de cada una estigui distribuïda de la manera més uniforme possible.

Coordinació transversal

Finalment, les competències transversals mereixen una coordinació a part, que es denomina coordinació transversal.

El professorat coordinador transversal es reuneixen periòdicament per elaborar estratègies conjuntes per treballar les competències transversals en les diferents assignatures del pla d'estudis.

Les funcions del professorat coordinador transversal són les següents:

- Definir clarament la competència en el context de la titulació.
- Col·laborar amb el professorat coordinador de les assignatures que tenen assignada la competència transversal.

Per a concloure aquest apartat, cal senyalar que la coordinació és indispensable per a l'existència de l'organització en relació als objectius plantejats, les accions realitzades i l'orientació i actuacions de les persones que la integren, on serà necessària la col·laboració perquè la realització de les pràctiques sigui satisfactòria.

4.4. La interacció en el Pràcticum.

La universitat és una institució amb l'objectiu principal de formar i desenvolupar l'alumnat que s'incorporarà al món laboral de la seva futura professió. En el pla d'estudis de la titulació de Fisioteràpia, objecte d'estudi, les assignatures de Pràcticum es desenvolupen a segon, tercer i quart curs i suposen més de la sisena part de la totalitat de crèdits que l'alumnat ha de cursar en la titulació suposant un pes important en el transcurs de la seva formació.

Les assignatures de Pràcticum suposen els primers contactes que té l'alumnat amb la realitat professional i, per tant, es converteix en l'espai on l'alumnat posarà en pràctica les competències adquirides dels coneixements teòrics rebuts en les assignatures teòriques de la titulació. Per poder dur a terme aquesta finalitat, l'entorn de cadascuna de les assignatures de Pràcticum es converteixen en un espai que es veu afectat per un conjunt de relacions, tant intrínseques com extrínseques a la universitat, entre els agents participants de l'assignatura, cosa que provoca un procés interactiu entre els seus agents i els factors associats en el procediment.

La relació dels diferents agents esdevindrà un procés bidireccional on les participacions i implicacions dels diferents components serà constant. Dintre d'aquest procés, les interaccions més importants i significatives es duran a terme en la relació entre alumnat i professorat tutor, bàsicament perquè és aquí on se centrarà el procés d'ensenyament-aprenentatge i, encara que estarà condicionada per diferents determinants, serà significativa en l'assoliment dels objectius de la titulació d'estudi. Les interaccions

produïdes entre ells deu afavorir el desenvolupament personal i integral de l'alumnat en el que es considera com a subjecte autònom, actiu i responsable del seu procés de formació (Álvarez, Marin, i Torres, 2012).

El concepte d'interacció és plenament reconegut en la psicologia contemporània i no pot ser considerat com una relació de causa efecte unidireccional en la qual una persona resta activa mentre l'altra actua com a receptora de la informació tot estimulant la resposta del receptor sinó que hem de considerar-la com un procés bidireccional que genera una participació conjunta i una implicació dels participants que produeix una resposta simultània on ambdues parts intervenen al mateix temps. En aquesta interacció, el comportament dels agents es veu influït bidireccionalment per la reciprocitat que es produeix en relació amb l'altre perquè reaccionaran a les interaccions que es produeix de les diferents conductes.

4.4.1. Les interaccions entre els diferents agents.

El concepte d'interacció es defineix com l'acció recíproca que s'exerceix entre els agents. Traslladant aquesta definició a l'assignatura de Pràcticum, els agents principals que entraran a formar part en aquest context són el professorat tutor universitari, el professorat tutor del centre i l'alumnat on la forma d'interacció més utilitzada serà la comunicació. Per tant, podem definir les interaccions com el conjunt de comunicacions i accions que es produeixen entre els agents de l'assignatura que esdevindran de compartir les funcions de cadascun dels agents amb l'únic objectiu de l'aprenentatge a assolir.

Els agents implicats en el Pràcticum es poden considerar com un equip de treball amb el propòsit comú d'aconseguir uns objectius específics que pertanyen a dos col·lectius molt diferents amb unes funcions molt definides i específiques de cadascun d'ells. Aquests col·lectius diferenciats pertanyen a la universitat i a la institució pràctica on tindran la necessitat d'interactuar conjuntament per aconseguir promoure la formació de l'alumnat millorant la capacitat d'anàlisi i reflexió de la realitat a desenvolupar en el seu període de pràctiques i per desenvolupar competències professionals pròpies de l'àmbit on està immers el centre de pràctiques.

Els tres agents del procés col·laboraran estretament en el transcurs de l'assignatura de forma continuada. La cooperació i la col·laboració entre ells serà tot un repte per assolir els objectius proposats. Aquesta col·laboració dels agents en l'assignatura de Pràcticum comporta un procés de recerca i acció que requerirà d'una interacció entre tots tres agents coordinada entre el professorat tutor d'ambdues institucions (Sepúlveda, 2005).

Les interaccions es produiran en tot el procés de desenvolupament de l'assignatura, tant en les aules universitàries com en els entorns de pràctiques, per tal d'aconseguir els seus objectius, mitjançant una interacció constant caracteritzada per una comunicació i acció fluïdesa per esdevenir un aprenentatge idoni lligant els coneixements adquirits en les assignatures teòriques de la universitat i les diferents

activitats pràctiques que desenvoluparan els futurs professionals en les diverses institucions externes de pràctiques sent conscients de les diverses dificultats que es produiran en el procés.

Cal destacar les interaccions principals que hi haurà en la relació entre els diferents agents que intervindran en la realització de l'assignatura de Pràcticum.

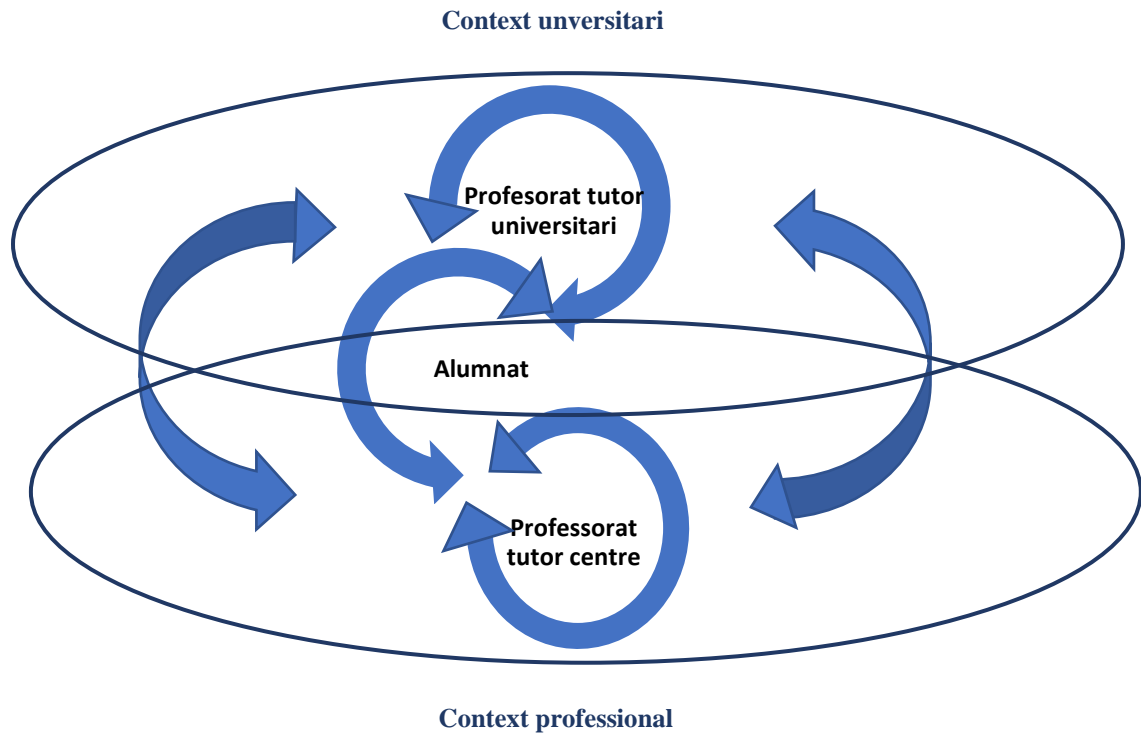

Figura 3. Interaccions dels agents de Pràcticum.

4.4.2. Les interaccions entre el professorat tutor i l'alumnat.

Les interaccions entre l'alumnat i el professorat tutor s'entenen com totes aquelles accions i comunicacions que resulten de compartir les funcions principals de cadascun dels agents i que es veuran influïdes per diferents aspectes que determinaran el procés d'aprenentatge en el transcurs de l'assignatura.

Els elements que participen en el procés d'ensenyament-aprenentatge es poden diferenciar en:

- a) intrapersonals, com ara emocions, sentiments i autoestima.
- b) interpersonals amb la relació entre els agents.
- c) extrapersonals en relació amb el contacte amb l'entorn. La motivació que el professorat tutor pot provocar vers l'alumnat farà diferenciarà la importància de les diferents situacions i esbrinarà què és el que el professorat tutor vol aconseguir amb ells.

La comunicació, com a interacció, aportarà una transmissió de coneixements, transferència i la construcció de nous coneixements, la qual cosa revertirà en un alumnat autònom i independent (Granja,

2013). Caldrà defugir de processos sistemàtics on les intervencions de l'alumnat i els docents s'esdevinguin de forma separada. La comunicació es pot comprendre, segons Rizo (2007), com la interacció que mitjançant els agents que intervenen s'adapten a les conductes de l'entorn i serà important per l'enfortiment del procés d'ensenyament i aprenentatge. Només d'aquesta manera, amb una comunicació fluïda s'aconseguirà que l'aprenentatge avanci i que s'aconsegueixi que l'alumnat desenvolupi un sentit crític i reflexiu, així com les habilitats i destreses que els permetran desenvolupar-se socialment fugint del procés sistemàtic on les intervencions de l'alumnat i el professorat tutor es donin de forma aïllada.

La interacció que es desenvolupa entre el professorat tutor i l'alumnat, així com altres aspectes dels processos formatius influeixen significativament en els resultats dels objectius de l'assignatura. Per aquest motiu la interacció és el component essencial en el procés comunicatiu que s'estableix entre ells requereix d'una retroalimentació i intercanvi sistemàtic i positiu en funció dels objectius a aconseguir (Álvarez, Marín i Torres, 2012). La interacció serà un procés comunicatiu intencional amb l'objectiu d'assolir un aprenentatge de significats i sentits que modifiqui el coneixement i les conductes prèvies que s'ocasiona en un context social en el qual la retroalimentació constitueix un element indispensable.

S'ha de tenir en compte que les interaccions que es desenvolupen entre el professorat tutor i l'alumnat deuen afavorir la comprensió i el creixement dels implicats. Les interaccions comunicatives permeten avançar metodològicament i s'hauran de detectar factors que poden ocasionar deficiències en el procés d'interacció, com el nivell de preparació de l'alumnat per establir la interacció comunicativa amb el professorat tutor, la insuficiència de coneixements pedagògics de les dues tipologies de professorat tutor, la prevalença d'una interacció comunicativa autoritària i unidireccional i el poc desenvolupament de relacions afectives dels docents cap a l'alumnat.

4.4.2.1. La interacció entre el professorat tutor del centre i l'alumnat.

En l'assignatura de Pràcticum, la interacció entre el professorat tutor del centre i l'alumnat es produeix en la mesura que tots dos agents desenvolupen les seves funcions principals i interactuen conjuntament, és a dir, es posen d'acord quant a la forma de participació que els correspon. Els centres assistencials constitueixen un entorn on la comunicació s'estableix sota una sèrie de condicions que fa que l'alumnat i el professorat tutor dels centres puguin comunicar-se recíprocament.

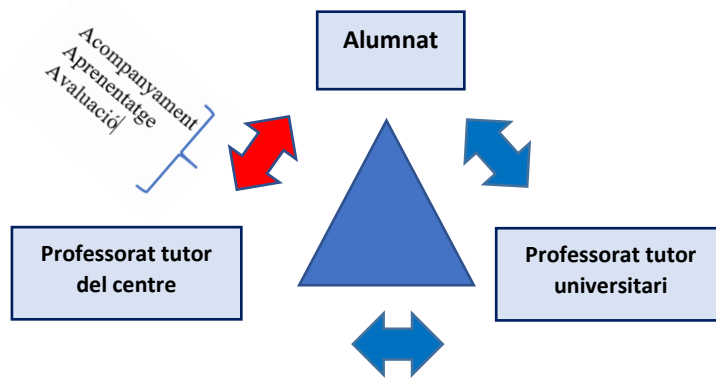

Figura 4. Interacció entre el professorat tutor del centre i l'alumnat.

Per tant, cal conèixer quines són les funcions compartides entre aquests dos agents que produiran una comunicació i acció entre ells. Podem destacar:

- **L'acompanyament:** es desenvoluparà al llarg de l'estada pràctica de l'alumnat al centre.
El professorat tutor del centre acompanyarà presencialment l'alumnat i farà la supervisió de qualsevol activitat i projecte realitzat en el centre, en el transcurs del període pràctic de l'alumnat, supervisant qualsevol actuació i assessorant en tot moment.

El professorat tutor del centre haurà d'interactuar amb l'alumnat sent el seu referent i proporcionant-li les eines necessàries per tal d'aplicar-les en situacions reals. El referent haurà de guiar en tot moment a l'alumnat, ajudant-lo a analitzar les seves experiències comprendre-les i fent-li reflexionar, mitjançant el diàleg i la comunicació (Martínez i Raposo, 2011).
- **La facilitació de l'aprenentatge:** serà una interacció presencial que es desenvoluparà al llarg de l'estada pràctica de l'alumnat al centre durant vint-i-set dies. El professorat tutor del centre haurà de facilitar mitjançant la comunicació amb l'alumnat l'aprenentatge específic de l'especialitat desenvolupada fent el seguiment en el procés d'aprenentatge de l'alumnat. El professorat tutor del centre ha d'orientar l'aprenentatge de l'alumnat, fent-li entendre que cada situació viscuda en l'entorn de les pràctiques suposarà una oportunitat d'aprenentatge, convertint-se d'aquesta forma en el facilitador dels diferents tractaments que poden esdevenir en el transcurs de la pràctica.
- **L'avaluació:** serà una de les raons per les quals s'esdevenen les interaccions presencials realitzades entre el professorat tutor del centre i l'alumnat en el transcurs del període pràctic. De la mateixa manera, a la finalització de l'estada de forma escrita, el professorat tutor del

centre enviarà per correu electrònic l'avaluació de les competències assolides en el procés d'aprenentatge de l'alumnat.

Tal i com diu Armengol *et al* (2007: 35):

El professorat tutor del centre és qui té contacte directe amb l'alumnat durant el desenvolupament de les seves pràctiques i consegüentment qui millor podrà avaluar si l'alumnat assolix les competències professionals que s'espera que aprengui o no, i aportar aquest coneixement per tal de dissenyar els tallers i els seminaris que potenciïn els aprenentatges.

El professorat tutor del centre tindrà un paper fonamental en l'avaluació i per aquest motiu haurà de conèixer perfectament les diferents competències a assolir per l'alumnat en l'assignatura que haurà de saber integrar-se amb altres components de l'equip interdisciplinari amb les seves especialitats, interactuant amb el conjunt de components.

L'alumnat està habituat a la realització de treballs grupals en la resta d'assignatures que desenvolupa a la universitat, però en el transcurs de la seva estada haurà d'acostumar-se a fer un treball individual d'anàlisi d'organització de la institució i de seguiment d'un cas clínic amb la interacció del professorat tutor del centre que el supervisarà, sent capaç de regular el seu propi aprenentatge on la comunicació haurà de ser fluïda.

4.4.2.2. La interacció entre el professorat tutor universitari i l'alumnat.

El professorat tutor universitari constitueix un agent indispensable en el procés formatiu de l'alumnat en el transcurs de la seva formació, el qual, sense substituir les funcions de la resta de docents, es converteix en un component integrador de les interaccions que es produeixen entre els implicats en el procés de l'assignatura de Pràcticum.

El professorat tutor universitari facilita l'intercanvi entre tots els agents que intervenen en el procés formatiu de l'assignatura garantint i promovent la retroalimentació per aconseguir accions educatives personalitzades amb els recursos necessaris per fomentar els coneixements de l'alumnat.

Entre les funcions principals de cadascun dels agents on el professorat tutor universitari i l'alumnat interactuaran podem destacar:

- Identificar les necessitats formatives de l'alumnat per portar a terme la tasca clínic.
- Elaborar i aplicar accions de tractament individuals i grupals.

Totes dues funcions són efectives segons la preparació pedagògica del mateix professorat tutor, l'eficiència de l'orientació educativa que realitzen, i la qualitat de les interaccions que s'estableixin i que es desenvolupin entre ells.

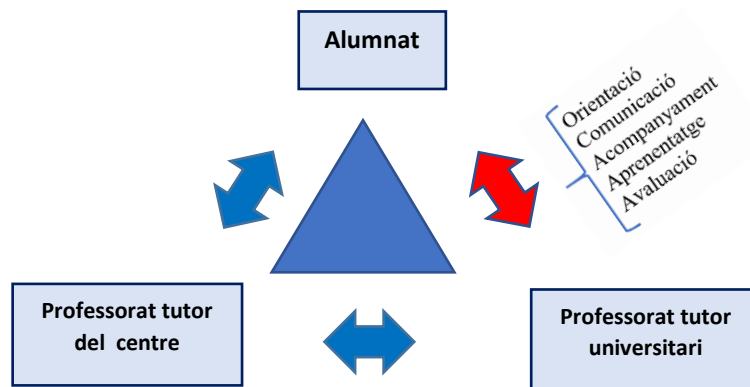

Figura 5. Interacció entre el professorat tutor universitari i l'alumnat.

La interacció entre el professorat tutor universitari i l'alumnat es produeix en la mesura que tots dos agents desenvolupen les seves funcions principals i entren en contacte en el seu desenvolupament. Cal citar les funcions compartides entre aquests dos agents, que comportaran una comunicació i acció entre ells.

Les interaccions principals que es produiran pel que fa a les funcions entre l'alumnat i el professorat tutor universitari, cal destacar:

- **L'orientació i comunicació a l'alumnat a l'inici de les pràctiques:** serà una interacció presencial que es produirà al començament de l'inici del Pràcticum.
És funció essencial del professorat tutor universitari preparar a l'alumnat per anar al centre de pràctiques aportant-li tota la informació necessària sobre les diferents tipologies de centre i les diferents metodologies de feina que es desenvolupen en elles. Si el professorat tutor universitari realitza aquest tasca prèviament a l'inici de les pràctiques aconsegueix una integració més ràpida de l'alumnat en la institució externa de la seva estada. En conclusió, el professorat tutor universitari ha de participar activament en el protocol d'acollida proporcionant-li qualsevol informació de la institució externa on realitzarà la seva estada indiferentment a la seva tipologia.
- **L'acompanyament** a l'alumnat en el transcurs de la seva estada pràctica fent un seguiment de l'aprenentatge identificant qualsevol incidència que pugui sorgir en el transcurs pràctic.
Serà una interacció presencial que es produirà al començament de l'inici del Pràcticum.

Per poder dur a terme aquest acompanyament haurà d'establir connexions i interactuar en l'assoliment tant de les competències transversals com de competències professionals pròpies del sector amb l'objectiu de garantir el màxim rendiment de l'estada de l'alumnat.

- **La generació d'espais d'anàlisi per a l'alumnat:** serà una interacció presencial que es produirà en el transcurs de l'assignatura de la qual es generen **espais d'aprenentatge** en forma de seminaris i tutories per poder analitzar i compartir els diferents projectes que l'alumnat desenvolupa en el transcurs del període pràctic. Aquests espais seran indispensables per poder analitzar de manera individual i grupal les diferents tasques realitzades en els centres.
- **L'avaluació** del professorat tutor universitari de l'assoliment de competències de l'alumnat i el bon funcionament del centre de pràctiques. Serà una interacció presencial que es produirà al començament de l'inici del Pràcticum
El professorat tutor universitari haurà d'avaluar diferents competències realitzades per l'alumnat, tenint en compte l'elaboració de la part documental realitzada i el nivell de les competències assolides en el centre de pràctiques avaluades pel professorat tutor extern.

4.4.2.3. La interacció entre el professorat tutor universitari i el professorat tutor del centre.

Les interaccions que es produeixen entre el professorat tutor d'ambdues institucions són el conjunt de comunicacions i accions que esdevenen de les funcions compartides entre ells per donar resposta a les necessitats i problemes de l'alumnat amb ajudes personalitzades, socials i acadèmiques. La figura d'ambdós tipologies de professorat tutor en el Pràcticum seran transcendents per al desenvolupament de l'assignatura.

Els objectius consisteixen a atorgar un acompanyament i una orientació perquè l'alumnat aconsegueixi millor els coneixements, habilitats i capacitats del seu procés d'aprenentatge per assolir un millor coneixement.

Tal i com assenyala Álvarez (2007: 75):

Des de l'alumnat, l'acció tutorial es converteix en un servei d'atenció que li proporcionarà informació, formació i orientació sobre el seu procés formatiu. Concretament jugarà un paper rellevant en els processos d'aprenentatge i en el desenvolupament de competències professionals i acadèmiques, especialment en l'elaboració i maduració del seu projecte de desenvolupament personal que el convertirà en una peça bàsica en la seva formació integral.

La figura del professorat tutor adquireix una categoria protagonista en la formació de l'alumnat sent de forma interactiva i consensuada amb una interacció positiva i constructiva entre els subjectes, deixant de banda el concepte unidireccional i el caràcter emissor.

Entre les funcions compartides del professorat tutor, podem destacar la preparació metodològica, tècnica i científica en l'àrea de la seva disciplina, identificar i orientar els problemes que podrà anar trobant l'alumnat, la capacitat per promoure el treball cooperatiu, la participació, la interacció i responsabilitat, l'aprenentatge independent i el desenvolupament de l'autodeterminació (Gairín, Feixas, Guillamón i Quinquer, 2003; Molina, 2004; Roman, 2003).

En aquest sentit, perquè aquestes funcions es portin a terme, és de vital importància el desenvolupament constant d'interaccions comunicatives i d'accions que promoguin la millora a partir del coneixement de les qualitats personals i promovent estratègies comunicatives positives, participatives i flexibles entre ells. Per tant, caldrà afavorir la integració de l'alumnat des de la institució acadèmica com des del mateix centre, crear relacions bilaterals per a la millora del desenvolupament personal i professional, promoure la comunicació entre els agents com a element indispensable per al desenvolupament de l'aprenentatge i la configuració del comportament i propiciar l'educació reflexiva i transformadora de la realitat.

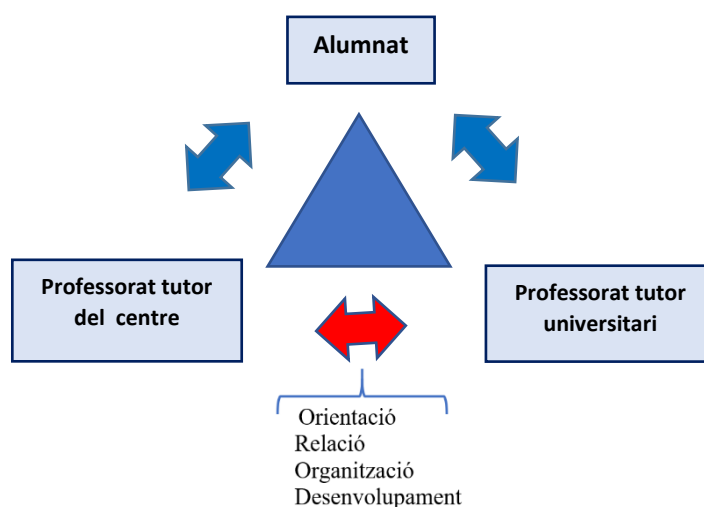

Figura 6. Interacció entre el professorat tutor universitari i el professorat tutor del centre.

Tant el professorat tutor universitari com el professorat tutor del centre són els responsables de promoure la motivació en la conducta de l'alumnat. Per tant, cal conèixer quines són les funcions compartides entre aquests dos agents, les quals comportaran una comunicació i acció entre ells. Podem destacar-hi:

- **El coneixement** del centre de pràctiques: és imprescindible que el professorat tutor universitari tingui **relació** amb el professorat tutor del centre i conegui les característiques del centre extern per poder-les transmetre a l'alumnat i pugui acompanyar-lo en el seu procés d'aprenentatge.

Si disposa de la informació suficient sobre el centre extern on l'alumnat realitzarà l'estada pràctica, podrà transmetre a l'alumnat aquesta informació prèvia a l'inici de les pràctiques. D'altra banda, el professorat tutor universitari podrà pactar tasques amb el professorat tutor del centre que hagi de desenvolupar l'alumnat en el seu període i d'aquesta manera serà capaç d'identificar les diferents possibilitats que els ofereixen els centres de pràctiques en el seu període formatiu arribant a aconseguir participar en activitats que desenvolupin noves competències professionals.

En aquest sentit, les visites als centres de pràctiques són una font molt valuosa per recollir, analitzar i integrar la informació que es genera en els espais d'aprenentatge atès que ajuden a constatar i triangular informacions rellevants en les tutories

- **L'orientació** al professorat tutor del centre de pràctiques sobre les seves funcions vers l'alumnat: el professorat tutor universitari haurà d'interactuar amb el professorat tutor del centre pactant i dissenyant quin serà l'itinerari de l'alumnat en el transcurs de les seves pràctiques amb la finalitat d'assolir els objectius d'aprenentatge estipulats en el currículum de l'assignatura, de la titulació i de l'àmbit professional.

Caldrà estipular quines de les competències no podran ser assolides per part de l'alumnat per l'entorn en el que s'exposa l'alumnat i així buscar altres alternatives a l'assoliment de dites competències.

- **L'organització** de les pràctiques: el professorat tutor del centre de pràctiques haurà d'interactuar amb el professorat tutor universitari i consensuar el procés que cal seguir en el transcurs de les pràctiques. Per poder dur a terme una bona tutorització, els fisioterapeutes responsables de l'alumnat hauran de conèixer perfectament, abans de l'inici del període pràctic de l'alumnat, els requeriments a assolir con a responsables.

El professorat tutor del centre haurà de consensuar reunions conjuntes amb l'alumnat i el professorat tutor universitari, i serà indispensable fomentar un treball en equip.

- El disseny de l'itinerari de **desenvolupament**: el professorat tutor del centre haurà de rebre l'alumnat juntament amb el professorat tutor universitari i fer una sessió d'acollida a l'alumnat

explicant quin és el funcionament del centre amb l'objectiu de facilitar una ràpida integració en l'entorn de treball explicant quina és la metodologia de treball. Aquesta sessió d'acollida donarà la informació suficient a l'alumnat per realitzar una entrada organitzada i pautaada en la institució.

Un cop l'alumnat estigui incorporat en el centre assabentat de l'organització, els objectius i el funcionament del centre cal que informi de la planificació de les activitats que hi durà a terme dissenyant un itinerari per aconseguir els objectius d'aprenentatge segons el Pràcticum a realitzar, detectant oportunitats d'aprenentatge del centre per a l'alumnat.

El professorat tutor universitari haurà d'interactuar i comunicar amb el professorat tutor del centre en relació amb el projecte incidint en els objectius que haurà d'assolir l'alumnat i participant-li el pla d'estudis i el seu contingut, a més a més d'establir una relació entre les assignatures de la titulació i els diversos problemes que es poden trobar en les diferents situacions de l'estada de l'alumnat, amb l'objectiu d'enriquir el procés d'aprenentatge i prevenir qualsevol incidència que es pugui ocasionar. En aquest context la comunicació es converteix en un acte reflexiu complex que integra un procés de compartir i considerar diferents expectatives utilitzades per crear nous coneixements d'una forma activa i amb actitud oberta al diàleg (Wegerif, 2007).

Per tant, caldrà que els diferents agents interactuïn entre ells, en la realització de les seves funcions, per aconseguir l'aprenentatge de l'alumnat en el transcurs de l'assignatura.

“Professorat i alumnat deuen poder interactuar junts, compartir una inquietud i crear, buscar, construir i estructurar el coneixement” (Aragay, 2018).

5. L'ensenyament-aprenentatge a la universitat.

La transformació en el camp de l'educació superior promoguda per l'EEES ha consistit en una gran modificació en l'organització, la gestió i en els processos d'ensenyament, tot esdevenint un entorn d'evolució cultural, social, econòmic i de qualitat.

Des de la declaració de Bolonya, nombrosos debats han volgut definir el que ha de ser la universitat europea. Les universitats han de donar prioritat a la dimensió social donant accés, recolzament i suport i fomentant la investigació amb la finalitat que les polítiques i els objectius abordin la desigualtat dels sistemes d'educació superior i les oportunitats d'accés s'incrementin. Les universitats es comprometen a desenvolupar una cultura de qualitat interna adaptada als seus objectius i a la seva missió institucional.

L'aparició d'una nova estructura curricular i de titulacions, la modificació de nous mètodes d'ensenyament centrats explícitament en l'aprenentatge de l'alumnat i la nova proposta del treball del professorat que emergeix després d'aquests canvis, genera unes exigències organitzatives, de gestió pedagògiques i didàctiques que no tenen comparació en la recent història de les universitats europees (Medina, 2010).

Les modificacions en els aspectes d'ensenyament han estat diverses. Podem destacar diferents dimensions on aquesta transformació s'ha fet més palesa com en la connexió de l'aprenentatge, la transformació de l'ensenyament, el currículum, les tasques, la col·laboració amb la mediació social, les noves eines i l'avaluació. La situació ha provocat una revisió de les principals funcions de la institució, tot obligant la universitat, que tingui en compte les problemàtiques que es plantegen per a la reconstrucció com l'organització i la institució social (Gairín, 2006). L'existència d'una estructura organitzativa complexa, la gestió i la falta d'adaptació dels continguts d'ensenyament al mercat laboral, destacant principalment la falta d'adaptació de les estructures (Informe Pascual, 2001) de la qual cosa es deriven altres problemes, com la modificació dels sistemes de govern, la manca de política personal i la inadequació del funcionament.

En aquest context d'unificació de criteris i objectius per a l'educació a les universitats, es planteja un nou model educatiu fonamentat en l'aprenentatge per a l'adquisició de competències, sent l'alumnat el protagonista del procés. L'avaluació, en aquest nou model educatiu, es fonamentarà en una avaluació formativa, deixant de banda l'avaluació sumativa del model educatiu tradicional. A la taula següent s'exposen les característiques principals del model d'avaluació centrat en competències vers el model tradicional.

Taula 4. Característiques del model d'avaluació tradicional vers al centrat en competències.

Avaluació tradicional	Avaluació centrada en competències
Avaluació limitada	Avaluació autèntica
Avaluació referida a la norma	Avaluació referida al criteri
Professorat monopropietari de l'avaluació	L'alumnat s'apodera de l'avaluació
Avaluació final i sumativa	Avaluació contínua i formativa
Avaluació mitjançant un únic procediment i estratègia	Mestissatge en estratègies i procediments avaluatius

Font: De Miguel, 2005: p.43

D'acord amb els plantejaments que inspiren el procés de Bolonya, els escenaris i les metodologies de l'ensenyament universitari han d'experimentar una renovació profunda enfront dels posicionaments didàctics clàssics, centrats a l'aula i en l'activitat del professorat, es proposa un ensenyament centrat en l'activitat autònoma de l'alumnat, la qual cosa comporta que, tant la planificació com la posada en marxa dels processos educatius, es duguin a terme assumint aquest punt de vista. (De Miguel, 2005).

L'objectiu és dissenyar unes modalitats i metodologies de treball del professorat i de l'alumnat, que siguin adequades perquè l'alumnat pugui aconseguir les competències que es proposen com a metes de l'aprenentatge, sent necessari un canvi en l'ensenyament fonamentant en els resultats d'aprenentatge que comporta utilitzar metodologies actives i tutoritzar els processos individualment.

A la figura 7 s'observa com les planificacions metodològiques junt amb les modalitats organitzatives i els procediments d'avaluacions desenvoluparan l'adquisició de competències. El concepte innovador d'aquest model és similar al denominat "alineament constructiu", segons el qual, els mètodes d'ensenyament i els sistemes d'avaluació es defineixen paral·lelament i integradament, en relació amb les competències que cal aconseguir (Biggs, 2005; Prieto, 2004).

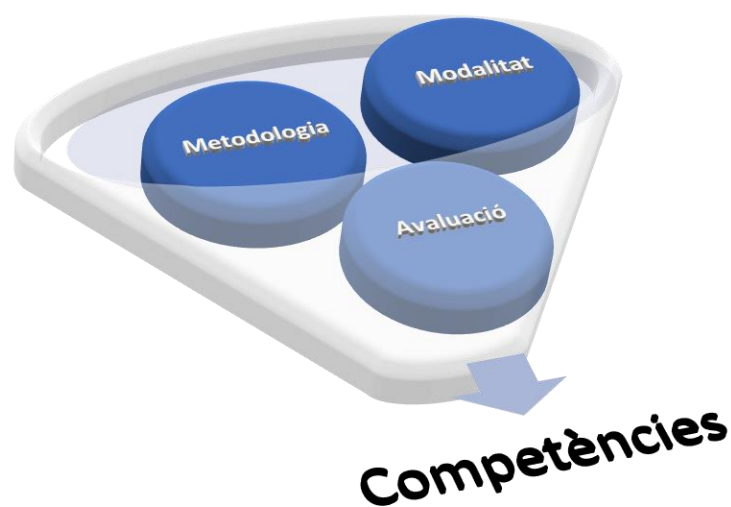

Figura 7. Model d'ensenyament-aprenentatge.

Aquest nou model d'ensenyament es basa en les teories constructivistes de l'aprenentatge. Per al cognitivisme, el professorat és el facilitador de l'aprenentatge i l'aprenent es converteix en el protagonista actiu del procés educatiu, amb el convenciment que ell és el que s'apropia de la realitat, de

la cultura i dels coneixements i funcions que li ofereix l'acció educativa, fent-les seves, transformant-les, interpretant-les i integrant-les en les seves estructures de coneixement. Es considera llavors, l'activitat mental constructiva de l'alumnat com a essencial en el procés, considerant evidentment, els processos d'interacció social i de mediació que aporta el professorat (Pozo, 1989).

Els requeriments pedagògics que deriven de la concepció constructivista, consideren que a partir del coneixement previ es genera la intervenció educativa. El cognitivisme considera que la construcció del coneixement ha de modificar el coneixement inicial i reorganitzar les estructures cognitives originàries. Per això, cal conèixer el que l'alumnat ja sap, aspecte imprescindible perquè es produeixi l'aprenentatge significatiu (Ausubel, Novak i Hanesian, 1983). A partir de la delimitació d'aquest coneixement previ, s'ha de produir la intervenció educativa.

5.1. Les estratègies metodològiques.

En el context universitari, diferents modalitats d'ensenyament, tant presencials com autònomes, es tindran en compte per aconseguir que l'alumnat adquireixi els aprenentatges establerts en els diferents plans docents de la titulació per tal que pugui aconseguir els diferents objectius de la titulació d'estudi.

Els criteris que orientaran el mètode d'ensenyament són diversos. Hi podem destacar els objectius plantejats, el mètode per afavorir l'aprenentatge autònom per part de l'alumnat, la capacitat del professorat en l'aplicació del mètode, l'efectivitat per part del professorat en implantar la metodologia i aconseguir l'aprenentatge en l'alumnat, la seva maduresa per aconseguir la nova metodologia, el grau de control dels aprenentatges i la seva dedicació al mètode.

Modalitats d'ensenyament-aprenentatge.

Es consideren modalitats d'ensenyament-aprenentatge, els diferents contextos on s'esdevenen les activitats que han realitzat el professorat i l'alumnat en el transcurs del curs acadèmic amb els diferents propòsits d'acció didàctica, les tasques que han de fer i els recursos necessàries per portar a terme el procés.

La classe teòrica de la universitat es considera dintre del context de modalitats d'ensenyament, una modalitat presencial junt amb els seminaris, els tallers, les classes pràctiques i les tutories, a banda de la modalitat de treball autònom de l'alumnat que estarà composta per l'estudi i el treball individual o en grup.

El procés d'ensenyament-aprenentatge està constituït pel desenvolupament i l'adquisició de competències on els plans d'estudis de la titulació han d'integrar, paral·lelament als continguts dels programes formatius i a les modalitats d'ensenyament, els procediments metodològics dels processos

d'aprenentatge. Aquests procediments metodològics hauran d'estar focalitzats en l'alumnat amb el canvi de paradigma estipulat pel procés de Bolonya centrats en l'activitat autònoma de l'alumnat. Aquest es considera un dels objectius prioritaris en el pla d'estudis.

Dins d'aquest procés d'ensenyament-aprenentatge el professorat universitari adquirirà una posició facilitadora de l'aprenentatge i l'alumnat en serà el principal protagonista, tot desenvolupant una funció autònoma, elaborant el seu propi coneixement mitjançant les seves pròpies experiències. L'alumnat aconsegueix així, la seva capacitat d'aprenentatge autònom, continuat i cooperatiu amb el desenvolupament de les competències generals i específiques mitjançant el professorat que els implica per ser investigadors i innovar en el disseny de noves estratègies, metodologies i de desenvolupar, analitzar i avaluar la pràctica educativa.

La planificació didàctica, segons l'EEES, de qualsevol assignatura continguda en el pla d'estudis de la titulació haurà d'integrar, a part dels continguts de la pròpia assignatura, el procediment d'avaluació i la planificació de modalitats d'ensenyament junt amb les estratègies metodològiques perquè l'alumnat pugui aconseguir les competències com objectius d'aprenentatge.

De Miguel (2005) afirma que el mètode docent serà el conjunt de procediments i recursos a utilitzar en els plans d'acció que permetin donar una resposta a la finalitat educativa.

Entre les metodologies d'ensenyament en l'àmbit universitari es poden destacar els mètodes expositius de lliçó magistral, els estudis de casos, la resolució d'exercicis i problemes, l'aprenentatge basat en problemes, l'aprenentatge orientat a projectes, l'aprenentatge cooperatiu, el contracte d'aprenentatge i l'aprenentatge invers.

A la taula següent podem observar els objectius principals de cada procediment metodològic.

Taula 5. Estratègies d'ensenyament a la universitat.

Estratègies d'ensenyament a la universitat	
Procediment metodològic	Objectiu
Mètode expositiu	Aprentatge per processos cognitius en l'alumnat mitjançant la transmissió de coneixements
Aprentatge per simulació o real. Estudi de casos	Aprentatge per a l'anàlisi de casos reals o simulats
Resolució d'exercicis	Practicar els coneixements impartits
Aprentatge basat en problemes	Aprentatge per a la resolució de problemes
Aprentatge basat en projectes	Aprentatge per la realització d'un projecte aplicant els coneixements adquirits
Aprentatge cooperatiu	Desenvolupar aprenentatge de forma cooperativa
Contracte d'aprenentatge	Desenvolupar aprenentatge autònom

L'actual tendència didàctica té en compte l'educació enfocada en l'aprenentatge de l'alumnat utilitzant menys estratègies enfocades en el professorat i més en l'alumnat.

Per a la millora del rendiment acadèmic s'incrementarà l'ús de les activitats pràctiques com a complement de les classes teòriques per ajudar a consolidar els continguts on la realització d'activitats dintre de contextos interdisciplinaris facilitarà l'actualització del coneixement que tindrà com a requisit indispensable l'actualització del coneixement dels professionals. El professorat fisioterapeuta tutor del centre millora la pràctica clínica, desenvolupant atributs d'experiència clínica, amb l'objectiu de facilitar el desenvolupament dels futurs professionals cap a l'experiència clínica amb la pràctica centrada en el pacient i la capacitat d'aprendre en i des de la pràctica clínica (Petty, Scholes & Ellis, 2011).

Per tant hem de considerar que la metodologia expositiva no deu ser l'estratègia prioritària en la docència universitària intentant promoure les estratègies reflexives i innovadores en l'alumnat amb l'ajuda de treball individual amb tutories presencials o virtuals, amb la nova integració de les TIC a la societat.

5.2. L'aprenentatge per competències.

L'aprenentatge per competències està imposant-se progressivament com el més adequat per a la societat del coneixement, en la qual l'aprenentatge és considerat com un assumpte complex que requereix: saber (coneixements); saber fer (aplicació d'aquests coneixements); saber estar (o conviure en societats democràtiques), i saber ser (o desenvolupar una identitat personal en la qual hi hagi equilibri entre l'autonomia individual i la pertinença a la comunitat humana) (González *et al.*, 2011).

Els dissenys per competències han de combinar, segons Cano (2010), els sabers tradicionalment considerats acadèmics amb les demandes derivades del món laboral i social.

Vázquez (2008: 34) afirma:

No sols per raons acadèmiques sinó per fomentar aquesta capacitat d'ús de les titulacions universitàries, resultarà indispensable, per tant, procedir a una adequada adaptació de les matèries dels plans d'estudi i encertar a combinar equilibradament la formació en coneixements juntament amb la formació en competències i capacitats, que constitueixen un factor molt rellevant per generar ocupació, en els processos d'inserció laboral i en el desenvolupament de les trajectòries professionals i que cada vegada són més volgudes pels empleadors.

Per a Irigoien (2005), els dissenys per competències són pertinents perquè busquen establir les bases sobre les quals construir l'educació del present i del futur i, en qualitat de president de la Comissió Internacional per a l'Educació del segle XXI, va plantejar que l'educació ha de basar-se en quatre pilars bàsics:

- aprendre a conèixer.
- aprendre a fer.
- aprendre a viure junts.
- aprendre a ser.

L'últim pilar és considerat per Delors (1996) com el desenvolupament de la personalitat, de l'autonomia personal, del judici i de la responsabilitat).

5.2.1. Les competències i les seves característiques.

El Projecte Tuning (2003: 79), que s'emmarca en el procés de convergència i adaptació de plans d'estudi per a la creació de l' EEES, defineix la competència com: “*el que una persona és capaç de o competent d'executar, el grau de preparació, suficiència i/o responsabilitat per a certes tasques*”.

A partir d'aquesta premissa, es van definir els tipus de competències que més tard es van analitzar i van desenvolupar en els Llibres Blancs de les titulacions espanyoles, precursors dels actuals títols de grau. Per part seva, l'Agència Nacional d'Avaluació de la Qualitat i Acreditació (ANECA) defineix el terme competència com el conjunt de coneixements, habilitats i destreses, desenvolupats amb el programa formatiu, que capaciten a l'alumnat per a dur a terme tasques professionals recollides en el perfil de graduat del programa.

Característiques.

A partir dels estudis de Cano (2005) i Pérez (2007), s'estableixen les següents característiques o trets de les competències:

- Caràcter integrat o holístic, incloent-hi coneixements, capacitats, actituds, valors i emocions, que no poden entendre's de manera separada. Les competències s'afavoreixen actuant tant sobre les característiques que constitueixen la base de la personalitat de l'alumnat com sobre les característiques més visibles.
- Caràcter contextualitzat, desenvolupant-se de manera flexible, vinculades a diferents contextos.
- Caràcter transferible, per aprendre a traslladar l'après en una situació concreta, a altres de diferents. La competència implica la comprensió i transferència dels coneixements a situacions de la vida real, la qual cosa exigeix relacionar, integrar, interpretar, inventar, aplicar i transferir els sabers a la resolució de problemes.
- Caràcter reflexiu, per comprendre la situació.
- Caràcter transversal, per aplicar diferents enfocaments interdisciplinaris, pluridisciplinaris i multidisciplinaris per afrontar les diferents situacions professionals.
- Caràcter dinàmic i evolutiu, implícit en un procés d'innovació permanent.
- Caràcter ètic, que permeti guiar les actuacions individuals amb conductes responsables i decisions basades en les seves conseqüències.
- Caràcter multifuncional, per poder gestionar diferents situacions similars, però no idèntiques a les propostes en l'aprenentatge amb l'objectiu aconseguir l'autonomia i l'autocontrol.

5.2.2. Classificació de les competències.

La classificació que s'utilitza amb major freqüència en el disseny dels plans d'estudi, és aquella que les diferencia en dos grans grups: les competències genèriques transversals o bàsiques i les competències específiques (Tuning, 2003).

Les competències genèriques, són comunes a la majoria de les titulacions i compartides per totes les matèries o àmbits de coneixement. La Unió Europea, al maig de 2006, les va definir com una combinació de destreses, coneixements i actituds adequades al context.

Segons Bolívar (2008: 52), estan relacionades amb l'educació democràtica i han de ser enteses com: *“resultats que l'individu aconsegueix mitjançant una acció, elecció o manera de comportar-se respecte a les demandes relatives a un exercici professional particular, un rol social o un projecte personal”*.

Aquestes competències, poden ser de tres tipus ben diferenciats:

- Instrumentals, relacionades amb l'adquisició específica d'habilitats sobre una temàtica específica, així com amb els coneixements tecnològics i lingüístics.
- Interpersonals, que mesuren les habilitats de relació social i d'integració en diferents col·lectius, a més de la capacitat de treballar en equips específics que permeten que les persones tinguin interacció amb els altres.
- Sistèmiques, que mesuren les qualitats individuals i la motivació en treball, ja que exigeixen destreses relacionades amb la comprensió de la totalitat com un sistema.

Les competències específiques són les pròpies d'un àmbit o una titulació, el seu objectiu és aconseguir un perfil específic del graduat. Són pròximes a certs aspectes formatius, àrees de coneixement i agrupacions de matèries i acostumen a tenir una projecció longitudinal de la titulació. Es poden classificar de la manera següent :

- Acadèmiques o relatives a coneixements teòrics.
- Disciplinàries o conjunt de coneixements pràctics requerits per a cada sector professional.
- Professionals, amb habilitats de comunicació i indagació per a l'exercici d'una professió.

5.2.3. L'avaluació de les competències.

L'actual model educatiu centrat en les competències requereix un replantejament dels sistemes d'avaluació. Cal transformar l'avaluació sumativa en una avaluació formativa-educativa. Actualment les avaluacions del sistema universitari són un dels punts més febles del sistema on s'hauria de modificar l'avaluació de l'ensenyament per l'avaluació de l'aprenentatge sent més variada, continuada i formativa.

Per què aquesta transformació es porti a terme el professorat ha d'avaluar en concordança amb les estratègies metodològiques i els objectius creant, segons l'UNESCO (1998), un criteri d'avaluació final tenint en compte el recorregut d'aprenentatge de l'alumnat en tot el transcurs de l'assignatura. És necessari una avaluació inicial dels coneixements inicials previs a l'inici de la assignatura que permeti detectar mancances del nivell de coneixements a l'inici de la matèria, organitzar un sistema d'avaluació continuada que faciliti el seguiment d'aprenentatges i dificultats de l'alumnat per a poder oferir-los una orientació idònia i seleccionar nous continguts i estratègies d'aprenentatge autònom.

El professorat pot identificar els possibles errors que s'estan produint en el procés de l'aprenentatge per poder modificar, com afirma Pimienta (2008), alguns aspectes de la seva pràctica educativa, alhora que l'alumnat es fa conscient dels seus assoliments i de tot allò que li falta per aconseguir.

Morales (2009: 12) considera: *"l'avaluació formativa és el procés utilitzat pel professorat i l'alumnat durant el període d'aprenentatge-ensenyament que aporta la informació necessària per a anar ajustant el procés de manera que l'alumnat aconsegueixi els objectius proposats"*.

D'aquesta manera, no cal esperar al final per examinar l'alumnat (avaluació final) sinó que és més convenient fer-ho durant tot el procés (Morales, 2009). D'aquesta manera és imprescindible establir tres moments on la reflexió serà imprescindible per aconseguir la millora de la qualitat educativa: l'avaluació inicial o diagnòstica (per determinar els coneixements previs), l'avaluació continuada del procés d'ensenyament-aprenentatge (introduint-hi mecanismes de millora) i l'avaluació final, tant del professorat com de l'alumnat, que les seves conclusions han de considerar-se com el punt de partida de nous aprenentatges.

L'avaluació formativa utilitza l'avaluació com a instrument de regulació del procés d'aprenentatge i implica l'alumnat en els objectius i en les estratègies per al seu assoliment realitzant un seguiment personalitzat de l'alumnat amb l'objectiu de millorar la pràctica docent i els resultats acadèmics de l'alumnat.

L'avaluació formativa comporta avaluar els seus continguts conceptuals, procedimentals i actitudinals. Aquesta modalitat d'avaluació reuneix les característiques següents (González *et al*, 2011):

- Cal avaluar conductes, comportaments i coneixements, la qual cosa requereix l'establiment de criteris i l'elaboració d'instruments adequats.
- És necessari crear l'instrument que avaluï realment l'acompliment concret d'accions de l'alumnat.
- És una avaluació oberta, ja que cada situació presenta múltiples resolucions correctes i inacabades, ja que l'adquisició de la competència es prolonga al llarg de la vida.

- Es fan avaluacions democràtiques on l'alumnat ha d'assumir obligacions, responsabilitats i compromisos, i transparent, que doni a conèixer a l'alumnat el que se li exigirà i com.
- Avaluacions contextualitzades, és a dir, que s'han de presentar a l'alumnat tasques de caràcter pràctic.
- Fonamentades en la realitat, similars a les pròpies de la vida real, i que permeti la transferència de coneixements.
- Ha d'utilitzar l'error com a oportunitat d'aprenentatge.
- Ha de ser útil per a l'alumnat i el professorat.
- Ha de potenciar el pensament crític.

Aquest nou enfocament d'avaluació de les competències, concedeix un important paper a altres tipus d'avaluació que s'hauran de tenir en compte com l'autoavaluació per fer la reflexió de cada alumnat realitzant un aprenentatge auto-regulat tenint en compte l'auto-qualificació, l'ús de rúbriques i la utilització de guies d'autoavaluació, la coavaluació afavoreix la reflexió crítica del procés d'aprenentatge i l'heteroavaluació realitzada per al professorat feta a l'inici, en el transcurs i al final del període.

Amb l'objectiu d'aconseguir una òptima avaluació del procés d'aprenentatge, serà imprescindible mantenir un *feedback* vers l'alumnat. El *feedback* és el procés mitjançant el qual, l'alumnat pren consciència de la informació sobre el seu procés d'aprenentatge, sobre el seu desenvolupament i és capaç d'utilitzar-la i millorar la qualitat del seu treball o de les estratègies d'aprenentatge (Carless i Boud, 2018). Entre els aspectes més destacats per aconseguir aquest procés, serà imprescindible fer una bona execució, dedicar temps en les tasques d'aprenentatge, proporcionar una informació d'alta qualitat i oportunitats per minimitzar qualsevol diferència entre el funcionament actual i el desitjat, així com afavorir l'avaluació sumativa i estimular la interacció en l'estudi entre el professorat i l'alumnat (Nicol, 2007).

5.3. L'aprenentatge i el Pràcticum.

La docència universitària s'ha despreocupat sovint del procés d'aprenentatge de l'alumnat universitari per la qual cosa aquest ha estat poc explorat, desconeixent de quina forma l'ensenyament del docent produïa l'èxit de l'aprenentatge de l'alumnat en el conjunt de les activitats formatives de les seves carreres. Una de les activitats formatives on aquest desconeixement s'ha fet més palès és l'assignatura de Pràcticum.

La combinació entre l'aprenentatge rebut a la institució universitària i l'aprenentatge pràctic adquirit en els centres de pràctiques externs fomenten un enriquiment de l'alumnat, al qual li proporciona les eines

necessàries per connectar la formació teòrica amb els casos reals de la pràctica viscuda en les institucions externes al context universitari diari i viceversa (Zabalza, 2011).

5.3.1. Els models d'aprenentatge en l'assignatura de Pràcticum.

El model d'aprenentatge escollit en qualsevol procés de Pràcticum dependrà de diferents consideracions a tenir en compte a l'hora de fer l'assignatura.

Els models d'aprenentatge en el Pràcticum són diversos. Diferents determinants de l'aprenentatge en el Pràcticum condicionaran directament a l'hora d'establir el model més adequat en la realització de l'estada externa de l'alumnat fora de la institució universitària. Entre aquests condicionants es pot destacar el tipus d'institució externa, l'especialitat, l'aspecte organitzatiu, els convenis col·laboradors estipulats amb les institucions externes de la universitat on es realitzen les pràctiques, la formació, la funció i la relació amb professorat tutor responsable, el nombre de crèdits, el tipus d'avaluació, les activitats realitzades, els treballs documentals fets per l'alumnat, així com la interrelació de les persones responsables en les diferents institucions. Tots ells són només alguns exemples de nombrosos aspectes que influiran perquè la realització de les pràctiques sigui el més satisfactòria possible.

Des d'una perspectiva de model d'aprenentatge podem destacar el model de juxtaposició, el model d'aprenentatge experiencial de Kolb, el model d'aprenentatge en situació (*situated learning*) i el model de "*focus of concern*".

El model de juxtaposició: el Pràcticum serà el punt d'unió entre la formació professional i formativa de l'alumnat, sent el propi alumnat l'encarregat d'instaurar el seu propi procés formatiu, establint les connexions necessàries entre el centre de pràctiques i el conjunt de tots els elements del currículum universitari incloent-hi el conjunt de totes les matèries del pla d'estudis (Feixas, Jariot i Tomàs-Folch, 2015).

El model d'aprenentatge experiencial de Kolb (1984) el podem definir com el model que combina l'activitat directa, l'experiència, amb la reflexió i la relació entre la teoria i la pràctica. Permet complementar el doble context de formació acadèmica i formació professional.

L'aprenentatge experiencial es durà a terme mitjançant cercles progressius on la pràctica d'inici a la qual s'exposa l'alumnat anirà precedida d'una reflexió que permetrà avançar cap a una pràctica més elaborada sobre la qual també es reflexionarà i així consecutivament provocarà anar perfeccionant i desenvolupant cada vegada més una pràctica més fonamentada i adaptada millorant el context pràctic en diferents situacions més complexes. Per tant, el procés d'acció anirà acompanyat d'un procés de reflexió que comportarà la sostracció de conclusions i la planificació de l'experiència següent.

Aquest tipus d'aprenentatge podrà dur-se a terme mitjançant la reflexió de les experiències passades, planejades com en el cas de Pràcticum o de les experiències simulades com el treball de laboratori o "role playing". La metodologia de la simulació és aplicada com a eina d'aprenentatge entre els professionals de les diferents ciències de la salut creant una situació o escenari que permeti que l'alumnat experimentin la representació real d'un esdeveniment amb la finalitat de que l'alumnat pugui practicar adquirint coneixements en situacions el màxim de properes a la realitat (González, 2018).

Aquest model d'aprenentatge experiencial dependrà de la pròpia experiència amb el seu valor formatiu, de tots els procediments i dispositius per afavorir la reflexió de l'alumnat davant de la situació pràctica.

Tal i com senyala el propi Kolb (1984: 21):

Aquesta perspectiva d'aprenentatge és anomenada experiencial per dues raons. La primera és per vincular-la clarament als seus orígens intel·lectuals: el treball de Dewey, Lewin i Piaget. La segona raó és per emfatitzar el paper central que posseeix l'experiència en el procés d'aprenentatge. Això diferencia la teoria de l'aprenentatge experiencial de l'aprenentatge racional i de les altres perspectives cognitives de l'aprenentatge que tendeix a atorgar un paper prioritari a l'adquisició, manipulació i recuperació de símbols abstractes. La diferència igualment de les teories de l'aprenentatge conductual on neguen qualsevol paper a la consciència i a l'experiència subjectiva en el procés d'aprenentatge. He d'emfatitzar, malgrat que no és l'objectiu d'aquest treball, el de proposar l'aprenentatge experiencial com una tercera via alternativa a la cognitiva i conductual, i suggerir, mitjançant la teoria de l'aprenentatge experiencial, una perspectiva holística e integradora de l'aprenentatge que combina la experiència, la percepció, la cognició i la conducta.

Aquest model pretén articular la pràctica com a activitat directa amb la reflexió. L'alumnat realitzarà una pràctica real amb una participació activa de la seva formació rebuda en les classes teòriques on prendrà notes del que succeeixi.

Zabalza (2011) considera que per dur a terme aquest model, la reflexió haurà de ser descodificada, referenciada, valorada i integrada en l'àmbit cognitiu per l'alumnat tal com es referencia a l'analogia de la primera de les dotze coreografies d'Oser i Bareriswyl (2001) on també el Pràcticum podrà ser analitzat com una coreografia que pretén afavorir l'aprenentatge mitjançant la combinació entre l'experiència directa i la reflexió.

Aquest enfocament ha insistit menys en la formació i ha connectat la teoria i la pràctica interactuant entre la connexió d'experiència i reflexió o en l'ocupació. El Pràcticum serà una connexió entre models bases que combinin l'experiència directa i la reflexió.

En aquest model l'alumnat haurà de preparar d'una manera anticipada un pla d'acció especificant els problemes previsibles, realitzar les activitats previstes en els diferents contextos, explicar les diferents activitats realitzades justificant-les, generalitzar la seva experiència i reflexionar sobre experiències similars existents a la literatura i en el context universitari.

El model de "l'aprenentatge en situació" (*situated learning*) de Warner i McGill (1996) es basarà en la interacció entre el context i l'alumnat. En el cas de l'assignatura de Pràcticum condicionarà grans exigències a l'hora d'escollir els centres on realitzar les estades pràctiques de l'alumnat i s'ha de tenir en compte la sol·licitud on es produeixi l'estada de l'alumnat.

Aquest model condicionarà l'estudi exhaustiu del lloc on realitzar les pràctiques i del seu entorn.

Diversos autors han insistit molt en la importància del context de la institució externa pràctica per confirmar dur a terme un aprenentatge de qualitat (Hascher, Cocard i Moser, 2004). Així mateix, cal destacar dintre d'aquest context la qualitat del professorat tutor del centre pràctic i de les tutories portades a terme en les estades pràctiques de l'alumnat.

El model de "*focus of concern*": El model consisteix en aportacions didàctiques destinades a la resolució de problemes pràctics importants que complementen a les metodologies de les sessions acadèmiques. Pot definir-se com l'adquisició de coneixements i habilitats mitjançant la realització de diferents tasques en un entorn professionalitzador i de reflexió (European Centre for the Development of Vocational Training [CEDEFOP], 2011).

El model és molt utilitzat en professions sanitàries i resulta complementari amb l'aprenentatge teòric rebut a la institució acadèmica

Aquest model de "focus of concern" afavoreix l'aprenentatge de coneixements pràctics, habilitats tècniques i experiència professional en entorns reals (Borbély-Pecze i Hutchinson, 2014; Reviews of Vocational Education and Training [OCDE], 2014).

Pot considerar-se com un model dual amb una combinació de l'aprenentatge teòric de la institució universitària amb l'aprenentatge pràctic de la institució externa professionalitzadora (Eichhorst, Rodriguez, Schmidl i Zimmermann, 2015).

La interrelació entre el professorat tutor universitari i el professorat tutor del centre representarà un paper crucial per assolir els objectius de l'aprenentatge en l'alumnat, la qual cosa comportarà establir fortes connexions entre les institucions de referència (Universities UK & UKCES, 2014).

Aquest model estratègic, integrat als programes acadèmics representa un punt clau en les universitats destinades a la professionalització de les seves carreres. En els darrers anys aquest model d'aprenentatge millora l'experiència de l'alumnat i facilita la unió del currículum amb les necessitats socials i laborals contemporànies (Armellini i Padilla, 2017).

Després d'aquest recorregut on s'ha destacat els diferents models d'aprenentatge en l'assignatura de Pràcticum, cal tenir en compte tot el conjunt de condicionants i determinants entorn a l'assignatura per escollir el model més adequat per a que la realització de les pràctiques sigui el màxim de satisfactòria possible.

5.3.2. L'aprenentatge pràctic en el grau de Fisioteràpia.

L'aprenentatge pràctic en el grau de Fisioteràpia que fa l'alumnat en el transcurs de la seva formació, és un element transcendental en el pla d'estudis de la titulació proporciona un gran enriquiment pel que fa a la formació atès que es posen en confrontació la formació pràctica i la formació teòrica. Estem d'acord amb Zabalza (1990: 98) quan afirma:

El període de pràctiques és una peça important de la formació inicial en la que s'inicia el procés d'aproximació a situacions reals d'ensenyament i aprenentatge que tenen varius propòsits a la vegada, serveixen de punt de referència i contrast, per aplicar i revisar coneixements teòrics oferts des de les diverses disciplines del pla d'estudis.

Cadascuna de les assignatures de Pràcticum que es realitzen en el transcurs dels cursos acadèmics, formant part del currículum de la titulació, representa un període de rellevància per a l'alumnat per considerar-se una assignatura on es posen en pràctica tots els coneixements i habilitats adquirits a l'aula, així com el desenvolupament d'aptituds i competències fonamentals per aconseguir ésser posteriorment uns excel·lents professionals (Mendoza, 2010).

En el transcurs de les pràctiques l'alumnat rotarà per diferents institucions externes pràctiques de diferents especialitats que li donaran valor i importància en el currículum en l'Espai Europeu d'Educació Superior (Vizcaya, Pérez, De Juan i Saarikoski, 2015; Vizcaya, 2005). L'etapa formativa, externa a la institució universitària, realitzant pràctiques al costat de professionals en situacions reals es podrà dur a terme, en el cas, que existeixi una vinculació satisfactòria o idònia entre els centres externs i la universitat. Aquesta vinculació només serà possible si s'estipulen condicionants de l'aprenentatge en el Pràcticum tramitant convenis de col·laboració, establint objectius referents a les diferents funcions del professorat tutor del centre i a la relació amb el professorat tutor universitari, concretant les tasques de l'alumnat al centre extern i consensuant el seguiment en el transcurs de l'estada.

En l'evolució de les pràctiques clíniques externes s'ha de donar espai a innovacions educatives amb inclusió de metodologies docents com l'aprenentatge basat en problemes, l'aula invertida, la pràctica reflexiva, l'ús de les noves tecnologies, discussió de casos o la incorporació de xarxes socials com a prolongació de les estades en els centres externs (Kordes, 2018).

L'aprenentatge pràctic en els diferents centres sanitaris facilitarà a l'alumnat la comprensió dels coneixements adquirits en l'aula i la realitat laboral a la qual s'enfrontaran una vegada graduats i és fonamental adquirir les competències per al desenvolupament de la pràctica professional.

DESENVOLUPAMENT DE L'ESTUDI

6. Mètodes de recollida de la informació.

6.1. Reunió d'experts.

En aquest estudi s'utilitza la reunió d'experts per donar validesa a les dimensions claus sobre les quals es basaran els instruments.

En la present investigació la reunió d'experts ens aporta obtenir una major informació sobre el Pràcticum permetent analitzar els discursos que es generen entre les diferents opinions de les persones implicades i obtenir les dimensions dels instruments utilitzats en la recollida de dades junt amb les aportacions trobades a la literatura científica.

La seqüència seguida per la realització de reunió amb experts i professionals de la pràctica i el corresponent anàlisi és:

1. Elaboració de la llista de persones a qui convidar en base a un perfil d'expertesa, de pràctica professional i d'abastar els diferents àmbits professionals.
2. Enviament de la convocatòria.
3. Un cop rebut la confirmació de l'assistència se'ls ha enviat la documentació adient per a la celebració de la reunió.
4. Celebració de la reunió d'experts.
5. Visionat i audició de la reunió i anotació de les principals consideracions sobre les diverses dimensions.

Respecte al punt 1. Elaboració de la llista de persones a qui convidar en base a un perfil d'expertesa, de pràctica professional i d'abastar els diferents àmbits professionals.

La llista de les persones a qui s'ha convidat i la institució de procedència és la següent:

Taula 6. Procedència dels participants.

Participant	Procedència/ Càrrec	
E1	Hospital Universitari Vall d'Hebron	Confirmat
E2	Professora experta del Grau Fisioteràpia Universitat de Manresa	Confirmat
E3	Professor expert del Departament de Pedagogia aplicada d'Educació. UAB	Confirmat
E4	Professor expert del Departament de Pedagogia aplicada d'Educació. UAB	Confirmat
E5	Professor expert del Departament de Pedagogia aplicada d'Educació. UAB	Confirmat
E6	Coordinadora de Pràctiques de la Universitat a estudi.	Confirmat
E7	Professor expert del Departament de Pedagogia aplicada d'Educació. UAB	Absència
E8	Professor expert del Departament de Pedagogia aplicada d'Educació. UAB	Absència
E9	Professor expert del Departament de Pedagogia aplicada d'Educació. UAB	Absència
E3	Professor expert del Departament de Pedagogia aplicada d'Educació. UAB	Absència

Respecte al punt 2. Enviament de la convocatòria.

El mail que s'envia és el següent:

Benvolgudes i benvolguts,

em poso en contacte amb vosaltres per informar-vos de l'existència de la meua Tesi Doctoral: **L'estudi de l'aprenentatge en l'alumnat de fisioteràpia i la interacció entre els agents implicats** amb l'objectiu de comprendre la naturalesa i les repercussions de les interaccions entre els agents (el professorat tutor universitari, el professorat tutor del centre i l'alumnat) en l'assignatura de Pràcticum.

Per aquest motiu, us convido a participar en la reunió d'experts convocada pel pròxim **dijous dia 4 d'Octubre de 13 a 14 hores** amb la finalitat de debatre i interactuar les opinions sobre la qualitat de les pràctiques externes i les interaccions que es produeixen en el seu procés.

Agraint per endavant la vostra col·laboració, resto a l'espera de la confirmació de la vostra assistència o absència responent a aquest mateix correu.

Cordialment,

Yolanda
 Doctoranda en Educació UAB

Respecte al punt 3. Un cop rebuda la confirmació de l'assistència se'ls ha enviat la documentació adient per a la celebració de la reunió

Un cop coneguda l'acceptació del participant expert, el mail que se'ls va enviar és el següent:

Benvolgudes i benvolguts,

us recordo que demà **dijous dia 4 d'Octubre a les 13 hores**, en el seminari del **departament de pedagogia aplicada**, tindrà lloc reunió d'experts convocada amb la finalitat de debatre i interactuar les opinions sobre la qualitat de les pràctiques externes i les interaccions que es produeixen en el seu procés.

El guió a tractar serà el següent:

- Estructura organitzativa del Pràcticum.
- Coordinació de l'assignatura.
- Relacions entre el professorat tutor del centre extern i el professorat tutor universitari.
- Funcions del professorat tutor d'ambdues institucions.
- Assoliment de l'aprenentatge: estratègies metodològiques.
- Procés d'avaluació: propostes alternatives.
- Alternatives i/o millores en el Pràcticum.

Agraint la vostra disponibilitat, rebeu una cordial salutació.

Yolanda

Doctoranda en Educació UAB

Respecte al punt 4: Celebració de la reunió d'experts.

En la següent taula es mostra la informació en relació a la reunió d'experts.

Taula 7. Informació sobre la celebració de la reunió d'experts.

Lloc de celebració	Seminari del Departament de Pedagogia Aplicada UAB
Data de realització	4 d'octubre de 2018
Horari	13:00-14:00 h.
Coordinador	Yolanda Sánchez
Assistents	6 persones convidades
Duració	1 hora
Sistema de registre	Vídeo
Altres consideracions	La sessió es desenvolupa en un entorn agradable i confortable amb molta voluntat per part dels assistents experts de participar i fer aportacions sobre el tema a debat.

Respecte al punt 5. Visionat i audició de la reunió i anotació de les principals consideracions sobre les diverses dimensions.

Inicialment es va realitzar una presentació per part de la investigadora, presentant a cadascun dels participants experts.

L'ordre d'intervencions va ser lliure així com les intervencions sobre el guió que se'ls va lliurar.

Resultats de la reunió d'experts.

La informació recollida en la reunió d'experts es correspon a les categories, codis i unitats d'aprenentatge de la taula 8.

La taula mostra el resultat de l'agrupació i classificació de les respostes i els comentaris dels participants en base a categories i codis. Així s'han identificat 6 unitats d'organització, 7 unitats de coordinació, 4 unitats de relacions, 2 unitats de funcions, 3 unitats d'assoliment d'aprenentatge, 4 unitats d'avaluar i 2 unitats d'alternatives de millora.

Taula 8. Categories i codis de la reunió d'experts.

CATEGORIES	CODIS	UNITATS DE CODIS
Organitzar	Contactes	1
	Disseny del programa	1
	Nivell d'aprenentatge	2
	Procediment d'avaluació	2
Coordinació	Coneixements previs de l'alumnat	1
	Desenvolupament de l'activitat	1
	Compromís	1
	Durada de les pràctiques	2
	Grau d'assoliment	1
	Grau de satisfacció	1
Relacions	Interessos	2
	Contraprestacions	2
Funcions	Tutorització	1
	Motivació	1
Assoliment de l'aprenentatge	Models de aprenentatge	2
	Formació	1
Avaluació	Avaluació pràctica	2
	Avaluació de competències humanes	2
Alternatives de millora	Emprenedoria	1
	Utilització de noves tecnologies	1

En relació a l'estructura organitzativa del Pràcticum les opinions dels participants experts coincideixen en el sentit de la gran diversitat d'agents que entren a formar part de l'assignatura de Pràcticum “...intervenen les coordinadores i els coordinadors de grau, les coordinadores i els coordinadors de les pràctiques del grau...el professorat tutor dels centres externs, les coordinadores i els coordinadors de les pràctiques dels centres externs, el professorat tutor universitari, el propi alumnat, el personal directiu...” (E3).

L'estructura organitzativa del Pràcticum és vista des dels participants de forma poc adequada en el sentit de no permetre la bona interacció entre els diversos agents del Pràcticum “ referent a l'organització podem destacar dos entorns ben diferenciats, el centre pràctic i la institució universitària, on existeix una gran mancança entre la vinculació del personal professional pràctic amb la universitat. Trobar l'equilibri és fonamental degut a que el gran percentatge del personal professional ha de estar vinculat

amb la docència. En el moment que el personal professional estigui vinculat amb la universitat, el centre pràctic gaudirà d'una major assistència, de millors competències del personal professional i d'un major aprenentatge de l'alumnat" (E1). Considerant que el disseny del programa hauria d'integrar aspectes humans cap al pacient "*A part de la gran diversitat d'agents, existeix a nivell organitzatiu del currículum una gran manca respecte al reconeixement en l'atenció humana cap als pacients...*" (E6). D'altra banda, el participant E5 considera que els aspectes organitzatius són rígids, i poc adaptats a les necessitats actuals "*...Totes aquestes consideracions són presents perquè el sistema de l'assignatura de Pràcticum està antiquat sent planificat i rígid i és fonamental realitzar una modificació dels sistemes de Pràcticums actuals*" (E5), mentre que el participant E4 considera que la dificultat és deguda a la forma d'assignació dels centres de pràctiques a l'alumnat proposant la seva revisió per així obeir a criteris educatius "*... en moltes ocasions l'alumnat tria els centres per proximitat al domicili sense preocupar-se que hi ha darrere de la institució*" (E4).

Alguns consideren que les hores pràctiques realitzades per l'alumnat són escasses i que els intervals de temps realitzats en les institucions externes haurien d'allargar-se per a així aconseguir una formació òptima a nivell pràctic "*... el Pràcticum a nivell sanitari és fonamental. Els períodes pràctics haurien de convertir-se en residències de períodes més llargs*" (E2).

En relació a la categoria de coordinació de l'assignatura els participants experts comparteixen la opinió genèrica de la gran dificultat en la coordinació de l'assignatura degut al diferenciat interès dels diferents agents "*...la gran dificultat del Pràcticum, en la coordinació de l'assignatura, és que els interessos i la lògica dels agents són diversos i ben diferenciats*" (E3).

Es considera que la figura del professorat tutor supervisor existent en alguns centres externs, afavoreix la coordinació de l'assignatura "*... L'estructura empresarial afavoreix la coordinació de les pràctiques. La figura del personal responsable del servei de fisioteràpia del centre extern afavoreix la bona coordinació de l'assignatura. Seria recomanable que tots els centres externs tinguessin aquesta figura de supervisor del grup de fisioterapeutes del servei*" (E1). A la vegada, destaquen la gran importància en la formació del professorat tutor extern en relació a la capacitació per a l'aprenentatge de l'alumnat "*... Les competències professionals s'aconsegueixen en acció interactuant amb el pacient. En sanitat les pràctiques formen part del contingut i s'ha de facilitar que l'alumnat arribi a centres externs que estiguin capacitats per a realitzar aprenentatges a l'alumnat i on existeixi una òptima coordinació del servei...*" (E2) i s'emfatitza el reconeixement com a docent de la figura del professorat tutor extern "*... el professional és el docent de les pràctiques perquè les pràctiques van lligades a la formació i no al que estudien...*" (E4).

Les relacions entre el professorat tutor dels centres externs i el professorat tutor universitari: els participants discrepen en la forma de relació que han de tenir els agents d'ambdós tipologies de professorat tutor, mentre que el participant E3 y E4 considera que les visites presencials al centre extern

són importants i ha d'existir una interacció constant “...Mitjançant les visites de supervisió es poden veure les necessitats del centre extern per a poder contribuir en ells des de la universitat com a contraprestació” (E3), “...Si els sistemes de pràctiques fossin duals on la interacció dels professorats tutors és constant, no estariem plantejant com ha de ser les relacions entre els professorats tutors” (E4), el participant E2 no les considera primordials “...no és necessari visites de supervisió presencials en el període pràctic, la interacció entre els agents professorats tutors es pot realitzar d'altres formes...” (E2).

El participant E1 emfatitza la importància de reconsiderar les contraprestacions del professorat tutor extern per així fomentar les sinèrgies entre la institució universitària i el centre extern “... La universitat ha de crear vincles d'interessos dels diferents agents pensant en el salari del professional del centre extern perquè tutoritzar alumnat té un cost” (E1) “...la universitat ha de pensar en noves opcions de contraprestacions com a col·laboracions i/o afavorir investigacions per generar sinèrgies entre les dues institucions. L'activitat docent millora les competències dels professionals a nivell científic o innovador...” (E1).

En relació a les funcions dels professorats tutors d'ambdues institucions els experts coincideixen en l'opinió del participant E2, el qual, considera que la responsabilitat de l'aprenentatge de l'alumnat en l'assignatura de Pràcticum és del professorat tutor extern “...El professorat tutor del centre és el responsable de realitzar la supervisió de l'alumnat, corregint la seva tasca en funció del grau de coneixement pràctic i resolent les mancances formatives dels treballs del Pràcticum, en canvi, el professorat tutor universitari fa de pont entre l'alumnat i el professorat tutor del centre. És molt important estipular la planificació dels processos” (E2). El participant E1 considera que la motivació del professorat tutor extern enfortirà l'aprenentatge “... la motivació del professional és molt important per a que es pugui portar a terme un òptim ensenyament per part del professorat tutor extern” (E1).

Sobre la dimensió de l'Assoliment de l'aprenentatge: estratègies metodològiques, les opinions dels experts coincideixen en el sentit que el compromís del centre extern proporcionarà un major assoliment de l'aprenentatge en l'alumnat. “...El compromís per part del centre extern és importantíssim. El centre extern haurà d'acceptar la gran importància de la part formativa...Les estratègies metodològiques del professorat tutor del centre depenen de molts factors: de las habilitats, de la situació generacional i del moment. Si des de l'empresa es té una decisió estratègica, l'alumnat sortirà millor preparat” (E1).

El participant E2 considera que aquest compromís ha d'aproximar-se a la connexió que mantenen els països europeus “A França i Alemanya el compromís per part del centre extern en metodologia d'aprenentatge és excel·lent i mantenen un vincle molt intens amb la universitat” (E2).

Es considera que els models duals de pràctiques proporcionen una major responsabilitat del centre extern en referència a les estratègies metodològiques. “...Hi ha diferents models d'aprenentatge de pràctiques com pràctiques d'observació, d'acompanyament, d'intervenció o models d'ensenyament

duals on l'alumnat intercala tres dies en el centre de pràctiques i dos dies en la universitat. Amb aquest sistema el compromís del centre és fonamental perquè un gran percentatge de la responsabilitat recau en el propi centre” (E3). “En els sistemes duals, el professorat tutor universitari acompanya en tota l'estada a l'alumnat en l'entorn extern” (E5).

En relació al Procés d'avaluació: propostes alternatives, els experts coincideixen que l'avaluació del Pràcticum ha de ser per valoració del procés pràctic incloent competències humanes i ètiques “...l'avaluació del Pràcticum no ha de passar per la memòria, han de ser més adequades al procés pràctic on el professorat tutor universitari pugui veure si s'han assumit les competències juntament amb el professorat tutor del centre.... Incloure competències més humanes i més ètiques que són difícils de veure sobre el paper” (E3).

Sobre les alternatives i/o millores en el Pràcticum els assistents comparteixen que la utilització de les noves tecnologies no resolen les mancances de l'assignatura per a que l'estada pràctica sigui el més humanitzada possible en el contacte amb el pacient i entre els agents formatius “L'ús de noves tecnologies no resol la falta d'interacció entre els agents ni l'esforç en estratègies pedagògiques cap a l'alumnat” (E5), encara que remarquen que pot proporcionar ajuda en la gestió administrativa de l'assignatura “ L'ús actual de les noves tecnologies en la assignatura de Pràcticum fomenta única i exclusivament la part administrativa” (E6).

D'altra banda consideren la gran importància dels nous sistemes de pràctiques duals i de la formació dels agents professionals en estratègies pedagògiques d'ensenyament per a ser coneixedors dels diferents models d'aprenentatge de l'alumnat “La formació a nivell pedagògic dels professionals pràctics és fonamental per a poder aconseguir un òptim aprenentatge de l'alumnat” (E5), “Existeix una falta de formació pedagògica per part dels professionals pràctics” (E6).

Conclusions de la reunió d'experts.

Els elements per a l'anàlisi de les interaccions en l'aprenentatge entre els agents implicats en el Pràcticum I-II y Pràcticum V-VI s'agrupen entorn a les categories següents: organització, coordinació, relacions entre els agents implicats, funcions, assoliments de l'aprenentatge, avaluació i propostes de millora.

Les preguntes relatives a cada categoria resulten totes elles d'interès dels participants i de cadascuna d'elles han emergit diversos codis (vegeu la taula 8).

A partir dels resultats obtinguts, és possible corroborar que l'estructura organitzativa del Pràcticum és rígida i poc adaptada a les necessitats actuals per la gran diversitat d'agents que entren a formar part de l'assignatura de Pràcticum no permetent la interacció òptima entre els mètodes interactius d'ensenyament-aprenentatge (Wells i Arauz, 2006). En conseqüència, a causa dels interessos diversos dels diferents agents en la coordinació de l'assignatura, els interessos i la lògica són variats i ben diferenciats existint tot un conjunt de problemes afegits que afecten a l'èxit de l'assignatura generant

controvèrsies i reconsiderant que l'èxit de la modalitat formativa es fonamenta en el conjunt d'agents col·laboradors i en l'acompanyament de l'alumnat com a clau fonamental (Tejada, 2012).

Les relacions entre el professorat tutor dels centres externs i el professorat tutor universitari es fomenten en interessos. Les contraprestacions, com a compensació dels períodes pràctics del professorat tutor extern, afavoreixen les sinergies entre la institució universitària i el centre extern.

En relació a la funcions del professorat tutor de totes dues institucions, les persones expertes comparteixen que la responsabilitat de l'aprenentatge de l'alumnat recau en el professorat tutor extern i serà el compromís d'aquest el que proporcionarà un major assoliment en la formació i l'aprenentatge de l'alumnat. Cal replantejar-se la formació pedagògica de les seves tutories que en moltes ocasions està destinada únicament a solucionar les dificultats de la pràctica professional (Cebrián, Pérez i Cebrián, 2017). Serà necessari per tant, un canvi metodològic per a optimitzar una docència interactiva on l'ensenyament-aprenentatge dels períodes pràctics de l'alumnat serà substancial per a dur-la a terme (Richardson i Randloff, 2014).

Tal com assenyalen estudis centrats en l'anàlisi del període pràctic com un espai destinat a l'aprenentatge i al desenvolupament de les competències professionals (Blanco i Latorre, 2008), on els aspectes pràctics capaciten amb tècniques i confiança en la vinculació entre la teoria i la pràctica convertint-se en un component molt apreciat del desenvolupament professional (Smith i Lilach, 2005), els experts coincideixen que l'avaluació del Pràcticum ha de ser per valoració de l'etapa pràctica incloent competències humanes i crítiques.

Per a concloure, en relació a alternatives i/o millores en el Pràcticum, destaquen nous sistemes de pràctiques duals i la formació dels agents professionals en estratègies pedagògiques d'ensenyament. L'enfoc de l'aprenentatge actiu, per part dels professionals pràctics, poden generar una major motivació en l'alumnat i incrementar major retenció dels coneixements i del contingut de la seva transferibilitat (Cattaneo, 2017). Això farà possible una pràctica més humanitzada entre el pacient i els agents formatius lluny de les plataformes digitals utilitzades actualment en la construcció del coneixement (Castaño-Muñoz, Sancho-Vinuesa i Duart, 2013).

6.2. L'entrevista.

En aquest apartat es justifica l'instrument de l'entrevista que s'ha utilitzat en la recollida de dades exposant breument els seus fonaments teòrics i les principals característiques.

L'entrevista qualitativa és definida per Fernández (2001: 15) com:

...un model d'entrevista que propícia la integració dialèctica subjecte-objecte considerant les diverses interaccions entre la persona que investiga i l'investigat. Es busca comprendre, mitjançant l'anàlisi exhaustiu i profund, l'objecte d'investigació dins d'un context únic sense pretendre generalitzar els resultats.

L'entrevista és l'art de realitzar preguntes i escoltar respostes (Denzin i Lincoln, 2011), mitjançant aquest instrument es pretén obtenir informació en profunditat sobre un tema i així arribar a comprendre el significat que l'entrevistat atribueix al tema en estudi que es planteja per aconseguir una informació en profunditat i contextualitzada dels tres agents que intervenen en l'aprenentatge del Pràcticum. Díaz-Bravo, Torruco-García, Martínez-Hernández i Varela Ruíz (2013), descriuen tres tipus ben diferenciats d'entrevistes, estructurades, semiestructurades i no estructurades, segons la rigidesa i la flexibilitat en la seva aplicació i el tipus de dades que s'obtenen. En el que respecta a aquesta investigació s'ha utilitzat l'entrevista semiestructurada donat l'equilibri entre la flexibilitat de les respostes dels participants i la uniformitat de les preguntes que es plantegen segons la finalitat en el estudi.

El procediment per l'elaboració de l'entrevista semiestructurada es basa en dos objectius del nostre estudi. El primer objectiu: *Esbrinar/comprendre els processos que tenen lloc en la fase d'aprenentatge de les pràctiques externes* realitzant-se al professorat tutor universitari i al professorat tutor dels centres de les pràctiques externes i el segon objectiu: *Conèixer la percepció dels agents implicats sobre el Pràcticum* destinat als tres agents. Les dimensions analitzades en cadascun dels objectius sorgeixen a partir de la realització de la reunió d'experts i de la selecció d'una sèrie d'elements i ítems considerats rellevants per a la investigació en la literatura científica.

L'entrevista queda dividida en cinc blocs diferenciats d'informació que sorgeixen a partir de la realització de la reunió d'experts i de la selecció d'una sèrie d'elements i ítems considerats rellevants per a la investigació de la literatura científica. El primer bloc s'orienta a comprendre l'organització del Pràcticum, el segon bloc sobre la coordinació, el tercer sobre l'assoliment de l'aprenentatge, el quart bloc sobre l'avaluació i el cinquè sobre propostes de millora. De tal forma que els cinc blocs es realitzen al professorat tutor dels centres i al professorat tutor universitari i per l'alumnat es realitzarà els blocs relacionats amb l'organització, la coordinació i l'avaluació.

Els participants es distribueixen de la següent manera:

- a) L'alumnat de 2n i 4t del curs acadèmic 2018-19, dos participants de l'alumnat per a cada tipologia de centre i curs: vuit per a l'alumnat de segon (dos participants de l'alumnat de centres de mútues, dos de centres d'atenció primària, dos de centres privats i dos de residències geriàtriques) i vuit per a l'alumnat de quart curs (dos participants de l'alumnat d'hospitals, dos participants de l'alumnat de centres especialitzats, dos de centres privats i dos d'escoles i centres d'educació especial).
- b) El professorat tutor dels centres de 2n i 4t del curs acadèmic 2018-19, dos per tipologia de centre i curs: vuit per a l'alumnat de segon (dos participants professorat tutor de centres de mútues, dos de centres d'atenció primària, dos de centres privats i dos de centres de residències geriàtriques) i vuit participants del professorat tutor de centres de quart curs (dos de centres d'hospitals, dos de centres especialitzats, dos de centres privats, dos d'escoles i centres d'educació especial).
- c) Tres participants del professorat tutor universitari del curs acadèmic 2018-19.

Es preveu la realització d'una totalitat de 35 entrevistes.

Per a l'alumnat com a criteri d'inclusió s'estableix que l'alumnat estigui matriculat en els dos pràcticums del curs acadèmic (Pràcticum I-II per l'alumnat de segon curs i Pràcticum V-VI per l'alumnat de quart) i com a criteri d'exclusió que l'alumnat cursi menys del 60% de les assignatures del curs al qual pertanyen. Per al professorat tutor com a criteri d'inclusió s'estableix que tingui una experiència tutoritzant a l'alumnat de més de tres anys acadèmics i com a criteri d'exclusió que la seva antiguitat laboral sigui inferior a cinc anys.

Es realitza una revisió mitjançant una aplicació de l'entrevista de forma pilot a dos participants de l'alumnat, un participant del professorat tutor del centre i un del professorat tutor universitari que compleixin els requisits exigits per a la mostra però que el seu perfil no s'ajusti a la totalitat dels requisits per a formar part d'ella. Un cop realitzada la prova pilot es modifica l'entrevista aportant i eliminant algunes qüestions i reformulant altres.

Es contacta amb cada participant telefònicament o personalment per demanar la participació voluntària a l'entrevista explicant el seu objectiu i es concreta el lloc i la durada de la mateixa.

Abans de procedir a l'entrevista s'explica a cada participant, de forma oral, l'objectiu principal de l'entrevista i de la investigació, així com la durada aproximada de la mateixa. Se'ls hi comunica que la participació és voluntària i que en qualsevol moment de l'entrevista es poden retirar si així ho consideren oportú o tenir la total llibertat de negar-se a contestar alguna de les preguntes. D'altra banda, se'ls informa que l'entrevista és gravada per a facilitar l'anàlisi de les dades, dades a les que només té accés la investigadora principal assegurant-los la confidencialitat i l'anonimat. Tota aquesta informació se'ls hi va entregar per escrit (vegeu l'annex 1). Les entrevistes són gravades per duplicat per a la seva

seguretat i posteriorment es procedeix a les transcripcions de les mateixes i s'extreu les dades més significatives per a la investigació (Morse i Richards, 2004).

En la taula 10 es mostra l'instrument de l'entrevista al professorat tutor i a la taula n° 11 l'entrevista a l'alumnat.

Taula 9. L'instrument de l'entrevista.

ENTREVISTA	
COM ?	
Objectiu 1	Objectiu 4
<p>. Argumentació: Propòsit específic d'obtenir informació per la recerca focalitzant en el contingut de l'objectiu (Cohen i Manion, 2002)</p> <p>. Objectiu: Comprendre els processos que tenen lloc en la fase d'aprenentatge de les pràctiques externes</p> <p>. Semiestructurada</p> <p>. Preguntes Obertes (directes i específiques) i respostes complertes</p> <p>. Les dimensions de les entrevistes sorgeixen a partir de la realització de la reunió d'experts i de la selecció d'una sèrie d'elements i ítems considerats rellevants per a la investigació en la literatura científica.</p>	<p>. Argumentació: Propòsit específic d'obtenir informació per la recerca focalitzant en el contingut de l'objectiu (Cohen i Manion, 2002).</p> <p>. Objectiu: Conèixer la percepció dels agents implicats sobre el Pràcticum</p> <p>. Semiestructurada</p> <p>. Preguntes Obertes (directes i específiques) i respostes complertes</p> <p>. Les dimensions de les entrevistes sorgeixen a partir de la realització de la reunió d'experts i de la selecció d'una sèrie d'elements i ítems considerats rellevants per a la investigació en la literatura científica.</p>
DIMENSIONS	
<p>. Assoliment de l'aprenentatge.</p> <p>. Propostes de millora.</p> <p>. Avaluació</p>	<p>. Organització de les pràctiques.</p> <p>. Coordinació/Desenvolupament de les pràctiques.</p> <p>. Avaluació.</p>
AGENTS	
<p>Professorat tutor universitari: 3</p> <p>Professorat tutor del centre: Informants claus amb la finalitat de complementar la informació del qüestionari</p> <p style="text-align: right;">2 participants/tipologia: PI-II: 8 participants PV-VI: 8 participants</p>	
	<p>Alumnat: 2 participants/tipologia: PI-II: 8 participants PV-VI: 8 participants</p>
TOTAL ENTREVISTES: 35 previstes.	
QUAN I ON ?	
<p>. Transcurs de les assignatures</p> <p>. Professorat tutor del centre: Institucions de pràctiques</p> <p>. Professorat tutor universitari i alumnat: Universitat</p>	

Taula 10. Entrevista al professorat tutor,

ENTREVISTA AL PROFESSORAT TUTOR

NOM I INSTITUCIÓ:

TEMPS UTILITZAT:

DATA:

SOBRE L'ORGANITZACIÓ DE LES PRÀCTIQUES

<p>Agents implicats Definir les funcions dels agents i la modalitat/el tipus de contacte entre els agents implicats.</p>	<p>.Quines consideres són les funcions del professorat tutor universitari?. .Quines consideres són les funcions del professorat tutor del centre?. .Com consideres ha de ser la interacció entre els agents?. .Quina ha de ser la periodicitat en el contacte?. .Consideres que la figura del professorat tutor universitari és essencial en els centres externs?. .Què consideres poden realitzar els agents implicats per relacionar la teoria i la pràctica?.</p>
<p>Disseny del programa Descriure el disseny del programa en funció dels objectius i les competències a assolir.</p>	<p>.Quin grau de coneixement tens del disseny del programa de pràctiques? És adequat i realista?. .Els objectius a assolir per l'alumnat són adients en cada assignatura?.</p>

SOBRE LA COORDINACIÓ DE LES PRÀCTIQUES

<p>Desenvolupament de l'activitat. Valorar i identificar el procediment seguit pel correcte desenvolupament de l'assignatura.</p>	<p>.Quina és la fase més rellevant en cadascuna de les fases del Pràcticum?. .Quins aspectes destacaries que poden influenciar en el desenvolupament formatiu de l'assignatura?.</p>
<p>Compromís Valorar el nivell de compromís dels agents tutors.</p>	<p>.Quin és el grau de compromís dels agents?. .Consideres que la formació dels professorat tutor del centre és l'adequada?. .Quin és el grau de participació/compromís de la resta de professorat i agents que entren a formar part de l'assignatura?.</p>

<p>Temps. Definir la temporització en el transcurs de les pràctiques.</p>	<p>.Consideres adequada la durada de les pràctiques? .Quin interval de temps dedicaries a l'aprenentatge pràctic?.</p>
<p>Grau de satisfacció. Reconèixer el grau de satisfacció general amb el desenvolupament de l' assignatura</p>	<p>.Quin és el teu grau de satisfacció de l'alumnat en l'estada per al desenvolupament de l'assignatura?</p>

SOBRE L'ASSOLIMENT DE L'APRENTATGE

<p>Models aprenentatge. Indicar el model d'aprenentatge en el transcurs del període pràctic.</p>	<p>.Quin model d'aprenentatge consideres més efectiu en la tutorització de l'alumnat?.</p>
<p>Nivell de formació assolit/ Competències Determinar el nivell de formació assolit per l'alumnat.</p>	<p>.Quines competències assumeix l'alumnat en el transcurs de l'aprenentatge pràctic? .Quines competències estan més desenvolupades en el Pràcticum? .Quines competències són més difícils de desenvolupar en el Pràcticum? .Consideres què existeix una interacció entre els models pràctics i els models teòrics en l'aprenentatge?.</p>
<p>Preparació inicial Definir el nivell de coneixements previs de l'alumnat a l'inici de l'assignatura</p>	<p>.Consideres que el nivell de coneixements previs de l'alumnat, a l'inici de les pràctiques, és l'adequat per al correcte desenvolupament de les pràctiques? .Què trobes a faltar? .Quina creus que és la predisposició de l'alumnat vers la seva estada?.</p>

SOBRE L' AVALUACIÓ DE LES PRÀCTIQUES

<p>Modalitat/ Forma avaluativa Identificar els criteris avaluatius</p>	<p>.Com es realitza l'avaluació? .Què s'avalua? .Com consideres els resultats? .Quins tipus d'avaluació consideres més apropiat per l'assoliment de les competències en el Pràcticum?.</p>
---	--

<p>Responsables/ Agents avaluadors Enumerar els agents avaluatius i la modalitat avaluativa utilitzada</p>	<p>.Quins són els tipus d'avaluació segons els agents responsables de l'avaluació? .Consideres què és l'adequat? .Què afegiries?.</p>
<p>Avaluació de competències humanes Valorar l'avaluació de competències humanes en el transcurs de l'assignatura</p>	<p>.En què consideres ha d'estar basada l'avaluació? .Quins factors personals consideres que poden influenciar?.</p>

SOBRE PROPOSTES DE MILLORA

<p>Emprenedoria Visionar i detectar oportunitats de millora</p>	<p>.Quines millores considera que es pot realitzar en quant als centres de pràctiques externs? .Quines millores considera que es pot realitzar en quant als elements de coordinació? .Quines millores considera que es pot realitzar en quant al professorat tutors universitari i el professorat tutor del centre? .Quines millores considera que es pot realitzar en quant al desenvolupament? .Quines millores considera que es pot realitzar en quant al coordinació? .Quines millores considera que es pot realitzar en quant a l'avaluació?.</p>
<p>Utilització de noves tecnologies Conèixer i Integrar les tecnologies digitals.</p>	<p>.Considera que les TIC podrien millorar l'aprenentatge pràctic?</p>
<p>Contraprestacions</p>	<p>.Contraprestacions rebudes per la tutorització de l'alumnat.</p>
<p>Fortaleses i febleses Enumerar les principals fortaleses i febleses en quant a l'assignatura.</p>	<p>.Quines fortaleses i/o febleses destacaries en el Pràcticum?.</p>

Taula 11. Entrevista a l'alumnat.

ENTREVISTA A L'ALUMNAT

NOM:

ASSIGNATURA:

TEMPS UTILITZAT :

CURS:

DATA:

SOBRE L'ORGANITZACIÓ DE LES PRÀCTIQUES

<p>Agents implicats Definir les funcions dels agents i la modalitat/el tipus de contacte entre els agents implicats.</p>	<p>.Quines consideres són les funcions del professorat tutor universitari?.</p> <p>.Quines consideres són les funcions del professorat tutor del centre?.</p> <p>.Com consideres ha de ser la interacció entre els agents?.</p> <p>.Quina ha de ser la periodicitat en el contacte?.</p> <p>.Consideres que la figura del professorat tutor universitari és essencial en els centres externs?.</p> <p>.Què consideres poden realitzar els agents implicats per relacionar la teoria i la pràctica?.</p>
<p>Disseny del programa Descriure el disseny del programa en funció dels objectius i les competències a assolir.</p>	<p>.Quin grau de coneixement tens del disseny del programa de pràctiques? És adequat i realista?.</p> <p>.Els objectius a assolir per l'alumnat són adients en cada assignatura?.</p>

SOBRE LA COORDINACIÓ DE LES PRÀCTIQUES

<p>Desenvolupament de l'activitat. Valorar i identificar el procediment seguit pel correcte desenvolupament de l'assignatura.</p>	<p>.Quina és la fase més rellevant del Pràcticum?.</p> <p>.Quins aspectes destacades que poden influenciar en el desenvolupament formatiu de l'assignatura?.</p>
<p>Compromís Valorar el nivell de compromís dels agents tutors.</p>	<p>.Quin és el grau de compromís dels agents?.</p> <p>.Consideres que la formació dels professorat tutor del centre és l'adequada?.</p> <p>.Quin és el grau de participació/compromís de la resta de professorat i agents que entren a formar part de l' assignatura?.</p>
<p>Temps. Definir la temporització en el transcurs de les pràctiques.</p>	<p>.Consideres adequada la durada de les pràctiques?.</p> <p>.Quin interval de temps dedicaries a l'aprenentatge pràctic?</p>

<p align="center">Grau de satisfacció.</p> <p>Reconèixer el grau de satisfacció general amb el desenvolupament de l' assignatura</p>	<p>.Quin és el teu grau de satisfacció del professorat tutor del centre en l'estada per al desenvolupament de l'assignatura</p>
---	---

SOBRE L' AVALUACIÓ DE LES PRÀCTIQUES

<p align="center">Modalitat/ Forma avaluativa</p> <p align="center">Identificar els criteris avaluatius</p>	<p>.Com es realitza l'avaluació? .Què s'avalua? .Com consideres els resultats? .Quins tipus d'avaluació consideres més apropiat per l'assoliment de les competències en el Pràcticum?.</p>
<p align="center">Responsables/ Agents avaluadors</p> <p align="center">Enumerar els agents avaluatius i la modalitat avaluativa utilitzada</p>	<p>.Quins són els tipus d'avaluació segons els agents responsables de l'avaluació? .Consideres que és l'adequat? .Què afegiries?.</p>
<p align="center">Avaluació de competències humanes</p> <p align="center">Valorar l'avaluació de competències humanes en el transcurs de l'assignatura</p>	<p>.En què consideres ha d'estar basada l'avaluació? .Quins factors personals consideres que poden influenciar?.</p>

6.3. L'observació.

L'observació qualitativa és una tècnica de recerca amb l'objectiu d'obtenir informació amb els següents propòsits:

- Explorar i descriure la comunitat analitzant el significat i així poder comprendre els processos i les vinculacions entre els agents que la generen (Patton, 2002 i Grinnell, 1997)
- Identificar els processos i les vinculacions entre les persones i les situacions (Miles, Huberman i Saldaña, 2013)
- Identificar problemes socials (Daymon, 2010).

Tal i com senyala Hayman (1991: 93) “ *Quan una o més persones observen el que succeeix en alguna situació real i classifica i registra els esdeveniments pertinents d'acord amb algun esquema*”.

El procediment per l'elaboració de la pauta de l'observació es basa en l'objectiu de la investigació de *Conèixer les interaccions entre els agents implicats durant l'estada pràctica..* Les observacions es realitzen de forma sistemàtiques i estructurades i amb participació passiva per part de la investigadora.

El disseny i procés d'observació respecte a les variables es realitzen amb unitats de mesura amb ocurrència, mostreig propositiu i amb tipus de registre i regles de mostreig conductual.

Les dimensions de l'observació sorgeixen a partir de la realització de la reunió d'experts i de la selecció d'una sèrie d'elements i ítems considerats rellevants per a la investigació de la literatura científica.

L'instrument d'observació es constitueix per les 3 principals interaccions que es produeixen entre els agents que intervenen durant l'estada pràctica:

- a) la interacció entre el professorat tutor del centre i l'alumnat (vegeu la taula 13).
- b) la interacció entre el professorat tutor universitari i l'alumnat (vegeu la taula 14).
- c) la interacció entre el professorat tutor del centre i el professorat tutor universitari (vegeu la taula 15).

Cada interacció es constitueix per les dimensions de relació, funció i avaluació.

Els participants estan constituïts per persones que es troben vinculades en l'aprenentatge del Pràcticum amb la Universitat d'estudi:

- a) vuit participants de l'alumnat del curs acadèmic 2018-19, quatre de l'alumnat de segon curs (un per tipologia de centre: un participant de centres de mútues, un de centre d'atenció primària, un de centres privat i un de residències geriàtriques) i quatre de quart curs (un per tipologia de centre: un participant d'hospital, un de centre especialitzat, un de centre privat i un d'escoles i centres d'educació especial).
- b) vuit participants del professorat tutor dels centres, 4 participants corresponents a segon curs (un per tipologia de centre: un participant professorat tutor de centres de mútues, un de centres d'atenció primària, un de centres privats i un de centres de residències geriàtriques) i quatre de quart curs (un per tipologia de centre: un participant professorat tutor de centres d'hospitals, un de centre especialitzat, un de centre privat i un d'escoles i centres d'educació especial.)
- c) tres participants del professorat tutor universitari.

Amb aquests participants es preveu fer vuit observacions per a cada interacció, és a dir, vuit observacions en la interacció entre el professorat tutor del centre i l'alumnat, vuit per la interacció corresponent entre el professorat tutor universitari i l'alumnat i vuit corresponents en la interacció entre el professorat tutor del centre i el professorat tutor universitari; sumant un conjunt de 24 observacions.

Per a l'alumnat com a criteri d'inclusió s'estableix que estigui matriculat en els dos pràcticums de l'any acadèmic (Pràcticum I-II per l'alumnat de segon curs i Pràcticum V-VI per l'alumnat de quart) i com a criteri d'exclusió que l'alumnat cursi menys del 60% de les assignatures del curs al qual pertanyen. Per

al professorat tutor com a criteri d'inclusió s'estableix que tinguin una experiència tutoritzant alumnat de més de tres anys acadèmics i com a criteri d'exclusió que la seva antiguitat laboral sigui inferior a cinc anys.

Es realitza una revisió mitjançant una aplicació de l'observació de forma pilot per a cadascuna de les situacions d'interacció a observar que complien els requisits exigits per a la mostra però que el seu perfil no s'ajusti a la totalitats dels requisits per a formar part d'ella. Un cop realitzada la prova pilot es modifica l'observació aportant i eliminant algunes qüestions i reformulant unes altres.

Es contacta amb cada participant personalment per demanar la participació voluntària a l'observació explicant l'objectiu principal d'aquest instrument per a la investigació i es concreta el lloc de la mateixa indicant que la durada pot ser variable entre 20 i 30 minuts.

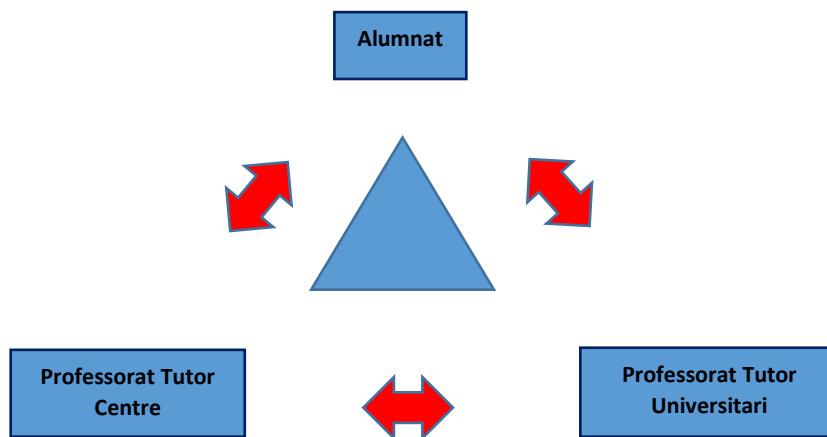

Figura 8. Interaccions entre els agents.

Abans de procedir a l'entorn a observar es comunica que la participació és voluntària i que en qualsevol moment es poden retirar si així ho consideren oportú. Se'ls informa que les dades obtingudes de l'observació seran preses en quaderns de notes de les que només tindrà accés la investigadora assegurant-los la confidencialitat i l'anonimat de les mateixes. Tota aquesta informació se'ls hi va entregar per escrit (vegeu l'annex 2). Totes les dades han estat anotades en les plantilles realitzades i posteriorment es procedirà a les transcripcions de les mateixes i a extreure les dades més significatives per a la investigació (Morse i Richards, 2004).

Taula 12. L'instrument de l'observació.

OBSERVACIÓ
OBJECTIU 2
COM?
<ul style="list-style-type: none"> . Argumentació: L'observació és un instrument per explorar i descriure la comunitat analitzant el significat i poder comprendre els processos i les vinculacions entre els agents que la generen identificant els problemes. . Objectiu: Conèixer les interaccions entre els agents implicats durant l'estada pràctica. . Observació sistemàtica estructurada amb participació passiva. . Disseny: unitats de mesura amb ocurrència. . Mostreig propositiu. . Tipus de registre: conductual. . Mitjà de recollida d'informació: plantilla amb llapis i paper. . Treball de camp. . Processament i anàlisi de dades. . Redacció d'informe. . Les dimensions de les entrevistes sorgeixen a partir de la realització de la reunió d'experts amb experts i de la selecció d'una sèrie d'elements i ítems considerats rellevants per a la investigació en la literatura científica.
DIMENSIONS
<ul style="list-style-type: none"> . Relació . Funció . Avaluació
AGENTS
<p>Professorat tutor universitari: tres.</p> <p>Professorat tutor del centre: quatre participants per curs, un per cada tipologia de centre</p> <p>Alumnat: quatre participants per curs, un per cada tipologia de centre</p> <p>Observacions previstes: vint-i-quatre, vuit observacions en la interacció entre el professorat tutor del centre i l'alumnat, vuit per la interacció corresponent entre el professorat tutor universitari i l'alumnat i vuit corresponents en la interacció entre el professorat tutor del centre i el professorat tutor universitari.</p>
QUAN I A ON?
<ul style="list-style-type: none"> . Transcurs de les assignatures . Institucions de centres externs de pràctiques . Universitat

Taula 13. Interacció entre el professorat tutor del centre i l'alumnat.

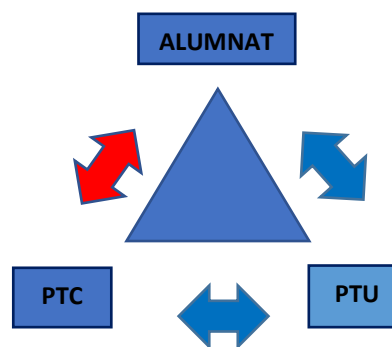
INSTRUMENT D'OBSERVACIÓ.

INTERACCIONS ENTRE EL PROFESSORAT TUTOR DEL CENTRE I L'ALUMNAT

Data:

Situació:

Temps d'observació:

1: Mai 2: A vegades 3: Quasi sempre

DIMENSIÓ: RELACIÓ	1	2	3
Interacció entre el professorat tutor del centre i l'alumnat. a. L'ambient d'aprenentatge és propici. b. Es mostra cordialitat i empatia entre el professorat tutor del centre i l'alumnat. c. L'alumnat participa constantment en les decisions generals del tractament. d. El professorat tutor del centre es comunica amb paraules entenedores en les seves instruccions.			
Interacció entre l'alumnat i l'equip de fisioteràpia. a. L'ambient d'aprenentatge és favorable. b. Es mostra cordialitat i empatia entre ells. c. L'alumnat participa constantment en les decisions de l'equip. d. L'equip justifica les seves instruccions.			
Interacció entre els coneixements teòrics de la Universitat i els coneixements pràctics del centre extern: a. Els tractaments es corresponen amb els coneixements assolits anteriorment a la Universitat. b. Els tractaments estan destinats a la resolució de problemes pràctics que complementen les metodologies actuals impartides a la Universitat. c. L'alumnat és l'encarregat d'instaurar el seu propi procés formatiu. d. L'alumnat mitjançant la reflexió relaciona la teoria i la pràctica.			
Grau de dependència/autonomia de l'alumnat vers al professorat tutor del centre. a. Mostra dependència. b. Sol·licita supervisió constant. c. Intenta destacar constantment. d. Sol·licita el reconeixement de les seves actuacions.			
Factors contextuais de l'entorn: a. Clima laboral òptim. b. Bon clima organitzacional i de relació amb l'equip. c. Rotació del professorat tutor responsable de la tutorització de l'alumnat. d. Utilització de l'alumnat com a treballador sense supervisió del professorat tutor del centre.			

DIMENSIÓ: FUNCIO	1	2	3
Metodologia seguida pel professorat tutor del centre. a. Rotació de l'alumnat per diferents serveis. b. Metodologies actives i dirigides. c. Treball de tractament grupal. d. Treball de tractaments individuals.			
Funcions del professorat tutor del centre. a. Habilitats comunicatives efectives amb l'alumnat. b. Mostra experiència en el camp d'actuació que desenvolupa. c. Utilitza habilitats pedagògiques. d. Mostra un ambient d'aprenentatge saludable. El professorat tutor extern disposa del temps necessari per fomentar l'aprenentatge de l'alumnat tant en tractaments generals com individualitzats.			
Habilitat docent del professorat tutor del centre. a. Es comunica bé. b. Escolta empàticament. c. Genera comunicació bidireccional. d. Motiva a l'alumnat en les seves actuacions.			
Competències professionals més desenvolupades per l'alumnat: a. Realitza l'anàlisi dels sistemes de gestió i control: respecta la confidencialitat de dades i la seguretat de la història clínica del pacient. b. Respecta la intimitat del pacient. c. Realitza habilitats pràctiques i comunicatives integrant el coneixement. d. S'integra amb l'equip de treball.			
Grau de contextualització dels aprenentatges pràctics. a. Es contextualitza els continguts que es pretenen ensenyar. b. Es realitzen activitats per estructurar els coneixements assolits. c. Es realitzen activitats per consolidar els nous coneixements. d. Es realitzen activitats per introduir futurs coneixements a assolir.			
Grau de modelització dels aprenentatges a. Es dona importància a l'abstracció i al treball amb models. b. Oportunitats de transferir els coneixements apresos a noves situacions. c. Es té en compte l'evolució de l'alumnat.			

DIMENSIÓ: AVALUACIÓ	1	2	3
<p>Avaluació de l'aprenentatge.</p> <p>a. S'informa a l'alumnat sobre els criteris d'avaluació.</p> <p>b. Es diferencia el temps d'aprenentatge amb el temps d'avaluació.</p> <p>c. L'avaluació està dirigida a detectar dificultats de l'alumnat en els diferents tractaments.</p> <p>d. L'avaluació està dirigida a detectar febleses de l'alumnat per resoldre en els diferents tractaments.</p>			
<p>Sobre els indicadors d'avaluació:</p> <p>a. Retorns dels resultats avaluatius a l'alumnat.</p> <p>b. Avaluació adaptada a l'alumnat (centre/curs/servei).</p> <p>c. Avaluació continuada.</p> <p>d. Avaluació compartida.</p>			
<p>Competències a avaluar.</p> <p>a. Recomana pautes de prevenció.</p> <p>b. Enregistra correctament les actuacions realitzades.</p> <p>c. Utilitza amb destresa les eines de valoració específiques.</p> <p>d. Pren iniciatives davant les dificultats.</p>			
<p>Grau d'acompliment de la normativa per part de l'alumnat.</p> <p>a. Bon aspecte físic i higiene.</p> <p>b. Bona conducta.</p> <p>c. Bona aptitud.</p> <p>d. Confidencialitat de la història clínica.</p>			
<p>Sobre el Feedback en el procés d'aprenentatge de l'alumnat:</p> <p>a. <i>Feedback</i> dialògic.</p> <p>b. <i>Feedback</i> sostenible (vinculat a la competència d'aprendre i incorporat a la pràctica reflexiva).</p> <p>c. <i>Feedback</i> auto-regulador (paper protagonista de l'alumnat).</p> <p>d. <i>Feedforward</i> i <i>feedup</i> (l'alumnat es planteja els objectius i criteris).</p>			

Taula 14. Instrument d'observació en la interacció entre el professorat tutor universitari i l'alumnat.

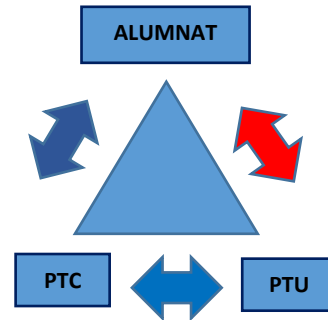
INSTRUMENT D'OBSERVACIÓ.

INTERACCIONS ENTRE EL PROFESSORAT TUTOR UNIVERSITARI I L'ALUMNAT

Data:

Situació:

Temps d'observació:

DIMENSIÓ: RELACIÓ	1	2	3
<p>Interacció entre el professorat tutor universitari i l'alumnat.</p> <p>a. El professorat tutor universitari realitza el seguiment de l'alumnat acompanyant-lo en el seu procés d'aprenentatge.</p> <p>b. El professorat es mostra coneixedor de la institució externa on fa pràctiques l'alumnat.</p> <p>c. Resol qualsevol incidència que pugui sorgir durant l'estada pràctica.</p> <p>d. El professorat mostra empatia amb l'alumnat.</p>			
<p>Relació entre els coneixements teòrics de la Universitat i els coneixements pràctics del centre extern:</p> <p>a. Els tractaments es corresponen amb els coneixements assolits anteriorment a la Universitat.</p> <p>b. Els tractaments estan destinats a la resolució de problemes pràctics que complementen les metodologies actuals impartides a la Universitat.</p> <p>c. L'alumnat és l'encarregat d'instaurar el seu propi procés formatiu.</p> <p>d. L'alumnat mitjançant la reflexió relaciona la teoria i la pràctica.</p>			
<p>Grau de dependència/autonomia de l'alumnat vers el professorat tutor universitari.</p> <p>a. Mostra dependència.</p> <p>b. Sol·licita supervisió constant.</p> <p>c. Intenta destacar constantment.</p> <p>d. Sol·licita el reconeixement de les seves actuacions.</p>			

DIMENSIÓ: FUNCIO	1	2	3
Activitats planificades pel professorat tutor universitari: a. Informa a l'inici de l'estada sobre les tipologies de centres. b. Informa a l'inici de l'estada sobre les diferents metodologies de tractament dels centres. c. Orienta a l'alumnat en el transcurs de l'estada. d. Informa de l'evolució de l'alumnat.			
Acompanyament a l'alumnat en el transcurs de l'estada. a. Realitzant un seguiment de l'aprenentatge. b. Identifica qualsevol incidència que pugui sorgir. c. Es realitzen tutories individuals o grupals en el transcurs de l'assignatura. d. Es realitzen supervisions al centre de pràctiques.			
Es generen espais d'anàlisi per l'alumnat. a. Es realitzen seminaris per analitzar els diferents projectes. b. Es realitzen seminaris per compartir els diferents projectes. c. Es realitzen tutories per analitzar els diferents projectes. d. Es realitzen tutories per compartir els diferents projectes			
Grau de contextualització dels aprenentatges pràctics. a. Es contextualitza els continguts que es pretenen ensenyar. b. Es realitzen activitats per estructurar els coneixements assolits. c. Es realitzen activitats per consolidar els nous coneixements.			

DIMENSIÓ: AVALUACIÓ	1	2	3
Temporalització. a. Avaluació formativa. b. Avaluació a l'entrega de la part documental. c. Avaluació a mitjans i finals de l'assignatura.			
Sobre els indicadors d'avaluació: a. Retorns dels resultats avaluatius a l'alumnat. b. Avaluació adaptada a l'alumnat (centre/curs/servei). c. Avaluació continuada. d. Avaluació compartida.			
Sobre el Feedback en el procés d'aprenentatge de l'alumnat: a. <i>Feedback</i> dialògic. b. <i>Feedback</i> sostenible (vinculat a la competència d'aprendre i incorporat a la pràctica reflexiva). c. <i>Feedback</i> auto-regulador (paper protagonista de l'alumnat). d. <i>Feedforward</i> i <i>feed-up</i> (l'alumnat es planteja els objectius i criteris).			
Competències a avaluar. a. E8. Determina el diagnòstic de fisioteràpia segons les normes i amb els instruments de validació reconeguts internacionalment. b. E11. Avalua l'evolució dels resultats obtinguts amb el tractament en relació amb els objectius marcats. c. T9. Raona amb sentit crític.			

Taula 15. Instrument d'observació en la interacció entre el professorat tutor del centre i el professorat tutor universitari.

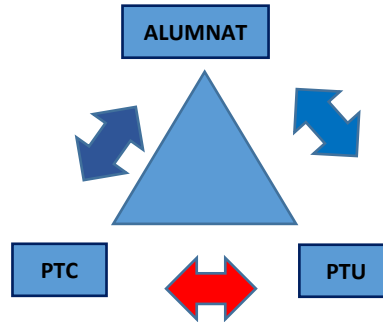
INSTRUMENT D'OBSERVACIÓ.

INTERACCIONS ENTRE EL PROFESSORAT TUTOR DEL CENTRE I EL PROFESSORAT TUTOR UNIVERSITARI.

Data:

Situació:

Temps d'observació:

DIMENSIÓ: RELACIÓ	1	2	3
<p>Interacció entre el professorat tutor del centre i el professorat tutor universitari.</p> <p>a. Ambdós tipologies de professorat tutor interactuen junts per afavorir la integració de l'alumnat a la seva estada pràctica.</p> <p>b. Ambdós tipologies de professorat tutor creen relacions bilaterals per a la millora de les relacions personals i professionals.</p> <p>c. Ambdós tipologies de professorat tutor promouen la comunicació entre els tres agents com a element indispensable per al desenvolupament de l'aprenentatge.</p> <p>d. Ambdós tipologies de professorat tutor propicien l'educació reflexiva.</p>			
<p>La modalitat de comunicació-contacte entre ambdós tipologies de professorat tutor és:</p> <p>a. Presencial un cop en l'estada del alumnat.</p> <p>b. Presencial varis cops en l'estada de l'alumnat.</p> <p>c. Telefònic tantes vegades com sigui necessari.</p> <p>d. Per correu electrònic tantes vegades com sigui necessari.</p>			

DIMENSIÓ: FUNCIÓ	1	2	3
<p>El professorat tutor universitari orienta al professorat tutor del centre sobre les seves funcions.</p> <p>a. Pacten tasques per a què puguin desenvolupar l'alumnat.</p> <p>b. S'informen de les característiques de la institució externa per transmetre la informació a l'alumnat i acompanyar-los en el procés de l'aprenentatge.</p> <p>c. Es reuneixen al llarg de l'estada al centre extern per constatar les informacions rellevants.</p> <p>d. Acorda amb el professorat tutor del centre els objectius d'aprenentatge a assolir per l'alumnat.</p>			

<p>Ambdós tipologies de professorat tutor s' informen i són coneixedors...</p> <p>a. De l'itinerari de l'alumnat.</p> <p>b. Dels objectius a assolir per l'alumnat estipulats en el currículum.</p> <p>c. De les competències que no podran ser assolides per l'alumnat degut a la tipologia del centre extern.</p> <p>d. Busquen altres alternatives a l'assoliment de dites competències.</p>			
<p>Ambdós tipologies de professorat tutor dissenyen conjuntament l'itinerari de desenvolupament...</p> <p>a. Realitzant una sessió d'acollida a l'alumnat plegats.</p> <p>b. Informaran a l'alumnat de la planificació d'activitats.</p> <p>c. Detecten oportunitats d'aprenentatge.</p> <p>d. Revisen l'assoliment dels objectius.</p>			

DIMENSIÓ: AVALUACIÓ	1	2	3
<p>Les rúbriques avaluatives realitzades per ambdós tipologies de professorat tutor es complementen amb...</p> <p>a. Avaluació com a procés reflexiu (avaluacions entre iguals, autoavaluacions...).</p> <p>b. Avaluació com a procés reflexiu (presentacions orals, portafolis, <i>feedback</i>...).</p> <p>c. Avaluació com a procediment amb mètodes i dades qualitatives.</p> <p>d. Avaluació com control de qualitat.</p>			
<p>Sobre els indicadors d'avaluació:</p> <p>a. Retorns dels resultats avaluatius conjuntament a l'alumnat.</p> <p>b. Avaluació adaptada a l'alumnat (centre/curs/servei).</p> <p>c. Avaluació continuada.</p> <p>d. Avaluació compartida.</p>			
<p>Estratègies d'avaluació per l'aprenentatge.</p> <p>a. El <i>feedback</i> entre el professorat és eficient.</p> <p>b. Sol·liciten autoavaluacions a l'alumnat.</p> <p>c. El <i>feedback</i> entre iguals.</p> <p>d. L'avaluació és sumativa.</p>			

6.4. El qüestionari.

En aquest apartat es justifica l'instrument dels qüestionaris que s'utilitza en la recollida de dades exposant breument els seus fonaments teòrics i les principals característiques.

La utilització del qüestionari, en l'àmbit educatiu, s'utilitza en la descripció d'un fenomen. De tal manera que es pot recollir informació dels subjectes i fer aproximacions de les conclusions a la població en referència a partir dels resultats obtinguts en una mostra (Torrado, 2004).

Es fan servir els qüestionaris que ja es realitzaven anteriorment a la Universitat d'estudi per a donar resposta a dos dels objectius específics del nostre estudi: *Esbrinar/comprendre els processos que tenen lloc en la fase d'aprenentatge de les pràctiques externes* que es realitza al professorat tutor dels centres i *Esbrinar la satisfacció que identifica/assenyala l'alumnat*, al propi alumnat.

Els qüestionaris van ser confeccionats pel Departament de qualitat de la Universitat dins del Sistema Intern de Garantia de la Qualitat (SIGQ) amb l'objectiu d'assolir una millora contínua dels títols impartits, garantint la qualitat de la formació universitària del centre i impulsar la participació de tots els implicats seguint les directrius definides per l'European Association for Quality Assurance in Higher Education (ENQA), en el seu document Criteris i directrius per a la garantia de qualitat en l'Espai Europeu d'Educació Superior, el programa AUDIT definit per les Agències d'Avaluació AQU-Catalunya (juntament amb ANECA i ACSUG) i responen també al marc legal definit pel Reial Decret 1393/2007, modificat pel Reial Decret 861/2010, pels quals s'estableix l'ordenació dels ensenyaments universitaris oficials, on es planteja la necessitat d'avaluar els sistemes de garantia de la qualitat com part del procés de verificació de les propostes de programes formatius universitaris oficials.

El primer qüestionari que s'utilitza és el qüestionari de satisfacció del professorat tutor per a donar resposta al primer objectiu i el segon ha estat el qüestionari de satisfacció de l'alumnat per a donar resposta al cinquè objectiu. D'ambdós instruments s'extreu les principals dimensions que recullen:

- a) El qüestionari de satisfacció del professorat tutor del centre (vegeu la taula 18) recull les dimensions d'*organització* i *coordinació* amb 10 ítems amb possibilitat de resposta d'un a cinc, sent 1 com no adequat, insatisfactori o de valoració mínima i 5 com molt adequat, satisfactori o valoració màxima. En el mateix qüestionari existeix un apartat d'observacions per a que el professorat tutor pugui realitzar consideracions obertes que considerin oportunes.
- b) El qüestionari de l'alumnat: Activitat docent del professorat tutor del centre (vegeu la taula 19), recull les dimensions d'*organització*, *relació*, *assoliment de l'aprenentatge* i *propostes de millora* amb 8 ítems amb possibilitat de resposta d'un a cinc, sent 1 totalment en desacord i 5 totalment d'acord.

S'han recollit els qüestionaris durant els cursos acadèmics 2016-17, 2017-18 i 2018-19. Els participants per al qüestionari de satisfacció de l'alumnat són de 2n i 4t dels cursos acadèmics 2016-17, 2017-18 i 2018-19, recollint-se una totalitat de 904 qüestionaris en els tres cursos acadèmics i, per al qüestionari de satisfacció del professorat tutor dels centres es recullen una totalitat de 244 qüestionaris en els tres cursos acadèmics.

Per al qüestionari de satisfacció de l'alumnat s'estableix com a criteri d'inclusió que l'alumnat estigui matriculat en els dos pràcticums de l'any acadèmic (Pràcticum I-II per l'alumnat de segon curs i Pràcticum V-VI per l'alumnat de quart) i com a criteri d'exclusió que l'alumnat cursi menys del 60% de les assignatures del curs al qual pertanyen. Per al qüestionari de l'alumnat: Activitat docent del professorat tutor del centre s'estableix com a criteri d'inclusió que tinguin una experiència tutoritzant l'alumnat de més de tres anys acadèmics i com a criteri d'exclusió que la seva antiguitat laboral sigui inferior a cinc anys.

Es contacta amb cada participant per correu electrònic demanant la participació voluntària.

En la següent taula s'observa el volum d'alumnat matriculat per assignatura en els tres cursos acadèmics.

Taula 16. Alumnat matriculat per assignatura en els centres 2016-17, 2017-18 i 2018-19.

	ASSIGNATURA	ALUMNAT CURS 2016-17	ALUMNAT CURS 2017-18	ALUMNAT CURS 2018-19
2n curs	PRACTICUM I	183	182	140
	PRACTICUM II	186	185	136
4t curs	PRACTICUM V	124	150	127
	PRACTICUM VI	123	143	136

Nota. Recuperat de la Memòria de Pràctiques Externes de la Universitat a estudi.

Taula 17. L'instrument del qüestionari.

QÜESTIONARI	
COM ?	
Qüestionari A : Objectiu 1	Qüestionari B: Objectiu 5
<p>. Argumentació: Gran utilitat en la descripció d'un fenomen i per realitzar aproximacions de les conclusions de la mostra a partir dels resultats obtinguts (Torrado, 2004)</p> <p>.Objectiu: Comprendre els processos que tenen lloc en la fase d'aprenentatge de les pràctiques externes</p> <p>. Enunciat unívoc i preguntes tancades amb respostes politòmiques.</p> <p>. Validació per l'AQU.</p>	<p>. Argumentació: Gran utilitat en la descripció d'un fenomen i per realitzar aproximacions de les conclusions de la mostra a partir dels resultats obtinguts (Torrado,2004).</p> <p>.Objectiu: Esbrinar la satisfacció que identifica/assenyala l'alumnat.</p> <p>.Enunciat unívoc amb preguntes tancades i respostes politòmiques.</p> <p>.Validació per l'AQU.</p>
DIMENSIONS	
<p>. Coordinació.</p> <p>. Desenvolupament</p>	<p>. Coordinació.</p> <p>. Relació.</p> <p>. Assoliment de l'aprenentatge.</p> <p>. Propostes de millora.</p>
AGENTS	
<p>Professorat tutor centre de 2n i 4t curs en els tres cursos acadèmics: 894 participants.</p>	<p>Alumnat entre de 2n i 4t curs en els tres cursos acadèmics: 894 participants.</p>
QUAN I ON ?	
<p>. Finalització de les assignatures</p> <p>. Enviament per correu electrònic per arribar a tota la mostra</p>	

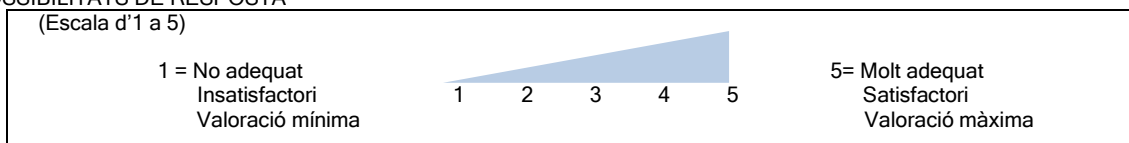
Taula 18. Qüestionari de satisfacció del professorat tutor del centre.

PRÀCTICUM	QÜESTIONARI SATISFACCIÓ PROFESSORAT TUTOR DEL CENTRE	FISIOTERÀPIA CURS: 201X - 201X
------------------	---	---

Les Escoles Universitàries, mitjançant el seu departament de qualitat, volen demanar el parer de totes les persones que participen en la formació del seu alumnat en relació a les condicions en què desenvolupen les seves activitats acadèmiques. Concretament, en aquest cas, per a tot allò que fa referència a les tasques desenvolupades com a professorat tutor de les Pràctiques Externes i les accions d'orientació desenvolupades, amb la finalitat de promoure les accions de millora que es considerin necessàries. Amb la vostra col·laboració en respondre aquest qüestionari, esperem disposar d'una informació d'utilitat perquè l'Equip de Direcció pugui prendre decisions que ajudin a millorar la qualitat del nostre Centre.

La present enquesta és totalment anònima i per tant garantim la més absoluta confidencialitat de les seves opinions.

POSSIBILITATS DE RESPOSTA

Assenyaleu amb una **X** la resposta adient

Organització de les pràctiques externes

		VALORACIÓ				
		1	2	3	4	5
1	Valoració dels contactes previs amb el/la Coordinador/a de pràctiques de la Universitat per a l'organització de les pràctiques	☐	☐	☐	☐	☐
2	Adequació del disseny del programa (competències, objectius i activitats) per al seu assoliment	☐	☐	☐	☐	☐
3	Atenent l'organització d'aquestes pràctiques, valoració del nivell d'aprenentatge professional que pot assolir l'estudiant	☐	☐	☐	☐	☐
4	Adequació del procediment d'avaluació de les pràctiques	☐	☐	☐	☐	☐

Desenvolupament de les pràctiques externes

		VALORACIÓ				
		1	2	3	4	5
5	Nivell de coneixements/competències prèvies dels estudiants per al correcte desenvolupament de les pràctiques	☐	☐	☐	☐	☐
6	Valoreu si la presència de l'estudiant en el lloc de treball resulta positiva per al desenvolupament de l'activitat professional del centre	☐	☐	☐	☐	☐
7	Compromís dels estudiants amb el seu procés d'aprenentatge (realització d'activitats, participació activa, ...)	☐	☐	☐	☐	☐
8	Adequació de la durada de les pràctiques	☐	☐	☐	☐	☐
9	Grau d'assoliment per part dels estudiants, de competències i objectius fixats per a les pràctiques	☐	☐	☐	☐	☐
10	Grau de satisfacció general amb el desenvolupament de les pràctiques	☐	☐	☐	☐	☐

Observacions:

MOLTES GRÀCIES PER LA VOSTRA COL·LABORACIÓ

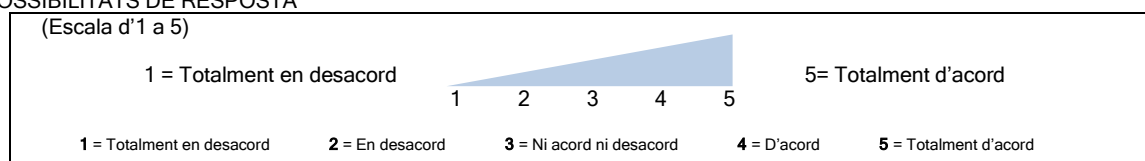
Taula 19. Qüestionari de l'alumnat. Activitat docent del professorat tutor del centre.

PRÀCTICUM	QÜESTIONARI ALUMNAT. ACTIVITAT DOCENT PROFESSORAT TUTOR DEL CENTRE	FISIOTERÀPIA CURS 201X - 201X
------------------	---	--

Les Escoles Universitàries de Fisioteràpia volen conèixer l'opinió del seu alumnat envers l'activitat docent del seu professorat, amb la finalitat de millorar la qualitat de l'ensenyament que s'imparteix en aquest Centre. Per això considerem imprescindible la teva col·laboració responant aquest qüestionari amb la màxima veracitat.

El present qüestionari és totalment anònim i aquest Centre Docent garanteix la més absoluta confidencialitat de les teves opinions.

POSSIBILITATS DE RESPOSTA

Assenyala amb una **X** la resposta adient

CENTRE:

PROFESSORAT TUTOR DEL CENTRE:

		VALORACIÓ				
		1	2	3	4	5
1	Amb la docència impartida per aquest/a tutor/a, crec que s'han complert o superat les expectatives que jo havia posat en aquestes estades clíniques	☐	☐	☐	☐	☐
2	Considero que amb aquest/a tutor/a he après	☐	☐	☐	☐	☐
3	Aquest/a tutor/a sap transmetre els seus coneixements i experiència sobre l'exploració i tractament dels pacients	☐	☐	☐	☐	☐
4	Considero que l'actitud d'aquest/a tutor/a afavoreix un bon clima durant les pràctiques	☐	☐	☐	☐	☐
5	Aquest/a tutor/s és accessible als estudiants	☐	☐	☐	☐	☐
6	Aquest/a tutor/a dóna l'oportunitat de que participi activament en els tractaments dels pacients	☐	☐	☐	☐	☐
7	Aquest/a tutor/a procura resoldre els dubtes que li formula l'alumne	☐	☐	☐	☐	☐
8	Considero que aquest centre és adequat per realitzar estades clíniques	☐	☐	☐	☐	☐

MOLTES GRÀCIES PER LA VOSTRA COL·LABORACIÓ

6.5. L'anàlisi de documents.

L'anàlisi de documents de materials escrits oficials proporciona conèixer la realitat des d'una altra perspectiva, a la vegada que recolza la validació de l'estudi mitjançant la triangulació d'estratègies de recollida d'informació.

La finalitat de la utilització de l'instrument d'anàlisi de documents es fonamenta en l'objectiu de la investigació sobre *Analitzar el grau d'assoliment de l'aprenentatge del Pràcticum*. Mitjançant aquest anàlisi de documents oficials es pretén detectar contradiccions o coincidències en els resultats obtinguts amb la resta d'instruments.

En aquesta investigació, s'utilitzen documents de caràcter oficial. S'entén per documents oficials "tota classe de documents, registres i materials oficials i públics disponibles com a fonts d'informació" (Massot, Dorio i Sabariego, 2004). Aquesta sèrie de documents oficials de caràcter intern proporciona informació significativa en relació a les dimensions de l'assoliment de l'aprenentatge, l'avaluació, les funcions i les relacions del Pràcticum.

Concretament es realitza un anàlisi de:

- Qualificacions obtingudes per l'alumnat en cadascuna de les activitats avaluatives de les assignatures de Pràcticum I-II, corresponent a segon curs, i Pràcticum V-VI, corresponent a quart curs, dels anys acadèmics 2016-17, 2017-18 i 2018-19.

A continuació es detallen les activitats avaluatives corresponents a cada assignatura (es poden consultar les rúbriques en els annexos finals d'aquesta investigació).

Pràcticum I: Informe del professorat tutor (vegeu l'annex 3), autoavaluació (vegeu l'annex 4) i el treball de la memòria (vegeu l'annex 5).

Pràcticum II: Informe del professorat tutor (vegeu l'annex 6), autoavaluació (vegeu l'annex 7) i el treball de l'informe de seguiment al pacient (vegeu l'annex 8).

Pràcticum V: Informe del professorat tutor (vegeu l'annex 9), autoavaluació (vegeu l'annex 10) i el treball de l'informe de seguiment al pacient (vegeu l'annex 11).

Pràcticum VI: Informe del professorat tutor (vegeu l'annex 12), autoavaluació (vegeu l'annex 13) i el treball de la memòria (vegeu l'annex 14).

- Conveni de cooperació educativa per a la realització de les pràctiques externes amb les entitats externes a la Universitat (vegeu l'annex 15).

L'objectiu principal de realitzar aquest anàlisi de documents obeeix a:

- analitzar sobre possibles contradiccions existents en les dades obtingudes amb la resta d'instruments.
- aportar credibilitat a la informació obtinguda.
- proporcionar informació retrospectiva que no ha estat analitzada dels cursos acadèmics anteriors.

Taula 20. L'anàlisi de documents.

ANÀLISI DE DOCUMENTS
OBJECTIU 3
COM?
<ul style="list-style-type: none"> . Argumentació: Anàlisi de documents oficials de les assignatures. . Objectiu: Analitzar el grau d'assoliment de l'aprenentatge del Pràcticum . Documents: <ul style="list-style-type: none"> . Anàlisi de les qualificacions obtingudes per l'alumnat de les assignatures a estudi en els cursos acadèmics: curs 2016-17, curs 2017-18 i curs 2018-19. . Anàlisi del conveni de cooperació educativa per a la realització de les pràctiques externes.
DIMENSIONS
<ul style="list-style-type: none"> . Assoliment de l'aprenentatge. <ul style="list-style-type: none"> . Avaluació. . Relació. . Funció.
QUAN I A ON?
<ul style="list-style-type: none"> . Finalització de les assignatures. . Recollida de documents a la Universitat.

RESULTATS

7. Resultats de les entrevistes.

7.1. Introducció.

L'entrevista semiestructurada es fonamenta en dos objectius del nostre estudi: El primer objectiu: *Esbrinar/comprendre els processos que tenen lloc en la fase d'aprenentatge de les pràctiques externes* realitzant-se al professorat tutor universitari i al professorat tutor dels centres de pràctiques externes i el quart objectiu: *Conèixer la percepció dels agents implicats sobre el Pràcticum destinat als tres agents.*

Les dimensions analitzades en cadascun dels objectius sorgeixen a partir de la realització de la reunió amb experts i de la selecció d'una sèrie d'elements i ítems considerats rellevants per a la investigació de la literatura científica.

L'entrevista queda dividida en cinc blocs d'informació diferenciats. El primer bloc s'orienta a comprendre l'*organització del Pràcticum*; el segon bloc és sobre la *coordinació*; el tercer sobre l'*assoliment de l'aprenentatge*; el quart bloc sobre l'*avaluació* i el cinquè sobre *propostes de millora*. Tots cinc blocs conformen l'entrevista al professorat tutor dels centres (PTC) i al professorat tutor universitari (PTU). Els blocs relacionats amb l'*organització*, la *coordinació* i l'*avaluació* componen l'entrevista a l'alumnat (A).

D'aquesta manera les dimensions analitzades per donar resposta al primer objectiu seran l'*assoliment de l'aprenentatge* i les *propostes de millora*, així com l'*organització de les pràctiques*, la *coordinació de les pràctiques* i l'*avaluació* seran les dimensions per donar resposta al quart objectiu.

S'han fet un total de 34 entrevistes i les persones participants es van distribuir de la manera següent:

- a) L'alumnat de segon i de quart del curs acadèmic 2018-19, dos participants de l'alumnat per a cada tipologia de centre i curs, vuit per a l'alumnat de segon (dos participants de l'alumnat dels centres de mútues, dos dels centres d'atenció primària, dos dels centres privats i dos de residències geriàtriques) i vuit per a l'alumnat de quart curs (dos participants de l'alumnat dels hospitals, dos dels centres especialitzats, dos dels centres privats i dos de les escoles d'educació especial).
- b) El professorat tutor dels centres de segon i quart del curs acadèmic 2018-19, dos participants del professorat tutor per tipologia de centre i curs: vuit per l'alumnat de segon (dos participants del professorat tutor dels centres de mútues, dos de centres d'atenció primària, dos de centres privats i dos de centres de residències geriàtriques) i vuit pel professorat tutor de centres de quart curs (dos participants del professorat tutor dels centres d'hospitals, dos participants del professorat tutor de centres especialitzats, dos de centres privats, dos de les escoles i centres d'educació especial).
- c) Dos participants del professorat tutor universitari del curs acadèmic 2018-19.

El criteri de selecció de les entrevistes a l'alumnat és que estigui matriculat en els dos pràcticums de l'any acadèmic (Pràcticum I-II per l'alumnat de segon curs i Pràcticum V-VI per a l'alumnat de quart) i que no cursi menys del 60% de les assignatures del curs al qual pertanyen. El criteri de selecció de les entrevistes al professorat tutor és que tingui una experiència tutoritzant l'alumnat de més de tres anys acadèmics i com a criteri d'exclusió que la seva antiguitat laboral sigui inferior a cinc anys.

Es contacta amb cada participant telefònicament o personalment per demanar la participació voluntària a l'entrevista explicant el seu objectiu i es concreta el lloc i la seva durada de la mateixa.

Abans de procedir a l'entrevista s'explica a cada participant, de forma oral, l'objectiu principal de l'entrevista i de la investigació així com la seva durada aproximada, que ha estat de trenta minuts per al professorat tutor i de quinze minuts per a la que es fa a l'alumnat. Se'ls comunica que la participació és voluntària i que en qualsevol moment de l'entrevista es poden retirar si així ho consideren oportú o tenir la total llibertat de negar-se a contestar alguna de les preguntes. D'altra banda, se'ls informa que l'entrevista seria gravada per facilitar l'anàlisi de les dades, dades a les quals només tindrà accés la investigadora tot assegurant-los la confidencialitat i l'anonimat. Dels setze participants de l'alumnat entrevistat, sis no van donar el seu consentiment per ser gravats i les seves respostes van ser enregistrades en bloc de notes, en el mateix sentit, dels setze participants del professorat tutor dels centres es va registrar amb bloc de notes una entrevista.

Tota aquesta informació se'ls va entregar per escrit (vegeu l'annex 1). Per seguretat, les entrevistes han estat gravades per duplicat i posteriorment se'n va fer una anàlisi fent les transcripcions de les que havien estat recollides amb bloc de notes i extraient-ne les dades més significatives per a la investigació (Morse i Richards, 2004).

A la taula 10 es mostra l'instrument de l'entrevista efectuada al professorat tutor i a la taula 11 l'entrevista realitzada per l'alumnat.

7.2. Procediment d'anàlisi de les entrevistes.

El programari d'anàlisi de dades qualitatives utilitzat per a l'anàlisi de la informació obtinguda de les entrevistes ha estat MAXQDA 2018 .

Els programari d'anàlisi de dades qualitatives ha anat millorant en els darrers anys. Els autors Davidson i di Gregorio (2011) consideren que aquest tipus de programari ofereix un espai digital per reunir i organitzar els materials d'estudi i proporciona una sèrie d'eines que permet extreure fragments, juxtaposar, interpretar i restaurar les dades i, finalment, faciliten l'accés a la informació millorant així la transparència de la investigació .

El procediment d'anàlisi de dades feta en relació amb l'entrevista, es fonamenta en les directrius de l'anàlisi de contingut clàssic (Leech i Onwnegbuzle, 2007 i Saldaña, 2009). El procediment es

fonamenta en dos cicles de codificació i anàlisi: un d'inicial de caràcter deductiu, exploratori i descodificador on se segueix una sèrie de codis o temes que conformen un primer sistema de categories. Se'n fa una primera anàlisi dels fragments i posteriorment a l'examen emergeixen de forma inductiva nous temes i codis que no han estat previstos originàriament i que es redefeixen i/o s'eliminen; i un altre de posterior amb la informació reorganitzada, de caràcter inductiu, més concret i amb objectiu codificador.

La codificació que s'ha fet a les entrevistes s'ha efectuat en diferents fragments de la informació que s'ha organitzat segons categories amb l'objectiu d'obtenir una aproximació a les opinions dels diferents participants i segons els temes de cada discurs. De la mateixa manera, aquesta anàlisi comporta l'obtenció de la informació dirigida a perfilar les categoritzacions i a establir unes altres de noves per al segon cicle d'anàlisi.

El sistema categòric s'ha creat a partir del marc teòric revisat i, a la vegada, amb els criteris citats per Fernández (2002), és a dir, resultant pertinents i adequats als objectius de la investigació per ser exhaustius, homogenis i excloents.

Es va fer una codificació dels participants professorat tutor dels centres i de l'alumnat amb l'objectiu de preservar el seu anonimat, utilitzant en la seva nomenclatura, el tipus d'agent (PTC i A), la tipologia de centre de pràctiques (RG: residència geriàtrica, CP: centre privat, C: centre d'atenció primària, ML: mútua laboral, H: hospital, CE: centre especialitzat, EEE: escola d'educació especial) i el curs acadèmic de l'estada pràctica (4: quart curs, 2: segon curs). Per al professorat tutor universitari entrevistat se'ls hi va codificar com PTU1 i PTU2.

La taula 21 informa dels codis dels participants del professorat tutor del centre i de l'alumnat segons la tipologia del centre extern.

Taula 21. Codificació de participants del professorat tutor dels centres i de l'alumnat.

TIPOLOGIA CENTRE	CURS	PTC	PTC	A	A
RESIDÈNCIA GERIÀTRICA (RG)	2n	RG_2_PTC1	RG_2_PTC2	RG_2_A1	RG_2_A2
CENTRE PRIVAT (CP)	2n	CP_2_PTC1	CP_2_PTC2	CP_2_A1	CP_2_A2
CAP (C)	2n	C_2_PTC1	C_2_PTC2	C_2_A1	C_2_A2
MUTUA LABORAL (ML)	2n	ML_2_PTC1	ML_2_PTC2	ML_2_A1	ML_2_A2
HOSPITALS (H)	4t	H_4_PTC1	H_4_PTC2	H_4_A1	H_4_A2
CENTRE ESPECIALITZAT (CE)	4t	CE_4_PTC1	CE_4_PTC2	CE_4_A1	CE_4_A2
ESCOLA EDUCACIÓ ESPECIAL (EEE)	4t	EEE_4_PTC1	EEE_4_PTC2	EEE_4_A1	EEE_4_A2
CENTRE PRIVAT (CP)	4t	CP_4_PTC1	CP_4_PTC2	CP_4_A1	CP_4_A2

7.3. Resultats de les entrevistes per dimensions.

En aquest apartat s'exposen els resultats obtinguts després d'analitzar les dades obtingudes a partir de l'entrevista en la recollida d'informació mitjançant la tècnica d'anàlisi de contingut.

Mitjançant aquesta anàlisi s'espera esbrinar les informacions aportades pels diferents participants en referència a les respostes proporcionades en les entrevistes per a donar resposta a les dimensions.

Es va fer una codificació inicial de l'entrevista i després d'una primera anàlisi es van establir nous codis inclosos dins d'algunes de les variables generals sota les quals es va fer una segona anàlisi.

A la taula 22 es pot consultar la codificació final i la seva descripció. Així doncs cada dimensió està composta de diverses variables, i cada variable, de diferents indicadors.

Taula 22. Codificació de les respostes dels participants professorat tutor i l'alumnat.

Dimensió: Organització de les pràctiques.		
		Codis
Variable D1. Agents implicats.	D1.1: Funcions del professorat tutor universitari.	
	D1.1	Acompanyament.
	D1.2	Avaluació dels aprenentatges.
	D1.3	Comunicació.
	D1.4	Cerca de centres de qualitat.
	D1.2: Funcions del professorat tutor del centre.	
	D1.2.1	Facilitar l'aprenentatge.
	D1.2.2	Avaluar l'aprenentatge.
	D1.2.3	Ser el referent de l'alumnat.
	D1.3: Interacció dels agents.	
	D1.3.1	Cooperació fluïda.
	D1.3.2	Comunicació freqüent.
	D1.3.3	Reunions periòdiques.
	D1.3.4	Informacions recíproques.
	D1.4: Periodicitat de contacte.	
	D1.4.1	Freqüent.
	D1.4.2	Quasi mai.
	D1.5: Presència del professorat tutor universitari en el centre extern.	
	D1.5.1	És positiva.
	D1.5.2	No és necessari.
D1.6: Relació de la teoria i pràctica.		
D1.6.1	Duals. Presència dels PTU en el centre.	
D1.6.2	Coneixement del currículum per part del PTC.	
D1.6.3	Períodes pràctics en les diferents especialitats.	
D1.6.4	Seminaris a la Universitat.	
Variable D2. Disseny del programa.	D2.1: Grau de coneixement del programa de pràctiques.	
	D2.1.1	Sí.
	D2.1.2	No.
	D2.2: Objectius d'aprenentatge.	
	D2.2.1	Coneixedor.
D2.2.2	No coneixedor.	
Dimensió: Coordinació de les pràctiques.		
		Codis
Variable D3. Desenvolupament de l'activitat.	D3.1: Fase més rellevant del Pràcticum.	
	D3.1.1	Fase de preparació.
	D3.1.2	Fase d'acollida.
	D3.1.3	Fase de seguiment.
	D3.1.4	Fase de desenvolupament.
	D3.1.5	Fase de finalització.
	D3.2: Aspectes influents en el desenvolupament de l'assignatura.	
	D3.2.1	Model assistencial del centre extern.
	D3.2.2	Organització del centre extern.
	D3.2.3	Equip assistencial.
D3.2.4	Metodologia d'aprenentatge utilitzada.	
D3.2.5	Factors personals de l'alumnat.	

Variable D4. Nivell de compromís dels agents implicats.	D4.1: Grau de compromís dels agents.	
	D4.1.1	Diferent segons l'agent.
	D4.1.2	Alt compromís dels agents.
	D4.1.3	Manca de compromís dels agents.
	D4.2: La formació del professorat tutor del centre.	
	D4.2.1	Formació específica és l'adequada.
	D4.2.2	Manca de formació específica.
	D4.3: Grau de compromís/participació d'altres professors.	
	D4.3.1	Alt compromís d'altre professorat extern.
D4.3.2	Manca de compromís d'altres professors externs.	
Variable D5. Temporització en el transcurs de les pràctiques.	D5.1: Durada de les pràctiques.	
	D5.1.1	La durada de les pràctiques és correcta.
	D5.1.2	Dedicaria més temps.
	D5.1.3	La durada de les pràctiques no és correcta.
	D5.1.4	Depèn.
Variable D6. Grau de satisfacció.	D6.1: Grau de satisfacció per al desenvolupament de l'assignatura.	
	D6.1.1	Satisfactori.
	D6.1.2	Desfavorable.
Dimensió: Assoliment de l'aprenentatge.		
Codis		
Variable D7. Models d'aprenentatge.	D7.1: Model d'aprenentatge més efectiu.	
	D7.1.1	Model de juxtaposició.
	D7.1.2	Model d'aprenentatge de Kolb.
	D7.1.3	<i>Situated learning.</i>
	D7.1.4	<i>Focus of concern.</i>
	D7.1.5	Mentories d'acompanyament.
Variable D8. Nivell de formació assolit.	D8.1: Competències assolides en el Pràcticum.	
	D8.1.1	La gran majoria.
	D8.1.2	Poques.
	D8.2: Competències més desenvolupades.	
	D8.3: Competències més difícils d'assolir.	
	D8.4: Interacció entre els models pràctics i teòrics en l'aprenentatge.	
	D8.4.1	És inexistent.
	D8.4.2	Existeix una interacció entre l'aprenentatge.
Variable D9. Preparació inicial.	D9.1: Coneixements previs de l'alumnat a l'inici de les pràctiques.	
	D9.1.1	Coneixements previs adequats.
	D9.1.2	Mancances en els coneixements previs.
	D9.2: Mancances de coneixements previs a l'assignatura.	
	D9.3: Predisposició de l'alumnat vers la seva estada.	
	D9.3.1	Predisposició a aprendre.
	D9.3.2	No existeix cap interès per aprendre.
Dimensió: Avaluació de les pràctiques.		
Codis		
	D10.1. Com es realitza l'avaluació?.	
	D10.2. Què s'avalua?.	
	D10.2.1	Les desconec.
	D10.2.2	S'avaluen les competències de les guies docents.
	D10.3. Opinió sobre els resultats.	
	D10.3.1	Els resultats són òptims.

Variable D10. Modalitat/Forma avaluativa	D10.3.2	Els resultats no són adients.
	D10.4. Tipus d'avaluació més apropiat.	
	D10.4.1	L'autoavaluació.
	D10.4.2	L'ús formatiu de l'avaluació sumativa.
	D10.4.3	El <i>feedback</i> .
Variable D11. Responsables /Agents avaluadors	D11.1. Tipus d'avaluació.	
	D11.2. Avaluació adequada.	
	D11.3. Aspectes a afegir a l'avaluació.	
Variable D12. Avaluació de competències humanes	D12.1 Què s'avalua?	
	D12.1.1	En els objectius d'aprenentatge.
	D12.1.2	En les competències.
	D12.1.3	En competències més humanitzades.
	D12.2. Factors personals.	
	D12.2.1	Edat
	D12.2.2	Situació laboral.
	D12.2.3	Responsabilitat.
	D12.2.4	Habilitats comunicatives.
	D12.2.5	Interès.
	D12.2.6	Motivació.
	D12.2.7	Habilitats reflexives.
	D12.2.8	Capacitat autocrítica.
	D12.2.9	Tolerància.
D12.2.10	Capacitat de treball en equip.	
Dimensió: Propostes de millora.		
Codis		
Variable D13. Emprenedoria.	D13.1: Millores en quant als centres de pràctiques externs.	
	D13.1.1	Increment de les possibilitats formatives de cada centre.
	D13.1.2	Increment en la comunicació amb la Universitat.
	D13.1.3	Major compromís amb la docència.
	D13.1.4	Reconeixement de la funció docent.
	D13.2: Millores en quant a les funcions de professorat tutor del centres.	
	D13.2.1	Formació docent.
	D13.2.2	Compromís professional.
	D13.2.3	Habilitats comunicatives.
	D13.2.4	Motivació.
	D13.2.5	Comunicació.
	D13.2.6	Incrementar el nombre de visites de supervisió.
	D13.3: Millores en quant a les funcions del professorat tutor universitari.	
	D13.3.1	Seguiment freqüent.
	D13.3.2	Comunicació contínua.
	D13.4: Millores en quant al desenvolupament.	
	D13.4.1	Adequar les competències a l'àmbit de les pràctiques.
	D13.4.2	Treballar les competències teòriques.
	D13.5: Millores en quant a la coordinació.	
	D13.5.1	Coordinació continuada entre els agents.
	D13.5.2	Millora de la comunicació.
	D13.6: Millores en quant a l'avaluació.	
D13.6.1	Avaluació conjunta.	

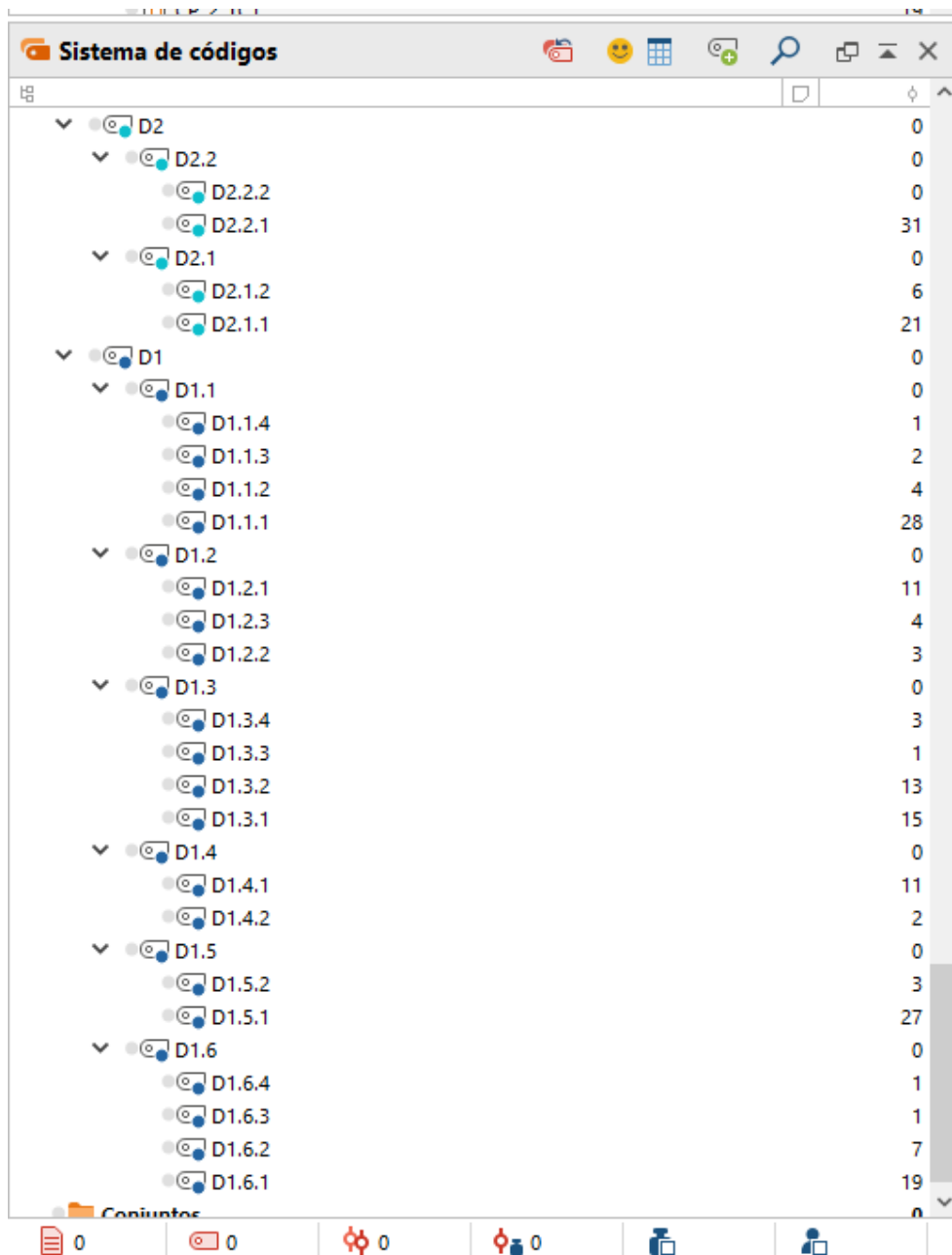
		D13.6.2	Co-avaluació.
		D13.6.3	Autoavaluació.
Variable D14. Utilització de noves tecnologies.	D14.1: Millora de les TIC en l'aprenentatge pràctic.		
		D14.1.1	Utilització de les TIC en els tractaments dels pacients.
Variable D15. Contraprestacions	D15.1: Opinió de les contraprestacions rebudes.		
		D15.1.1	Les contraprestacions actuals són adequades.
		D15.1.2	Hi ha una gran mancança en les contraprestacions.
		D15.1.3	Altres propostes.
Variable D16. Fortaleses i febleses.	D16.1: Fortaleses.		
		D16.1.1	Varietat dels centres de pràctiques.
	D16.2: Febleses.		
		D16.2.1	Increment de la durada de les pràctiques.
		D16.2.2	Interacció entre els coneixements teòrics i pràctics.
		D16.2.3	Modificació de l'avaluació de l'assignatura.

La codificació s'ha fet a tres nivells diferents, per a cada dimensió s'han establert unes variables i de cada variable uns indicadors.

D'acord amb el que establim a les entrevistes s'han derivat aquestes propostes.

7.3.1. Sobre la dimensió *Organització de les pràctiques.*

Després de la codificació resultant explicada anteriorment per a cadascuna de les dimensions i variables a la imatge 1 es pot consultar la freqüència de cadascuna de les codificacions per a la dimensió *Organització de les pràctiques.*

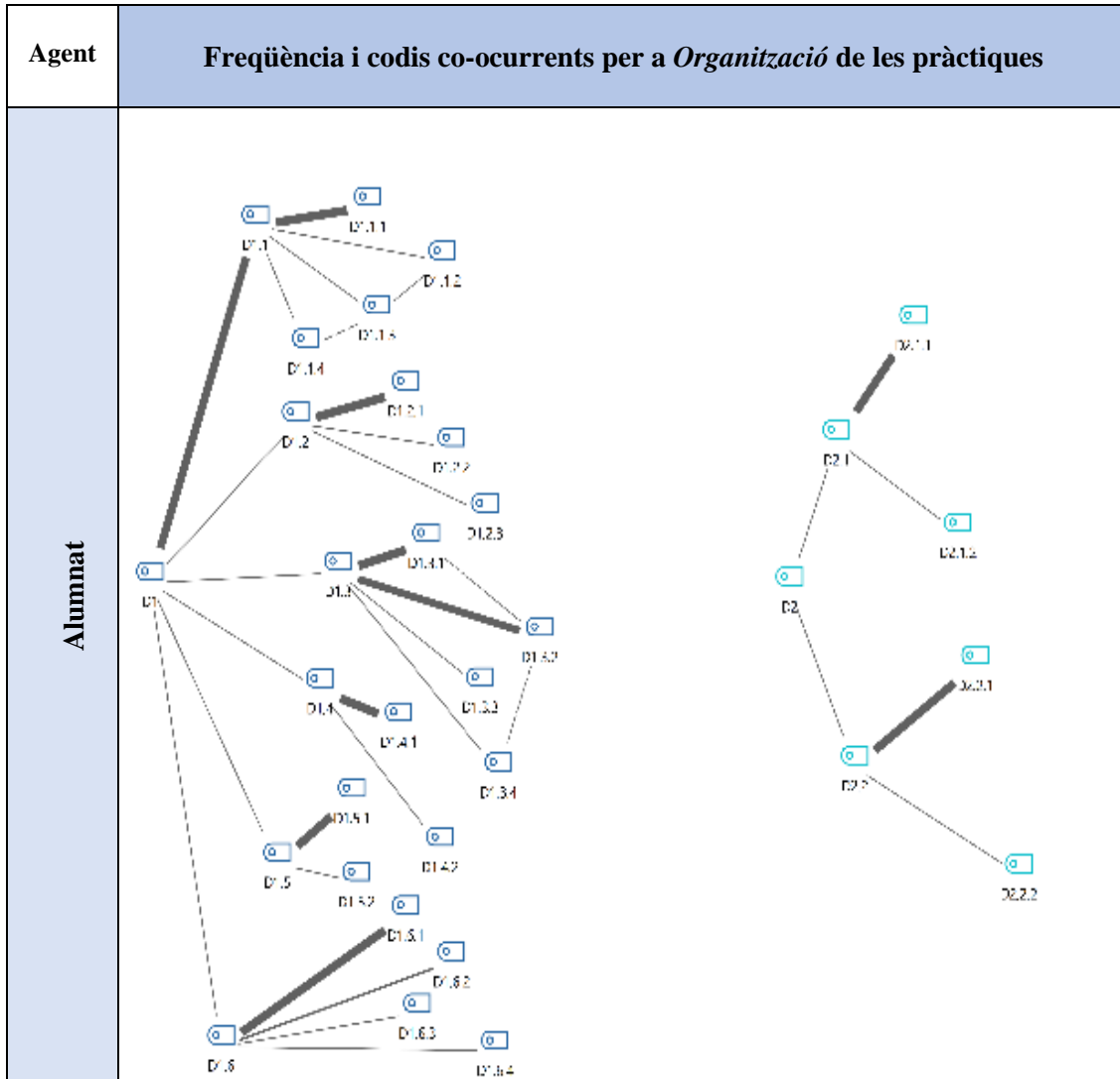

Imatge 1. Codificacions resultants per a la dimensió *Organització de les pràctiques* i freqüència.

El codi més freqüent ha estat D2.2.1 amb 31 codificacions recollides, és a dir, els participants consideren que en el disseny del programa, els objectius que ha d'assolir l'alumnat es corresponen a cada assignatura.

A la figura 9 es pot consultar, mitjançant l'eina visual de Max Mapes, segons tipologia d'agents participants, el número de freqüència i codis co-ocurrents per a la dimensió *Organització de les pràctiques*. Com s'hi pot observar, amb l'amplària de les línies dels codis dels diferents indicadors, la discrepància entre els diferents agents és nul·la tal com es podrà veure en els resultats de les variables.

Així, a mode d'exemple, podem veure que les respostes de l'alumnat, el professorat tutor del centre i el professorat tutor universitari coincideixen per a D1.1.1 i consideren que l'acompanyament serà la funció principal del professorat tutor universitari.

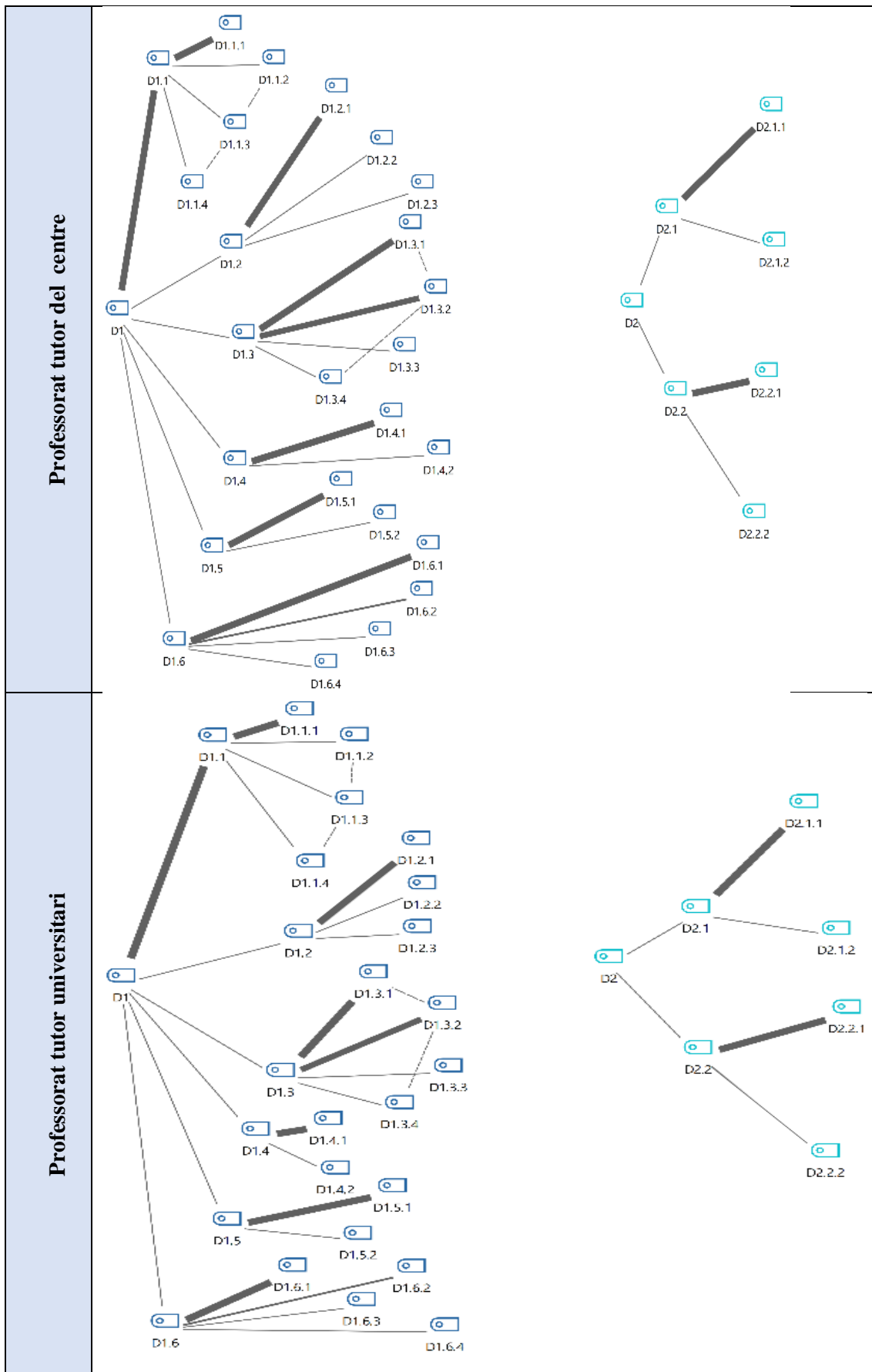

Figura 9. Freqüència i concurrència per a Organització de les pràctiques segons agent.

7.3.1.1. Variable *Agents implicats (D1) de la dimensió Organització de les pràctiques.*

La variable pretén definir les principals funcions dels agents implicats i la modalitat de contacte entre els agents implicats.

Indicador (D1.1): Funcions del professorat tutor universitari.

De les 35 codificacions obtingudes per a les funcions del professorat tutor universitari, 28 han estat referides a l'acompanyament, 4 a l'avaluació dels aprenentatges, 2 a la comunicació i 1 a la cerca de centres òptims per a la realització de les pràctiques (imatge 1).

Les persones entrevistades veuen les funcions del professorat tutor universitari més com un acompanyament que no pas com una avaluació dels aprenentatges, una funció de comunicació o de la responsabilitat en la cerca d'institucions que compleixin els requisits per a la realització de les pràctiques.

L'acompanyament pren diferents formes segons l'agent.

D'altra banda, l'alumnat ho considera com un acompanyament per facilitar la coordinació i proporcionar informació de l'assignatura “...*el més primordial és donar-nos informació de tot el que ens trobarem en l'àmbit extern i acompanyant-nos en tot el procés...*” (EEE_4_A2).

En canvi, el professorat tutor, tant l'universitari com el pràctic, considera que en aquest acompanyament també ha d'incloure el seguiment en l'evolució de l'aprenentatge de l'alumnat en el transcurs del seu període pràctic i emfatitza que aquest seguiment serà el factor principal per al bon funcionament de l'assignatura. “...*El professorat tutor universitari és el gran referent en l'assignatura de Pràcticum: d'ell deriven totes les principals funcions que s'esdevenen per al bon funcionament de l'assignatura. L'acompanyament és la funció principal i la més important del professorat tutor universitari vers l'alumnat, però haurà de ser un acompanyament en tot el procés de l'estada clínica, des de l'inici fins al final, havent de resoldre qualsevol dubte de l'alumnat previ a l'inici de l'estada pràctica en referència a la institució, el camp en el qual es desenvoluparà el seu període pràctic, i el procés d'aprenentatge per poder connectar els coneixements teòrics impartits a la Universitat amb els assolits en l'hospital...*” (H_4_PTC2).

Incideixen en la gran importància de rebre informació prèvia a l'inici de les pràctiques sobre la institució externa on les faran. No tan sols de la tipologia i especialitat que es trobaran sinó també del servei, l'equip professional i la metodologia de treball del seu centre de referència mantenint una vinculació entre els coneixements del centre de pràctiques i els coneixements teòrics de la Universitat durant tota l'estada pràctica: “...*L'acompanyament és la principal funció i la més important del professorat tutor universitari perquè l'alumnat no se senti abandonat en el centre extern. Considero que cal informar l'alumnat prèviament a l'inici de les pràctiques... estant informats de la institució on faran les pràctiques, el servei i la persona de referència però caldria que els informessin tant de quines*

patologies es trobaran així com de la informació de l'equip multidisciplinari i de la seva metodologia de treball en l'àmbit dels aprenentatges. En moltes ocasions se senten desinformatats...” (CE_4_PTC1), “...L'acompanyament de l'alumnat, però sobretot, un acompanyament de l'alumnat en dels aprenentatges. El professorat tutor universitari ha d'establir una relació de tots els coneixements que està assolint l'alumnat en el centre de pràctiques per poder fer una connexió amb els coneixements teòrics de la Universitat. Hi ha una gran mancança en aquest aspecte...” (TU2).

Indicador (D1.2): Funcions del professorat tutor del centre.

De les 18 codificacions obtingudes per a les funcions del professorat tutor del centre, 11 han estat per a la facilitació de l'aprenentatge, 4 l'avaluació dels aprenentatges i 3 ser el referent de l'alumnat en el procés de les pràctiques (imatge 1).

Els participants consideren com a funció principal del professorat tutor del centre la capacitat per a facilitar l'aprenentatge.

L'alumnat considera al professorat tutor del centre com la persona encarregada de posar en pràctica, amb els diferents tractaments realitzats als pacients en els centres externs, els coneixements teòrics assolits a les classes universitàries fent una connexió entre els aprenentatges “...ha de ser un bon interlocutor per unir tant el temari teòric que s'ha donat a les classes com el que es veu a les pràctiques i així facilitar l'aprenentatge...” (EEE_4_A2).

D'altra banda, el professorat tutor manifesta, dintre d'aquesta funció de facilitació de l'aprenentatge, la gran importància de contextualitzar els aprenentatges teòrics en els diferents tractaments realitzats als pacients en les classes pràctiques “...Tenim diverses funcions però considero que la més important és la de facilitar l'aprenentatge intentant que l'alumnat assoleixi tots els coneixements pràctics per poder aclarir i contextualitzar els aprenentatges teòrics de les classes rebudes a la Universitat. Ens convertim en els referents de l'alumnat durant tota la seva estada, som els seus professors, encara que desafortunadament no se'ns reconeix o considera així...” (CE_4_PTC1), “...La funció principal del professorat tutor del centre és facilitar l'aprenentatge dels coneixements pràctics i relacionar-los amb els coneixements teòrics...” (TU2).

Indicador (D1.3): interacció entre els agents; indicador (D1.4): periodicitat de contacte; i indicador (D1.5): presència de la figura del professorat tutor universitari en el centre pràctic.

De les 32 codificacions obtingudes per a la interacció entre els tres agents, 15 han considerat que havia de ser una cooperació fluida, 13 una comunicació freqüent, 1 realitzar reunions periòdiques i 3 consideraven que havien de tenir informacions recíproques. Per a la periodicitat de contacte s'han

recollit 13 codificacions, de les quals 11 han considerat que havia de ser freqüent i tan sols dues han opinat que mai. Així mateix, de les 30 codificacions obtingudes sobre la importància de la presència de la figura del professorat tutor universitari en el centre pràctic, majoritàriament, 27 codificacions, donen resposta positiva, en contra de 3 agents que no la consideren necessària (imatge 1).

Tots tres agents coincideixen a considerar que la interacció entre els tres agents ha de ser una cooperació fluida durant tot el transcurs de l'estada pràctica amb comunicació freqüent *"...Cooperació fluida durant tota l'estada de l'alumnat per poder relacionar els coneixements teòrics i pràctics. És fonamental que les dues figures puguin treballar juntes per anar connectant els coneixements teòrics rebuts en la Universitat amb els coneixements pràctics dels tractaments dels centres de pràctiques perquè en moltes ocasions els plantejem temes a tractar que encara no han rebut els coneixements o la formació teòrica de la Universitat..."* (CE_4_PTC1).

Els participants consideren necessària la periodicitat en el contacte però cal destacar que en el cas de considerar que no hi ha importància en aquest contacte ha estat l'alumnat qui ho ha considerat *"...Hauria de ser molt més freqüent de la que és amb una periodicitat de contacte diària, sent la figura del professorat tutor universitari essencial en els centres externs..."* (PTU2), considerant tots tres agents que la figura del professorat tutor universitari és essencial en els centres externs (D1.5) per realitzar una connexió dels coneixements teòrics de la Universitat amb els coneixements pràctics dels tractaments dels centres de pràctiques *"...Sóc conscient que és molt difícil perquè hi ha molt alumnat però hauria de ser molt pròxima, un cop informats de quin és el teu professorat tutor del centre s'hauria d'organitzar una reunió amb els tres agents per poder conèixer-nos i estar en contacte bastant sovint amb el professorat tutor del centre. La figura del professorat tutor universitari hauria d'estar com a mínim dos cops per torn de pràctiques en el centre..."* (RG_2_A2).

Serà l'alumnat el que consideri la gran importància de la realització de les reunions periòdiques i de la realització d'informacions recíproques.

Indicador (D1.6): Relació de la teoria i la pràctica.

De les 28 codificacions obtingudes per relacionar la teoria i la pràctica, 19 han considerat la importància de la presència de la figura del professorat tutor universitari en la institució externa, 7 han destacat el coneixement de les assignatures de la titulació que s'han cursat fins al moment de fer les pràctiques, 1 destaca la importància de passar per totes les especialitats de fisioteràpia i 1 proposa que es facin seminaris a la Universitat (imatge 1).

Per poder relacionar la teoria i la pràctica, els agents manifesten la necessitat de la presència del professorat tutor universitari en les institucions externes i manifesten la manca de coneixement, que la institució externa té sobre les assignatures del currículum de la titulació que han cursat fins ara o que

estan cursant actualment “...la presència del professorat tutor universitari en el centre és essencial, per ser coneixedors del que es dona a la Universitat. Nosaltres no tenim coneixements de l’aprenentatge que s’està rebent a la Universitat; per tant, ha de ser el mateix alumnat el que hagi d’establir una connexió entre la teoria i la pràctica...” (C_2_PTC1), “...El professorat tutor del centre hauria d’estar informat dels coneixements que hem assolit a classe per no explicar-ne ni de més ni de menys...” (C_2_A2), “...Per relacionar la teoria amb la pràctica, el professorat tutor del centre hauria d’estar assabentat de quin temari s’està fent a la Universitat i del que ja han assolit anteriorment...” (PTU2).

A la imatge 2 Visualitzador de la matriu de codis per a Agents implicats (D1) cal destacar que tots tres agents han considerat l’acompanyament (D1.1.1) i l’avaluació dels aprenentatges (D1.1.2) com a funcions primordials del tutor universitari però que tan sols ha estat l’alumnat el que ha donat resposta en la necessitat de la cerca de centres òptims (D1.1.4). En canvi, la facilitació de l’aprenentatge (D1.2.1) és considerada per tots tres com la funció essencial del professorat tutor extern així com la cooperació fluida (D1.3.1) en la interacció entre els agents i la peridiocitat freqüent en el contacte (D1.4.1). Totes tres consideren, essencial la figura del professorat tutor universitari en els centres externs (D1.5.1).

En relació amb l’indicador de com relacionar la teoria i la pràctica (D1.6), la gran majoria dels codis recollits han coincidit en la necessitat de la presència de la figura del professorat tutor universitari en la institució externa (D1.6.1). Cal destacar que ha estat una consideració de l’alumnat i del professorat tutor extern i que ha estat la necessitat en el coneixement del currículum de l’assignatura per part del professorat tutor extern (D1.6.2) la resposta on han coincidit tots tres agents.

Visualizador de la matriz de códigos

Sistema de códigos	PTU	PTC	A
▼ D1			
▼ D1.1			
D1.1.4			■
D1.1.3		■	■
D1.1.2	■	■	■
D1.1.1	■	■	■
▼ D1.2			
D1.2.1	■	■	■
D1.2.3		■	■
D1.2.2		■	■
▼ D1.3			
D1.3.4			■
D1.3.3			■
D1.3.2		■	■
D1.3.1	■	■	■
▼ D1.4			
D1.4.1	■	■	■
D1.4.2			■
▼ D1.5			
D1.5.2			■
D1.5.1	■	■	■
▼ D1.6			
D1.6.4		■	
D1.6.3			■
D1.6.2	■	■	■
D1.6.1		■	■

Imatge 2. Visualitzador de la matriu de codis per Agents implicats (D1).

La imatge 2 representa el Visualitzador de la matriu de codis per a la variable: *Agents implicats* on es pot consultar el tipus d'agent que ha participat en cadascun dels diferents codis. També permet identificar la major o menor quantitat de codis en què s'ha expressat cada entrevistat. Així podem veure en aquesta imatge que el professorat tutor universitari ha expressat idees sobre 7 codis, el professorat tutor del centre sobre 13 codis i l'alumnat sobre 18 codis.

7.3.1.2. Variable *Disseny del programa (D2) de la dimensió Organització de les pràctiques.*

La variable pretén descriure el disseny del programa de les assignatures de Pràcticum en funció dels objectius i les competències a assolir.

Indicador (D2.1): Coneixement del programa de les pràctiques i indicador (D2.2): Objectius d'aprenentatge.

De les 27 codificacions obtingudes, 21 han confirmat que coneixen el programa de les pràctiques i 6 han manifestat que no el coneixien. Així mateix, sobre les codificacions obtingudes en referència als objectius d'aprenentatge, 31 agents han confirmat que consideren adients els objectius a assolir per a cada assignatura del Pràcticum i cap no ha manifestat el seu desconeixement. (imatge 1).

El grau de coneixement del disseny del programa (D2.1) és vist com adequat i realista per part de l'alumnat, que es considera coneixedor dels objectius d'aprenentatge (D2.2), de segon: Pràcticum I-II i quart curs: Pràcticum V-VI, a assolir per l'alumnat “...*Considero que el disseny és adequat i que els objectius que ha d'assolir l'alumnat de quart són adients com per exemple Establir la hipòtesi diagnòstica de fisioteràpia, Planificar el pla d'intervenció terapèutica, Resoldre un cas clínic i Integrar-se en l'equip de salut...*” (CP_4_A1).

Per part del professorat tutor, aquest manifesta el seu desacord amb la manca d'adequació amb les tipologies de centres i a les diferents especialitats de fisioteràpia en les quals l'alumnat fa les estades en l'últim curs on l'alumnat realitzi una de les cinc mencions de fisioteràpia com neurologia, pediatria, cardiorespiratòria, esport i aparell locomotor “...*El conec perfectament però no està adequat per a les especialitzacions de 4t curs, haurien de ser específics pel lloc i l'especialitat on es fan les pràctiques...*” (CP_4_PTC2), “...*Evidentment que en conec tant el disseny com els objectius. Els objectius de segon curs són observar i valorar el pacient, observar i practicar tècniques bàsiques de fisioteràpia i integrar-se en l'equip de salut, i els objectius de quart són establir la hipòtesi diagnòstica de fisioteràpia, planificar el pla d'intervenció terapèutica, resoldre un cas clínic i integrar-se en l'equip de salut...*”(PTU2).

A la imatge 3 Visualitzador de la matriu de codis per a Disseny del programa (D2) cal destacar que el disseny del programa (D2.1) en funció dels objectius (D2.2) i de les competències a assolir és conegut majoritàriament pels participants però cal destacar que s'han recollit respostes d'alumnat i professorat tutor del centre que han afirmat desconèixer quin és el disseny del programa de les pràctiques.

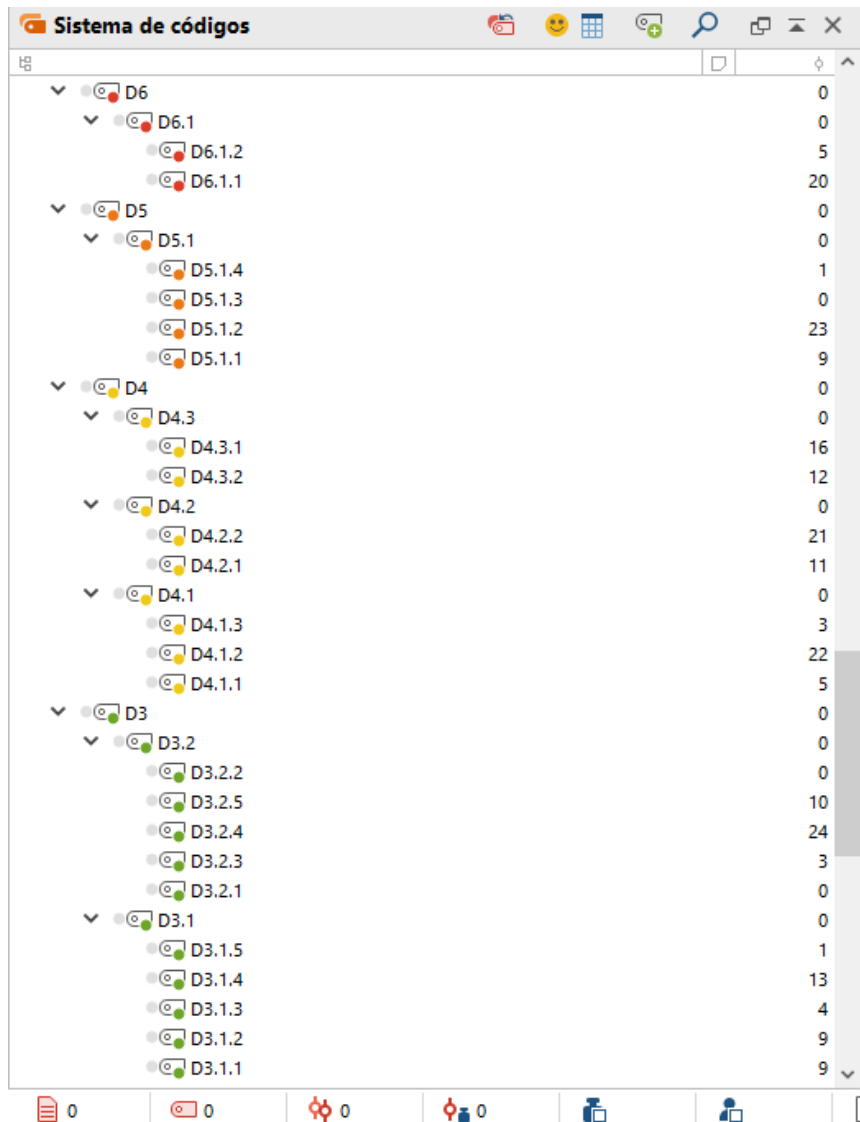
Sistema de códigos	PTU	PTC	A
▼ D2			
▼ D2.2			
D2.2.2			
D2.2.1	■	■	■
▼ D2.1			
D2.1.2		■	■
D2.1.1		■	■

Imatge 3. Visualitzador de la matriu de codis per a Disseny del programa (D2).

La imatge 3 representa el Visualitzador de la matriu de codis per a la variable: *Disseny del programa* on es pot consultar el tipus d'agent que ha participat en cadascun dels diferents codis. També permet identificar la major o menor quantitat de codis en què s'ha expressat cada entrevistat. Així podem veure en aquesta imatge que el professorat tutor universitari ha expressat idees sobre 1 codi, el professorat tutor del centre i l'alumnat sobre 3 codis.

7.3.2. Sobre la dimensió *Coordinació de les pràctiques*.

Després de la codificació resultant explicada en la taula 22 per a cadascuna de les dimensions i variables, a la imatge 4 es pot consultar la freqüència de cadascuna de les codificacions per a la dimensió *Coordinació de les pràctiques*.

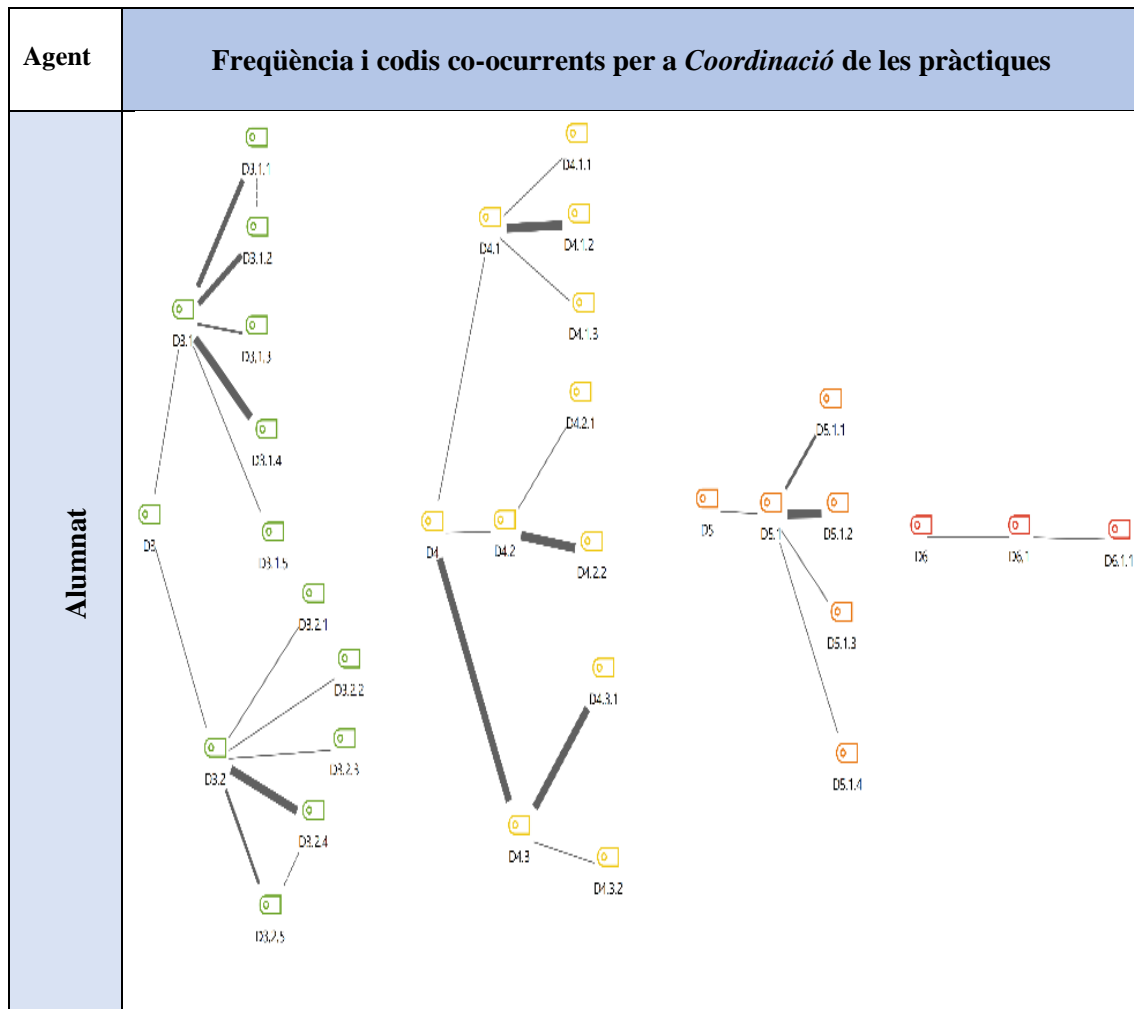

*Imatge 4. Codificacions resultants per a la dimensió *Coordinació de les pràctiques* i freqüència.*

Els codis més freqüents han estat D3.2.4, és a dir, els participants consideren que la metodologia d'aprenentatge utilitzada és l'aspecte més important que pot influir en el desenvolupament formatiu de l'assignatura.

A la figura 11 es pot observar, mitjançant l'eina visual de Max Maps, segons tipologia d'agents participants, la freqüència i codis co-ocurrents per a la dimensió *Coordinació de les pràctiques*. Com

s'observa, amb l'amplària de les línies dels codis dels diferents indicadors, la discrepància entre el professorat tutor és nul·la. Així, a tall d'exemple, podem veure que les respostes dels diferents agents coincideixen en considerar a l'hora de considerar que la formació del professorat tutor del centre no és l'adequada.

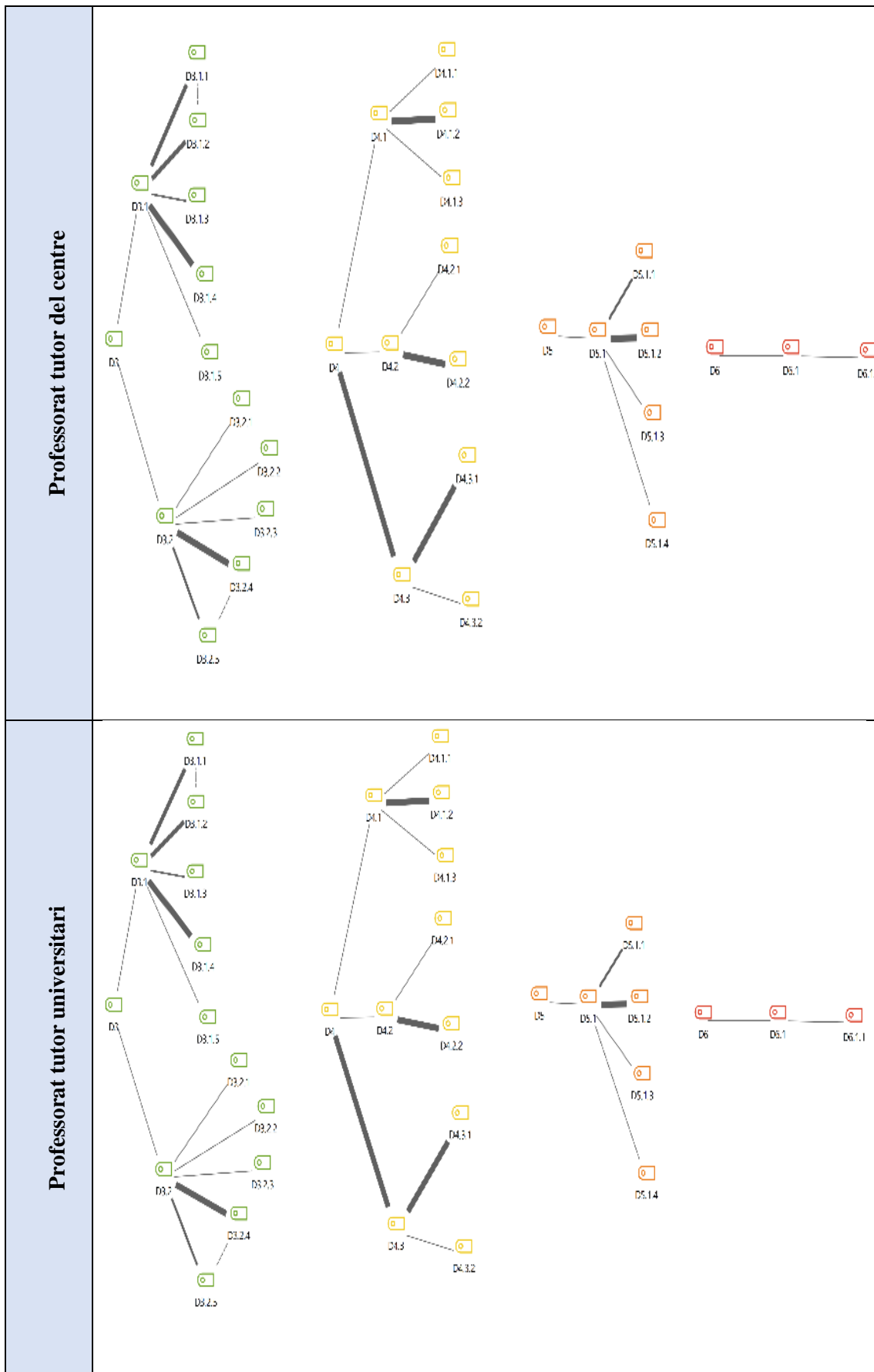

Figura 11. Freqüència i concurrència per a Coordinació de les Pràctiques.

7.3.2.1. Variable *Desenvolupament de l'activitat (D3) de la dimensió Coordinació de les pràctiques.*

La variable pretén valorar i identificar el procediment seguit per al correcte desenvolupament de l'assignatura.

Indicador (D3.1): Fase més rellevant del Pràcticum.

De les 36 codificacions obtingudes, 13 corresponen a la fase de desenvolupament i 9 a les de preparació i acollida respectivament, així com 4 a la de seguiment i 1 per a la de finalització (imatge 4)

Els agents consideren que totes les fases del Pràcticum són molt importants per a la bona evolució de l'assignatura però destaquen la fase de desenvolupament com la més significativa en el transcurs del Pràcticum “...Totes les fases són rellevants. Destacaria la fase de realització de les pràctiques on a vegades m'he sentit abandonat en el centre pràctic. Encara que també trobo la Fase de preparació molt important...” (CP_4_A1).

Cal enfatitzar que el professorat tutor del centre manifesta una certa importància en la fase de preparació de l'inici del pràcticum així com l'acollida “...Totes les fases són molt importants; destacaria la fase d'acollida on l'alumnat podrà augmentar la seva confiança en el centre extern i també la fase de desenvolupament...” (CE_4_PTC), mentre que el professorat tutor universitari considera la fase de desenvolupament com la més important de les fases de l'estada clínica fora de la institució acadèmica “...Jo crec que totes les fases són igual d'importantes, d'altra banda la fase de preparació i acollida són crucials però en l'etapa de desenvolupament és on l'alumnat se sentirà recolzat i el professorat tutor del centre agraeix molt que hi hagi una persona responsable de la Universitat al costat per veure l'evolució de les pràctiques...” (PTU1).

Indicador (D3.2): Aspectes influents en el desenvolupament formatiu de l'assignatura.

De les 37 codificacions obtingudes, 24 corresponen a la importància de la metodologia utilitzada, 10 per factors personals de l'alumnat, així com 3 es destinen a l'equip assistencial (imatge 4).

La metodologia d'aprenentatge utilitzada durant el període pràctic seguida dels factors personals de l'alumnat són els aspectes més destacats que poden influir en el desenvolupament de l'assignatura “...Considero que l'aspecte més destacat en el desenvolupament formatiu de l'assignatura és la metodologia d'aprenentatge utilitzada. Hi ha professorat tutor del centre al qual se li nota que no li agrada la docència, encara que aquest raonament també el podríem traslladar als professors universitaris...” (CP_4_A1), “...La metodologia d'aprenentatge utilitzada. És de vital importància poder buscar eines/estratègies perquè l'alumnat puguin assolir els nous coneixements adquirits en el

període pràctic...” (CP_4_PTC2), “...Evidentment que els factors personals hi poden influir però sobretot és la metodologia de l’aprenentatge utilitzada...” (PTU2).

A la imatge 5 Visualitzador de la matriu de codis per a Desenvolupament de l’activitat (D3) on els participants han valorat que la fase de desenvolupament (D3.1.4) i la metodologia d’aprenentatge utilitzada (D3.2.4) és el procediment que cal seguir per al correcte desenvolupament de l’assignatura. Convé subbrillar que cap d’ells ha considerat l’organització del centre (D3.2.2) com un aspecte a destacar i que tan sols ha estat l’alumnat el que ha emfasitzat la fase de finalització (D3.1.5) com a fase rellevant.

Sistema de códigos	PTU	PTC	A
▼ D3			
▼ D3.2			
D3.2.2			
D3.2.5	■	■	■
D3.2.4	■	■	■
D3.2.3		■	■
D3.2.1			
▼ D3.1			
D3.1.5			■
D3.1.4	■	■	■
D3.1.3		■	■
D3.1.2	■	■	■
D3.1.1		■	■

Imatge 5. Visualitzador de la matriu de codis per a Desenvolupament de l’activitat (D3).

La imatge 5 representa el Visualitzador de la matriu de codis per a la variable: *Desenvolupament de l’activitat* on es pot consultar el tipus d’agent que ha participat en cadascun dels diferents codis. També permet identificar la major o menor quantitat de codis en què s’ha expressat cada persona entrevistada. Així podem veure en aquesta imatge que el professorat tutor universitari ha expressat idees sobre 4 codis, el professorat tutor del centre ho ha fet sobre 7 codis i l’alumnat sobre 8 codis.

7.3.2.2. Variable Compromís (D4) de la dimensió Coordinació de les pràctiques.

La variable compromís pretén valorar el nivell de compromís dels agents implicats en el Pràcticum.

Indicador (D4.1): Grau de compromís dels agents.

De les 30 codificacions obtingudes, 22 estan totalment d'acord amb l'existència d'un alt compromís, 5 comenten que en ocasions han viscut situacions de falta de responsabilitat i 3 consideren que no hi ha compromís (imatge 4).

Malgrat que alguns participants com a professorat tutor dels centres destaca que en alguna ocasió han rebut la presència d'alumnat que no ha estat responsable en el seu període pràctic, la gran majoria dels participants confirmen que el grau de compromís dels agents que entren a formar part de l'assignatura és òptim.

D'altra banda, l'alumnat destaca el bon compromís dels agents: "...*El grau de compromís dels agents és bastant alt...*" (CP_2_A1). De la mateixa manera, el professorat tutor acadèmic i dels centres externs manifesta la mateixa percepció "...*Normalment és bo, encara que a vegades ens hem trobat que algun alumnat no s'ha responsabilitzat del seu període pràctic...*" (CP_4_PTC2), "...*Considero que el grau de compromís dels tres agents que entren a formar part de les assignatures de les pràctiques és molt positiu i òptim...*" (PTU2).

Indicador (D4.2): La formació del professorat tutor del centre.

De les 32 codificacions obtingudes, 21 manifesten la manca de formació del professorat tutor dels centres i 11 consideren que és òptima (imatge 4).

La formació del professorat tutor del centre té mancances en moltes ocasions.

D'altra banda, l'alumnat considera que el professorat tutor dels centres agrupa mentors que els acompanyen en el seguiment dels diferents casos clínics que se'ls hi presenta segons el moment assistencial "...*Manca formació específica, ells no es formen per ensenyar. El que fan és acompanyar-nos en el transcurs de les pràctiques i ensenyar-nos com treballen i tracten els casos clínics que se'ls presenta, els acompanyem en les tasques que el professorat tutor ens deriva a la nostra responsabilitat...*" (CP_4_A1).

En canvi, per part del professorat tutor universitari i dels centres consideren que la seva formació està actualitzada en referència a la formació específica en fisioteràpia de les diferents especialitats que tracten, però d'altra banda manifesten la mancança en formació específica d'ensenyament "...*Els professionals estem actualitzats, constantment fem formació però manca formació específica per facilitar l'assoliment de l'aprenentatge...*" (CP_4_PTC2), "...*en moltes ocasions la formació específica del professorat tutor del centre no és l'adequada, pot ser que a un nivell específic formatiu d'especialitats de fisioteràpia ho sigui, però d'altres no s'actualitzen i a més s'han detectat mancances*

de formació específica pel que fa a la metodologia, Aquesta manca formativa, s'ha detectat en el professorat tutor del centre com en el professorat tutor universitari..." (PTU2).

Indicador (D4.3): Grau de compromís/participació d'altres agents.

De les 28 codificacions obtingudes, 16 consideren que hi ha compromís i 12 consideren nul·la la seva existència (imatge 4).

Contràriament a l'opinió sobre el grau de compromís dels agents implicats en les assignatures del Pràcticum, els participants consideren que hi ha una gran mancança en el grau de compromís dels professors externs a l'assignatura.

L'alumnat considera que manca implicació del professorat teòrics "*...Considero que hi ha mancances. Els professors teòrics de la Universitat, fa referència a les classes, però podria fer encara molt més...*" (CP_2_A1).

D'altra banda, el professorat tutor considera que hi ha una manca de col·laboració "*...No en tinc constància en altres especialitats, però concretament en l'especialitat de pediatria, mantinc un contacte directe amb la professora especialista de la Universitat perquè mantenim una col·laboració estreta en altres projectes...*" (EEE_4_PTC1). Arriben a comentar, que en el cas que existeixi, és negativa "*...Sí, però en negatiu. En moltes ocasions opinen sobre els centres de pràctiques, sobre la seva organització i metodologia de treball sense tenir-ne una informació concreta...*" (PTU1).

A la imatge 6 Visualitzador de la matriu de codis per a Compromís (D4) on els participants han valorat com a òptim el nivell de compromís dels agents de les pràctiques (D4.1), han estat les respostes de l'alumnat el que han considerat que en ocasions no és l'adequada. De la mateixa manera, cal destacar que tots tres agents han considerat que hi ha implicació per part d'altres professors externs (D4.3) però han manifestat que en ocasions aquesta implicació no és l'adequada i no afavoreix el desenvolupament òptim de l'assignatura.

Sistema de códigos	PTU	PTC	A
▼ D4			
▼ D4.3			
D4.3.1	■	■	■
D4.3.2	■	■	■
▼ D4.2			
D4.2.2	■	■	■
D4.2.1		■	■
▼ D4.1			
D4.1.3			■
D4.1.2	■	■	■
D4.1.1		■	■

Imatge 6. Visualitzador de la matriu de codis per a Compromís (D4).

La imatge 6 representa el Visualitzador de la matriu de codis per a la variable: *Compromís* on es pot consultar el tipus d'agent que ha participat en cadascun dels diferents codis. També permet identificar la major o menor quantitat de codis en què s'ha expressat cada entrevistat. Així podem veure en aquesta imatge que el professorat tutor universitari ha expressat idees sobre 4 codis, el professorat tutor del centre ho ha fet sobre 6 codis i l'alumnat, sobre 7 codis.

7.3.2.3. Variable Temps (D5) de la dimensió Coordinació de les pràctiques.

La variable pretén definir la temporització en el transcurs de les pràctiques.

Indicador (D5.1): Duració de les pràctiques.

De les 33 codificacions obtingudes, 9 consideren adequada la durada de les pràctiques, 23 incrementarien la durada del període pràctic i 1 opina que la durada va relacionada segons el curs que fan (imatge 4).

En referència a la durada de les pràctiques, els participants estan d'acord amb les cinc setmanes que es fan, però indiquen que ampliarien les hores presencials en els centres externs “...Sí, hi estic d'acord, però seria interessant poder augmentar les durades dels pràcticums per poder veure més casos clínics. Normalment quan ja estàs habituat a la metodologia i logística del centre és quan el període ha

finalitzat...” (CP_4_A1), “...*Les estades haurien de ser més llargues. A quart curs haurien de ser com a medicina, residències...*” (CP_4_PTC1).

En referència als centres corresponents a 2n curs consideren que la durada és òptima tant per part de l'alumnat com per part del professorat tutor dels centres. En canvi, el professorat tutor universitari considera que incrementar el nombre d'hores pràctiques seria molt beneficiós tant per assolir coneixements com per gestionar la problemàtica existent en les homologacions dels títols de l'alumnat estranger “...*No, hi dedicaria molt més temps. Això facilitaria l'adquisició de coneixements i la problemàtica existent en les homologacions de la titulació de l'alumnat francès amb el Ministeri d'Educació quan tramiten el títol per tornar al seu país d'origen...*” (PTU1).

A la imatge 7 Visualitzador de la matriu de codis per a Temps (D5) cal destacar que cap dels participants ha mostrat el seu desacord en la durada de les pràctiques i argumenta que, en el cas, de modificar el període, augmentaria el nombre d'hores presencials en el centre extern.

Sistema de códigos	PTU	PTC	A
▼ D5			
▼ D5.1			
D5.1.4			■
D5.1.3			
D5.1.2	■	■	■
D5.1.1		■	■

Imatge 7. Visualitzador de la matriu de codis per a Temps (D5).

La imatge 7 representa el Visualitzador de la matriu de codis per a la variable: *Temps* on es pot consultar el tipus d'agent que ha participat en cadascun dels diferents codis. També permet identificar la major o menor quantitat de codis en què s'ha expressat cada entrevistat. Així doncs, en aquesta imatge que el professorat tutor universitari ha expressat idees sobre 1 codi, el professorat tutor del centre ho ha fet sobre 2 codis i l'alumnat sobre 3 codis.

7.3.2.4. Variable *Grau de satisfacció (D6) de la dimensió Coordinació de les pràctiques.*

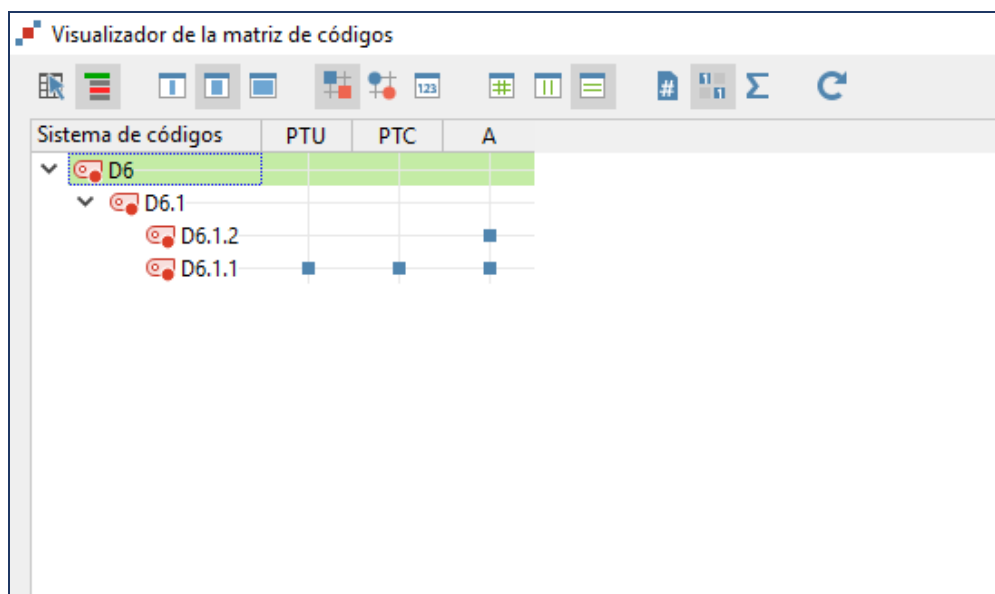
La variable pretén Reconèixer el grau de satisfacció general amb el desenvolupament de l'assignatura.

Indicador (D6.1): Grau de satisfació de l'alumnat en el desenvolupament de l'assignatura.

De les 25 codificacions obtingudes, 20 mostren satisfacció amb el desenvolupament de l'alumnat en l'estada i 5 consideren que és desfavorable (imatge 4).

El reconeixement del grau de satisfació en el desenvolupament de l'assignatura per part de l'alumnat és considerat majoritàriament com a satisfactori "...Considero que és totalment òptim..." (CP_4_A1), "...Normalment és satisfactori. Encara que en ocasions hem tingut algun cas del qual no hem quedat contents..." (CP_4_PTC1), "...Totalment satisfactori..." (PTU1).

A la imatge 8 Visualitzador de la matriu de codis per a Grau de satisfacció (D6) on els participants mostren estar satisfets amb el desenvolupament de l'alumnat només s'han recollit respostes de grau de satisfacció desfavorable dels participants com a alumnat.

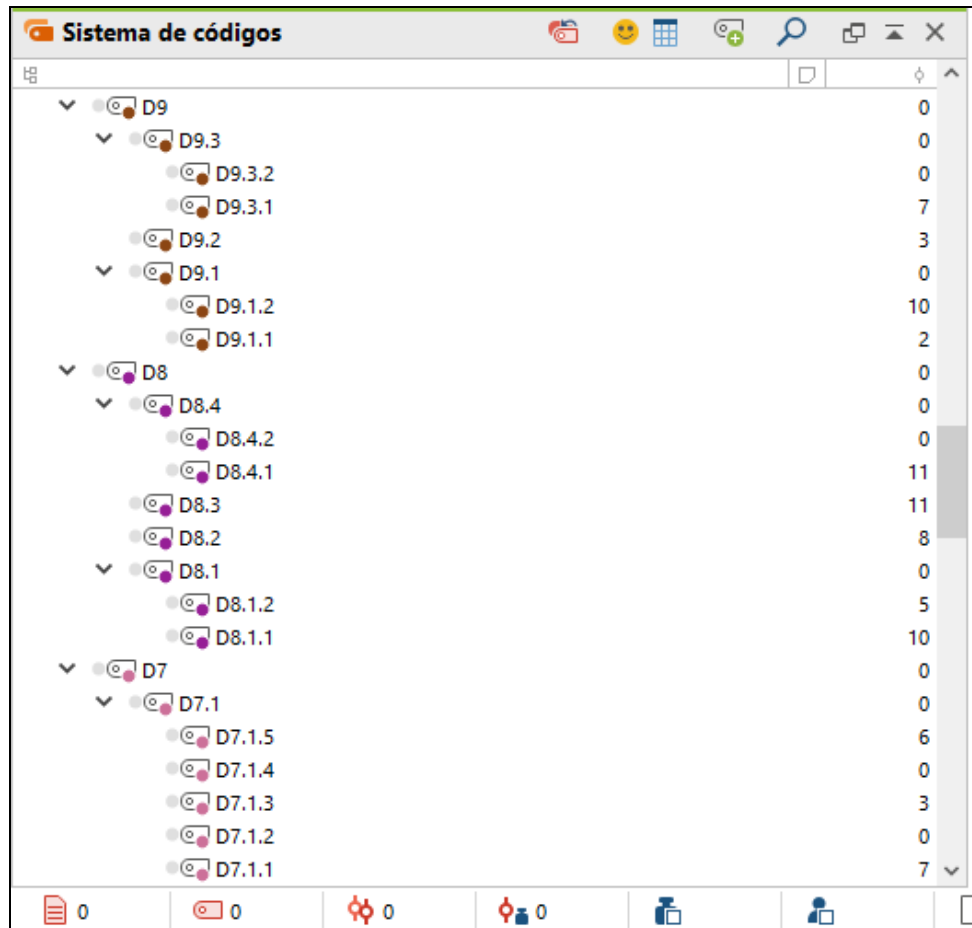

Imatge 8. Visualitzador de la matriu de codis per a Grau de satisfacció (D6).

La imatge 8 representa el Visualitzador de la matriu de codis per a la variable: *Grau de satisfacció* on es pot consultar el tipus d'agent que ha participat en cadascun dels diferents codis. La imatge identifica la major o menor quantitat de codis en què s'ha expressat cada entrevistat. Així, podem veure en aquesta imatge que el professorat tutor universitari ha expressat idees sobre 1 codi, el professorat tutor del centre ho ha fet sobre 1 codi i l'alumnat sobre 2 codis.

7.3.3. Sobre la dimensió *Assoliment de l'Aprenentatge*.

A la imatge 9 es pot consultar la freqüència de cadascuna de les codificacions per a la dimensió *Assoliment de l'aprenentatge* en les pràctiques.

Imatge 9. Codificacions resultants per a la dimensió Assoliment de l'Aprenentatge i freqüència.

Els codis més freqüents han estat D8.4.1 i D8.3 amb 11 codificacions respectivament, és a dir, els participants consideren que en el nivell de formació assolit en l'aprenentatge hi ha competències més difícils d'assolir i que d'altres no són avaluables en l'especialitat o la institució on es troba l'alumnat. Així mateix es considera que existeix una manca d'interacció entre els models pràctics i teòrics de l'aprenentatge.

A la figura 13 es pot observar, mitjançant l'eina visual de Max Mapes, segons la tipologia d'agents participants, la freqüència i codis co-ocurrents per a la dimensió *Assoliment de l'aprenentatge* de les pràctiques. Com s'hi observa, amb l'amplària de les línies dels codis dels diferents indicadors, la discrepància entre el professorat tutor és nul·la tal com es podrà veure en els resultats de les variables.

A mode d'exemple, podem veure que les respostes del professorat tutor del centre i del professorat tutor universitari coincideixen per al model de juxtaposició (D7.1.1) com a model d'aprenentatge més efectiu en la tutorització de pràctiques de l'alumnat.

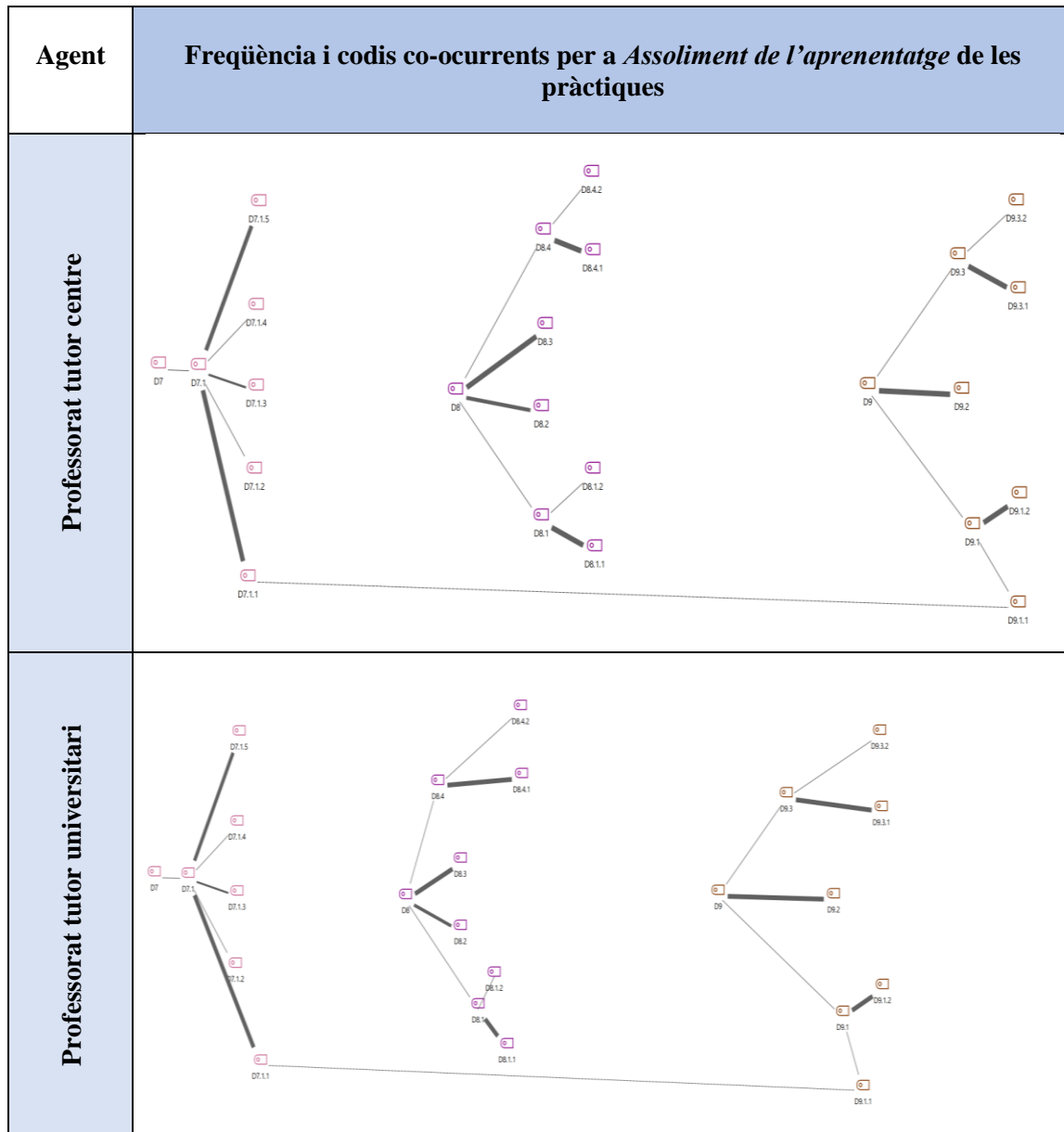

Figura 13. Freqüència i concurrència per a Assoliment de les pràctiques segons agent.

7.3.3.1. Variable *Models d'aprenentatge (D7)* de la dimensió *Assoliment de l'Aprenentatge*.

La variable pretén indicar el model d'aprenentatge seguit en el transcurs del període pràctic.

Indicador (D7.1): Model d'aprenentatge més efectiu.

De les 16 codificacions recollides, 7 coincideixen que és el mateix alumnat el que ha d'establir millores entre el currículum i la part pràctica del centre extern, 6 comenten que es van succeint situacions d'acció i reflexió i 3 consideren que realitzen un aprenentatge en situació, creant una interacció entre el context i el subjecte (imatge 9).

Les opinions dels participants coincideixen que el model d'aprenentatge més efectiu en la tutorització de l'alumnat és responsabilitzar-lo i que sigui ell mateix qui estableixi connexions entre el currículum de la titulació i el centre extern “...L'alumnat va assolint coneixements sobre les situacions que se'ls hi presenta i el que s'intenta és que puguin relacionar i establir connexions entre el currículum i el centre extern...” (CP_4_PTC2). Indiquen, amb les seves aportacions, la falta de coneixement per part del centre amb el currículum de la Universitat “...Jo crec que el model d'aprenentatge més efectiu és el protagonisme de l'alumnat, ja que, tal com he dit al principi, nosaltres no sabem quina teoria fan a la Universitat, és cosa de l'alumnat que relacioni els conceptes assolits teòrics amb la pràctica que rep aquí. És a dir, no hi ha un lligam, per part nostra, professional, sinó que és el mateix alumnat qui unirà els coneixements de la Universitat amb la pràctica...” (C_2_PTC1), “...nosaltres tenim un model i ell el que fan és agafar aquest model. Ella, per exemple, es va trobar amb un problema l'altre dia i a partir d'aquest problema ha fet una proposta que jo li he suggerit. És un treball conjunt, en equip, perquè totes les propostes i tots els coneixements sumen. És un acompanyament, nosaltres fem de mentors i el que fem és fer-los reflexionar. És una reflexió mútua perquè ells a vegades també m'ajuden a reflexionar a mi...” (EEE_4_PTC1).

Per part d'un membre del professorat tutor universitari, també indica aquesta falta de coneixement del currículum de la titulació en els centres externs “...Són ells els qui van intentant unir conceptes del currículum amb els del centre de pràctiques. Tenim el problema que li manca informació al professorat tutor dels centres i moltes vegades ells no han fet una determinada assignatura i fan pràctiques en un lloc concret, com passa amb l'assignatura de geriatria, que es cursa a tercer i les residències geriàtriques són ofertes a segon curs o que tenen coneixements només de traumatologia i van a un centre d'atenció primària i es troben amb patologies neurològiques i no saben tractar-les...” (PTU2).

A la imatge 10 del Visualitzador de la matriu de codis per a Models d'aprenentatge podem observar com el professorat tutor universitari considera que l'alumnat és l'encarregat d'establir connexions entre el currículum i el centre extern mentre que el professorat tutor del centre reconeix també altres models d'aprenentatge a l'hora de realitzar la tutorització de les pràctiques. Cal destacar que cap dels

participants no ha considerat el model d'aprenentatge experiencial de cercles progressius com un model d'aprenentatge instaurat. En aquest model, la pràctica d'inici, a la qual s'exposa l'alumnat, és precedida d'una reflexió que permet avançar cap a una pràctica més elaborada sobre la qual també es reflexiona i desenvolupa una pràctica més fonamentada i adaptada. Així mateix, cap participant tampoc no ha considerat que el model de *focus of concern*, sobre aportacions didàctiques destinades a la resolució de problemes pràctics importants que complementen a les metodologies de les sessions acadèmiques, fa adquirir coneixements i habilitats mitjançant la realització de diferents tasques en un entorn professionalitzador com el model utilitzat en els centres de pràctiques. Cal destacar que el model és molt utilitzat en professions sanitàries i resulta complementari amb l'aprenentatge teòric rebut a la institució acadèmica

Sistema de códigos	PTU	PTC	A
▼ D7			
▼ D7.1			
D7.1.5		■	
D7.1.4		■	
D7.1.3		■	
D7.1.2		■	
D7.1.1	■	■	

Imatge 10. Visualitzador de la matriu de codis per a Models d'aprenentatge (D7).

La imatge 10 representa el Visualitzador de la matriu de codis per a la variable: *Models d'aprenentatge* on es pot consultar el tipus d'agent que ha participat en cadascun dels diferents codis. També permet identificar la major o menor quantitat de codis en què s'ha expressat cada entrevistat. Així podem veure en aquesta imatge que el professorat tutor universitari ha expressat idees sobre 1 codi i el professorat tutor del centre sobre 3 codis.

7.3.3.2. Variable Nivell de formació assolit (D8) de la dimensió Assoliment de l'Aprenentatge.

La variable pretén determinar el nivell de formació assolit per l'alumnat.

Indicador (D8.1): Competències assolides en el Pràcticum (D8.1).

De les 15 codificacions recollides, 10 opinen que l'alumnat assoleix les competències del currículum de pràctiques però en canvi s'han recollit 5 codificacions considerant que són molt poques les competències assolides (imatge 9).

Tot i que la gran majoria de les competències recollides en la guia docent de l'assignatura són assolides per l'alumnat, fan referència al fet que no estan adequades per a qualsevol tipologia de centre “...la gran majoria, però depenent del servei que es trobin són més factibles les unes que les altres...” (CP_4_PTC1), consideren que són generalistes i existeix una manca d'especificació per a la tipologia de centre i per a les diferents especialitzacions de fisioteràpia “...considero que hi ha mancances, que en ocasions, tal com ells comenten alguna vegada que no són específiques a la tipologia del centre o a l'especialitat que estan realitzant...” (PTU2).

Indicador (D8.2): Competències més desenvolupades.

De les 8 codificacions recollides consideren que són coneixedors de les competències i que la competència de demostrar el coneixement dels mètodes és la més desenvolupada per l'alumnat (imatge 9).

Les competències que els participants professorat tutor han assenyalat com a més desenvolupades, tant per l'alumnat de segon curs com per l'alumnat de quart ha estat la competència E4 (demostrar el coneixement suficient dels mètodes, procediments i actuacions fisioterapèutiques encaminades a la realització d'activitats dirigides a la promoció i el manteniment de la salut) “...referent a les competències, les conec, perquè són els ítems que avaluen en l'informe final dels nois, consideraria que la més desenvolupada és demostrar el coneixement suficient dels mètodes, procediments i actuacions fisioterapèutiques encaminades a la realització d'activitats dirigides a la promoció i el manteniment de la salut...” (H_4_PTC1). Cal destacar que el professorat tutor dels centres torna a esmentar que l'avaluació està molt enfocada a patologies neuro-musculoesquelètiques “...la història és que estan molt enfocades a musculoesquelètics, però diguem-ne que això suggereix que cada vegada l'alumnat sigui més autònom a l'hora de fer les pràctiques...l'objectiu, que exigeixen les competències, és que al final puguin ser capaços d'assumir una part o totalment les competències en el seguiment del seu pacient...” (EEE_4_PTC2).

Indicador (D8.3): Competències més difícils d'assolir.

S'han recollit 11 codificacions sobre les competències més difícils a desenvolupar (imatge 9).

Les competències que els participants com a professorat tutor han assenyalat que són més difícils de desenvolupades, tant per l'alumnat de segon curs com per l'alumnat de quart ha estat la competència E9

(dissenyar el pla d'intervenció de fisioteràpia atenent criteris d'adequació, validesa i eficiència) “...valorar l'estat funcional del pacient considerant els aspectes psicosocials i també destacaria, però molt més insignificant, la competència de Dissenyar el pla d'intervenció de fisioteràpia atenent criteris d'adequació, validesa i eficiència...” (H_4_PTC2). El professorat tutor universitari no destaca cap competència com la més difícil d'assolir però fa referència que, a vegades, algunes no són avaluades pel professorat tutor perquè consideren o fan esment que no són avaluables en l'especialitat o institució que es troba l'alumnat “...no en puc destacar cap; en ocasions el professorat tutor de pràctiques no avaluen alguna de les competències perquè considera que no avalua en el servei que es troben...” (PTU2).

Indicador (D8.4): Existència d'interacció entre els models pràctics i teòrics de l'aprenentatge.

S'han recollit 11 codificacions sobre la connexió entre els models pràctics i els models teòrics en l'aprenentatge (imatge 9).

Tant els participants professorat tutor dels centres “...No, en moltes ocasions no han realitzat a la Universitat la teoria dels casos clínics que han de tractar i això els provoca un endarreriment en l'aprenentatge...” (CP_4_PTC1), com el professorat tutor universitari “...No, hi ha una gran mancança en la connexió entre els coneixements adquirits a totes dues institucions...” (PTU2) consideren que hi ha una manca d'interacció entre els models pràctics i els models teòrics en l'aprenentatge

A la imatge 11 Visualitzador de la matriu de codis per a *Nivell de formació assolit* (D8) s'observa que tant el professorat tutor universitari com el del centre coincideixen afirmativament de manera igual en les respostes atorgades i que cap d'ells no ha donat cap resposta afirmativa en relació amb l'existència d'interaccions entre els models pràctics i teòrics en l'aprenentatge (D8.4.2).

Sistema de códigos	PTU	PTC	A
▼ D8			
▼ D8.4			
D8.4.2			
D8.4.1	■	■	
D8.3	■	■	
D8.2		■	
▼ D8.1			
D8.1.2		■	
D8.1.1	■	■	

Imatge 11. Visualitzador de la matriu de codis per a Nivell de formació assolit (D8).

La imatge 11 representa el Visualitzador de la matriu de codis per a la variable: *Nivell de formació assolit /competències* on es pot consultar el tipus d'agent que ha participat en cadascun dels diferents codis. També permet identificar la major o menor quantitat de codis en què s'ha expressat cada entrevistat. Així podem veure en aquesta imatge que el professorat tutor universitari ha expressat idees sobre 3 codis i que el professorat tutor del centre ho ha fet sobre 5 codis.

7.3.3.3. Variable Preparació inicial (D9) de la dimensió Assoliment de l'Aprenentatge.

La variable pretén definir el nivell de coneixements previs de l'alumnat a l'inici de l'assignatura.

Indicador (D9.1): Coneixements previs de l'alumnat a l'inici de les pràctiques.

S'han recollit 12 codificacions, de les quals 10 han considerat que en ocasions hi ha mancances en els coneixements previs en l'inici de les pràctiques (imatge 9).

Els participants consideren que no existeix una connexió entre els coneixements assolits prèviament a l'inici de les pràctiques i els casos clínics tractats en els centres de pràctiques. “...No, en ocasions no han realitzat la teoria dels casos clínics que es presenten en els diferents tractaments que han de fer...” (CP_4_PTC1), i que, de vegades, es troben mancances en el seguiment de les pràctiques escollides per la falta de coneixements assolits anteriorment a la Universitat “...Respecte a la preparació de l'alumnat, en ocasions, no s'ha fet la teoria dels casos clínics concret; per tant, considero que hi ha mancances en el nivell de coneixements previs ...” (PTU2).

Indicador (D9.2): Mancances de coneixements previs a l'assignatura.

S'han recollit 3 codificacions sobre les mancances dels coneixements previs a l'assignatura (imatge 9).

Es considera que els coneixements adquirits en els centres de pràctiques han d'anar en relació amb els coneixements previs assolits anteriorment a la Universitat “...Respecte a la preparació de l'alumnat, de vegades, no s'ha realitzat la teoria dels casos clínics concrets; per tant, considero que en el nivell de coneixements previs hi ha mancances...” (PTU2) i també incideixen en la necessitat d'augment de les hores de pràctiques de l'assignatura “...Trobo a faltar que la durada de les pràctiques sigui superior i que la connexió entre els coneixements pràctics i teòrics la faci el professorat tutor dels centres. No hauria de ser l'alumnat qui van intentant fer una relació entre el currículum i els coneixements adquirits en el centre extern. Existeix una manca de formació perquè moltes vegades ells no han fet geriatría i estan en un centre geriàtric o tan sols s'han format en traumatologia i van a un cap i es troben casos neurològics i no saben tractar-los...” (PTU2).

Indicador (9.3): Predisposició de l'alumnat vers la seva estada.

De les 7 codificacions recollides consideren que la predisposició de l'alumnat és d'aprendre en el seu període pràctic (imatge 9).

Pel que fa a la predisposició de l'alumnat en l'estada pràctica de l'assignatura es considera molt positiva i cal ressaltar l'interès com una de les principals qualitats de l'alumnat “...Predisposició d'aprendre nous coneixements. Normalment l'interès és una qualitat molt positiva...”(CP_4_PTC1) i les ganes de cursar l'assignatura “...La predisposició és bona, tenen bona actitud perquè ells tenen ganes de fer pràctiques...” (PTU1).

A la imatge 12 Visualitzador de la matriu de codis per a *Preparació inicial* (D9) podem observar que tant el professorat tutor universitari com el del centre coincideixen en l'opinió de l'existència de mancances en els coneixements previs a l'inici de les pràctiques (D9.1.2) però cal destacar que cap d'ells no considera que hi hagi un manca d'interès de l'alumnat vers la seva estada (D9.3.2) i hi ha una òptima predisposició d'aprendre (D9.3.1).

Sistema de códigos	PTU	PTC	A
▼ D9			
▼ D9.3			
D9.3.2			
D9.3.1	■	■	
D9.2	■	■	
▼ D9.1			
D9.1.2	■	■	
D9.1.1		■	

Imatge 12. Visualitzador de la matriu de codis per a Preparació inicial (D9).

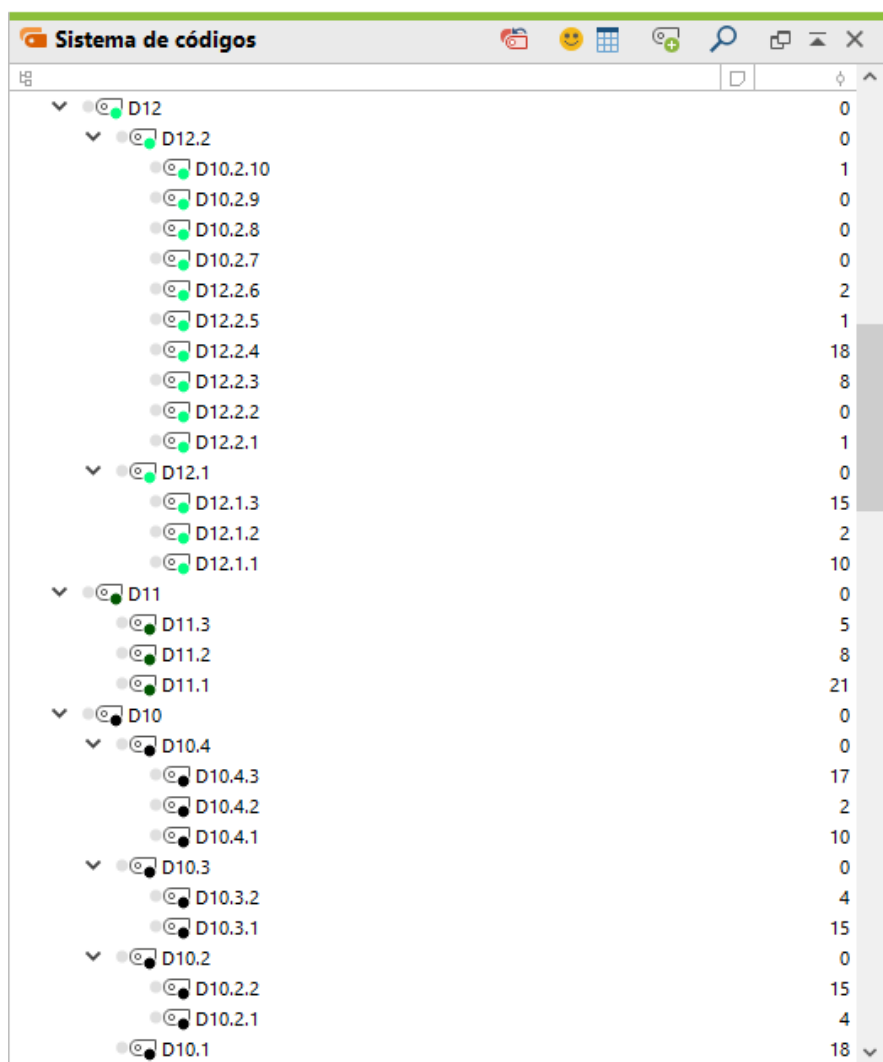
La imatge 12 representa el Visualitzador de la matriu de codis per a la variable: *Preparació inicial* on es pot consultar el tipus d'agent que ha participat en cadascun dels diferents codis. També permet identificar la major o menor quantitat de codis en què s'ha expressat cada entrevistat. Així podem veure en aquesta imatge que el professorat tutor universitari ha expressat idees sobre 3 codis i el professorat tutor del centre, sobre 4 codis.

El professorat tutor considera que hi ha una manca d'interacció entre els models pràctics i els models teòrics en l'aprenentatge i comenta la inexistència de connexió entre els coneixements assolits prèviament a l'inici de les pràctiques i els casos clínics tractats en els centres de pràctiques.

Es considera que els coneixements adquirits en els centres de pràctiques han d'anar en relació amb els coneixements previs assolits anteriorment a la Universitat tenint en compte l'existència de mancances, per part de l'alumnat, en els coneixements previs a l'inici de les pràctiques però cal destacar que la predisposició en l'estada pràctica de l'assignatura es considera molt positiva i es ressalta l'interès com una de les principals qualitats de l'alumnat. També es considera que caldria incrementar el nombre de les hores de pràctiques de l'assignatura.

7.3.4. Sobre la dimensió *Avaluació de les pràctiques*.

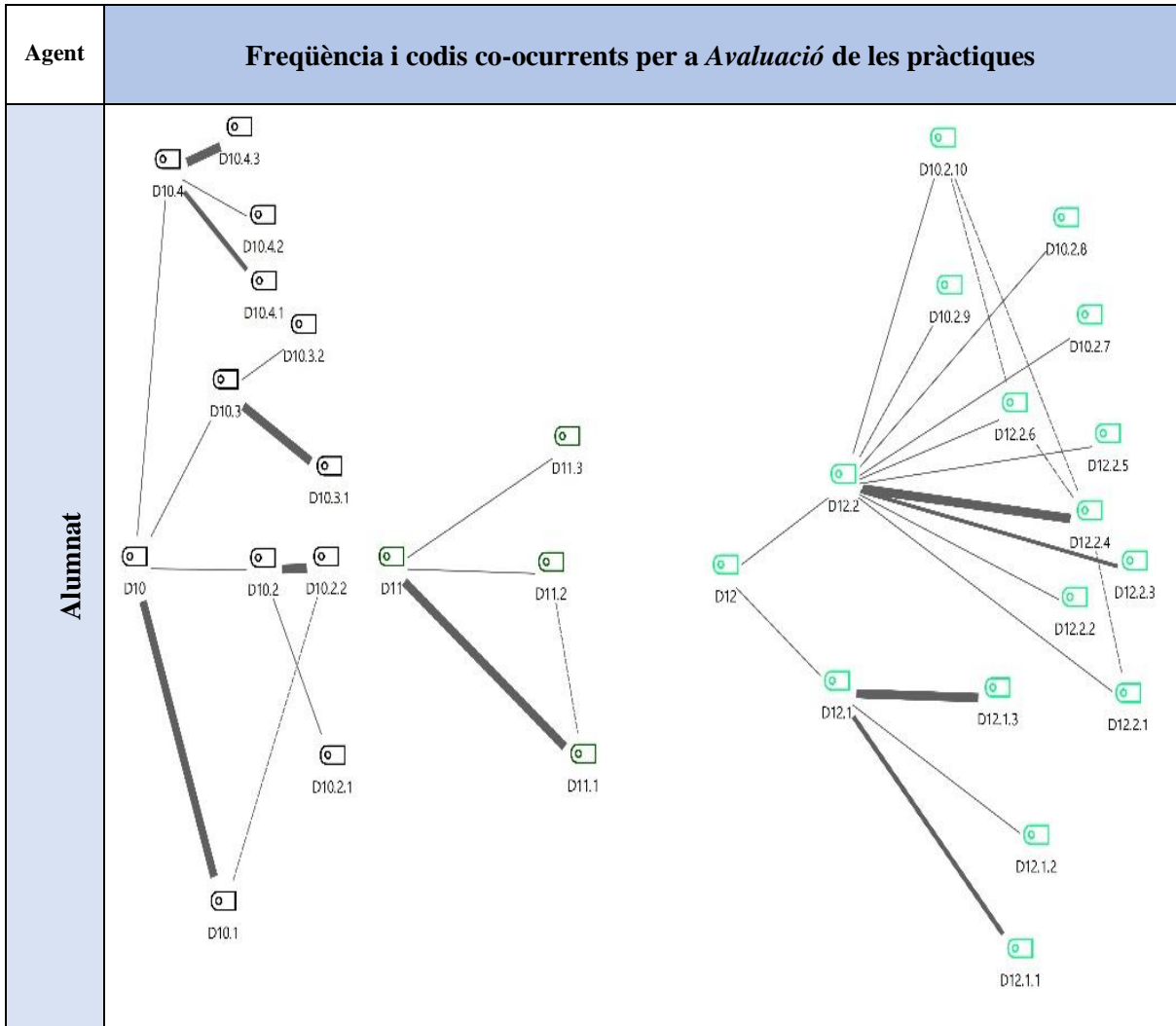
Després de la codificació resultant explicada anteriorment per a cadascuna de les dimensions i variables. A la imatge 13 es pot consultar la freqüència de cadascuna de les codificacions per a la dimensió *Avaluació de les pràctiques*.

Imatge 13. Codificacions resultants per a la dimensió Avaluació i freqüència.

Els codis més freqüents han estat D11.1; és a dir, els participants consideren que la modalitat avaluativa utilitzada no hauria de ser individualitzada sinó conjunta.

A la figura 15 es pot observar, mitjançant l'eina visual de Max Mapes, segons tipologia d'agents participants, la freqüència i codis co-ocorrents per a la dimensió *Avaluació de les pràctiques*. Com s'observa, amb l'amplària de les línies, la discrepància entre l'alumnat, el professorat tutor del centre i el professorat universitari és nul·la, tal com es podrà veure en els resultats de les variables. Com a exemple, podem observar que les respostes del professorat tutor del centre i del professorat tutor universitari coincideixen per a D12.2.4 considerant que les habilitats comunicatives poden influir en l'avaluació de les competències.

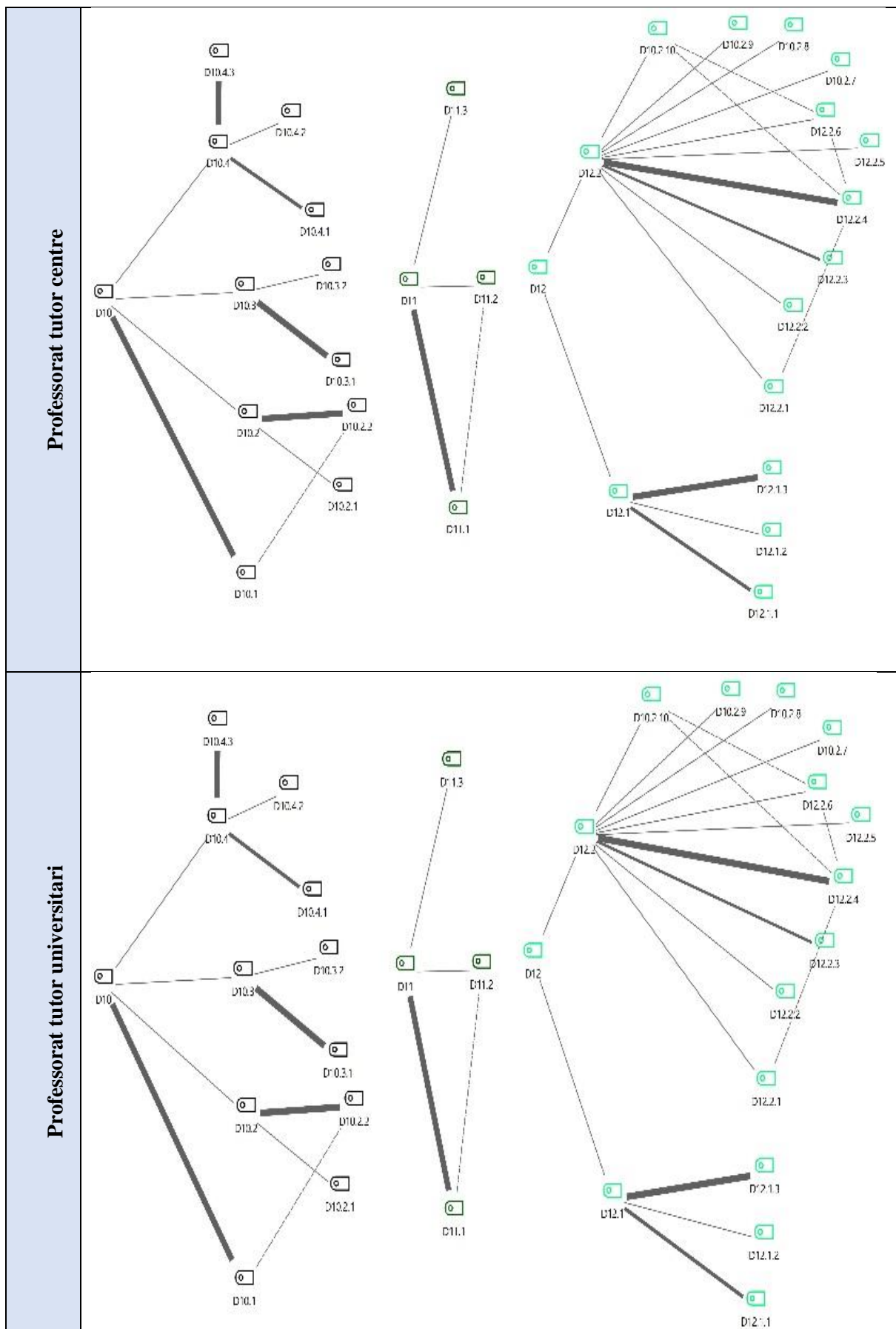

Figura 15. Frequència i concurrència per a *Avaluació de les pràctiques segons agent*.

7.3.4.1. Variable Modalitat/ Forma avaluativa (D10) de la dimensió Avaluació.

La variable pretén identificar els criteris avaluatius.

Indicador (D10.1): Realització de l'avaluació. S'han recollit 18 codificacions en relació a la realització de l'avaluació (imatge 13).

Els participants com a professorat tutor són coneixedors de com es fa l'avaluació, "...Sí, sóc coneixedor..." (EEE_4_TC1), "...La conec perfectament..."(PTU2).

Però, en el cas, de l'alumnat, mostra el seu descontentament tot manifestant la importància de la part avaluativa pràctica, al costat del professorat tutor extern, sobre la part documental de l'assignatura. Consideren la memòria con un document ambigu comparat amb el document de seguiment del cas clínic de les pràctiques. D'aquesta manera, l'alumnat afirma: "...Trobo bé l'avaluació. Considera que la part més important l'avaluï el professorat tutor de les pràctiques perquè és qui veu el que fas i, referent a la part documental, considero que a la del semestre passat, la memòria de les pràctiques no és tan específica com el seguiment del cas clínic, cosa que et fa replantejar més la teva actuació en el tractament de fisioteràpia..." (C2_A_1), "...Sóc coneixedor de l'avaluació, però a la del primer semestre considero que se li va donar molta importància a la memòria, i per ser una memòria que realment és un resum que fas sobre el que has fet, considero que la puntuació era massa alta. No pot ser, que tu hagis fet un mes i pico de pràctiques al centre i la memòria és un resum que realitzes i pot estar més o menys encertat de la teva estada i és una mica subjectiu perquè a vegades no s'adapten les preguntes de la memòria amb el que tu has viscut. Hi haurà persones que podran contestar a les preguntes de la memòria resumint tot el que has fet però hi ha persones que no els hi consten preguntes que no haurien de reflectir a la memòria. Hauria de ser més oberta..." (CP_2_A2).

Indicador (D10.2): Ítems avaluable. Dels 19 codis recollits, 15 han mostrat ser coneixedors i tan sols 4 manifesten que la desconeixen, cosa que coincideix amb participants alumnat (imatge 13).

D'altra banda, els agents coneixen que els ítems que s'avaluen corresponen a les competències recollides a les guies docents de les assignatures dels sis Pràcticums que es fan a la titulació. "... Les competències de les assignatures de les guies docents adquirides en l'estada pràctica, actituds, habilitats.." (CP_4_A1), "...Les competències de les guies docents..." (EEE_4_PTC1), "...Les competències de les guies docents..."(TU2).

Indicador (D10.3): Resultats avaluatius.

Dels 19 codis recollits (imatge 13), 15 mostren satisfacció amb els resultats però dels 4 agents que hi mostren desacord, dos membres del professorat tutor universitari, coincideixen que els resultats avaluatius no es corresponen amb el coneixement de l'alumnat; els altres dos membres del professorat tutor dels centres manifesten el seu desacord a la falta de concordança d'alguns ítems avaluatius per a algunes de les especialitats o tipologies de centres i que estan més enfocats a patologies neuromusculoesquelètiques.

Els participants consideren que els resultats avaluatius són satisfactoris però amb resultats superiors a l'assoliment de l'alumnat i en moltes ocasions no es corresponen a la realitat del procés pràctic. "...Superiors en moltes ocasions" (H_4_PTC2), "...Els resultats no són adients, s'haurien de modificar coses per realitzar-la molt més diferent i poder solucionar el problema de resultats augmentats..." (PTU2).

El professorat tutor dels centres mostra el seu desacord que el document avaluatiu vagi enfocat a patologies traumàtiques i neuro-musculoesquelètiques i en cap cas a la resta d'especialitats com neurologia, pediatria, respiratori, aparell locomotor o esport "...no es corresponen els ítems avaluatius a algunes especialitats que es fan en els centres. Els ítems avaluatius estan fets per patologies neuromusculoesquelètiques i no hi estan recollits la resta d'especialitats de fisioteràpia com poden ser pediatria o neurologia..." (C_2_PTC1).

Indicador (D10.4): Tipus d'avaluació segons l'assoliment de competències del pràcticum.

Dels 29 codis recollits, 17 participants consideren que el *feedback* és el tipus d'avaluació més apropiat per l'assoliment de l'aprenentatge, 10 l'autoavaluació i 2 l'ús formatiu de l'avaluació sumativa (imatge 13).

L'estratègia d'avaluació per l'aprenentatge més considerada pels participants ha estat el *feedback*. L'alumnat considera que el *feedback* tant de professors com entre iguals és el recurs més apropiat per fer l'avaluació "...És indispensable poder crear un diàleg comentant els diferents ítems de l'avaluació..." (CP_4_A1).

El professorat tutor considera que l'autoavaluació és una modalitat molt important però és difícil que es compleixin les condicions perquè es propiciï, la consciència del valor d'autoavaluació, l'accés als criteris i la concreció de la tasca a desenvolupar són criteris essencials per a una bona avaluació "...és molt important l'autoavaluació però és molt difícil portar-la a terme. El nostre alumnat fa una autoavaluació valorada amb un 1 per cent de l'assignatura, el valor atorgat a

aquesta part avaluativa és molt baix perquè els resultats són de deu, ells no fan cap autoanàlisi de l'assoliment de les seves competències...” (PTU2).

A la imatge 14 Visualitzador de la matriu de codis per a la Modalitat/Forma avaluativa (D10) on els participants mostren identificar els criteris avaluatius. Cal destacar que ha estat l'alumnat qui mostra desconeixement en els criteris avaluatius (D10.2.1); de la mateixa forma, cal assenyalar que la resultant de modalitat avaluativa de *feedback* (D10.4.3) ha estat una consideració del professorat tutor extern sent l'avaluació formativa la millor opció d'avaluació segons el professorat tutor universitari (D10.4.2).

Sistema de códigos	PTU	PTC	A
▼ D10			
▼ D10.4			
D10.4.3		■	■
D10.4.2	■		■
D10.4.1		■	■
▼ D10.3			
D10.3.2	■	■	■
D10.3.1	■	■	■
▼ D10.2			
D10.2.2	■	■	■
D10.2.1			■
D10.1		■	■

Imatge 14. Visualitzador de la matriu per a Modalitat / Forma avaluativa (D10).

La imatge 14 representa el Visualitzador de la matriu de codis per a la variable: *Modalitat/Forma avaluativa* on es pot consultar el tipus d'agent que ha participat en cadascun dels diferents codis. També permet identificar la major o menor quantitat de codis en què s'ha expressat cada entrevistat. Així podem veure en aquesta imatge que el professorat tutor universitari ha expressat idees sobre 4 codis, el professorat tutor del centre ho ha fet sobre 6 codis i l'alumnat sobre 8 codis.

7.3.4.2. Variable Responsables/Agents evaluadors (D11) de la dimensió Avaluació.

La variable pretén enumerar els agents avaluatius i la modalitat avaluativa utilitzada.

Indicador (D11.1): Tipus d'avaluació segons els agents responsables/Agents avaluadors, indicador (D11.2): Avaluació adequada i indicador (D11.3): Competències més humanitzades. Dels 34 codis recollits, 21 han manifestat que ha de ser una avaluació conjunta, 8 consideren que l'avaluació actual és l'adequada i 5 manifesten el seu desacord amb la part documental (imatge 13).

De cara a manifestar el tipus d'avaluació segons els agents (D11.1), es valora l'adequació del sistema (D11.2) i es demana l'opinió dels participants sobre si afegirien algun criteri a l'avaluació de l'alumnat (D11.3). S'han recollit 34 codificacions per part dels participants, les quals manifesten que l'avaluació conjunta seria la més propícia per poder avaluar les competències de les pràctiques “...*Hauria de ser conjunta, valorant cadascuna de la relació d'activitats dirigides a la promoció i manteniment de la salut, com les pautes de prevenció, els tractaments grupals, les pautes de prevenció i les recomanacions que es fan als pacients en el període pràctic...*” (CP_4_A1), considerant que el sistema actual no és l'idoni i fent esment a la memòria de la part documental de l'assignatura com no propícia en comparativa al seguiment del pacient “...*Hi afegiria la modificació de la part documental que he comentat abans, suprimiria la memòria i la substituiria per un cas clínic...*” (CP_2_A2), “...*La part documental no és l'adequada. Tal com he dit abans, em sembla més adient fer un seguiment del pacient que la memòria...*” (CP_2_A2).

A la imatge 15 Visualitzador de la matriu de codis per a *Responsables/Agents avaluadors* (D11) es pot observar com tots tres participants han coincidit i han donat resposta manifestant que l'avaluació conjunta és la més propícia per a poder avaluar les competències de les pràctiques.

Sistema de códigos	PTU	PTC	A
▼ D11	■		
D11.3		■	■
D11.2			■
D11.1	■	■	■

Imatge 15. Visualitzador de la matriu de codis per a Responsables / Agents avaluadors (D11).

La imatge 15 representa el Visualitzador de la matriu de codis per a la variable: *Responsables / Agents avaluadors* on es pot consultar el tipus d'agent que ha participat en cadascun dels diferents codis. També permet identificar la major o menor quantitat de codis en què s'ha expressat cada entrevistat. Així, en aquesta imatge podem veure que el professorat tutor universitari ha expressat idees sobre 1 codi, el professorat tutor del centre ho ha fet sobre 2 codis i l'alumnat sobre 3 codis.

7.3.4.3. Variable Avaluació de competències humanes (D12) de la dimensió Avaluació.

La variable pretén valorar l'avaluació de les competències humanes en el transcurs de l'assignatura.

Indicador (D12.1): Fonamentació de l'avaluació.

De les 27 codificacions que s'han recollit en referència a la modalitat de com estar ha d'estar basada l'avaluació, 15 han destacat les competències més humanitzades, però cal destacar que 10 agents incideixen en la gran importància de fonamentar-se en els objectius d'aprenentatge i 2 en les competències del currículum (imatge 13).

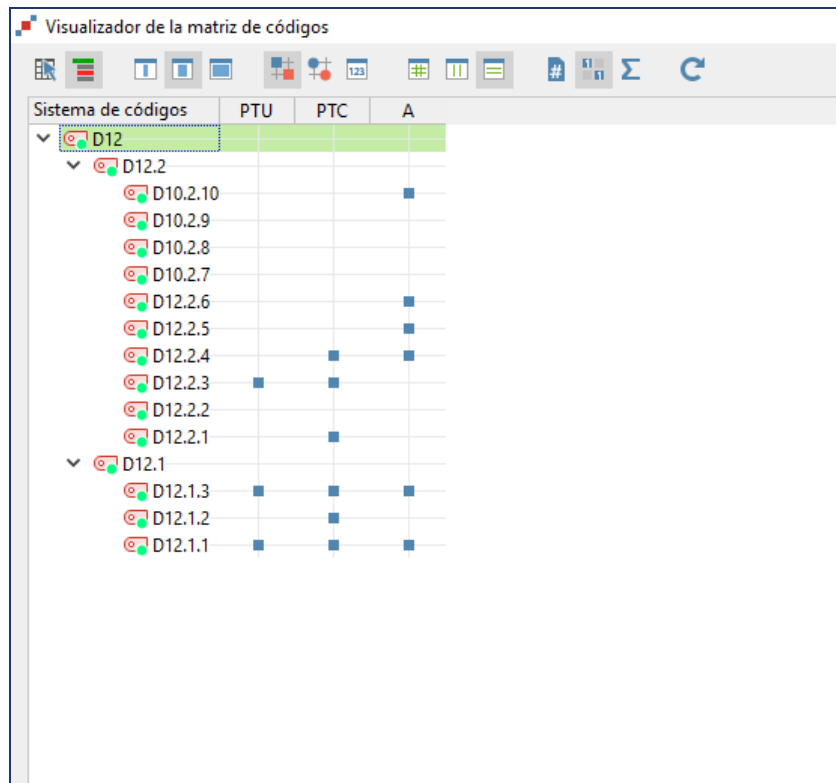
Els agents consideren que l'avaluació del Pràcticum ha de ser una valoració del procés pràctic incloent-hi competències més humanitzades i ètiques “...sobretot en competències més humanitzades que puguin valorar aspectes de l'alumnat que avui en dia no es tenen en compte...” (H_4_PTC2), “...considero que molts docents del professorat tutor ja tenen en compte les competències més humanitzades i que l'interès que posen el reflecteixen a l'hora de posar les notes...” (CP_4_A1).

Indicador (D12.2): Factors personals influents en l'avaluació.

S'han recollit 18 codificacions per habilitats comunicatives, 8 per responsabilitats, 1 per l'edat de l'alumnat, 1 per l'interès, 2 per motivació i 1 per tolerància (imatge 13).

Sobre la influència dels resultats destaquen que aspectes com la responsabilitats, interès, tolerància i motivació són factors a tenir en compte en aquesta avaluació “... *Les habilitats comunicatives de l'alumnat i les seves destreses poden influir en aquest procés...*” (H_4_PTC2), i que factors personals, com les habilitats comunicatives poden influir en els resultats de l'assignatura “... *Encara que és veritat, que algun d'ells, tenen en compte només els aspectes de coneixement, s'hauria de considerar que les habilitats comunicatives podran influir directament a l'hora dels resultats avaluatius...*” (PTU1), “...*haurien d'estar enfocades en competències més humanitzades. Realment amb les avaluacions de les competències actuals no es corresponen els coneixements teòrics assolits amb les patologies que poden arribar a veure. Quan vénen han fet traumatologia però si tenim pacients neurològics no saben com tractar-los...En la valoració de qualsevol procés hi podran influir les habilitats comunicatives*” (C_2_PTC1).

A la imatge 16 Visualitzador de la matriu de codis per a Avaluació de competències humanes (D12) on els participants han coincidit a considerar que l'avaluació ha d'estar enfocada en la valoració de competències més humanitzades (D12.1.3), cal destacar que els factors personals com l'edat (D12.2.1), la situació laboral (D12.2.2), les habilitats reflexives (D12.2.7), la capacitat autocrítica (D12.2.8) o la tolerància (D12.2.9) no han estat destacades com a factors personals que poden influir, sent les habilitats comunicatives (D12.2.4) l'opció més valorada.

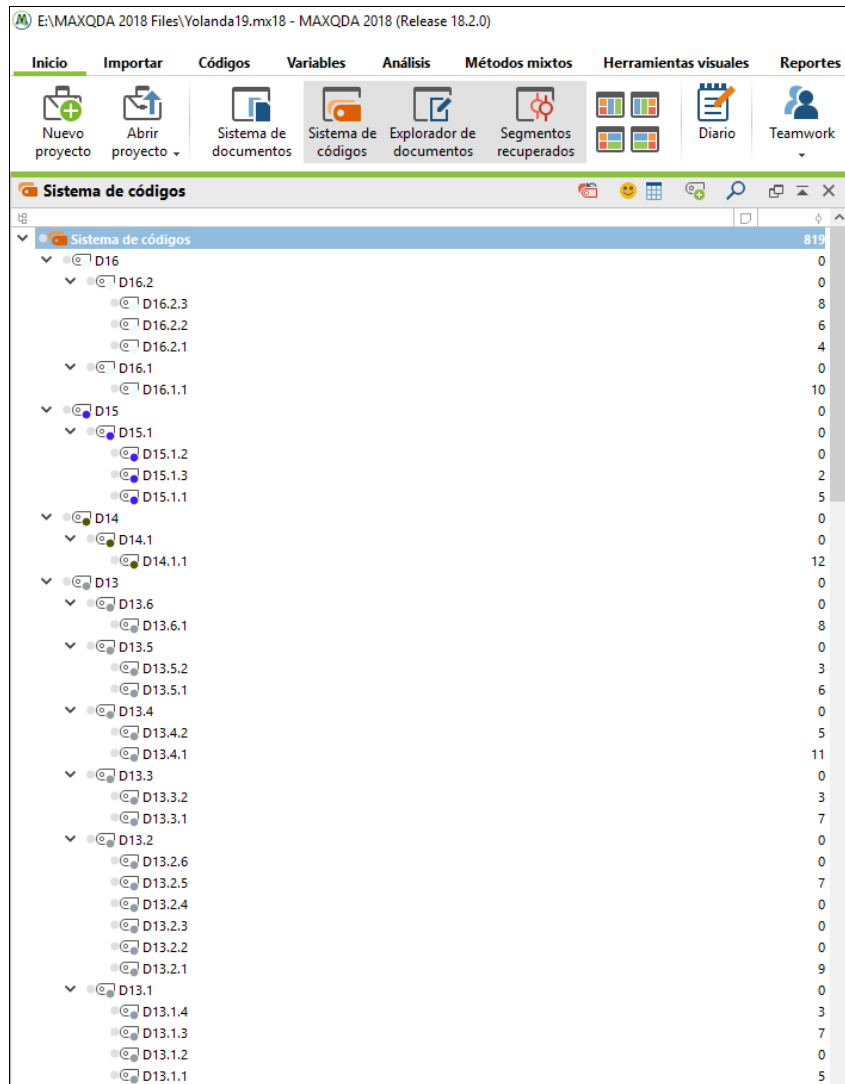

Imatge 16. Visualitzador de la matriu de codis per a Avaluació de competències humanes (D12).

La imatge 16 representa el Visualitzador de la matriu de codis per a la variable: *Avaluació de competències humanes* on es pot consultar el tipus d'agent que ha participat en cadascun dels diferents codis. També permet identificar la major o menor quantitat de codis en què s'ha expressat cada entrevistat. Així podem veure en aquesta imatge que el professorat tutor universitari ha expressat idees sobre 2 codis, el professorat tutor del centre ho ha fet sobre 6 codis i l'alumnat, sobre 6 codis.

7.3.5. Sobre la dimensió *Propostes de Millora*.

A la imatge 17 es pot consultar la freqüència de cadascuna de les codificacions per a la dimensió *Propostes de millora* en les pràctiques.

Imatge 17. Codificacions resultants per a la dimensió *Propostes de millora* i freqüència.

El codi més freqüent ha estat D14.1.1 amb 12 codificacions recollides, és a dir, els participants consideren que conèixer i integrar les tecnologies digitals en els tractaments pràctics amb els pacients pot millorar l'aprenentatge pràctic de l'alumnat. D'altra banda, D13.4.1 amb 11 codificacions ens indica que adequar les competències a l'àmbit de les pràctiques és la proposta de millora més acceptada.

A la figura 17 es pot consultar, mitjançant l'eina visual de Max Maps, segons tipologia d'agents participants, la freqüència i codis co-ocurrents per a la dimensió *Propostes de millora* de les pràctiques. Com s'observa, amb l'amplària de les línies dels codis dels diferents indicadors, la discrepància entre

el professorat tutor del centre i el professorat tutor universitari és nul·la tal i com es podrà veure en els resultats de les variables. Com a exemple, podem veure que les respostes del professorat tutor del centre i del professorat tutor universitari coincideixen per a D13.2.1 considerant que la millora a realitzar quant a les funcions del professorat tutor dels centres és la formació docent.

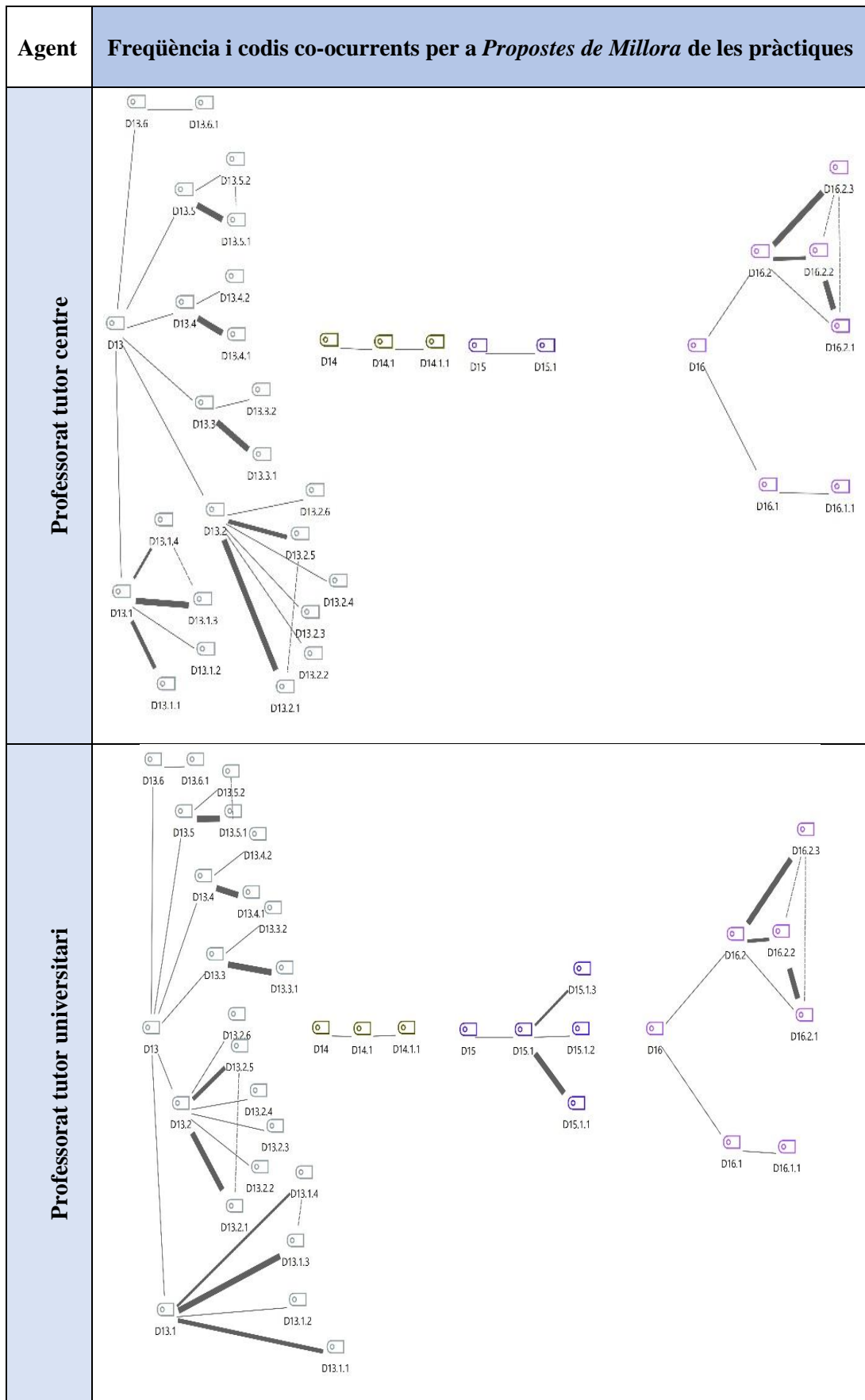

Figura 17. Freqüència i concurrència per a *Propostes de Millora* de les pràctiques segons agent.

7.3.5.1. Variable *Emprenedoria* (D13) de la dimensió *Propostes de Millora*.

La variable pretén visionar i detectar oportunitats per millorar les pràctiques externes.

Indicador (D13.1): Millores quant als centres externs de pràctiques.

S'han recollit 15 codificacions, de les quals 7 consideren la importància del major compromís amb la docència, 5 l'increment de les possibilitats formatives i 3 el reconeixement de la funció docent (imatge 17).

Els participants del professorat tutor comparteixen que la formació dels agents professionals en estratègies pedagògiques d'ensenyament per ser coneixedors de les diferents possibilitats de models d'aprenentatge de l'alumnat és una millora a realitzar respecte dels centres de pràctiques externs i que la responsabilitat en la tutorització de l'alumnat de pràctiques fan millorar les competències professionalitzadores del professorat tutor de pràctiques...*"...Una millora quant als centres de pràctiques externs seria realitzar un major compromís amb la docència amb formació d'estratègies pedagògiques d'ensenyament.. La tutorització de l'alumnat de pràctiques milloren les competències professionalitzadores de l'alumnat..."* (ML_2_PTC2). D'altra banda, fan esment a la gran importància en la millora de la formació específica del professorat tutor quant a tècniques específiques i la importància de col·laboració docent en el context universitari...*"...Major compromís amb la docència i sobretot el reconeixement de la funció docent. Al professorat tutor de les institucions externes de pràctiques se'ns reconeix com a professorat tutor , però no com a docents . Formació per part de la Universitat en tècniques específiques que podem proposar nosaltres i col·laboració docent amb l'alumnat en la Universitat per poder aclarir en un context universitari els casos clínics que es tracten a les institucions de pràctiques..."* (ML_2_PTC2).

Indicador (D13.2): Millores quant a les funcions del professorat tutor dels centres.

De les 16 codificacions recollides, 9 han considerat la millora en la formació docent com la més important i 7 la comunicació. (imatge 17).

Les millores que s'han de fer i que es consideren més necessàries, quant a les funcions del professorat tutor dels centres, han estat la capacitat i formació docent, així com la millora en la comunicació amb el professorat tutor de la Universitat *"...la comunicació principalment, així com la millora en la formació docent..."* (CE_4_PTC1).

Indicador (D13.3): Millores en quant a les funcions del professorat tutor universitari (D13.3).

De les 10 codificacions recollides, 7 han considerat el seguiment freqüent i 3 la realització d'una comunicació continuada. (imatge 17).

Les millores que cal dur a terme a realitzar, segons els participants quant al professorat tutor universitari, ha estat el seguiment freqüent en el centre extern i la necessitat que hi hagi una comunicació contínua amb el professorat tutor del centre "*...seguiment freqüent, una setmanal com a mínim, amb una comunicació contínua...*"(ML_2_PTC2), "*...considero que el seguiment que es fa és l'adequat, encara que incrementar el nombre de visites de supervisió en el període d'estada pràctic de l'alumnat milloraria la comunicació tant amb l'alumnat com amb el professorat tutor pràctic i amb tot l'equip de fisioteràpia del servei...*" (TU1).

Indicador (D13.4): Millores quant al desenvolupament (D13.4).

De les 16 codificacions recollides, 11 han considerat que cal adequar les competències a l'àmbit de les pràctiques i 5 que cal treballar les competències teòriques en concordança a les pràctiques (imatge 17).

Els participants opinen que la millora més necessària en quant al desenvolupament de l'assignatura del Pràcticum és adequar les competències del currículum a l'àmbit de les pràctiques, la qual cosa comportaria treballar les competències teòriques i adequar els instrument d'avaluació "... *Adequar les competències a l'àmbit de pràctiques treballant les competències teòriques en concordança a les pràctiques...*" (ML_2_PTC2)

Indicador (D13.5): Millores quant a la coordinació.

De les 9 codificacions recollides, 6 han considerat la coordinació continuada entre els agents i 3 la millora de la comunicació (imatge 17).

La millora més destacada pendent de fer quant a la coordinació de l'assignatura ha estat la millora de la coordinació continuada entre els agents "*...la coordinació continuada entre els agents provocarà una millora en la comunicació entre ells...*" (CP_4_PTC1).

Indicador (D13.6): Millores quant l'avaluació.

De les 8 codificacions recollides, 8 consideren que l'avaluació conjunta és la més important de les millores en quant a l'avaluació (imatge 17).

Els participants consideren que la incorporació d'una avaluació conjunta és la millora més destacada quant a l'avaluació "...Avaluació conjunta. És primordial que l'alumnat pugui ser present a l'hora de l'avaluació per a què es pugui fer un *feedback* amb ell..." (H-4_PTC2); d'altra banda afegeixen, que en aquesta avaluació conjunta, haurien d'estar incorporades competències més humanitzades "...la millora més destacada seria la realització d'una avaluació conjunta amb la inclusió de competències més humanitzades..." (PTU1).

A la imatge 18 Visualitzador de la matriu de codis per a Emprenedoria (D13) podem observar que tant el professorat tutor universitari com el del centre coincideixen i han donat resposta en l'opinió de considerar que la millora quant a incrementar les possibilitats formatives de cada centre (D13.1.3) reforça la formació docent (D13.2.1). Tots dos participants coincideixen que no hi ha necessitat d'incrementar la comunicació (D13.1.2) i que el compromís professional (D13.2.2) i la motivació (D13.2.4) són òptimes. Així mateix, consideren que el seguiment freqüent (D13.3.7) i la comunicació continuada (D13.3.2) són millores en relació amb el professorat tutor universitari.

Respecte a les millores pel que fa al desenvolupament (D13.4) i la coordinació (D13.5) de les assignatures de Pràcticum, tots dos participants donen resposta a la necessitat d'adequar les competències a l'àmbit de les pràctiques (D13.4.1) treballant les competències teòriques en concordança a les pràctiques (D13.4.2) i fent una coordinació continuada entre els agents (D13.5.1).

Quant a les millores sobre l'avaluació (D13.6), cal destacar que el professorat tutor universitari no ha donat cap resposta i ha estat el professorat tutor del centre el que considera que hi ha la necessitat de fer una avaluació conjunta (D13.6.1).

Sistema de códigos	PTU	PTC	A
✓ D13			
✓ D13.6			
D13.6.1		■	
✓ D13.5			
D13.5.2		■	
D13.5.1	■	■	
✓ D13.4			
D13.4.2	■	■	
D13.4.1	■	■	
✓ D13.3			
D13.3.2	■	■	
D13.3.1	■	■	
✓ D13.2			
D13.2.6			
D13.2.5		■	
D13.2.4			
D13.2.3			
D13.2.2			
D13.2.1	■	■	
✓ D13.1			
D13.1.4		■	
D13.1.3		■	
D13.1.2			
D13.1.1	■	■	

Imatge 18. Visualitzador de la matriu de codis per a Emprenedoria (D13).

La imatge 18 representa el Visualitzador de la matriu de codis per a la variable: *Emprenedoria* on es pot consultar el tipus d'agent que ha participat en cadascun dels diferents codis. També permet identificar la major o menor quantitat de codis en què s'ha expressat cada entrevistat. Així podem veure en aquesta imatge que el professorat tutor universitari ha expressat idees sobre 7 codis i el professorat tutor del centre ho ha fet sobre 12 codis.

7.3.5.2. Variable *Utilització de noves tecnologies (D14)* de la dimensió *Propostes de Millora*.

La variable pretén conèixer i integrar les tecnologies digitals.

Indicador (D14.1): Millora de les TIC en l'aprenentatge pràctic.

De les 12 codificacions recollides, totes consideren que la utilització de les TIC en els tractaments pràctics amb els pacients poden millorar l'aprenentatge. (imatge 17).

Els participants com a professorat tutor comenten la gran importància de la utilització de les TIC en els diferents tractaments realitzats en la institució externa “...*La utilització de les TIC en els tractaments pràctics amb els pacient quant a l’aplicació de protocols assistencials de fisioteràpia basats en l’evidència i l’ús de noves tecnologies com a realitat virtual, robòtica, isocinètics és essencial en els tractaments pràctics...*”(CP_4_PTC1) però comenten que la seva utilització no resol les mancances de l’assignatura encara que ajuden en la coordinació de les tasques administratives “...*Les TIC no ajuden en les mancances de l’assignatura, encara que agilitzen la gestió de tota la part administrativa de l’assignatura...*” (PTU1).

A la imatge 19 Visualitzador de la matriu de codis per a Utilització de noves tecnologies (D14) podem observar com tant el professorat tutor universitari com el professorat tutor del centre ha considerat que la utilització de les noves tecnologies pot millorar l’aprenentatge en els tractaments pràctics amb els pacients (D14.1.1).

Imatge 19. Visualitzador de la matriu de codis per a *Utilització de noves tecnologies (D14)*.

La imatge 19 representa el Visualitzador de la matriu de codis per a *Utilització de noves tecnologies* on es pot consultar el tipus d'agent que ha participat en cadascun dels diferents codis. També permet identificar la major o menor quantitat de codis en què s'ha expressat cada entrevistat. Així podem veure en aquesta imatge que tant el professorat tutor universitari com el professorat tutor del centre han expressat idees sobre el codi respecte a la utilització de les noves tecnologies d'informació i comunicació en els tractaments dels pacients.

7.3.5.3. Variable *Contraprestacions (D15)* de la dimensió *Propostes de Millora*.

La variable pretén valorar les propostes de millora quant a les contraprestacions en relació amb la tutorització de l'alumnat en pràctiques

Indicador (D15.1): Valoració quant les contraprestacions.

De les 7 codificacions recollides en referència a les propostes de millora quant a les contraprestacions, 5 participants han considerat que les contraprestacions són adequades i 2 diuen que hauria d'haver-hi altres propostes (imatge 17).

Els participants professorat tutor consideren que les contraprestacions al professorat tutor per a la col·laboració amb la Universitat en la formació de l'alumnat de pràctiques són adequades però remarquen que manca realitzar actualitzacions en els cursos de formació “...La Universitat ha de considerar noves opcions de contraprestacions com actualitzacions dels cursos de formació i afavorir la investigació per generar sinèrgies...” (H_4_PTC2), així com actualitzar i equiparar les dues modalitats de contraprestacions de formació en cursos o petició de llibres formatius “...considero que

són adequades però seria important que entre totes dues opcions que existeixen en les contraprestacions hi ha una gran diferència en l'àmbit econòmic que s'hauria de modificar i tenir en compte ...” (EEE_4_PTC1).

A la imatge 20 Visualitzador de la matriu de codis per a Contraprestacions (D15) podem observar que ha estat el professorat tutor del centre que ha donat resposta a la valoració en la millora de les contraprestacions en relació amb la tutorització de l'alumnat en pràctiques i amb la col.laboració en la formació amb la Universitat. Els participants professorat tutor dels centres externs coincideixen en les seves respostes en considerar adequades les contraprestacions (D15.1.1) però proposen noves propostes més actualitzades (D15.1.1) i cap d'ells no ha considerat l'existència de mancances en elles (D15.1.2).

Sistema de códigos	PTU	PTC	A
▼ D15			
▼ D15.1			
D15.1.2			
D15.1.3		■	
D15.1.1		■	

Imatge 20. Visualitzador de la matriu de codis per a Contraprestacions (D15).

La imatge 20 representa el Visualitzador de la matriu de codis per a la variable: *Contraprestacions* on es pot consultar el tipus d'agent que ha participat en cadascun dels diferents codis. També permet identificar la major o menor quantitat de codis en què s'ha expressat cada entrevistat. Així podem veure en aquesta imatge que el professorat tutor universitari no ha tingut participació i que el professorat tutor del centre ha expressat idees sobre 2 codi: les contraprestacions actuals són adequades i altres propostes de contraprestació.

7.3.5.4. Variable *Fortaleses i Febleses (D16) de la dimensió Propostes de Millora.*

La variable pretén enumerar les principals fortaleses i febleses quant a l'assignatura.

Indicador (D16.1): Fortaleses.

Totes 10 codificacions recollides han coincidit que la varietat de centres i places pràctiques és la fortalesa més destacada. (imatge 17).

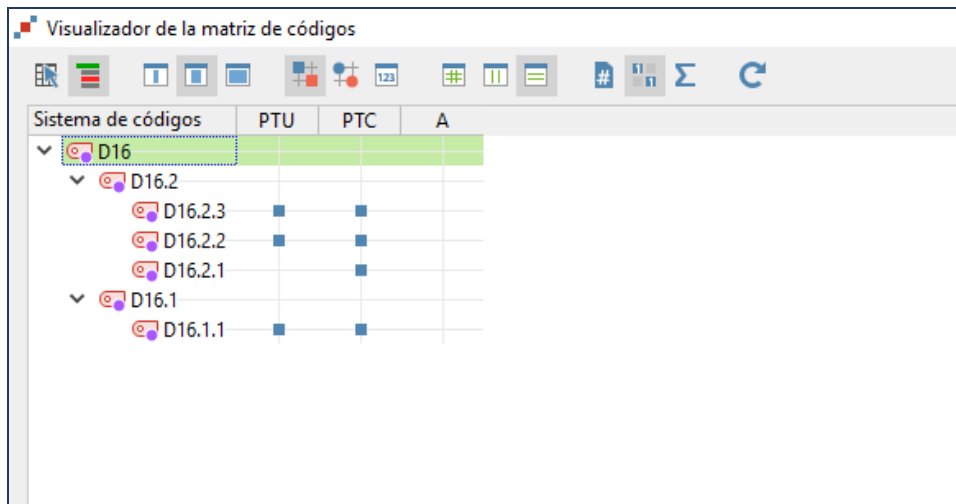
La fortalesa més destacada pels participants ha estat la gran oferta de places de pràctiques on l'alumnat pugui fer el seu període pràctic així com la tasca de coordinació “... *una fortalesa és la coordinació que té la Universitat amb la possibilitat de varietat de centres on l'alumnat pot fer les practiques cada any i la voluntat que hi ha per part dels professionals per ser professorat tutor...*” (C_2_PTC1)

Indicador (D16.2): Febleses.

De les 18 codificacions recollides en referència a l'hora d'enumerar les febleses de l'assignatura, se n'han recollit 8 per a avaluacions més específiques per les diferents especialitats, 6 per la manca d'interacció entre el coneixement teòric rebut a la Universitat i el pràctic rebut als centres de pràctiques i 4 han destacat la necessitat d'augmentar els períodes pràctics. (imatge 17).

Les febleses més destacades pels participants han estat la manca d'interacció entre l'aprenentatge teòric i l'aprenentatge pràctic “...*una feblesa que destacaria és el que t'he anat dient tota l'estona al llarg de l'entrevista, la manca de coordinació entre la part teòrica i la part pràctica...*” (C_2_PTC1) així com destacar la manca d'avaluacions específiques per a les diferents especialitats de fisioteràpia “...*l'avaluació hauria de ser específica a les diferents especialitats i no tan enfocada a tractaments de patologies traumàtiques o reumatològiques...*” (TU2) i la necessitat d'augmentar el període pràctics de l'alumnat “...*jo considero que la major feblesa és la manca d'hores pràctiques, s'haurien d'augmentar les estades...*”(CP_4_PTC1).

A la imatge 21 Visualitzador de la matriu de codis per a Fortaleses (D16.1) i Febleses (D16.2) podem observar que el professorat tutor ha considerat com a fortalesa la varietat dels centres de pràctiques (D16.1.1) que s'oferten a l'alumnat i com a febleses la interacció entre els coneixements (D16.2.2) i la necessitat en la modificació de l'avaluació dirigida a les diferents especialitats (D16.2.3) però cal destacar que ha estat el professorat tutor del centre l'únic que ha considerat la necessitat en l'increment de la durada de les pràctiques (D16.2.1).

Imatge 21. Visualitzador de la matriu de codis per a *Fortaleses i Febleses (D16)*.

La imatge 21 representa el Visualitzador de la matriu de codis per a la variable: *Fortaleses i Febleses* del Pràcticum on es pot consultar el tipus d'agent que ha participat en cadascun dels diferents codis. També permet identificar la major o menor quantitat de codis en què s'ha expressat cada entrevistat. Així, doncs, en aquesta imatge podem veure que el professorat tutor universitari ha expressat idees sobre 3 codis i que el professorat tutor del centre ho ha fet sobre 4 codis.

Figura 18. Núvol de paraules per a *Propostes de millora*.

Per finalitzar i a mode de síntesi, presentem el núvol de paraules amb major freqüència i que aporta de forma visual allò que resulta més codificat, per tant, més emfatitzat pels participants entrevistats pel que fa a la dimensió *Propostes de Millora* .

La figura 18: Núvol de paraules per a la dimensió *Propostes de Millora* de les pràctiques inclou les variables D13: Emprenedoria, D14: Utilització de noves tecnologies, D15: Contraprestacions i D16: Fortaleses i febleses. Es posa de relleu la importància, segons la mida de paraules, de les paraules que apareixen amb major freqüència.

7.3.5.5. Resum de la dimensió *Propostes de Millora*.

Els participants consideren que per visionar i detectar oportunitats de millora cal un major compromís amb la docència i la realització de formació específica del professorat tutor del centre en quant a tècniques específiques i de col·laboració docent en el context universitari, tot fent un seguiment més freqüent per part del professorat tutor universitari a fi d'incrementar la comunicació.

Els participants opinen que les millores més necessàries en quant al desenvolupament de l'assignatura del Pràcticum és adequar les competències del currículum a l'àmbit de les pràctiques, així com fer una coordinació continuada entre els agents tot modificant l'avaluació en una avaluació conjunta que incorpori competències més humanitzades.

En relació amb les noves tecnologies, els entrevistats han considerat que la utilització de les noves tecnologies en els tractaments dels pacients poden millorar l'aprenentatge en els tractaments pràctics i consideren que cal actualitzar els cursos de formació amb contraprestacions al professorat tutor del centre per la col·laboració amb la Universitat en la formació de l'alumnat de pràctiques.

8. Resultats de les observacions.

8.1. Introducció.

L'elaboració de l'instrument de l'observació es basa en l'objectiu de la investigació de *Conèixer les interaccions entre els agents implicats (el professorat tutor universitari, el professorat tutor del centre i l'alumnat) durant l'estada pràctica.*

Les observacions realitzades han estat sistemàtiques i estructurades i amb participació passiva per part de la investigadora. El disseny i procés d'observació respecte a les variables s'ha realitzat amb unitats de mesura amb ocurrència, mostreig propositiu i amb un tipus de registre i regles de mostreig conductual.

Les dimensions de l'observació sorgeixen a partir de la realització d'una reunió amb experts i de la selecció d'una sèrie d'elements i ítems considerats rellevants per a la investigació en la literatura científica. Així doncs les dimensions analitzades per a donar resposta al segon objectiu seran les dimensions de relació, funció i avaluació.

L'instrument d'observació queda constituït per les 3 principals interaccions que es produeixen entre els agents que intervenen durant l'estada pràctica: a) la interacció que es produeix entre el professorat tutor del centre i l'alumnat (vegeu la taula 13), b) la interacció entre el professorat tutor universitari i l'alumnat (vegeu la taula 14) i c) la interacció produïda entre el professorat tutor del centre i el professorat tutor universitari (vegeu la taula 15).

Taula 23. Instrument, dimensions i agents pel segon objectiu de la investigació.

Objectius	Instrument	Dimensions	Agents		
			PTU	PTC	A
Conèixer les interaccions entre els agents implicats (el professorat tutor universitari, el professorat tutor del centre i l'alumnat) durant l'estada pràctica.	Observació	. Relació. . Funció. . Avaluació.			

S'han realitzat un total de 24 observacions de les quals els participants estan constituïts per persones que es troben vinculades en l'aprenentatge del Pràcticum en la Universitat d'estudi:

- a) vuit participants per part de l'alumnat del curs acadèmic 2018-19, quatre de segon curs (un per tipologia de centre: un alumnat de centres de mútues, un de centre d'atenció primària, un de centres privat i un de residències geriàtriques) i quatre de quart curs (un per tipologia de

centre: un membre de l'alumnat d'hospital, un alumnat de centre especialitzat, un de centre privat i un d'escoles i centres d'educació especial).

- b) vuit participants del professorat tutor dels centres, 4 corresponents a segon curs (un per tipologia de centre: un de centres de mútues, un de centres d'atenció primària, un de centres privats i un de centres de residències geriàtriques) i quatre de quart curs (un per tipologia de centre: un de centres d'hospitals, un de centre especialitzat, un de centre privat i un d'escoles i centres d'educació especial.)
- c) tres participants professorat tutor universitari.

Amb aquests participants es realitzen vuit observacions per a cada interacció, és a dir, vuit observacions en la interacció entre el professorat tutor del centre i alumnat, vuit per la interacció corresponent entre el professorat tutor universitari i l'alumnat i vuit corresponents en la interacció entre el professorat tutor del centre i el professorat tutor universitari. Realitzant un total de 24 observacions.

Per a l'alumnat com a criteri d'inclusió s'estableix que estiguin matriculats en els dos pràcticums de l'any acadèmic (Pràcticum I-II per a l'alumnat de segon curs i Pràcticum V-VI per a l'alumnat de quart) i com a criteri d'exclusió que cursin menys del 60% de les assignatures del curs al qual pertanyen. Per al professorat tutor com a criteri d'inclusió s'estableix que tinguin una experiència tutoritzant alumnat de més de tres anys acadèmics i com a criteri d'exclusió que la seva antiguitat laboral sigui inferior a cinc anys.

Es realitza una revisió mitjançant una aplicació de l'observació de forma pilot per a cadascuna de les situacions d'interacció a observar que complien els requisits exigits per a la mostra però que el seu perfil no s'ajustava a la totalitat dels requisits per a formar part d'ella. Un cop realitzada la prova pilot es modifica l'instrument de l'observació aportant i eliminant algunes qüestions i reformulant unes altres.

Es contacta amb cada participant personalment per demanar la participació voluntària a l'observació explicant l'objectiu principal d'aquest instrument per a la investigació i es concreta el lloc de la mateixa indicant que la durada pot ser variable entre 20 i 30 minuts.

Abans de procedir a l'entorn a observar es comunica que la participació és voluntària i que en qualsevol moment es poden retirar si així ho consideren oportú. D'altra banda, se'ls informa que les dades obtingudes de l'observació seran preses en quaderns de notes de les que només tindrà accés la investigadora assegurant-los la confidencialitat i l'anonimat de les mateixes. Tota aquesta informació se'ls hi va entregar per escrit (vegeu l'annex 2). Totes les dades de les observacions han estat anotades en les plantilles realitzades i posteriorment es procedirà a les transcripcions de les mateixes i a extreure les dades més significatives per a la investigació (Morse i Richards, 2004).

8.2. Procediment d'anàlisi de les observacions.

El procediment d'anàlisi de dades qualitatives per a l'anàlisi de les observacions ha estat el següent: El sistema categòric s'ha creat a partir del marc teòric revisat realitzant una codificació de cadascuna de les descripcions dels indicadors de les diferents variables per a cadascuna de les dimensions a estudi en les tres interaccions analitzades (la interacció entre el professorat tutor del centre i l'alumnat, la interacció entre el professorat tutor universitari i l'alumnat i la interacció entre el professorat tutor del centre i el professorat tutor universitari).

Es va codificar amb una (R) per a la dimensió *Relació*, (F) per a la dimensió *Funció* i (A) per *Avaluació*, enumerant cadascuna de les variables en les diferents interaccions i afegint una lletra alfabèticament en cadascuna de les possibilitats de resposta de cadascuna d'elles (exemple: en la interacció estudiada entre el professorat tutor del centre i l'alumnat, R3b correspon a la possibilitat de resposta b de la variable R3 (Interacció entre els coneixements teòrics de la Universitat i els coneixements pràctics del centre extern) de la dimensió *Relació*).

En el transcurs de l'observació realitzada es procedeix a valorar cadascun dels indicadors amb 1 (*mai*), 2 (*a vegades*) i 3 (*quasi sempre*) en les diferents variables per a les quatre tipologies de centres de segon (RG: residència geriàtrica, CP: centre privat, C: centre d'atenció primària, ML: mútua laboral i les quatre de quart (H: hospital, CE: centre especialitzat, EEE: escola d'educació especial) i es calcula la mitjana, de cadascun dels indicadors per curs, fent un estudi dels resultats obtinguts en cadascun dels cursos de segon i quart.

Com a la resta d'instruments, es va realitzar una codificació dels participants observats: professorat tutor dels centres (PTC), l'alumnat (A) i el professorat tutor universitari (PTU).

8.3. Resultats de les observacions per dimensions.

A continuació es detallen les diferents dimensions analitzades amb l'instrument de l'observació.

8.3.1. Respecte l'observació sobre la dimensió *Relació*.

En aquest apartat s'exposen les codificacions realitzades per a cadascuna de les variables i els indicadors corresponents de la dimensió *Relació* estudiada.

Els resultats obtinguts en la realització de l'anàlisi, esperen aportar la informació necessària per a donar resposta al segon objectiu de la investigació en referència a *conèixer les interaccions entre els agents implicats (el professorat tutor universitari, el professorat tutor del centre i l'alumnat) durant l'estada pràctica* per a la dimensió *Relació* en les diferents interaccions entre els tres agents: *Relació* en la interacció entre el professorat tutor del centre i l'alumnat, entre el professorat universitari i l'alumnat i entre el professorat tutor del centre i el professorat universitari.

Hem assignat un valor numèric a cada opció de freqüència (*mai*:1, *a vegades*:2 i *quasi sempre*:3) i per tant, quan hem fet la interpretació hem seguit les normes usuals d'assignar inferior al punt i mig a la freqüència anterior i superior al punt i mig la freqüència superior. Així, per exemple, quan la mitjana és de 1,25 hem expressat que l'indicador és *mai* i si la mitjana és de 2,8 hem expressat que l'indicador és *quasi sempre*, tot indicant entre parèntesi el valor de la mitjana per tal que el lector ho tingui en consideració.

A la taula 24 es pot consultar la codificació final i la descripció per a cadascú dels indicadors de les diferents variables per a la dimensió *Relació*.

Taula 24. Codificació dels indicadors per a les diferents variables de la dimensió Relació.

Interacció entre el professorat tutor del centre i l'alumnat		
	Indicadors	
Relació	R1: Interacció entre el professorat tutor del centre i l'alumnat.	
	R1a	L'ambient d'aprenentatge és propici.
	R1b	Es mostra cordialitat i empatia entre el tutor del centre i l'alumnat.
	R1c	L'alumnat participa constantment en les decisions generals del tractament.
	R1d	El tutor del centre es comunica amb paraules entenedores en les seves instruccions.
	R2: Interacció entre l'alumnat i l'equip de Fisioteràpia	
	R2a	L'ambient d'aprenentatge és favorable.
	R2b	Es mostra cordialitat i empatia entre ells.
	R2c	L'alumnat participa constantment en les decisions de l'equip
	R2d	L'equip justifica les seves instruccions.
	R3: Interacció entre els coneixements teòrics de la Universitat i els coneixements pràctics del centre extern:	
	R3a	Els tractaments es corresponen amb els coneixements assolits anteriorment a la Universitat.
	R3b	Els tractaments estan destinats a la resolució de problemes pràctics que complementen les metodologies actuals impartides a la Universitat.
	R3c	L'alumnat és l'encarregat d'instaurar el seu propi procés formatiu.
	R3d	L'alumnat mitjançant la reflexió relaciona la teoria i la pràctica.
	R4: Grau de dependència/autonomia de l'alumnat vers al professorat tutor del centre.	
	R4a	Mostra dependència.
	R4b	Sol·licita supervisió constant.
	R4c	Intenta destacar constantment.
	R4d	Sol·licita el reconeixement de les seves actuacions.
R5: Factors contextuals de l'entorn:		
R5a	Clima laboral òptim.	
R5b	Bon clima organitzacional i de relació amb l'equip.	
R5c	Rotació del professorat tutor responsable de la tutorització de l'alumnat.	
R5d	Utilització de l'alumnat com a treballador sense supervisió del professorat tutor del centre.	
Interacció entre el professorat tutor universitari i l'alumnat		
	Indicadors	
Relació	R6: Interacció entre el professorat tutor universitari i l'alumnat.	
	R6a	El professorat tutor universitari realitza el seguiment de l'alumnat acompanyant-lo en el seu procés d'aprenentatge.
	R6b	El professorat es mostra coneixedor de la institució externa on fa pràctiques l'alumnat.
	R6c	Resol qualsevol incidència que pugui sorgir durant l'estada pràctica
	R6d	El professorat mostra empatia amb l'alumnat.
	R7: Relació entre els coneixements teòrics de la Universitat i els coneixements pràctics del centre extern:	

	R7a	Els tractaments es corresponen amb els coneixements assolits anteriorment a la Universitat.
	R7b	Els tractaments estan destinats a la resolució de problemes pràctics que complementen les metodologies actuals impartides a la Universitat.
	R7c	L'alumnat és l'encarregat d'instaurar el seu propi procés formatiu.
	R7d	L'alumnat mitjançant la reflexió relaciona la teoria i la pràctica.
R8: Grau de dependència/autonomia de l'alumnat vers el professorat tutor universitari.		
	R8a	Mostra dependència.
	R8b	Sol·licita supervisió constant.
	R8c	Intenta destacar constantment.
	R8d	Sol·licita el reconeixement de les seves actuacions.
Interacció entre el professorat tutor del centre i el professorat tutor universitari		
Indicadors		
Relació	R9: Interacció entre el tutor del centre i el tutor universitari.	
	R9a	Ambdós tipologies de professorat tutor interactuen junts per afavorir la integració de l'alumnat a la seva estada pràctica.
	R9b	Ambdós tipologies de professorat tutor creen relacions bilaterals per a la millora de les relacions personals i professionals.
	R9c	Ambdós tipologies de professorat tutor promouen la comunicació entre els tres agents com a element indispensable per al desenvolupament de l'aprenentatge.
	R9d	Ambdós tipologies de professorat tutor propicien l'educació reflexiva.
	R10: La modalitat de comunicació-contacte entre ambdós tipologies de professorat tutor és:	
	R10a	Presencial un cop en l'estada del alumnat.
	R10b	Presencial varis cops en l'estada de l'alumnat.
	R10c	Telefònic tantes vegades com sigui necessari.
	R10d	Per correu electrònic tantes vegades com sigui necessari.

8.3.1.1. Relació entre el professorat tutor del centre i l'alumnat.

En la següent taula es recull els resultats dels indicadors per a les diferents variables de la dimensió *Relació* en les diferents tipologies de centres de segon i quart curs entre el professorat tutor del centre i l'alumnat.

Taula 25. Resultats de la dimensió *Relació* entre el professorat tutor del centre i l'alumnat.

		Observacions 2n curs				\bar{x}	Observacions 4t curs				\bar{x}
		C	M	RG	CP		H	EEE	CE	CP	
<i>Relació PTC - A</i>	R1a	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3
	R1b	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3
	R1c	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
	R1d	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3
	R2a	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3
	R2b	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3
	R2c	1	2	2	1	1,5	2	1	1	1	1,25
	R2d	1	1	1	1	1	2	1	1	1	1,25
	R3a	2	2	1	2	1,75	3	3	3	3	3
	R3b	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2
	R3c	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
	R3d	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2
	R4a	3	3	3	3	3	2	2	2	2	2
	R4b	3	3	3	3	3	2	2	2	2	2
	R4c	1	1	2	1	1,25	2	2	2	2	2
	R4d	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3
	R5a	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3
	R5b	3	3	3	3	3	3	3	3	2	2,75
	R5c	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2
	R5d	2	2	2	2	2	1	1	1	1	1

8.3.1.1.1. Indicador R1. Interacció entre el professorat tutor del centre i l'alumnat.

Les observacions realitzades entre el professorat tutor del centre i l'alumnat manifesten que l'ambient d'aprenentatge és propici (R1a) *quasi sempre* per ambdós cursos en totes les seves varietats de centres.

Les observacions indiquen que entre els dos agents es mostra cordialitat i empatia (R1b) *quasi sempre* tant per a segon i quart curs per a totes les tipologies de centre.

Les observacions realitzades manifesten que l'alumnat *mai* participa constantment en les decisions generals del tractament (R1c) tant per a segon com que per a quart curs per a qualsevol tipologia de centre observada.

Les observacions indiquen que en ambdós cursos, per a totes les tipologies de centres, el professorat tutor del centre es comunica amb paraules entenedores en les seves instruccions (R1d) *quasi sempre*.

Els indicadors per a segon curs per a R1a, R1b i R1d s'observen *quasi sempre* (mitjana=3), en canvi l'indicador R1c s'observa *mai* (mitjana=1).

Els indicadors per a quart curs, per a R1a, R1b i R1d s'observen *quasi sempre* (mitjana=3), en canvi l'indicador R1c s'observa *mai* (M=1).

Totes les respostes, tant per segon com per quart curs, han estat *quasi sempre* en tots els indicadors excepte en l'observació en referència a la participació constant en les decisions generals del tractament que ha estat valorat amb *mai* per a l'alumnat d'ambdós cursos per a qualsevol tipologia de centre.

Es podria interpretar com òptima la interacció entre el professorat tutor del centre i l'alumnat, assumint aquest el seu rol com alumnat, sense participar constantment en les decisions generals de tractament.

8.3.1.1.2. Indicador R2. Interacció entre l'alumnat i l'equip de fisioteràpia.

Les observacions realitzades manifesten que l'ambient d'aprenentatge és favorable (R2a) *quasi sempre* per ambdós cursos en qualsevol de les seves tipologies de centre.

Les observacions indiquen que es mostra cordialitat i empatia entre els dos agents (R2b) *quasi sempre* per a tots dos cursos en qualsevol de les seves tipologies.

Les observacions realitzades manifesten que l'alumnat participa constantment en les decisions de l'equip (R2c) en segon curs, *a vegades*, per a mútues i residències geriàtriques i *mai* per a caps i centres privats. D'altra banda, per a quart curs, la participació constant és *a vegades* per a hospitals i *mai* per a escoles d'educació especial, centres especialitzats i centres privats

Les observacions indiquen que l'equip de fisioteràpia *mai* justifica les seves instruccions (R2d) per als centres corresponents a segon curs igual que als centres de quart excepte en els hospitals que és *a vegades*.

Els indicadors per a segon curs per a R2a, R2b s'observa *quasi sempre* (mitjana=3), en canvi l'indicador R2c s'observa *a vegades* (mitjana=1,5) i R2d s'observa *mai* (mitjana =1).

Els indicadors per a quart curs, per a R2a, R2b s'observen *quasi sempre* (mitjana =3), en canvi per a quart curs els indicadors R2c i R2d s'observen *mai* (mitjana =1,25).

Totes les respostes, tant per segon com per quart curs, han estat *quasi sempre* en referència a l'ambient de l'aprenentatge i la cordialitat i empatia que es mostren els agents per a tots dos cursos. En canvi, la participació en les decisions de l'equip són valorades com *a vegades* per a segon curs i per *mai* per a quart i en referència a les justificacions de les instruccions de l'equip són valorades com *mai* per ambdós cursos.

Es podria interpretar com una òptima relació entre l'equip de fisioteràpia i l'alumnat en relació a l'aprenentatge. L'alumnat assumeix el seu rol sense participar en les decisions de les eleccions dels tractaments sense la necessitat de justificació en les actuacions de l'equip.

8.3.1.1.3. Indicador R3. Interacció entre els coneixements teòrics de la Universitat i els coneixements pràctics del centre extern.

Les observacions realitzades entre el professorat tutors del centre i l'alumnat de segon curs manifesten que els tractaments es corresponen amb els coneixements assolits anteriorment a la Universitat (R3a) *a vegades*, per a caps, mútues i centres privats, en canvi, *mai* per a residències geriàtriques. Per a les de quart curs, manifesten que és *quasi sempre* per a qualsevol tipologia.

Les observacions indiquen que els tractaments estan destinats a la resolució de problemes pràctics que complementen les metodologies actuals impartides a la Universitat (R3b) *a vegades* a totes les tipologies de centres tant de segon com de quart curs.

Les observacions realitzades manifesten que l'alumnat és l'encarregat d'instaurar el seu propi procés formatiu (R3c) *mai* per a totes les tipologies de centres de segon i de quart curs.

Les observacions indiquen que l'alumnat mitjançant la reflexió relaciona la teoria i la pràctica (R3d) *a vegades* per a totes les tipologies de centres de segon i de quart curs.

Els indicadors per a segon curs per a R3b i R3d s'observa *a vegades* (mitjana =2) junt amb l' indicador R3a (mitjana =1,75), en canvi l'indicador R3c s'observa *mai* (mitjana=1).

Els indicadors per a quart curs, per a R3a s'observa *quasi sempre* (mitjana =3) i els indicadors R3b i R3d s'observa *a vegades* (mitjana =2) a diferència de R3c (mitjana=1) que s'observa *mai*.

Les respostes, tant per segon com per quart curs, han estat *a vegades* excepte en l'observació en referència a l'alumnat com a encarregat d'instaurar el seu propi procés formatiu que ha estat valorat amb *mai* per a segon curs i quart curs per a totes les tipologies de centre. En referència, a la correspondència dels tractaments amb els coneixements assolits anteriorment a la Universitat, ha estat valorat per *quasi sempre* quart curs i *a vegades* (mitjana=1,75) a segon curs.

Es podria interpretar com la existència de mancances en la relació entre els coneixements teòrics assolits en la Universitat i els coneixements pràctics adquirits en els centres externs.

8.3.1.1.4. Indicador R4. Grau de dependència/autonomia de l'alumnat vers al professorat tutor del centre.

R4a: Les observacions realitzades entre el professorat tutor del centre i l'alumnat de segon curs per a totes les tipologies de centres manifesten que l'alumnat mostra dependència (R4a) *quasi sempre* i per als de quart curs manifesten *a vegades* per a totes les tipologies d'ambdós cursos.

Les observacions indiquen que l'alumnat de segon i quart curs per a totes les tipologies de centres sol·licita supervisió constant (R4b) *quasi sempre* i per als de quart curs manifesten *a vegades*.

Les observacions realitzades manifesten que l'alumnat de segon intenta destacar constantment (R4c) *a vegades* per a residències geriàtriques i *mai* per a la resta de tipologies de centres de segon. En canvi, per a quart curs, *a vegades* per a totes les tipologies

Les observacions indiquen que l'alumnat de segon i quart curs, per a totes les tipologies de centres, sol·liciten el reconeixement de les seves actuacions (R4d) *quasi sempre*.

Els indicadors per a segon curs per a R4a, R4b i R4d s'observen *quasi sempre* (mitjana=3), en canvi els indicadors R4c s'observen *mai* (mitjana=1,25).

Els indicadors per a quart curs, per a R4a, R4b i R4c (mitjana=2) s'observen *a vegades* i R4d *quasi sempre* (mitjana=3).

Les respostes, fan palès que l'alumnat de segon curs mostra un grau de dependència superior a l'alumnat de quart curs mostrant dependència i sol·licitant supervisió constant *quasi sempre* per a l'alumnat de segon i *a vegades* per a l'alumnat de quart. Però tant uns com altres sol·licitaran el reconeixement de les seves actuacions. Cal destacar que l'alumnat de quart intentarà destacar *a vegades* a diferència de l'alumnat de segon *mai*.

Es podria interpretar com que a mesura que l'alumnat madura en el seu procés d'aprenentatge manifesta menor grau de dependència vers al professorat tutor.

8.3.1.1.5. Indicador R5. Factors contextuals de l'entorn.

Les observacions realitzades de segon i quart curs per a totes les tipologies de centres manifesten que l'alumnat viu un clima laboral òptim (R5a) *quasi sempre*.

Les observacions indiquen que el clima organitzacional i la relació amb l'equip (R5b) és òptim, tant per a segon com per quart curs, per a totes les tipologies de centre *quasi sempre*.

Les observacions realitzades manifesten que la rotació del professorat tutor responsable dels centres en la tutorització de l'alumnat (R5c), tant en segon com en quart curs per a totes les tipologies de centres, es produeix *a vegades*.

Les observacions indiquen la utilització de l'alumnat com a treballador sense supervisió del professorat tutor extern (R5d) *a vegades* per a qualsevol tipologia en segon curs i *mai* per a qualsevol tipologia dels centres de quart.

Els indicadors per a segon curs per a R5a i R5b s'observa *quasi sempre* (mitjana=3), en canvi els indicadors R5c i R5d s'observen *a vegades* (mitjana=2).

Els indicadors per a quart curs, per a R5a i R5b s'observen *quasi sempre* (mitjana=3 per a R5a i 2,75 per a R5b), R5c *a vegades* (mitjana=2) i R5d s'observa *mai* (mitjana=1).

Els resultats, tant per segon com per quart curs, en totes les seves tipologies han estat *quasi sempre* en referència al clima laboral òptim. Al igual que l'organització i de relació de l'equip excepte en els centres privats de quart curs que es produeix *a vegades*. Les observacions indiquen que la rotació del professorat tutor responsable es produeix *a vegades* en ells. D'altra banda, l'indicador de la utilització de l'alumnat com a treballador sense supervisió del professorat tutor extern es produeix *a vegades* en els centres de segon curs i pel contrari, *mai* en els de quart.

La interpretació dels resultats manifesten que els factors contextuais de l'entorn entre el professorat tutor del centre i l'alumnat és òptim, però cal destacar que en els centres de segons, *a vegades*, l'alumnat ajuda a optimitzar els punts de feina del centre.

8.3.1.2. Relació entre el professorat tutor universitari i l'alumnat.

En la següent taula es recull els resultats dels indicadors per a les diferents variables de la dimensió *Relació* en les diferents tipologies de centres de segon i quart curs entre el professorat tutor universitari i l'alumnat.

Taula 26. Resultats de la dimensió Relació entre el professorat tutor universitari i l'alumnat.

		Observacions 2n curs				\bar{x}	Observacions 4t curs				\bar{x}
		C	M	RG	CP		H	EEE	CE	CP	
Relació PTU - A	R6a	1	1	1	1	1	2	2	2	2	2
	R6b	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3
	R6c	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3
	R6d	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3
	R7a	2	2	2	2	2	3	2	2	2	2,25
	R7b	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2
	R7c	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
	R7d	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2
	R8a	2	2	2	2	2	1	1	1	1	1
	R8b	2	2	2	2	2	1	1	1	1	1
	R8c	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
	R8d	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1

8.3.1.2.1 Indicador R6. Interacció entre el professorat tutor universitari i l'alumnat.

Les observacions realitzades entre el professorat tutor universitari i l'alumnat de segon curs manifesten que el professorat realitza el seguiment de l'alumnat acompanyant-lo en el seu procés d'aprenentatge (R6a) *mai*, en canvi, per als de quart curs manifesten que el seguiment és *a vegades*. Ambdues respostes han estat per a totes les tipologies de centres de cada curs.

Les observacions indiquen que el professorat es mostra coneixedor de la institució externa on fa pràctiques l'alumnat (R6b) *quasi sempre* tant per a segon com que per a quart curs per a qualsevol tipologia de centre observada.

Les observacions realitzades manifesten que per a qualsevol tipologia de centre de segon i quart curs la interacció entre els dos agents resol *quasi sempre* qualsevol incidència que pugui sorgir durant l'estada pràctica (R6c).

Les observacions indiquen que tant per a segon com per a quart curs el professorat tutor universitari mostra *quasi sempre* empàtic amb l'alumnat (R6d) en tots els tipus de centres.

Els indicadors per a segon curs per a R6b, R6c i R6d s'observen *quasi sempre* (mitjana=3), en canvi l'indicador R6a s'observa *mai* (mitjana=1).

Els indicadors per a quart curs, per a R6b, R6c i R6d s'observen *quasi sempre* (mitjana=3), en canvi per a quart curs l'indicador R6a s'observa *a vegades* (mitjana=2).

Totes les respostes, tant per segon com per quart curs, han estat *quasi sempre* excepte en l'observació en referència al seguiment del professorat tutor universitari acompanyant a l'alumnat en el seu període

pràctic que ha estat valorat amb *mai* per a l'alumnat de segon curs i amb *a vegades* per a l'alumnat de quart curs per a qualsevol tipologia respectivament.

Es podria interpretar com una mancança en la interacció entre aquests dos agents en relació al seguiment de l'alumnat en el procés d'aprenentatge més incipient per als centres de segon curs.

8.3.1.2.2. Indicador R7. Relació entre els coneixements teòrics de la Universitat i els coneixements pràctics del centre extern.

Les observacions realitzades entre el professorat tutor universitari i l'alumnat de segon curs manifesten que els tractaments es corresponen amb els coneixements assolits anteriorment a la Universitat (R7a) *a vegades* per a totes les tipologies, en canvi per als de quart curs manifesten que el seguiment és *a vegades* per a les escoles d'educació especial, els centres especialitzats i els centres privats però, en canvi, són *quasi sempre* per als hospitals.

Les observacions indiquen que els tractaments estan destinats a la resolució de problemes pràctics que complementen les metodologies actuals impartides a la Universitat (R7b) *a vegades* a totes les tipologies de centres tant de segon com de quart curs.

Les observacions realitzades manifesten que l'alumnat és l'encarregat d'instaurar el seu propi procés formatiu (R7c) *mai* per a totes les tipologies de centres de segon i de quart curs.

Les observacions indiquen que l'alumnat mitjançant la reflexió relaciona la teoria i la pràctica (R7d) *a vegades* per a totes les tipologies de centres de segon i de quart curs.

Els indicadors per a segon curs per a R7a, R7b i R7d s'observa *a vegades* (mitjana=2), en canvi l'indicador R7c s'observa *mai* (mitjana=1).

Els indicadors per a quart curs, per a R7a (mitjana=2,25), R7b i R7d (mitjana=2) s'observen *a vegades*, en canvi per a quart curs l'indicador R7c s'observa *mai* (mitjana=1).

Totes les respostes, tant per segon com per quart curs, han estat *a vegades* excepte en l'observació en referència a l'alumnat com a encarregat d'instaurar el seu propi procés formatiu que ha estat valorat amb *mai* per a l'alumnat de segon curs i de quart curs per a totes les tipologies de centre. Es podria interpretar com una mancança en la relació entre els coneixements teòrics assolits en la Universitat i els coneixements pràctics adquirits en els centres externs.

8.3.1.2.3. Indicador R8. Grau de dependència/autonomia de l'alumnat vers al professor tutor universitari.

Les observacions realitzades entre el professorat tutor universitari i l'alumnat de segon i quart curs per a totes les tipologies de centres manifesten que l'alumnat mostra dependència (R8a) *a vegades* i en canvi, per als de quart curs manifesten que *mai*.

Les observacions indiquen que l'alumnat de segon i quart curs per a totes les tipologies de centres sol·licita supervisió constant (R8b) *a vegades* i per als de quart curs manifesten que *mai*.

Les observacions realitzades manifesten que l'alumnat de segon i quart curs per a totes les tipologies de centres intenta destacar constantment (R8c) *mai*.

Les observacions indiquen que l'alumnat de segon i quart curs per a totes les tipologies de centres sol·liciten el reconeixement de les seves actuacions (R8d) *mai*.

Els indicadors per a segon curs per a R8a i R8b s'observen *a vegades* (mitjana=2), en canvi els indicadors R8c i R8d s'observen *mai* (mitjana=1).

Els indicadors per a quart curs, per a R8a, R8b, R8c i R8d s'observen *mai* (mitjana=1).

Totes les respostes, tant per segon com per quart curs, per a totes les tipologies de centres han estat *mai* excepte en les observacions realitzades per als centres de segon curs que indiquen que l'alumnat es mostra *a vegades* dependent o sol·licita supervisió constant.

Es podria interpretar com a mesura que l'alumnat madura en el seu procés manifesta menor grau de dependència en les seves actuacions respecte a la relació amb el professorat tutor universitari.

8.3.1.3 Relació entre el professorat tutor del centre i el professorat tutor universitari.

En la següent taula es recull els resultats dels indicadors per a les diferents variables de la dimensió *Relació* en les diferents tipologies de centres de segon i quart curs entre el professorat tutor del centre i el professorat tutor universitari.

Taula 27. Resultats de la dimensió Relació entre el professorat tutor del centre i el professorat universitari.

		Observacions 2n curs				\bar{x}	Observacions 4t curs				\bar{x}
		C	M	RG	CP		H	EEE	CE	CP	
Relació PTC - PTU	R9a	2	2	1	2	2	3	2	2	2	2,25
	R9b	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2
	R9c	2	1	1	2	1,5	1	1	1	1	1
	R9d	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
	R10a	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3
	R10b	2	2	2	2	2	3	2	2	2	2,25
	R10c	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3
	R10d	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3

8.3.1.3.1. Indicador R9. Interacció entre el professorat tutor del centre i el professorat tutor universitari.

Les observacions realitzades entre ambdós tipologies de professorat tutor interactuen junts *a vegades* per afavorir la integració de l'alumnat a la seva estada pràctica (R9a) en segon curs per a caps, mútues i centres privats i en canvi *mai* per a residències geriàtriques. En canvi, per a quart curs, es manifestarà a vegades per a les tipologies d'escoles d'educació especial, centre especialitzats i centres privats i en canvi *quasi sempre* per a hospitals.

Les observacions indiquen que ambdós tipologies de professorat tutor creen relacions bilaterals per a la millora de les relacions personals i professionals (R9b) *a vegades* tant en segon com quart curs per a totes les seves diferents tipologies de centres.

Les observacions realitzades manifesten que per a segon curs ambdós tipologies de professorat tutor promouen la comunicació entre els tres agents com a element indispensable per al desenvolupament de l'aprenentatge (R9c) *a vegades* en caps i centres privats i *mai* per a mútues i residències geriàtriques. Per a quart curs, *mai* per a qualsevol tipologia de centre extern.

Les observacions indiquen que tant per a segon com per a quart curs, *mai* ambdós tipologies de professorat tutor propicien l'educació reflexiva (R9d) en qualsevol tipologia de centre.

Els indicadors per a segon curs per a R9a, R9b i R9c s'observen *a vegades* (mitjana=2 per a R9a i R9b i mitjana=1,5 per a R9c) en canvi l'indicador R9d s'observa *mai* (mitjana=1).

Els indicadors per a quart curs, per a R9a i R9b s'observen *a vegades* (mitjana=2,25 per a R9a i mitjana=2 per a R9b), en canvi R9c i R9d s'observen *mai* (mitjana=1).

Les respostes, tant per segon com per quart curs, en referència a la interacció del professorat tutor per afavorir la integració de l'alumnat i establir relacions bilaterals per a la millora de relacions personals i

professionals denoten que *a vegades* s'intenta establir aquesta interacció. Contràriament, manca promoure la comunicació entre els agents per a l'aprenentatge i propiciar l'educació reflexiva que han estat valorats com *mai*.

Quasi sempre les respostes per a segon curs han estat mai en referència a la comunicació entre els agents i propiciar l'educació reflexiva per ambdós cursos.

En referència a la interacció dels agents per afavorir la integració de l'alumnat es produeix *a vegades* en ambdós cursos excepte en les residències geriàtriques de segon curs que es manifesten *mai* i en els hospitals de quart que seran *quasi sempre*. Intentant, a vegades, establir les relacions bilaterals per a la millora de les relacions bilaterals per a la millora de les relacions personals i professionals.

Es podria interpretar com l'existència d'una mancança de les interaccions entre ambdós tipologies de professorat tutor responsables d'ambdues institucions.

8.3.1.3.2. Indicador R10. La modalitat de comunicació-contacte entre ambdós tipologies de professorat tutor.

Les observacions realitzades són presencials un cop en l'estada pràctica de l'alumnat (R10a) *quasi sempre* en qualsevol variant de tipologia de centre per a tots dos cursos

Les observacions realitzades són presencials varis cops en l'estada pràctica de l'alumnat (R10b) *a vegades* per a tots dos cursos en qualsevol variant de tipologia de centre excepte per a l'hospital en quart curs que són quasi sempre.

Les observacions realitzades denoten que el contacte telefònic és *quasi sempre* tantes vegades com sigui necessari (R10c) en qualsevol variant de tipologia de centre per a tots dos cursos.

De la mateixa forma, Les observacions fan palès que el contacte per correu electrònic tantes vegades com sigui necessari (R10d) és *quasi sempre* en qualsevol variant de tipologia de centre per a tots dos cursos.

Els indicadors per a segon curs per a R10a, R10c i R10d s'observen *quasi sempre* (mitjana =3) en canvi l'indicador R10b s'observa *a vegades* (mitjana=2).

Els indicadors per a quart curs, per a R10a, R10c i R10d s'observen *quasi sempre* (mitjana=3) , en canvi l'indicador R10b s'observa *a vegades* (mitjana =2,25).

Totes les respostes, tant per segon com per quart curs, han estat *quasi sempre* excepte el contacte presencial varis cops en l'estada de l'alumnat que ha estat *a vegades*, excepte en els hospitals per a quart curs que ha estat *quasi sempre*.

Els resultats obtinguts per la modalitat de comunicació entre aquest dos agents posen de manifest que hi ha una mancança en el contacte presencial entre els agents.

8.3.2.4. Resum de la dimensió *Relació*.

A mode de síntesi, les observacions realitzades ens aporta la següent informació.

En la interacció entre el professorat tutor del centre i l'alumnat existeix una òptima interacció entre els dos agents i amb la relació de tot l'equip de Fisioteràpia, assumint, l'alumnat, el seu rol sense participar constantment en les decisions generals de tractament. Aquest fet, provoca que l'equip no es veu amb la necessitat de justificar constantment les seves actuacions.

D'altra banda, les observacions ens aporten informació sobre l'existència de mancances a la relació entre els coneixements teòrics assolits en la Universitat i els coneixements pràctics adquirits als centres externs. S'observa una diferència entre l'alumnat de segon i quart curs, on queda reflectit que a mesura que l'alumnat madura en el seu procés d'aprenentatge manifesta seguretat en les seves actuacions en referència al professorat tutor del centre extern.

Així mateix, la interpretació dels resultats manifesten que els factors contextuals de l'entorn entre el professorat tutor del centre i l'alumnat és òptim, però cal destacar que ocasionalment, en els centres de segon, l'alumnat ajuda a optimitzar els punts de feina del centre extern.

En la interacció entre el professorat tutor universitari i l'alumnat existeix mancança en la interacció entre aquests dos agents en relació al seguiment de l'alumnat en el procés d'aprenentatge, més incipient en els centres de segon curs que en els de quart. Es constata, per ambdós cursos, una mancança en la relació entre els coneixements teòrics assolits en la Universitat i els coneixements pràctics adquirits en els centres externs.

Cal destacar, que observem com a mesura que l'alumnat madura en el seu procés manifesta seguretat en les seves actuacions respecte a la relació amb el professorat tutor universitari.

En la interacció entre el professorat tutor del centre i el professorat tutor universitari existeix la necessitat de les interaccions entre el professorat tutor responsable d'ambdues institucions fent palès la necessitat en la comunicació i el contacte presencial entre ells.

8.3.2. Respecte l'observació sobre la dimensió *Funció*.

En aquest apartat s'exposen les codificacions realitzades per a cadascuna de les variables i els indicadors corresponents de la dimensió *Funció* estudiada.

Els resultats obtinguts en la realització de l'anàlisi, esperen aportar la informació necessària per a donar resposta al segon objectiu de la investigació en referència a *Conèixer les interaccions entre els agents implicats (el professorat tutor universitari, el professorat tutor del centre i l'alumnat) durant l'estada pràctica* per a la dimensió *Funció* en les diferents interaccions entre els tres agents: *Funció* en la interacció entre el professorat tutor del centre i l'alumnat, entre el professorat universitari i l'alumnat i entre el professorat tutor del centre i el professorat universitari.

S'ha assignat el mateix procediment en els valors numèrics, per a cada opció de freqüència, que per a la dimensió *Relació*.

A la taula 28 es pot consultar la codificació final i la descripció per a cadascú dels indicadors de les diferents variables per a la dimensió *Funció*.

Taula 28. Codificació dels indicadors per a les diferents variables de la dimensió Funció.

Interacció entre el professorat tutor del centre i l'alumnat		
	Indicadors	
Funció	F1: Metodologia seguida pel professorat tutor del centre.	
	F1a	Rotació de l'alumnat per diferents serveis.
	F1b	Metodologies actives i dirigides.
	F1c	Treball de tractament grupal.
	F1d	Treball de tractaments individuals.
	F2: Funcions del professorat tutor del centre.	
	F2a	Habilitats comunicatives efectives amb l'alumnat.
	F2b	Mostra experiència en el camp d'actuació que desenvolupa.
	F2c	Utilitza habilitats pedagògiques.
	F2d	Mostra un ambient d'aprenentatge saludable. El professorat tutor extern disposa del temps necessari per fomentar l'aprenentatge de l'alumnat tant en tractaments generals com individualitzats.
	F3: Habilitat docent del professorat tutor del centre.	
	F3a	Es comunica bé.
	F3b	Escolta empàticament.
	F3c	Genera comunicació bidireccional.
	F3d	Motiva a l'alumnat en les seves actuacions.
	F4: Competències professionals més desenvolupades per l'alumnat:	
	F4a	Realitza l'anàlisi dels sistemes de gestió i control: respecta la confidencialitat de dades i la seguretat de la història clínica del pacient.
	F4b	Respecta la intimitat del pacient.
	F4c	Realitza habilitats pràctiques i comunicatives integrant el coneixement.
	F4d	S' integra amb l'equip de treball.
	F5: Grau de contextualització dels aprenentatges pràctics.	
	F5a	Es contextualitza els continguts que es pretenen ensenyar.
	F5b	Es realitzen activitats per estructurar els coneixements assolits.
	F5c	Es realitzen activitats per consolidar els nous coneixements.
F5d	Es realitzen activitats per introduir futurs coneixements a assolir.	
F6: Grau de modelització dels aprenentatges		
F6a	Es dona importància a l'abstracció i al treball amb models.	
F6b	Oportunitats de transferir els coneixements apresos a noves situacions.	
F6c	Es té en compte l'evolució de l'alumnat.	
Interacció entre el professorat tutor universitari i l'alumnat		
	Indicadors	
Funció	F7: Activitats planificades pel professorat tutor universitari:	
	F7a	Informa a l'inici de l'estada sobre les tipologies de centres.
	F7b	Informa a l'inici de l'estada sobre les diferents metodologies de tractament dels centres.
	F7c	Orienta a l'alumnat en el transcurs de l'estada
	F7d	Informa de l'evolució de l'alumnat.
	F8: Acompanyament a l'alumnat en el transcurs de l'estada.	
	F8a	Realitzant un seguiment de l'aprenentatge.
	F8b	Identifica qualsevol incidència que pugui sorgir.
	F8c	Es realitzen tutories individuals o grupals en el transcurs de l'assignatura.
	F8d	Es realitzen supervisions al centre de pràctiques.

F9: Es generen espais d'anàlisi per l'alumnat.			
	F9a	Es realitzen seminaris per analitzar els diferents projectes.	
	F9b	Es realitzen seminaris per compartir els diferents projectes.	
	F9c	Es realitzen tutories per analitzar els diferents projectes.	
	F9d	Es realitzen tutories per compartir els diferents projectes	
F10: Grau de contextualització dels aprenentatges pràctics.			
	F10a	Es contextualitza els continguts que es pretenen ensenyar.	
	F10b	Es realitzen activitats per estructurar els coneixements assolits.	
	F10c	Es realitzen activitats per consolidar els nous coneixements.	
Interacció entre el professorat tutor del centre i el professorat universitari			
Indicadors			
Funció	F11: El professorat tutor universitari orienta al professorat tutor del centre sobre les seves funcions.		
		F11a	Pacten tasques per a què puguin desenvolupar l'alumnat.
		F11b	S' Informen de les característiques de la institució externa per transmetre la informació a l'alumnat i acompanyar-los en el procés de l'aprenentatge.
		F11c	Es reuneixen al llarg de l'estada al centre extern per constatar les informacions rellevants.
		F11d	Acorda amb el professorat tutor del centre els objectius d'aprenentatge a assolir per l'alumnat.
	F12: Ambdós tipologies de professorat tutor s'informen i són coneixedors...		
		F12a	De l' itinerari de l'alumnat
		F12b	Dels objectius a assolir per l'alumnat estipulats en el currículum
		F12c	De les competències que no podran ser assolides per l'alumnat degut a la tipologia del centre extern.
		F12d	Busquen altres alternatives a l'assoliment de dites competències.
	F13: Ambdós tipologies de professorat tutor dissenyen conjuntament l'itinerari de desenvolupament...		
		F13a	Realitzant una sessió d'acollida a l'alumnat plegats.
		F13b	Informaran a l'alumnat de la planificació d'activitats.
		F13c	Detecten oportunitats d'aprenentatge.
		F13d	Revisen l'assoliment dels objectius.

8.3.2.1. Funció del professorat tutor del centre amb l'alumnat.

En la següent taula es recull els resultats dels indicadors per a les diferents variables de la dimensió *Funció* en les diferents tipologies de centres de segon i quart curs entre el professorat tutor del centre amb l'alumnat.

Taula 29. Resultats de la dimensió *Funció del professorat tutor del centre amb l'alumnat*.

		Observacions 2n curs				\bar{x}	Observacions 4t curs				\bar{x}
		C	M	RG	CP		H	EEE	CE	CP	
<i>Funció PTC - A</i>	F1a	2	2	2	2	2	1	1	1	1	1
	F1b	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2
	F1c	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2
	F1d	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3
	F2a	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3
	F2b	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3
	F2c	1	1	1	1	1	2	2	3	2	2
	F2d	2	2	2	2	2	3	3	3	3	3
	F3a	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3
	F3b	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3
	F3c	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3
	F3d	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3
	F4a	2	2	2	2	2	3	3	3	3	3
	F4b	2	2	2	2	2	3	3	3	3	3
	F4c	2	2	2	2	2	3	3	3	3	3
	F4d	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3
	F5a	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2
	F5b	2	2	2	2	2	3	3	3	3	3
	F5c	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2
	F5d	2	2	2	2	2	3	3	3	3	3
F6a	1	1	1	1	1	2	2	1	2	1,75	
F6b	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	
F6c	3	3	3	3	3	3	3	2	3	2,75	

8.3.2.1.1. Indicador F1. Metodologia seguida pel professorat tutor del centre.

Les observacions realitzades manifesten que la rotació de l'alumnat per diferents serveis (F1a) es produeix *mai* per a centres de segon i *a vegades* per a centres de quart en qualsevol de les seves tipologies.

Les observacions indiquen que les metodologies actives i dirigides (F1b) per ambdós cursos en qualsevol de les seves tipologies de centre es produeixen *a vegades*.

Les observacions realitzades manifesten que *a vegades* es produeix treball de tractament grupal (F1c) per ambdós cursos en qualsevol de les seves tipologies de centre.

Les observacions indiquen que *quasi sempre* el treball es realitza en tractaments individuals (F1d) per ambdós cursos en qualsevol de les seves tipologies de centre.

Els indicadors per a segon curs per a F1a, F1b i F1c s'observen *a vegades* (mitjana=2), en canvi l'indicador F1c s'observa *quasi sempre* (mitjana=3).

Els indicadors per a quart curs F1a s'observa *mai* (mitjana=1), F1b i F1c s'observen *a vegades* (mitjana=2) i l'indicador F1d s'observa *quasi sempre* (mitjana=3).

Totes les respostes han estat valorades com *a vegades* excepte en l'indicador de treball de tractaments individuals que es considera *quasi sempre* per ambdós cursos en qualsevol de les seves tipologies i en la rotació de l'alumnat de quart curs que ha estat valorada amb *quasi sempre*

Es podria interpretar com que les metodologies seguides per professorat tutor extern són més específiques conforme l'alumnat madura.

8.3.2.1.2. Indicador F2. Funcions del tutor del centre.

Les observacions realitzades manifesten que *quasi sempre* es donen habilitats comunicatives efectives amb l'alumnat (F2a) per ambdós cursos en qualsevol de les seves tipologies de centre.

Les observacions indiquen que *quasi sempre* es mostra experiència (F2b) en el camp d'actuació que es desenvolupa per ambdós cursos en qualsevol de les seves tipologies de centre.

Les observacions realitzades manifesten que *mai* s'utilitzen habilitats pedagògiques (F2c) en qualsevol tipologia dels centres de segon i *a vegades* en qualsevol tipologia dels centres de quart.

Les observacions indiquen que *a vegades* es mostra un ambient d'aprenentatge saludable on el professor tutor extern disposa del temps necessari per fomentar l'aprenentatge de l'alumnat tant en tractaments generals com individualitzats (F2d) en qualsevol tipologia dels centres de segon i *quasi sempre* per qualsevol tipologia dels centres de quart.

Els indicadors per a segon curs per a per a F2a i F2b s'observen *quasi sempre* (mitjana=3), en canvi l'indicador F2c s'observa *mai* (mitjana=1) i l'indicador F2d (mitjana=2) s'observa *a vegades* (mitjana=2).

Els indicadors per a quart curs F2a, F2b i F2d (mitjana=3) s'observa *quasi sempre* i F2c (mitjana=2) s'observen *a vegades*.

Totes les respostes per a segon curs han estat valorades com *quasi sempre* excepte la utilització d'habilitats pedagògiques que es manifesten com *mai* i l'ambient d'aprenentatge saludable que es realitza *a vegades*. En canvi, per a quart curs, tots els indicadors són considerats com *quasi sempre* excepte la utilització, *a vegades*, d'estratègies pedagògiques.

Es podria interpretar que en les funcions del professorat tutor extern existeix una mancança en la utilització d'habilitats pedagògiques sent més incipient en els centres de segon per motiu de la dificultat de la disposició del temps necessari per a fomentar l'aprenentatge.

8.3.2.1.3 Indicador F3. Habilitat docent del tutor del centre.

Les observacions realitzades manifesten que *quasi sempre* es comunica bé (F3a) per ambdós cursos en qualsevol de les seves tipologies de centre.

Les observacions indiquen que *quasi sempre* l'escolta empàticament (F3b) per ambdós cursos en qualsevol de les seves tipologies de centre.

Les observacions realitzades manifesten que *quasi sempre* es genera comunicació bidireccional (F3c) per ambdós cursos en qualsevol de les seves tipologies de centre.

Les observacions indiquen que *quasi sempre* es motiva a l'alumnat en les seves actuacions (F3d) per ambdós cursos en qualsevol de les seves tipologies de centre.

Els indicadors per a segon curs per a F3a, F3b, F3c i F3d s'observen *quasi sempre* (mitjana=3).

Els indicadors per a quart curs F3a, F3b, F3c i F3d s'observen *quasi sempre* (mitjana =3).

Totes les respostes per ambdós cursos, en qualsevol de les seves tipologies, han estat *quasi sempre*.

Es podria interpretar com que el professor tutor extern mostra una òptima habilitat docent en relació a la comunicació i motivació vers a l'alumnat.

8.3.2.1.4. Indicador F4. Competències professionals més desenvolupades per l'alumnat.

Les observacions realitzades manifesten que *a vegades* en qualsevol tipologia dels centres de segon curs es realitza l'anàlisi dels sistemes de gestió i control: es respecta la confidencialitat de dades i la seguretat de la història clínica del pacient (F4a) i *quasi sempre* en qualsevol tipologia dels centres de quart curs.

Les observacions indiquen que *a vegades*, en qualsevol tipologia dels centres de segon curs, es respecta la intimitat del pacient (F4b) i *quasi sempre* en qualsevol tipologia dels centres de quart curs.

Les observacions realitzades manifesten que *a vegades* en qualsevol tipologia dels centres de segon curs es realitza habilitats pràctiques i comunicatives integrant el coneixement (F4c) i *quasi sempre* en qualsevol tipologia dels centres de quart curs.

Les observacions indiquen que *quasi sempre* s'integra amb l'equip de treball (F4d) dirigides per ambdós cursos en qualsevol de les seves tipologies de centre

Els indicadors per a segon curs per a F4a, F4b i F4c s'observen *a vegades* (mitjana=2) i F4d s'observa *quasi sempre* (mitjana=3).

Els indicadors per a quart curs F4a, F4b, F4c i F4d s'observa *quasi sempre* (mitjana=3) .

Totes les observacions per als centres de segon curs, són a vegades, excepte la integració en l'equip de treball que es considera com quasi sempre. En canvi, per a quart curs totes les respostes són recollides com *quasi sempre*.

Es podria interpretar com que les competències professionals més desenvolupades per a l'alumnat són totalment adquirides amb la maduració de l'alumnat.

8.3.2.1.5. Indicador F5. Grau de contextualització dels aprenentatges pràctics.

Les observacions realitzades manifesten que *a vegades* es contextualitza els continguts que es pretenen ensenyar (F5a) per ambdós cursos en qualsevol de les seves tipologies de centre.

Les observacions indiquen que *a vegades*, en qualsevol tipologia dels centres de segon curs, es realitzen activitats per estructurar els coneixements assolits (F5b) i *quasi sempre* en qualsevol tipologia dels centres de quart curs.

Les observacions realitzades manifesten que *a vegades*, en qualsevol tipologia dels centres de segon curs, es realitzen activitats per consolidar els nous coneixements (F5c) assolits i *quasi sempre* en qualsevol tipologia dels centres de quart curs.

Les observacions indiquen que *a vegades*, en qualsevol tipologia dels centres de segon curs, es realitzen activitats per introduir futurs coneixements a assolir (F5d) i *quasi sempre* en qualsevol tipologia dels centres de quart curs.

Els indicadors per a segon curs per a F5a, F5b, F5c i F5d (mitjana=2) s'observen *a vegades*.

Els indicadors per a quart curs F5a i F5c s'observen *a vegades* (mitjana=2) i els indicadors F5b i F5d (mitjana=3) s'observen *quasi sempre*.

Totes les respostes recollides per ambdós cursos són *a vegades* excepte per quart curs que es considera que les activitat per estructurar coneixements assolits i introduir-ne futurs es produeixen *quasi sempre*.

Es podria interpretar com que el grau de contextualització dels aprenentatges pràctics es posen de manifest en centres externs corresponents a cursos superiors.

8.3.2.1.6. Indicador F6. Grau de modelització dels aprenentatges.

Les observacions realitzades manifesten que *mai*, en qualsevol tipologia dels centres de segon curs, es dona importància a l'abstracció i al treball amb models (F6a) i *a vegades*, en les diferents tipologies dels centres de quart curs excepte en els centres especialitzats.

Les observacions indiquen que *a vegades* existeixen oportunitats de transferir els coneixements apresos a noves situacions (F6b) per ambdós cursos en qualsevol de les seves tipologies de centre.

Les observacions realitzades manifesten que *quasi sempre* es té en compte l'evolució de l'alumnat (F6c) en qualsevol de les seves tipologies de centre de segon curs i en les diferents tipologies dels centres de quart curs excepte en els centres especialitzats que es produeixen *a vegades*.

Els indicadors per a segon curs per a F6a s'observa *mai* (mitjana=1), F6b s'observa *a vegades* (mitjana=2) i en canvi l'indicador F6c s'observa *quasi sempre* (mitjana=3).

Els indicadors per a quart curs per a F6a i F6b s'observen *a vegades* (mitjana=2 per a F6b i mitjana=1,75 per a F6a) i F6c s'observa *quasi sempre* (mitjana=2,75).

Totes les respostes, per ambdós cursos, s'observen *a vegades* o *mai* en referència a l'abstracció al treball amb models i la transferència de coneixements apresos a noves situacions però, en canvi, es té en compte l'evolució de l'alumnat *quasi sempre*.

Es podria interpretar com l'existència de mancances en la modelització dels aprenentatges.

8.3.2.2. Funció del professorat tutor universitari amb l'alumnat.

En la següent taula es recull els resultats dels indicadors per a les diferents variables de la dimensió *Funció* en les diferents tipologies de centres de segon i quart curs entre el professorat tutor universitari amb l'alumnat.

Taula 30. Resultats de la dimensió Funció del professorat tutor universitari amb l'alumnat.

		Observacions 2n curs				\bar{x}	Observacions 4t curs				\bar{x}
		C	M	RG	CP		H	EEE	CE	CP	
Funció PTU - A	F7a	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3
	F7b	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3
	F7c	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2
	F7d	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2
	F8a	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2
	F8b	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3
	F8c	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2
	F8d	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3
	F9a	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
	F9b	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
	F9c	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2
	F9d	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
	F10a	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
	F10b	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
F10c	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1,25	

8.3.2.2.1. Indicador F7. Activitats planificades pel tutor universitari.

Les observacions realitzades manifesten que *quasi sempre* s'informa a l' inici de l'estada sobre les tipologies de centres per ambdós cursos en qualsevol de les seves tipologies de centre (F7a).

Les observacions indiquen que *quasi sempre* s'informa a l'inici de l'estada sobre les diferents metodologies de tractament dels centres (F7b) per ambdós cursos en qualsevol de les seves tipologies de centre.

Les observacions realitzades manifesten que *a vegades* s'orienta a l' alumnat en el transcurs de l'estada (F7c) per ambdós cursos en qualsevol de les seves tipologies de centre.

Les observacions indiquen que *a vegades* s'informa de l'evolució de l'alumnat (F7d) per ambdós cursos en qualsevol de les seves tipologies de centre.

Els indicadors per a segon curs per a F7a i F7b s'observen *quasi sempre* (mitjana=3) i els indicadors F7c i F7d s'observen *a vegades* (mitjana =2).

Els indicadors per a quart curs per a F7a i F7b s'observen *quasi sempre* (mitjana =3) i els indicadors F7c i F7d s'observen *a vegades* (mitjana =2).

Totes les respostes recollides per ambdós cursos, en qualsevol tipologia de centres, en referència a la informació a l'inici de l'estada han estat valorades *quasi sempre*, en canvi, l'orientació i el seguiment en l'evolució de l'alumnat han estat valorades *a vegades*.

Es podria interpretar com que les activitats planificades per al professorat tutor universitari es posen més de manifest a l'inici minvant la seva funció en el transcurs de l'estada pràctica.

8.3.2.2.2. Indicador F8. Acompanyament a l'alumnat en el transcurs de l'estada.

Les observacions realitzades manifesten que *a vegades* es realitza un seguiment de l'aprenentatge (F8a) per ambdós cursos en qualsevol de les seves tipologies de centre.

Les observacions indiquen que *quasi sempre* s'identifica qualsevol incidència que pugui sorgir (F8b) per ambdós cursos en qualsevol de les seves tipologies de centre.

Les observacions realitzades manifesten que *a vegades* es realitzen tutories individuals o grupals en el transcurs de l'assignatura (F8c) per ambdós cursos en qualsevol de les seves tipologies de centre.

Les observacions indiquen que *quasi sempre* es realitzen supervisions al centre de pràctiques (F8d) per ambdós cursos en qualsevol de les seves tipologies de centre.

Els indicadors per a segon curs per a F8a i F8c s'observen *a vegades* (mitjana=2) i els indicadors F8b i F8d s'observen *quasi sempre* (mitjana =3).

Els indicadors per a quart curs F8a i F8c s'observen *a vegades* (mitjana =2) i els indicadors F8b i F8d s'observen *quasi sempre* (mitjana =3).

Totes les respostes, d'ambdós cursos en qualsevol de les seves tipologies, indiquen *quasi sempre* la realització de supervisions i identificacions en incidències, però manifesten que *a vegades* es realitza el seguiment de l'aprenentatge i les supervisions al centre de pràctiques

Es podria interpretar com que l'acompanyament a l'alumnat es posa més de manifest en el cas d'incidències que puguin sorgir en el transcurs de l'estada pràctica.

8.3.2.2.3. Indicador F9. Es generen espais d'anàlisi per l'alumnat.

Les observacions realitzades manifesten que *mai* es realitzen seminaris per analitzar els diferents projectes (F9a) per ambdós cursos en qualsevol de les seves tipologies de centre.

Les observacions indiquen que *mai* es realitzen seminaris per compartir els diferents projectes (F9b) per ambdós cursos en qualsevol de les seves tipologies de centre.

Les observacions realitzades manifesten que, *a vegades*, es realitzen tutories per analitzar els diferents projectes (F9c) per ambdós cursos en qualsevol de les seves tipologies de centre.

Les observacions indiquen que *mai* es realitzen tutories per compartir els diferents projectes (F9d) per ambdós cursos en qualsevol de les seves tipologies de centre.

Els indicadors per a segon curs per a F9a, F9b i F9d s'observen *mai* (mitjana=1) i l'indicador F9c s'observa *a vegades* (mitjana =2).

Els indicadors per a quart curs per a F9a, F9b i F9d s'observen *mai* (mitjana =1) i l'indicador F9c s'observa *a vegades* (mitjana =2).

Totes les respostes han estat valorades amb *mai* excepte en l'indicador de la realització de tutories per analitzar nous projectes que es produeix *a vegades*.

Es podria interpretar com que existeix una gran mancança en la generació d'espais d'anàlisi per a l'alumnat, sense la realització de seminaris per analitzar i compartir els diferents projectes o tutories.

8.3.2.2.4. Indicador F10. Grau de contextualització dels aprenentatges pràctics.

Les observacions realitzades manifesten que *mai* es contextualitza els continguts que es pretenen ensenyar (F10a) per ambdós cursos en qualsevol de les seves tipologies de centre.

Les observacions indiquen que *mai* es realitzen activitats per estructurar els coneixements assolits (F10b) per ambdós cursos en qualsevol de les seves tipologies de centre.

Les observacions realitzades manifesten que *mai* es realitzen activitats per consolidar els nous coneixements (F10c) en els centres de segon curs i també en els de quart excepte en els centres privats que s'observa *a vegades*.

Els indicadors per a segon curs per a F10a, F10b i F10c s'observen *mai* (mitjana=1).

Els indicadors per a quart curs per a F10a, F10b i F10c s'observen *mai* (mitjana=1 per a F10a i F10b i mitjana=1,25 per a F10c).

Totes les observacions han estat valorades amb *mai* per ambdós cursos en qualsevol de les seves tipologies de centre.

Es podria interpretar com l'existència d'una mancança en la contextualització dels aprenentatges pràctics tant per segon com per quart curs.

8.3.2.3. Funció de col·laboració del professorat tutor del centre amb el professorat tutor universitari.

En la següent taula es recull els resultats dels indicadors per a les diferents variables de la dimensió *Funció* en les diferents tipologies de centres de segon i quart curs entre el professorat tutor del centre amb el professorat tutor universitari.

Taula 31. Resultats de la dimensió Funció de col·laboració del professorat tutor del centre amb el professorat tutor universitari.

		Observacions 2n curs				\bar{x}	Observacions 4t curs				\bar{x}
		C	M	RG	CP		H	EEE	CE	CP	
Funció PTC - PTU	F11a	1	1	1	1	1	1	1	1	3	1,5
	F11b	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2
	F11c	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2
	F11d	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3
	F12a	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3
	F12b	3	3	3	3	3	3	3	3	2	2,75
	F12c	1	1	1	1	1	1	1	1	3	1,5
	F12d	1	1	1	1	1	1	1	1	3	1,5
	F13a	1	1	1	1	1	3	1	1	1	1,5
	F13b	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2
	F13c	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2
	F13d	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2

8.3.2.3.1. Indicador F11. El professorat tutor universitari orienta al professorat tutor del centre sobre les seves funcions.

Les observacions realitzades manifesten que *mai* es pacten tasques per a què puguin desenvolupar l'alumnat (F11a) per a qualsevol tipologia de centre de segon curs i també per a les de quarts excepte els centres privats que s'observa *quasi sempre*.

Les observacions indiquen que *a vegades* s'informen de les característiques de la institució externa per transmetre la informació a l'alumnat i acompanyar-los en el procés de l'aprenentatge (F11b).

Les observacions realitzades manifesten que *a vegades* es reuneixen al llarg de l'estada al centre extern per constatar les informacions rellevants (F11c).

Les observacions realitzades manifesten que *quasi sempre* s'acorda amb el professorat tutor del centre els objectius d'aprenentatge a assolir per l'alumnat (F11d).

Els indicadors per a segon curs per a F11a s'observen *mai* (mitjana=1), per F11b i F11c *a vegades* (mitjana =2) i per F11d *quasi sempre* (mitjana =3).

Els indicadors per a quart curs per a F11a, F11b i F11c s'observen *a vegades* (mitjana=1,5 per a F11a i mitjana=2 per a F11b i F11c) i per F11d (mitjana=3) *quasi sempre*.

Totes les observacions han estat valorades amb *a vegades*, en referència a la transmissió d'informació rellevant, *mai* per a tasques de desenvolupament i *quasi sempre* per als objectius d'aprenentatge per ambdós cursos en qualsevol de les seves tipologies de centre.

Es podria interpretar com que l'orientació entre el professorat tutor universitari i el professorat tutor del centre va destinada més a tasques contextuais i/o administratives que al seguiment de l'aprenentatge de l'alumnat.

8.3.2.3.2. Indicador F12. Ambdós tipologies de professorat tutor s'informen i són coneixedors....

Les observacions realitzades manifesten que *quasi sempre* ambdós tipologies de professorat tutor són coneixedors de l' itinerari de l'alumnat (F12a) per ambdós cursos en qualsevol de les seves tipologies de centre.

Les observacions indiquen que *quasi sempre* ambdós tipologies de professorat tutor són coneixedors dels objectius a assolir per l'alumnat estipulats en el currículum (F12b), excepte en els centres privats de segon curs que són considerades com *a vegades*.

Les observacions realitzades manifesten que *mai* ambdós tipologies de professorat tutor són coneixedors de les competències que no podran ser assolides per l'alumnat degut a la tipologia del centre extern (F12c), excepte en els centres privats de segon que manifesten *a vegades*.

Les observacions realitzades manifesten que *mai* ambdós tipologies de professorat tutor busquen altres alternatives a l'assoliment de dites competències (F12d).

Els indicadors per a segon curs per a F12a i F12b s'observen *quasi sempre* (mitjana=3) i F12c i F12d *mai* (mitjana=1) .

Els indicadors per a quart curs per a F12a i F12b s'observen *quasi sempre* (mitjana=3 per a F12a i mitjana=2,75 per a F12b) i F12c i F12d *a vegades* (mitjana=1,5).

Totes les observacions han estat valorades amb *quasi sempre* en referència a l'itinerari i els objectius a assolir de l'alumnat, en canvi en referència a les competències que no podran ser assolides i a la cerca d'altres alternatives, indiquen *mai* per als centres de segon i *a vegades* per als centres de quart per ambdós cursos en qualsevol de les seves tipologies de centre .

Es podria interpretar com que entre les dues tipologies de professorat tutor existeix un intercanvi d'informació dels objectius de l'assignatura però hi ha una mancança en l'estudi d'aquelles competències que no podran ser adquirides ni avaluables en els diferents centres de pràctiques sense la cerca d'altres alternatives.

8.3.2.3.3. Indicador F13. Ambdós tipologies de professorat tutor dissenyen conjuntament l'itinerari de desenvolupament...

Les observacions realitzades manifesten que *mai* es realitza una sessió d'acollida a l'alumnat plegats (F13a) per part del professorat tutor per a tots els centres de segon i tampoc per als de quart excepte en els hospitals.

Les observacions indiquen que ambdós tutors informaran a l'alumnat de la planificació d'activitats (F13b), *a vegades*, per ambdós cursos en qualsevol de les seves tipologies de centre.

Les observacions realitzades manifesten que *a vegades* es detecten oportunitats d'aprenentatge (F13c) conjuntament per ambdós cursos en qualsevol de les seves tipologies de centre.

Les observacions realitzades manifesten que *a vegades* es revisen l'assoliment dels objectius (F13d) per ambdós cursos en qualsevol de les seves tipologies de centre.

Els indicadors per a segon curs per a F13a s'observen *mai* (mitjana=1), per F13b i F13c i F13d *a vegades* (mitjana=2).

Els indicadors per a quart curs per a F13a s'observen *a vegades* (mitjana=1,5), per F13b, F13c i F13d *a vegades* (mitjana=2) .

Totes les observacions han estat valorades amb, *a vegades*, es referència a la informació a l'alumnat de la planificació d'activitats, la detecció d'oportunitats d'aprenentatge i la revisió dels objectius, en ambdós cursos en qualsevol de les seves tipologies de centre. En canvi, la realització d'una sessió d'acollida ha estat valorada amb *mai* excepte en els hospitals de quart curs.

Es podria interpretar com que el disseny conjunt en l'itinerari de desenvolupament es produeix a vegades existint mancances en l'acollida, planificació detecció i revisió de l'aprenentatge de l'alumnat.

8.3.2.4. Resum de la dimensió *Funció*.

A mode de síntesi, les observacions realitzades ens aporten la següent informació.

En la interacció entre el professorat tutor del centre i l'alumnat les metodologies seguides pel professorat tutor extern són més específiques conforme l'alumnat madura sent incipient les mancances en la utilització d'habilitats pedagògiques en els centres de segon comparativament amb els de quart degut a la manca de disposició del temps necessari per a fomentar l'aprenentatge. Així mateix, el professorat tutor extern mostra una òptima habilitat docent en relació a la comunicació i motivació vers l'alumnat.

Cal assenyalar que les competències professionals més desenvolupades per a l'alumnat són totalment adquirides amb la maduració d'aquest. El grau de contextualització dels aprenentatges pràctics es posen

de manifest en centres externs corresponents a cursos superiors amb l'existència, per ambdós cursos, de mancances en la modelització dels aprenentatges.

En la interacció entre el professorat tutor universitari i l'alumnat podem observar con les activitats planificades per al professorat tutor universitari es posen de manifest a l'inici de l'estada pràctica minvant la seva funció en el transcurs del període. L'acompanyament de l'alumnat és més manifest en el cas d'incidències que puguin sorgir en el transcurs de l'estada pràctica existint una gran mancança en la generació d'espais d'anàlisi en la contextualització dels aprenentatges per a l'alumnat, sense la realització de seminaris per analitzar i compartir els diferents projectes o tutories.

En la interacció entre el professorat tutor del centre i el professorat tutor universitari existeix una orientació del professorat tutor universitari vers al professorat tutor del centre destinada més a tasques contextuais i/o administratives que al seguiment de l'aprenentatge de l'alumnat. Existeix un intercanvi d'informació dels objectius de l'assignatura però amb mancança en l'estudi d'aquelles competències que no podran ser adquirides ni avaluables en els diferents centres de pràctiques sense la cerca d'altres alternatives.

Cal destacar que el disseny conjunt en l'itinerari de desenvolupament es produeix ocasionalment existint mancances en l'acollida, planificació, detecció i revisió de l'aprenentatge de l'alumnat.

8.3.3. Respecte l'observació sobre la dimensió *Avaluació*.

En aquest apartat s'exposen les codificacions realitzades per a cadascuna de les variables i els indicadors corresponents de la dimensió *Avaluació* estudiada.

Els resultats obtinguts en la realització de l'anàlisi, esperen aportar la informació necessària per a donar resposta al segon objectiu de la investigació en referència a *Conèixer les interaccions entre els agents implicats (el professorat tutor universitari, el professorat tutor del centre i l'alumnat) durant l'estada pràctica* per a la dimensió *Avaluació* en les diferents interaccions entre els tres agents: *Avaluació* en la interacció entre el professorat tutor del centre i l'alumnat, entre el professorat tutor universitari i l'alumnat i entre el professorat tutor del centre i el professorat universitari.

S'ha assignat el mateix procediment en els valors numèrics, per a cada opció de freqüència, que en les dimensions *Relació* i *Funció*.

A la taula 32 es pot consultar la codificació final i la descripció per a cadascun dels indicadors de les diferents variables per a la dimensió *Avaluació*.

Taula 32. Codificació dels indicadors per a les diferents variables de la dimensió *Avaluació*.

Interacció entre el professorat tutor del centre i l'alumnat		
Indicadors		
Avaluació	A1: Avaluació de l'aprenentatge.	
	A1a	S'informa a l'alumnat sobre els criteris d'avaluació
	A1b	Es diferencia el temps d'aprenentatge amb el temps d'avaluació
	A1c	L'avaluació està dirigida a detectar dificultats de l'alumnat en els diferents tractaments.
	A1d	L'avaluació està dirigida a detectar febleses de l'alumnat per resoldre en els diferents tractaments.
	A2: Sobre els indicadors d'avaluació:	
	A2a	Retorns dels resultats avaluatius a l'alumnat.
	A2b	Avaluació adaptada a l'alumnat (centre/curs/servei)
	A2c	Avaluació continuada.
	A2d	Avaluació compartida.
	A3: Competències a avaluar.	
	A3a	Recomana pautes de prevenció.
	A3b	Enregistra correctament les actuacions realitzades.
	A3c	Utilitza amb destresa les eines de valoració específiques.
	A3d	Prene iniciatives davant les dificultats.
	A4: Grau d'acompliment de la normativa per part de l'alumnat	
	A4a	Bon aspecte físic i higiene.
	A4b	Bona conducta.
	A4c	Bona aptitud.
	A4d	Confidencialitat de la història clínica.
	AF5: Sobre el Feedback en el procés d'aprenentatge de l'alumnat:	
	A5a	<i>Feedback</i> dialògic.
	A5b	<i>Feedback</i> sostenible (vinculat a la competència d'aprendre i incorporat a la pràctica reflexiva)
	A5c	<i>Feedback</i> auto-regulador (paper protagonista de l'alumnat).
A5d	<i>Feedforward</i> i <i>feed-up</i> (l'alumnat es planteja els objectius i criteris).	

Interacció entre el professorat tutor universitari i l'alumnat		
	Indicadors	
Avaluació	A6: Temporització.	
	A6a	Avaluació formativa.
	A6b	Avaluació a l'entrega de la part documental.
	A6c	Avaluació a mitjans i finals de l'assignatura.
	A7: Sobre els indicadors d'avaluació:	
	A7a	Retorns dels resultats avaluatius a l'alumnat.
	A7b	Avaluació adaptada a l'alumnat (centre/curs/servei)
	A7c	Avaluació continuada.
	A7d	Avaluació compartida.
	A8: Sobre el Feedback en el procés d'aprenentatge de l'alumnat:	
	A8a	Feedback dialògic.
	A8b	Feedback sostenible (vinculat a la competència d'aprendre i incorporat a la pràctica reflexiva)
	A8c	Feedback auto-regulador (paper protagonista de l'alumnat).
	A8d	Feedforward i feed-up (l'alumnat es planteja els objectius i criteris).
	A9: Competències a avaluar.	
A9a	E8. Determina el diagnòstic de fisioteràpia segons les normes i amb els instruments de validació reconeguts internacionalment.	
A9b	E11. Avalua l'evolució dels resultats obtinguts amb el tractament en relació amb els objectius marcats.	
A9c	T9. Raona amb sentit crític.	
Interacció entre el professorat tutor del centre i el professorat tutor universitari		
	Indicadors	
Avaluació	A10: Les rúbriques avaluatives realitzades per ambdós tipologies de professorat tutor es complementen amb...	
	A10a	Avaluació com a procés reflexiu (avaluacions entre iguals, autoavaluacions...)
	A10b	Avaluació com a procés reflexiu (presentacions orals, portafolis, Feedback...)
	A10c	Avaluació com a procediment amb mètodes i dades qualitatives.
	A10d	Avaluació com control de qualitat
	A11: Sobre els indicadors d'avaluació:	
	A11a	Retorns dels resultats avaluatius conjuntament a l'alumnat.
	A11b	Avaluació adaptada a l'alumnat (centre/curs/servei).
	A11c	Avaluació continuada.
	A11d	Avaluació compartida.
	A12: Estratègies d'avaluació per l'aprenentatge	
	A11a	El feedback entre els professors és eficient.
	A11b	Sol·liciten autoavaluacions a l'alumnat.
	A11c	El feedback entre iguals.
	A11d	L'avaluació és sumativa.

8.3.3.1. Avaluació realitzada pel professorat tutor del centre a l'alumnat.

En la següent taula es recull els resultats dels indicadors per a les diferents variables de la dimensió *Avaluació* en les diferents tipologies de centres de segon i quart curs pel professorat tutor del centre a l'alumnat.

Taula 33. Resultats de la dimensió *Avaluació* pel professorat tutor del centre a l'alumnat.

		Observacions 2n curs				\bar{x}	Observacions 4t curs				\bar{x}
		C	M	RG	CP		H	EEE	CE	CP	
Avaluació PTC - A	A1a	1	1	1	1	1	2	2	2	2	2
	A1b	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
	A1c	2	1	2	1	1,5	2	2	2	2	2
	A2a	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
	A2b	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
	A2c	1	1	1	1	1	1	2	1	1	1,25
	A2d	1	1	1	1	1	1	2	1	1	1,25
	A3a	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3
	A3b	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3
	A3c	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3
	A3d	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3
	A4a	2	2	2	2	2	3	3	3	3	3
	A4b	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3
	A4c	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3
	A4d	2	2	2	2	2	3	3	3	3	3
	A5a	3	2	2	3	2,5	3	2	2	3	2,5
A5b	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	
A5c	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	
A5d	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	

8.3.3.1.1. Indicador A1. Avaluació de l'aprenentatge.

Les observacions realitzades manifesten que s'informa a l'alumnat sobre els criteris d'avaluació (A1a) *mai* per a segon curs i *a vegades* per a quart curs en qualsevol tipologia d'ambdós cursos.

Les observacions indiquen que es diferencia el temps d'aprenentatge amb el temps d'avaluació (A1b) *a vegades* per ambdós cursos en qualsevol de les seves tipologies.

Les observacions realitzades manifesten que l'avaluació està dirigida a detectar febleses de l'alumnat per resoldre en els diferents tractaments (A1c) *a vegades* per a caps i residències geriàtriques en segon curs i *mai* per a qualsevol tipologia de quart curs.

Els indicadors per a segon curs per a A1a i A1b s'observa *mai* (mitjana=1), en canvi els indicadors A1c s'observen *a vegades* (mitjana=1,5).

Els indicadors per a quart curs, per a A1a i A1c s'observen *a vegades* (mitjana=2) i l'indicador A1b *mai* (mitjana=1).

Les respostes, per segon curs, per a totes les tipologies de centres han estat valorades com *mai* excepte en la detecció de dificultats de l'alumnat que en caps i residències geriàtriques es produeix *a vegades*. Per a quart curs, totes les respostes són valorades *a vegades*, excepte en la valoració del temps d'aprenentatge que no es valora *mai*.

Es podria interpretar com la existència d'una mancança en l'avaluació de l'aprenentatge més incipient en segon curs.

8.3.3.1.2. Indicador A2. Sobre els indicadors d'avaluació.

Les observacions realitzades manifesten que els retorns dels resultats avaluatius a l'alumnat (A2a) es produeixen *mai* per a qualsevol tipologia de centre en ambdós cursos.

Les observacions indiquen que *mai* l'avaluació és adaptada a l'alumnat (A2b) en qualsevol tipologia de centre en ambdós cursos.

Les observacions realitzades manifesten, en referència a l'avaluació continuada (A2c), que es produeix *mai* per a per a qualsevol tipologia de centre de segon i per qualsevol de quart excepte en les escoles d'educació especial que es produeix *a vegades*.

Les observacions indiquen que l'avaluació compartida (A2d) es produeix *mai* per a per a qualsevol tipologia de centre de segon i per qualsevol de quart excepte *a vegades* en les escoles d'educació especial.

Els indicadors per a segon curs per a A2a, A2b, A2c i A2d s'observen *mai* (mitjana=1).

Els indicadors per a quart curs, per A2a, A2b s'observen *mai* (mitjana=1) i també en els indicadors A2c i A2d (mitjana=1,25).

Totes les respostes, per segon curs, per a totes les tipologies de centres han estat valorades com *mai* al igual que en quart curs, excepte en les escoles d'educació especial on les avaluacions continuades i compartides es fomenten *a vegades*.

Es podria interpretar com la existència d'una mancança en els indicadors d'avaluació per a tots dos cursos.

8.3.3.1.3. Indicador A3. Competències a avaluar.

Les observacions realitzades manifesten que es recomanen pautes de prevenció (A3a) *quasi sempre* per ambdós cursos en qualsevol de les seves tipologies.

Les observacions indiquen que *quasi sempre* s'enregistren correctament les actuacions realitzades (A3b) per ambdós cursos en qualsevol de les seves tipologies.

Les observacions realitzades manifesten que s'utilitzen *quasi sempre* amb destresa les eines de valoració específiques (A3c) per ambdós cursos en qualsevol de les seves tipologies.

Les observacions indiquen que es prenen iniciatives davant les dificultats (A3d) *quasi sempre* per ambdós cursos en qualsevol de les seves tipologies.

Els indicadors per a segon curs per a A3a, A3b, A3c i A3d (mitjana=3) s'observen *quasi sempre* (mitjana=3).

Els indicadors per a quart curs per a A3a, A3b, A3c i A3d s'observen *quasi sempre* (mitjana=3).

Totes les observacions, per ambdós cursos en qualsevol de les seves tipologies han estat valorades *quasi sempre*.

Es podria interpretar com òptimes les competències a avaluar.

8.3.3.1.4. Indicador A4. Grau d'acompliment de la normativa per part de l'alumnat.

Les observacions realitzades manifesten es presenta un bon aspecte físic i higiene (A4a) *a vegades* per a qualsevol tipologia de segon curs i *quasi sempre* per a qualsevol tipologia de quart curs.

Les observacions indiquen que *quasi sempre* existeix una bona conducta (A4b) per ambdós cursos en qualsevol de les seves tipologies.

Les observacions realitzades manifesten una bona aptitud (A4c) *quasi sempre* per ambdós cursos en qualsevol de les seves tipologies.

Les observacions indiquen l'acompliment de la normativa en quart a la confidencialitat de la història clínica (A4d) *a vegades* per a qualsevol tipologia de centre de segon curs i *quasi sempre* per a qualsevol tipologia de quart curs.

Els indicadors per a segon curs per a A4b, A4c s'observen *quasi sempre* (mitjana=3) i els indicadors per a A4a, A4d *a vegades* (mitjana=2).

Els indicadors per a quart curs per a A4a, A4b, A4c i A4d s'observen *quasi sempre* (mitjana=3).

Totes les observacions, per ambdós cursos en qualsevol de les seves tipologies han estat valorades amb *quasi sempre* excepte A4a i A4d que s'ha observat com *a vegades* per als centres de segon.

Es podria interpretar com òptim el grau d'acompliment de la normativa per ambdós cursos en qualsevol tipologia indicant que en els centres de segon curs, en referència a l'aspecte físic i l'aptitud no es produeix sempre completament per als centres de segon. Cal dir, que l'alumnat madura i es responsabilitza en el grau d'acompliment de la normativa.

8.3.3.1.5. Indicador A5. Sobre el *Feedback* en el procés d'aprenentatge de l'alumnat.

Les observacions realitzades manifesten que el *Feedback* dialògic (A5a) es produeix quasi sempre per a caps i centres privats i a vegades per a mútues i residències geriàtriques de segon curs i qualsevol tipologia de quart curs.

Les observacions indiquen que es produeix *feedback* sostenible (A5b) mai per a qualsevol tipologia de segon i per a tota tipologia de quart, excepte en els hospitals que es produeix a vegades.

Les observacions realitzades manifesten que es produeix *Feedback* auto-regulador (A5c) mai per a qualsevol tipologia de segon curs i per a escoles d'educació especial de quart, en canvi, es produeix a vegades en la resta de tipologies dels centres de quart.

Les observacions indiquen que es produeix *Feedforward* i *feed-up* (A5d) mai per a qualsevol tipologia de segon curs i per quart, quasi sempre en hospitals i a vegades en la resta de tipologies.

Els indicadors per a segon curs per a A5b, A5c i A5d s'observen mai (mitjana=1) i A5a (mitjana=2,5) s'observa quasi sempre.

Els indicadors per a quart curs per a A5b, A5c i A5d (mitjana=1) s'observen mai i A5a (mitjana=2,5) s'observa quasi sempre..

Totes les observacions, per ambdós cursos en qualsevol de les seves tipologies han estat valorades com mai excepte A5a que s'observa quasi sempre.

Es podria interpretar com que l'únic *feedback* existent en el procés d'aprenentatge de l'alumnat és el *feedback* dialògic.

8.3.3.2. Avaluació realitzada pel professorat tutor universitari a l'alumnat.

En la següent taula es recull els resultats dels indicadors per a les diferents variables de la dimensió *Avaluació* en les diferents tipologies de centres de segon i quart curs pel professorat tutor universitari a l'alumnat.

Taula 34. Resultats de la dimensió *Avaluació* realitzada pel professorat tutor universitari a l'alumnat.

		Observacions 2n curs				\bar{x}	Observacions 4t curs				\bar{x}	
		C	M	RG	CP		H	EEE	CE	CP		
		Avaluació PTU - A	A6a	1	1	1	1	1	1	1	1	1
	A6b	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3
	A6c	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
	A7a	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3
	A7b	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
	A7c	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
	A7d	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
	A8a	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2
	A8b	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2
	A8c	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
	A8d	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
	A9a	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3
	A9b	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3
	A9c	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3

8.3.3.2.1. Indicador A6. Temporització.

Les observacions realitzades manifesten que l'avaluació formativa A6a es produeix *mai* per ambdós cursos en qualsevol de les seves tipologies.

Les observacions indiquen que es produeix l'avaluació a l'entrega de la part documental A6b es produeix *quasi sempre* per ambdós cursos en qualsevol de les seves tipologies.

Les observacions realitzades manifesten que l'avaluació a mitjans i finals de l'assignatura A6c es produeix *mai* per ambdós cursos en qualsevol de les seves tipologies.

Els indicadors per a segon curs per a A6a i A6c s'observen *mai* (mitjana=1) i A6b *quasi sempre* (mitjana=3).

Els indicadors per a quart curs per a A6a i A6c s'observen *mai* (mitjana=1) i A6b *quasi sempre* (mitjana=3).

Totes les observacions, per ambdós cursos en qualsevol de les seves tipologies han estat valorades com *mai* per A6a i A6c i *quasi sempre* per A6b.

Es podria interpretar com que la temporització de l'avaluació, entre el professorat tutor universitari i l'alumnat en ambdós cursos es realitza per a l'entrega de la part documental manifestant la inexistència d'una avaluació formativa o a mitjans i finals de l'assignatura en el transcurs de l'assignatura.

8.3.3.2.2. Indicador A7. Sobre els indicadors d'avaluació..

Les observacions realitzades manifesten que els retorns dels resultats avaluatius a l'alumnat (A7a) es produeix *quasi sempre* per ambdós cursos en qualsevol de les seves tipologies.

Les observacions indiquen que l'avaluació adaptada a l'alumnat (A7b) es produeix *mai* per ambdós cursos en qualsevol de les seves tipologies.

Les observacions realitzades manifesten que l'avaluació continuada (A7c) es produeix *mai* per ambdós cursos en qualsevol de les seves tipologies

Les observacions indiquen que es produeix l'avaluació compartida (A7d) *mai* per ambdós cursos en qualsevol de les seves tipologies.

Els indicadors per a segon curs per a A7a s'observen *quasi sempre* (mitjana=3) i per a A7b, A7c i A7d (mitjana=1) *mai*.

Els indicadors per a quart curs per a A7a s'observen *quasi sempre* (mitjana=3) i per a A7b, A7c i A7d (mitjana=1) *mai*.

Totes les observacions, per ambdós cursos en qualsevol de les seves tipologies han estat valorades com *mai* per A7b, A7c i A7d i *quasi sempre* per A6a.

Es podria interpretar com que els indicadors de l'avaluació es produeixen amb els retorns dels resultats avaluatius a l'alumnat manifestant la mancança del seguiment d'avaluacions adaptades a l'alumnat.

8.3.3.2.3. Indicador A8. Sobre el *Feedback* en el procés d'aprenentatge de l'alumnat.

Les observacions realitzades manifesten que el *feedback* dialògic (A8a) es produeix *a vegades* per ambdós cursos en qualsevol de les seves tipologies.

Les observacions indiquen que el *feedback* sostenible (A8b) es produeix *a vegades* per ambdós cursos en qualsevol de les seves tipologies.

Les observacions realitzades manifesten que el *feedback* autoregulador (A8c) es produeix *mai* per ambdós cursos en qualsevol de les seves tipologies.

Les observacions indiquen que el *feedforward* i *feed-up* (A8d) es produeix *mai* per ambdós cursos en qualsevol de les seves tipologies.

Els indicadors per a segon curs per a A8a, A8b s'observen *a vegades* (mitjana=2) i per A8c i A8d s'observa *mai* (mitjana=1).

Els indicadors per a quart curs per a A9a, A9b, A9c i A9d s'observen *a vegades* (mitjana=2) i per A8c i A8d s'observa *mai* (mitjana=1).

Totes les observacions, per ambdós cursos en qualsevol de les seves tipologies en referència al *feedback* dialògic o sostenible han estat valorades com i *a vegades* i per *mai* en els casos de *feedback* autoregulador i *feedforward* i feed-up.

Es podria interpretar com l'existència de mancances en el *Feedback* del procés d'aprenentatge de l'alumnat.

8.3.3.2.4. Indicador A9. Les competències a avaluar.

Les observacions realitzades manifesten que la competència E8 (A9a) es produeix *quasi sempre*.

Les observacions indiquen que la competència E11 (A9b) es produeix *quasi sempre*.

Les observacions realitzades manifesten que la competència T9 (A9c) es produeix *quasi sempre*.

Els indicadors per a segon curs per a A9a, A9b i A9c s'observen *quasi sempre* (mitjana=3).

Els indicadors per a quart curs per a A9a, A9b i A9c s'observen *quasi sempre* (mitjana=3) .

Totes les observacions, per ambdós cursos en qualsevol de les seves tipologies han estat valorades com *quasi sempre*.

Es podria interpretar com que l'avaluació de les competències E8, E11 i T9 són assolides *quasi sempre* per l'alumnat.

8.3.3.3. Respecte l'observació sobre l'Avaluació entre el professorat tutor del centre i el professorat tutor universitari.

En la següent taula es recull els resultats dels indicadors per a les diferents variables de la dimensió *Avaluació* en les diferents tipologies de centres de segon i quart curs pel professorat tutor del centre i el professorat tutor universitari.

Taula 35. Resultats de la dimensió Avaluació entre el professorat tutor del centre i el professorat tutor universitari.

		Observacions 2n curs				\bar{x}	Observacions 4t curs				\bar{x}
		C	M	RG	CP		H	EEE	CE	CP	
Avaluació PTC - PTU	A10a	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3
	A10b	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
	A10c	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
	A10d	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
	A11a	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
	A11b	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
	A11c	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
	A11d	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
	A12a	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
	A12b	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3
	A12c	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
	A12d	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1

8.3.3.3.1. Indicador 10. Les rúbriques avaluatives realitzades pels tutors es complementen amb...

Les observacions realitzades manifesten que l'avaluació com a procés reflexiu (avaluacions entre iguals, autoavaluacions...) (A10a) es produeix *quasi sempre* per ambdós cursos en qualsevol de les seves tipologies.

Les observacions indiquen que l'avaluació com a procés reflexiu (presentacions orals, portafolis, *feedback*...) (A10b) es produeix *mai* per ambdós cursos en qualsevol de les seves tipologies.

Les observacions realitzades manifesten que l'avaluació com a procediment amb mètodes i dades qualitatives (A10c) es produeix *mai* per ambdós cursos en qualsevol de les seves tipologies.

Les observacions indiquen que l'avaluació com control de qualitat A10d es produeix *mai* per ambdós cursos en qualsevol de les seves tipologies.

Els indicadors per a segon curs per a A10a s'observa quasi sempre (mitjana=3) i els indicadors A10b, A10c i A10d *a vegades* (mitjana=1).

Els indicadors per a quart curs per a A10a s'observa quasi sempre (mitjana=3) i els indicadors A10b, A10c i A10d *a vegades* (mitjana=1).

Totes les observacions, per ambdós cursos en referència al procés reflexiu entre el professorat tutor han estat valorada com *quasi sempre* i per *mai* en les avaluacions com a procés reflexiu, procediment amb mètodes i control de qualitat.

Es podria interpretar com l'existència de mancances en la complementació de les rúbriques avaluatives realitzades pel professorat tutor d'ambdues institucions.

8.3.3.3.2. Indicador A11. Sobre els indicadors d'avaluació.

Les observacions realitzades en el retorn dels resultats avaluatius conjuntament a l'alumnat (A11a) es manifesten *mai*.

Les observacions indiquen que *mai* l'avaluació és adaptada a l'alumnat (A11b).

Les observacions realitzades manifesten que *mai* l'avaluació és continuada (A11c).

Les observacions indiquen que *mai* l'avaluació és compartida (A11d).

Els indicadors per a segon curs per a A11a, A11b, A11c i A11d s'observa *mai* (mitjana=1).

Els indicadors per a quart curs per a A11a, A11b, A11c i A11d s'observa *mai* (mitjana=1).

Totes les observacions, per ambdós cursos en qualsevol tipologia de centre ha estat valorada com *mai*.

Es podria interpretar com l'existència de mancances en els indicadors d'avaluació.

8.3.3.3.3. Indicador A12. Estratègies d'avaluació per l'aprenentatge.

Les observacions realitzades en el *feedback* entre els professors és eficient (A12a) *mai*

Les observacions indiquen que es sol·liciten autoavaluacions a l'alumnat (A12b) *quasi sempre*.

Les observacions realitzades manifesten que *mai* existeix *feedback* entre iguals (A12c).

Les observacions indiquen que *mai* l'avaluació és sumativa (A12d).

Els indicadors per a segon curs per a A12a, A12c i A12d s'observa *mai* (mitjana=1) i per A12b s'observa *quasi sempre* (mitjana=3).

Els indicadors per a quart curs per a A12a, A12c i A12d s'observa *mai* (mitjana=1) i per A12b s'observa *quasi sempre* (mitjana=3).

Totes les observacions, han estat valorada com *mai* en referència al *feedback* entre iguals, entre professors o avaluació sumativa i com *quasi sempre* en la sol·licitud de les autoavaluacions per ambdós cursos en qualsevol tipologia de centre.

Es podria interpretar com l'existència de mancances en les estratègies d'avaluació per l'aprenentatge entre el professorat tutor d'ambdues institucions.

8.3.3.4. Resum de la dimensió Avaluació.

A mode de síntesi, les observacions realitzades ens aporta la següent informació:

En la interacció entre el professorat tutor del centre i l'alumnat existeix una mancança en l'avaluació de l'aprenentatge més incipient en segon que en quart curs existint una mancança en els indicadors d'avaluació de l'alumnat per a tots dos cursos sent òptimes les competències a avaluar.

D'altra banda, el grau d'acompliment de la normativa és òptim per ambdós cursos en qualsevol tipologia. Cal assenyalar, que l'aspecte físic i l'aptitud no es produeix sempre per als centres de segon el que en aporta que l'alumnat madura i es responsabilitza en les seves responsabilitat del grau d'acompliment de la normativa amb el temps.

Tanmateix, l'únic *feedback* existent en el procés d'aprenentatge de l'alumnat és el *feedback* dialògic.

En la interacció entre el professorat tutor universitari i l'alumnat la temporització de l'avaluació en ambdós cursos es realitza a l'entrega de la part documental. Es manifesta la inexistència d'una avaluació formativa a mitjans i finals de l'assignatura, sent els indicadors de l'avaluació amb els retorns dels resultats avaluatius a l'alumnat deixant palès la necessitat de seguiment en avaluacions adaptades a l'alumnat.

Així mateix existeixen mancances en el *feedback* del procés d'aprenentatge de l'alumnat i en referència a les competències a avaluar, E8, E11 i T9 que són assolides *quasi sempre* per l'alumnat.

En la interacció entre el professorat tutor del centre i el professorat tutor universitari s'observa l'existència de mancances en la complementació de les rúbriques avaluatives realitzades pel professorat tutor d'ambdues institucions, en els indicadors d'avaluació i en les estratègies d'avaluació per a l'aprenentatge.

9. Resultats dels qüestionaris.

9.1. Introducció.

En aquest estudi s'ha escollit el qüestionari per tractar-se d'un instrument que permet obtenir una informació panoràmica i concisa. D'aquesta manera s'han utilitzat dos qüestionaris:

- “*El qüestionari de satisfacció del professorat tutor del centre*” (vegeu taula 18), adreçat al professorat tutor del centre, destinat a conèixer la satisfacció, per part del professorat tutor del centre, de les condicions en què es desenvolupen les seves activitats acadèmiques i les accions d'orientació desenvolupades donant resposta al primer objectiu de la nostra investigació: *Esbrinar/comprendre els processos que tenen lloc en la fase d'aprenentatge de les pràctiques externes.*

- “*El qüestionari de l'alumnat: Activitat docent del professorat tutor del centre*” (vegeu taula 19), orientat a obtenir la valoració de l'alumnat sobre l'activitat docent del professorat tutor del centre. Aquest qüestionari donarà resposta al cinquè objectiu de la investigació: Esbrinar l'existència de discrepàncies que identifiquen/assenyalen l'alumnat.

Disposem de les respostes a aquests qüestionaris, dels cursos acadèmics 2016-17, 2017-18 i 2018-19 atès que ja es realitzaven anteriorment a la Universitat amb l'objectiu d'obtenir informació sobre la satisfacció per part de l'alumnat i del professorat tutor del centre, aproximant-se a les opinions, actituds i valoracions en referència a les assignatures de Pràcticum de la titulació.

9.1.1. Qüestionari de satisfacció del professorat tutor del centre.

La població de qui es vol conèixer l'opinió i definició de l'objectiu, està dirigida a aquelles persones que tutoritzen les pràctiques externes en els Pràcticums I-II de segon curs i el Pràcticum V-VI de quart curs durant els cursos acadèmics 2016-17, 2017-18 i 2018-19.

El criteri de selecció del qüestionari per al professorat tutor del centre és que tingui una experiència tutoritzant l'alumnat de més de tres anys acadèmics i com a criteri d'exclusió que la seva antiguitat laboral sigui inferior a cinc anys.

9.1.1.1 Variables del qüestionari.

El qüestionari de satisfacció del professorat tutor dels centres (taula 18) recull 10 ítems amb possibilitat de resposta d'un a cinc, sent 1 com no adequat, insatisfactori o de valoració mínima i 5 com molt adequat, satisfactori o valoració màxima. En el mateix qüestionari existeix un apartat d'observacions per a que els tutors puguin realitzar consideracions obertes que considerin oportunes.

Dels 10 ítems s'han extret les dimensions a les que corresponien, d'aquesta manera, els primers quatre ítems corresponen a la dimensió *Organització* i els sis darrers a la dimensió *Coordinació*.

La validació dels qüestionaris, es justifica pel fet que van ser confeccionats pel Sistema Intern de Garantia de la Qualitat (SIGQ) del Departament de qualitat de la Universitat. El departament de Qualitat té l'objectiu d'assolir una millora contínua dels títols impartits, garantint la qualitat de la formació universitària del centre i impulsar la participació de tots els implicats seguint les directrius definides per l'European Association for Quality Assurance in Higher Education (ENQA), en el seu document Criteris i directrius per a la garantia de qualitat en l'Espai Europeu d'Educació Superior, el programa AUDIT definit per les Agències d'Avaluació AQU-Catalunya (juntament amb ANECA i ACSUG) i responen també al marc legal definit pel Reial Decret 893/2007, modificat pel Reial Decret 861/2010, pels quals s'estableix l'ordenació dels ensenyaments universitaris oficials, on es planteja la necessitat d'avaluar els sistemes de garantia de la qualitat com part del procés de verificació de les propostes de programes formatius universitaris oficials.

9.1.1.2 Aplicació i anàlisi de dades.

El qüestionari ha estat difós mitjançant correu electrònic sol·licitant la col·laboració per a la millora de la gestió i la impartició dels estudis de Fisioteràpia.

En el correu d'enviament s'aporta un enllaç amb unes credencials per a la seva realització i s'informa que el període de temps per a la realització serà de 15 dies agraïnt la participació i col·laboració.

Es recullen una totalitat de 244 qüestionaris, 69 en el curs acadèmic 2016-17, 107 en el curs acadèmic 2017-18 i 68 en el curs acadèmic 2018-19 realitzant el buidatge de tota la informació continguda, processant els qüestionaris amb el programa IBM SPSS Statistics 25 analitzant les dades.

9.1.2 Qüestionari de l'alumnat: Activitat docent del professorat tutor del centre.

La identificació de la població qui es vol conèixer l'opinió i definició de l'objectiu està dirigida a l'alumnat que resta matriculat en alguna de les assignatures de Pràcticum de la titulació dels Pràcticums I-II de segon curs i el Pràcticum V-VI de quart curs durant els cursos acadèmics 2016-17, 2017-18 i 2018-19.

El criteri de selecció del qüestionari de l'alumnat és que estigui matriculat en els dos pràcticums de l'any acadèmic (Pràcticum I-II per l'alumnat de segon curs i Pràcticum V-VI per l'alumnat de quart) i que no cursi menys del 60% de les assignatures del curs al qual pertanyen.

S'han recollit els qüestionaris durant els cursos acadèmics 2016-17, 2017-18 i 2018-19. Els participants per al qüestionari ha estat l'alumnat de 2n i 4t dels cursos acadèmics 2016-17, 2017-18 i 2018-19.

Taula 36. Alumnat matriculat dels dos pràcticums en els cursos 2016-17, 2017-18 i 2018-19.

	ASSIGNATURA	Alumnat 2016-17	Alumnat 20 17-18	Alumnat 20 18-19
2n curs	Pràcticum I-II	183	182	136
4t curs	Pràcticum V-VI	123	143	127

Nota: Recuperat de la Memòria de Pràctiques Externes de la Universitat a estudi.

9.1.2.1 Variables del qüestionari.

El qüestionari de l'alumnat (taula 19) recull 8 ítems amb possibilitat de resposta d'un a cinc, sent 1 "totalment en desacord", 2 "en desacord", 3 "ni acord ni desacord", 4 "d'acord" i 5 "totalment d'acord".

Dels 8 ítems, els dos primers, l'ítem 1 i 2, corresponen a la dimensió *Coordinació*; l'ítem 3 a la dimensió *Assoliment de l'aprenentatge*; l'ítem 4, l'ítem 5, l'ítem 6 i l'ítem 7 dona resposta a la dimensió *Relació* i l'ítem 8 a la dimensió "Coordinació", "Assoliment de l'aprenentatge" i "Propostes de millora".

D'aquesta manera, podem concloure que la dimensió *Coordinació* serà valorada amb els ítems 1,2 i 8, la dimensió *Assoliment de l'aprenentatge* amb 3 i 8, la dimensió *Relació* amb els ítems 4, 5, 6 i 7 i *Propostes de millora* amb l'ítem 8.

Referent a la validació dels qüestionaris, van ser confeccionats pel Departament de qualitat de la Universitat dins del Sistema Intern de Garantia de la Qualitat (SIGQ) amb l' objectiu de promoure les accions de millora que es considerin necessàries. Aquesta millora contínua garanteix la qualitat de la formació universitària de la titulació de fisioteràpia i promou la participació de tots els implicats seguint les directrius definides per l'European Association for Quality Assurance in Higher Education (ENQA), en el seu document Criteris i directrius per a la garantia de qualitat en l'Espai Europeu d'Educació Superior, el programa AUDIT definit per les Agències d'Avaluació AQU-Catalunya (juntament amb ANECA i ACSUG). De la mateixa manera que el qüestionari del professorat tutor del centre, respon al marc legal definit pel Reial Decret 893/2007, modificat pel Reial Decret 861/2010, pels quals s'estableix l'ordenació dels ensenyaments universitaris oficials, on es planteja la necessitat d'avaluar els sistemes de garantia de la qualitat com part del procés de verificació de les propostes de programes formatius universitaris oficials.

9.1.2.2 Aplicació i anàlisi de dades.

El qüestionari ha estat un document més a disposició de l'alumnat en l'assignatura del moodle on s'ha informat de la importància de col·laborar amb la seva confecció, requerint que el dia d'entrega de la documentació de l'assignatura, al finalitzar les pràctiques aportin aquest document físicament al despatx de pràctiques. Finalment s'agraeix la col·laboració per a la millora de la gestió i impartició dels estudis de Fisioteràpia.

Es recullen una totalitat de 904 qüestionaris, 334 en el curs acadèmic 2016-17, 229 en el curs acadèmic 2017-18 i 341 en el curs acadèmic 2018-19 realitzant el buidatge de tota la informació continguda, processant els qüestionaris amb el programa IBM SPSS Statistics 25 analitzant les dades i amb l'opció d'estadístics descriptius es generen les taules creuades. Amb Microsoft Excel 2016, es creen les gràfiques utilitzant el tipus de gràfic de columna agrupada i amb una línia de tendència.

9.2. Resultats dels qüestionaris de satisfacció del professorat tutor del centre.

9.2.1. Sobre la dimensió *Organització*.

La taula 37 reflecteix els resultats del qüestionari de satisfacció del professorat tutor dels centre realitzat per l'alumnat de les assignatures de Pràcticum I-II, de 2n curs, i Pràcticum V-VI, de 4t curs, en els cursos acadèmics 2016-17, 2017-18 i 2018-19 en la dimensió *Organització*.

Taula 37. Distribució de freqüències mitjanes del qüestionari de satisfacció del professorat tutor del centre sobre la dimensió Organització.

Cursos			16-17		17-18		18-19		TOTAL	
			Freqüència	% curs	Freqüència	% curs	Freqüència	% curs	Freqüència	% curs
Dimensió Organització	Ítem 1	1	0	0,0%	2	2,0%	0	0,0%	2	0,8%
		2	0	0,0%	1	1,0%	3	4,0%	4	1,6%
		3	2	3,0%	12	11,0%	7	10,0%	21	8,6%
		4	11	16,0%	26	24,0%	11	16,0%	48	19,7%
		5	56	81,0%	66	62,0%	47	69,0%	169	69,3%
		\bar{X}	4,8		4,4		4,5		244	100%
	Ítem 2	1	0	0,0%	1	1,0%	0	0,0%	1	0,4%
		2	3	4,0%	2	2,0%	3	4,0%	8	3,3%
		3	3	4,0%	19	18,0%	4	6,0%	26	10,7%
		4	33	48,0%	48	45,0%	29	43,0%	110	45,1%
		5	30	43,0%	37	35,0%	32	47,0%	99	40,6%
		\bar{X}	4,3		4,1		4,3		244	100%
	Ítem 3	1	0	0,0%	0	0,0%	0	0,0%	0	0,0%
		2	1	1,0%	1	1,0%	0	0,0%	2	0,8%
		3	1	1,0%	10	9,0%	0	0,0%	11	4,6%
		4	36	52,0%	57	53,0%	33	49,0%	123	51,0%
		5	31	45,0%	39	36,0%	35	51,0%	105	43,6%
		\bar{X}	4,4		4,3		4,5		241	100%
	Ítem 4	1	1	1,0%	2	2,0%	0	0,0%	2	0,8%
		2	2	3,0%	9	8,0%	5	7,0%	16	6,6%
3		9	13,0%	16	15,0%	5	7,0%	30	12,3%	
4		31	45,0%	40	37,0%	26	38,0%	97	39,9%	
5		26	38,0%	40	37,0%	32	47,0%	98	40,3%	
\bar{X}		4,1		4		4,2		243	100%	

En el curs 2016-17, amb una participació de 69 participants, per part del professorat tutor del centre, es van obtenir les següents valoracions respecte als diferents ítems:

Ítem 1 (“*Valoració dels contactes previs amb el/la Coordinadora de pràctiques per a l’organització de les pràctiques*”) ha estat valorat com “*Molt adequat, satisfactori o valoració màxima*” (mitjana de 4,8) sent el 81% de respostes valorades amb 5, el 16% amb 4, el 3% amb 3, el 0% amb 2 i el 0% amb 1 “*no adequat, insatisfactori o valoració mínima*”.

Ítem 2 (“*Adequació del disseny del programa (competències, objectius i activitats) per al seu assoliment*”) ha estat valorat com: “*Molt adequat, satisfactori o valoració màxima*”(mitjana de 4,3) amb el 43% de respostes valorades amb 5, el 48% amb 4, el 4% amb 3, el 4% amb 2 i el 0% amb 1 “*no adequat, insatisfactori o valoració mínima*”.

Ítem 3 (“*Atenent l’organització d’aquestes pràctiques, valoració del nivell d’aprenentatge professional que pot assolir l’estudiant*”) ha estat valorat com “*Molt adequat, satisfactori o valoració màxima molt adequat* (mitjana de 4,4) amb el (45%) de respostes valorades amb 5, el (52%) amb 4, el (1%) amb 3, el (1%) amb 2 i el (0%) amb 1 “*no adequat, insatisfactori o valoració mínima*”.

Ítem 4 (“*Adequació del procediment d’avaluació de les pràctiques*”), ha estat valorat com “*Molt adequat, satisfactori o valoració màxima*” (mitjana de 4,1) amb el (38%) de respostes valorades amb 5, el (45%) amb 4, el (8%) amb 3, el (3%) amb 2 i el (1%) amb 1 “*no adequat, insatisfactori o valoració mínima*”.

En el curs 2017-18 amb una participació de 107 participants per part del professorat tutor del centre es van obtenir les següents valoracions respecte als diferents ítems:

L’ítem1 (“*Valoració dels contactes previs amb el/la Coordinadora de pràctiques de la Universitat per a l’organització de les pràctiques*”) ha estat valorat com “*Molt adequat, satisfactori o valoració màxima*” (mitjana de 4,4) amb el (62%) de respostes valorades amb 5, el (24%) amb 4, el (11%) amb 3, el (1%) amb 2 i el (2%) amb 1 “*no adequat, insatisfactori o valoració mínima*”.

L’ítem 2 (“*Adequació del disseny del programa (competències, objectius i activitats) per al seu assoliment*”) ha estat valorat com “*Molt adequat, satisfactori o valoració màxima*” (mitjana de 4,1) amb el (35%) de respostes valorades amb 5, el (45%) amb 4, el (18%) amb 3, el (2%) amb 2 i el (1%) amb 1 “*no adequat, insatisfactori o valoració mínima*”.

L’ítem 3 (“*Atenent l’organització d’ aquestes pràctiques, valoració del nivell d’aprenentatge professional que pot assolir l’estudiant*”) ha estat valorat com :“*Molt adequat, satisfactori o valoració màxima*” (mitjana de 4,3) amb el (36%) de respostes valorades amb 5:“*Molt adequat, satisfactori o valoració màxima*”, el (53%) amb 4, el (9%) amb 3, el (1%) amb 2 i el (0%) amb 1 “*no adequat, insatisfactori o valoració mínima*”.

L’ítem 4 (“*Adequació del procediment d’avaluació de les pràctiques*”) ha estat valorat com “*Molt adequat, satisfactori o valoració màxima*” (mitjana de 4,0) amb el (37%) de respostes valorades amb 5, el (37%) amb 4, el (15%) amb 3, el (8%) amb 2 i el (2%) amb 1 “*no adequat, insatisfactori o valoració mínima*”.

En el curs 2018-19 amb una participació de 68 participants per part del professorat tutor del centre es van obtenir les següents dades:

L’ítem 1 (“*Valoració dels contactes previs amb el/la Coordinadora de pràctiques per a l’organització de les pràctiques*”) ha estat valorat com “*Molt adequat, satisfactori o valoració màxima*” (mitjana de 4,5) amb el (69%) de respostes valorades amb 5, el (16%) amb 4, el (10%) amb 3, el (4%) amb 2 i el (0%) amb 1 “*no adequat, insatisfactori o valoració mínima*”.

L’ítem 2 (“*Adequació del disseny del programa (competències, objectius i activitats) per al seu assoliment*”), ha estat valorat com “*Molt adequat, satisfactori o valoració màxima*” (mitjana de 4,3) amb el (47%) de respostes valorades amb 5, el (43%) amb 4, el (6%) amb 3, el (4%) amb 2 i el (0%) amb 1 “*no adequat, insatisfactori o valoració mínima*”.

L'ítem 3 (“*Atenent l'organització d' aquestes pràctiques, valoració del nivell d'aprenentatge professional que pot assolir l'estudiant*”) ha estat valorat com “*Molt adequat, satisfactori o valoració màxima*” (mitjana de 4,5) amb el (51%) de respostes valorades amb 5, el (49%) amb 4, el (0%) amb 3,2 i 1 “*no adequat, insatisfactori o valoració mínima*”.

L'ítem 4 (“*Adequació del procediment d'avaluació de les pràctiques*”) ha estat valorat com “*Molt adequat, satisfactori o valoració màxima*” (mitjana de 4,2) amb el (47%) de respostes valorades amb 5, el (38%) amb 4, el (7%) amb 3, el (7%) amb 2 i el (0%) amb 1 “*no adequat, insatisfactori o valoració mínima*”.

Com a conclusió, podem senyalar que els participants d'ambdós cursos en els anys acadèmics 2016-17, 2017-18 i 2018-19 han considerat força adequada l'*Organització de les pràctiques*.

9.2.2. Sobre la dimensió *Coordinació*.

La taula 38 reflecteix els resultats del qüestionari de satisfacció del professorat tutor dels centre realitzat pel professorat tutor del centre de les assignatures de Pràcticum I-II, de 2n curs, i Pràcticum V-VI, de 4t curs, en els cursos acadèmics 2016-17, 2017-18 i 2018-19 en la dimensió *Coordinació*.

Taula 38. Distribució de freqüències mitjanes totalitzades del qüestionari de satisfacció del professorat tutor del centre sobre la dimensió Coordinació.

Cursos		16-17		17-18		18-19		TOTAL		
		Freqüència	% curs	Freqüència	% curs	Freqüència	% curs	Freqüència	% curs	
Dimensió Coordinació	ítem 5	1	0	0,0%	0	0,0%	0	0,0%	0	0,0%
		2	1	1,0%	5	5,0%	0	0,0%	6	2,5%
		3	9	13,0%	14	13,0%	8	12,0%	31	12,7%
		4	36	52,0%	66	62,0%	45	66,0%	147	60,2%
		5	23	33,0%	22	21,0%	15	22,0%	60	24,6%
		\bar{X}	4,2		4		4,1		244	100%
	ítem 6	1	0	0,0%	0	0,0%	0	0,0%	0	0,0%
		2	0	0,0%	3	3,0%	0	0,0%	3	1,2%
		3	11	16,0%	14	13,0%	10	15,0%	35	14,3%
		4	25	36,0%	44	41,0%	35	51,0%	104	42,6%
		5	33	48,0%	46	43,0%	23	34,0%	102	41,8%
		\bar{X}	4,3		4,2		4,2		244	100%
	ítem 7	1	0	0,0%	1	1,0%	0	0,0%	1	0,4%
		2	2	3,0%	3	3,0%	0	0,0%	5	2,0%
		3	4	6,0%	7	7,0%	9	13,0%	20	8,2%
		4	31	45,0%	54	50,0%	32	47,0%	117	48,0%
		5	32	46,0%	42	39,0%	27	40,0%	101	41,4%
		\bar{X}	4,3		4,2		4,3		244	100%
	ítem 8	1	0	0,0%	5	5,0%	0	0,0%	5	2,0%
		2	3	4,0%	11	10,0%	1	1,0%	15	6,1%
		3	13	19,0%	15	14,0%	6	9,0%	34	13,9%
		4	25	36,0%	45	42,0%	34	50,0%	104	42,6%
		5	28	41,0%	31	29,0%	27	40,0%	86	35,2%
		\bar{X}	4,1		3,8		4,3		244	100%
	ítem 9	1	0	0,0%	0	0,0%	0	0,0%	0	0,0%
		2	0	0,0%	2	2,0%	0	0,0%	2	0,8%
		3	4	6,0%	11	10,0%	3	4,0%	18	7,4%
		4	43	62,0%	58	54,0%	39	57,0%	14	5,7%
		5	22	32,0%	36	34,0%	26	38,0%	84	34,4%
		\bar{X}	4,3		4,2		4,3		244	100%
ítem 10	1	0	0,0%	0	0,0%	0	0,0%	0	0,0%	
	2	0	0,0%	4	4,0%	0	0,0%	4	1,6%	
	3	4	6,0%	7	7,0%	2	3,0%	13	5,3%	
	4	29	42,0%	44	41,0%	35	51,0%	108	44,3%	
	5	36	52,0%	52	49,0%	31	46,0%	119	48,8%	
	\bar{X}	4,5		4,3		4,4		244	100%	

En el curs 2016-17 amb una participació de 69 participants per part del professorat tutor del centre es van obtenir les següents valoracions respecte als diferents ítems:

L'ítem 5 (“Nivell de coneixements/competències prèvies dels estudiants per al correcte desenvolupament de les pràctiques”) ha estat valora com “Molt adequat, satisfactori o valoració màxima” (mitjana de 4,2) amb el (33%) de respostes valorades amb 5, el (52%) amb 4, el (8%) amb 3, el (1%) amb 2 i el (0%) amb 1 “no adequat, insatisfactori o valoració mínima”.

L'ítem 6 (*"Valoreu si la presència de l'estudiant en el lloc de treball resulta positiva per al desenvolupament de l'activitat professional del centre"*) ha estat valorat com *"Molt adequat, satisfactori o valoració màxima"* (mitjana de 4,3) amb el (48%) de respostes valorades amb 5, el (36%) amb 4, el (16%) amb 3, el (0%) amb 2 i el (0%) amb 1 *"no adequat, insatisfactori o valoració mínima"*.

L'ítem 7 (*"Compromís dels estudiants amb el seu procés d'aprenentatge (realització d'activitats, participació activa...)"*) ha estat valorat com *"Molt adequat, satisfactori o valoració màxima"* (mitjana de 4,3) amb el (46%) de respostes valorades amb 5, el (45%) amb 4, el (6%) amb 3, el (3%) amb 2 i el (0%) amb 1 *"no adequat, insatisfactori o valoració mínima"*.

L'ítem 8 (*"Adequació de la durada de les pràctiques"*) ha estat valorat com *"Molt adequat, satisfactori o valoració màxima"* (mitjana de 4,1) amb el (41%) de respostes valorades amb 5, el (36%) amb 4, el (19%) amb 3, el (4%) amb 2 i el (0%) amb 1 *"no adequat, insatisfactori o valoració mínima"*.

L'ítem 9 (*"Grau d'assoliment per part dels estudiants, de competències i objectius ficats per a les pràctiques"*) ha estat valorat com *"Molt adequat, satisfactori o valoració màxima"* (mitjana de 4,3) amb el (32%) de respostes valorades amb 5, el (62%) amb 4, el (6%) amb 3, el (0%) amb 2 i el (0%) amb 1 *"no adequat, insatisfactori o valoració mínima"*.

L'ítem 10 (*"Grau de satisfacció general amb el desenvolupament de les pràctiques"*) ha estat valorat com *"Molt adequat, satisfactori o valoració màxima"* (mitjana de 4,5) amb el (52%) de respostes valorades amb 5, el (42%) amb 4, el (6%) amb 3, el (0%) amb 2 i el (0%) amb 1 *"no adequat, insatisfactori o valoració mínima"*.

En el curs 2017-18 amb una participació de 107 participants per part del professorat tutor del centre es van obtenir les següents valoracions respecte als diferents ítems:

L'ítem 5 (*"Nivell de coneixements/competències prèvies dels estudiants per al correcte desenvolupament de les pràctiques"*) ha estat valorat com *"Molt adequat, satisfactori o valoració màxima"* (mitjana de 4,0) amb el (21%) de respostes valorades amb 5, el (62%) amb 4, el (8%) amb 3, el (5%) amb 2 i el (0%) amb 1 *"no adequat, insatisfactori o valoració mínima"*.

L'ítem 6 (*"Valoreu si la presència de l'estudiant en el lloc de treball resulta positiva per al desenvolupament de l'activitat professional del centre"*) ha estat valorat com *"Molt adequat, satisfactori o valoració màxima"* (mitjana de 4,2) amb el (43%) de respostes valorades amb 5, el (41%) amb 4, el (8%) amb 3, el (3%) amb 2 i el (0%) amb 1 *"no adequat, insatisfactori o valoració mínima"*.

L'ítem 7 (*"Compromís dels estudiants amb el seu procés d'aprenentatge (realització d'activitats, participació activa...)"*) ha estat valorat com *"Molt adequat, satisfactori o valoració màxima"* (mitjana

del 4,2) amb el (39%) de respostes valorades amb 5, el (50%) amb 4, el (7%) amb 3, el (3%) amb 2 i el (1%) amb 1 “no adequat, insatisfactori o valoració mínima”.

L'ítem 8 (“Adequació de la durada de les pràctiques”) ha estat valorat com “Molt adequat, satisfactori o valoració màxima” (mitjana de 3,8) amb el (29%) de respostes valorades amb 5, el (42%) amb 4, el (14%) amb 3, el (10%) amb 2 i el (5%) amb 1 “no adequat, insatisfactori o valoració mínima”.

L'ítem 9: “Grau d'assoliment per part dels estudiants, de competències i objectius ficats per a les pràctiques” ha estat valorat com “Molt adequat, satisfactori o valoració màxima” (mitjana de 4,2) amb el (34%) de respostes valorades amb 5, el (54%) amb 4, el (10%) amb 3, el (2%) amb 2 i el (0%) amb 1 “no adequat, insatisfactori o valoració mínima”.

L'ítem 10 (“Grau de satisfacció general amb el desenvolupament de les pràctiques”) ha estat valorat com “Molt adequat, satisfactori o valoració màxima” (mitjana de 4,3) amb el (49%) de respostes valorades amb 5 amb el , el (41%) amb 4, el (7%) amb 3, el (4%) amb 2 i el (0%) amb 1 “no adequat, insatisfactori o valoració mínima”.

En el curs 2018-19 amb una participació de 68 participants per part del professorat tutor del centre es van obtenir les següents valoracions respecte als diferents ítems:

L'ítem 5: “Nivell de coneixements/competències prèvies dels estudiants per al correcte desenvolupament de les pràctiques” ha estat valorat com “Molt adequat, satisfactori o valoració màxima (mitjana de 4,1) amb el (22%) de respostes valorades amb 5 el (66%) amb 4, el (12%) amb 3, el (0%) amb 2 i el (0%) amb 1 “no adequat, insatisfactori o valoració mínima”.

L'ítem 6 (“Valoreu si la presència de l'estudiant en el lloc de treball resulta positiva per al desenvolupament de l'activitat professional del centre”) ha estat valorat com “Molt adequat, satisfactori o valoració màxima (mitjana de 4,1) amb el (34%) de respostes valorades amb 5, el (51%) amb 4, el (15%) amb 3, el (0%) amb 2 i el (0%) amb 1 “no adequat, insatisfactori o valoració mínima”.

L'ítem 7 (“Compromís dels estudiants amb el seu procés d'aprenentatge (realització d'activitats, participació activa...)”) ha estat valorat com “Molt adequat, satisfactori o valoració màxima” (mitjana de 4,3) amb el (40%) de respostes valorades amb 5, el (47%) amb 4, el (8%) amb 3, el (0%) amb 2 i el (0%) amb 1 “no adequat, insatisfactori o valoració mínima”.

L'ítem 8 (“Adequació de la durada de les pràctiques”) ha estat valorat com “Molt adequat, satisfactori o valoració màxima” (mitjana de 4,3) amb el (40%) de respostes valorades amb 5, el (50%) amb 4, el (9%) amb 3, el (1%) amb 2 i el (0%) amb 1 “no adequat, insatisfactori o valoració mínima”.

L'ítem 9 (“Grau d’assoliment per part dels estudiants, de competències i objectius ficats per a les pràctiques”) ha estat valorat com “Molt adequat, satisfactori o valoració màxima” (mitjana de 4,3) amb el (38%) de respostes valorades amb 5, el (57%) amb 4, el (4%) amb 3, el (0%) amb 2 i el (0%) amb 1 “no adequat, insatisfactori o valoració mínima”

L'ítem 10 (“Grau de satisfacció general amb el desenvolupament de les pràctiques”) ha estat valorat com *Molt adequat, satisfactori o valoració màxima*” (mitjana de 4,4) amb el (46%) de respostes valorades amb 5, el (51%) amb 4, el (3%) amb 3, el (0%) amb 2 i el (0%) amb 1 “no adequat, insatisfactori o valoració mínima”.

Com a conclusió, podem senyalar que els participants d’ambdós cursos en els anys acadèmics 2016-17, 2017-18 i 2018-19 han considerat força adequada *la Coordinació de les pràctiques*.

9.2.3. Observacions dels qüestionaris.

En la part d’observacions s’han pogut recollir diversos comentaris que donen resposta a altres dimensions analitzades del nostre estudi.

Sobre la dimensió d’Avaluació: Els participants han comentat la necessitat d’adequar l’instrument d’avaluació a les diferents especialitats de fisioteràpia, considerant que els ítems avaluatius estan destinats únicament a patologies traumatològiques.

En el curs 2016-17, el professorat tutor del centre realitza observacions en referència a la necessitat d’adequar l’avaluació a les diferents especialitats de fisioteràpia “*Seria interessant adequar el disseny de les competències de cara a les escoles d’educació especial*”. En el curs 2017-18 assenyalen la necessitat d’adequar l’instrument d’avaluació, de les competències del currículum, a l’àmbit de les pràctiques perquè consideren que no s’adequa a les pràctiques que realitzen l’alumnat “*...el document d’avaluació que ens envieu, és molt farrogós amb preguntes enrevessades, a vegades, repetitives. Creiem que no s’adequa a la feina que fa l’alumnat, per això, sovint posem observacions...*”. D’altra banda, en el curs 2017-18, fent esment de la relació que existeix en els ítems avaluatius amb les patologies neuro-muculesquelètiques i considerant que en el nivell de formació assolit en l’aprenentatge hi ha competències més difícils d’assolir i que d’altres no són avaluable en l’especialitat o la tipologia de centre on es troba l’alumnat. “*...crec que l’avaluació de l’alumnat hauria de ser més específica segons l’àmbit de treball (geriatria, pediatria, neurologia...) sense estar tan destinada a l’àmbit traumatològic. Trobo difícil valorar alguns ítems...*” (curs 2018-19).

Sobre la dimensió *Assoliment de l’aprenentatge*: el professorat tutor del centre considera que existeix una manca d’interacció entre els models pràctics i teòrics de l’aprenentatge i que en ocasions realitzen pràctiques d’especialitats, de les quals, no han adquirit cap coneixement teòric. En el curs 2016-17, amb

les seves observacions, indiquen que el model d'aprenentatge més efectiu en la tutorització de l'alumnat és la pròpia responsabilització del propi alumnat i la necessitat de coordinació entre els coneixements impartits en ambdues institucions “... *El grau d'assoliment dels objectius depèn del propi alumnat però seria convenient que els coneixements teòrics rebuts a la Universitat estiguessin coordinats amb les pràctiques que realitzen ...*”. En el mateix sentit, en el curs 2018-19, tornen a destacar la manca d'interacció entre l'aprenentatge teòric, realitzat a la Universitat, amb l'aprenentatge pràctic impartit en els centres externs “.....*crec que el professorat tutor del centre hauríem de saber quins coneixements o assignatures estan desenvolupant (per exemple electroteràpia, teràpia manual, extremitat inferior, extremitat superior, goniometries...) per tal de reforçar més aquests punts i no tant en altres que no han donat.*”.

Referent a la mateixa dimensió estudiada *Organització de les pràctiques*, els participants han realitzat observacions, en els tres cursos acadèmics, en referència a la durada de les assignatures de Pràcticum fent palès la gran importància d'incrementar el període pràctic de l'alumnat.

En el curs 2016-17, una de les observacions realitzades, ens deixa constància de la necessitat d'augment dels períodes pràctics i més en les especialitats: “*Crec que en les escoles d'educació especial, el període és curt degut a que l'adaptació dels nens a les persones noves és més llarg que en pacients normals...*”. En el curs 2017-18 tornen a fer esment de la gran necessitat d'augmentar els períodes: “... *Pel que fa a la durada de les pràctiques, penso que és poc temps ja que en el moment on l'alumnat comença a conèixer bé al pacient i al seu seguiment, finalitza el seu període*” i en el curs 2018-19 deixen constància de la manca d'adaptació, per part de l'alumnat, degut a la necessitat d'augmentar el període: “...*Els períodes són curts, quan l'alumnat comença a conèixer la dinàmica i el tracte amb el pacient, ja els hi finalitza el període...*”

9.3. Resultats dels qüestionaris de l'alumnat: Activitat docent del professorat tutor del centre.

9.3.1 Resultats dels qüestionaris sobre la dimensió *Coordinació*.

La dimensió *Coordinació* s'estudia amb l'obtenció dels resultats dels ítems 1, 2 i 8 del qüestionari realitzat per l'alumnat sobre l'activitat docent del professorat tutor dels centres. Els ítems són: ítem 1; “ *Amb la docència impartida per aquest tutor/a, crec que s'han complert o superat les expectatives que jo havia posat en aquestes estades clíniques*”, l'ítem 2; “ *Considero que amb aquest tutor/a he après*” i l' ítem 8: “ *Considero que aquest centre és adequat per realitzar estades clíniques* ”

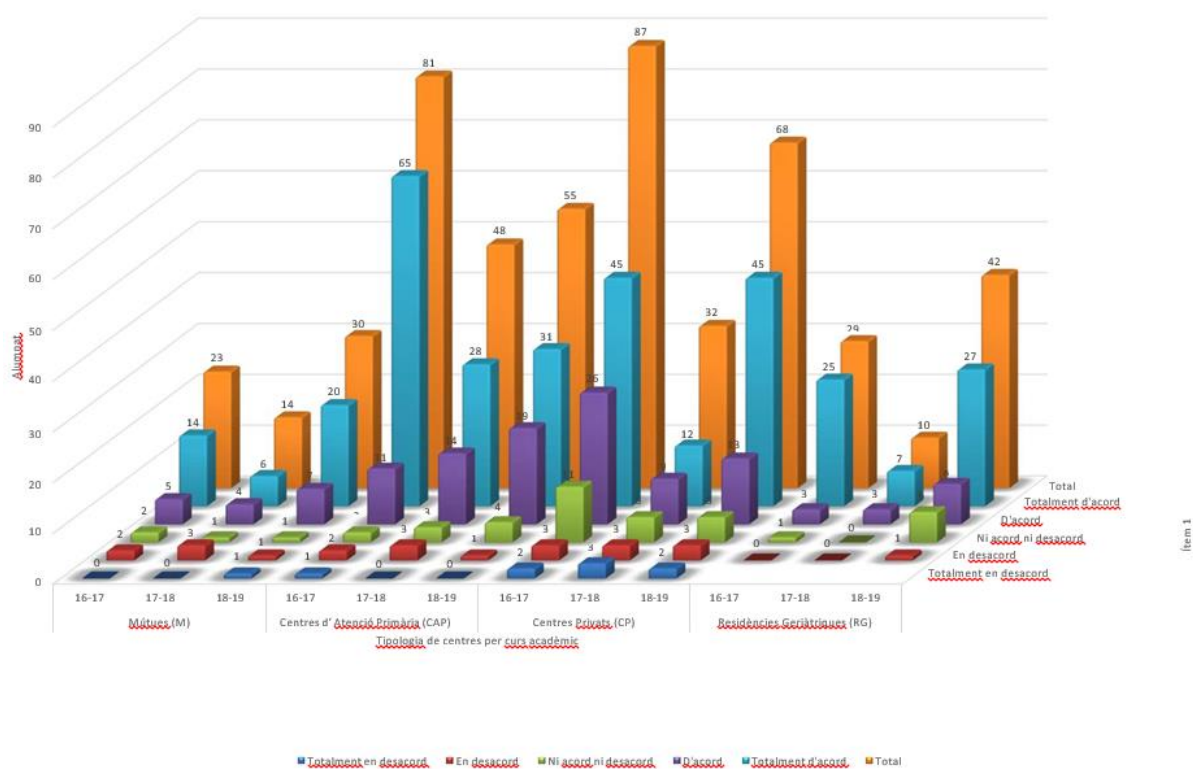
9.3.1.1 Resultats per tipologia de centres de l'ítem 1 dels Pràcticums I-II de 2n curs.

La taula 39 reflecteix els resultats dels qüestionaris de l'activitat docent del professorat tutor dels centres realitzat per l'alumnat de les assignatures de Pràcticum I-II de 2n en les diferents tipologies de centres: *mútues (M)*, *centres d'atenció primària (CAP)*, *centres privats (CP)* i *residències geriàtriques (RG)*, respecte a l'ítem 1 per a la dimensió *Coordinació* en el període dels cursos acadèmics compresos entre 2016-2017 i 2018-2019.

Taula 39. Taula creuada Pràcticum I-II (2n curs) * Ítem 1 * Tipologia de centre.

		Pràcticum 2º curs - ítem1						
Tipologia centre	Curs	Totalment en desacord	En desacord	Ni acord ni desacord	D'acord	Totalment d'acord	Total	
M	16-17	Recompte	0	2	2	5	14	23
		% curs	0,0%	8,7%	8,7%	21,7%	60,9%	100,0%
	17-18	Recompte	0	3	1	4	6	14
		% curs	0,0%	21,4%	7,1%	28,6%	42,9%	100,0%
	18-19	Recompte	1	1	1	7	20	30
		% curs	3,3%	3,3%	3,3%	23,3%	66,7%	100,0%
	Total	Recompte	1	6	4	16	40	67
		% curs	1,5%	9,0%	6,0%	23,9%	59,7%	100,0%
CAP	16-17	Recompte	1	2	2	11	65	81
		% curs	1,2%	2,5%	2,5%	13,6%	80,2%	100,0%
	17-18	Recompte	0	3	3	14	28	48
		% curs	0,0%	6,3%	6,3%	29,2%	58,3%	100,0%
	18-19	Recompte	0	1	4	19	31	55
		% curs	0,0%	1,8%	7,3%	34,5%	56,4%	100,0%
	Total	Recompte	1	6	9	44	124	184
		% curs	0,5%	3,3%	4,9%	23,9%	67,4%	100,0%
CP	16-17	Recompte	2	3	11	26	45	87
		% curs	2,3%	3,4%	12,6%	29,9%	51,7%	100,0%
	17-18	Recompte	3	3	5	9	12	32
		% curs	9,4%	9,4%	15,6%	28,1%	37,5%	100,0%
	18-19	Recompte	2	3	5	13	45	68
		% curs	2,9%	4,4%	7,4%	19,1%	66,2%	100,0%
	Total	Recompte	7	9	21	48	102	187
		% curs	3,7%	4,8%	11,2%	25,7%	54,5%	100,0%
RG	16-17	Recompte		0	1	3	25	29
		% curs	0,0%	0,0%	3,4%	10,3%	86,2%	100,0%
	17-18	Recompte		0	0	3	7	10
		% curs	0,0%	0,0%	0,0%	30,0%	70,0%	100,0%
	18-19	Recompte		1	6	8	27	42
		% curs	0,0%	2,4%	14,3%	19,0%	64,3%	100,0%
	Total	Recompte	0	1	7	14	59	81
		% curs	0,0%	1,2%	8,6%	17,3%	72,8%	100,0%
Total	16-17	Recompte	3	7	16	45	149	220
		% curs	1,4%	3,2%	7,3%	20,5%	67,7%	100,0%
	17-18	Recompte	3	9	9	30	53	104
		% curs	2,9%	8,7%	8,7%	28,8%	51,0%	100,0%
	18-19	Recompte	3	6	16	47	123	195
		% curs	1,5%	3,1%	8,2%	24,1%	63,1%	100,0%
	Total	Recompte	9	22	41	122	325	519
		% curs	1,7%	4,2%	7,9%	23,5%	62,6%	100,0%

Pràcticum 2on curs : ítem 1

Gràfic 1. Pràcticum I-II (2n curs) * Ítem1 * Tipologia de centre.

Les expectatives de l'alumnat respecte de la docència impartida en aquestes estades clíniques, s'ha vist "totalment d'acord" en un 62,6%, "d'acord" (23,5%), "ni acord ni desacord" (7,9%), "en desacord" (4,2%) i "totalment en desacord" (1,7%) per part de l'alumnat en els tres anys en el que s'ha realitzat el qüestionari.

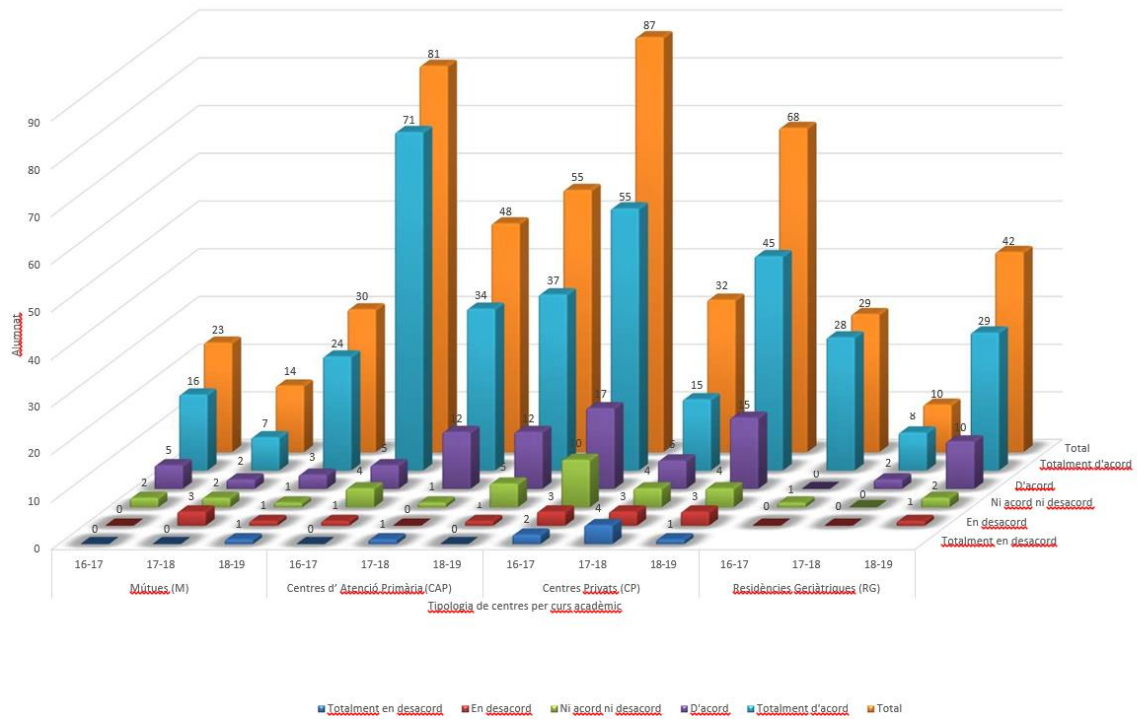
9.3.1.2. Resultats per tipologia de centres de l'ítem 2 dels Pràcticums I-II de 2n curs.

La taula 40 reflecteix els resultats del qüestionari l'activitat docent del professorat tutor dels centres realitzat per l'alumnat de les assignatures de Pràcticum I-II de 2n curs en les diferents tipologies de centres: mútues (M), centres d'atenció primària (CAP), centres privats (CP) i residències geriàtriques (RG), respecte a l'ítem 2 per a la dimensió *Coordinació* en el període dels cursos acadèmics compresos entre 2016-2017 i 2018-2019.

Taula 40. Taula creuada Pràcticum I-II (2n curs) * Ítem 2 * Tipologia de centre.

		Pràcticum I-II 2n curs - Ítem 2						
Tipologia centres	Curso	Totalment en desacord	En desacord	Ni acord ni desacord	D'acord	Totalment d'acord	Total	
M	16-17	Recompte	0	0	2	5	16	23
		% curs	0,0%	0,0%	8,7%	21,7%	69,6%	100,0%
	17-18	Recompte	0	3	2	2	7	14
		% curs	0,0%	21,4%	14,3%	14,3%	50,0%	100,0%
	18-19	Recompte	1	1	1	3	24	30
		% curs	3,3%	3,3%	3,3%	10,0%	80,0%	100,0%
	Total	Recompte	1	4	5	10	47	67
		% curs	1,5%	6,0%	7,5%	14,9%	70,1%	100,0%
CAP	16-17	Recompte	0	1	4	5	71	81
		% curs	0,0%	1,2%	4,9%	6,2%	87,7%	100,0%
	17-18	Recompte	1	0	1	12	34	48
		% curs	2,1%	0,0%	2,1%	25,0%	70,8%	100,0%
	18-19	Recompte	0	1	5	12	37	55
		% curs	0,0%	1,8%	9,1%	21,8%	67,3%	100,0%
	Total	Recompte	1	2	10	29	142	184
		% curs	0,5%	1,1%	5,4%	15,8%	77,2%	100,0%
CP	16-17	Recompte	2	3	10	17	55	87
		% curs	2,3%	3,4%	11,5%	19,5%	63,2%	100,0%
	17-18	Recompte	4	3	4	6	15	32
		% curs	12,5%	9,4%	12,5%	18,8%	46,9%	100,0%
	18-19	Recompte	1	3	4	15	45	68
		% curs	1,5%	4,4%	5,9%	22,1%	66,2%	100,0%
	Total	Recompte	7	9	21	48	102	187
		% curs	3,7%	4,8%	11,2%	25,7%	54,5%	100,0%
RG	16-17	Recompte		0	1	0	28	29
		% curs	0,0%	0,0%	3,4%	0,0%	96,6%	100,0%
	17-18	Recompte		0	0	2	8	10
		% curs	0,0%	0,0%	0,0%	20,0%	80,0%	100,0%
	18-19	Recompte		1	2	10	29	42
		% curs	0,0%	2,4%	4,8%	23,8%	69,0%	100,0%
	Total	Recompte	0	1	3	12	65	81
		% curs	0,0%	1,2%	3,7%	14,8%	80,2%	100,0%
Total	16-17	Recompte	2	4	17	27	170	220
		% curs	0,9%	1,8%	7,7%	12,3%	77,3%	100,0%
	17-18	Recompte	5	6	7	22	64	104
		% curs	4,8%	5,8%	6,7%	21,2%	61,5%	100,0%
	18-19	Recompte	2	6	12	40	135	195
		% curs	1,0%	3,1%	6,2%	20,5%	69,2%	100,0%
	Total	Recompte	9	16	36	89	369	519
		% curs	1,7%	3,1%	6,9%	17,1%	71,1%	100,0%

Pràcticum 2on curs: ítem 2

Gràfic 2. Pràcticum I-II (2n curs) * Ítem 2 * Tipologia de centre.

Les expectatives de l'alumnat respecte de la docència impartida en aquestes estades clíniques, s'ha vist "totalment d'acord" en un (71,1%), "d'acord" (17,1%), "ni acord ni desacord" (6,9%), "en desacord" (3,1%) i "totalment en desacord" (1,7%) per part de l'alumnat en els tres anys en el que s'ha realitzat el qüestionari.

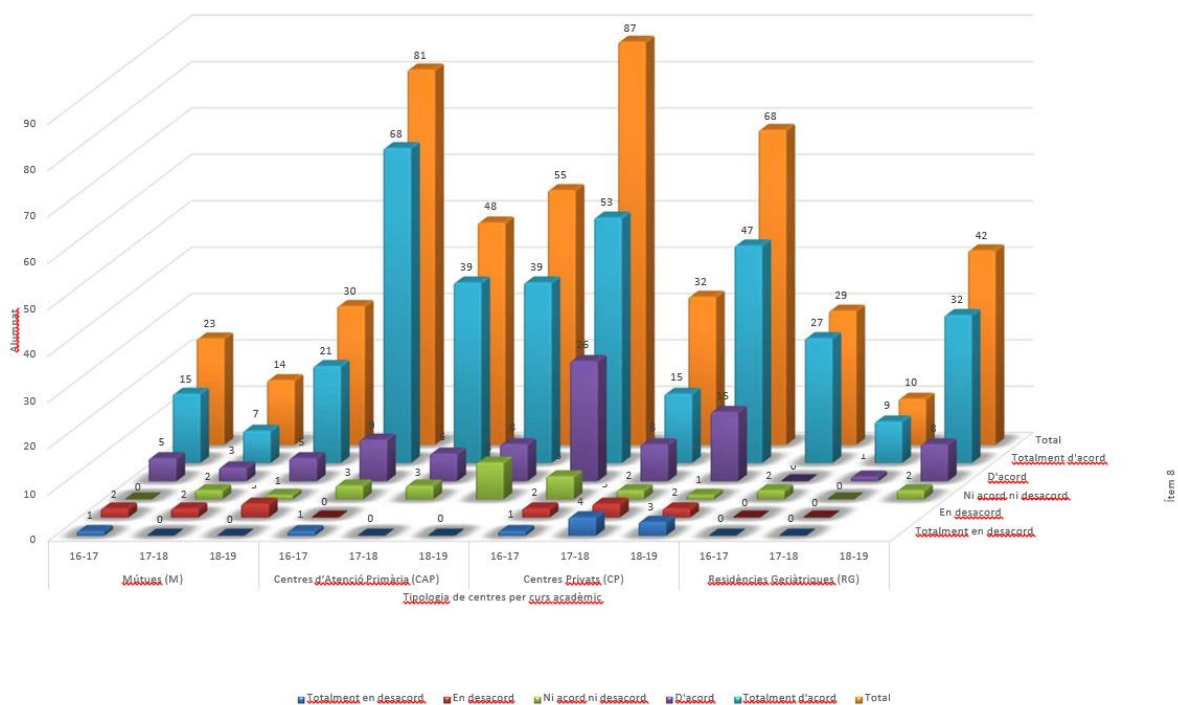
9.3.1.3 Resultats per tipologia de centres de l'ítem 8 dels Pràcticums I-II de 2n curs.

La taula 41 reflecteix els resultats del qüestionari sobre l'activitat docent del professorat tutor dels centres de part de l'alumnat de les assignatures de Pràcticum I-II de 2n curs en les diferents tipologies de centres: *mútues* (M), *centres d'atenció primària* (CAP), *centres privats* (CP) i *residències geriàtriques* (RG), respecte a l'ítem 8 per a la dimensió *Coordinació* en el període dels cursos acadèmics compresos entre 2016-2017 i 2018-2019.

Taula 41. Taula creuada Pràcticum I-II (2n curs) * Ítem 8 * Tipologia de centre.

		Pràcticum I-II 2n curs - ítem 8					
Tipologia centres	Curso	Totalment en desacord	En desacord	Ni acord ni desacord	D'acord	Totalment d'acord	Total
M	16-17 Recompte	1	2	0	5	15	23
	% curs	4,3%	8,7%	0,0%	21,7%	65,2%	100,0%
	17-18 Recompte	0	2	2	3	7	14
	% curs	0,0%	14,3%	14,3%	21,4%	50,0%	100,0%
	18-19 Recompte	0	3	1	5	21	30
	% curs	0,0%	10,0%	3,3%	16,7%	70,0%	100,0%
Total	Recompte	1	7	3	13	43	67
	% curs	1,5%	10,4%	4,5%	19,4%	64,2%	100,0%
CAP	16-17 Recompte	1	0	3	9	68	81
	% curs	1,2%	0,0%	3,7%	11,1%	84,0%	100,0%
	17-18 Recompte	0		3	6	39	48
	% curs	0,0%	0,0%	6,3%	12,5%	81,3%	100,0%
	18-19 Recompte	0		8	8	39	55
	% curs	0,0%	0,0%	14,5%	14,5%	70,9%	100,0%
Total	Recompte	1	0	14	23	146	184
	% curs	0,5%	0,0%	7,6%	12,5%	79,3%	100,0%
CP	16-17 Recompte	1	2	5	26	53	87
	% curs	1,1%	2,3%	5,7%	29,9%	60,9%	100,0%
	17-18 Recompte	4	3	2	8	15	32
	% curs	12,5%	9,4%	6,3%	25,0%	46,9%	100,0%
	18-19 Recompte	3	2	1	15	47	68
	% curs	4,4%	2,9%	1,5%	22,1%	69,1%	100,0%
Total	Recompte	8	7	8	49	115	187
	% curs	4,3%	3,7%	4,3%	26,2%	61,5%	100,0%
RG	16-17 Recompte	0	0	2	0	27	29
	% curs	0,0%	0,0%	6,9%	0,0%	93,1%	100,0%
	17-18 Recompte	0	0	0	1	9	10
	% curs	0,0%	0,0%	0,0%	10,0%	90,0%	100,0%
	18-19 Recompte			2	8	32	42
	% curs	0,0%	0,0%	4,8%	19,0%	76,2%	100,0%
Total	Recompte	0	0	4	9	68	81
	% curs	0,0%	0,0%	4,9%	11,1%	84,0%	100,0%
Total	16-17 Recompte	3	4	10	40	163	220
	% curs	1,4%	1,8%	4,5%	18,2%	74,1%	100,0%
	17-18 Recompte	4	5	7	18	70	104
	% curs	3,8%	4,8%	6,7%	17,3%	67,3%	100,0%
	18-19 Recompte	3	5	12	36	139	195
	% curs	1,5%	2,6%	6,2%	18,5%	71,3%	100,0%
Total	Recompte	10	14	29	94	372	519
	% curs	1,9%	2,7%	5,6%	18,1%	71,7%	100,0%

Pràcticum 2on curs: ítem 8

Gràfic 3. Pràcticum I-II (2n curs) * Ítem 8 * Tipologia de centre.

Les expectatives de l'alumnat respecte de la docència impartida en aquestes estades clíniques, s'ha vist "totalment d'acord" en un (71,7%), "d'acord" (18,1%), "ni acord ni desacord" (5,6%), "en desacord" (2,7%) i "totalment en desacord" (1,9%) per part de l'alumnat en els tres anys en el que s'ha realitzat el qüestionari.

9.3.1.4 Síntesi de la dimensió *Coordinació*, segons el gènere del professorat tutor del centre, dels Pràcticums I-II de 2n curs.

Com a síntesi dels resultats totals per a la dimensió *Coordinació* segons els ítems a estudi (ítem 1, ítem 2 i ítem 8), segons el gènere del professorat tutor del centre, en les diferents tipologies de centres (*mútues, centres d'atenció primària, centres privats i residències geriàtriques*) dels resultats totals per a la dimensió *Coordinació* dels Pràcticum I-II de 2n curs podem assenyalar:

Les expectatives de l'alumnat respecte de la docència impartida en aquestes estades clíniques, en els tres cursos acadèmics s'ha vist "totalment d'acord" per part de l'alumnat en els tres anys en el que s'ha realitzat el qüestionari.

La totalitat de participants que han realitzat el qüestionari de les assignatures de Pràcticum I-II de 2n curs en els tres anys acadèmics ha estat 519 persones. D'aquests participants, el (79,6%) va respondre “totalment d'acord” i el (11,2%) “d'acord” amb les tutories rebudes per part del professorat tutor del centre.

Segons el gènere del professorat tutor del centre s'evidencia que el (65,5%) és professorat tutor de gènere femení amb un (50,9%) de “totalment d'acord” i (7,7%) “d'acord” amb les tutories rebudes, en canvi, l'altre (34,5%) és professorat tutor del centre de gènere masculí amb un (28,7%) amb “totalment d'acord” i (3,5%) “d'acord” amb les seves tutories.

La taula 42 reflecteix els resultats del qüestionari de l'activitat docent del professorat tutor dels centres realitzat per l'alumnat de les assignatures de Pràcticum I-II de 2n curs de l'alumnat en els cursos acadèmics 2016-17, 2017-18 i 2018-19 segons el gènere del professorat tutor en la dimensió *Coordinació*.

Taula 42. Distribució de freqüències mitges totalitzades de les diferents tipologies de centres / Pràcticum I-II (2n curs) segons el gènere de la dimensió *Coordinació*.

Cursos	Gènere del PTC	Dimensió <i>Coordinació</i> (Ítems 1, 2 i 8)					Total
		T.D.	D.	N.A., N.D.	A.	T.A.	
Total	Freqüència	3	10	23	40	264	340
	F % Gènere PTC Femení	1%	2,9%	6,8%	11,8%	77,6%	100,0%
	% del total	1%	1,9%	4,4%	7,7%	50,9%	65,5%
	M Freqüència	0	2	10	18	149	179
	M % Gènere PTC Masculí	0	1,1%	5,6%	10,1%	83,2%	100,0%
	% del total	0	0,4%	1,9%	3,5%	28,7%	34,5%
Total	Freqüència	3	12	33	58	413	519
	% del total	1%	2,3%	6,4%	11,2%	79,6%	100%

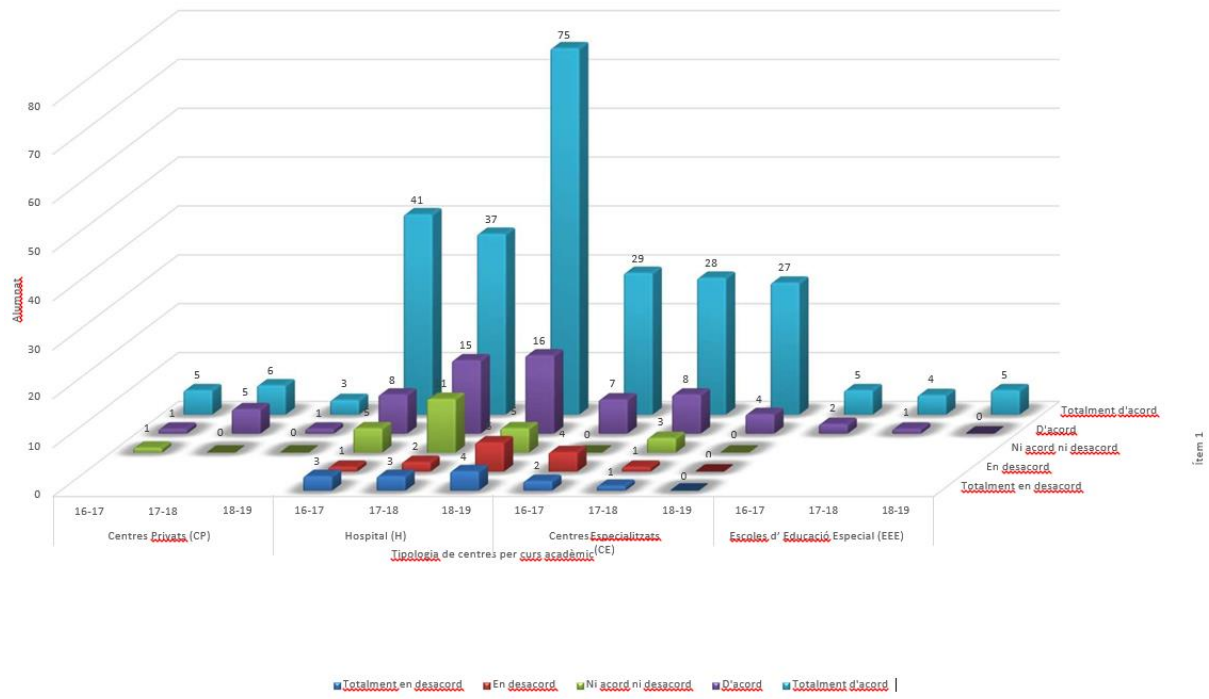
9.3.1.5 Resultats per tipologia de centres de l'ítem 1 dels Pràctics V-VI de 4t curs.

La taula 43 reflecteix els resultats del qüestionari de l'activitat docent del professorat tutor dels centres realitzat per l'alumnat de les assignatures de Pràcticum V-VI de 4t curs en les diferents tipologies de centres: *centres privats* (CP), *hospitals* (H), *centres especialitzats* (CE) i *escoles d'educació especial* (EEE), respecte a l'ítem 1 per a la dimensió *Coordinació* en el període dels cursos acadèmics compresos entre 2016-2017 i 2018-2019.

Taula 43. Taula creuada Pràcticum V-VI (4t curs) * Ítem 1 * Tipologia de centre.

Tipologia centres	Curs	Pràcticum V-VI 4t curs - ítem1						
		Totalment en desacord	En desacord	Ni acord ni desacord	D'acord	Totalment d'acord	Total	
CP	16-17	Recompte			1	1	5	7
		% curs	0	0	14,3%	14,3%	71,4%	100,0%
	17-18	Recompte			0	5	6	11
		% curs	0	0	0,0%	45,5%	54,5%	100,0%
	18-19	Recompte			0	1	3	4
		% curs	0	0	0,0%	25,0%	75,0%	100,0%
		Recompte	0	0	1	7	14	22
		% curs	0	0	4,5%	31,8%	63,6%	100,0%
H	16-17	Recompte	3	1	5	8	41	58
		% curs	5,2%	1,7%	8,6%	13,8%	70,7%	100,0%
	17-18	Recompte	3	2	11	15	37	68
		% curs	4,4%	2,9%	16,2%	22,1%	54,4%	100,0%
	18-19	Recompte	4	6	5	16	75	106
		% curs	3,8%	5,7%	4,7%	15,1%	70,8%	100,0%
		Recompte	10	9	21	39	153	232
		% curs	4,3%	3,9%	9,1%	16,8%	65,9%	100,0%
CE	16-17	Recompte	2	4	0	7	29	42
		% curs	4,8%	9,5%	0,0%	16,7%	69,0%	100,0%
	17-18	Recompte	1	1	3	8	28	41
		% curs	2,4%	2,4%	7,3%	19,5%	68,3%	100,0%
	18-19	Recompte	0	0	0	4	27	31
		% curs	0,0%	0,0%	0,0%	12,9%	87,1%	100,0%
		Recompte	3	5	3	19	84	114
		% curs	2,6%	4,4%	2,6%	16,7%	73,7%	100,0%
EEE	16-17	Recompte				2	5	7
		% curs	0,0%	0,0%	0,0%	28,6%	71,4%	100,0%
	17-18	Recompte				1	4	5
		% curs	0,0%	0,0%	0,0%	20,0%	80,0%	100,0%
	18-19	Recompte				0	5	5
		% curs	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	100,0%	100,0%
		Recompte	0	0	0	3	14	17
		% curs	0,0%	0,0%	0,0%	17,6%	82,4%	100,0%
Total	16-17	Recompte	5	5	6	18	80	114
		% curs	4,4%	4,4%	5,3%	15,8%	70,2%	100,0%
	17-18	Recompte	4	3	14	29	75	125
		% curs	3,2%	2,4%	11,2%	23,2%	60,0%	100,0%
	18-19	Recompte	4	6	5	21	110	146
		% curs	2,7%	4,1%	3,4%	14,4%	75,3%	100,0%
		Recompte	8	14	25	68	265	385
		% curs	3,4%	3,6%	6,5%	17,7%	68,8%	100,0%

Pràcticum 4art curs: ítem 1

Gràfic 4. Pràcticum V-VI (4t curs) * Ítem 1 * Tipologia de centre.

Les expectatives de l’alumnat respecte de la docència impartida en aquestes estades clíniques, s’ha vist “totalment d’acord” en un 68,8%, “d’acord” (17,7%), “ni acord ni desacord” (6,5%), “en desacord” (3,6%) i “totalment en desacord” (3,4%) per part de l’alumnat en els tres anys en el que s’ha realitzat el qüestionari.

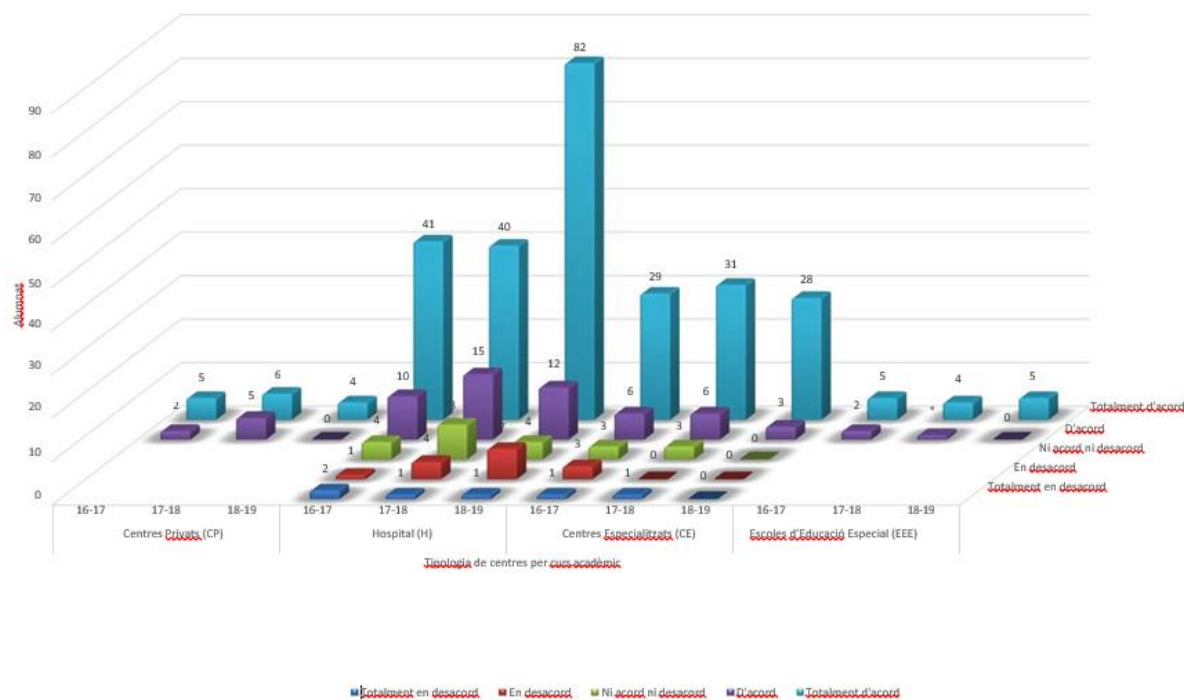
9.3.1.6. Resultats per tipologia de centres de l’ítem 2 dels Pràcticums V-VI de 4t curs.

La taula 44 reflecteix els resultats del qüestionari de l’activitat docent del professorat tutor dels centres de l’alumnat de les assignatures de Pràcticum V-VI de 4t curs en les diferents tipologies de centres: centres privats (CP), hospitals (H), centres especialitzats (CE) i escoles d’educació especial (EEE), respecte a l’ítem 2 per a la dimensió Coordinació en el període dels cursos acadèmics compresos entre 2016-2017 i 2018-2019.

Taula 44. Taula creuada Pràcticum V-VI (4t curs) * Ítem 2 * Tipologia de centre.

Tipologia centres	Curso	Pràcticum V-VI 4t curs - ítem 2						
		Totalment en desacord	En desacord	Ni acord ni desacord	D'acord	Totalment d'acord	Total	
CP	16-17	Recompte				2	5	7
		% curs	0	0	0,0%	28,6%	71,4%	100,0%
	17-18	Recompte				5	6	11
		% curs	0	0	0,0%	45,5%	54,5%	100,0%
	18-19	Recompte				0	4	4
		% curs	0	0	0,0%	0,0%	100,0%	100,0%
	Total	Recompte	0	0	0	7	15	22
		% curs	0,0%	0,0%	0,0%	31,8%	68,2%	100,0%
H	16-17	Recompte	2	1	4	10	41	58
		% curs	3,4%	1,7%	6,9%	17,2%	70,7%	100,0%
	17-18	Recompte	1	4	8	15	40	68
		% curs	1,5%	5,9%	11,8%	22,1%	58,8%	100,0%
	18-19	Recompte	1	7	4	12	82	106
		% curs	0,9%	6,6%	3,8%	11,3%	77,4%	100,0%
	Total	Recompte	4	12	16	37	163	232
		% curs	1,7%	5,2%	6,9%	15,9%	70,3%	100,0%
CP	16-17	Recompte	1	3	3	6	29	42
		% curs	2,4%	7,1%	7,1%	14,3%	69,0%	100,0%
	17-18	Recompte	1	0	3	6	31	41
		% curs	2,4%	0,0%	7,3%	14,6%	75,6%	100,0%
	18-19	Recompte	0	0	0	3	28	31
		% curs	0,0%	0,0%	0,0%	9,7%	90,3%	100,0%
	Total	Recompte	2	3	6	15	88	114
		% curs	1,8%	2,6%	5,3%	13,2%	77,2%	100,0%
EEE	16-17	Recompte				2	5	7
		% curs	0,0%	0,0%	0,0%	28,6%	71,4%	100,0%
	17-18	Recompte				1	4	5
		% curs	0,0%	0,0%	0,0%	20,0%	80,0%	100,0%
	18-19	Recompte				0	5	5
		% curs	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	100,0%	100,0%
	Total	Recompte	0	0	0	3	14	17
		% curs	0,0%	0,0%	0,0%	17,6%	82,4%	100,0%
Total	16-17	Recompte	3	4	7	20	80	114
		% curs	2,6%	3,5%	6,1%	17,5%	70,2%	100,0%
	17-18	Recompte	2	4	11	27	81	125
		% curs	1,6%	3,2%	8,8%	21,6%	64,8%	100,0%
	18-19	Recompte	1	7	4	15	119	146
		% curs	0,7%	4,8%	2,7%	10,3%	81,5%	100,0%
	Total	Recompte	6	15	22	62	280	385
		% curs	1,6%	3,9%	5,7%	16,1%	72,7%	100,0%

Pràcticum 4rt curs: ítem 2

Gràfic 5. Pràcticum V-VI (4t curs) * Ítem 2 * Tipologia de centre.

Les expectatives de l'alumnat respecte de la docència impartida en aquestes estades clíniques, s'ha vist "totalment d'acord" en un (72,7%), "d'acord" (16,1%), "ni acord ni desacord" (5,7%), "en desacord" (3,9%) i "totalment en desacord" (1,6%) per part de l'alumnat en els tres anys en el que s'ha realitzat el qüestionari.

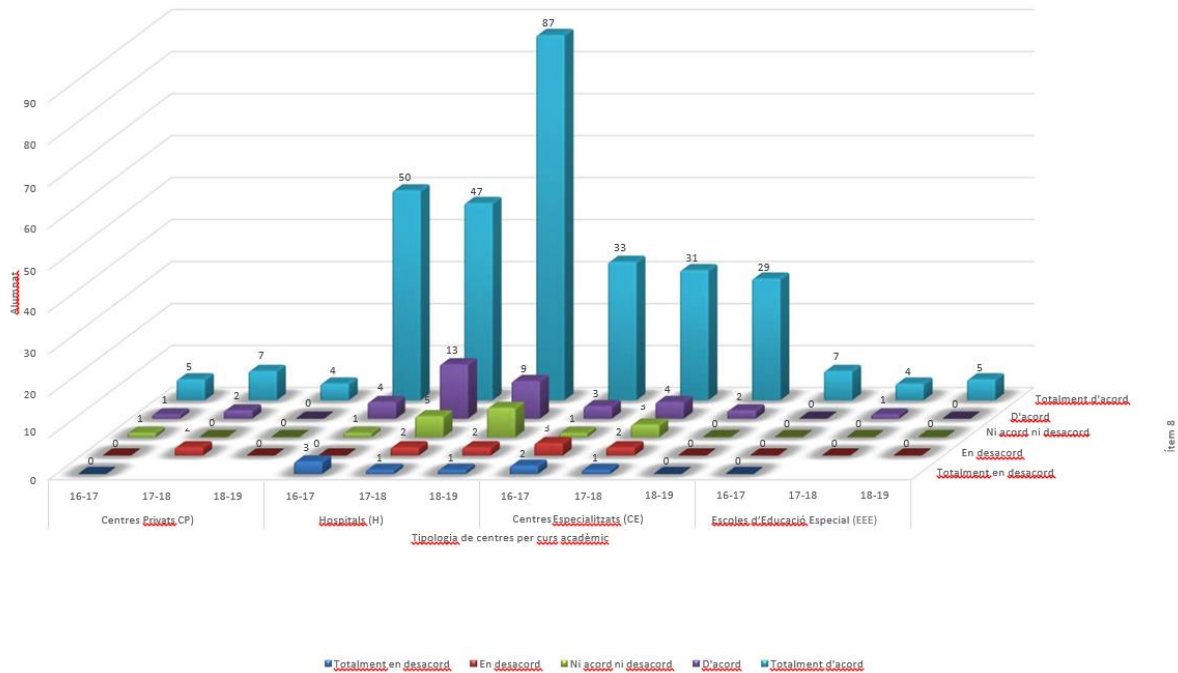
9.3.1.7. Resultats per tipologia de centres de l'ítem 8 dels Pràcticums V-VI de 4t curs.

La taula 45 reflecteix els resultats del qüestionari de l'activitat docent del professorat tutor dels centres de l'alumnat de les assignatures de Pràcticum V-VI de 4t curs en les diferents tipologies de centres: centres privats (CP), hospitals (H), centres especialitzats (CE) i escoles d'educació especial (EEE), respecte a l'ítem 8 per a la dimensió *Coordinació* en el període dels cursos acadèmics compresos entre 2016-2017 i 2018-2019.

Taula 45. Taula creuada Pràcticum V-VI (4t curs) * Ítem 8 * Tipologia de centre.

Tipologia centres	Curso	Pràcticum V-VI 4t curs - ítem 8						
		Totalment en desacord	En desacord	Ni acord ni desacord	D'acord	Totalment d'acord	Total	
CP	16-17	Recompte	0	0	1	1	5	7
		% curs	0,0%	0,0%	14,3%	14,3%	71,4%	100,0%
	17-18	Recompte		2	0	2	7	11
		% curs	0,0%	18,2%	0,0%	18,2%	63,6%	100,0%
	18-19	Recompte		0	0	0	4	4
		% curs	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	100,0%	100,0%
	Total	Recompte	0	2	1	3	16	22
		% curs	0,0%	9,1%	4,5%	13,6%	72,7%	100,0%
H	16-17	Recompte	3	0	1	4	50	58
		% curs	5,2%	0,0%	1,7%	6,9%	86,2%	100,0%
	17-18	Recompte	1	2	5	13	47	68
		% curs	1,5%	2,9%	7,4%	19,1%	69,1%	100,0%
	18-19	Recompte	1	2	7	9	87	106
		% curs	0,9%	1,9%	6,6%	8,5%	82,1%	100,0%
	Total	Recompte	5	4	13	26	184	232
		% curs	2,2%	1,7%	5,6%	11,2%	79,3%	100,0%
CE	16-17	Recompte	2	3	1	3	33	42
		% curs	4,8%	7,1%	2,4%	7,1%	78,6%	100,0%
	17-18	Recompte	1	2	3	4	31	41
		% curs	2,4%	4,9%	7,3%	9,8%	75,6%	100,0%
	18-19	Recompte	0	0	0	2	29	31
		% curs	0,0%	0,0%	0,0%	6,5%	93,5%	100,0%
	Total	Recompte	3	5	4	9	93	114
		% curs	2,6%	4,4%	3,5%	7,9%	81,6%	100,0%
EEE	16-17	Recompte	0	0	0	0	7	7
		% curs	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	100,0%	100,0%
	17-18	Recompte		0	0	1	4	5
		% curs	0,0%	0,0%	0,0%	20,0%	80,0%	100,0%
	18-19	Recompte		0	0	0	5	5
		% curs	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	100,0%	100,0%
	Total	Recompte	0	0	0	1	16	17
		% curs	0,0%	0,0%	0,0%	5,9%	94,1%	100,0%
Total	16-17	Recompte	5	3	3	8	95	114
		% curs	4,4%	2,6%	2,6%	7,0%	83,3%	100,0%
	17-18	Recompte	2	6	8	20	89	125
		% curs	1,6%	4,8%	6,4%	16,0%	71,2%	100,0%
	18-19	Recompte	1	2	7	11	125	146
		% curs	0,7%	1,4%	4,8%	7,5%	85,6%	100,0%
	Total	Recompte	8	11	18	39	309	385
		% curs	2,1%	2,9%	4,7%	10,1%	80,3%	100,0%

Pràcticum 4rt curs: ítem 8

Gràfic 6. Pràcticum V-VI (4t curs) * Ítem 8 * Tipologia de centre.

Les expectatives de l'alumnat respecte de la docència impartida en aquestes estades clíniques, s'ha vist "totalment d'acord" en un (80,3%), "d'acord" (10,1%), "ni acord ni desacord" (4,7%), "en desacord" (2,9%) i "totalment en desacord" (2,1%) per part de l'alumnat en els tres anys en el que s'ha realitzat el qüestionari.

9.3.1.8 Síntesi de la dimensió Coordinació, segons el gènere del professorat tutor del centre, dels Pràcticums V-VI de 4t curs.

Com a síntesi dels resultats totals per a la dimensió *Coordinació*, segons els ítems a estudi (ítem 1, ítem 2 i ítem 8), segons el gènere del professorat tutor del centre, en les diferents tipologies de centres de centres privats, hospitals, centres especialitzats i escoles d'educació especials dels resultats totals per a la dimensió *Coordinació* dels Pràcticums V-VI de 4t curs podem assenyalar:

Les expectatives de l'alumnat respecte de la docència impartida en aquestes estades clíniques, en els tres cursos acadèmics s'ha vist "totalment d'acord" per part de l'alumnat en els tres anys en el que s'ha realitzat el qüestionari.

La totalitat de participants d'alumnat que han realitzat el qüestionari de les assignatures de Pràcticum de 4t curs en els tres cursos acadèmics ha estat 385 persones. D'aquests participants, el (78,2%) va

respondre “*totalment d’acord*” i el (12,7%) “*d’acord*” amb les tutories rebudes per part del professorat tutor del centre.

Segons el gènere del professorat tutor del centre s’evidencia que el (59,2%) és professorat tutor de gènere femení amb un (75,4%) de “*totalment d’acord*” i (8,8%) “*d’acord*” amb les tutories rebudes, en canvi, l’altre (40,8%) és professorat tutor del centre de gènere masculí amb un (82,2%) amb “*totalment d’acord*” i (3,9%) “*d’acord*” amb les seves tutories.

La taula 46 reflecteix els resultats del qüestionari de l’activitat docent del professorat tutor dels centres realitzat per l’alumnat de les assignatures de Pràcticum V-VI de 4t curs en els cursos acadèmics 2016-17, 2017-18 i 2018-19 segons el gènere del professorat tutor en la dimensió *Coordinació*.

Taula 46. Distribució de freqüències mitges totalitzades de les diferents tipologies de centres / Pràcticum V-VI (4t curs) segons el gènere de la dimensió *Coordinació*.

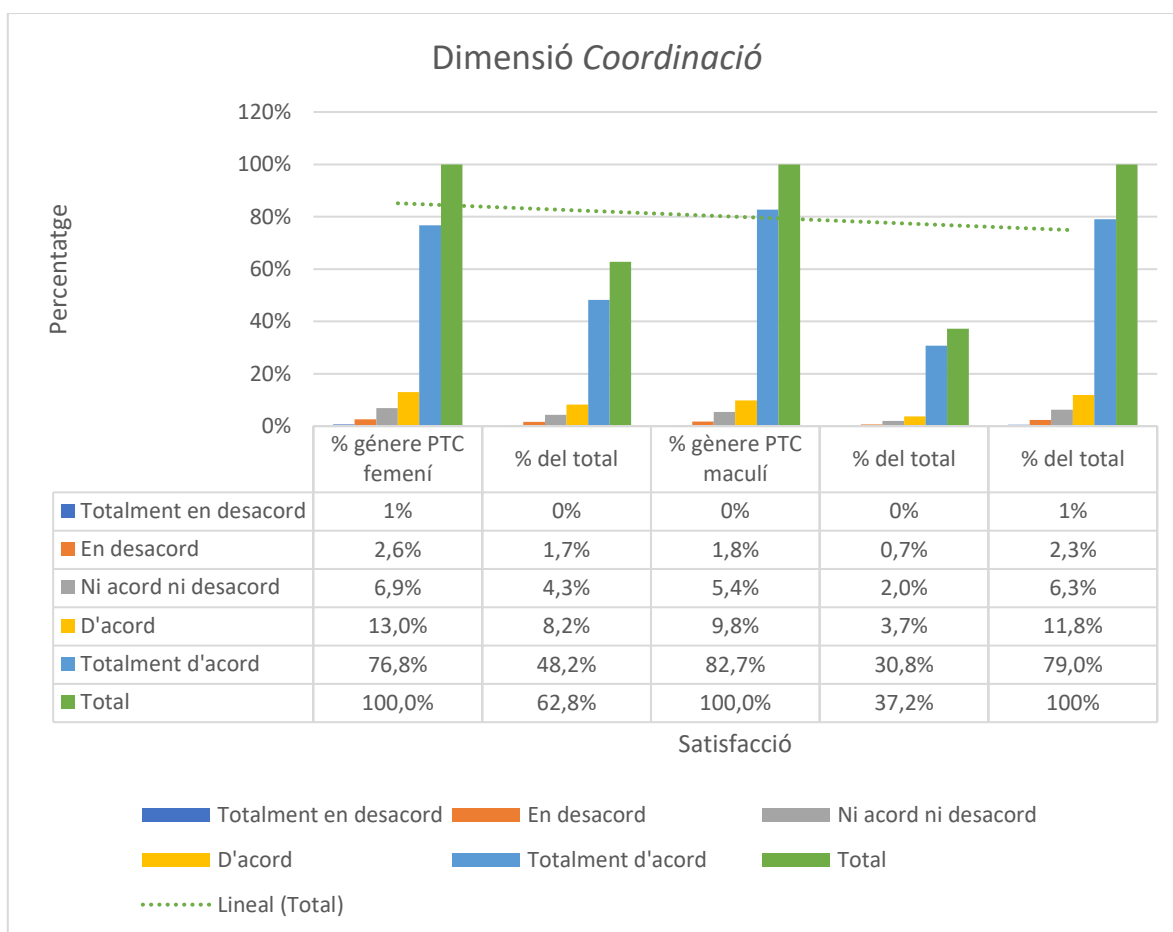
Cursos	Gènere del PTC	Dimensió Coordinació (Ítems 1, 2 i 8)					Total
		T.D.	D.	N.A., N.D.	A.	T.A.	
Total	Freqüència	1	5	16	34	172	228
	F % Gènere PTC Femení	0%	2,2%	7,0%	14,9%	75,4%	100,0%
	% del total	0%	1,3%	4,2%	8,8%	44,7%	59,2%
	M Freqüència	1	4	8	15	129	157
	M % Gènere PTC Masculí	1%	2,5%	5,1%	9,6%	82,2%	100,0%
	% del total	0%	1,0%	2,1%	3,9%	33,5%	40,8%
Total	Freqüència	2	9	24	49	301	385
	% del total	1%	2,3%	6,2%	12,7%	78,2%	100%

9.3.1.9. Resum comparatiu entre els Pràcticums I-II (2n curs) i els Pràcticums V-VI (4t curs) per a la dimensió *Coordinació* segons el gènere del professorat tutor del centre.

A la taula 47 podem observar els resultats de la distribució de freqüències comparatives entre les assignatures dels Pràcticum I-II de 2n i dels Pràcticums V-VI de 4t curs segons el gènere de professorat tutor del centre per a la dimensió *Coordinació*.

Taula 47. Distribució de freqüències comparativa entre les pràctiques de 2n i 4t curs segons el gènere.

Gènere del PTC		Dimensió Coordinació (Ítems 1, 2 i 8)						
		T.D	D.	N.A., N.D.	A.	T.A.	Total	
Pràcticum 2n curs	F	Freqüència	3	10	23	40	264	340
		% Gènere PTC Femení	1%	2,9%	6,8%	11,8%	77,6%	100,0%
		% total	1%	1,9%	4,4%	7,7%	50,9%	65,5%
	M	Freqüència	0	2	10	18	149	179
		% Gènere PTC Masculí	0%	1,1%	5,6%	10,1%	83,2%	100,0%
		% total	0%	0,4%	1,9%	3,5%	28,7%	34,5%
	Total	Freqüència	3	12	33	58	413	519
		% total	1%	2,3%	6,4%	11,2%	79,6%	100%
	Pràcticum 4t curs	F	Freqüència	1	5	16	34	172
% Gènere PTC Femení			0%	2,2%	7,0%	14,9%	75,4%	100,0%
% l total			0%	1,3%	4,2%	8,8%	44,7%	59,2%
M		Freqüència	1	4	8	15	129	157
		% Gènere PTC Masculí	1%	2,5%	5,1%	9,6%	82,2%	100,0%
		% total	0%	1,0%	2,1%	3,9%	33,5%	40,8%
Total		Freqüència	2	9	24	49	301	385
		% l total	1%	2,3%	6,2%	12,7%	78,2%	100%
Coordinació		F	Freqüència	4	15	39	74	436
	% Gènere PTC Femení		1%	2,6%	6,9%	13,0%	76,8%	100,0%
	% l total		0%	1,7%	4,3%	8,2%	48,2%	62,8%
	M	Freqüència	1	6	18	33	278	336
		% Gènere PTC Masculí	0%	1,8%	5,4%	9,8%	82,7%	100,0%
		% total	0%	0,7%	2,0%	3,7%	30,8%	37,2%
	Total	Freqüència	5	21	57	107	714	904
		% total	1%	2,3%	6,3%	11,8%	79,0%	100%

Gràfic 7. Representació gràfica segons el gènere del professorat tutor del centre per a la dimensió Coordinació.

En definitiva, per a la dimensió *Coordinació* dels resultats pels col·lectius de participants en els cursos acadèmics 2016-17, 2017-18 i 2018-19 que van estar en els diferents centres es desprèn els següents resultats:

Per a 2n curs, amb una participació de de 519 membres per part, el (79,6%) van estar es “totalment d’acord” i (11,2%) “d’acord” amb les tutories rebudes. Segons el gènere del professorat tutor del centre s’evidencia que el (65,5%) és professorat tutor de gènere femení amb un (50,9%) “totalment d’acord” i (7,7%) “d’acord” amb les tutories, l’altre (34,5%) és professorat tutor del centre de gènere masculí, amb un (28,7%) “totalment d’acord” i (3,5%) “d’acord” amb les tutories rebudes.

Per a 4t curs amb una participació de 385 membres per part de l’alumnat, el (78,2%) “totalment d’acord” i (12,7%) “d’acord” amb les tutories rebudes. Segons el gènere del professorat tutor del centre s’evidencia que el (59,2%) és professorat tutor de gènere femení amb un (44,7%) “totalment d’acord” i (8,8%) “d’acord” amb les tutories, l’altre (40,8%) és professorat tutor del centre de gènere masculí, amb un (33,5%) “totalment d’acord” i (3,9%) “d’acord” amb les tutories rebudes.

Per tant i com a conclusió el col·lectiu que va participar en els Pràcticum d'ambdós cursos en els tres cursos acadèmics de 2016-17, 2017-18 i 2018-19 van ser 904 participants amb un (79%) de respostes “totalment d'acord” i (11,8%) “d'acord” amb les tutories rebudes.

Segons el gènere del professorat tutor del centre consta que el (62,8%) és professorat tutor de gènere femení amb un (48,2%) “totalment d'acord” i (8,2%) “d'acord” amb les tutories, l'altre (37,2%) és professorat tutor del centre de gènere masculí, amb un (30,8%) “totalment d'acord” i (3,7%) “d'acord” amb les tutories rebudes. Per tant, podem deduir que el professorat tutor del centre femení preval sobre el masculí, però cal senyalar que és el gènere masculí el que rep millors valoracions per part de l'alumnat.

9.3.2. Resultats dels qüestionaris sobre la dimensió *Assoliment de l'Aprenentatge*.

La dimensió *Assoliment de l'Aprenentatge* s'estudia amb l'obtenció dels resultats dels ítems 3 i 8 del qüestionari realitzat per l'alumnat sobre l'activitat docent del professorat tutor dels centres.

Els ítems són: ítem 3: “*Aquesta tutora sap transmetre els seus coneixements i experiència sobre l'exploració i tractament dels pacients*” i l' ítem 8: “*Considero que aquest centre és adequat per realitzar estades clíniques*”

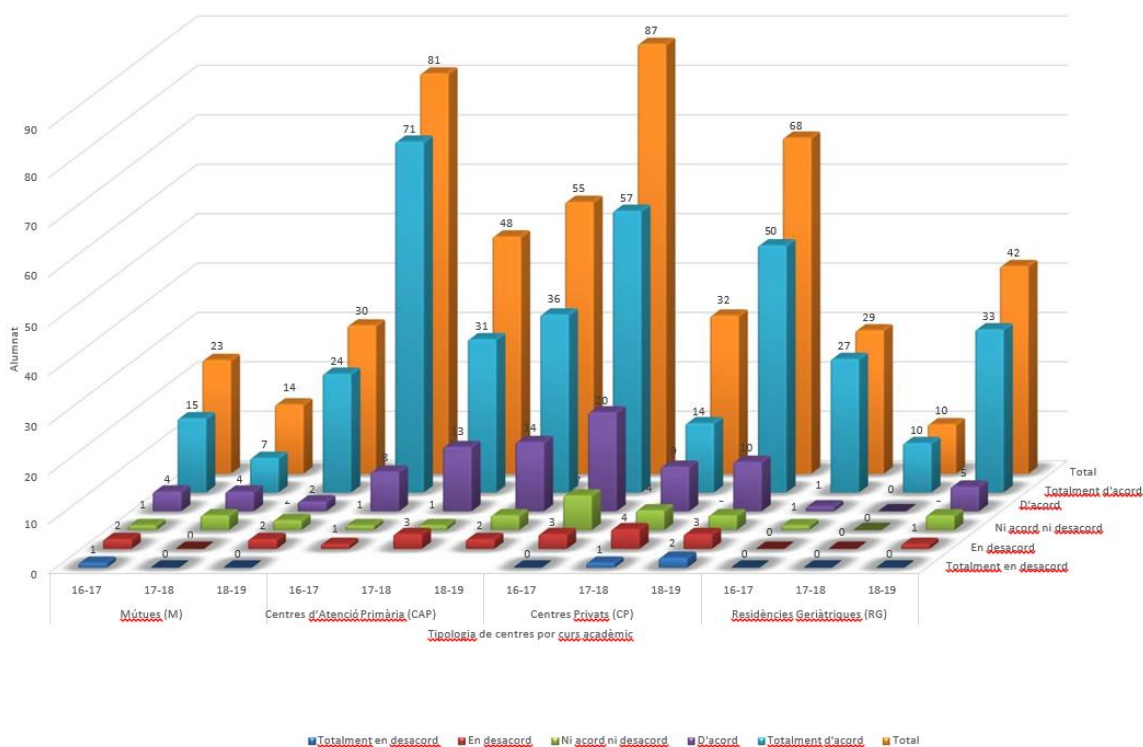
9.3.2.1. Resultats per tipologia de centres de l'ítem 3 dels Pràcticums I-II de 2n curs.

La taula 48 reflecteix els resultats del qüestionari de l'activitat docent del professorat tutor dels centres de l'alumnat de les assignatures de Pràcticum de 2n curs en les diferents tipologies de centres: *mútues* (M), *centres d'atenció primària* (CAP), *centres privats* (CP) i *residències geriàtriques* (RG), respecte a l'ítem 3 per a la dimensió *Assoliment de l'aprenentatge* en el període dels cursos acadèmics 2016-2017, 2017-2018 i 2018-2019.

Taula 48. Taula creuada Pràcticum I-II (2n curs) * Ítem 3 * Tipologia de centre.

		Pràcticum I-II 2n curs – ítem 3						
Tipologia centres	Curso	Totalment en desacord	En desacord	Ni acord ni desacord	D'acord	Totalment d'acord	Total	
M	16-17	Recompte	1	2	1	4	15	23
		% curs	4,3%	8,7%	4,3%	17,4%	65,2%	100,0%
	17-18	Recompte	0	0	3	4	7	14
		% curs	0,0%	0,0%	21,4%	28,6%	50,0%	100,0%
	18-19	Recompte	0	2	2	2	24	30
		% curs	0,0%	6,7%	6,7%	6,7%	80,0%	100,0%
	Total	Recompte	1	4	6	10	46	67
		% curs	1,5%	6,0%	9,0%	14,9%	68,7%	100,0%
CAP	16-17	Recompte		1	1	8	71	81
		% curs	0,0%	1,2%	1,2%	9,9%	87,7%	100,0%
	17-18	Recompte		3	1	8	31	48
		% curs	0,0%	6,3%	2,1%	27,1%	64,6%	100,0%
	18-19	Recompte		2	3	14	36	55
		% curs	0,0%	3,6%	5,5%	25,5%	65,5%	100,0%
	Total	Recompte	0	6	5	35	138	184
		% curs	0,0%	3,3%	2,7%	19,0%	75,0%	100,0%
CP	16-17	Recompte	0	3	7	20	57	87
		% curs	0,0%	3,4%	8,0%	23,0%	65,5%	100,0%
	17-18	Recompte	1	4	4	9	14	32
		% curs	3,1%	12,5%	12,5%	28,1%	43,8%	100,0%
	18-19	Recompte	2	3	3	10	50	68
		% curs	2,9%	4,4%	4,4%	14,7%	73,5%	100,0%
	Total	Recompte	3	10	14	39	121	187
		% curs	1,6%	5,3%	7,5%	20,9%	64,7%	100,0%
RG	16-17	Recompte	0	0	1	1	27	29
		% curs	0,0%	0,0%	3,4%	3,4%	93,1%	100,0%
	17-18	Recompte	0	0	0	0	10	10
		% curs	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	100,0%	100,0%
	18-19	Recompte	0	1	3	5	33	42
		% curs	0,0%	2,4%	7,1%	11,9%	78,6%	100,0%
	Total	Recompte	0	1	4	6	70	81
		% curs	0,0%	1,2%	4,9%	7,4%	86,4%	100,0%
Total	16-17	Recompte	1	6	10	33	170	220
		% curs	0,5%	2,7%	4,5%	15,0%	77,3%	100,0%
	17-18	Recompte	1	7	8	26	62	104
		% curs	1,0%	6,7%	7,7%	25,0%	59,6%	100,0%
	18-19	Recompte	2	8	11	31	143	195
		% curs	1,0%	4,1%	5,6%	15,9%	73,3%	100,0%
	Total	Recompte	4	21	29	90	375	519
		% curs	0,8%	4,0%	5,6%	17,3%	72,3%	100,0%

Pràcticum 2on curs: ítem 3

Gràfic 8. Pràcticum I-II (2n curs) * Ítem 3 * Tipologia de centre.

Les expectatives de l'alumnat respecte de la docència impartida en aquestes estades clíniques, s'ha vist "totalment d'acord" en un (72,3%), "d'acord" (17,3%), "ni acord ni desacord" (5,6%), "en desacord" (4,0%) i "totalment en desacord" (0,8%) per part de l'alumnat en els tres anys en el que s'ha realitzat el qüestionari.

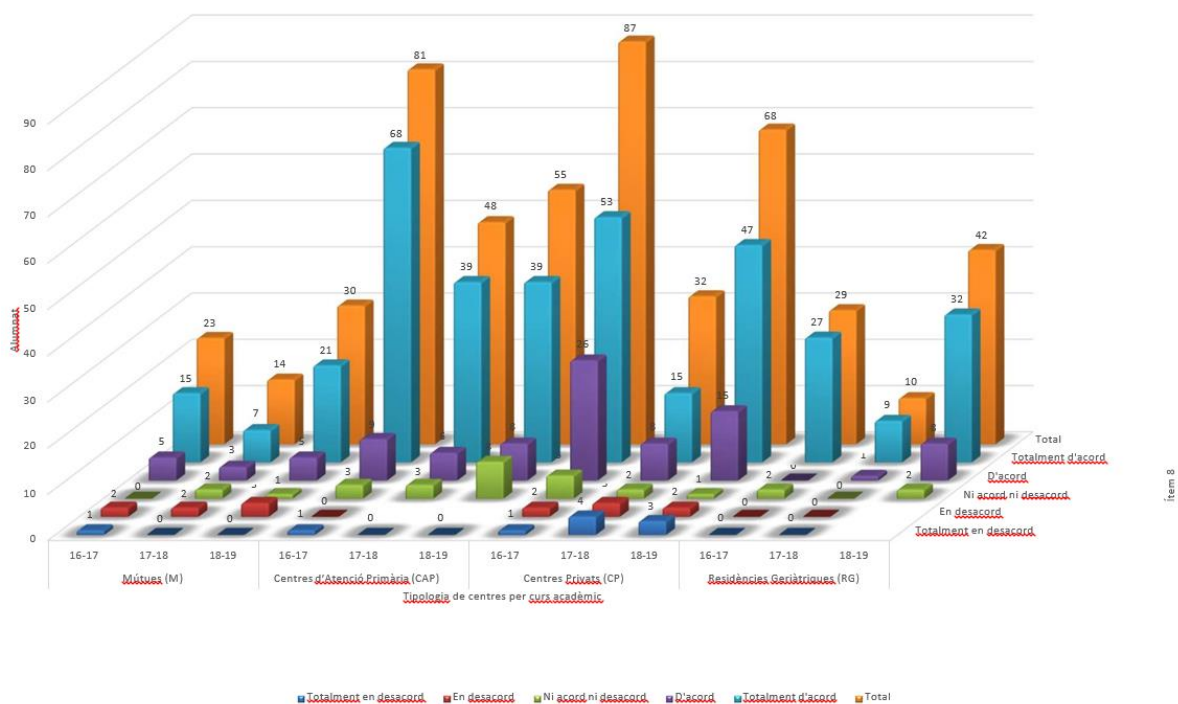
9.3.2.2. Resultats per tipologia de centres de l'ítem 8 dels Pràcticums I-II de 2n curs.

La taula 49 reflecteix els resultats del qüestionari de l'activitat docent del professorat tutor dels centres de l'alumnat de les assignatures de Pràcticum I-II de 2n curs en les diferents tipologies de centres: *mútues (M)*, *centres d'atenció primària (CAP)*, *centres privats (CP)* i *residències geriàtriques (RG)*, respecte a l'ítem 8 per a la dimensió *Assoliment de l'aprenentatge* en el període dels cursos acadèmics compresos entre 2016-2017 i 2018-2019.

Taula 49. Taula creuada Pràcticum I-II (2n curs) * Ítem 8 * Tipologia de centre.

		Pràcticum I-II 2n curs - ítem 8						
Tipologia centres	Curso	Totalment en desacord	En desacord	Ni acord ni desacord	D'acord	Totalment d'acord	Total	
M	16-17	Recompte	1	2	0	5	15	23
		% curs	4,3%	8,7%	0,0%	21,7%	65,2%	100,0%
	17-18	Recompte	0	2	2	3	7	14
		% curs	0,0%	14,3%	14,3%	21,4%	50,0%	100,0%
	18-19	Recompte	0	3	1	5	21	30
		% curs	0,0%	10,0%	3,3%	16,7%	70,0%	100,0%
	Total	Recompte	1	7	3	13	43	67
		% curs	1,5%	10,4%	4,5%	19,4%	64,2%	100,0%
CAP	16-17	Recompte	1	0	3	9	68	81
		% curs	1,2%	0,0%	3,7%	11,1%	84,0%	100,0%
	17-18	Recompte	0		3	6	39	48
		% curs	0,0%	0,0%	6,3%	12,5%	81,3%	100,0%
	18-19	Recompte	0		8	8	39	55
		% curs	0,0%	0,0%	14,5%	14,5%	70,9%	100,0%
	Total	Recompte	1	0	14	23	146	184
		% curs	0,5%	0,0%	7,6%	12,5%	79,3%	100,0%
CP	16-17	Recompte	1	2	5	26	53	87
		% curs	1,1%	2,3%	5,7%	29,9%	60,9%	100,0%
	17-18	Recompte	4	3	2	8	15	32
		% curs	12,5%	9,4%	6,3%	25,0%	46,9%	100,0%
	18-19	Recompte	3	2	1	15	47	68
		% curs	4,4%	2,9%	1,5%	22,1%	69,1%	100,0%
	Total	Recompte	8	7	8	49	115	187
		% curs	4,3%	3,7%	4,3%	26,2%	61,5%	100,0%
RG	16-17	Recompte	0	0	2	0	27	29
		% curs	0,0%	0,0%	6,9%	0,0%	93,1%	100,0%
	17-18	Recompte	0	0	0	1	9	10
		% curs	0,0%	0,0%	0,0%	10,0%	90,0%	100,0%
	18-19	Recompte			2	8	32	42
		% curs	0,0%	0,0%	4,8%	19,0%	76,2%	100,0%
	Total	Recompte	0	0	4	9	68	81
		% curs	0,0%	0,0%	4,9%	11,1%	84,0%	100,0%
Total	16-17	Recompte	3	4	10	40	163	220
		% curs	1,4%	1,8%	4,5%	18,2%	74,1%	100,0%
	17-18	Recompte	4	5	7	18	70	104
		% curs	3,8%	4,8%	6,7%	17,3%	67,3%	100,0%
	18-19	Recompte	3	5	12	36	139	195
		% curs	1,5%	2,6%	6,2%	18,5%	71,3%	100,0%
	Total	Recompte	10	14	29	94	372	519
		% curs	1,9%	2,7%	5,6%	18,1%	71,7%	100,0%

Pràcticum 2on curs: ítem 8

Gràfic 9. Pràcticum I-II (2n curs) * Ítem 8 * Tipologia de centre.

Les expectatives de l'alumnat respecte de la docència impartida en aquestes estades clíniques, s'ha vist "totalment d'acord" en un (71,7%), "d'acord" (18,1%), "ni acord ni desacord" (5,6%), "en desacord" (2,7%) i "totalment en desacord" (1,9%) en els tres anys en el que s'ha realitzat el qüestionari.

9.3.2.3. Síntesi de la dimensió Assoliment de l'aprenentatge, segons el gènere del professorat tutor del centre, dels Pràcticums I-II de 2n curs.

Com a síntesi dels resultats totals per a la dimensió Assoliment de l'aprenentatge, segons els ítems a estudi (ítem 3 i ítem 8), segons el gènere del professorat tutor del centre, en les diferents tipologies de centres de mútues, centres d'atenció primària, centres privats i residències geriàtriques dels resultats totals dels Pràcticums I-II de 2n curs s'aporten els següents resultats:

Les expectatives de l'alumnat respecte de la docència impartida en aquestes estades clíniques, en els tres cursos acadèmics s'ha vist "totalment d'acord" en els tres anys en el que s'ha realitzat el qüestionari.

La totalitat de participants d'alumnat que han realitzat el qüestionari de les assignatures de Pràcticum I-II de 2n curs en els tres anys acadèmics ha estat 519 persones. D'aquests participants, el (79,4%) va respondre “*totalment d'acord*” i el (12,3%) “*d'acord*” amb les tutories rebudes per part del professorat tutor del centre.

Segons el gènere del professorat tutor del centre s'evidencia que el (65,5%) és professorat tutor de gènere femení amb un (50,9%) de “*totalment d'acord*” i (8,7%) “*d'acord*” amb les tutories rebudes, en canvi, l'altre (34,5%) és professorat tutor del centre de gènere masculí amb un (28,9%) amb “*totalment d'acord*” i (3,7%) “*d'acord*” amb les seves tutories.

La taula 50 reflecteix els resultats del qüestionari de l'activitat docent del professorat tutor dels centres de l'alumnat de les assignatures de Pràcticum I-II de 2n curs en els cursos acadèmics 2016-17, 2017-18 i 2018-19 segons el gènere del professorat tutor en la dimensió *Assoliment de l'aprenentatge*.

Taula 50. Distribució de freqüències mitges totals de les diferents tipologies de centres /Pràcticum I-I (2n curs) segons el gènere de la dimensió Assoliment de l'aprenentatge.

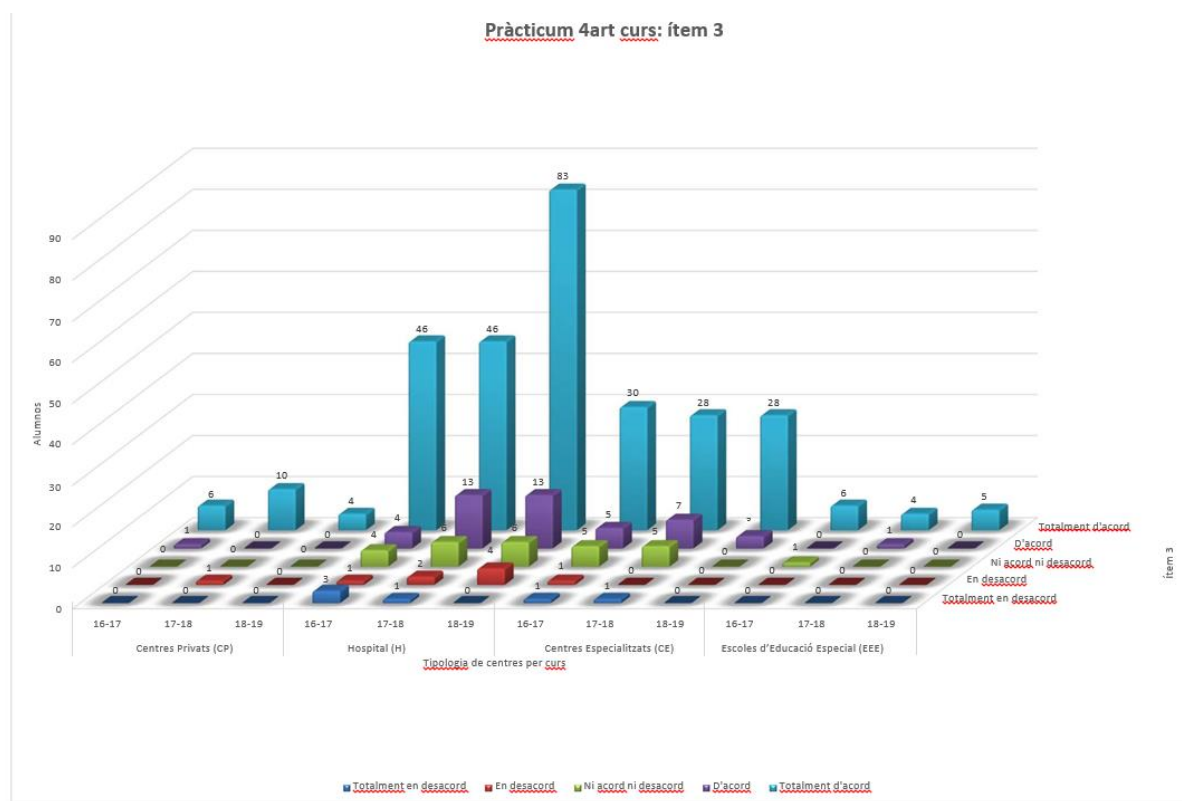
Cursos	Gènere del PTC	Dimensió Assoliment aprenentatge (Ítems 3 i 8)					
		T.D.	D.	N.A., N.D.	A.	T.A.	Total
Total	Freqüència	4	9	20	45	262	340
	F % Gènere PTC Femení	1%	2,6%	5,9%	13,2%	77,1%	100,0%
	% del total	1%	1,7%	3,9%	8,7%	50,5%	65,5%
	M Freqüència	0	3	7	19	150	179
	M % Gènere PTC Masculí	0	1,7%	3,9%	10,6%	83,8%	100,0%
	% del total	0	0,6%	1,3%	3,7%	28,9%	34,5%
Total	Freqüència	4	12	27	64	412	519
	% del total	1%	2,3%	5,2%	12,3%	79,4%	100%

9.3.2.4. Resultats per tipologia de centres de l'ítem 3 dels Pràctics V-VI de 4t curs.

La taula 51 reflecteix els resultats del qüestionari de l'activitat docent del professorat tutor dels centres de l'alumnat de les assignatures de Pràcticum V-VI de 4ar curs en les diferents tipologies de centres: *centres privats (CP)*, *hospitals (H)*, *centres especialitzats (CE)* i *escoles d'educació especial (EEE)*, respecte a l'ítem 3 per a la dimensió *Assoliment de l'aprenentatge* en el període dels cursos acadèmics compresos entre 2016-2017 i 2018-2019.

Taula 51. Taula creuada Pràcticum V-VI (4t curs) * Ítem 3 * Tipologia de centre.

Tipologia centres	Curso	Pràcticum V-VI 4t curs - ítem 3						
		Totalment en desacord	En desacord	Ni acord ni desacord	D'acord	Totalment d'acord	Total	
CP	16-17	Recompte	0	0	0	1	6	7
		% curs	0,0%	0,0%	0,0%	14,3%	85,7%	100,0%
	17-18	Recompte	0	1	0	0	10	11
		% curs	0,0%	9,1%	0,0%	0,0%	90,9%	100,0%
	18-19	Recompte	0	0	0	0	4	4
		% curs	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	100,0%	100,0%
	Total	Recompte	0	1	0	1	20	22
		% curs	0,0%	4,5%	0,0%	4,5%	90,9%	100,0%
H	16-17	Recompte	3	1	4	4	46	58
		% curs	5,2%	1,7%	6,9%	6,9%	79,3%	100,0%
	17-18	Recompte	1	2	6	13	46	68
		% curs	1,5%	2,9%	8,8%	19,1%	67,6%	100,0%
	18-19	Recompte	0	4	6	13	83	106
		% curs	0,0%	3,8%	5,7%	12,3%	78,3%	100,0%
	Total	Recompte	4	7	16	30	175	232
		% curs	1,7%	3,0%	6,9%	12,9%	75,4%	100,0%
CP	16-17	Recompte	1	1	5	5	30	42
		% curs	2,4%	2,4%	11,9%	11,9%	71,4%	100,0%
	17-18	Recompte	1	0	5	7	28	41
		% curs	2,4%	0,0%	12,2%	17,1%	68,3%	100,0%
	18-19	Recompte	0	0	0	3	28	31
		% curs	0,0%	0,0%	0,0%	9,7%	90,3%	100,0%
	Total	Recompte	2	1	10	15	86	114
		% curs	1,8%	0,9%	8,8%	13,2%	75,4%	100,0%
EEE	16-17	Recompte	0	0	1	0	6	7
		% curs	0,0%	0,0%	14,3%	0,0%	85,7%	100,0%
	17-18	Recompte	0	0	0	1	4	5
		% curs	0,0%	0,0%	0,0%	20,0%	80,0%	100,0%
	18-19	Recompte	0	0	0	0	5	5
		% curs	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	100,0%	100,0%
	Total	Recompte	0	0	1	1	15	17
		% curs	0,0%	0,0%	5,9%	5,9%	88,2%	100,0%
Total	16-17	Recompte	4	2	10	10	88	114
		% curs	3,5%	1,8%	8,8%	8,8%	77,2%	100,0%
	17-18	Recompte	2	3	11	21	88	125
		% curs	1,6%	2,4%	8,8%	16,8%	70,4%	100,0%
	18-19	Recompte	0	4	6	16	120	146
		% curs	0,0%	2,7%	4,1%	11,0%	82,2%	100,0%
	Total	Recompte	6	9	27	47	296	385
		% curs	1,6%	2,3%	7,0%	12,2%	76,9%	100,0%

Gràfic 10. Pràcticum V-VI (4t curs) * Ítem 3 * Tipologia de centre.

Les expectatives de l'alumnat respecte de la docència impartida en aquestes estades clíniques, s'ha vist "totalment d'acord" en un (79,6%), "d'acord" (12,2%), "ni acord ni desacord" (7,0%), "en desacord" (2,3%) i "totalment en desacord" (1,6%) per part de l'alumnat en els tres anys en el que s'ha realitzat el qüestionari.

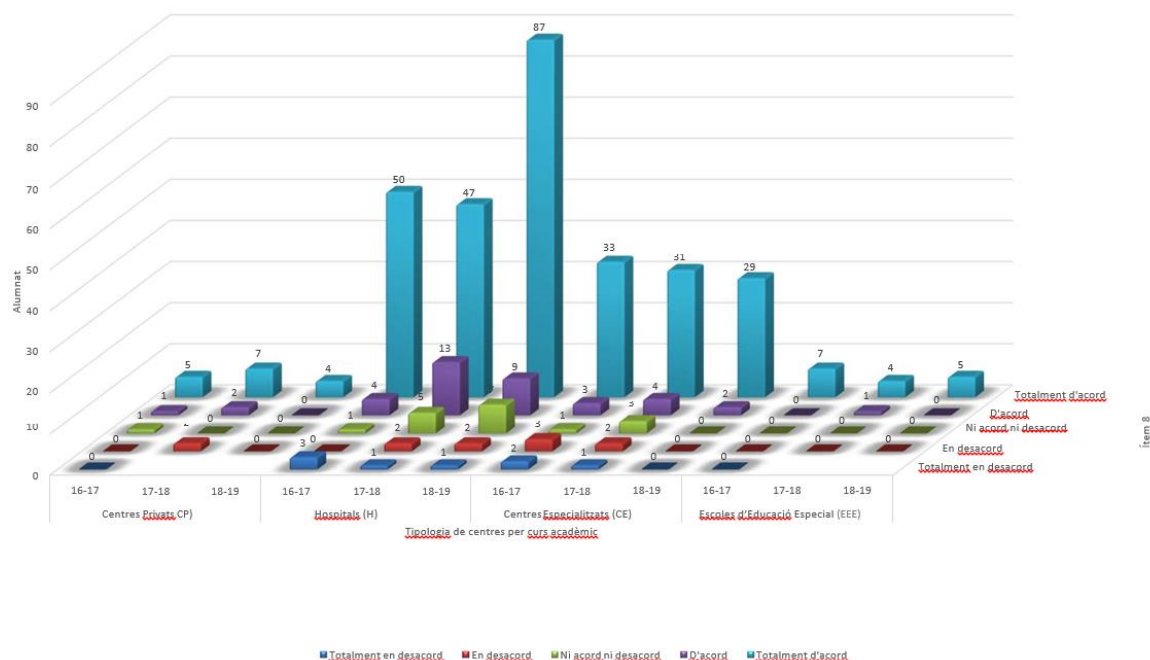
9.3.2.5. Resultats per tipologia de centres de l'ítem 8 dels Pràcticums V-VI de 4t curs.

La taula 52 reflecteix els resultats del qüestionari de l'activitat docent del professorat tutor dels centres de l'alumnat de les assignatures de Pràcticum V-VI de 4t curs en les diferents tipologies de centres: *centres privats (CP)*, *hospitals (H)*, *centres especialitzats (CE)* i *escoles d'educació especial (EEE)*, respecte a l'ítem 8 per a la dimensió *Coordinació* en el període dels cursos acadèmics compresos entre 2016-2017 i 2018-2019.

Taula 52. Taula creuada Pràcticum V-VI (4t curs) * Ítem 8 * Tipologia de centre.

Tipologia centres	Curso	Pràcticum V-VI 4t curs - ítem 8						
		Totalment en desacord	En desacord	Ni acord ni desacord	D'acord	Totalment d'acord	Total	
CP	16-17	Recompte	0	0	1	1	5	7
		% curs	0,0%	0,0%	14,3%	14,3%	71,4%	100,0%
	17-18	Recompte		2	0	2	7	11
		% curs	0,0%	18,2%	0,0%	18,2%	63,6%	100,0%
	18-19	Recompte		0	0	0	4	4
		% curs	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	100,0%	100,0%
	Total	Recompte	0	2	1	3	16	22
		% curs	0,0%	9,1%	4,5%	13,6%	72,7%	100,0%
H	16-17	Recompte	3	0	1	4	50	58
		% curs	5,2%	0,0%	1,7%	6,9%	86,2%	100,0%
	17-18	Recompte	1	2	5	13	47	68
		% curs	1,5%	2,9%	7,4%	19,1%	69,1%	100,0%
	18-19	Recompte	1	2	7	9	87	106
		% curs	0,9%	1,9%	6,6%	8,5%	82,1%	100,0%
	Total	Recompte	5	4	13	26	184	232
		% curs	2,2%	1,7%	5,6%	11,2%	79,3%	100,0%
CE	16-17	Recompte	2	3	1	3	33	42
		% curs	4,8%	7,1%	2,4%	7,1%	78,6%	100,0%
	17-18	Recompte	1	2	3	4	31	41
		% curs	2,4%	4,9%	7,3%	9,8%	75,6%	100,0%
	18-19	Recompte	0	0	0	2	29	31
		% curs	0,0%	0,0%	0,0%	6,5%	93,5%	100,0%
	Total	Recompte	3	5	4	9	93	114
		% curs	2,6%	4,4%	3,5%	7,9%	81,6%	100,0%
EEE	16-17	Recompte	0	0	0	0	7	7
		% curs	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	100,0%	100,0%
	17-18	Recompte		0	0	1	4	5
		% curs	0,0%	0,0%	0,0%	20,0%	80,0%	100,0%
	18-19	Recompte		0	0	0	5	5
		% curs	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	100,0%	100,0%
	Total	Recompte	0	0	0	1	16	17
		% curs	0,0%	0,0%	0,0%	5,9%	94,1%	100,0%
Total	16-17	Recompte	5	3	3	8	95	114
		% curs	4,4%	2,6%	2,6%	7,0%	83,3%	100,0%
	17-18	Recompte	2	6	8	20	89	125
		% curs	1,6%	4,8%	6,4%	16,0%	71,2%	100,0%
	18-19	Recompte	1	2	7	11	125	146
		% curs	0,7%	1,4%	4,8%	7,5%	85,6%	100,0%
	Total	Recompte	8	11	18	39	309	385
		% curs	2,1%	2,9%	4,7%	10,1%	80,3%	100,0%

Pràcticum 4rt curs: ítem 8

Gràfic 11. Pràcticum V-VI (4t curs) * Ítem 8 * Tipologia de centre.

Les expectatives de l'alumnat respecte de la docència impartida en aquestes estades clíniques, s'ha vist "totalment d'acord" en un (80,3%), "d'acord" (10,1%), "ni acord ni desacord" (4,7%), "en desacord" (2,9%) i "totalment en desacord" (2,1%) per part de l'alumnat en els tres anys en el que s'ha realitzat el qüestionari.

9.3.2.6. Síntesi de la dimensió Assoliment de l'aprenentatge, segons el gènere del professorat tutor del centre, dels Pràcticums V-VI de 4t curs.

Com a síntesi dels resultats totals per a la dimensió Assoliment de l'aprenentatge de les diferents tipologies de centres de centres privats, hospitals, centres especialitzats i escoles d'educació especials dels resultats totals per a 4t curs ens aporten els següents resultats:

Les expectatives de l'alumnat respecte de la docència impartida en aquestes estades clíniques, en els tres cursos acadèmics s'ha vist "totalment d'acord" en els tres anys en el que s'ha realitzat el qüestionari.

La totalitat de participants d'alumnat que ha realitzat el qüestionari de les assignatures de Pràcticum de 4t curs en els tres cursos acadèmics ha estat 385 persones. D'aquests participants, el (81%) va respondre

“totalment d’acord” i el (11,4%) “d’acord” amb les tutories rebudes per part del professorat tutor del centre.

Segons el gènere del professorat tutor del centre s’evidencia que el (59,2%) és professorat tutor de gènere femení amb un (47,8%) de “totalment d’acord” i (6,5%) “d’acord” amb les tutories rebudes, en canvi, l’altre (40,8%) és professorat tutor del centre de gènere masculí amb un (33,2%) amb “totalment d’acord” i (4,9%) “d’acord” amb les seves tutories.

La taula 53 reflecteix els resultats del qüestionari de l’activitat docent del professorat tutor dels centres de l’alumnat de les assignatures de Pràcticum V-VI de 4t curs en els cursos acadèmics 2016-17, 2017-18 i 2018-19 segons el gènere del professorat tutor en la dimensió *Assoliment de l’aprenentatge*.

Taula 53. Distribució de freqüències mitges totalitzades de les diferents tipologies de centres / Pràcticum V-VI (4t curs) segons el gènere de la dimensió Assoliment de l’aprenentatge.

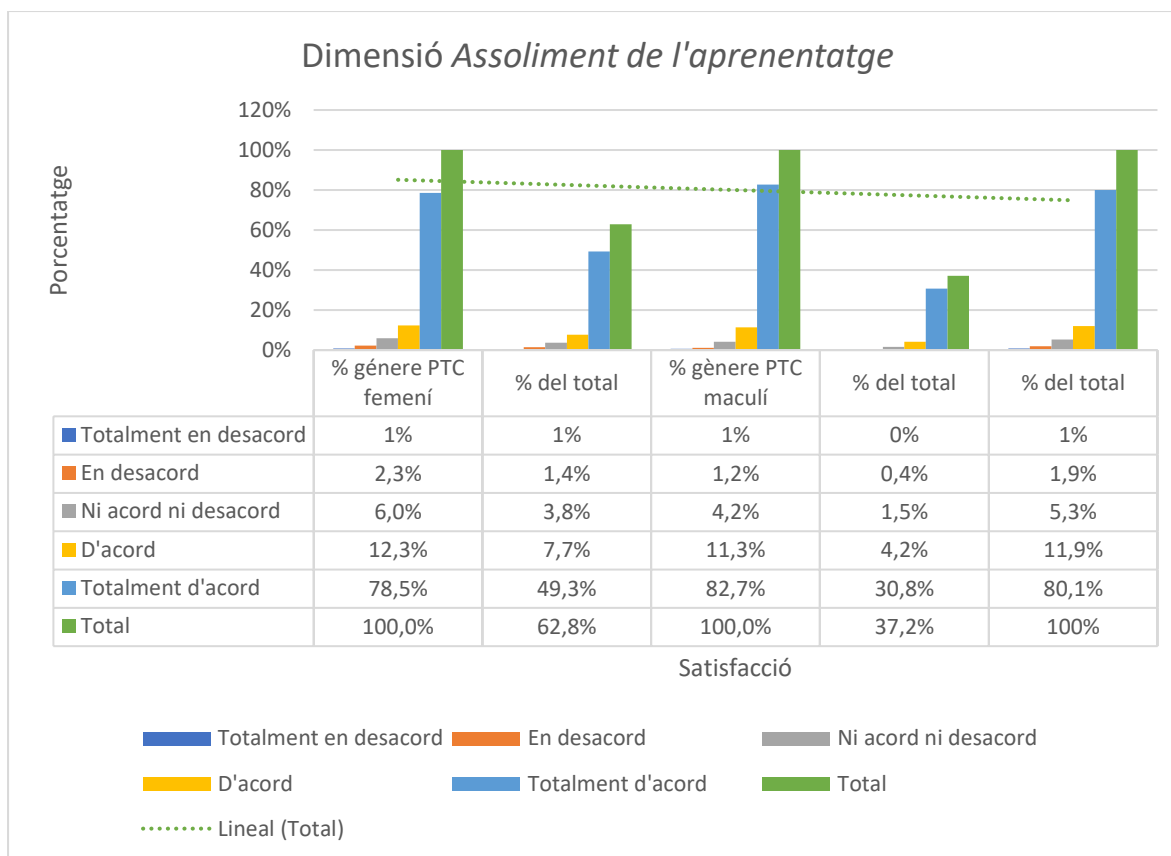
Cursos	Gènere del PTC	Dimensió Coordinació (Ítems 3 i 8)					Total
		T.D.	D.	N.A., N.D.	A.	T.A.	
Total	Freqüència	1	5	16	34	172	228
	F % Gènere PTC Femení	0%	2,2%	7,0%	14,9%	75,4%	100,0%
	% del total	0%	1,3%	4,2%	8,8%	44,7%	59,2%
	M Freqüència	1	4	8	15	129	157
	M % Gènere PTC Masculí	1%	2,5%	5,1%	9,6%	82,2%	100,0%
	% del total	0%	1,0%	2,1%	3,9%	33,5%	40,8%
Total	Freqüència	2	9	24	49	301	385
	% del total	1%	2,3%	6,2%	12,7%	78,2%	100%

9.3.2.7. Resum comparatiu entre els Pràcticums I-II (2n curs) i els Pràcticums V-VI (4t curs) per a la dimensió *Assoliment de l’aprenentatge* segons el gènere del professorat tutor del centre.

A la taula 54 podem observar els resultats de la distribució de freqüències comparatives entre les assignatures de Pràcticum de 2n i 4t curs segons el gènere de professorat tutor del centre per a la dimensió *Assoliment de l’aprenentatge*.

Taula 54. Distribució de freqüències comparativa entre les pràctiques de 2n i 4t curs segons el gènere de la dimensió Assoliment de l'aprenentatge.

Gènere del Tutor		Dimensió Assoliment de l'aprenentatge (Ítems 3 y 8)						
		T.D.	D.	N.A., N.D.	A.	T.A.	Total	
Pràcticum I-II	F	Freqüència	4	9	20	45	262	340
		% gènere PTC Femení	1%	2,6%	5,9%	13,2%	77,1%	100,0%
		% del total	1%	1,7%	3,9%	8,7%	50,5%	65,5%
	M	Freqüència	0	3	7	19	150	179
		% gènere PTC Masculí	0%	1,7%	3,9%	10,6%	83,8%	100,0%
		% del total	0%	0,6%	1,3%	3,7%	28,9%	34,5%
	Total	Freqüència	4	12	27	64	412	519
		% del total	1%	2,3%	5,2%	12,3%	79,4%	100%
Pràcticum V-VI	F	Freqüència	1	4	14	25	184	228
		% gènere PTC Femení	0%	1,8%	6,1%	11,0%	80,7%	100,0%
		% del total	0%	1,0%	3,6%	6,5%	47,8%	59,2%
	M	Freqüència	2	1	7	19	128	157
		% gènere PTC Masculí	1%	0,6%	4,5%	12,1%	81,5%	100,0%
		% del total	1%	0,3%	1,8%	4,9%	33,2%	40,8%
	Total	Freqüència	3	5	21	44	312	385
		% del total	1%	1,3%	5,5%	11,4%	81,0%	100%
Assoliment de l'aprenentatge	F	Freqüència	5	13	34	70	446	568
		% gènere PTC Femení	1%	2,3%	6,0%	12,3%	78,5%	100,0%
		% del total	1%	1,4%	3,8%	7,7%	49,3%	62,8%
	M	Freqüència	2	4	14	38	278	336
		% gènere PTC Masculí	1%	1,2%	4,2%	11,3%	82,7%	100,0%
		% del total	0%	0,4%	1,5%	4,2%	30,8%	37,2%
	Total	Freqüència	7	17	48	108	724	904
		% del total	1%	1,9%	5,3%	11,9%	80,1%	100%

Gràfic 12. Representació gràfica segons el gènere del professorat tutor del centre per a la dimensió Coordinació.

En definitiva, per a la dimensió *Assoliment de l'aprenentatge* dels resultats pels col·lectius participants en els cursos 2016-17, 2017-18 i 2018-19 que van estar en els diferents centres es desprèn els següents resultats:

Per a 2n curs, amb una participació de de 519 membres per part de l'alumnat de l'alumnat, el (79,6%) van estar es “totalment d'acord” i (12,3%) “d'acord” amb les tutories rebudes. Segons el gènere del professorat tutor del centre s'evidencia que el (65,5%) és professorat tutor de gènere femení amb un (50,5%) “totalment d'acord” i (8,7%) “d'acord” amb les tutories, l'altre (34,5%) és professorat tutor del centre de gènere masculí, amb un (28,9 %) “totalment d'acord” i (3,7%) “d'acord” amb les tutories rebudes.

Per a 4t curs amb una participació de 385 membres per part de l'alumnat, el (81%) “totalment d'acord” i (11,4%) “d'acord” amb les tutories rebudes. Segons el gènere del professorat tutor del centre s'evidencia que el (59,2%) és professorat tutor de gènere femení amb un (47,8%) “totalment d'acord” i (6,5%) “d'acord” amb les tutories, l'altre (40,8%) és professorat tutor del centre de gènere masculí, amb un (33,2%)“totalment d'acord” i (4,9%) “d'acord” amb les tutories rebudes.

Per tant, i com a conclusió el col·lectiu que va participar en els Pràcticum d'ambdós cursos en els tres cursos acadèmics de 2016-17, 2017-18 i 2018-19 van ser 904 participants amb un (80,1%) de respostes “totalment d'acord” i (11,9%) “d'acord” amb les tutories rebudes.

Segons el gènere del professorat tutor del centre consta que el (62,8%) és professorat tutor de gènere femení amb un (49,3%) “totalment d'acord” i (7,7%) “d'acord” amb les tutories, l'altre (37,2%) és professorat tutor del centre de gènere masculí, amb un (30,8%) “totalment d'acord” i (4,2%) “d'acord” amb les tutories rebudes. Aquestes dades fan palès que el professorat tutor del centre de gènere femení preval sobre el masculí, però cal destacar que és el gènere masculí el que rep millor valoracions per part de l'alumnat.

9.3.3. Resultats dels qüestionaris sobre la dimensió *Relació*.

La dimensió *Relació* s'estudia amb l'obtenció dels resultats dels ítems 4,5,6 i 7 del qüestionari realitzat per l'alumnat sobre l'activitat docent del professorat tutor dels centres.

Els ítems són: ítem 4: “*Considero que l'actitud d'aquesta tutor/a afavoreix un bon clima durant les pràctiques*”, l'ítem 5 “*Aquest/a tutor/a és accessible als estudiants*”, l'ítem 6 “*Aquest/a tutor/a dona l'oportunitat de que participi activament en els tractaments dels pacients*” i l'ítem 7: “*Aquest/a tutor/a procura resoldre els dubtes que li formula l'alumne*”.

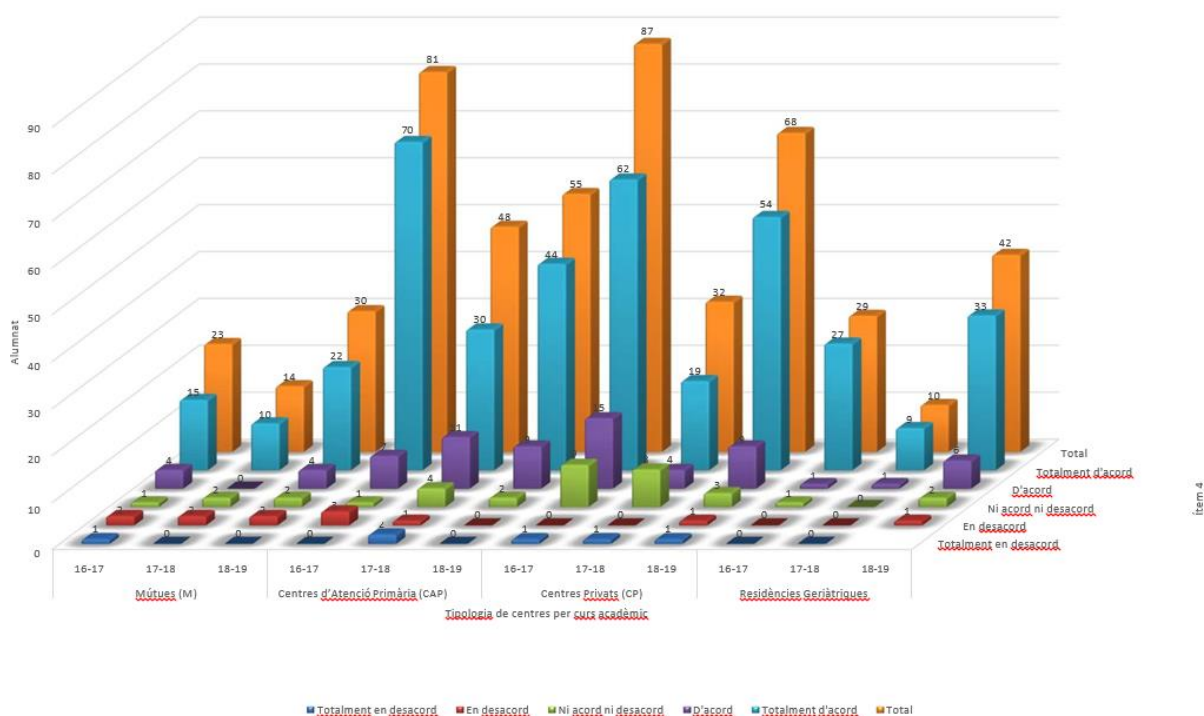
9.3.3.1. Resultats per tipologia de centres de l'ítem 4 dels Pràcticums I-II de 2n curs.

La taula 55 reflecteix els resultats del qüestionari de l'activitat docent del professorat tutor dels centres de l'alumnat de les assignatures de Pràcticum I-II de 2n curs en les diferents tipologies de centres: *mútues (M)*, *centres d'atenció primària (CAP)*, *centres privats (CP)* i *residències geriàtriques (RG)*, respecte a l'ítem 4 per a la dimensió *Relació* en el període dels cursos acadèmics 2016-2017, 2017-2018 i 2018-2019.

Taula 55. Taula creuada Pràcticum I-II (2n curs) *Ítem 4 * Tipologia de centre.

		Pràcticum I-II 2n curs – ítem 4						
Tipologia centres	Curso	Totalment en desacord	En desacord	Ni acord ni desacord	D'acord	Totalment d'acord	Total	
M	16-17	Recompte	1	2	1	4	15	23
		% curs	4,3%	8,7%	4,3%	17,4%	65,2%	100,0%
	17-18	Recompte	0	2	2	0	10	14
		% curs	0,0%	14,3%	14,3%	0,0%	71,4%	100,0%
	18-19	Recompte	0	2	2	4	22	30
		% curs	0,0%	6,7%	6,7%	13,3%	73,3%	100,0%
	Total	Recompte	1	6	5	8	47	67
		% curs	1,5%	9,0%	7,5%	11,9%	70,1%	100,0%
CAP	16-17	Recompte	0	3	1	7	70	81
		% curs	0,0%	3,7%	1,2%	8,6%	86,4%	100,0%
	17-18	Recompte	2	1	4	11	30	48
		% curs	4,2%	2,1%	8,3%	22,9%	62,5%	100,0%
	18-19	Recompte	0	0	2	9	44	55
		% curs	0,0%	0,0%	3,6%	16,4%	80,0%	100,0%
	Total	Recompte	2	4	7	27	144	184
		% curs	1,1%	2,2%	3,8%	14,7%	78,3%	100,0%
CP	16-17	Recompte	1	0	9	15	62	87
		% curs	1,1%	0,0%	10,3%	17,2%	71,3%	100,0%
	17-18	Recompte	1	0	8	4	19	32
		% curs	3,1%	0,0%	25,0%	12,5%	59,4%	100,0%
	18-19	Recompte	1	1	3	9	54	68
		% curs	1,5%	1,5%	4,4%	13,2%	79,4%	100,0%
	Total	Recompte	3	1	20	28	135	187
		% curs	1,6%	0,5%	10,7%	15,0%	72,2%	100,0%
RG	16-17	Recompte	0	0	1	1	27	29
		% curs	0,0%	0,0%	3,4%	3,4%	93,1%	100,0%
	17-18	Recompte	0	0	0	1	9	10
		% curs	0,0%	0,0%	0,0%	10,0%	90,0%	100,0%
	18-19	Recompte		1	2	6	33	42
		% curs	0,0%	2,4%	4,8%	14,3%	78,6%	100,0%
	Total	Recompte	0	1	3	8	69	81
		% curs	0,0%	1,2%	3,7%	9,9%	85,2%	100,0%
Total	16-17	Recompte	2	5	12	27	174	220
		% curs	0,9%	2,3%	5,5%	12,3%	79,1%	100,0%
	17-18	Recompte	3	3	14	16	68	104
		% curs	2,9%	2,9%	13,5%	15,4%	65,4%	100,0%
	18-19	Recompte	1	4	9	28	153	195
		% curs	0,5%	2,1%	4,6%	14,4%	78,5%	100,0%
	Total	Recompte	6	12	35	71	395	519
		% curs	1,2%	2,3%	6,7%	13,7%	76,1%	100,0%

Pràcticum 2on curs: ítem 4

Gràfic 13. Pràcticum I-II (2n curs) * Ítem 4 * Tipologia de centre.

Les expectatives de l'alumnat respecte de la docència impartida en aquestes estades clíniques, s'ha vist "totalment d'acord" en un (76,1%), "d'acord" (13,7%), "ni acord ni desacord" (6,7%), "en desacord" (2,3%) i "totalment en desacord" (1,2%) en els tres anys en el que s'ha realitzat el qüestionari.

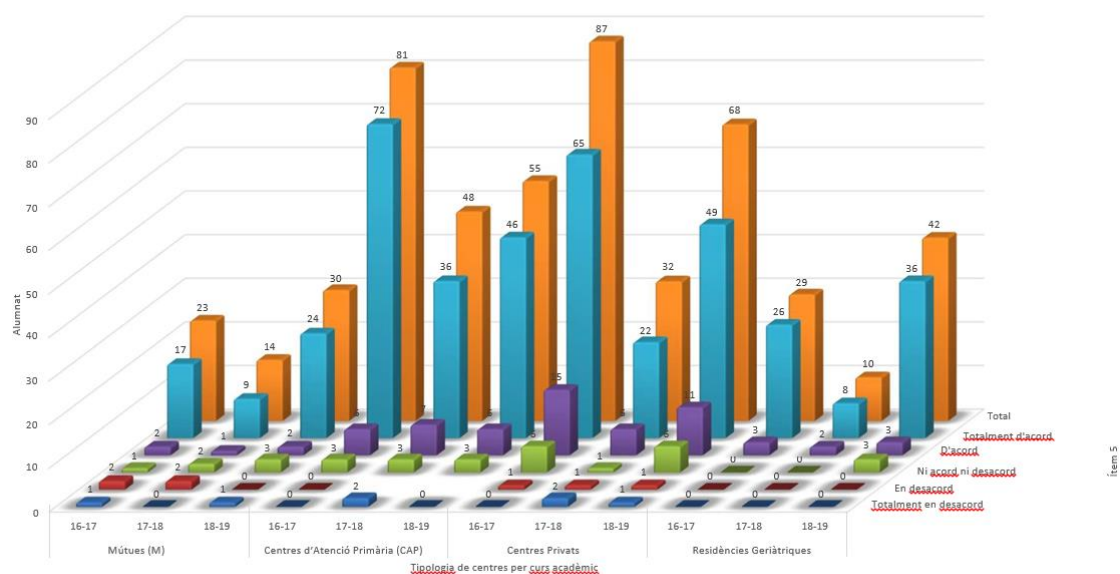
9.3.3.2. Resultats per tipologia de centres de l'ítem 5 dels Pràcticums I-II de 2n curs.

La taula 56 reflecteix els resultats del qüestionari de l'activitat docent del professorat tutor dels centres de l'alumnat de les assignatures de Pràcticum I-II de 2n curs en les diferents tipologies de centres: *mútues (M)*, *centres d'atenció primària (CAP)*, *centres privats (CP)* i *residències geriàtriques (RG)*, respecte a l'ítem 5 per a la dimensió *Relació* en el període dels cursos acadèmics compresos entre 2016-2017 i 2018-2019.

Taula 56. Taula creuada Pràcticum I-II (2n curs) * Ítem 5 * Tipologia de centre.

		Pràcticum I-II 2n curs - ítem 5						
Tipologia centres	Curso	Totalment en desacord	En desacord	Ni acord ni desacord	D'acord	Totalment d'acord	Total	
M	16-17	Recompte	1	2	1	2	17	23
		% curs	4,3%	8,7%	4,3%	8,7%	73,9%	100,0%
	17-18	Recompte	0	2	2	1	9	14
		% curs	0,0%	14,3%	14,3%	7,1%	64,3%	100,0%
	18-19	Recompte	1	0	3	2	24	30
		% curs	3,3%	0,0%	10,0%	6,7%	80,0%	100,0%
	Total	Recompte	2	4	6	5	50	67
		% curs	3,0%	6,0%	9,0%	7,5%	74,6%	100,0%
CAP	16-17	Recompte	0	0	3	6	72	81
		% curs	0,0%	0,0%	3,7%	7,4%	88,9%	100,0%
	17-18	Recompte	2		3	7	36	48
		% curs	4,2%	0,0%	6,3%	14,6%	75,0%	100,0%
	18-19	Recompte	0		3	6	46	55
		% curs	0,0%	0,0%	5,5%	10,9%	83,6%	100,0%
	Total	Recompte	2	0	9	19	154	184
		% curs	1,1%	0,0%	4,9%	10,3%	83,7%	100,0%
CP	16-17	Recompte	0	1	6	15	65	87
		% curs	0,0%	1,1%	6,9%	17,2%	74,7%	100,0%
	17-18	Recompte	2	1	1	6	22	32
		% curs	6,3%	3,1%	3,1%	18,8%	68,8%	100,0%
	18-19	Recompte	1	1	6	11	49	68
		% curs	1,5%	1,5%	8,8%	16,2%	72,1%	100,0%
	Total	Recompte	3	3	13	32	136	187
		% curs	1,6%	1,6%	7,0%	17,1%	72,7%	100,0%
RG	16-17	Recompte	0	0	0	3	26	29
		% curs	0,0%	0,0%	0,0%	10,3%	89,7%	100,0%
	17-18	Recompte	0	0	0	2	8	10
		% curs	0,0%	0,0%	0,0%	20,0%	80,0%	100,0%
	18-19	Recompte	0	0	3	3	36	42
		% curs	0,0%	0,0%	7,1%	7,1%	85,7%	100,0%
	Total	Recompte	0	0	3	8	70	81
		% curs	0,0%	0,0%	3,7%	9,9%	86,4%	100,0%
Total	16-17	Recompte	1	3	10	26	180	220
		% curs	0,5%	1,4%	4,5%	11,8%	81,8%	100,0%
	17-18	Recompte	4	3	6	16	75	104
		% curs	3,8%	2,9%	5,8%	15,4%	72,1%	100,0%
	18-19	Recompte	2	1	15	22	155	195
		% curs	1,0%	0,5%	7,7%	11,3%	79,5%	100,0%
	Total	Recompte	7	7	31	64	410	519
		% curs	1,3%	1,3%	6,0%	12,3%	79,0%	100,0%

Pràcticum 2on curs: ítem 5

Gràfic 14. Pràcticum I-II (2n curs) * Ítem 5 * Tipologia de centre.

Les expectatives de l'alumnat respecte de la docència impartida en aquestes estades clíniques, s'ha vist "totalment d'acord" en un (79,0%), "d'acord" (12,3%), "ni acord ni desacord" (6,0%), "en desacord" (1,3%) i "totalment en desacord" (1,3%) en els tres anys en el que s'ha realitzat el qüestionari.

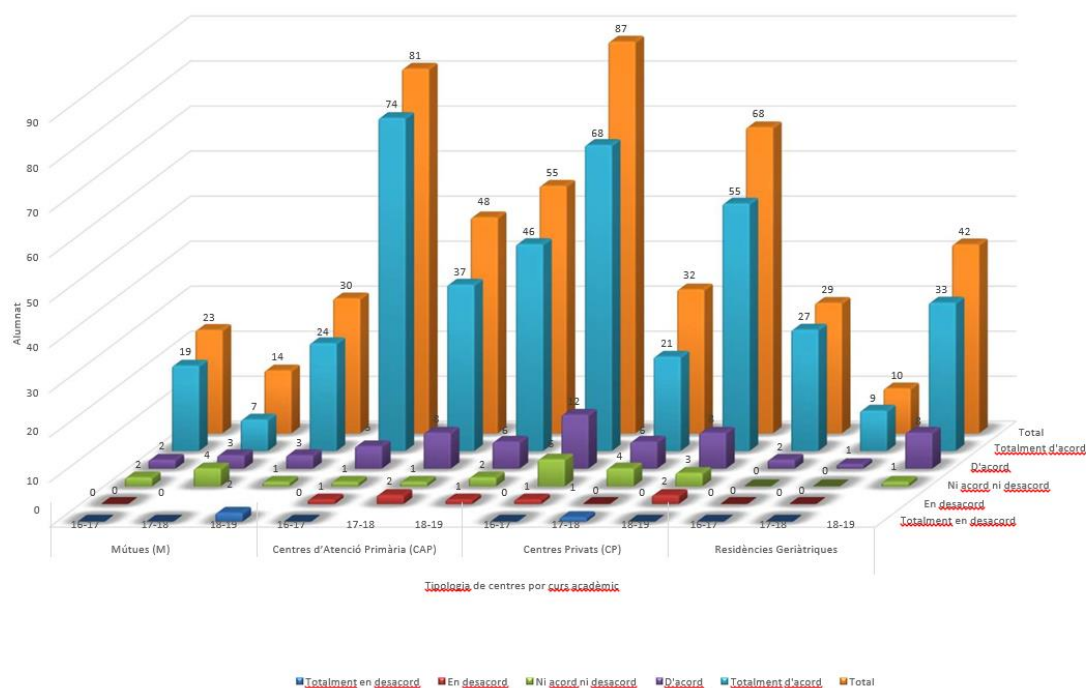
9.3.3.3. Resultats per tipologia de centres de l'ítem 6 dels Pràcticums I-II de 2n curs.

La taula 57 reflecteix els resultats del qüestionari de l'activitat docent del professorat tutor dels centres de l'alumnat de les assignatures de Pràcticum I-II de 2n curs en les diferents tipologies de centres: *mútues (M)*, *centres d'atenció primària (CAP)*, *centres privats (CP)* i *residències geriàtriques (RG)*, respecte a l'ítem 6 per a la dimensió *Relació* en el període dels cursos acadèmics compresos entre 2016-2017 i 2018-2019.

Taula 57. Taula creuada Pràcticum I-II (2n curs) * Ítem 6 * Tipologia de centre.

		Pràcticum I-II 2n curs - ítem 6						
Tipologia centres	Curso	Totalment en desacord	En desacord	Ni acord ni desacord	D'acord	Totalment d'acord	Total	
M	16-17	Recompte	0	0	2	2	19	23
		% curs	0,0%	0,0%	8,7%	8,7%	82,6%	100,0%
	17-18	Recompte	0		4	3	7	14
		% curs	0,0%	0,0%	28,6%	21,4%	50,0%	100,0%
	18-19	Recompte	2		1	3	24	30
		% curs	6,7%	0,0%	3,3%	10,0%	80,0%	100,0%
	Total	Recompte	2	0	7	8	50	67
		% curs	3,0%	0,0%	10,4%	11,9%	74,6%	100,0%
CAP	16-17	Recompte	0	1	1	5	74	81
		% curs	0,0%	1,2%	1,2%	6,2%	91,4%	100,0%
	17-18	Recompte		2	1	8	37	48
		% curs	0,0%	4,2%	2,1%	16,7%	77,1%	100,0%
	18-19	Recompte		1	2	6	46	55
		% curs	0,0%	1,8%	3,6%	10,9%	83,6%	100,0%
	Total	Recompte	0	4	4	19	157	184
		% curs	0,0%	2,2%	2,2%	10,3%	85,3%	100,0%
CP	16-17	Recompte	0	1	6	12	68	87
		% curs	0,0%	1,1%	6,9%	13,8%	78,2%	100,0%
	17-18	Recompte	1	0	4	6	21	32
		% curs	3,1%	0,0%	12,5%	18,8%	65,6%	100,0%
	18-19	Recompte	0	2	3	8	55	68
		% curs	0,0%	2,9%	4,4%	11,8%	80,9%	100,0%
	Total	Recompte	1	3	8	26	144	187
		% curs	0,5%	1,6%	7,0%	13,9%	77,0%	100,0%
RG	16-17	Recompte	0	0	0	2	27	29
		% curs	0,0%	0,0%	0,0%	6,9%	93,1%	100,0%
	17-18	Recompte	0	0	0	1	9	10
		% curs	0,0%	0,0%	0,0%	10,0%	90,0%	100,0%
	18-19	Recompte			1	8	33	42
		% curs	0,0%	0,0%	2,4%	19,0%	78,6%	100,0%
	Total	Recompte	0	0	1	11	69	81
		% curs	0,0%	0,0%	1,2%	13,6%	85,2%	100,0%
Total	16-17	Recompte	0	2	9	21	188	220
		% curs	0,0%	0,9%	4,1%	9,5%	85,5%	100,0%
	17-18	Recompte	1	2	9	18	74	104
		% curs	1,0%	1,9%	8,7%	17,3%	71,2%	100,0%
	18-19	Recompte	2	3	7	25	158	195
		% curs	1,0%	1,5%	3,6%	12,8%	81,0%	100,0%
	Total	Recompte	3	7	25	64	420	519
		% curs	0,6%	1,3%	4,8%	12,3%	80,9%	100,0%

Pràcticum 2º curs: ítem 6

Gràfic 15. Pràcticum I-II (2n curs) * Ítem 6 * Tipologia de centre.

Les expectatives de l'alumnat respecte de la docència impartida en aquestes estades clíniques, s'ha vist "totalment d'acord" en un (80,9%), "d'acord" (12,3%), "ni acord ni desacord" (4,8%), "en desacord" (1,3%) i "totalment en desacord" (0,6%) en els tres anys en el que s'ha realitzat el qüestionari.

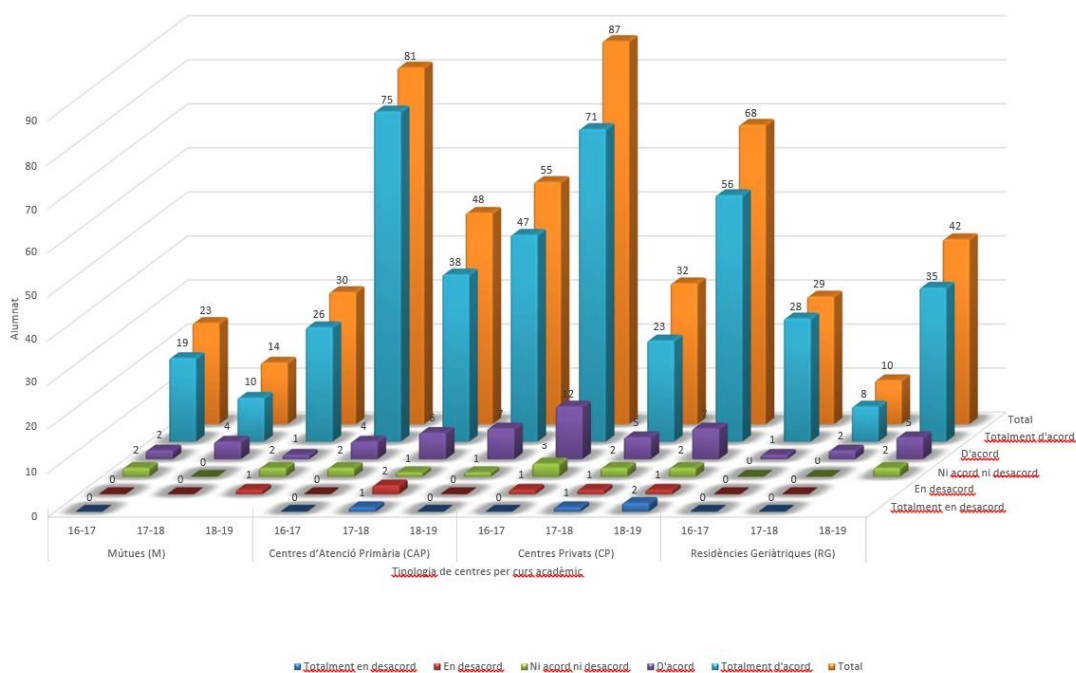
9.3.3.4. Resultats per tipologia de centres de l'ítem 7 dels Pràcticums I-II de 2n curs.

La taula 58 reflecteix els resultats del qüestionari de l'activitat docent del professorat tutor dels centres de l'alumnat de les assignatures de Pràcticum I-II de 2n curs en les diferents tipologies de centres: *mútues (M)*, *centres d'atenció primària (CAP)*, *centres privats (CP)* i *residències geriàtriques (RG)*, respecte a l'ítem 7 per a la dimensió *Relació* en el període dels cursos acadèmics compresos entre 2016-2017 i 2018-2019.

Taula 58. Taula creuada Pràcticum I-II (2n curs) * Ítem 7 * Tipologia de centre.

		Pràcticum I-II 2n curs - ítem 7					
Tipologia centres	Curso	Totalment en desacord	En desacord	Ni acord ni desacord	D'acord	Totalment d'acord	Total
M	16-17 Recompte	0	0	2	2	19	23
	16-17 % curs	0,0%	0,0%	8,7%	8,7%	82,6%	100,0%
	17-18 Recompte		0	0	4	10	14
	17-18 % curs	0,0%	0,0%	0,0%	28,6%	71,4%	100,0%
	18-19 Recompte		1	2	1	26	30
	18-19 % curs	0,0%	3,3%	6,7%	3,3%	86,7%	100,0%
Total	Recompte	0	1	4	7	55	67
	% curs	0,0%	1,5%	6,0%	10,4%	82,1%	100,0%
CAP	16-17 Recompte	0	0	2	4	75	81
	16-17 % curs	0,0%	0,0%	2,5%	4,9%	92,6%	100,0%
	17-18 Recompte	1	2	1	6	38	48
	17-18 % curs	2,1%	4,2%	2,1%	12,5%	79,2%	100,0%
	18-19 Recompte	0	0	1	7	47	55
	18-19 % curs	0,0%	0,0%	1,8%	12,7%	85,5%	100,0%
Total	Recompte	1	2	4	17	160	184
	% curs	0,5%	1,1%	2,2%	9,2%	87,0%	100,0%
CP	16-17 Recompte	0	1	3	12	71	87
	16-17 % curs	0,0%	1,1%	3,4%	13,8%	81,6%	100,0%
	17-18 Recompte	1	1	2	5	23	32
	17-18 % curs	3,1%	3,1%	6,3%	15,6%	71,9%	100,0%
	18-19 Recompte	2	1	2	7	56	68
	18-19 % curs	2,9%	1,5%	2,9%	10,3%	82,4%	100,0%
Total	Recompte	3	3	7	24	150	187
	% curs	1,6%	1,6%	3,7%	12,8%	80,2%	100,0%
RG	16-17 Recompte	0	0	0	1	28	29
	16-17 % curs	0,0%	0,0%	0,0%	3,4%	96,6%	100,0%
	17-18 Recompte	0	0	0	2	8	10
	17-18 % curs	0,0%	0,0%	0,0%	20,0%	80,0%	100,0%
	18-19 Recompte			2	5	35	42
	18-19 % curs	0,0%	0,0%	4,8%	11,9%	83,3%	100,0%
Total	Recompte	0	0	2	8	71	81
	% curs	0,0%	0,0%	2,5%	9,9%	87,7%	100,0%
Total	16-17 Recompte	0	1	7	19	193	220
	16-17 % curs	0,0%	0,5%	3,2%	8,6%	87,7%	100,0%
	17-18 Recompte	2	3	3	17	79	104
	17-18 % curs	1,9%	2,9%	2,9%	16,3%	76,0%	100,0%
	18-19 Recompte	2	2	7	20	164	195
	18-19 % curs	1,0%	1,0%	3,6%	10,3%	84,1%	100,0%
Total	Recompte	4	6	17	56	436	519
	% curs	0,8%	1,2%	3,3%	10,8%	84,0%	100,0%

Pràcticum 2on curs: ítem 7

Gràfic 16. Pràcticum I-II (2n curs) * Ítem 7 * Tipologia de centre.

Les expectatives de l'alumnat respecte de la docència impartida en aquestes estades clíniques, s'ha vist "totalment d'acord" en un (84%), "d'acord" (10,8%), "ni acord ni desacord" (3,3%), "en desacord" (1,2%) i "totalment en desacord" (0,8%) en els tres anys en el que s'ha realitzat el qüestionari.

9.3.3.5. Síntesi de la dimensió *Relació*, segons el gènere del professorat tutor del centre, dels Pràcticums I-II de 2n curs.

Com a síntesi dels resultats totals per a la dimensió *Relació* de les diferents tipologies de centres de mútues, centres d'atenció primària, centres privats i residències geriàtriques dels resultats totals dels Pràcticum I-II de 2n curs s'aporten els següents resultats:

Les expectatives de l'alumnat respecte de la docència impartida en aquestes estades clíniques, en els tres cursos acadèmics s'ha vist "totalment d'acord" per part de l'alumnat en els tres anys en el que s'ha realitzat el qüestionari.

La totalitat de participants d'alumnat que han realitzat el qüestionari de les assignatures de Pràcticum I-II de 2n curs en els tres anys acadèmics ha estat 519 persones. D'aquests participants, el (88,2%) va respondre "totalment d'acord" i el (7,7%) "d'acord" amb les tutories rebudes per part del professorat tutor del centre.

Segons el gènere del professorat tutor del centre s'evidencia que el (65,5%) és professorat tutor de gènere femení amb un (57%) de “*totalment d'acord*” i (5,2%) “*d'acord*” amb les tutories rebudes, en canvi, l'altre (34,5%) és professorat tutor del centre de gènere masculí amb un (31,2%) amb “*totalment d'acord*” i (2,5%) “*d'acord*” amb les seves tutories.

La taula 59 reflecteix els resultats del qüestionari de l'activitat docent del professorat tutor dels centres de l'alumnat de les assignatures de Pràcticum I-II de 2n curs en els cursos acadèmics 2016-17, 2017-18 i 2018-19 segons el gènere del professorat tutor en la dimensió *Relació*.

Taula 59. Distribució de freqüències mitges totals de les diferents tipologies de centres / Pràcticum I-II (2n curs) segons el gènere de la dimensió *Relació*.

Cursos	Gènere del PTC	Dimensió <i>Relació</i> (Ítems 4, 5, 6 i 7)						
		T.D.	D.	N.A., N.D.	A.	T.A.	Total	
Total	F	Freqüència	0	5	12	27	296	340
		% Gènere PTC Femení	0%	1,5%	3,5%	7,9%	87,1%	100,0%
		% del total	0%	1,0%	2,3%	5,2%	57,0%	65,5%
	M	Freqüència	0	2	2	8	162	179
		% Gènere PTC Masculí	0	1,1%	1,1%	7,3%	90,5%	100,0%
		% del total	0	0,4%	0,4%	2,5%	31,2%	34,5%
	Total	Freqüència	0	7	14	40	458	519
		% del total	0%	1,3%	2,7%	7,7%	88,2%	100%

9.3.3.6. Resultats per tipologia de centres de l'ítem 4 dels Pràcticums V-VI de 4t curs.

La taula 60 reflecteix els resultats del qüestionari de l'activitat docent del professorat tutor dels centres de l'alumnat de les assignatures de Pràcticum V-VI de 4ar curs en les diferents tipologies de centres: *centres privats (CP)*, *hospitals (H)*, *centres especialitzats (CE)* i *escoles d'educació especial (EEE)*, respecte a l'ítem 4 per a la dimensió *Relació* en el període dels cursos acadèmics compresos entre 2016-2017 i 2018-2019.

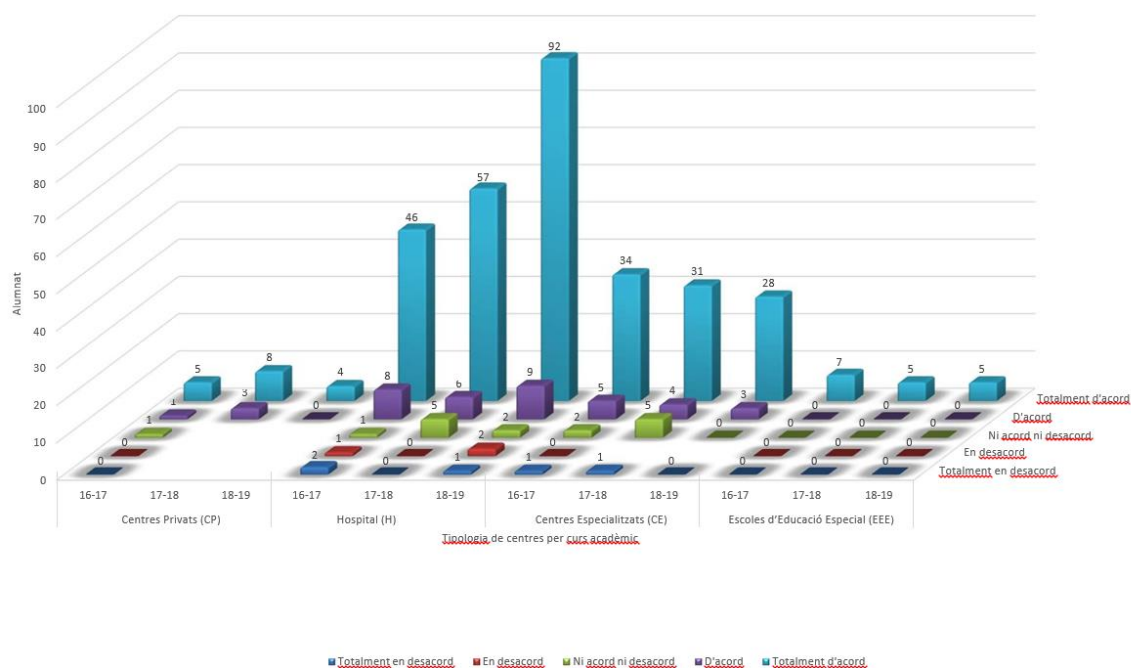
Taula 60. Taula creuada Pràcticum V-VI (4t curs) * Ítem 4,5,6 i 7 * Tipologia de centre.

Tipologia centres	Curso	Pràcticum 4 art curs - ítem 4						
		Totalment en desacord	En desacord	Ni acord ni desacord	D'acord	Totalment d'acord	Total	
CP	16-17	Recompte	0	0	0	1	6	7
		% curs	0,0%	0,0%	0,0%	14,3%	85,7%	100,0%
	17-18	Recompte				2	9	11
		% curs	0,0%	0,0%	0,0%	18,2%	81,8%	100,0%
	18-19	Recompte				0	4	4
		% curs	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	100,0%	100,0%
Total	Recompte	0	0	0	3	19	22	
	% curs	0,0%	0,0%	0,0%	13,6%	86,4%	100,0%	
H	16-17	Recompte	3	1	1	8	45	58
		% curs	5,2%	1,7%	1,7%	13,8%	77,6%	100,0%
	17-18	Recompte	0	0	5	12	51	68
		% curs	0,0%	0,0%	7,4%	17,6%	75,0%	100,0%
	18-19	Recompte	3	1	4	10	88	106
		% curs	2,8%	0,9%	3,8%	9,4%	83,0%	100,0%
Total	Recompte	6	2	10	30	184	232	
	% curs	2,6%	0,9%	4,3%	12,9%	79,3%	100,0%	
CE	16-17	Recompte	0	1	2	4	35	42
		% curs	0,0%	2,4%	4,8%	9,5%	83,3%	100,0%
	17-18	Recompte		0	7	4	30	41
		% curs	0,0%	0,0%	17,1%	9,8%	73,2%	100,0%
	18-19	Recompte		0	1	1	29	31
		% curs	0,0%	0,0%	3,2%	3,2%	93,5%	100,0%
Total	Recompte	0	1	10	9	94	114	
	% curs	0,0%	0,9%	8,8%	7,9%	82,5%	100,0%	
EEE	16-17	Recompte	0	0	0	0	7	7
		% curs	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	100,0%	100,0%
	17-18	Recompte	0	0	0	0	5	5
		% curs	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	100,0%	100,0%
	18-19	Recompte	0	0	0	0	5	5
		% curs	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	100,0%	100,0%
Total	Recompte	0	0	0	0	17	17	
	% curs	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	100,0%	100,0%	
Total	16-17	Recompte	3	2	3	13	93	114
		% curs	2,6%	1,8%	2,6%	11,4%	81,6%	100,0%
	17-18	Recompte	0	0	12	18	95	125
		% curs	0,0%	0,0%	9,6%	14,4%	76,0%	100,0%
	18-19	Recompte	3	1	5	11	126	146
		% curs	2,1%	0,7%	3,4%	7,5%	86,3%	100,0%
Total	Recompte	6	3	20	42	314	385	
	% curs	1,6%	0,8%	5,2%	10,9%	81,6%	100,0%	

Taula 61. Taula creuada Pràcticum V-VI (4t curs) * Ítem 5 * Tipologia de centre.

		Pràcticum V-VI 4t curs - ítem 5						
Tipologia centres	Curso	Totalment en desacord	En desacord	Ni acord ni desacord	D'acord	Totalment d'acord	Total	
CP	16-17	Recompte	0	0	1	1	5	7
		% curs	0,0%	0,0%	14,3%	14,3%	71,4%	100,0%
	17-18	Recompte				3	8	11
		% curs	0,0%	0,0%	0,0%	27,3%	72,7%	100,0%
	18-19	Recompte				0	4	4
		% curs	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	100,0%	100,0%
	Total	Recompte	0	0	1	4	17	22
		% curs	0,0%	0,0%	4,5%	18,2%	77,3%	100,0%
H	16-17	Recompte	2	1	1	8	46	58
		% curs	3,4%	1,7%	1,7%	13,8%	79,3%	100,0%
	17-18	Recompte	0	0	5	6	57	68
		% curs	0,0%	0,0%	7,4%	8,8%	83,8%	100,0%
	18-19	Recompte	1	2	2	9	92	106
		% curs	0,9%	1,9%	1,9%	8,5%	86,8%	100,0%
	Total	Recompte	3	3	8	23	195	232
		% curs	1,3%	1,3%	3,4%	9,9%	84,1%	100,0%
CP	16-17	Recompte	1	0	2	5	34	42
		% curs	2,4%	0,0%	4,8%	11,9%	81,0%	100,0%
	17-18	Recompte	1		5	4	31	41
		% curs	2,4%	0,0%	12,2%	9,8%	75,6%	100,0%
	18-19	Recompte	0		0	3	28	31
		% curs	0,0%	0,0%	0,0%	9,7%	90,3%	100,0%
	Total	Recompte	2	0	7	12	93	114
		% curs	1,8%	0,0%	6,1%	10,5%	81,6%	100,0%
EEE	16-17	Recompte	0	0	0	0	7	7
		% curs	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	100,0%	100,0%
	17-18	Recompte	0	0	0	0	5	5
		% curs	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	100,0%	100,0%
	18-19	Recompte	0	0	0	0	5	5
		% curs	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	100,0%	100,0%
	Total	Recompte	0	0	0	0	17	17
		% curs	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	100,0%	100,0%
Total	16-17	Recompte	3	1	4	14	92	114
		% curs	2,6%	0,9%	3,5%	12,3%	80,7%	100,0%
	17-18	Recompte	1	0	10	13	101	125
		% curs	0,8%	0,0%	8,0%	10,4%	80,8%	100,0%
	18-19	Recompte	1	2	2	12	129	146
		% curs	0,7%	1,4%	1,4%	8,2%	88,4%	100,0%
	Total	Recompte	5	3	16	39	322	385
		% curs	1,3%	0,8%	4,2%	10,1%	83,6%	100,0%

Pràcticum 4rt curs: ítem 5

Gràfic 18. Pràcticum V-VI (4t curs) * Ítem 5 * Tipologia de centre.

Les expectatives de l'alumnat respecte de la docència impartida en aquestes estades clíniques, s'ha vist "totalment d'acord" en un (83,6%), "d'acord" (10,1%), "ni acord ni desacord" (4,2%), "en desacord" (0,8%) i "totalment en desacord" (1,3%) en els tres anys en el que s'ha realitzat el qüestionari.

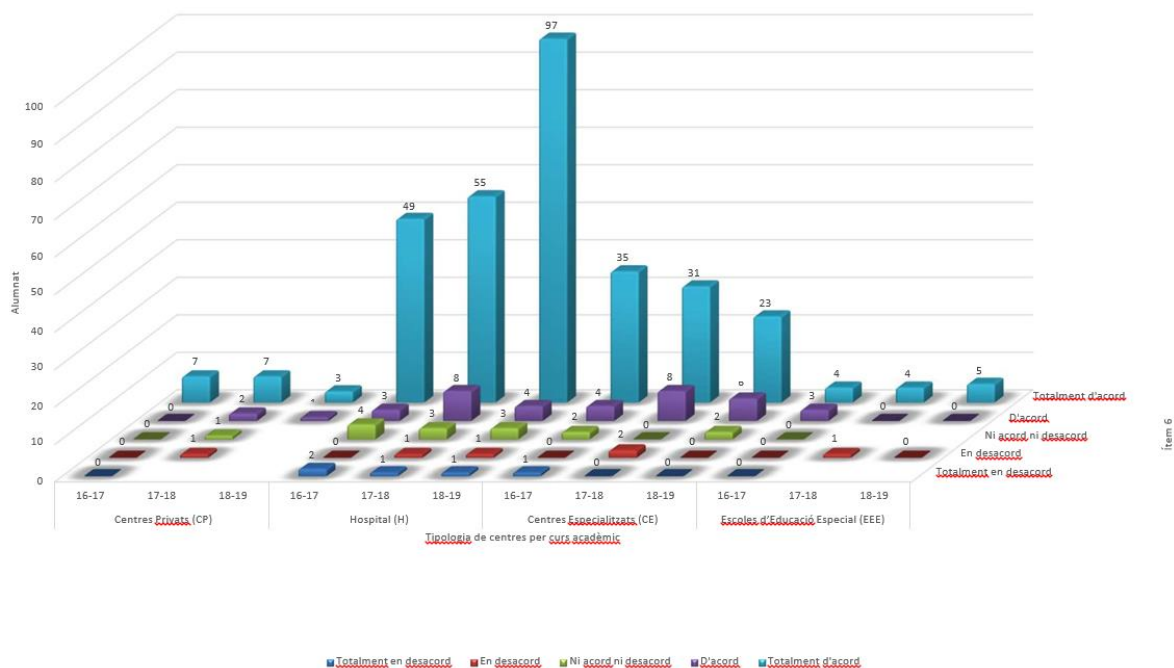
9.3.3.8. Resultats per tipologia de centres de l'ítem 6 dels Pràcticums V-VI de 4t curs.

La taula 62 reflecteix els resultats del qüestionari de l'activitat docent del professorat tutor dels centres de l'alumnat de les assignatures de Pràcticum V-VI de 4t curs en les diferents tipologies de centres: centres privats (CP), hospitals (H), centres especialitzats (CE) i escoles d'educació especial (EEE), respecte a l'ítem 6 per a la dimensió *Relació* en el període dels cursos acadèmics compresos entre 2016-2017 i 2018-2019.

Taula 62. Taula creuada Pràcticum V-VI (4t curs) * Ítem 6 * Tipologia de centre.

Tipologia centres	Curso	Pràcticum V-VI 4t curs - ítem 6						
		Totalment en desacord	En desacord	Ni acord ni desacord	D'acord	Totalment d'acord	Total	
CP	16-17	Recompte	0	0	0	0	7	7
		% curs	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	100,0%	100,0%
	17-18	Recompte		1	1	2	7	11
		% curs	0,0%	9,1%	9,1%	18,2%	63,6%	100,0%
	18-19	Recompte				1	3	4
		% curs	0,0%	0,0%	0,0%	25,0%	75,0%	100,0%
Total	Recompte	0	1	1	3	17	22	
	% curs	0,0%	4,5%	4,5%	13,6%	77,3%	100,0%	
H	16-17	Recompte	2	0	4	3	49	58
		% curs	3,4%	0,0%	6,9%	5,2%	84,5%	100,0%
	17-18	Recompte	1	1	3	8	55	68
		% curs	1,5%	1,5%	4,4%	11,8%	80,9%	100,0%
	18-19	Recompte	1	1	3	4	97	106
		% curs	0,9%	0,9%	2,8%	3,8%	91,5%	100,0%
Total	Recompte	4	2	10	15	201	232	
	% curs	1,7%	0,9%	4,3%	6,5%	86,6%	100,0%	
CE	16-17	Recompte	1	0	2	4	35	42
		% curs	2,4%	0,0%	4,8%	9,5%	83,3%	100,0%
	17-18	Recompte	0	2	0	8	31	41
		% curs	0,0%	4,9%	0,0%	19,5%	75,6%	100,0%
	18-19	Recompte	0	0	2	6	23	31
		% curs	0,0%	0,0%	6,5%	19,4%	74,2%	100,0%
Total	Recompte	1	2	4	18	89	114	
	% curs	0,9%	1,8%	3,5%	15,8%	78,1%	100,0%	
EEE	16-17	Recompte	0	0	0	3	4	7
		% curs	0,0%	0,0%	0,0%	42,9%	57,1%	100,0%
	17-18	Recompte		1		0	4	5
		% curs	0,0%	20,0%	0,0%	0,0%	80,0%	100,0%
	18-19	Recompte		0		0	5	5
		% curs	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	100,0%	100,0%
Total	Recompte	0	1	0	3	8	17	
	% curs	0,0%	5,9%	0,0%	17,6%	76,5%	100,0%	
Total	16-17	Recompte	3	0	6	10	95	114
		% curs	2,6%	0,0%	5,3%	8,8%	83,3%	100,0%
	17-18	Recompte	1	5	4	18	97	125
		% curs	0,8%	4,0%	3,2%	14,4%	77,6%	100,0%
	18-19	Recompte	1	1	5	11	128	146
		% curs	0,7%	0,7%	3,4%	7,5%	87,7%	100,0%
Total	Recompte	5	6	15	39	320	385	
	% curs	1,3%	1,6%	3,9%	10,1%	83,1%	100,0%	

Pràcticum 4rt curs: ítem 6

Gràfic 19. Pràcticum V-VI (4t curs) * Ítem 6 * Tipologia de centre.

Les expectatives de l'alumnat respecte de la docència impartida en aquestes estades clíniques, s'ha vist "totalment d'acord" en un (83,10%), "d'acord" (10,1%), "ni acord ni desacord" (3,9%), "en desacord" (1,6%) i "totalment en desacord" (1,3%) en els tres anys en el que s'ha realitzat el qüestionari.

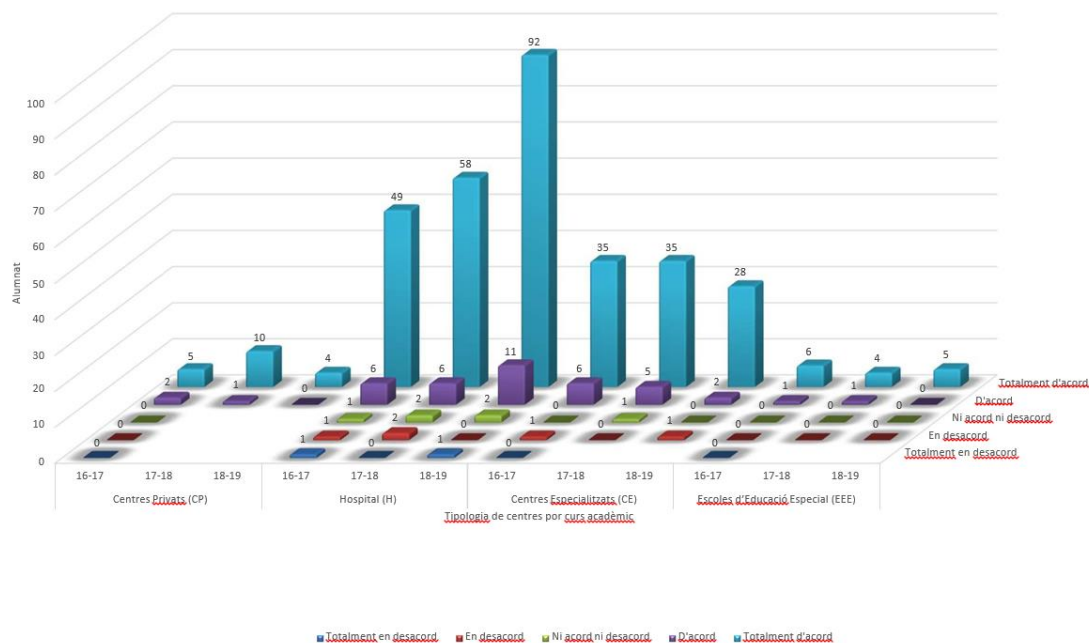
9.3.3.9. Resultats per tipologia de centres de l'ítem 7 dels Pràcticums V-VI de 4t curs .

La taula 63 reflecteix els resultats del qüestionari de l'activitat docent del professorat tutor dels centres de l'alumnat de les assignatures de Pràcticum V-VI de 4t curs en les diferents tipologies de centres: centres privats (CP), hospitals (H), centres especialitzat (CE) i escoles d'educació especial (EEE), respecte a l'ítem 7 per a la dimensió *Relació* en el període dels cursos acadèmics compresos entre 2016-2017 i 2018-2019.

Taula 63. Taula creuada Pràcticum V-VI (4t curs) * Ítem 7 * Tipologia de centre.

Tipologia centres	Curso	Pràcticum V-VI 4t curs - ítem 7						
		Totalment en desacord	En desacord	Ni acord ni desacord	D'acord	Totalment d'acord	Total	
CP	16-17	Recompte	0	0	0	2	5	7
		% curs	0,0%	0,0%	0,0%	28,6%	71,4%	100,0%
	17-18	Recompte				1	10	11
		% curs	0,0%	0,0%	0,0%	9,1%	90,9%	100,0%
	18-19	Recompte				0	4	4
		% curs	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	100,0%	100,0%
	Total	Recompte	0	0	0	3	19	22
		% curs	0,0%	0,0%	0,0%	13,6%	86,4%	100,0%
H	16-17	Recompte	1	1	1	6	49	58
		% curs	1,7%	1,7%	1,7%	10,3%	84,5%	100,0%
	17-18	Recompte	0	2	2	6	58	68
		% curs	0,0%	2,9%	2,9%	8,8%	85,3%	100,0%
	18-19	Recompte	1	0	2	11	92	106
		% curs	0,9%	0,0%	1,9%	10,4%	86,8%	100,0%
	Total	Recompte	2	3	5	23	199	232
		% curs	0,9%	1,3%	2,2%	9,9%	85,8%	100,0%
CE	16-17	Recompte	0	1	0	6	35	42
		% curs	0,0%	2,4%	0,0%	14,3%	83,3%	100,0%
	17-18	Recompte		0	1	5	35	41
		% curs	0,0%	0,0%	2,4%	12,2%	85,4%	100,0%
	18-19	Recompte		1	0	2	28	31
		% curs	0,0%	3,2%	0,0%	6,5%	90,3%	100,0%
	Total	Recompte	0	2	1	8	98	114
		% curs	0,0%	1,8%	0,9%	11,4%	86,0%	100,0%
EEE	16-17	Recompte	0	0	0	1	6	7
		% curs	0,0%	0,0%	0,0%	14,3%	85,7%	100,0%
	17-18	Recompte		0	0	1	4	5
		% curs	0,0%	0,0%	0,0%	20,0%	80,0%	100,0%
	18-19	Recompte		0	0	0	5	5
		% curs	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	100,0%	100,0%
	Total	Recompte	0	0	0	2	15	17
		% curs	0,0%	0,0%	0,0%	11,8%	88,2%	100,0%
Total	16-17	Recompte	1	2	1	15	95	114
		% curs	0,9%	1,8%	0,9%	13,2%	83,3%	100,0%
	17-18	Recompte	0	2	3	13	107	125
		% curs	0,0%	1,6%	2,4%	10,4%	85,6%	100,0%
	18-19	Recompte	1	1	2	13	129	146
		% curs	0,7%	0,7%	1,4%	8,9%	88,4%	100,0%
	Total	Recompte	2	5	6	41	331	385
		% curs	0,5%	1,3%	1,6%	10,6%	86,0%	100,0%

Pràcticum 4rt curs: ítem 7

Gràfic 20. Pràcticum V-VI (4t curs) * Ítem 7 * Tipologia de centre.

Les expectatives de l'alumnat respecte de la docència impartida en aquestes estades clíniques, s'ha vist "totalment d'acord" en un (86%), "d'acord" (10,6%), "ni acord ni desacord" (1,6%), "en desacord" (1,3%) i "totalment en desacord" (0,5%) en els tres anys en el que s'ha realitzat el qüestionari.

9.3.3.10. Síntesi de la dimensió Relació segons el gènere del professorat tutor del centre dels Pràctics V-VI de 4t curs.

Com a síntesi dels resultats totals per a la dimensió Relació, segons els ítems a estudi segons el gènere del professorat tutor del centre, en les diferents tipologies de centres de centres privats, hospitals, centres especialitzats i escoles d'educació especials dels resultats totals per a 4t curs podem senyalar:

Les expectatives de l'alumnat respecte de la docència impartida en aquestes estades clíniques, en els tres cursos acadèmics s'ha vist "totalment d'acord" per part de l'alumnat en els tres anys en el que s'ha realitzat el qüestionari.

La totalitat de participants d'alumnat que han realitzat el qüestionari de les assignatures de Pràcticum V-VI de 4t curs en els tres cursos acadèmics ha estat 385 persones. D'aquests participants, el (89,1%)

va respondre “*totalment d’acord*” i el (8,3%) “*d’acord*” amb les tutories rebudes per part del professorat tutor del centre.

Segons el gènere del professorat tutor del centre s’evidencia que el (59,2%) és professorat tutor de gènere femení amb un (52,5%) de “*totalment d’acord*” i (4,4%) “*d’acord*” amb les tutories rebudes, en canvi, l’altre (40,8%) és professorat tutor del centre de gènere masculí amb un (36,6%) amb “*totalment d’acord*” i (3,9%) “*d’acord*” amb les seves tutories.

La taula 64 reflecteix els resultats del qüestionari de l’activitat docent del professorat tutor dels centres de l’alumnat de les assignatures de Pràcticum V-VI de 4t curs se segon curs en els cursos acadèmics 16-17, 2017-18 i 2018-19 segons el gènere del professorat tutor en la dimensió *Relació*.

Taula 64. Distribució de freqüències mitges totalitzades de les diferents tipologies de centres / Pràcticum V-VI (4t curs) segons el gènere de la dimensió *Relació*.

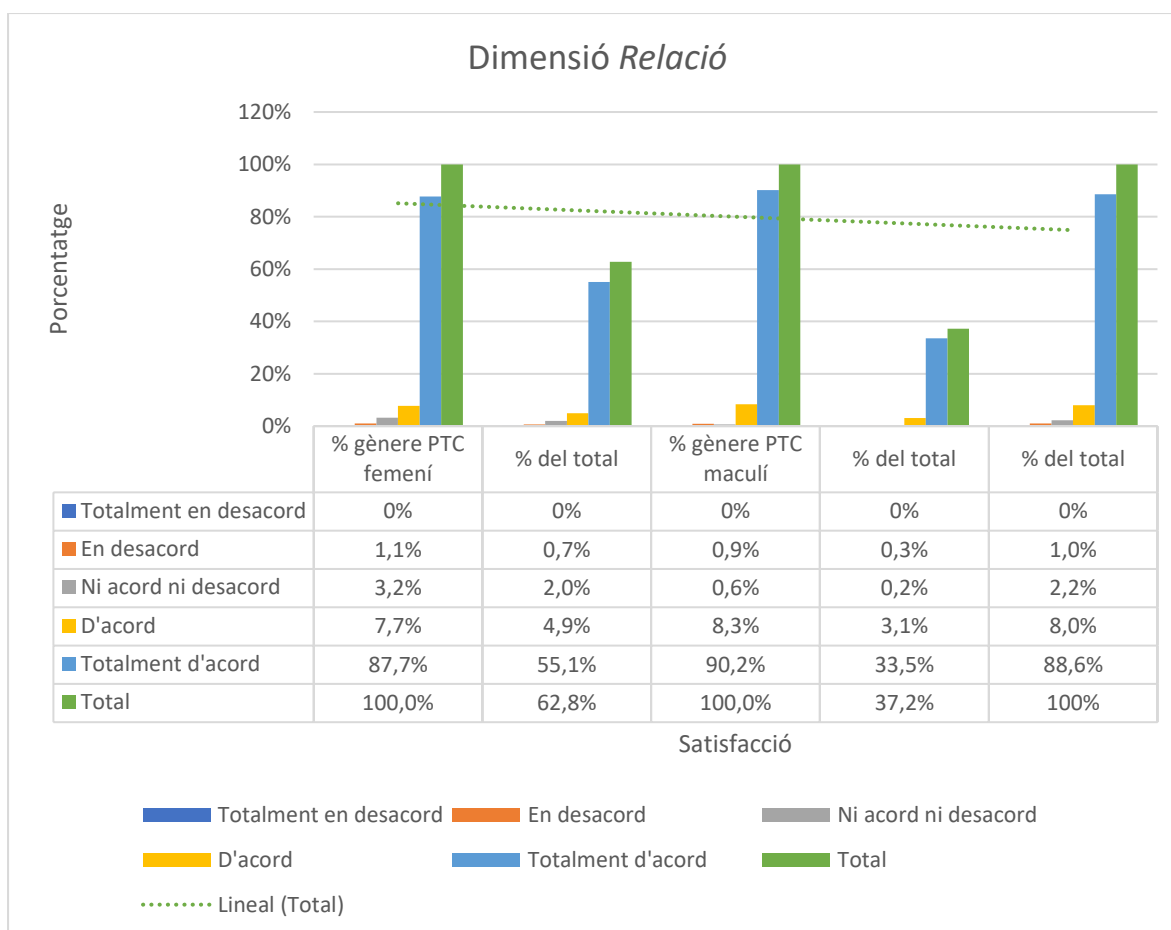
Cursos	Gènere del PTC	Dimensió <i>Relació</i> (Ítems 4, 5, 6 i 7)					
		T.D.	D.	N.A., N.D.	A.	T.A.	Total
Total	Freqüència	2	1	6	17	202	228
	F % Gènere PTC Femení	1%	0,4%	2,6%	7,5%	88,6%	100,0%
	% del total	1%	0,3%	1,6%	4,4%	52,5%	59,2%
	M Freqüència	0	1	0	15	141	157
	M % Gènere PTC Masculí	0%	0,6%	0,0%	9,6%	89,8%	100,0%
	% del total	0%	0,3%	0,0%	3,9%	36,6%	40,8%
Total	Freqüència	2	2	6	32	343	385
	% del total	1%	0,5%	1,6%	8,3%	89,1%	100%

9.3.3.11. Resum comparatiu entre els Pràcticums I-II (2n curs) i els Pràcticums V-VI (4t curs) per a la dimensió *Relació* segons el gènere del professorat tutor del centre.

A la taula 65 podem observar els resultats de la distribució de freqüències comparatives entre les assignatures de Pràcticum de 2n i 4t curs segons el gènere de professorat tutor del centre per a la dimensió *Relació*.

Taula 65. Distribució de freqüències comparativa entre les pràctiques de 2n i 4t curs segons el gènere de la dimensió Relació.

Pràcticum	Gènere del PTC	Dimensió Relació (Ítems 4, 5, 6 i 7)					
		T.D.	D.	N.A., N.D.	A.	T.A.	Total
2n curs	Frequència	0	5	12	27	296	340
	F % Gènere PTC Femení	0%	1,5%	3,5%	7,9%	87,1%	100,0%
	% del total	0%	1,0%	2,3%	5,2%	57,0%	65,5%
	Frequència	0	2	2	13	162	179
	M % Gènere PTC Masculí	0%	1,1%	1,1%	7,3%	90,5%	100,0%
	% del total	0%	0,4%	0,4%	2,5%	31,2%	34,5%
	Total Frequència	0	7	14	40	458	519
	% del total	0%	1,3%	2,7%	7,7%	88,2%	100%
4t curs	Frequència	2	1	6	17	202	228
	F % Gènere PTC Femení	1%	0,4%	2,6%	7,5%	88,6%	100,0%
	% del total	1%	0,3%	1,6%	4,4%	52,5%	59,2%
	Frequència	0	1	0	15	141	157
	M % Gènere PTC Masculí	0%	0,6%	0,0%	9,6%	89,8%	100,0%
	% del total	0%	0,3%	0,0%	3,9%	36,6%	40,8%
	Total Frequència	2	2	6	32	343	385
	% del total	1%	0,5%	1,6%	8,3%	89,1%	100%
Relació	Frequència	2	6	18	44	498	568
	F % Gènere PTC Femení	0%	1,1%	3,2%	7,7%	87,7%	100,0%
	% del total	0%	0,7%	2,0%	4,9%	55,1%	62,8%
	Frequència	0	3	2	28	303	336
	M % Gènere PTC Masculí	0%	0,9%	0,6%	8,3%	90,2%	100,0%
	% del total	0%	0,3%	0,2%	3,1%	33,5%	37,2%
	Total Frequència	2	9	20	72	801	904
	% del total	0%	1,0%	2,2%	8,0%	88,6%	100%

Gràfic 21. Representació gràfica segons el gènere del professorat tutor del centre per a la dimensió Relació.

En definitiva i a mode de síntesi, per a la dimensió *Relació* dels resultats pels col·lectius participants en els cursos 2016-17, 2017-18 i 2018-19 que van estar en els diferents centres externs es desprèn els següents resultats:

Per a 2n curs, amb una participació de de 519 membres per part de l'alumnat de l'alumnat, el (88,2%) van estar es “totalment d'acord” i (7,7%) “d'acord” amb les tutories rebudes. Segons el gènere del professorat tutor del centre s'evidencia que el (65,5%) és professorat tutor de gènere femení amb un (57%) “totalment d'acord” i (5,2%) “d'acord” amb les tutories, l'altre (34,5%) és professorat tutor del centre de gènere masculí, amb un (31,2 %) “totalment d'acord” i (2,5%) “d'acord” amb les tutories rebudes per part del professorat tutor del centre.

Per a 4t curs amb una participació de 385 membres per part de l'alumnat, el (89,1%) “totalment d'acord” i (8,3%) “d'acord” amb les tutories rebudes. Segons el gènere del professorat tutor del centre s'evidencia que el (59,2%) és professorat tutor de gènere femení amb un (52,5%) “totalment d'acord” i (4,4%) “d'acord” amb les tutories, l'altre (40,8%) és professorat tutor del centre de gènere masculí, amb un (36,6%)“totalment d'acord” i (3,9%) “d'acord” amb les tutories rebudes.

Per tant, i com a conclusió, el col·lectiu que va participar en els Pràcticum d'ambdós cursos en els tres cursos acadèmics de 2016-17, 2017-18 i 2018-19 van ser 904 participants amb un (88,6%) de respostes “totalment d'acord” i (8%) “d'acord” amb les tutories rebudes.

Segons el gènere del professorat tutor del centre consta que el (62,8%) és professorat tutor de gènere femení amb un (55,1%) “totalment d'acord” i (4,9%) “d'acord” amb les tutories, l'altre (37,2%) és professorat tutor del centre de gènere masculí, amb un (33,5%) “totalment d'acord” i (3,1%) “d'acord” amb les tutories rebudes. Aquestes dades fan palès que el professorat tutor del centre de gènere femení és superior sobre el masculí, però cal destacar que és el gènere masculí el que rep millor valoracions per part de l'alumnat.

9.3.4. Resultats dels qüestionaris sobre la dimensió *Propostes de Millora*.

La dimensió *Propostes de Millora* s'estudia amb l'obtenció dels resultats de l'ítem 8 del qüestionari realitzat per l'alumnat sobre l'activitat docent del professorat tutor dels centres.

L'ítem 8 del qüestionari de l'alumnat per a l'estudi de l'activitat docent de les assignatures de Pràcticum, fa referència a: “*Considero que aquest centre és adequat per realitzar les estades clíniques*”.

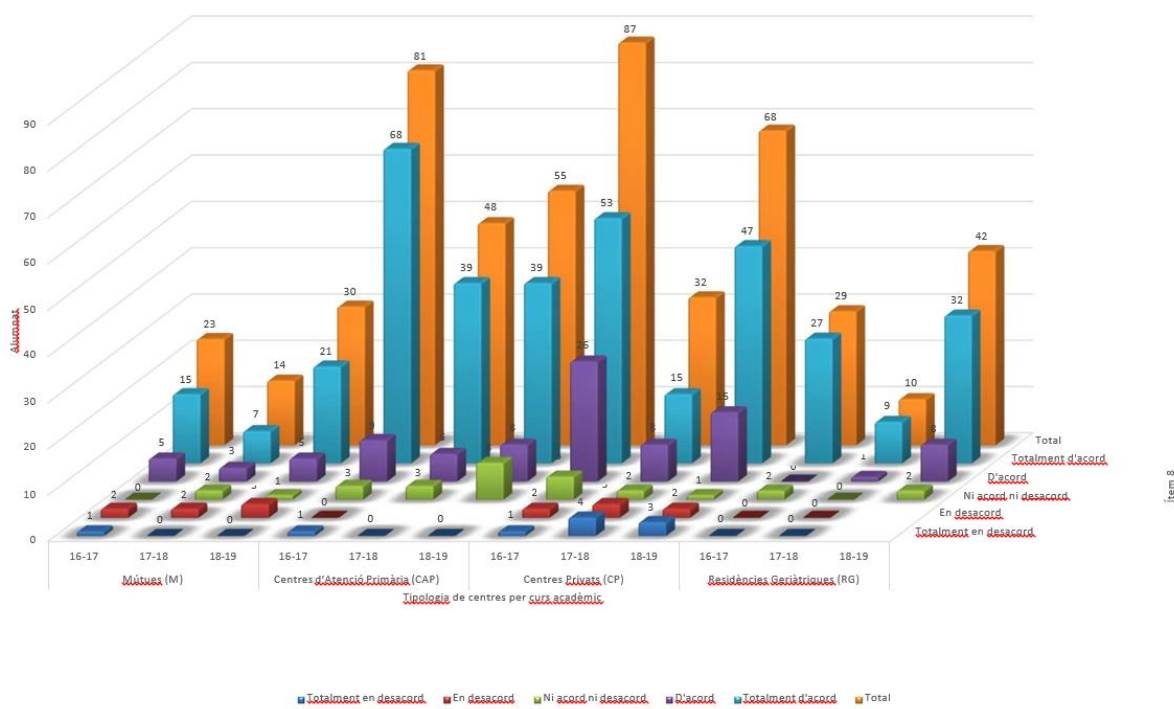
9.3.4.1. Resultats per tipologia de centres de l'ítem 8 dels Pràcticums I-II de 2n curs.

La taula 66 reflecteix els resultats del qüestionari de l'activitat docent del professorat tutor dels centres de l'alumnat de les assignatures de Pràcticum I-II de 2n curs en les diferents tipologies de centres: *mútues (M)*, *centres d'atenció primària (CAP)*, *centres privats (CP)* i *residències geriàtriques (RG)*, respecte a l'ítem 8 per a la dimensió *Propostes de Millora* en el període dels cursos acadèmics compresos entre 2016-2017 i 2018-2019.

Taula 66. Taula creuada Pràcticum I-II (2n curs) * Ítem 8 * Tipologia de centre.

		Pràcticum I-II 2n curs - ítem 8						
Tipologia centres	Curso	Totalment en desacord	En desacord	Ni acord ni desacord	D'acord	Totalment d'acord	Total	
M	16-17	Recompte	1	2	0	5	15	23
		% curs	4,3%	8,7%	0,0%	21,7%	65,2%	100,0%
	17-18	Recompte	0	2	2	3	7	14
		% curs	0,0%	14,3%	14,3%	21,4%	50,0%	100,0%
	18-19	Recompte	0	3	1	5	21	30
		% curs	0,0%	10,0%	3,3%	16,7%	70,0%	100,0%
	Total	Recompte	1	7	3	13	43	67
		% curs	1,5%	10,4%	4,5%	19,4%	64,2%	100,0%
CAP	16-17	Recompte	1	0	3	9	68	81
		% curs	1,2%	0,0%	3,7%	11,1%	84,0%	100,0%
	17-18	Recompte	0		3	6	39	48
		% curs	0,0%	0,0%	6,3%	12,5%	81,3%	100,0%
	18-19	Recompte	0		8	8	39	55
		% curs	0,0%	0,0%	14,5%	14,5%	70,9%	100,0%
	Total	Recompte	1	0	14	23	146	184
		% curs	0,5%	0,0%	7,6%	12,5%	79,3%	100,0%
CP	16-17	Recompte	1	2	5	26	53	87
		% curs	1,1%	2,3%	5,7%	29,9%	60,9%	100,0%
	17-18	Recompte	4	3	2	8	15	32
		% curs	12,5%	9,4%	6,3%	25,0%	46,9%	100,0%
	18-19	Recompte	3	2	1	15	47	68
		% curs	4,4%	2,9%	1,5%	22,1%	69,1%	100,0%
	Total	Recompte	8	7	8	49	115	187
		% curs	4,3%	3,7%	4,3%	26,2%	61,5%	100,0%
RG	16-17	Recompte	0	0	2	0	27	29
		% curs	0,0%	0,0%	6,9%	0,0%	93,1%	100,0%
	17-18	Recompte	0	0	0	1	9	10
		% curs	0,0%	0,0%	0,0%	10,0%	90,0%	100,0%
	18-19	Recompte			2	8	32	42
		% curs	0,0%	0,0%	4,8%	19,0%	76,2%	100,0%
	Total	Recompte	0	0	4	9	68	81
		% curs	0,0%	0,0%	4,9%	11,1%	84,0%	100,0%
Total	16-17	Recompte	3	4	10	40	163	220
		% curs	1,4%	1,8%	4,5%	18,2%	74,1%	100,0%
	17-18	Recompte	4	5	7	18	70	104
		% curs	3,8%	4,8%	6,7%	17,3%	67,3%	100,0%
	18-19	Recompte	3	5	12	36	139	195
		% curs	1,5%	2,6%	6,2%	18,5%	71,3%	100,0%
	Total	Recompte	10	14	29	94	372	519
		% curs	1,9%	2,7%	5,6%	18,1%	71,7%	100,0%

Pràcticum 2on curs: ítem 8

Gràfic 22. Pràcticum I-II (2n curs) * Ítem 8 * Tipologia de centre.

Les expectatives de l'alumnat respecte de la docència impartida en aquestes estades clíniques, s'ha vist "totalment d'acord" en un (71,7%), "d'acord" (18,1%), "ni acord ni desacord" (5,6%), "en desacord" (2,7%) i "totalment en desacord" (1,9%) en els tres anys en el que s'ha realitzat el qüestionari.

9.3.4.2. Síntesi de la dimensió Propostes de Millora amb gènere del professorat tutor.

Com a síntesi dels resultats totals per a la dimensió Propostes de Millora de les diferents tipologies de centres de mútues, centres d'atenció primària, centres privats i residències geriàtriques dels resultats totals dels Pràcticum I-II de 2n curs s'aporten els següents resultats:

Les expectatives de l'alumnat respecte de la docència impartida en aquestes estades clíniques, en els tres cursos acadèmics s'ha vist "totalment d'acord" per part de l'alumnat en els tres anys en el que s'ha realitzat el qüestionari.

La totalitat de participants d'alumnat que han realitzat el qüestionari de les assignatures de Pràcticum de 2n curs en els tres anys acadèmics ha estat 519 persones. D'aquests participants, el (71,7%) va respondre "totalment d'acord" i el (18,1%) "d'acord" amb les tutories rebudes per part del professorat tutor del centre.

Segons el gènere del professorat tutor del centre s'evidencia que el (65,5%) és professorat tutor de gènere femení amb un (46,6%) de “totalment d'acord” i (11,6%) “d'acord” amb les tutories rebudes, en canvi, l'altre (34,5%) és professorat tutor del centre de gènere masculí amb un (25%) amb “totalment d'acord” i (6,6%) “d'acord” amb les seves tutories.

La taula 67 reflecteix els resultats del qüestionari de l'activitat docent del professorat tutor dels centres de l'alumnat de les assignatures de Pràcticum I-II de 2n curs en els cursos acadèmics 2016-17, 2017-18 i 2018-19 segons el gènere del professorat tutor en la dimensió *Propostes de Millora*.

Taula 67. Distribució de freqüències mitges totalitzades de les diferents tipologies de centres / Pràcticum I-II (2n curs) segons el gènere de la dimensió *Propostes de Millora*.

Cursos	Gènere del PTC	Dimensió <i>Propostes de Millora</i> (Ítems 8)					
		T.D.	D.	N.A., N.D.	A.	T.A.	Total
Total	Freqüència	9	8	21	60	242	340
	F % Gènere PTC Femení	3%	2,4%	6,2%	17,6%	71,2%	100,0%
	% del total	2%	1,5%	4,0%	11,6%	46,6%	65,5%
	M Freqüència	1	6	8	34	130	179
	M % Gènere PTC Masculí	0,6%	3,4%	4,5%	19,0%	72,6%	100,0%
	% del total	0,2%	1,2%	1,5%	6,6%	25,0%	34,5%
Total	Freqüència	10	14	29	94	372	519
	% del total	2%	2,7%	5,6%	18,1%	71,7%	100%

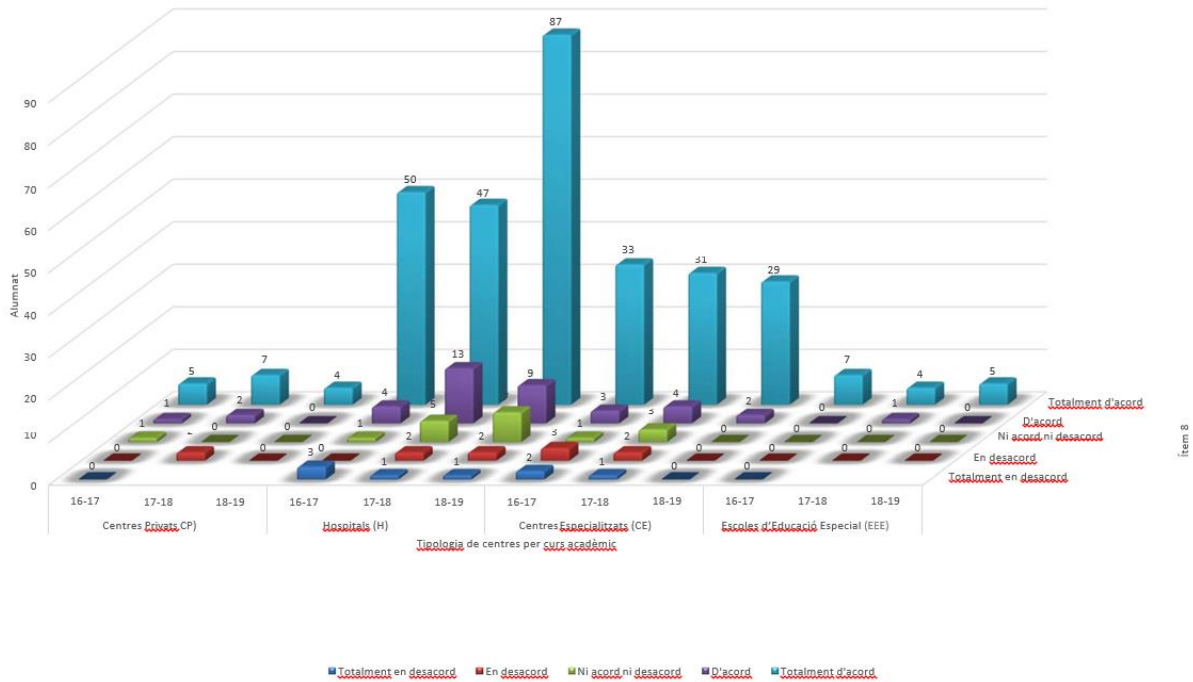
9.3.4.3. Resultats per tipologia de centres de l'ítem 8 dels Pràcticums V-VI de 4t curs.

La taula 68 reflecteix els resultats del qüestionari de l'activitat docent del professorat tutor dels centres de l'alumnat de les assignatures de Pràcticum V-VI de 4t curs en les diferents tipologies de centres: *centres privats (CP)*, *hospitals (H)*, *centres especialitzats (CE)* i *escoles d'educació especial (EEE)*, respecte a l'ítem 8 per a la dimensió *Propostes de Millora* en el període dels cursos acadèmics compresos entre 2016-2017 i 2018-2019.

Taula 68. Taula creuada Pràcticum V-VI (4t curs) * Ítem 8 * Tipologia de centre.

Tipologia centres	Curso	Pràcticum V-VI 4t curs - ítem 8						
		Total en desacord	En desacord	Ni acord ni desacord	D'acord	Total d'acord	Total	
CP	16-17	Recompte	0	0	1	1	5	7
		% curs	0,0%	0,0%	14,3%	14,3%	71,4%	100,0%
	17-18	Recompte		2	0	2	7	11
		% curs	0,0%	18,2%	0,0%	18,2%	63,6%	100,0%
	18-19	Recompte		0	0	0	4	4
		% curs	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	100,0%	100,0%
	Total	Recompte	0	2	1	3	16	22
		% curs	0,0%	9,1%	4,5%	13,6%	72,7%	100,0%
H	16-17	Recompte	3	0	1	4	50	58
		% curs	5,2%	0,0%	1,7%	6,9%	86,2%	100,0%
	17-18	Recompte	1	2	5	13	47	68
		% curs	1,5%	2,9%	7,4%	19,1%	69,1%	100,0%
	18-19	Recompte	1	2	7	9	87	106
		% curs	0,9%	1,9%	6,6%	8,5%	82,1%	100,0%
	Total	Recompte	5	4	13	26	184	232
		% curs	2,2%	1,7%	5,6%	11,2%	79,3%	100,0%
CE	16-17	Recompte	2	3	1	3	33	42
		% curs	4,8%	7,1%	2,4%	7,1%	78,6%	100,0%
	17-18	Recompte	1	2	3	4	31	41
		% curs	2,4%	4,9%	7,3%	9,8%	75,6%	100,0%
	18-19	Recompte	0	0	0	2	29	31
		% curs	0,0%	0,0%	0,0%	6,5%	93,5%	100,0%
	Total	Recompte	3	5	4	9	93	114
		% curs	2,6%	4,4%	3,5%	7,9%	81,6%	100,0%
EEE	16-17	Recompte	0	0	0	0	7	7
		% curs	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	100,0%	100,0%
	17-18	Recompte		0	0	1	4	5
		% curs	0,0%	0,0%	0,0%	20,0%	80,0%	100,0%
	18-19	Recompte		0	0	0	5	5
		% curs	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	100,0%	100,0%
	Total	Recompte	0	0	0	1	16	17
		% curs	0,0%	0,0%	0,0%	5,9%	94,1%	100,0%
Total	16-17	Recompte	5	3	3	8	95	114
		% curs	4,4%	2,6%	2,6%	7,0%	83,3%	100,0%
	17-18	Recompte	2	6	8	20	89	125
		% curs	1,6%	4,8%	6,4%	16,0%	71,2%	100,0%
	18-19	Recompte	1	2	7	11	125	146
		% curs	0,7%	1,4%	4,8%	7,5%	85,6%	100,0%
	Total	Recompte	8	11	18	39	309	385
		% curs	2,1%	2,9%	4,7%	10,1%	80,3%	100,0%

Pràcticum 4art curs: ítem 8

Gràfic 23. Pràcticum V-VI (4t curs) * Ítem 8 * Tipologia de centre.

Les expectatives de l'alumnat respecte de la docència impartida en aquestes estades clíniques, s'ha vist "totalment d'acord" en un (80,3%), "d'acord" (10,1%), "ni acord ni desacord" (4,7%), "en desacord" (2,9 %) i "totalment en desacord" (2,1%) en els tres anys en el que s'ha realitzat el qüestionari.

9.3.4.4. Síntesi de la dimensió Propostes de Millora, segons el gènere del professorat tutor del centre, dels Pràctics V-VI de 4t curs.

Com a síntesi dels resultats totals per a la dimensió Propostes de Millora de les diferents tipologies de centres de centres privats, hospitals, centres especialitzats i escoles d'educació especials dels resultats totals dels Pràcticum V-VI de 4t curs ens aporten els següents resultats:

Les expectatives de l'alumnat respecte de la docència impartida en aquestes estades clíniques, en els tres cursos acadèmics s'ha vist "totalment d'acord" per part de l'alumnat en els tres anys en el que s'ha realitzat el qüestionari.

La totalitat de participants d'alumnat que han realitzat el qüestionari de les assignatures de Pràcticum de 4t curs en els tres cursos acadèmics ha estat 385 persones. D'aquests participants, el (80,3%) va respondre "totalment d'acord" i el (10,1%) "d'acord" amb les tutories rebudes per part del professorat tutor del centre.

Segons el gènere del professorat tutor del centre s'evidencia que el (59,2%) és professorat tutor de gènere femení amb un (46,2%) de “*totalment d'acord*” i (7,3%) “*d'acord*” amb les tutories rebudes, en canvi, l'altre (40,8%) és professorat tutor del centre de gènere masculí amb un (34%) amb “*totalment d'acord*” i (2,9%) “*d'acord*” amb les seves tutories.

La taula 69 reflecteix els resultats del qüestionari de l'activitat docent del professorat tutor dels centres de l'alumnat de les assignatures de Pràcticum V-VI de 4t curs se segon curs en els cursos acadèmics 2016-17, 2017-18 i 2018-19 segons el gènere del professorat tutor en la dimensió *Propostes de Millora*.

Taula 69. Distribució de freqüències mitges totalitzades de les diferents tipologies de centres / Pràcticum V-VI (4t curs) segons el gènere de la dimensió *Propostes de millora*.

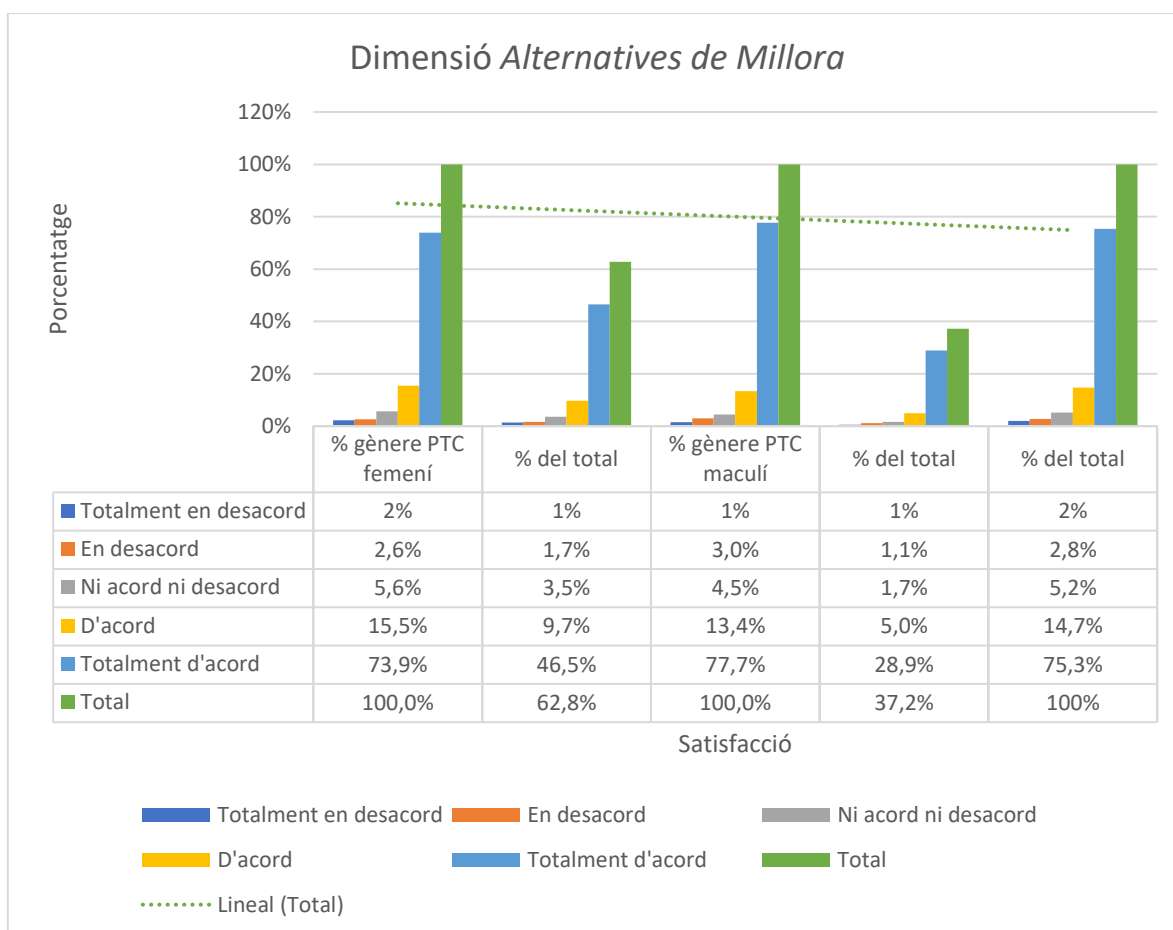
Cursos	Gènere del PTC	Dimensió <i>Propostes de Millora</i> (ítem 8)					
		T.D.	D.	N.A., N.D.	A.	T.A.	Total
Total	Freqüència	4	7	11	28	178	228
	F % Gènere PTC Femení	2%	3,1%	4,8%	12,3%	78,1%	100,0%
	% del total	1%	1,8%	2,9%	7,3%	46,2%	59,2%
	M Freqüència	4	4	7	11	131	157
	M % Gènere PTC Masculí	3%	2,5%	4,5%	7,0%	83,4%	100,0%
	% del total	1%	1,0%	1,8%	2,9%	34,0%	40,8%
Total	Freqüència	8	11	18	39	309	385
	% del total	2%	2,9%	4,7%	10,1%	80,3%	100%

9.3.4.5. Resum compartiu entre els Pràcticums I-II (2n curs) i els Pràcticums V-VI (4t curs) per a la dimensió *Propostes de Millora* segons el gènere del professorat tutor del centre.

A la taula 70 podem observar els resultats de la distribució de freqüències comparatives entre les assignatures de Pràcticum de 2n i 4t curs segons el gènere de professorat tutor del centre per a la dimensió *Propostes de Millora*.

Taula 70. Distribució de freqüències comparativa entre les pràctiques de 2n i 4t curs segons el gènere.

Pràcticum	Gènere del PTC	Dimensió Propostes de Millora (Ítems 8)					
		T.D.	D.	N.A., N.D.	A.	T.A.	Total
2n curs	Freqüència	9	8	21	60	242	340
	F % Gènere PTC Femení	3%	2,4%	6,2%	17,6%	71,2%	100,0%
	% del total	2%	1,5%	4,0%	11,6%	46,6%	65,5%
	Freqüència	1	6	8	34	130	179
	M % Gènere PTC Masculí	1%	3,4%	4,5%	19,0%	72,6%	100,0%
	% del total	0%	1,2%	1,5%	6,6%	25,0%	34,5%
	Total Freqüència	10	14	29	94	372	519
	% del total	2%	2,7%	5,6%	18,1%	71,7%	100%
4t curs	Freqüència	4	7	11	28	178	228
	F % Gènere PTC Femení	2%	3,1%	4,8%	12,3%	78,1%	100,0%
	% del total	1%	1,8%	2,9%	7,3%	46,2%	59,2%
	Freqüència	4	4	7	11	131	157
	M % Gènere PTC Masculí	3%	2,5%	4,5%	7,0%	83,4%	100,0%
	% del total	1%	1,0%	1,8%	2,9%	34,0%	40,8%
	Total Freqüència	8	11	18	39	309	385
	% del total	2%	2,9%	4,7%	10,1%	80,3%	100%
Propostes de millora	Freqüència	13	15	32	88	420	568
	F % Gènere PTC Femení	2%	2,6%	5,6%	15,5%	73,9%	100,0%
	% del total	1%	1,7%	3,5%	9,7%	46,5%	62,8%
	Freqüència	5	10	15	45	261	336
	M % Gènere PTC Masculí	1%	3,0%	4,5%	13,4%	77,7%	100,0%
	% del total	1%	1,1%	1,7%	5,0%	28,9%	37,2%
	Total Freqüència	18	25	47	133	681	904
	% del total	2%	2,8%	5,2%	14,7%	75,3%	100%

Gràfic 24. Representació gràfica segons el gènere del professorat tutor del centre per a la dimensió Propostes de millora.

En definitiva, per a la dimensió *Propostes de Millora* dels resultats pels col·lectius participants en els cursos 2016-17, 2017-18 i 2018-19 que van estar en els diferents centres es desprèn els següents resultats:

Per a 2n curs, amb una participació de de 519 membres per part de l'alumnat de l'alumnat, el (71,7%) van estar es “totalment d'acord” i (18,1%) “d'acord” amb les tutories rebudes. Segons el gènere del professorat tutor del centre s'evidencia que el (65,5%) és professorat tutor de gènere femení amb un (46,6%) “totalment d'acord” i (11,6%) “d'acord” amb les tutories, l'altre (34,5%) és professorat tutor del centre de gènere masculí, amb un (25 %) “totalment d'acord” i (6,6%) “d'acord” amb les tutories rebudes.

Per a 4t curs amb una participació de 385 membres per part de l'alumnat, el (80,3%) “totalment d'acord” i (10,1%) “d'acord” amb les tutories rebudes. Segons el gènere del professorat tutor del centre s'evidencia que el (59,2%) és professorat tutor de gènere femení amb un (46,2%) “totalment d'acord” i (7,3%) “d'acord” amb les tutories, l'altre (40,8%) és professorat tutor del centre de gènere masculí, amb un (34%) “totalment d'acord” i (2,9%) “d'acord” amb les tutories rebudes.

Per tant i com a conclusió el col·lectiu que va participar en els Pràcticum d'ambdós cursos en els tres cursos acadèmics de 2016-17, 2017-18 i 2018-19 van ser 904 participants amb un (75,3%) de respostes “*totalment d'acord*” i (11,8%) “*d'acord*” amb les tutories rebudes.

Segons el gènere del professorat tutor del centre consta que el (62,8%) és professorat tutor de gènere femení amb un (46,5%) “*totalment d'acord*” i (9,7%) “*d'acord*” amb les tutories, l'altre (37,2%) és professorat tutor del centre de gènere masculí, amb un (28,9%) “*totalment d'acord*” i (5%) “*d'acord*” amb les tutories rebudes. Les dades obtingudes evidencien que el professorat tutor del centre de gènere femení és superior sobre el masculí, però cal destacar que és el gènere masculí el que rep millor valoracions per part de l'alumnat.

10. Resultats de l'Anàlisi de documents.

L'anàlisi de documents que es realitza en aquesta investigació ens permet conèixer el fenomen des d'una altra visió i realitzar una triangulació de recollida d'informació.

La finalitat de la utilització de l'anàlisi de documents ens dona resposta al tercer objectiu de la investigació *Analitzar el grau d'assoliment de l'aprenentatge del Pràcticum* detectant contradiccions o coincidències en els resultats obtinguts amb la resta d'instruments.

En aquesta investigació, s'han utilitzat documents de caràcter oficial i intern que ens proporciona informació en relació a les dimensions de *l'Assoliment de l'aprenentatge*, *l'Avaluació*, les *Funcions* i les *Relacions* del Pràcticum.

S'analitzen dos tipus de documents:

- Els documents avaluatius: es realitza un anàlisi de les qualificacions dels cursos acadèmics 2016-17, 2017-18 i 2018-19, obtingudes per l'alumnat en les assignatures de Pràcticum I-II (segon curs) i Pràcticum V-VI (quart curs) de cadascuna de les activitats d'avaluació incloses en les assignatures. Els documents avaluatius de cadascuna de les assignatures són:
 - Pràcticum I: Informe del professorat tutor (vegeu l'annex 3), autoavaluació (vegeu l'annex 4) i el treball de la memòria (vegeu l'annex 5).
 - Pràcticum II: Informe del professorat tutor (vegeu l'annex 6), autoavaluació (vegeu l'annex 7) i el treball de l'informe de seguiment al pacient (vegeu l'annex 8).
 - Pràcticum V: Informe del professorat tutor (vegeu l'annex 9), autoavaluació (vegeu l'annex 10) i el treball de l'informe de seguiment al pacient (vegeu l'annex 11).
 - Pràcticum VI: Informe del professorat tutor (vegeu l'annex 12), autoavaluació (vegeu l'annex 13) i el treball de la memòria (vegeu l'annex 14).
- El conveni de cooperació educativa: es realitza un anàlisi del Conveni de cooperació educativa per a la realització de les pràctiques externes amb les entitats externes a la Universitat on l'alumnat realitza la seva estada pràctica.

L'objectiu principal de realitzar aquesta anàlisi de documents és analitzar les possibles contradiccions existents en les dades obtingudes amb la resta d'instruments, aportar credibilitat a la informació obtinguda i proporcionar informació retrospectiva que no ha estat analitzada en els cursos acadèmics anteriors.

10.1. Documents Avaluatius.

Les activitats d'avaluació analitzades de cadascuna de les assignatures de Pràcticum I-II (segon curs) i Pràcticum V-VI (quart curs), en els cursos acadèmics indicats anteriorment, seran:

Per a l'assignatura de Pràcticum I, es valora: l'informe presentat pel professorat tutor del centre (PTC) amb un pes global del 60%, l'informe d'autoavaluació de l'alumnat amb un pes global de l'1% i la memòria del pràcticum amb un pes global del 39%.

Per a l'assignatura de Pràcticum II, es valora: l'informe presentat pel professorat tutor del centre (PTC), amb un pes global del 49%, l'informe d'autoavaluació de l'alumnat amb un pes global de l'1% i l'informe de seguiment del pacient (SP) amb un pes global del 39%.

Per a l'assignatura de Pràcticum V, es valora: l'informe presentat pel professorat tutor del centre (PTC) amb un pes global del 49%, l'informe d'autoavaluació de l'alumnat amb un pes global de l'1% i l'informe de seguiment del pacient (SP) amb un pes global del 50%.

Per a l'assignatura de Pràcticum VI, es valora: l'informe presentat pel professorat tutor del centre (PTC) amb un pes global del 60%, l'informe d'autoavaluació de l'alumnat amb un pes global de l'1% i la memòria amb un pes global del 39%.

Taula 71. Activitats d'avaluació de Pràcticum I-II i Pràcticum V-VI.

Activitats d'avaluació	Segon curs		Quart curs	
	Pràcticum I	Pràcticum II	Pràcticum V	Pràcticum VI
Informe PTC	60%	49%	49%	60%
Autoavaluació	1%	1%	1%	1%
Memòria	39%	0%	0%	39%
Informe SP	0%	50%	50%	0%

10.1.1. Informe del professorat tutor del centre.

A continuació s'analitza el document del professorat tutor del centre realitzat a la finalització de l'estada pràctica de les assignatures a estudi.

10.1.1.1. Segon curs.

10.1.1.1.1. Pràcticum I.

El professorat tutor del centre extern avalua a l'alumnat en referència a l'estada realitzada on valora als pacients, fa el diagnòstic de fisioteràpia, confecciona el pla d'actuació, l'aplica i valora els resultats. Per

a la seva valoració es realitza la mitjana de les puntuacions de 0 a 10 assignades en cadascú dels objectius d'aprenentatge de l'assignatura.

Objectius d'aprenentatge específics de les competències específiques següents:

E4.1.1.: Recomana pautes de prevenció per a pacients amb afectacions de l'aparell locomotor poc complexes.

E5.5.1.: Aplica amb efectivitat les diferents tècniques de fisioteràpia a pacients amb afectacions de l'aparell locomotor poc complexes.

E6.3.1.: Interpreta els registres de fisioteràpia que es fan als pacient amb afectacions de l'aparell locomotor poc complexes.

E7.12.1.: Utilitza amb destresa les eines de valoració específiques en pacients amb afectacions de l'aparell locomotor poc complexes.

E9.20.1.: Preveu amb antelació el material i aparells necessaris per el tractament d'afectacions de l'aparell locomotor poc complexes.

E12.2.1.: Interpreta informes d'alta de pacients amb afectacions poc complexes de l'aparell locomotor.

Objectius d'aprenentatge específics de les competències transversals següents:

T3.2.: S'expressa amb un llenguatge entenedor pel pacient.

T5.1.: Localitza les eines adients al problema a resoldre.

T7.1.: S'integra dins l'equip de fisioteràpia.

T11.1.: Mostra iniciativa davant les dificultats.

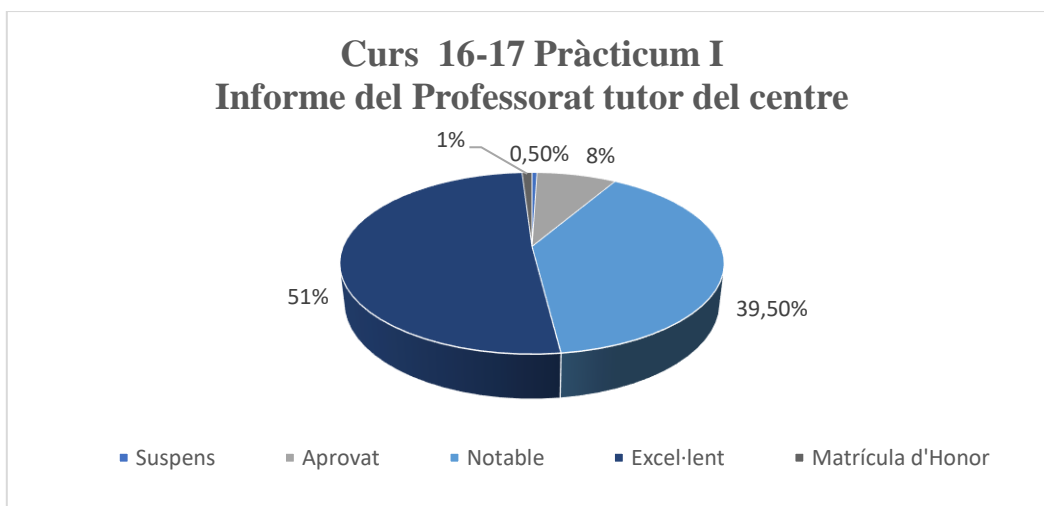
T12.1.: Interpreta d'una manera flexible els fets que passen al seu entorn.

En el mateix document avaluatiu es valora, al final del document, l'acompliment d'aspectes obligatoris en la realització de l'estada pràctica de l'assignatura.

Si el grau d'acompliment d'alguns dels aspectes és indicat pel professorat tutor del centre negativament en referència a l'aspecte físic i higiene, la conducta i actitud i la puntualitat, es valora restant mig punt a la nota final del document i en els casos de l'assistència i la confidencialitat de la història clínica, l'alumnat està suspès.

10.1.1.1.1. Resultats del curs 2016-17 de l'assignatura de Pràcticum I.

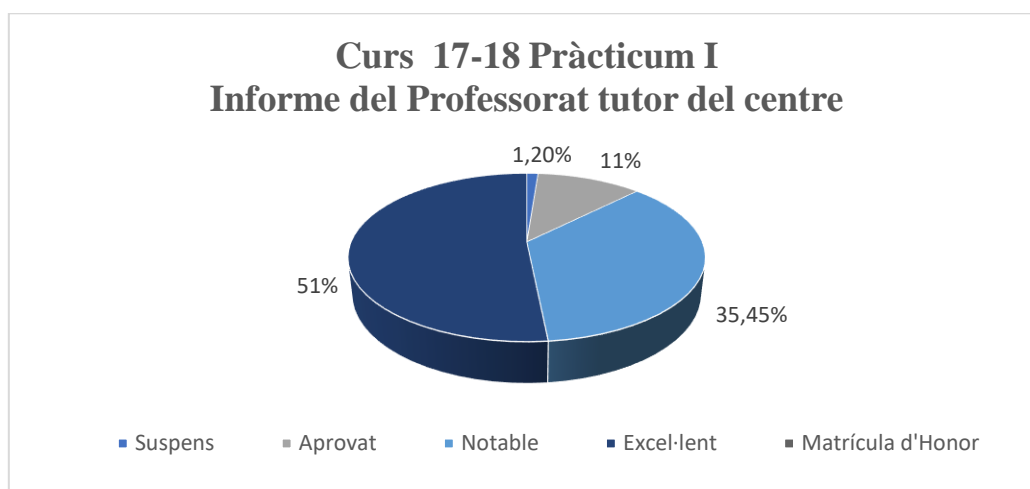
En el curs 2016-17 amb un alumnat de 183 membres es va obtenir una mitjana de qualificacions del 8,64 on el 1% de l'alumnat ha obtingut matrícula d'honor, el 51% excel·lent, un 39,5% notable, el 8% aprovat i el 0,5% suspès.

Gràfic 25. Qualificacions de l'Informe del professorat tutor del centre de en el curs 2016-17 de Pràcticum I (2n curs).

10.1.1.1.2. Resultats del curs 2017-18 de l'assignatura de Pràcticum I.

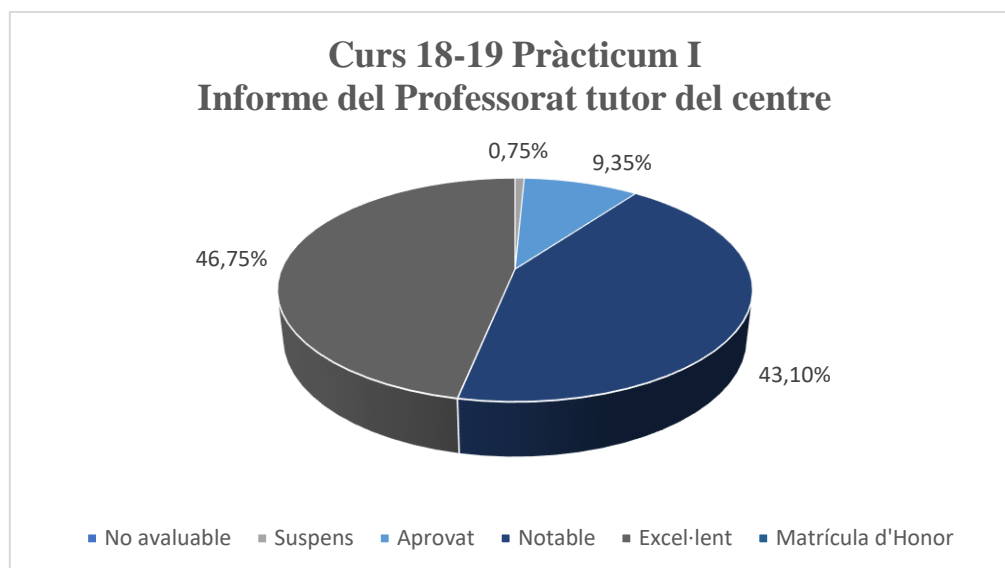
En el curs 2017-18 amb un alumnat de 182 membres es va obtenir una mitjana de qualificacions de 8,49 on el 51% de l'alumnat ha obtingut una valoració d'excel·lent, un 35,45% notable, un 11,2% aprovat, el 1,1% no avaluables i el 1,2% suspens.

Gràfic 26. Qualificacions de l'Informe del professorat tutor del centre de l'alumnat en el curs 2017-18 de Pràcticum I (2n curs).

10.1.1.1.3. Resultats del curs 2018-19 de l'assignatura de Pràcticum I.

En el curs 2018-19 amb un alumnat de 140 membres es va obtenir una mitjana de qualificacions del 8,62 on el 46,75% de l'alumnat ha obtingut una valoració d'excel·lent, un 43,1% notable, el 9,35% aprovat i el 0,75% suspès.

Gràfic 27. Qualificacions de l'Informe del professorat tutor del centre de l'alumnat en el curs 2018-19 de Pràcticum I (2n curs).

Els resultats més destacats de l'assignatura de Pràcticum I, per a l' Informe del professorat tutor, en els tres cursos acadèmics 2016-17, 17.18 i 18.19 han estat d'excel·lent.

La mitjana de nota en els tres cursos acadèmics ha estat de notable.

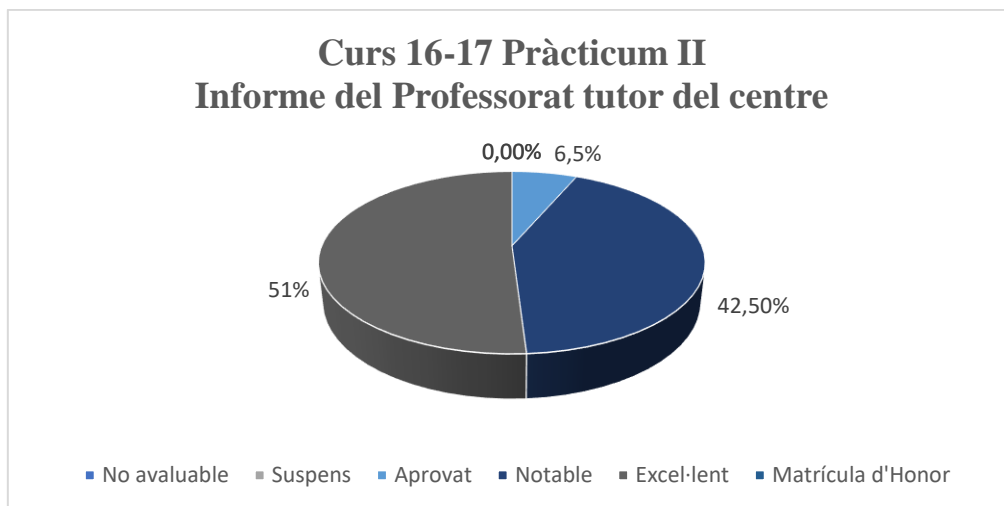
10.1.1.1.2. Pràcticum II.

El professorat tutor del centre extern avalua a l'alumnat en referència a l'estada realitzada on valora als pacients, fa el diagnòstic de fisioteràpia, confecciona el pla d'actuació, l'aplica i valora els resultats. Per a la seva valoració es realitza la mitjana de les puntuacions atorgades de 0 a 10 punts de cadascú dels objectius d'aprenentatge de l'assignatura, idèntics a Pràcticum I: E4.1.1., E5.5.1., E6.3.1., E7.12.1., E9.20.1., E12.2.1., T3.2., T5.1., T7.1., T11.1., T12.1.

En el mateix document avaluatiu es valora, al final del document, l'acompliment d'aspectes obligatoris en la realització de l'estada pràctica de l'assignatura i es valorarà de la mateixa manera indicada que en l'assignatura de Pràcticum I.

10.1.1.1.2.1. Resultats del curs 2016-17 de l'assignatura de Pràcticum II.

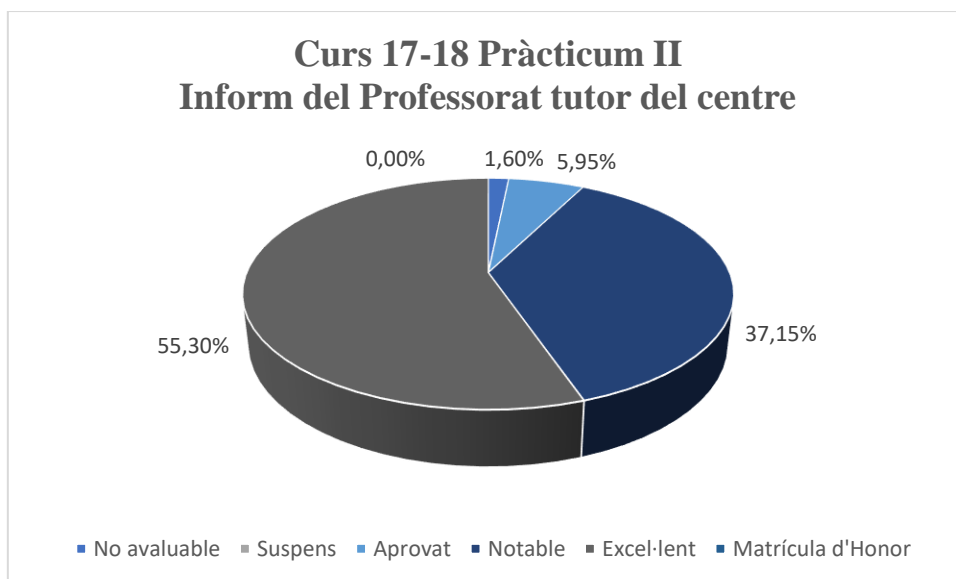
En el curs 2016-17 amb un alumnat de 186 membres es va obtenir una mitjana de qualificacions del 8,43 on el 51% de l'alumnat ha obtingut una valoració d'excel·lent, un 42,5% notable i un 6,5% aprovat.

Gràfic 28. Qualificacions de l'Informe del Professorat tutor del centre de l'alumnat en el curs 2016-17 de Pràcticum II (2n curs).

10.1.1.1.2.2 Resultats del curs 2017-18 de l'assignatura de Pràcticum II.

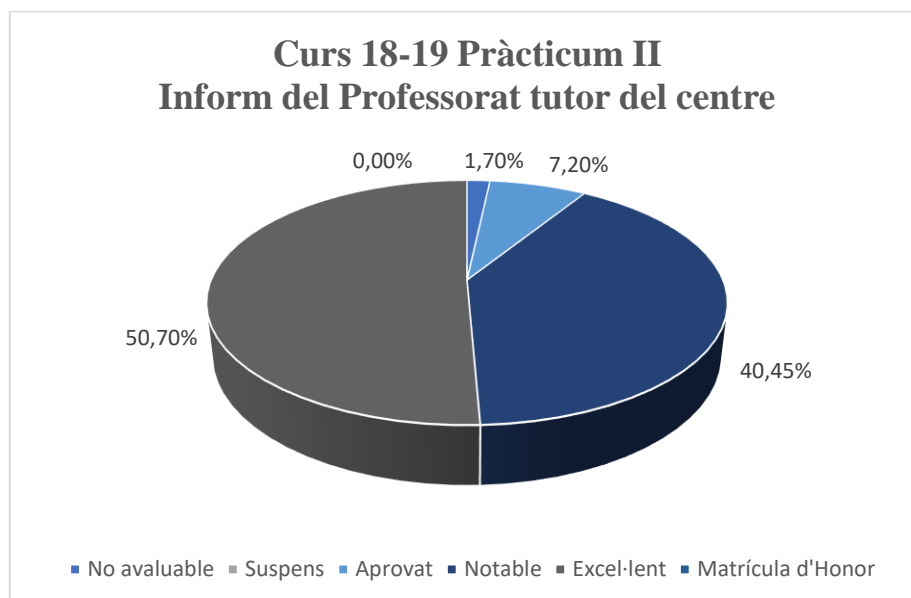
En el curs 2017-18 amb un alumnat de 185 membres es va obtenir una mitjana de qualificacions del 8,69 on el 55,3% de l'alumnat ha obtingut una valoració d'excel·lent, un 37,15 % notable, 5,95% aprovat i el 1,6% no avaluable.

Gràfic 29. Qualificacions de l'Informe del professorat tutor del centre de l'alumnat en el curs 2017-18 de Pràcticum II (2n curs).

10.1.1.1.2.3. Resultats del curs 2018-19 de l'assignatura de Pràcticum II.

En el curs 2018-19 amb un alumnat de 136 membres es va obtenir una mitjana de qualificacions del 8,51 on el 50,7% de l'alumnat ha obtingut una valoració d'excel·lent, un 40,45% notable, el 7,2% aprovat i el 1,7% no avaluable.

Gràfic 30. Qualificacions de l'Informe del professorat tutor del centre de l'alumnat en el curs 2018-19 de Pràcticum II (2n curs).

Els resultat avaluatiu més destacat de l'assignatura de Pràcticum II per a l' Informe del professorat tutor, en els tres cursos acadèmics, 2016-17, 2017-18 i 2018-19 ha estat d'excel·lent.

La mitjana de nota en els tres cursos acadèmics ha estat de notable.

10.1.1.2. Quart curs.

10.1.1.2.1. Pràcticum V.

El professorat tutor del centre extern avalua a l'alumnat en referència a l'estada realitzada on valora als pacients, fa el diagnòstic de fisioteràpia, confecciona el pla d'actuació, l'aplica i valora els resultats. Per a la seva valoració es realitza la mitjana de les puntuacions de 0 a 10 assignades de cadascú dels objectius d'aprenentatge de l'assignatura:

Objectius d'aprenentatge específics de les competències específiques següents:

E4.1.1. Recomana pautes de prevenció aplicades a qualsevol especialització.

E4.1.2. Explica de manera clara i estructurada les pautes de prevenció elaborades aplicades a qualsevol especialitat clínica.

E6.3.1. Enregistra correctament les actuacions realitzades i els resultats obtinguts aplicats a qualsevol especialitat clínica.

E7.12.1. Utilitza amb destresa les eines de valoració específiques per la patologia, aplicades a qualsevol especialitat clínica.

E9.19.1. Pauta periòdicament sessions de tractament aplicats a qualsevol especialitat clínica.

E10.1. Planifica el pla d'intervenció terapèutica.

E13.9.1. Organitza e integra les actuacions i procediments dins de l'equip multidisciplinari.

E13.10.1. Reconeix els límits de les seves competències i deriva al pacient, quan procedeixi, a un altre professional.

E15.5.1. Cooperava amb la resta de professionals de l'equip multidisciplinari.

E17.5.1. Aplica protocols assistencials validats i/o consensuats a qualsevol especialitat clínica.

E22.1. Integra les diferents intervencions fisioterapèutiques en un context de cooperació multiprofessional.

E22.2. Garanteix la continuïtat de la intervenció assistencial.

Objectius d'aprenentatge específics de les competències transversals següents:

T6.1. Pren decisions encertades, basant-se en dades.

T6.2. Pren decisions amb seguretat.

T9.1. Diferencia fets d'opinions, interpretacions i valoracions en les argumentacions de la resta de l'equip.

T10.2. Identifica les voluntats del pacient, respectant els seus valors personals i culturals.

T10.3. Respecta la intimitat i el secret professional.

T11.1. Pren iniciatives davant les situacions que es presenten en el dia a dia, funciona sense supervisió constant.

T11.2. Proposa idees i projectes nous per a evolucionar constantment.

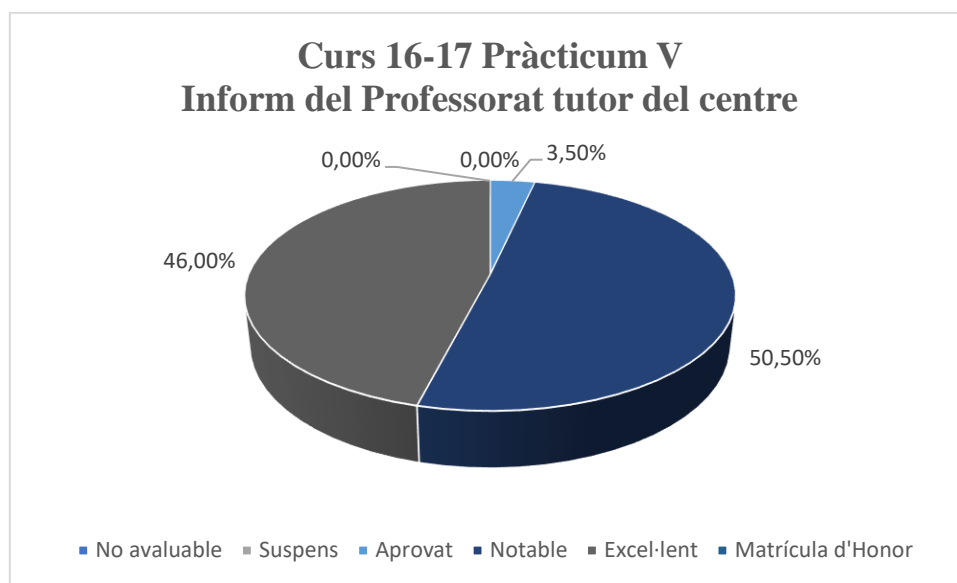
T11.3. Actua amb decisió davant de situacions que requereixen certa fermesa per la dificultat que comporten.

En el mateix document avaluatiu es valora, al final del document, l'acompliment d'aspectes obligatoris en la realització de l'estada pràctica de l'assignatura.

Si el grau d'acompliment d'algun dels aspectes és indicat pel professorat tutor del centre negativament en referència a l'aspecte físic i higiene, la conducta i actitud i la puntualitat, es valora restant mig punt a la nota final del document i en els casos de l'assistència i la confidencialitat de la història clínica, l'alumnat està suspès.

10.1.1.2.1.1. Resultats del curs 2016-17 de l'assignatura de Pràcticum V.

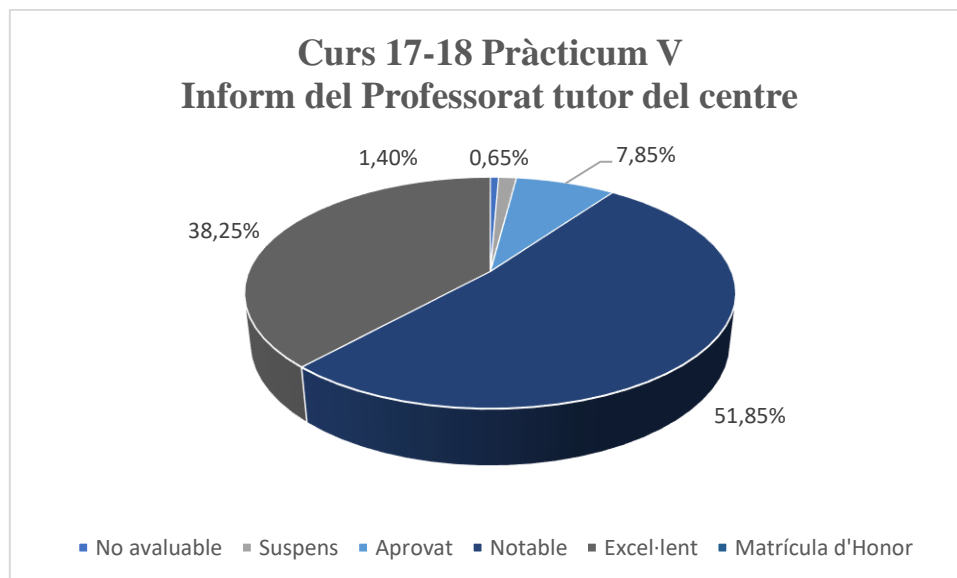
En el curs 2016-17 amb un alumnat de 124 membres es va obtenir una mitjana de qualificacions del 8,40 on el 50% de l'alumnat ha obtingut una valoració d'excel·lent, un 43% notable i el 7% aprovat.

Gràfic 31. Qualificacions de l'Informe del professorat tutor del centre de l'alumnat en el curs 2016-17 de Pràcticum V (4t curs).

10.1.1.2.1.2. Resultats del curs 2017-18 de l'assignatura de Pràcticum V.

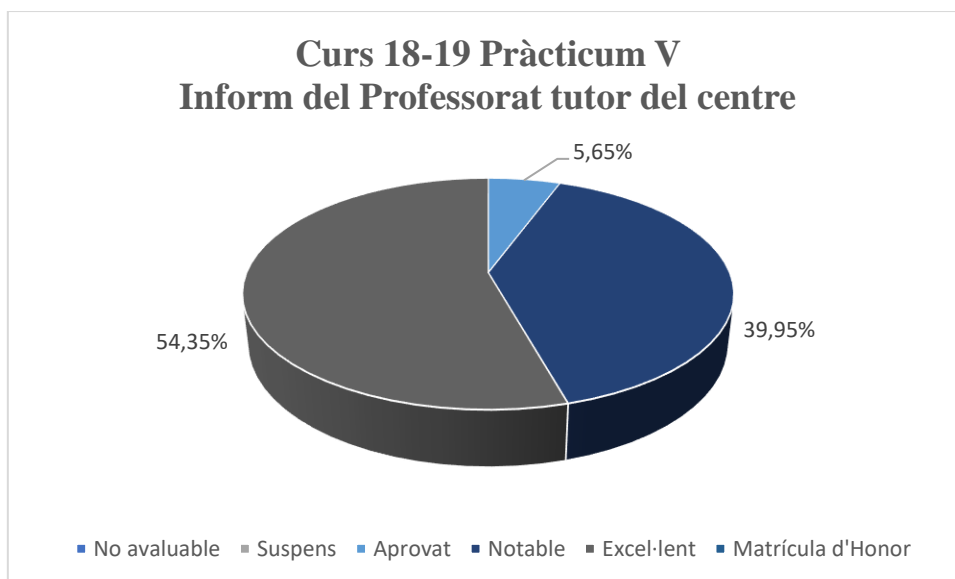
En el curs 2017-18 amb un alumnat de 150 membres es va obtenir una mitjana de qualificacions del 8,29 on el 38,25% de l'alumnat ha obtingut una valoració d'excel·lent, un 51,85% notable, el 7,85% aprovat, el 1,4% suspès i el 0,65% no avaluable.

Gràfic 32. Qualificacions de l'Informe del professorat tutor del centre de l'alumnat en el curs 2017-18 de Pràcticum V (4t curs).

10.1.1.2.1.3. Resultats del curs 2018-19 de l'assignatura de Pràcticum V.

En el curs 2018-19 amb un alumnat de 127 membres es va obtenir una mitjana de qualificacions del 8,765 on el 54,35% de l'alumnat ha obtingut una valoració d'excel·lent, un 39,95% notable i el 5,65% aprovat.

Gràfic 33. Qualificacions de l'Informe del professorat tutor del centre de l'alumnat en el curs 2018-19 de Pràcticum V (4t curs).

El resultat més destacat de l'assignatura de Pràcticum V, per a l'Informe del professorat tutor, en els cursos acadèmics 2016-17 i 2018-19 ha estat d'excel·lent i de notable per al curs 2017-18.

La mitjana de nota en els tres cursos acadèmics ha estat de notable.

10.1.1.2.2 Pràcticum VI.

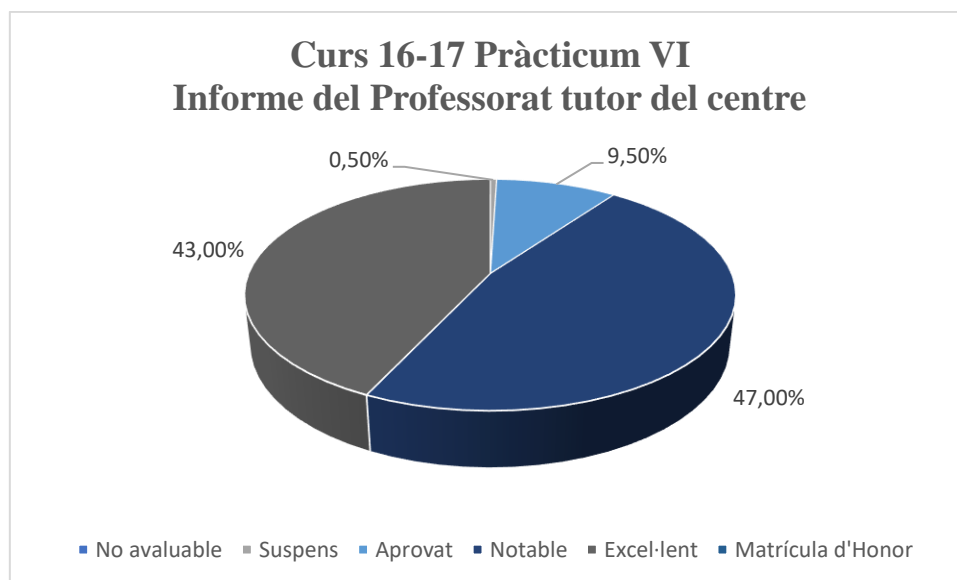
El professorat tutor del centre extern avalua a l'alumnat en referència a l'estada realitzada on valora als pacients, fa el diagnòstic de fisioteràpia, confecciona el pla d'actuació, l'aplica i valora els resultats.

Per a la seva valoració es realitza la mitjana de les puntuacions realitzades de 0 a 10 punts de cadascú dels objectius d'aprenentatge de l'assignatura, idèntics a Pràcticum V: E4.1.1., E4.1.2., E6.3.1., E7.12.1., E9.19.1., E10.1., E13.9.1., E13.10.1., E15.5.1., E17.5.1., E22.1., E22.2., T6.1., T6.2., T9.1., T10.2., T10.3., T11.1., T11.2 i T11.3.

En el mateix document avaluatiu es valora, al final del document, l'acompliment d'aspectes obligatoris en la realització de l'estada pràctica de l'assignatura i es valorarà de la mateixa manera indicada que en l'assignatura de Pràcticum V.

10.1.2.2.1.1. Resultats del curs 2016-17 de l'assignatura de Pràcticum VI.

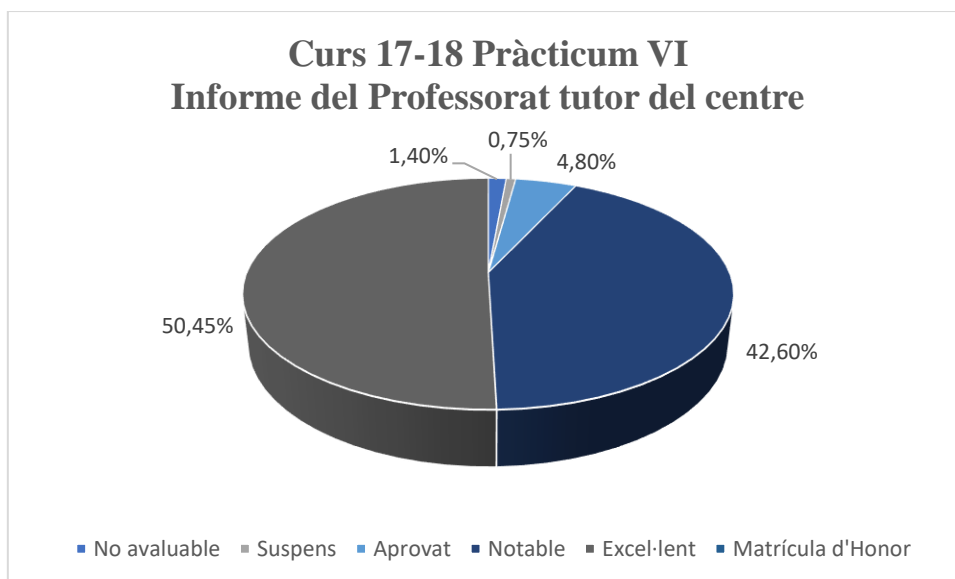
En el curs 2016-17 amb un alumnat de 123 membres es va obtenir una mitjana de qualificacions del 8,52 on el 42% de l'alumnat ha obtingut una valoració d'excel·lent, un 47% notable, 10% aprovat i el 1% suspès.

Gràfic 34. Qualificacions de l'Informe del professorat tutor del centre de l'alumnat en el curs 2016-17 de Pràcticum VI (4t curs).

10.1.2.2.1.2. Resultats del curs 2017-18 de l'assignatura de Pràcticum VI.

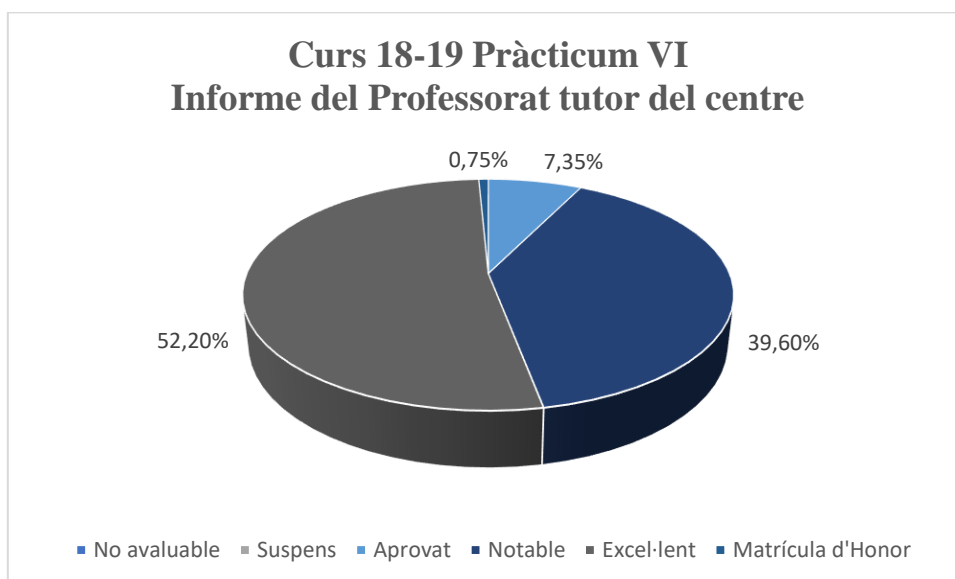
En el curs 2017-18 amb un alumnat de 143 membres es va obtenir una mitjana de qualificacions del 8,64 on el 48,7% de l'alumnat ha obtingut una valoració d'excel·lent, un 43,4% notable, el 6,6% aprovat i el 1,3% no avaluable.

Gràfic 35. Qualificacions de l'Informe del professorat tutor del centre de l'alumnat en el curs 2017-18 de Pràcticum VI (4t curs).

10.1.2.2.1.3. Resultats del curs 2018-19 de l'assignatura de Pràcticum VI.

En el curs 2018-19 amb un alumnat de 136 membres es va obtenir una mitjana de qualificacions del 8,65 on el 46,4% de l'alumnat ha obtingut una valoració d'excel·lent, un 44,9% notable i el 8,7% aprovat.

Gràfic 36. Qualificacions de l'Informe del professorat tutor del centre de l'alumnat en el curs 2018-19 de Pràcticum VI (4t curs).

El resultat més destacat de l'assignatura de Pràcticum V, per a l'Informe del professorat tutor, en els cursos acadèmics 2016-17 i 18-19 ha estat d'excel·lent i de notable per al curs 2017-18.

La mitjana de nota en els tres cursos acadèmics ha estat de notable.

10.1.2. Memòria.

Seguidament s'analitza el document de la Memòria realitzat en les assignatures de Pràcticum I de 2n curs i Pràcticum VI de 4t curs.

10.1.2.1. Segon curs.

10.1.2.1.1. Pràcticum I.

L'alumnat confecciona una memòria reflexiva de la seva estada durant el període pràctic en el centre extern recollint una sèrie d'aspectes indicats pel professorat tutor universitari.

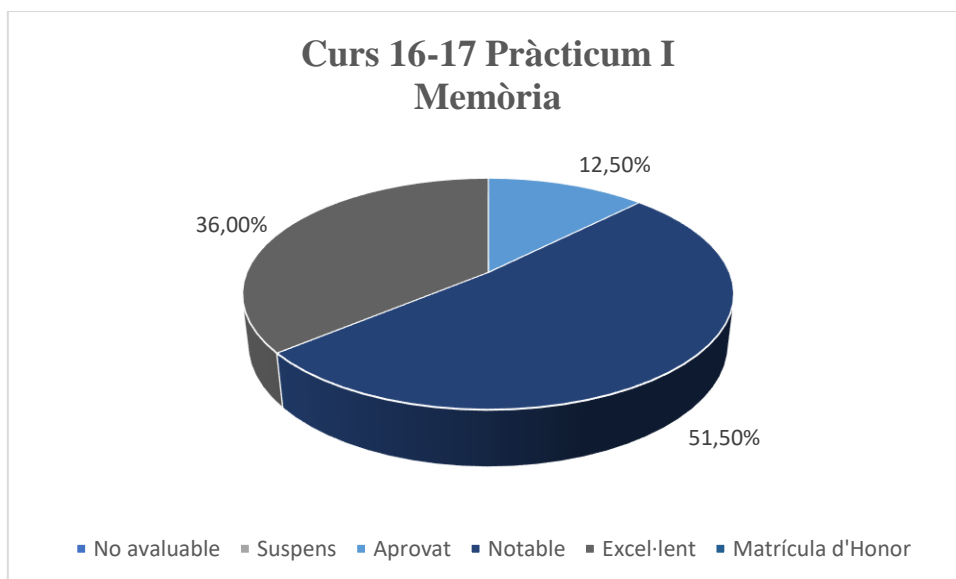
Si el grau d'acompliment d'alguns dels aspectes que es contempen a la normativa no consten en el document, si no fa servir la plantilla, si no consta el segell del centre o la signatura del tutor es considerarà no avaluable.

El document avaluatiu de la Memòria constarà de les següents parts amb una puntuació de dos punts cadascuna d'elles:

- Cronograma amb desenvolupament diari de les pràctiques.
- Activitats assignades pel professorat tutor extern.
- Integració en l'equip de fisioteràpia.
- Activitats dirigides a la promoció i manteniment de la salut.
- Valoració.

10.1.2.1.1.1. Resultats del curs 2016-17 de l'assignatura de Pràcticum I.

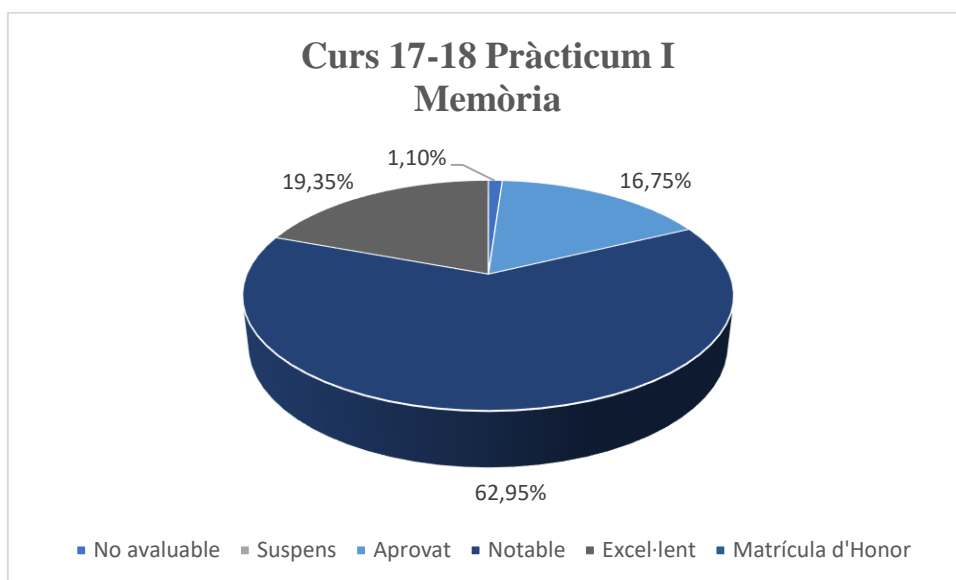
En el curs 2016-17 amb un alumnat de 183 membres es va obtenir una mitjana de qualificacions del 8,015 on el 36% de l'alumnat ha obtingut una valoració d'excel·lent, un 51,5% notable i el 12,5% aprovat.

Gràfic 37. Qualificacions de la Memòria de l'alumnat en el curs 2016-17 de Pràcticum I (2n curs).

10.1.2.1.1.2. Resultats del curs 2017-18 de l'assignatura de Pràcticum I.

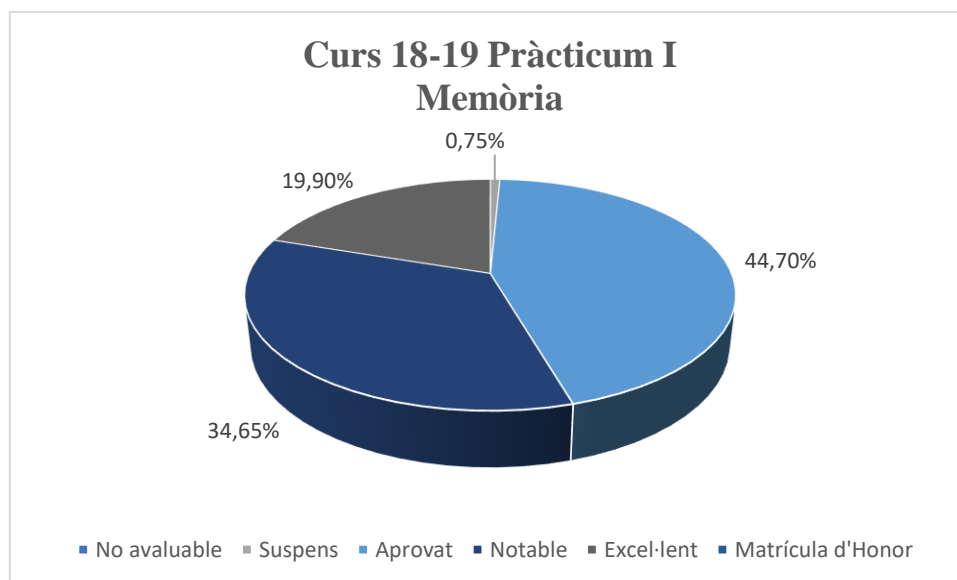
En el curs 2017-18 amb un alumnat de 182 membres es va obtenir una mitjana de qualificacions del 7,64 on el 19,35% de l'alumnat ha obtingut una valoració d'excel·lent, un 62,95% notable, el 16,75% aprovat i el 1,1% no avaluable.

Gràfic 38. Qualificacions de la Memòria de l'alumnat en el curs 2017-18 de Pràcticum I (2n curs).

10.1.2.1.1.3. Resultats del curs 2018-19 de l'assignatura de Pràcticum I.

En el curs 2018-19 amb un alumnat de 140 membres es va obtenir una mitjana de qualificacions del 6,96 on el 19,9% de l'alumnat ha obtingut una valoració d'excel·lent, un 34,65% notable, el 44,7% aprovat i el 0,75% suspens.

Gràfic 39. Qualificacions de la Memòria de l'alumnat en el curs 2018-19 de Pràcticum I (2n curs).

Els resultat avaluatiu més destacat de l'assignatura de Pràcticum I, per al document de la Memòria, en els cursos acadèmics, 2016-17 i 2017-18 ha estat de notable i d'aprovat per al curs 2018-19.

La mitjana de nota en els tres cursos acadèmics ha estat de notable per als 2016-17 i 2017-18 i d'aprovat per al curs 2018-19 .

10.1.2.2. Quart curs.

10.1.2.2.1. Pràcticum VI.

L'alumnat confecciona una memòria reflexiva de la seva estada durant el període pràctic en el centre extern recollint una sèrie d'aspectes indicats pel professorat tutor universitari.

Si el grau d'acompliment d'alguns dels aspectes que es contemplen a la normativa no contenen en el document, si no fa servir la plantilla, si no consta el segell del centre o la signatura del tutor es considera no avaluable.

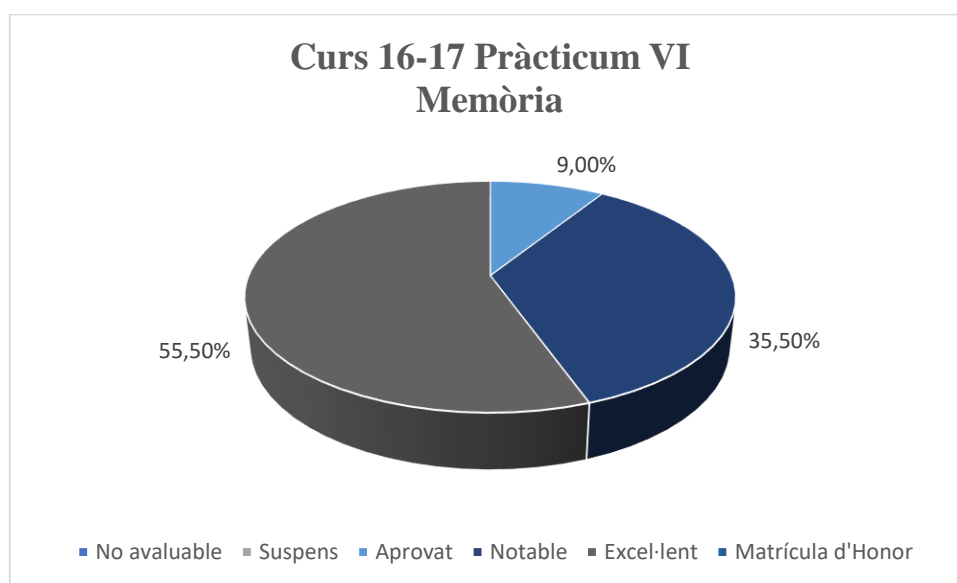
El document avaluatiu de la Memòria constarà de les següents parts amb una puntuació de dos punts cadascuna d'elles:

- Cronograma amb desenvolupament diari de les pràctiques.

- Activitats assignades pel professorat tutor extern.
- Integració en l'equip de fisioteràpia.
- Activitats dirigides a la promoció i manteniment de la salut.
- Control de qualitat.
- Accions de protecció mediambiental.
- Investigació i noves tecnologies.
- Valoració.

10.1.2.2.1. Resultats del curs 2016-17 de l'assignatura de Pràcticum VI.

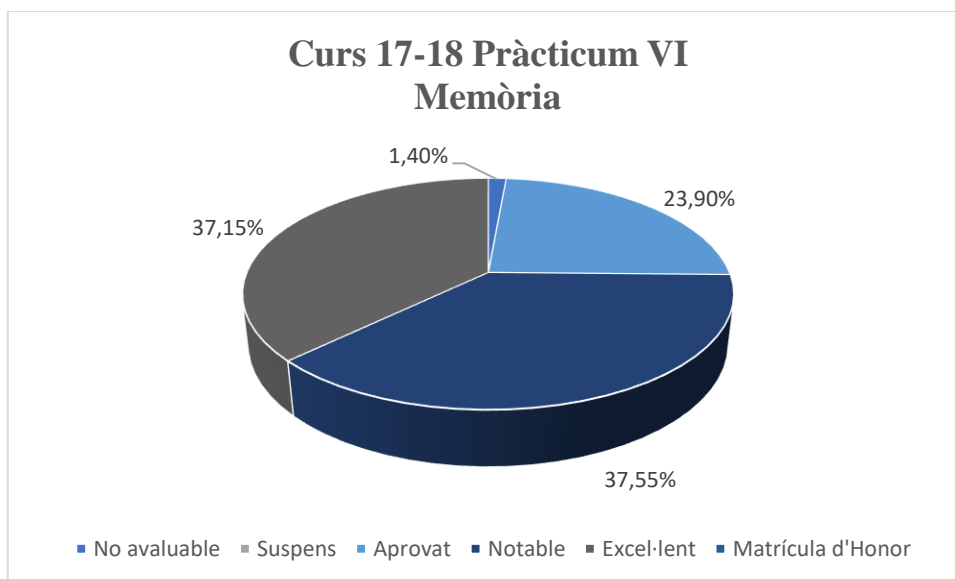
En el curs 2016-17 amb un alumnat de 123 membres es va obtenir una mitjana de qualificacions del 8,52 on el 55,5% de l'alumnat ha obtingut una valoració d'excel·lent, un 35,5% notable i el 9% aprovat.

Gràfic 40. Qualificacions de la Memòria de l'alumnat en el curs 2016-17 de Pràcticum VI (4t curs).

10.1.2.2.2. Resultats del curs 2017-18 de l'assignatura de Pràcticum VI.

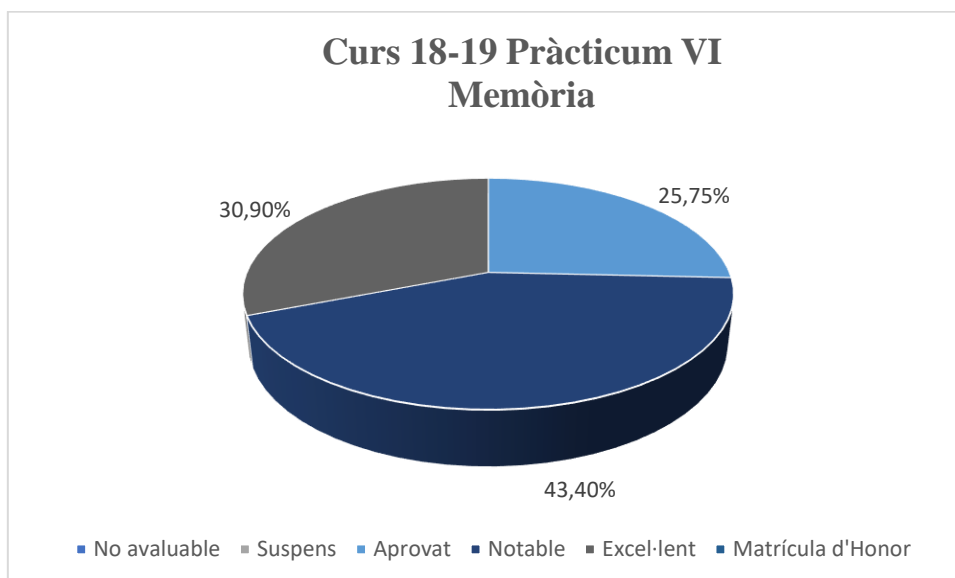
En el curs 2017-18 amb un alumnat de 143 membres es va obtenir una mitjana de qualificacions del 7,89 on el 37,15% de l'alumnat ha obtingut una valoració d'excel·lent, un 37,55% notable, el 23,9% aprovat i el 1,4% no avaluable.

Gràfic 41. Qualificacions de la Memòria de l'alumnat en el curs 2017-18 de Pràcticum VI (4t curs).

10.1.2.2.3. Resultats del curs 2018-19 de l'assignatura de Pràcticum VI.

En el curs 2018-19 amb un alumnat de 136 membres es va obtenir una mitjana de qualificacions del 7,9 on el 25,75% de l'alumnat ha obtingut una valoració d'excel·lent, un 43,4% notable i el 30,9% no avaluable.

Gràfic 42. Qualificacions de la Memòria de l'alumnat en el curs 2018-19 de Pràcticum VI (4t curs).

El resultat més destacat de l'assignatura de Pràcticum VI, per al document de la Memòria, en els cursos acadèmics 2016-17 ha estat d'excel·lent i de notable per al curs 2017-18 i 2018-19.

La mitjana de nota en els tres cursos acadèmics ha estat de notable.

10.1.3. Informe de seguiment del pacient.

A continuació s'analitza el document de l'Informe de seguiment del pacient realitzat en les assignatures de Pràcticum II i Pràcticum V.

10.1.3.1. Segon curs.

10.1.3.1.1. Pràcticum II.

L'alumnat confecciona un informe de seguiment del pacient d'un cas clínic escollit en la seva estada durant el període pràctic en el centre extern recollint una sèrie d'aspectes indicats pel professorat tutor universitari.

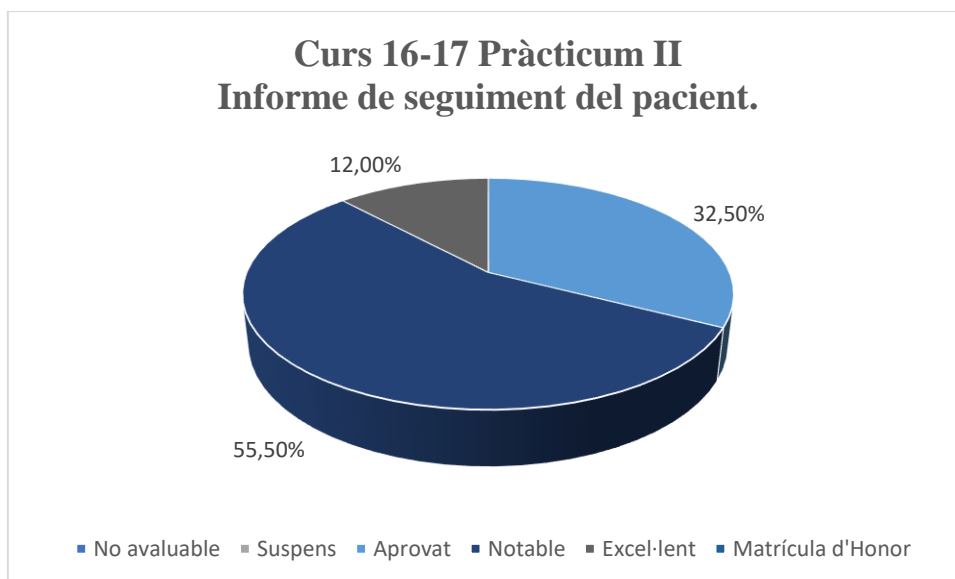
Si el grau d'acompliment d'alguns dels aspectes que es contempen a la normativa no consten en el document com no fer servir la plantilla, no consta el segell del centre o la signatura del tutor es considerarà no avaluable.

El document avaluatiu de l'Informe de Seguiment del pacient consta de les següents parts:

- Identificació/Perfil del pacient. Alteracions inicials relatades pel pacient/simptomatologia que serà avaluat amb 0,5 punts.
- Deficiències inicials, avaluat amb una puntuació de dos punts.
- Limitacions en l'activitat i restriccions en la participació amb una puntuació de dos punts.
- Mesures amb una puntuació de dos punts.
- Diagnòstic de fisioteràpia amb una puntuació de dos punts.
- Objectius del tractament avaluat una puntuació d'un punt.
- Tractament de fisioteràpia en funció del diagnòstic de fisioteràpia amb 0,5 punts.
- Síntesi respecte a l'evolució i al tractament, raonament personal amb un punt.

10.1.3.1.1.1. Resultats del curs 2016-17 de l'assignatura de Pràcticum II.

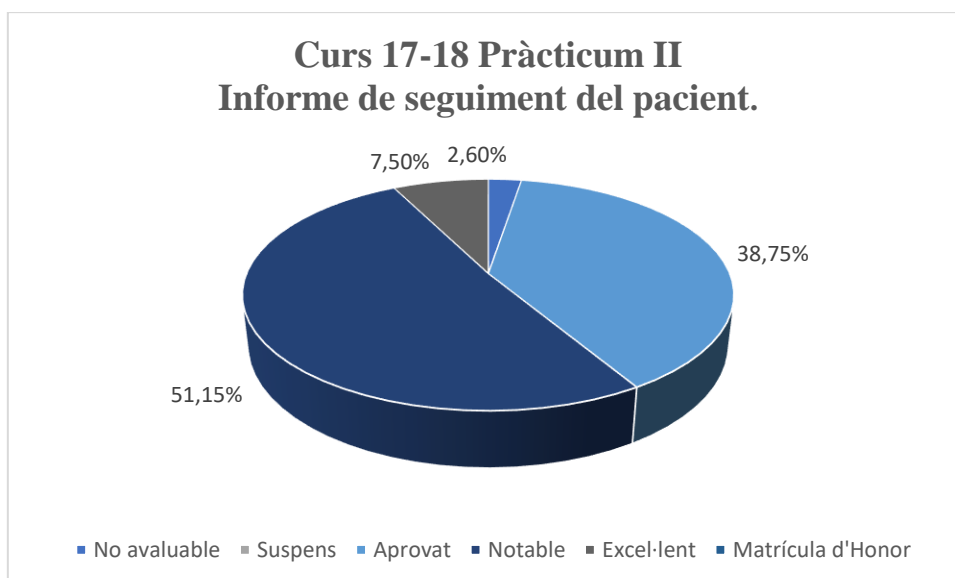
En el curs 2016-17 amb un alumnat de 186 membres es va obtenir una mitjana de qualificacions del 6,97 on el 12% de l'alumnat ha obtingut una valoració d'excel·lent, un 55,5r% notable i el 32,5% aprovat.

Gràfic 43. Qualificacions de l'Informe de seguiment del pacient de l'alumnat en el curs 2016-17 de Pràcticum II (2n curs).

10.1.3.1.1.2. Resultats del curs 2017-18 de l'assignatura de Pràcticum II.

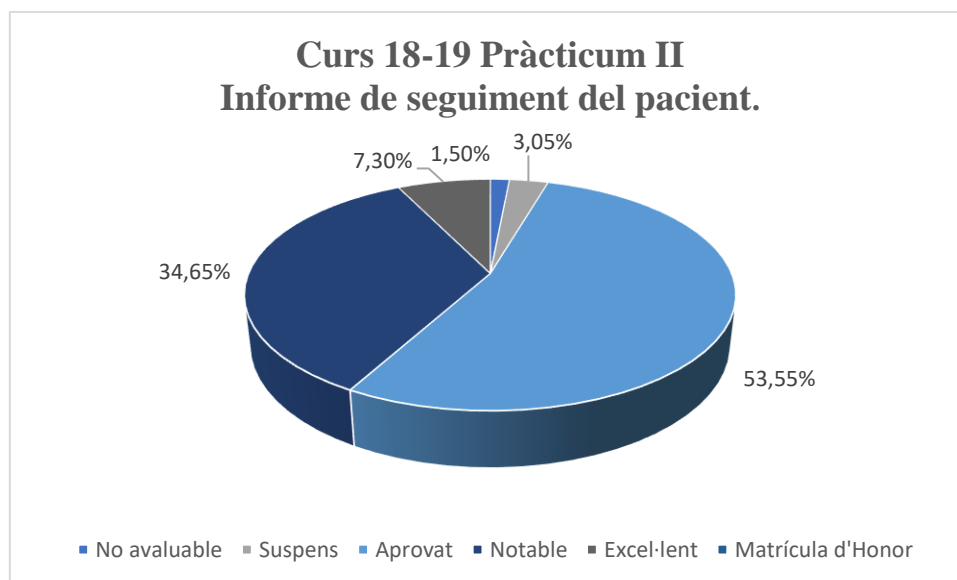
En el curs 2017-18 amb un alumnat de 185 membres es va obtenir una mitjana de qualificacions del 6,98 on el 7,5% de l'alumnat ha obtingut una valoració d'excel·lent, un 51,15% notable, el 38,75% aprovat i el 2,6% no avaluable.

Gràfic 44. Qualificacions de l'Informe de seguiment del pacient de l'alumnat en el curs 2017-18 de Pràcticum II (2n curs).

10.1.3.1.1.3. Resultats del curs 2018-19 de l'assignatura de Pràcticum II.

En el curs 2018-19 amb un alumnat de 136 membres es va obtenir una mitjana de qualificacions del 6,525 on el 7,3% de l'alumnat ha obtingut una valoració d'excel·lent, un 34,65% notable, el 53,55% aprovat i el 3,05% suspès i el 1,5% no avaluable.

Gràfic 45. Qualificacions de l'Informe de seguiment del pacient de l'alumnat en el curs 2018-19 de Pràcticum II (2n curs).

El resultat més destacat de l'assignatura de Pràcticum II, per al document de l'Informe de seguiment del pacient, en els cursos acadèmics 2016-17 i 2017-18 ha estat de notable i d'aprovat per al curs 2018-19.

La mitjana de nota en els tres cursos acadèmics ha estat d'aprovat.

10.1.3.2. Quart curs.

10.1.3.2.1. Pràcticum V.

L'alumnat confecciona un informe de seguiment del pacient d'un cas clínic escollit en la seva estada durant el període pràctic en el centre extern recollint una sèrie d'aspectes indicats pel professorat tutor universitari.

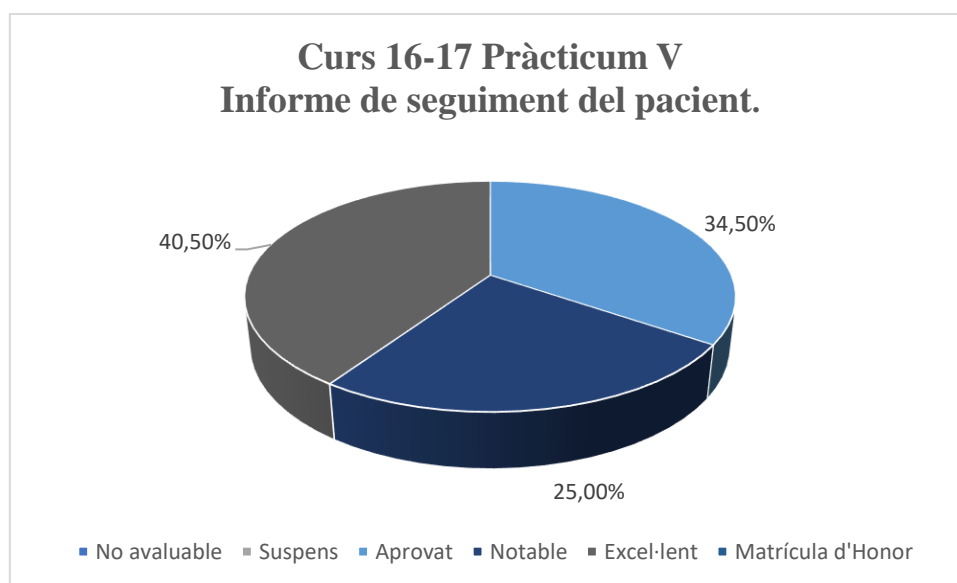
Si el grau d'acompliment d'alguns dels aspectes que es contemplen a la normativa no consten en el document com no fer servir la plantilla, no constar el segell del centre o la signatura del tutor es considera no avaluable.

El document avaluatiu de l'Informe de seguiment del pacient consta de les següents parts:

- Identificació/Perfil del pacient. Alteracions inicials relatades pel pacient/simptomatologia que serà avaluat amb 0,25 punts.
- Deficiències inicials, avaluat amb una puntuació de un punt.
- Limitacions en l'activitat i restriccions en la participació amb una puntuació de 0,75 punts.
- Factors ambientals amb un punt.
- Mesures amb una puntuació de un punt.
- Diagnòstic de fisioteràpia amb una puntuació de dos punts.
- Objectius del tractament avaluat una puntuació d'un punt.
- Tractament de fisioteràpia en funció del diagnòstic de fisioteràpia amb 1 punt.
- Síntesi respecte a l'evolució i al tractament, raonament personal amb dos punts.

10.1.3.2.1.1. Resultats del curs 2016-17 de l'assignatura de Pràcticum V.

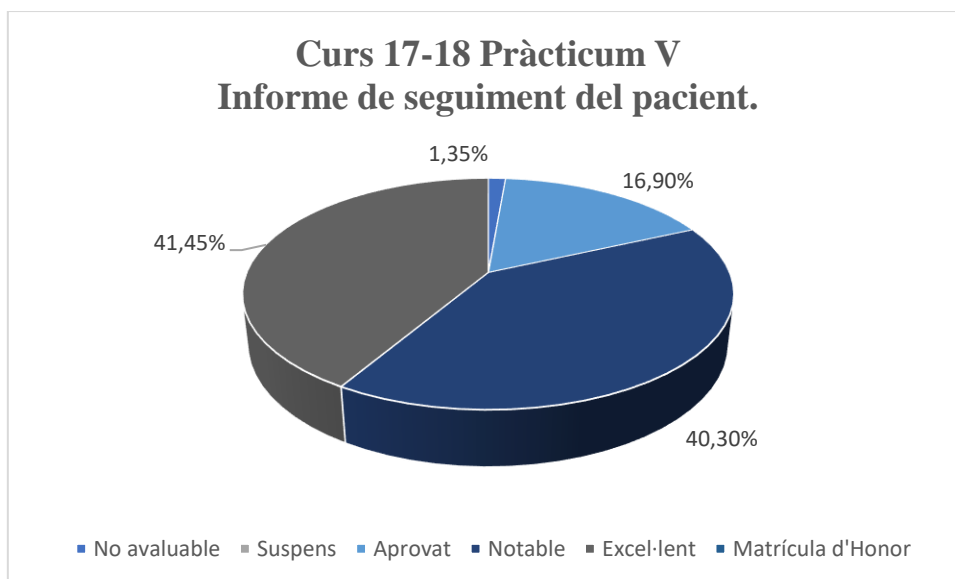
En el curs 2016-17 amb un alumnat de 124 membres es va obtenir una mitjana de qualificacions del 7,805 on el 40,5% de l'alumnat ha obtingut una valoració d'excel·lent, un 25% notable i el 34,5% aprovat.

Gràfic 46. Qualificacions de l'Informe de seguiment del pacient de l'alumnat en el curs 2016-17 de Pràcticum V (4t curs).

10.1.3.2.1.2. Resultats del curs 2017-18 de l'assignatura de Pràcticum V.

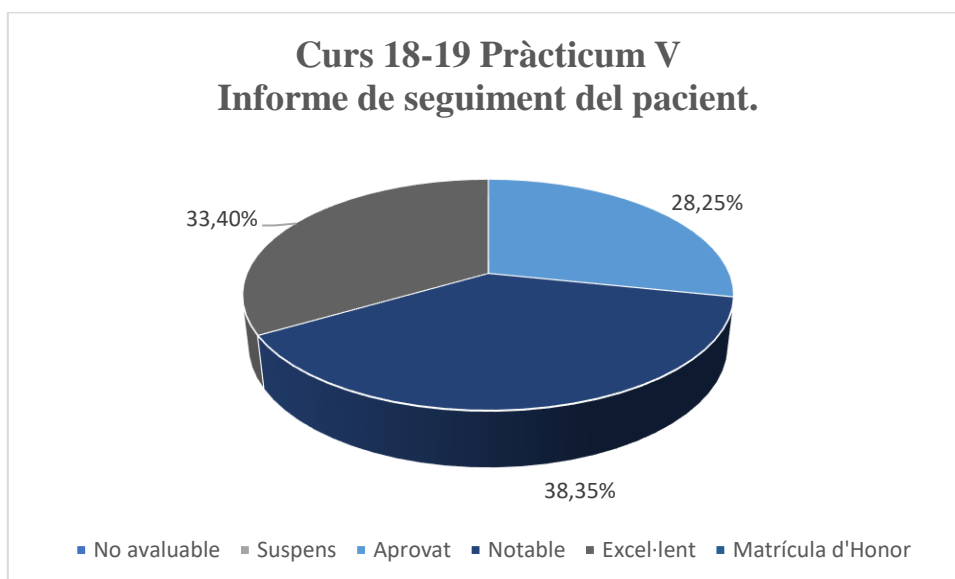
En el curs 2017-18 amb un alumnat de 150 membres es va obtenir una mitjana de qualificacions del 8,105 on el 41,45% de l'alumnat ha obtingut una valoració d'excel·lent, un 40,3% notable, el 16,9% aprovat i el 1,35% no avaluable.

Gràfic 47. Qualificacions de l'informe de seguiment del pacient de l'alumnat en el curs 2017-18 de Pràcticum V (4t curs).

10.1.3.2.1.3. Resultats del curs 2018-19 de l'assignatura de Pràcticum V.

En el curs 2018-19 amb un alumnat de 127 membres es va obtenir una mitjana de qualificacions del 8,425 on el 33,4% de l'alumnat ha obtingut una valoració d'excel·lent, un 38,35% notable, el 28,25% aprovat.

Gràfic 48. Qualificacions de l'Informe de seguiment del pacient de l'alumnat en el curs 2018-19 de Pràcticum V (4t curs).

El resultat més destacat de l'assignatura de Pràcticum V, per al document de l'Informe de seguiment del pacient, en els cursos acadèmics 2016-17 i 2017-18 ha estat d'excel·lent i de notable per al curs 2018-19.

La mitjana de nota en els tres cursos acadèmics ha estat de notable.

10.1.4. Autoavaluació.

A continuació s'analitzen els documents d'autoavaluació realitzats per l'alumnat a la finalització de l'estada pràctica.

10.1.4.1. Segon curs.

10.1.4.1.1. Pràcticum I

L'alumnat s'autoavalua en referència a l'estada realitzada, sent el document d'autoavaluació idèntic a l'Informe del professorat tutor del centre.

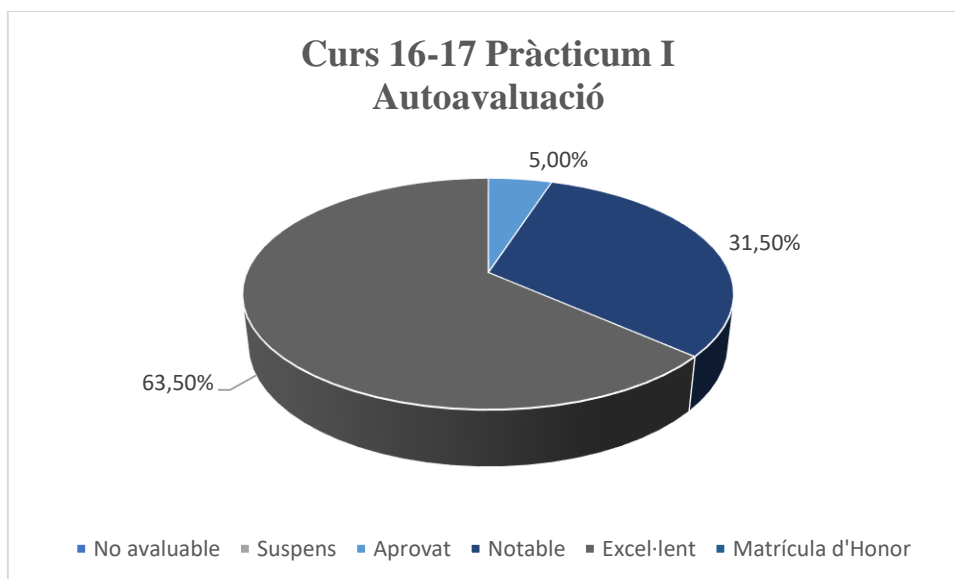
Per a la seva valoració final es realitza la mitjana de les puntuacions de 0 a 10 punts assignades a cadascú dels objectius d'aprenentatge contemplats en el document compost pels mateixos ítems que l'Informe del professorat tutor del centre de l'assignatura. D'aquesta forma, l'autoavaluació de Pràcticum I constarà d'onze ítems, 6 d'objectius aprenentatges de competències específiques (E4.1.1., E5.5.1., E6.3.1., E7.12.1., E9.20.1., E12.2.1.) i 5 objectius d'aprenentatge de competències transversals (T3.2., T5.1., T7.1., T11.1., T12.1).

En el mateix document autoavaluatiu, l'alumnat indica, al final del document, si ha realitzat l'acompliment d'aspectes obligatoris en la realització de l'estada pràctica de l'assignatura.

Si algun dels aspectes assenyalats és indicat com a manca de realització, en referència a l'aspecte físic i higiene, la conducta i actitud i la puntualitat, es valora restant mig punt a la nota final del document i en els casos de l'assistència i la confidencialitat de la història clínica, l'alumnat suspèn automàticament.

10.1.4.1.1.1. Resultats del curs 2016-17 de l'assignatura de Pràcticum I.

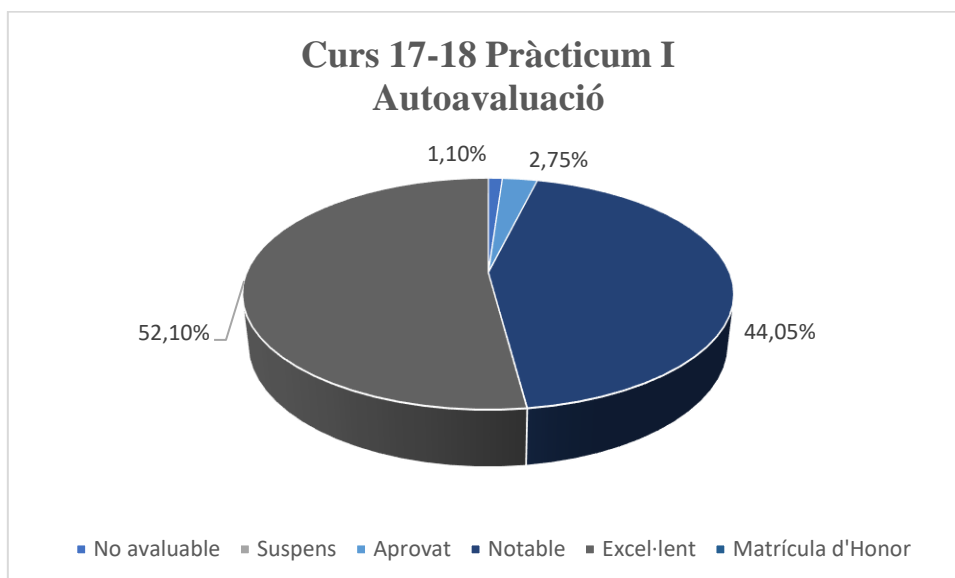
En el curs 2016-17 amb un alumnat de 181 membres es va obtenir una mitjana de qualificacions del 8,845 on el 63,5% de l'alumnat ha obtingut una valoració d'excel·lent, un 31,5% notable i el 5% aprovat.

Gràfic 49. Qualificacions de l' Autoavaluació de l'alumnat en el curs 2016-17 de Pràcticum I (2n curs).

10.1.4.1.1.2 Resultats del curs 2017-18 de l'assignatura de Pràcticum I.

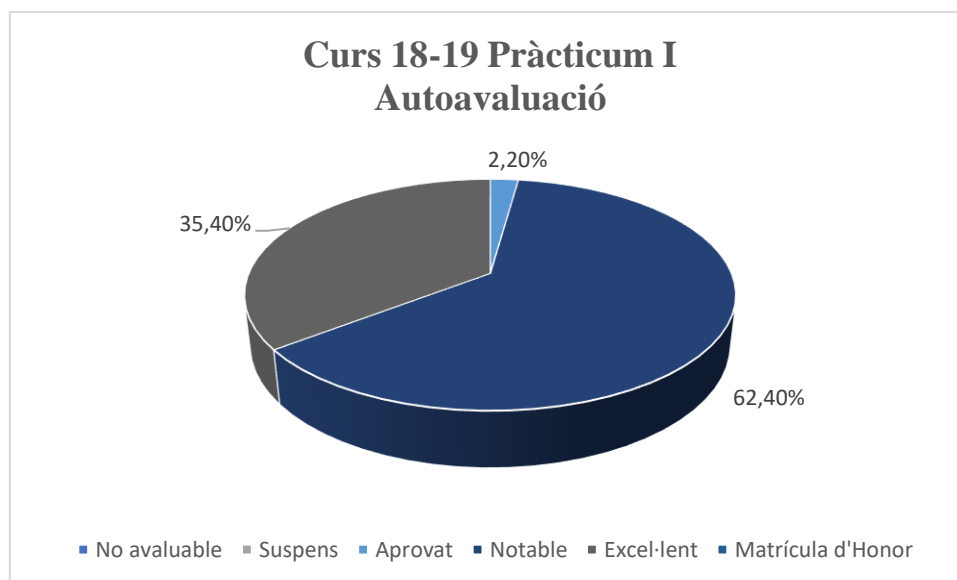
En el curs 2017-18 amb un alumnat de 182 membres es va obtenir una mitjana de qualificacions del 8,81 on el 62,1% de l'alumnat ha obtingut una valoració d'excel·lent, un 44,05% notable, el 2,75% aprovat i el 1,1% no avaluable.

Gràfic 50. Qualificacions de l'Autoavaluació de l'alumnat en el curs 2017-18 de Pràcticum I (2n curs).

10.1.4.1.1.3 Resultats del curs 2018-19 de l'assignatura de Pràcticum I.

En el curs 2018-19 amb un alumnat de 140 membres es va obtenir una mitjana de qualificacions del 8,57 on el 35,4% de l'alumnat ha obtingut una valoració d'excel·lent, un 62,4% notable i el 2,2% aprovat.

Gràfic 51. Qualificacions de l' Autoavaluació de l'alumnat en el curs 2018-19 de Pràcticum I (2n curs).

Els resultat avaluatiu més destacat de l'assignatura de Pràcticum I per al document de l'Autoavaluació, en els cursos acadèmics, 2016-17 i 17.18 ha estat d'excel·lent i de notable per al curs 2018-19.

La mitjana de nota en els tres cursos acadèmics ha estat de notable.

10.1.4.1.2 Pràcticum II.

L'alumnat s'autoavalua en referència a l'estada realitzada, sent el document d'autoavaluació idèntic a l' Informe del professorat tutor del centre.

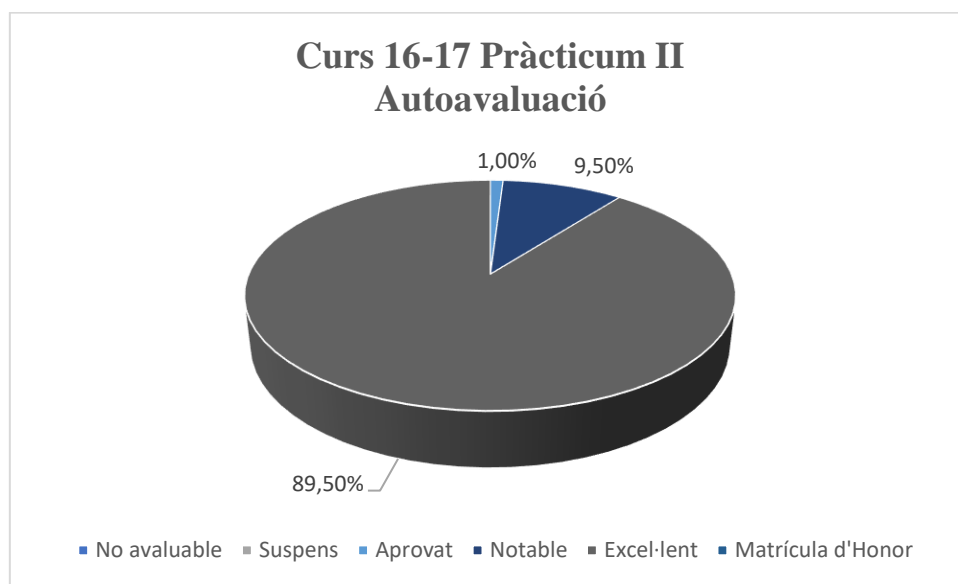
Per a la seva valoració final es realitza la mitjana de les puntuacions de 0 a 10 punts assignades a cadascú dels objectius d'aprenentatge contemplats en el document compost pels mateixos ítems que l'Informe del professorat tutor del centre de l'assignatura. D'aquesta forma, l'autoavaluació de Pràcticum II consta d'onze ítems, 6 d'objectius aprenentatges de competències específiques (E4.1.1., E5.5.1., E6.3.1., E7.12.1., E9.20.1., E12.2.1.) i 5 objectius d'aprenentatge de competències transversals (T3.2., T5.1., T7.1., T11.1., T12.1).

En el mateix document autoavaluatiu, l'alumnat indica, al final del document, si ha realitzat l'acompliment d'aspectes obligatoris en la realització de l'estada pràctica de l'assignatura.

Si algun dels aspectes assenyalats és indicat com a manca de realització, en referència a l'aspecte físic i higiene, la conducta i actitud i la puntualitat, es valora restant mig punt a la nota final del document i en els casos de l'assistència i la confidencialitat de la història clínica, l'alumnat suspèn automàticament.

10.1.4.1.2.1 Resultats del curs 2016-17 de l'assignatura de Pràcticum II.

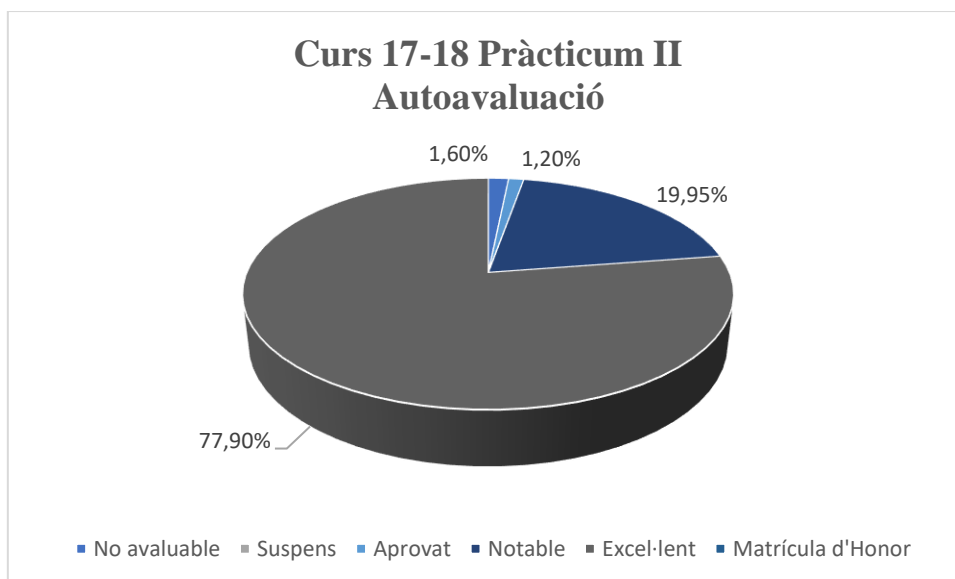
En el curs 2016-17 amb un alumnat de 186 membres es va obtenir una mitjana de qualificacions del 9,21 on el 92% de l'alumnat ha obtingut una valoració d'excel·lent, un 7% notable i el 1% aprovat.

Gràfic 52. Qualificacions de l'Autoavaluació de l'alumnat en el curs 2016-17 de Pràcticum II (2n curs).

10.1.4.1.2.2 Resultats del curs 2017-18 de l'assignatura de Pràcticum II.

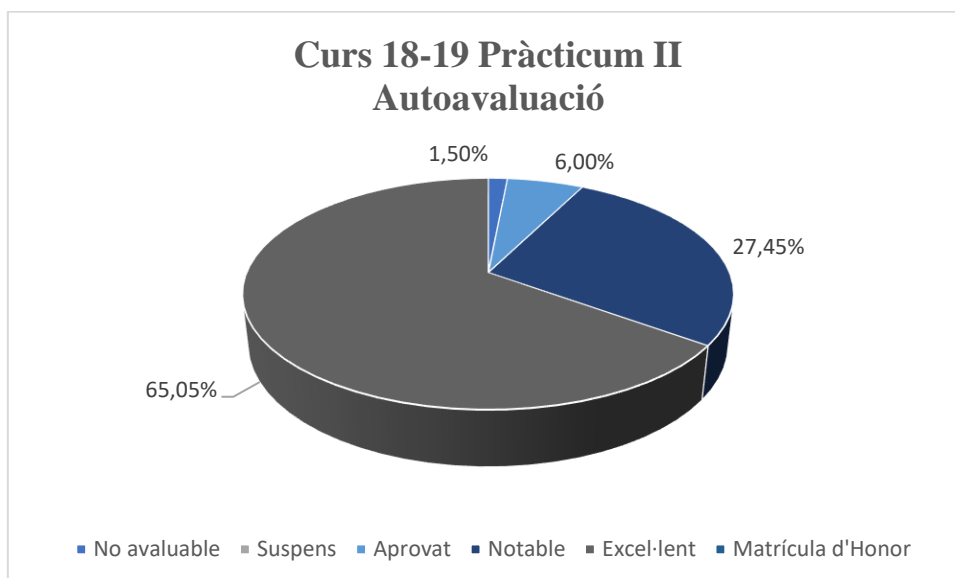
En el curs 2017-18 amb un alumnat de 185 membres es va obtenir una mitjana de qualificacions del 9,25 on el 77,9% de l'alumnat ha obtingut una valoració d'excel·lent, un 19,95% notable, el 1,2% aprovat i el 1,6% no avaluable.

Gràfic 53. Qualificacions de l' Autoavaluació de l'alumnat en el curs 2017-18 de Pràcticum II (2n curs).

10.1.4.1.2.3 Resultats del curs 2018-19 de l'assignatura de Pràcticum II.

En el curs 2018-19 amb un alumnat de 136 membres es va obtenir una mitjana de qualificacions del 8,855 on el 65,05% de l'alumnat ha obtingut una valoració d'excel·lent, un 27,45% notable, el 6% aprovat i el 1,5% no avaluable.

Gràfic 54. Qualificacions de l'Autoavaluació de l'alumnat en el curs 2018-19 de Pràcticum II (2n curs).

Els resultat avaluatiu més destacat de l'assignatura de Pràcticum II per al document de l'Autoavaluació, en els tres cursos acadèmics, 2016-17, 2017-18 i 2018-19 ha estat d'excel·lent.

La mitjana de nota ha estat d'excel·lent per als cursos 2016-17 i 2017-18 i de notable per al curs 2018-19.

10.1.4.2. Quart curs.

10.1.4.2.1. Pràcticum V.

L'alumnat s'autoavalua en referència a l'estada realitzada, sent el document d'autoavaluació idèntic a l'Informe del professorat tutor del centre.

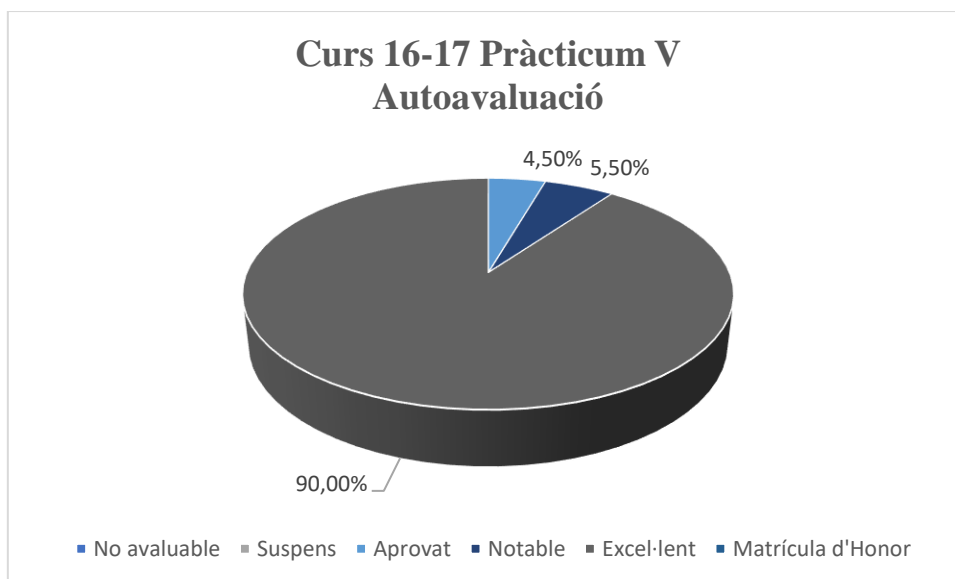
Per a la seva valoració final es realitza la mitjana de les puntuacions de 0 a 10 punts assignades a cadascú dels objectius d'aprenentatge contemplats en el document compost pels mateixos ítems que l'Informe del professorat tutor del centre de l'assignatura. D'aquesta forma, l'autoavaluació de Pràcticum V constarà de vint ítems, 12 d'objectius aprenentatges de competències específiques (E4.1.1., E54.12., E6.3.1., E7.12.1., E9.19.1., E10.1., E13.9.1., E13.10.1., E15.5.1., E17.5.1., E22.1., E22.2.) i 8 objectius d'aprenentatge de competències transversals (T6.1., T6.2., T9.1., T10.2., T10.3., T11.1., T11.2., T11.3.).

En el mateix document autoavaluat, l'alumnat indica, al final del document, si ha realitzat l'acompliment d'aspectes obligatoris en la realització de l'estada pràctica de l'assignatura.

Si algun dels aspectes indicats és indicat com a manca de realització, en referència a l'aspecte físic i higiene, la conducta i actitud i la puntualitat, es valora restant mig punt a la nota final del document i en els casos de l'assistència i la confidencialitat de la història clínica, l'alumnat suspèn.

10.1.4.2.1.1 Resultats del curs 2016-17 de l'assignatura de Pràcticum V.

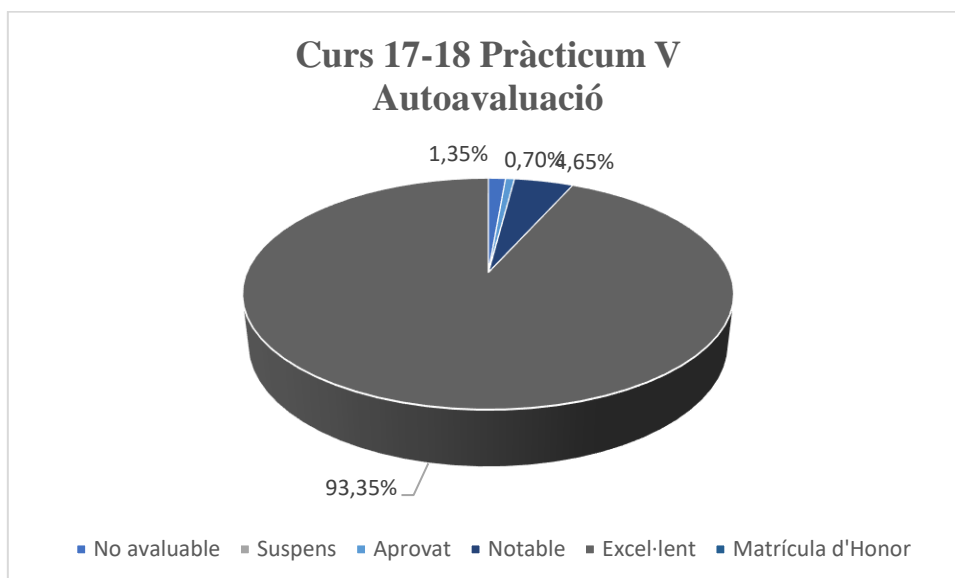
En el curs 2016-17 amb un alumnat de 124 membres es va obtenir una mitjana de qualificacions del 9,18 on el 90% de l'alumnat ha obtingut una valoració d'excel·lent, un 5,5% notable i el 4,5% aprovat.

Gràfic 55. Qualificacions de l' Autoavaluació de l'alumnat en el curs 2016-17 de Pràcticum V (4t curs).

10.1.4.2.1.2 Resultats del curs 2017-18 de l'assignatura de Pràcticum V.

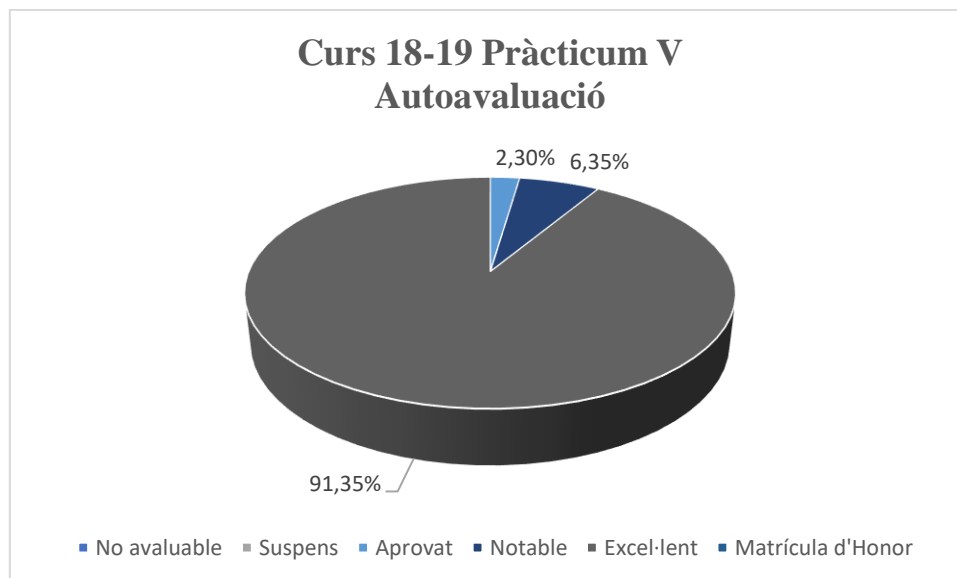
En el curs 2017-18 amb un alumnat de 150 membres es va obtenir una mitjana de qualificacions del 9,425 on el 93,35% de l'alumnat ha obtingut una valoració d'excel·lent, un 4,65% notable, el 0,7% aprovat i el 1,35% no avaluable.

Gràfic 56. Qualificacions de l'Autoavaluació de l'alumnat en el curs 2017-18 de Pràcticum V (4t curs).

10.1.4.2.1.3 Resultats del curs 2018-19 de l'assignatura de Pràcticum V.

En el curs 2018-19 amb un alumnat de 127 membres es va obtenir una mitjana de qualificacions del 9,72 on el 91,35% de l'alumnat ha obtingut una valoració d'excel·lent, un 6,35% notable i el 2,3% aprovat.

Gràfic 57. Qualificacions de l'Autoavaluació de l'alumnat en el curs 2018-19 de Pràcticum V (4t curs).

Els resultat avaluatiu més destacat de l'assignatura de Pràcticum V per al document de l'Autoavaluació, en els tres cursos acadèmics, 2016-17, 2017-18 i 2018-19 ha estat d'excel·lent.

La mitjana de nota ha estat d'excel·lent per als tres cursos acadèmics ha estat d'excel·lent.

10.1.4.2.2. Pràcticum VI.

L'alumnat s'autoavalua en referència a l'estada realitzada, sent el document d'autoavaluació idèntic a l'Informe del professorat tutor del centre.

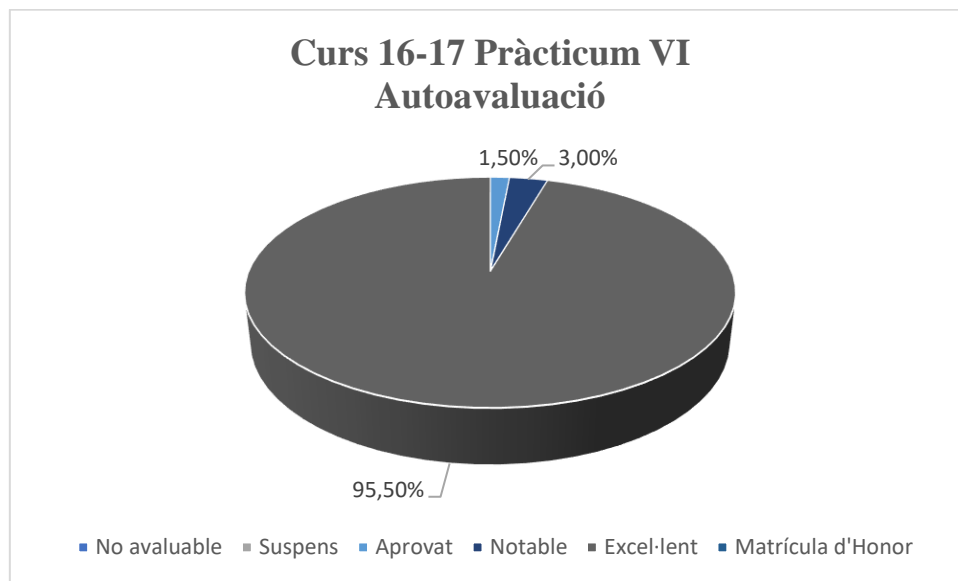
Per a la seva valoració final es realitza la mitjana de les puntuacions de 0 a 10 punts assignades a cadascú dels objectius d'aprenentatge contemplats en el document compost pels mateixos ítems que l'Informe del professorat tutor del centre de l'assignatura. D'aquesta forma, l'autoavaluació de Pràcticum VI constarà de vint ítems, 12 d'objectius aprenentatges de competències específiques (E4.1.1., E54.12., E6.3.1., E7.12.1., E9.19.1., E10.1., E13.9.1., E13.10.1., E15.5.1., E17.5.1., E22.1., E22.2.) i 8 objectius d'aprenentatge de competències transversals (T6.1., T6.2., T9.1., T10.2., T10.3., T11.1., T11.2., T11.3.).

En el mateix document autoavaluatiu, l'alumnat indica, al final del document, si ha realitzat l'acompliment d'aspectes obligatoris en la realització de l'estada pràctica de l'assignatura.

Si algun dels aspectes assenyalats és indicat com a manca de realització, en referència a l'aspecte físic i higiene, la conducta i actitud i la puntualitat, es valora restant mig punt a la nota final del document i en els casos de l'assistència i la confidencialitat de la història clínica, l'alumnat suspèn automàticament.

10.1.4.2.2.1. Resultats del curs 2016-17 de l'assignatura de Pràcticum VI.

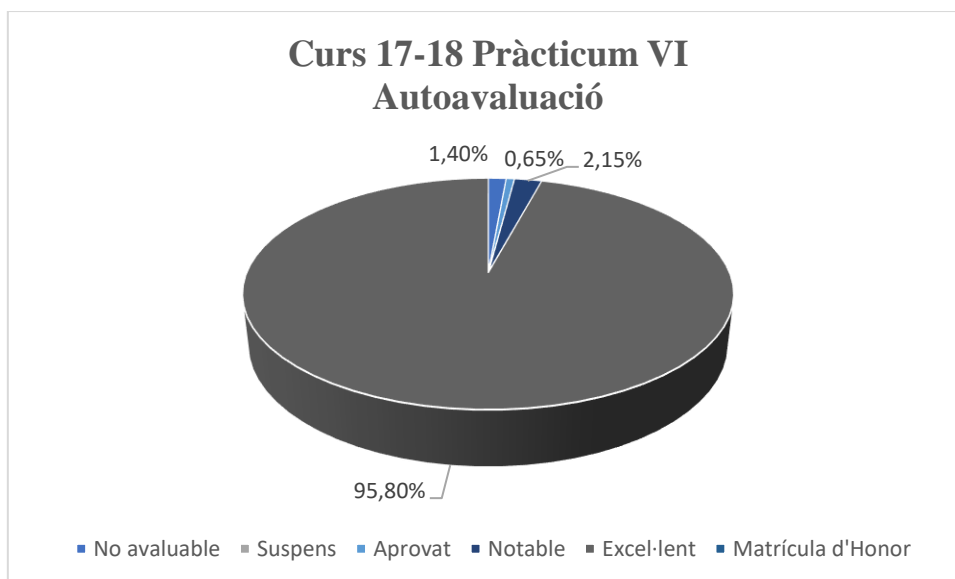
En el curs 2016-17 amb un alumnat de 123 membres es va obtenir una mitjana de qualificacions del 9,775 on el 95,5% de l'alumnat ha obtingut una valoració d'excel·lent, un 3% notable i el 1,5% aprovat.

Gràfic 58. Qualificacions de l'Autoavaluació de l'alumnat en el curs 2016-17 de Pràcticum VI (4t curs).

10.1.4.2.2.2 Resultats del curs 2017-18 de l'assignatura de Pràcticum VI.

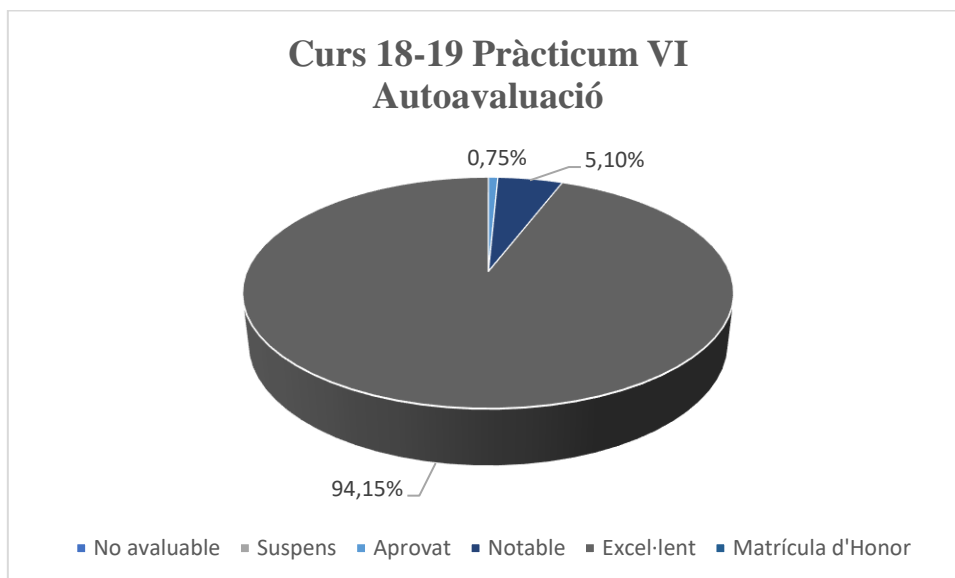
En el curs 2017-18 amb un alumnat de 143 membres es va obtenir una mitjana de qualificacions del 9,745 on el 95,8% de l'alumnat ha obtingut una valoració d'excel·lent, un 2,15% notable, el 0,65% aprovat i el 1,4% no avaluable.

Gràfic 59. Qualificacions de l'Autoavaluació de l'alumnat en el curs 2017-18 de Pràcticum VI (4t curs).

10.1.4.2.2.3 Resultats del curs 2018-19 de l'assignatura de Pràcticum VI.

En el curs 2018-19 amb un alumnat de 136 membres es va obtenir una mitjana de qualificacions del 9,76 on el 94,15% de l'alumnat ha obtingut una valoració d'excel·lent, el 5,1% notable i el 0,75 d'aprovat.

Gràfic 60. Qualificacions de l'Autoavaluació de l'alumnat en el curs 2018-19 de Pràcticum VI (4t curs).

Els resultat avaluatiu més destacat de l'assignatura de Pràcticum VI per al document de l'Autoavaluació, en els tres cursos acadèmics, 2016-17, 2017-18 i 2018-19 ha estat d'excel·lent.

La mitjana de nota ha estat d'excel·lent per als tres cursos acadèmics ha estat d'excel·lent.

10.1.5. Resum dels documents avaluatius.

10.1.5.1. Segon curs (Pràcticum I-II).

A continuació es detallen els resultats obtinguts per als diferents documents avaluatius en els tres cursos acadèmics.

Taula 72. Notes mitges per cursos dels documents avaluatius de 2n curs (PI-PII).

Segon curs	Curs 16-17		Curs 17-18		Curs 18-19	
	PI	PII	PI	PII	PI	PII
Nota global	8,40	7,72	8,13	7,74	7,86	7,45
Informe PTC	8,64	8,43	8,49	8,69	8,62	8,51
Informe SP		6,97		6,89		6,52
Memòria	8,01		7,64		6,96	
Autoavaluació	8,84	9,21	8,81	9,25	8,57	8,85

En resum dels resultats totals per a *Documents Avaluatius* de 2n curs (Pràcticum I-II) ens aporten els següents resultats en referència a la dimensió *Assoliment de l'aprenentatge i Avaluació* de la investigació:

En el curs 2016-17 amb una participació de 181 participants per a Pràcticum I i 186 per a Pràcticum II per part de l'alumnat, la nota mitjana de l'assignatura va ser 8,40 per a Pràcticum I i 7,72 per a Pràcticum II.

En referència als *Documents Avaluatius* de l'assignatura, els resultats obtinguts han estat de 8,64 (Pràcticum I) i de 8,43 (Pràcticum II) per a l'Informe del professorat tutor del centre, 8,01 per a la Memòria (Pràcticum I) i 6,97 (Pràcticum II) per a l'Informe de seguiment del pacient i 8,84 (Pràcticum I) i 9,21 (Pràcticum II) per al document de l' Autoavaluació.

En el curs 2017-18 amb una participació de 182 participants per a Pràcticum I i 185 per a Pràcticum II per part de l'alumnat, la nota mitjana de l'assignatura va ser 8,13 per a Pràcticum I i 7,74 per a Pràcticum II.

En referència als *Documents Avaluatius* de l'assignatura, els resultats obtinguts han estat de 8,49 (Pràcticum I) i de 8,69 (Pràcticum II) per a l'Informe del professorat tutor del centre, 7,64 per a la Memòria (Pràcticum I) i 6,89 (Pràcticum II) per a l'Informe de seguiment del pacient i 8,81 (Pràcticum I) i 9,25 (Pràcticum II) per al document de l' Autoavaluació.

En el curs 2018-19 amb una participació de 140 participants per a Pràcticum I i 135 per a Pràcticum II per part de l'alumnat, la nota mitjana de l'assignatura va ser 7,86 per a Pràcticum I i 7,45 per a Pràcticum II.

En referència als *Documents Avaluatius* de l'assignatura, els resultats obtinguts han estat de 8,62 (Pràcticum I) i de 8,51 (Pràcticum II) per a l'Informe del professorat tutor del centre, 6,96 per a la

Memòria (Pràcticum I) i 6,52 (Pràcticum II) per a l'Informe de seguiment del pacient i 8,57 (Pràcticum I) i 8,85 (Pràcticum II) per al document de l'Autoavaluació.

Com a síntesi, podem observar que els resultats avaluatius globals de l'assignatura de Pràcticum I han estat superiors a l'assignatura de Pràcticum II per a tots tres cursos acadèmics degut a l'increment de nota en el document de la Memòria a diferència de l'Informe de Seguiment del pacient. En canvi no s'aprecien diferències significatives en l' Informe del Professorat tutor del centre i l'Autoavaluació. Cal assenyalar d'altra banda, que l'Autoavaluació és el document amb millor resultat de nota avaluativa dels tres anys acadèmics.

A la taula 73 podem observar la taxa d'èxit i la taxa de rendiment dels resultats acadèmics en els tres cursos acadèmics per a les assignatures de Pràcticum de segon curs.

Taula 73. Resultats acadèmics de segon curs.

	Curs	Assignatura	Curs 16-17	Curs 17-18	Curs 18-19
Taxa d'èxit (aprovats/presentats)	Segon	PRACTICUM I	98.9%	99.44%	98.57%
		PRACTICUM II	100%	98.9%	97%
Taxa de rendiment (aprovats/matriculats)		PRACTICUM I	98.9%	97.8%	98.57%
		PRACTICUM II	96.2%	97.29%	95.55%

10.1.5.2. Quart curs (Pràcticum V-VI).

A continuació es detallen els resultats obtinguts per als diferents documents avaluatius en els tres cursos acadèmics.

Taula 74. Notes mitges per cursos dels documents avaluatius de 4t curs (PV-VI).

Quart curs	Curs 16-17		Curs 17-18		Curs 18-19	
	PV	PVI	PV	PVI	PV	PVI
Nota global	8,26	8,53	8,20	8,32	8,33	8,37
Informe PTC	8,40	8,52	8,29	8,64	8,76	8,65
Informe SP	7,80		8,10		8,42	
Memòria		8,52		7,89		7,9
Autoavaluació	9,18	9,77	9,42	9,74	9,72	9,76

En resum dels resultats totals per a *Documents Avaluatius* de 4t curs (Pràcticum V-VI) ens aporten els següents resultats en referència a la dimensió *Assoliment de l'aprenentatge i Avaluació* de la investigació:

En el curs 2016-17 amb una participació de 124 participants per a Pràcticum V i 123 per a Pràcticum VI per part de l'alumnat, la nota mitjana de l'assignatura va ser 8,26 per a Pràcticum V i 8,53 per a Pràcticum VI.

En referència als *Documents Avaluatius* de l'assignatura, els resultats obtinguts han estat de 8,40 (Pràcticum V) i de 8,52 (Pràcticum VI) per a l'Informe del professorat tutor del centre, 7,80 per a l'Informe de seguiment del pacient (Pràcticum V) i 8,52 per a la Memòria (Pràcticum VI) i 9,18 (Pràcticum V) i 9,77 (Pràcticum VI) per al document de l'Autoavaluació.

En el curs 2017-18 amb una participació de 150 participants per a Pràcticum V i 143 per a Pràcticum VI per part de l'alumnat, la nota de l'assignatura va ser 8,20 per a Pràcticum V i 8,32 per a Pràcticum VI.

En referència als *Documents Avaluatius* de l'assignatura, els resultats obtinguts han estat de 8,29 (Pràcticum V) i de 8,64 (Pràcticum VI) per a l'Informe del professorat tutor del centre, 8,10 per a l'Informe de seguiment del pacient (Pràcticum V) i 7,89 per a la Memòria (Pràcticum VI) i 9,42 (Pràcticum V) i 9,74 (Pràcticum VI) per al document de l' Autoavaluació.

En el curs 2018-19 amb una participació de 127 participants per a Pràcticum V i 136 per a Pràcticum VI per part de l'alumnat, la nota mitjana de l'assignatura va ser 8,33 per a Pràcticum V i 8,37 per a Pràcticum VI.

En referència als *Documents Avaluatius* de l'assignatura, els resultats obtinguts han estat de 8,76 (Pràcticum V) i de 8,65 (Pràcticum VI) per a l'Informe del professorat tutor del centre, 8,42 per a l'Informe de seguiment del pacient (Pràcticum V) i 7,9 per a la Memòria (Pràcticum VI) i 9,72 (Pràcticum V) i 9,76 (Pràcticum VI) per al document de l'Autoavaluació.

Com a síntesi, podem observar que els resultats avaluatius globals de l'assignatura de Pràcticum VI han estat superiors a l'assignatura de Pràcticum V per a tots tres cursos acadèmics degut a l'increment de nota en el document de la Memòria a diferència de l'Informe de Seguiment del pacient. En canvi, no s'aprecien diferències significatives en l'Informe del Professorat tutor del centre i l'Autoavaluació. Cal assenyalar d'altra banda, que l'Autoavaluació és el document amb millor resultat de nota avaluativa dels tres anys acadèmics.

A la taula 75 podem observar la taxa d'èxit i la taxa de rendiment dels resultats acadèmics en els tres cursos acadèmics per a les assignatures de Pràcticum de quart curs.

Taula 75. Resultats acadèmics de quart curs.

	Curs	Assignatura	Curs 16-17	Curs 17-18	Curs 18-19
Taxa d'èxit (aprovats/presentats)	Quart	PRACTICUM I	100%	98%	100%
		PRACTICUM II	99,2%	99,29%	100%
Taxa de rendiment (aprovats/matriculats)		PRACTICUM I	100%	98%	100%
		PRACTICUM II	99,2%	98,6%	100%

10.1.5.3 Diferència del resultats entre segon i quart curs (Pràcticum I-II).

Com a síntesi, en la diferència dels resultats dels documents avaluatius entre segon i quart curs podem observar que els resultats globals de les assignatures són superiors per a quart curs que per a segon.

Aquesta diferència significativa es pot observar degut a que tant els documents avaluatius de la memòria i l'informe de seguiment del pacient així com l'autoavaluació tenen resultats superiors en quart curs que en segon.

D'altra banda, no s'observen diferències significatives en l'Informe del professorat tutor del centre.

10.2. El conveni de cooperació educativa.

El conveni de cooperació educativa per la realització de les pràctiques externes de la Universitat on hem realitzat l'estudi estableix el marc de col·laboració per a la realització de les pràctiques acadèmiques externes per a l'alumnat de la Universitat amb l'objectiu de complementar els coneixements teòrics assolits en les classes teòriques rebuts i promovent l'adquisició de competències que els prepari per al futur professional dels egressats facilitant el seu accés laboral i fomentant la capacitat emprenedora.

La finalitat de l'anàlisi del conveni de cooperació educativa ens proporciona, en el seu contingut de les catorze clàusules que contempla, informació en relació a les dimensions de *l'Assoliment de l'aprenentatge*, *l'Avaluació*, les *Funcions* i les *Relacions* del Pràcticum que esdevenen entre les institucions col·laboradores, i per conseqüència entre els agents implicats, responsables de la formació de l'alumnat en el període pràctic de l'assignatura

Dimensió Assoliment de l'aprenentatge.

La quarta clàusula: Projecte Formatiu, contempla que ambdues parts establiran un projecte formatiu per a cadascuna de les assignatures de Pràcticum on s'establiran els objectius i activitats a desenvolupar, la

durada i el número d'hores presencials amb el número d'alumnes que podran ser admesos per a la realització de les pràctiques externes per la institució en la durada del curs acadèmic.

En referència al nostre estudi, el projecte formatiu del conveni de cooperació educativa per a l'alumnat de segon curs de Pràcticum I-II els objectius educatius que s'estableixen són:

- Observar i valorar al pacient.
- Observar i practicar tècniques bàsiques de Fisioteràpia.
- Integrar-se en l'equip de salut.

Les assignatures de segon curs han de pretendre, mitjançant la realització del Pràcticum, desenvolupar activitats en assentar les bases de la fisioteràpia bàsica de l'aparell locomotor i integrar tots els coneixements, habilitats, destreses, actituds i valors adquirits en totes les matèries, sota la tutela de fisioterapeutes qualificats. Es desenvoluparan totes aquelles competències professionals, que capaciten a l'alumne a donar una atenció de fisioteràpia eficaç i una assistència integral als pacients/usuaris.

En referència al projecte formatiu del conveni de cooperació educativa per a als alumnes de quart curs de Pràcticum V-VI els objectius educatius que s'estableixen són:

- Establir la hipòtesi diagnòstica de fisioteràpia.
- Planificar el pla d'intervenció terapèutica.
- Resoldre un cas clínic.
- Integrar-se en l'equip de salut.

Les assignatures de quart curs han de pretendre, mitjançant la realització del Pràcticum, desenvolupar activitats en integrar i consolidar tots els coneixements, habilitats, destreses, actituds i valors adquirits en qualsevol especialitat clínica, sota la tutela de fisioterapeutes qualificats. Es desenvoluparan totes aquelles competències professionals, que capaciten a l'alumne a donar una atenció de fisioteràpia eficaç i especialitzada amb una assistència integral als pacients/usuaris.

Dimensió Relació.

La quinta clàusula: Relació entre l'alumnat i l'entitat col·laboradora, on s'indica que per a la realització de les pràctiques acadèmiques externes, el centre extern designa un membre com a professorat tutor del centre amb experiència professional per a realitzar la tutela efectiva de l'alumnat en la realització de l'estada externa i així mateix per part de l'Escola, es designa un professor de la universitat com a professorat tutor universitari vinculat als ensenyaments i relacionat amb les pràctiques a realitzar.

D'altra banda, serà indispensable que l'alumnat compleixi els horaris i el contingut del projecte formatiu d'acord amb les indicacions del professorat tutor del centre designat per l'entitat col·laboradora donant

compliment a les normes de funcionament, seguretat i prevenció de riscos laborals de l'entitat col·laboradora.

Hauran de desenvolupar el projecte formatiu mitjançant el compliment de les activitats acordades per l'entitat col·laboradora, i per tant, seguint les directrius establertes per aquesta en el desenvolupament del projecte formatiu, i les indicacions del professorat tutor designat per l'entitat col·laboradora.

Així mateix, l'alumnat també serà supervisat pel professorat tutor universitari, amb qui haurà de mantenir comunicació regular, comunicar-li qualsevol incidència que sorgeixi, lliurar-li la documentació i informes que aquest sol·liciti i la memòria final.

Dimensió Avaluació.

La quinta clàusula: Relació entre l'alumnat i l'entitat col·laboradora, indica que l'alumnat haurà d'elaborar una memòria de les pràctiques, i/o un informe de seguiment clínic, que els sol·liciti el professorat tutor universitari, sent supervisat pel aquest i mantenint una comunicació regular, comunicant-li qualsevol incidència que sorgeixi, a més de responsabilitzar-se de fer entrega de la documentació i informes que els requereixin guardant secret i confidencialitat respecte a la informació que se'ls faciliti per part de la institució externa i de les activitats realitzades en ella.

La vuitena clàusula: Sistema de tutories i avaluació de les pràctiques, fa referència a l'obligatorietat, amb independència de la comunicació i coordinació que ha d'haver-hi entre el professorat tutor en el transcurs de l'estada de les pràctiques, que el professorat tutor del centre realitzi un informe intermedi a la meitat del període de durada de les pràctiques; i al final de la fi d'aquestes, en el termini màxim de 15 dies des de la cloenda de les pràctiques, on indica el número d'hores realitzades per l'alumnat i es valora l'activitat de l'alumnat d'acord amb el projecte formatiu i la seva experiència en relació a la capacitat tècnica, d'aprenentatge, d'administració del treball i de treball en equip; les habilitats de comunicació oral i escrita; la responsabilitat, creativitat, iniciativa, implicació i motivació; la facilitat d'adaptació i per a relacionar-se amb l'entorn laboral; la puntualitat i la receptivitat de les crítiques.

A la finalització de les pràctiques, en el termini màxim de 15 dies, l'alumne lliura al professorat tutor universitari una memòria o escrit de conclusions de les pràctiques que és avaluat pel professorat tutor universitari i emet un informe per expedir un títol o certificat, acreditatiu del lloc a on l'alumnat ha realitzat les pràctiques, la durada d'aquestes, la data d'inici, les activitats realitzades i el grau d'aprofitament de les mateixes.

Com a síntesi, cal destacar que el professorat tutor del centre, de les signatures del nostre estudi, no emet l'informe intermedi relatiu a la valoració de les pràctiques.

Dimensió *Funció*.

La sisena clàusula, Drets i deures del tutor designat per l'entitat col·laboradora, recull les principals *Funcions* on es contemplen els drets i deures del professorat tutor del centre, els quals passem a detallar en la següent taula:

Taula 76. Drets i deures del professorat tutor del centre.

Professorat tutor del centre	
Drets	<ul style="list-style-type: none">- Reconeixement de la seva activitat per part de la Universitat.- A tenir accés als centres de l'entitat col·laboradora on realitzin les pràctiques a l'alumnat, i obtenir la informació i documentació necessària per les seves funcions.
Deures	<ul style="list-style-type: none">- Acollir i assistir a l'alumnat, i organitzar les activitats de pràctiques d'acord amb aquest conveni i el projecte formatiu.- Supervisar les activitats, orientar i controlar llur execució.- Informar a l'alumnat del funcionament de l'entitat col·laboradora i en especial de la normativa en matèria de seguretat i riscos laborals.- Coordinar amb el tutor acadèmic el desenvolupament de les activitats de pràctiques.- Emetre els informes final, i intermedi en el seu cas, relatiu a la valoració de les pràctiques i el compliment del projecte formatiu.- Proporcionar a l'alumnat els medis i la formació complementària necessària per la realització de les pràctiques.- Facilitar al professorat tutor universitari accés a l'entitat col·laboradora.- Guardar secret i confidencialitat en relació a la informació i documentació, tant de l'alumnat com de l'Escola a la que tingui accés.

Com a síntesi, cal destacar que el professorat tutor del centre, no emet l' informe intermedi relatiu a la valoració de les pràctiques en cap de les assignatures del nostre estudi.

La setena clàusula, Drets i deures del professorat tutor universitari, recull les principals *Funcions* on es contemplen els drets i deures del professorat tutor universitari, els quals passem a detallar en la següent taula:

Taula 77. Drets i deures del professorat tutor universitari.

Professorat Tutor Universitari	
Drets	<ul style="list-style-type: none"> - Al reconeixement de la seva activitat per part de la Universitat. - A tenir accés als centres de l'entitat col·laboradora on realitzin les pràctiques l'alumnat, i obtenir la informació i documentació necessària per les seves funcions.
Deures	<ul style="list-style-type: none"> - Vetllar pel compliment del projecte formatiu i la compatibilitat de les pràctiques externes amb les obligacions acadèmiques, formatives, de representació i participació de l'alumnat. - Fer el seguiment de les pràctiques amb coordinació amb el professorat tutor del centre de l'entitat col·laboradora. - Autoritzar les modificacions del Projecte Formatiu. - Dur a terme el procediment d'avaluació de les pràctiques de l'alumnat. - Guardar secret i confidencialitat en relació a la informació i documentació, a la que tingui accés en l'exercici de les seves funcions. - Supervisar i sol·licitar els recursos necessaris perquè l'alumnat amb discapacitats pugin realitzar les practiques amb igualtat d'oportunitat, no discriminació i accessibilitat.

Com a síntesi, cal destacar que el professorat tutor del centre, no emet l' informe intermedi relatiu a la valoració de les pràctiques.

MARC CONCLUSIU

11. Conclusions i discussió dels resultats.

Tenint present que l'objectiu principal d'aquesta investigació és **comprendre la naturalesa i les repercussions de les interaccions entre els agents (el professorat tutor universitari, el professorat tutor del centre i l'alumnat) en l'assignatura de Pràcticum I-II i V-VI**, podem concloure des dels resultats obtinguts, entorn als instruments utilitzats, que aquest ha estat descrit i interpretat.

La metodologia qualitativa i quantitativa utilitzada ha resultat enriquidora amb la utilització d'instruments de diferent naturalesa per a la recollida de la informació i ens possibilita compartir els resultats de l'objectiu principal plantejat.

Els qüestionaris ens han donat la possibilitat de recollir les dades d'un ampli nombre d'alumnat i professorat tutor dels centres, així com les dades obtingudes amb la recollida d'informació dels instruments de l'entrevista i de l'observació.

L'entrevista ens ha permès obtenir informació en profunditat sobre el tema a tractar i ens ha fet comprendre el significat que l'entrevistat proporciona al tema que l'estudi planteja, aconseguint una informació en profunditat dels tres agents que intervenen en l'aprenentatge de l'alumnat. A més, l'instrument de l'observació ens ha permès comprendre els processos i les vinculacions entre els agents acostant-nos a un col·lectiu obert a l'esdeveniment on tota percepció ha estat considerada susceptible d'aportar una determinada informació que ens pugui donar resposta al nostre objectiu principal.

Finalment, amb l'anàlisi dels documents oficials, hem pogut conèixer la realitat des d'una perspectiva, d'intencions i institucional, a la vegada que, ens ha recolzat la validació de l'estudi mitjançant la triangulació d'estratègies de recollida d'informació.

El Pràcticum, en la titulació de Fisioteràpia, és un referent en la formació dels futurs fisioterapeutes que rep, actualment, el protagonisme i reconeixement que ha anat adquirint en el transcurs del temps. En una època de canvis i transformació contínua, en el camp de l'Educació Superior, provoca una gran dedicació, cura i eficàcia dels aspectes organitzatius i de gestió amb la creació d'estructures que faciliten la combinació de propòsits i funcions i l'establiment de col·laboracions entre els diferents agents, de les diferents institucions que entren a formar part de l'assignatura, que confirmen els compromisos i donen garantia del bon desenvolupament amb un òptim assoliment de l'aprenentatge i l'avaluació de l'assignatura.

Però, malgrat l'evolució produïda, els agents que entren a formar part del procés, el professorat tutor del centre, el professorat tutor universitari i l'alumnat, continuen manifestant la sensació de falta de formalitat en el seu procés d'aprenentatge i en els mecanismes utilitzats en els diferents contextos de l'assignatura degut a la manca d'interaccions produïdes.

La pràctica clínica permet que l'alumnat entri en contacte directe amb l'àmbit assistencial i estableixi relacions amb els pacients i l'equip multidisciplinar del centre extern, adquirint les habilitats i actituds

imprescindibles per a consolidar els coneixements teòrics adquirits a la Universitat i assolir les competències professionals que li transmet la pràctica de la seva estada.

El procés d'interacció entre els agents serà indispensable per a que es desenvolupi l'ensenyament-aprenentatge en l'alumnat i està influenciat per una multiplicitat de factors que condiciona l'assoliment de l'aprenentatge de l'alumnat.

Les interaccions produïdes entre els agents seran necessàries per a fonamentar el treball conjunt amb l'objectiu d'enriquir la formació de l'alumnat, millorant la capacitat d'anàlisi i reflexió en els entorns reals pràctics i adquirir les competències professionals pròpies de l'assignatura comportant una experiència influenciada de l'entorn, on el professorat tutor universitari haurà de ser conseqüent amb els principis que es postulen, i involucrar-se formant-se adequadament per al bon funcionament del seu perfil en el disseny de guies, intervals curriculars, instruments de reflexió i avaluació per a l'alumnat amb la planificació de sessions de treball per a l'alumnat, abans, durant i després de l'estada pràctica en entorns d'anàlisi de coneixement per afavorir el procés d'aprenentatge de l'alumnat.

L'estudi confirma que els processos d'interacció dels agents implicats són decisius pel bon desenvolupament de l'ensenyament-aprenentatge del Pràcticum. Es detecta una necessitat compartida d'augment d'aquestes interaccions.

S'ha copsat discrepàncies en la percepció del pràcticum entre l'alumnat i el professorat tutor de la universitat tot i que existeix un alt grau d'assoliment dels objectius d'aprenentatge.

Síntesi dels objectius específics.

Seguidament sintetitzarem tot allò que hem esbrinat al llarg d'aquesta tesi, en relació als objectius específics formulats en la investigació i creuant tota la informació entre els instruments/dimensions (vegeu la taula 78) seguint les taules de concordances entre els objectius/dimensions (vegeu la taula 79).

Recordem que els objectius específics són:

- Esbrinar/comprendre els processos que tenen lloc en la fase d'aprenentatge de les pràctiques externes.
- Conèixer les interaccions entre els agents (el professorat tutor universitari, el professorat tutor del centre i l'alumnat) durant l'estada pràctica.
- Analitzar el grau d'assoliment de l'aprenentatge del Pràcticum.
- Conèixer la percepció dels agents implicats sobre el Pràcticum.
- Esbrinar la satisfacció que identifica/assenyala l'alumnat.

Taula 78. Dimensions en relació als instruments de la recerca.

		Instruments			
		Entrevista	Qüestionari	Observació	Anàlisi documental
Dimensions	Organització.				
	Coordinació.				
	Assoliment de l'aprenentatge				
	Relació				
	Funció				
	Avaluació				
	Propostes de millora				

Taula 79. Dimensions en relació als objectius de la recerca.

<p>Comprendre la naturalesa i les repercussions de les interaccions entre els agents (el professorat tutor universitari, el professorat tutor del centre i l'alumnat) en l'assignatura de Pràcticum I-II i V-VI</p>	<p><i>DIMENSIONS</i></p>
<p>Esbrinar/comprendre els processos que tenen lloc en la fase d'aprenentatge de les pràctiques externes.</p>	<p>Assoliment de l'aprenentatge. Propostes de millora. Avaluació. Organització. Coordinació.</p>
<p>Conèixer les interaccions entre els agents implicats (el professorat tutor universitari, el professorat tutor del centre i l'alumnat) durant l'estada pràctica.</p>	<p>Relació. Funció. Avaluació.</p>
<p>Analitzar el grau d'assoliment de l'aprenentatge del Pràcticum.</p>	<p>Assoliment de l'aprenentatge. Avaluació. Relació. Funció.</p>
<p>Conèixer la percepció dels agents implicats sobre el Pràcticum.</p>	<p>Organització. Coordinació. Avaluació.</p>
<p>Esbrinar la satisfacció que identifica/assenyala l'alumnat.</p>	<p>Coordinació. Relació. Assoliment de l'aprenentatge. Propostes de millora.</p>

11.1. Respecte al primer objectiu: Esbrinar/comprendre els processos que tenen lloc en la fase d'aprenentatge de les pràctiques externes.

Les conclusions referides a aquest objectiu les organitzem en base a les dimensions *organització de les pràctiques, la coordinació de les pràctiques, l'assoliment de l'aprenentatge, l'avaluació i les propostes de millora*, que han servit com a fil conductor.

Les pràctiques clíniques són considerades de gran rellevància dins del currículum de la titulació de Fisioteràpia. El contacte directe amb els pacients, en un entorn sanitari fora de les aules universitàries, permet a l'alumnat, la immersió directa en l'àmbit assistencial, establint relacions amb els pacients i amb tot l'equip multidisciplinari sanitari de la institució externa, on s'articula l'aprenentatge de l'alumnat, fonamentat en l'estada pràctica efectuada, la realització de la part documental de l'assignatura i l'autoavaluació.

Els agents implicats, mostren la seva conformitat amb l'estructura organitzativa de l'assignatura, malgrat considerar que està poc adaptada a les necessitats actuals, en referència als contactes previs amb el professorat tutor universitari, el disseny del programa, la valoració del nivell d'aprenentatge professional assolit per l'alumnat i l'adequació del procediment d'avaluació.

Es considera que hi ha la necessitat d'incrementar els períodes pràctics, sobretot en àrees de fisioteràpia especialitzades, degut a que la temporalitat de l'estada és determinant en la formació de l'alumnat, el qual, ha de ser supervisat pel professorat tutor universitari en el transcurs de tot el procés, mantenint una comunicació regular, fent-li coneixedor de qualsevol incidència que pugui sorgir en el transcurs de l'estada, lliurant-li la documentació, els informes i el treball documental que aquest sol·liciti.

La coordinació realitzada en el transcurs de l'assignatura és considerada òptima, en referència a la valoració del desenvolupament de l'activitat professional en els centres externs, amb la presència de l'alumnat i el compromís d'aquest, en el seu procés d'aprenentatge per a l'assoliment de les competències i els objectius de l'assignatura.

Seria necessari propiciar la comunicació entre els agents formadors incrementant el seguiment freqüent amb la presència, per part del professorat tutor universitari, en el centre de pràctiques, per a poder realitzar una coordinació continuada entre els agents. Tejada-Fernández *et al.*, (2017), constaten que segons la percepció d'absència, ineficàcia o dèbil col.laboració i coordinació entre la universitat i els centres, esdevé la manca de comunicació entre les diferents institucions que participen en el procés de formació de l'alumnat.

Amb l'increment de la comunicació, seria més factible adequar les competències del currículum a l'àmbit de les pràctiques i solventar la manca d'interacció entre el coneixement teòric rebut a la universitat i el pràctic del centre extern, a més de poder realitzar una avaluació conjunta entre els agents i valorar la possibilitat de realitzar un informe intermedi a la meitat del període de durada de les

pràctiques on es valori l'activitat de l'alumnat d'acord amb el projecte formatiu i la seva experiència en relació a la capacitat tècnica, d'aprenentatge, d'administració del treball i de treball en equip; les habilitats de comunicació oral i escrita; la responsabilitat, creativitat, iniciativa, implicació i motivació; la facilitat d'adaptació per a relacionar-se amb l'entorn laboral; la puntualitat i la receptivitat de les crítiques, però sí, en canvi, l'informe final que s'unirà a l'aportació, per part de l'alumnat, al professorat tutor universitari de la part documental i l'autoavaluació.

Per a la millora dels processos que tenen lloc en la fase d'aprenentatge, seria convenient establir un major compromís amb la docència en la formació dels agents professionals en estratègies pedagògiques d'ensenyament per a ser coneixedors de les diferents possibilitats de models d'aprenentatge de l'alumnat junt amb la realització de formació específica de Fisioteràpia per part del professorat tutor del centre, sent necessari l'actualització en els cursos de formació de contraprestacions per la col·laboració amb la Universitat en la formació de l'alumnat de pràctiques. El professorat responsable de transmetre a l'alumnat coneixements pràctics no utilitza el coneixement acadèmic, sinó que es serveix d'un coneixement més vinculat amb les situacions específiques de les pràctiques també anomenades representacions situacionals (Clarà, 2015; Clarà i Mauri, 2010; Mauri, Clarà, Colomina, Ginesta i Onrubia, 2017).

Els criteris avaluatius són coneguts pel professorat tutor però cal destacar que l'alumnat assenyala el seu desconeixement, considerant que la modalitat avaluativa de *feedback* és la utilitzada pel professorat tutor extern, a diferència de l'avaluació formativa, per part del professorat tutor universitari.

Existeix la necessitat d'adequar l'instrument d'avaluació de l'estada clínica que realitza el professorat tutor extern en les diferents especialitats de Fisioteràpia, considerant que els ítems avaluatius estan destinats únicament a patologies traumatològiques existint competències difícils d'assolir i, en ocasions, difícils de ser avaluades degut a l'àmbit o tipologia de centre on es realitzen les pràctiques.

Es considera que, l'avaluació conjunta és la més propícia per a poder avaluar les competències de les pràctiques integrant competències més humanitzades i la necessitat de modificació en els treballs sol·licitats per l'assignatura, on es considera que el treball de l'Informe de seguiment al pacient no està adequat per a qualsevol tipologia i presenta una major dificultat que la memòria reflexiva realitzada en altres semestres.

11.2. Respecte al segon objectiu: Conèixer les interaccions entre els agents (el tutor universitari, el tutor del centre i l'alumnat) durant l'estada pràctica.

Les interaccions entre els agents són claus per l'assoliment dels objectius del pràcticum. La col·laboració i comunicació constant entre els agents, que entren a formar part de l'assignatura, desenvolupa un contacte continu amb reunions i intercanvi d'informació recíproca per a esdevenir un

aprenentatge efectiu en l'alumnat contextualitzant tots aquells coneixements teòrics adquirits en les aules universitàries.

Des dels inicis de l'assignatura, en la institució universitària, fins al desenvolupament, en els entorns dels centres de pràctiques es produirà una interacció constant que s'haurà de caracteritzar per una comunicació i acció freqüent per aconseguir un aprenentatge òptim que ajudi a lligar els coneixements adquirits de les assignatures teòriques de la universitat amb les activitats pràctiques dels diferents tractaments amb els pacients en els centres externs.

Mitjançant la bibliografia revisada es constata la gran importància d'afavorir la interacció entre els agents implicats en el Pràcticum fomentant la participació i la interacció entre ells i facilitant així l'aprenentatge col·laboratiu (Dillenbourg, 1999; Zeinher, 2010; Cuadrado *et al.*, 2012; Martín i Trigueros, 2016; Gargallo *et al.*, 2017; Zabalza, 2017).

Les interaccions entre els agents que s'han estudiat són:

- entre el professorat tutor del centre i l'alumnat.
- entre el professorat tutor universitari i l'alumnat.
- entre el professorat tutor universitari i el professorat tutor del centre.

La figura del professor tutor del centre està desenvolupada per un professional d'una entitat externa amb l'experiència professional i els coneixements necessaris per a portar a terme una supervisió efectiva en l'alumnat. Així mateix, per part de la Universitat, la figura del professorat tutor universitari ve definida per un membre del professorat de l'assignatura, responsable del centre amb qui l'alumnat realitzarà les pràctiques externes que supervisarà l'estada de l'alumnat i, amb la qual, ha de mantenir una comunicació regular aportant-li qualsevol incidència durant el procés.

L'alumnat interactua amb el professorat tutor del centre i amb la resta d'equip de Fisioteràpia del centre extern, assumint el seu rol d'alumnat, sense participar constantment en les decisions generals de tractament en un context òptim que ajuda a que el professorat tutor del centre pugui desenvolupar i complir amb les seves funcions (D'Souza, Karkada, Parahoo i Venkatesaperumal, 2015). D'aquesta manera, l'alumnat mostrarà més motivació assolint un èxitós aprenentatge clínic (D'Souza, Venkatesaperumal, Radhakshnan i Balachandran, 2013; Ó Lúanaigh, 2015). Cal assenyalar que, en ocasions, més manifestat per l'alumnat dels pràcticums inicials, es manifesta la necessitat de dependència vers al professorat tutor del centre pel requeriment constant en la supervisió en les seves actuacions.

La utilització d'habilitats pedagògiques en les metodologies seguides, pel professorat tutor del centre, són més específiques conforme l'alumnat avança cap als darrers cursos de grau degut a que la càrrega assistencial, produïda en molts centres de segon curs, influeix directament en la dificultat del

desenvolupament de la funció docent del professorat tutor del centre (Van Bogaert, Kowalski, Weeks, Van heusden i Clarke, 2013), a conseqüència de la manca de temps necessari per a fomentar l'aprenentatge, però demostrant, per ambdós cursos, una òptima habilitat docent en relació a la comunicació i motivació vers l'alumnat.

Cal assenyalar que les competències professionals més desenvolupades per l'alumnat són totalment adquirides amb la seva maduració i que el grau de contextualització dels aprenentatges pràctics es posen de manifest en centres externs corresponents a cursos superiors amb l'existència, per ambdós cursos, de mancances en la modelització dels aprenentatges.

D'altra banda, el grau d'acompliment de la normativa és òptim en ambdós cursos en qualsevol tipologia de centre, sent palès amb la seva maduresa, ja que podem observar l'aspecte físic i l'aptitud no es produeix sempre per als centres de segon.

Tanmateix, l'únic *feedback* existent mitjançant el qual l'alumnat pren consciència de la informació sobre el seu procés d'aprenentatge és el *feedback* dialògic que es produeix en la comunicació dialògica existent entre el professorat tutor i l'alumnat permetent una millor comprensió del *feedback* rebut i una millor implementació de l'aprenentatge (Carless i Boud, 2018).

En referència a l'avaluació, existeix una necessitat en els indicadors de l'avaluació de l'aprenentatge de l'alumnat per ambdós cursos així com en l'avaluació de l'aprenentatge, sent aquesta, més incipient a segon curs, però considerant que les competències a avaluar són correctes per ambdós cursos.

En la interacció entre el professorat tutor universitari i l'alumnat existeix una mancança entre aquests dos agents en relació al seguiment de l'alumnat en el procés d'aprenentatge, més incipient en els centres de segon curs que en els de quart. Cal destacar, que observem com a mida que l'alumnat madura en el seu procés manifesta menor grau de dependència en les seves actuacions respecte a la relació amb el professorat tutor universitari.

Podem observar com les activitats planificades, pel professorat tutor universitari junt amb l'alumnat, es propicien a l'inici de l'estada pràctica desapareixent en el transcurs del període, excepte en els casos destacats d'incidències en el transcurs de l'estada. Cal ressaltar que l'acompanyament en la fase inicial és un acte tan important com la transmissió de coneixement (Cooper, Courtney-Pratt i Fitzgerald, 2015) i que el diàleg i la comunicació, en el transcurs de tot el seu procés, serà un fet indispensable per a fomentar l'aprenentatge (Martínez i Raposo, 2011).

Observem l'existència d'un dèficit en la generació d'espais d'anàlisi i de contextualització dels aprenentatges per a l'alumnat, sense la realització de seminaris per analitzar i compartir els diferents projectes o tutories. La temporització de l'avaluació, en ambdós cursos, es realitza a l'entrega de la part

documental manifestant la inexistència d'una avaluació formativa a mitjans i finals de l'assignatura sent els indicadors de l'avaluació amb els retorns dels resultats avaluatius a l'alumnat amb la necessitat del seguiment d'avaluacions adaptades a l'alumnat. Aquest fet fa palès la necessitat de l'acompanyament amb la generació d'espais d'anàlisi, per part del professorat tutor universitari, que es converteix en un referent educatiu vers a l'alumnat en el procés d'adquisició de competències de l'aprenentatge clínic (Braine i Parnell, 2011; D'Souza *et al*, 2013).

Així mateix existeixen mancances en el *feedback* del procés d'aprenentatge de l'alumnat.

En la interacció entre el professorat tutor del centre i el professorat tutor universitari, les observacions realitzades ens aporten que existeix la necessitat de comunicació i el contacte presencial entre ells.

El professorat tutor universitari interactua amb al professorat tutor del centre, majoritàriament en tasques contextuais i/o administratives més que amb l'objectiu de l'aprenentatge de l'alumnat. S'informa sobre els objectius de l'assignatura però sense realitzar una anàlisi en la detecció d'aquelles competències que, en determinats centres de pràctiques, no podran ser adquirides i, per tant, impossibles d'avaluar.

Cal destacar que el disseny en l'itinerari de desenvolupament es produeix ocasionalment existint mancances en l'acollida, planificació, detecció i revisió de l'aprenentatge de l'alumnat. Seria convenient fomentar la preparació metodològica, tècnica i científica, la identificació i orientació dels problemes, la capacitació per promoure el treball cooperatiu, la participació, la interacció i responsabilitat, l'aprenentatge independent i desenvolupament de l'autodeterminació (Gairín *et al.*, 2003; Molina, 2004; Roman, 2003).

De la mateixa forma, es manifesta la necessitat de col.laboració del professorat extern de l'assignatura.

S'observa l'existència de necessitats en la complementació dels indicadors de les rúbriques avaluatives, realitzades pel professorat tutor d'ambdues institucions on hi podem constatar que la única estratègia d'avaluació per a l'aprenentatge són les sol·licituds del document d'autoavaluació sol·licitat a l'alumnat.

11.3. Respecte al tercer objectiu: Analitzar el grau d'assoliment de l'aprenentatge del Pràcticum.

L'anàlisi del grau d'assoliment de l'aprenentatge del Pràcticum s'obté mitjançant l'anàlisi de documents amb l'objectiu de detectar contradiccions existents o coincidències en els resultats obtinguts amb la resta d'instruments i amb la finalitat d'aportar credibilitat a la informació obtinguda.

En el transcurs de les assignatures de Pràcticum, l'alumnat adquireix de manera progressiva les competències professionals definides en la titulació del grau de Fisioteràpia.

Tal i com constata la llei del 44/2003, de 21 de novembre d'Ordenació de les Professions Sanitàries (LOPS) la tasca assistencial de la professió de fisioteràpia consisteix en la relació directa que el fisioterapeuta estableix amb el pacient amb l'objectiu de prevenir o curar la malaltia i fomentar o recuperar la salut per mitjà de l'actuació professional, que consisteix a valorar, establir i aplicar els mètodes i tècniques fisioterapèutiques.

Aquesta funció assistencial pot desenvolupar-se en diferents escenaris: a nivell públic, destaca la labor exercida domiciliària, dels hospitals i centres d'especialitats, així com la duta a terme en l'atenció primària, que presta els seus serveis en els centres de salut. D'altra banda, els fisioterapeutes també presten els seus serveis en centres públics d'una altra índole, com els col·legis d'educació especial, els centres de dia, els centres d'atenció primària i els geriàtrics i en el sector privat com mútues d'accidents, mútues laborals, centres esportius, residències geriàtriques, clíniques i balnearis.

Les assignatures de Pràcticum de segon curs han de pretendre desenvolupar activitats en assentar les bases de la Fisioteràpia bàsica de l'aparell locomotor i integrar tots els coneixements, habilitats, destreses, actituds i valors adquirits en totes les matèries, sota la tutela de fisioterapeutes qualificats. Es desenvoluparan totes aquelles competències professionals, que capaciten a l'alumnat a donar una atenció de fisioteràpia eficaç i una assistència integral als pacients. En canvi, per a quart curs, es pretén desenvolupar activitats en integrar i consolidar tots els coneixements, habilitats, destreses, actituds i valors adquirits en qualsevol especialitat clínica, sota la tutela de fisioterapeutes qualificats on es desenvoluparan totes aquelles competències professionals, que capaciten a l'alumnat a donar una atenció de fisioteràpia eficaç i especialitzada amb una assistència integral als pacients.

D'aquesta forma, es considera que existeix una manca d'interacció entre els models pràctics i teòrics de l'aprenentatge on es detaquen diferències entre el grau d'assoliment de determinades competències així com l'absència de coneixements específics en determinats àmbits corresponents a especialitats fisioterapèutiques, a l'incí de l'estada, per a optimitzar el bon desenvolupament de l'assignatura. Es considera, per tant, que els coneixements adquirits en els centres han d'anar en relació als coneixements previs assolits a les aules universitàries

El professorat tutor del centre manifesta la manca de coneixement del currículum de l'assignatura i sospesa que la metodologia d'aprenentatge utilitzada és l'aspecte més important que pot influenciar en el desenvolupament formatiu de l'assignatura. La decisió del model d'aprenentatge més efectiu a l'hora d'establir el més adequat per a fomentar el procés d'ensenyament-aprenentatge en l'alumnat, vindrà influenciat per la valoració de diferents determinants com el tipus d'institució col·laboradora, l'especialitat, els aspectes organitzatius, els convenis de cooperació educativa, la formació, la funció i la relació amb el professorat tutor del centre, el nombre de crèdits, l'avaluació, les activitats realitzades, els treballs documentals realitzats per l'alumnat, així com les relacions entre les persones responsables de les diferents institucions.

Es considera que el model de juxtaposició és el més efectiu en la tutorització de les pràctiques de l'alumnat sent, aquest, tal i com indica Feixas *et al.*,(2015), l'encarregat d'instaurar el propi procés formatiu de l'alumnat, establint les connexions entre totes les matèries del pla d'estudis i les pràctiques realitzades en el centre extern.

En l'anàlisi de l'assoliment de l'aprenentatge, s'observa que la competència: *Demostrar coneixement suficient dels mètodes, procediments i actuacions fisioterapèutiques encaminades a la realització d'activitats dirigides a la promoció i manteniment de la salut* (E4) és la competència més desenvolupada per l'alumnat, al contrari de la competència *Dissenyar el pla d'intervenció de fisioteràpia atenent a criteris d'adequació, validesa i eficiència* (E9). Considerant que les competències humanitzades, no tècniques, com el treball en equip i/o l'adaptació a l'equip de professionals han de ser considerades com a rellevants en el procés (Durá, 2013; Satu, Laena, Mikko, Ritta i Helena, 2013).

Una altra aportació interessant esdevinguda de l'anàlisi és la consideració de la falta de formació del professorat tutor del centre per a fomentar el procés d'aprenentatge de l'alumnat.

Els resultats obtinguts de les assignatures de Pràcticum mostren una qualificació superior per a l'alumnat de quart curs que per a segon. Aquesta diferència significativa es pot observar degut a que tant els documents avaluatius de la memòria i l'informe de seguiment del pacient, així com l'autoavaluació tenen resultats superiors en quart curs que a segon sense observar diferències significatives en l'Informe del professorat tutor del centre.

11.4. Respecte al quart objectiu: Conèixer la percepció dels agents implicats sobre el Pràcticum.

La percepció dels agents implicats ha estat extreta entorn a les dimensions *organització, coordinació i avaluació*.

Els participants estimen que existeix una fragilitat en l'organització de les pràctiques amb absències en les necessitats per obtenir una òptima interacció entre els mètodes interactius d'ensenyament-aprenentatge (Wells i Arauz, 2006). Consideren que, a l'hora de definir la temporització del transcurs de l'assignatura en el curs i, globalment, en la titulació, seria necessari l'increment de la seva durada.

Cal esmentar, que no totes les hores del Pràcticum tenen un caràcter presencial, en elles s'inclouen altres elements com la preparació a les sessions, l'estudi i la realització de la part documental. Així que, malgrat el professorat tutor es manifesta satisfet a l'hora de valorar el grau de satisfacció general en el desenvolupament de l'assignatura, l'alumnat exposa la possibilitat de considerar un augment de les hores presencials en les institucions externes, ja que genera un espai de gran rellevància per a la seva formació i la futura adaptació al món laboral .

En relació a definir les funcions dels agents implicats, els participants estimen que l'acompanyament i l'avaluació dels aprenentatges són les activitats principals del professorat tutor universitari. En canvi, la facilitació de l'aprenentatge és reflexionada, per a tots tres agents, com l'essencial del professorat tutor extern. D'aquesta manera, és imprescindible, definir una modalitat o tipus de contacte entre ells, junt amb l'alumnat, havent d'existir una cooperació fluïda i peridocitat freqüent en el seu contacte i considerant que la figura del professorat tutor universitari, en els centres externs, aconsegueix la relació entre la teoria i la pràctica.

Els participants mostren ser coneixedors del disseny del programa, en funció dels objectius i les competències a assolir, però cal destacar que s'han recollit argumentacions, per part de l'alumnat i el professorat tutor del centre, que han afirmat la falta de coneixement vers a ell.

A l'hora de valorar i identificar el procediment seguit pel correcte desenvolupament de l'assignatura, la fase de desenvolupament és la més rellevant i, en ella, la metodologia d'aprenentatge utilitzada, és l'aspecte més destacat que influeix en el procediment a seguir pel correcte desenvolupament formatiu, on el compromís, d'ambdós tipologies de professorat tutor, és significatiu però es destaca una manca de col·laboració per part del professorat extern de l'assignatura. Cal senyalar que, en ocasions, la formació específica del professorat tutor del centre no és l'adequada i no afavoreix l'assoliment en l'ensenyament-aprenentatge de l'alumnat. Seria necessari l'anàlisi de la formació pedagògica de les tutories per a que vagin més enllà de la cerca de respostes a les dificultats de la pràctica professional (Cebrián *et al.*, 2017).

La fase d'avaluació recull els resultats avaluatius que estaran referits, tal i com constata De Miguel (2005), en l'anàlisi del disseny segons la pertinència, rellevància i coherència interna i el desenvolupament de l'assignatura segons els criteris d'eficiència i eficàcia. Aquests criteris avaluatius són coneguts per al professorat tutor però, en canvi, l'alumnat assenyala el seu desconeixement. Es considera per part del professorat tutor del centre que la modalitat avaluativa de *feedback* és la més apropiada per l'assoliment de les competències en l'assignatura a diferència del professorat tutor universitari, que considera l'avaluació formativa com la més important. Ambdós tipologies de professorat tutor donen gran importància a l'autoavaluació però consideren que existeixen una manca de condicions per a que es propiciï.

En referència als agents avaluatius responsables i a la modalitat d'avaluació utilitzada, tots tres agents han coincidit i han donat resposta, manifestant que l'avaluació conjunta és la més propícia per a poder avaluar les competències de les pràctiques considerant que l'avaluació ha d'estar enfocada en la valoració de competències més humanitzades i destacant que factors personals com les habilitats comunicatives poden influir en el resultat avaluatiu.

11.5. Respecte al cinquè objectiu: Esbrinar la satisfacció que identifica/assenyala l'alumnat.

La informació en referència a la satisfacció que identifica/assenyala l'alumnat s'ha obtingut entorn a les dimensions *Coordinació, Relació, Assoliment de l'aprenentatge i Propostes de millora*. S'ha obtingut informació sobre l'activitat docent del professorat tutor del centre, per esbrinar l'opinió de l'alumnat que resta matriculat en alguna de les assignatures de la titulació del Pràcticum I-II, de segon curs, i el Pràcticum V-VI, de quart curs.

De l'anàlisi dels resultats en referència a l'activitat docent del professorat tutor del centre, es dedueix que el gènere femení preval sobre el masculí, però cal senyalar que és el gènere masculí el que rep millors valoracions per part de l'alumnat.

L'alumnat, d'ambdós cursos, que han estat en els diferents centres, manifesten satisfacció en quant a la coordinació de l'activitat docent, impartida pel professorat tutor extern, conforme han satisfet les expectatives posades en l'estada clínica externa, estimant adequat l'aprenentatge rebut i valorant positivament la qualitat del centre extern per a la realització de les pràctiques, considerant òptim l'assoliment de l'aprenentatge en la transmissió de coneixements i experiència sobre l'exploració i tractaments vers als pacients. Cal destacar que l'alumnat de major edat, o de cursos avançats, presenten menys preocupació per les pràctiques (Brown i Edelmann, 2000; Moya *et al.*, 2013).

Cal assenyalar, que en les àrees de determinades especialitats, l'alumnat ha mostrat la seva insatisfacció tant en la utilització d'estratègies pedagògiques com en la formació específica de l'àmbit. Hem de considerar que el raonament clínic i la pràctica basada en l'evidència són pilars fonamentals aplicats en la part pràctica per a que la formació del futur professional fisioterapeuta sigui més fructuosa possible (Pérez i Matías, 2019).

Diversos autors assenyalen la importància que té per a l'alumnat de Fisioteràpia, el fet d'integrar el raonament clínic (Barnitt i Roberts, 2000; Delany *et al.*, 2010; Hugges *et al.*, 2009; Dieruf, 2004; Edwards i Delany, 2008).

D'altra banda, consideren que hi ha poca involucració per part del professorat teòric, mostrant una manca de col·laboració i considerant que, en ocasions, caldria un major compromís en la participació de l'assoliment del seu aprenentatge. Considerant de la mateixa forma, que el professorat tutor universitari fa una funció merament d'acompanyament en el procés sense interactuar en la part formativa de l'alumnat i que seria necessari augmentar la peridiocitat de contacte, així com augmentar la presència de la figura del professorat tutor universitari en els centres externs.

Així mateix, manifesten satisfacció en quant a la relació mantinguda amb el professorat tutor extern, considerant que l'actitud d'aquest, propicia un clima òptim, donant l'accessibilitat i l'oportunitat de participació en els tractaments, resolent els dubtes que se'ls hi planteja.

En síntesi, podrien dir que l'estudi ens ha permès comprendre i conèixer des de tots els implicats, els principals aspectes o elements que influeixen en el desenvolupament de l'assignatura de Pràcticum des d'un punt de vista curricular i organitzatiu.

12. Limitacions.

De tot el procés d'elaboració d'aquesta investigació podem identificar algunes limitacions on cadascuna d'elles ens proposa un exercici de reflexió crítica esdevenint alhora una frontera i connexió entre la investigació i noves possibilitats de ser considerada.

La primera limitació es refereix a la generalització de la investigació. Les valoracions i les conclusions estretes de l'anàlisi de dades de la investigació no poden considerar-se generalitzades. A causa de la caracterització de la investigació entorn un marc i context específic, els resultats que se'n deriven no són exportables a realitzar una transferència directa de les conclusions obtingudes en un altre entorn diferent al de l'estudi.

Tota la tasca realitzada s'ha confeccionat principalment per abordar una realitat molt particular que es correspon al Grau de Fisioteràpia de la Universitat a estudi, el que suposa una excel·lent generalització interna dels resultats vers al context, però una limitada generalització externa vers altres contextos diferents a l'estudiat. Malgrat això, no es pot negar la possibilitat que determinats resultats siguin perfectament compatibles en altres titulacions i altres universitats amb els quals es podrien trobar els mateixos resultats si l'analitzéssim. Per tant, cal considerar que les conclusions estretes d'aquesta investigació podrien ser-nos d'utilitat ajustant alguns elements als altres contextos.

Una segona limitació és l'amplitud de la mostra i la complexitat dels participants per a garantir la validesa de la investigació.

Sens dubte, és un element problemàtic, ja que el gran abast provoca tractar amb una gran quantitat de dades que ha provocat la part difícil de d'aquesta investigació junt a la utilització de dades provinents d'altres fonts, com els documents avaluatius i la informació extreta del conveni de cooperació educativa. Aquest fet ha provocat poder esbrinar i comprendre la naturalesa i les repercussions de les interaccions entre els tres agents que entren a formar part de l'assignatura a estudi i, per tant, aconseguir l'objectiu principal d'aquesta investigació malgrat la complexitat del procés.

Un altre factor a considerar ha estat el coneixement del context per part de la investigadora, fruit de la seva llarga trajectòria en el camp i la proximitat amb una gran part dels participants. Aquest fet ha provocat la contínua disposició de no influenciar en els resultats obtinguts, però a la vegada, ha permès la predisposició, per part dels participants, en la col·laboració de la investigació, així com obtenir una gran riquesa en les dades amb la possibilitat de concretar molt en la seva anàlisi.

13. Prospectiva.

Més enllà d'aquesta investigació, encara que aturant-se en reflexions nascudes a partir d'ella, s'obren noves vies d'investigació que inclouen, nous elements que justament aquest estudi ha obviat per no poder ser abordats amb l'exhaustivitat que hagués requerit.

Un dels elements que es pot plantejar s'orienta a possibles estudis envers altres universitats de la titulació de Fisioteràpia, de gestió pública o privada, tant a nivell estatal com a nivell europeu, amb la possibilitat de comparar resultats i metodologies docents i poder conèixer quines són les relacions desenvolupades en altres contextos diferents al presentat en aquesta investigació.

Lligat a això, s'orienta replicar el disseny qualitatiu i quantitatiu per a explorar les experiències i poder comprendre les interaccions de l'alumnat participant dels programes de mobilitat internacional de la Universitat. Així com l'anàlisi de la resta d'assignatures de la pròpia Universitat d'estudi no incloses en la investigació.

Pel seu interès, la forma d'investigar pot ser inspiradora de noves investigacions, aprofundint en la vivència dels diferents col·lectius, el que condueix a pensar en futures recerques que s'encaminin a formar part i realitzar una anàlisi en profunditat de les interaccions produïdes en cadascú dels contextos amb la resta de professionals. Seria de gran interès considerar aquells elements que aquesta investigació situa com aspectes claus de l'organització, els quals podrien ser estudiats exhaustivament, tant a la Universitat com en les diferents tipologies de les institucions col·laboradores dins el procés d'ensenyament de l'alumnat.

Un altre aspecte desencadenant de noves reflexions i investigacions són els mateixos resultats d'aquesta recerca, convidant-nos a continuar investigant cap a noves formes que semblin necessàries de transformació de l'assignatura a estudi en la titulació de Fisioteràpia per a poder apropar-nos a un model d'aprenentatge professional i afavorir la qualitat de la formació del nostre alumnat.

REFERÈNCIES BIBLIOGRÀFIQUES

14. Bibliografia.

- Álvarez M. (2007). La tutoria académica en el Espacio Europeo de la Educación Superior. *Revista interuniversitaria de formación del profesorado*, 22 (1), 71-78. Recuperat el 8 d' octubre de 2018 de <https://dialnet.unirioja.es/servlet/articulo?codigo=2541040>
- Álvarez, N., Marin, C. i Torres A. (2012). La interacción tutor-estudiante en la Educación Superior. Un acercamiento a su diagnóstico. *Humanidades médicas*, 12 (3), 409-426. Recuperat el 8 d' agost de 2018 de http://scielo.sld.cu/scielo.php?script=sci_arttext&pid=S1727-81202012000300004
- Aragay, X. (22 de març de 2018). Deuríem estar oberts a trencar marcs mentals [Missatge en un blog]. Recuperat el 6 de juny de 2018 de <http://blog.tiching.com/xavier-aragay-deberiamos-estar-abiertos-romper-marcos-mentales/>
- Arias, J. A., i Quadrat, M. L. (2003). Contenidos teóricos de las materias generales y especializadas en los planes de estudios de las diplomaturas de ciencias de la salud. *Educación Médica*, 6 (4), 139-142.
- Armellini A. i Padilla B. (2017). El Practicum en la experiència estudiantil en la univesidad de Norhtampton, Reino Unido. *XIV Symposium internacional sobre el prácticum y las prácticas externas: recursos para un prácticum de calidad* (p. 25-33). Poio, Pontevedra: Reppe.
- Armengol, C., Canals, M.; Gairín, J., Jariot, M., Massot, M., Rodríguez, M. i Sala, J. (2007). *Model de prácticum integrador (MPI), material de suport per a la millora de les competències professionals*. Sabadell: Alabast.
- Armengol C., Castro D., Durán M., Essomba M.A., Feixas M., Gairín J., Navarro M. i Tomàs M. (2009). La coordinación académica en la Universidad. Estrategias para la educación de calidad. *Revista electrónica interuniversitaria de formación del profesorado*, 12 (2), 121-144. Recuperat el 5 de febrer de 2020 de <http://www.redalyc.org/pdf/2170/217015206010.pdf>
- Arnall, D. A., Cebrià, M. À., i Calleja, C. (2010). El largo camino: recorrido de la fisioterapia hacia la práctica independiente. *Fisioterapia*, 32 (4), 183-189. doi: <https://doi.org/10.1016/J.FT.2010.02.002>
- Atkinson, K., Coutts, F., Hassenkamp, A.M. (2007). *Fisioterapia en ortopedia: un enfoque basado en la resolución de problemas* (2a ed.). Madrid: Elsevier.
- Ausubel, D., Novak, J., Hanesian, H. (1983). *Psicología educativa. Un punto de vista cognoscitivo* (2a ed.). Mèxic: Trillas.

- Barnitt, R., Roberts, L. (2000). Facilitating ethical reasoning in student physical therapists. *Journal of Physical Therapy Education*, 14 (3), 35-41. doi: <http://dx.doi.org/10.1097/00001416-200010000-00007>
- Biggs, J. (2005). *Calidad del aprendizaje universitario*. Madrid: Narcea S.A. de Ediciones.
- Blanco, F.J. i Latorre, M.J. (2008). La apuesta por la excelencia en la formación práctica universitaria de futuros profesores. *ESE. Estudios sobre Educación*, 15, 7-29. doi: <https://doi.org/10.15581/004.15.%25p>
- Bolívar, A. (2008). *Ciudadanía y competencias básicas*. Sevilla: Fundación ECOEM.
- Borbély-Pecze, T. B., i Hutchinson, J. (2014). *Work-based Learning and Lifelong Guidance Policies. ELGPN Concept Note No. 5*. Finlàndia: The European Lifelong Guidance Policy Network (ELGPN).
- Braine, M. E., i Parnell, J. (2011). Exploring student's perceptions and experience of personal tutors. *Nurse Education Today*, 31 (8), 904-910. doi: <http://doi.org/10.1016/j.nedt.2011.01.005>
- Britton, E., Paine, L. i Pimm, D. Raizen, S.(2003). *Comprehensive Teacher Induction: Systems for Early Career Learning*. Estats Units: Springer.
- Brown, H., i Edelmann, R. (2000). Project 2000: a study of expected and experienced stressors and support reported by students and qualified nurses. *Journal of Advanced Nursing*, 31 (4), 857-864. Recuperat el 5 de febrer de 2019 de <http://www.ingentaconnect.com/content/bsc/jan/2000/00000031/00000004/art01344>
- Buchberger, F. (2000). Teacher Education Policies in the European Union: Critical Analysis and Identification of main Issues. Dins VV. AA, *European Network on Teacher Education Policies* (p. 9-49). Portuguese Presidency of the Council of the European Union.
- Cano, E. (2005). *Cómo mejorar las competencias de los docentes. Guía para la autoevaluación y el desarrollo de las competencias del profesorado*. Barcelona: Graó.
- Cano, E. (2010). Els dissenys curriculars en els títols de grau i posgrau: possibilitats i limitacions. *Temps d'Educació*, 38, 35-42. Recuperat el 4 de febrer de 2017 de <https://www.raco.cat/index.php/TempsEducacio/article/view/211242/281158>
- Carless, D., i Boud, D. (2018). The development of student feedback literacy: enabling uptake of feedback. *Assessment & Evaluation in Higher Education*, 43 (8), 1315-1325. doi: <https://doi.org/10.1080/02602938.2018.1463354>
- Castaño-Muñoz, J., Sancho-Vinuesa, T. i Duart, J.M. (2013). Online Interaction in Higher Education: Is There Evidence of Diminishing Returns? *Internacional review of research in open and distance learning*, 14 (5), 240-257. doi: <https://doi.org/10.19173/irrodl.v14i5.1336>

- Cattaneo, K. H. (2017). Telling active learning pedagogies apart: From theory to practice. *Journal of New Approaches in Educational Research (NAER Journal)*, 6 (2), 144-152. doi: <https://doi.org/10.7821/naer.2017.7.237>
- Cebrian-De-La-Serna, M., Serrano-Angulo, J. i Ruiz-Torres, M. (2014). eRubrics in cooperative assessment of learning at university. *Comunicar*, 22 (43), 153–161. <https://doi.org/10.3916/C43-2014-15>
- Cebrián, D., Pérez, R. i Cebrián-De-La-Serna, M. (2017). Estudio de la comunicación de los diarios de prácticas que favorecen la argumentación. *Revista Practicum*, 2 (1), 1-21. Recuperado el 8 de agosto de 2017 de <https://revistapracicum.com/index.php/iop/article/view/>
- Clarà, M. (2015). What Is Reflection? Looking for Clarity in an Ambiguous Notion. *Journal of Teacher Education*, 66 (3), 261-271. doi: <http://doi.org/10.1177/0022487114552028>
- Clarà, M. i Mauri, T. (2010). El conocimiento práctico: cuatro conceptualizaciones constructivistas de las relaciones entre conocimiento teórico y práctica educativa. *Infancia y Aprendizaje*, 33 (2), 131-141.
- Cohen i Manion, L. (2002). *Métodos de investigación educativa*. Madrid: Muralla.
- Colás, P. I De Pablos, J. (coord.) (2005). *La Universidad en la Unión Europea. El Espacio Europeo de Educación Superior y su impacto en la docencia*. Sevilla: Aljibe.
- Col·legi de Fisioterapeutes de Cantàbria, (2019). *Fisioterapia y fisioterapeutas. Definiciones de Fisioterapia*. Recuperat el 12 d'abril de 2019 de <https://www.colfisocant.org/definiciones.php>
- Col·legi Oficial de Fisioterapeutes de Galícia, (2016). *Fisioterapia, Historia*. Recuperat el 3 de maig de 2018 de <https://www.cofiga.org/ciudadanos/fisioterapia/historia>
- Cooper, J., Courtney-Pratt, H., i Fitzgerald, M. (2015). Key influences identified by first year undergraduate nursing students as impacting on the quality of clinical placement: A qualitative study. *Nurse Education Today*, 35 (9), 1004-1008. doi: <http://doi.org/10.1016/j.nedt.2015.03.009>
- Cuadrado, I., Fernández, I., Monroy, F.A. i Montaña, A. (2012). Estilos de aprendizaje del alumnado de Psicopedagogía y su implicación en el uso de las TIC y aprendizaje colaborativo. *RED. Revista de Educación a Distancia*, 35. Recuperat el 2 d'agost de 2017 de <http://ucsj.redalyc.org/articulo.oa?id=54725583002>
- D'Souza, M., Karkada, S., Parahoo, K. i Venkatesaperumal, R. (2015). Perception of and satisfaction with the clinical learning environment among nursing students. *Nurse Education Today*, 35 (6), 833-840. doi: <http://doi.org/10.1016/j.nedt.2015.02.005>

- D'Souza, M., Venkatesaperumal, R., Radhakrishnan, J. i Balachandran, S. (2013). Engagement in clinical learning environment among nursing students: Role of nurse educators. *Open Journal of Nursing*, 3 (01), 25-32. doi: <http://doi.org/10.4236/ojn.2013.31004>
- Davidson, J. i Di Gregorio, S. (2011). Qualitative research, technology and global change. Dins N.K. Denzin i M. D. Giardina (ed.). *Qualitative inquiry and global crises* (p. 79-96). Walnut Creek, CA: Left Coast Press.
- Daymon, C. (2010). *Qualitative research methods in public relations and marketing Communications*. Londres, UK: Routledge.
- Delany, C., Jensen, G. i Skinner, E. (2010). Closing the gap between ethics knowledge and practice through active engagement: an applied model of Physical Therapy ethics. *Physical Therapy*, 90, 1068-1078. doi: <https://doi.org/10.2522/ptj.20090379>
- Delors, J. (coord.) (1996). *La educación encierra un tesoro. Informe a la UNESCO de la Comisión Internacional sobre la educación para el siglo XXI*. Madrid: Santillana.
- De Miguel, M. (2005). *Modalidades de enseñanza centradas en el desarrollo de competencias. Orientaciones para promover el cambio metodológico en el Espacio Europeo de Educación Superior*. Oviedo: Ediciones Universidad de Oviedo.
- Denzin, N.K. i Lincoln, Y.S. (2011). *The sage handbook of qualitative research*. London: Sage
- Díaz-Bravo, L., Torruco-García, U., Martínez-Hernández, M. i Varela-Ruíz, M. (2013). La entrevista, recurso flexible y dinámico. *Investigación en educación médica*, 2 (7), 162-167. doi: [https://10.1016/S2007-5057\(13\)72706-6](https://10.1016/S2007-5057(13)72706-6)
- Dieruf, K. (2004). Ethical decision-making by students in Physical and Occupational Therapy. *Journal of Allied Health*, 33, 24-30.
- Dillenbourg, P. (1999). What do you mean by collaborative learning?. Dins P. Dillenbourg, *Collaborative-learning: Cognitive and Computational Approaches*. (p. 1-19). Oxford: Elsevier.
- Domenech, M. (1998). El problema de lo social en la Psicología Social. Algunas consideraciones desde la sociología del conocimiento científico. *Revista Anthropos*, 177, 34-38.
- Durá, M. (2013). *La simulación clínica como metodología de aprendizaje y adquisición de competencias en enfermería* (Tesi doctoral). Recuperat el 16 de març de 2017 de <https://eprints.ucm.es/22989/>

- Edwards, I., Delany, C. (2008). Ethical reasoning. Dins de: J. Higgs, M. Jones, S. Loftus, N. Christensen, *Clinical reasoning in the health professions*. (3a ed., p. 279-289), Boston: Elsevier.
- Egido, I. i López, E. (2013). Análisis del prácticum en los estudios de magisterio en España a partir de los datos de TEDS-M. Dins de: *TEDS-M. Informe Español. Volumen II* (p. 108-135). Madrid: MECD. Recuperat el 5 de maig de 2019 de <https://www.educacionyfp.gob.es/inee/dam/jcr:f681bcb9-916c-401c-b71e-e208b30c3c8b/teds-m4.pdf>
- Eichhorst, W., Rodríguez-Planas, N., Schmidl, R. i Zimmermann, K. F. (2015). A road map to vocational education and training in industrialized countries. *ILR Review*, 68 (2), 314-337. doi: <https://doi.org/10.1177%2F0019793914564963>
- Elbaz, F. (1981). The teacher's "practical knowledge": Report of a case study. *CurriculumInquiry*, 11, 43-71.
- European Centre for the Development of Vocational Training (CEDEFOP). (2011). *Glossary - Quality in education and training*. Luxemburg: Publications Office of the European Union. Recuperat el 30 de juny de 2017 de <http://www.cedefop.europa.eu/en/publications-and-resources/publications/4106>
- Feixas, M., Jariot, M. i Tomàs-Folch, M. (2015). *El prácticum de pedagogia i educació social: Competències i recursos*. Bellaterra: Servei de Publicacions de la Universitat Autònoma de Barcelona.
- Fernández, F. (2002). El análisis de contenido como ayuda metodológica para la investigación. *Revista de Ciencias Sociales*, 11, 35-53. Recuperat el 4 de juny de 2019 de <http://www.redalyc.org/pdf/153/15309604.pdf>
- Fernández, R. (2001). La entrevista en la investigación cualitativa. *Revista pensamiento Actual*, 2 (3), 14-21. Recuperat el 13 d'agost de 2018 de <https://revistas.ucr.ac.cr/index.php/pensamiento-actual/article/view/8017>
- Gairín J. (2006). La cultura institucional y la universidad. Dins de: M. Tomàs-Folch. i C. Armengol. (coord.), *Reconstruir la universidad a través del cambio cultural* (p. 9-45). Barcelona: Universitat Autònoma de Barcelona.
- Gairín J., Feixas M., Guillamón C. i Quinquer D. (2003). Elementos para la elaboración de planes de tutoría en la Universidad. *Contextos Educativos*, 6 (7), 21-42. doi: <http://dx.doi.org/10.18172/con.527>
- Gallego, T. (2007). *Bases teóricas y Fundamentos de la Fisioterapia*. Editorial Médica Panamericana.

- Gargallo, B.; Pérez, C.; Jiménez, M.A.; Martínez, N. I Giménez, J.A. (2017). Métodos centrados en el aprendizaje, implicación del alumno y percepción del contexto de aprendizaje de estudiantes universitarios. *Educación XXI*, 20 (2), 161-187. doi: <https://doi.org/10.5944/educxx1.19036>
- Geisman, S. (1993). *Mézières. Une méthode, une femme, le dos réinventé*. Josette Lyon.
- Gómez, A., Barbero, F. J., i Miguel, V. (2015). *Evaluación para determinar la correspondencia de los títulos oficiales de Arquitectura, Ingeniería, Licenciatura, Arquitectura Técnica, Ingeniería Técnica y Diplomatura a los niveles del Marco Español de Cualificaciones para la Educación Superior*. Madrid: ANECA.
- Gómez A., Fernandez R. i Souto S. (2016). La necesidad de especialización en Fisioterapia en España. *Fisioterapia*, 38 (3): 115-117.
- González, F. (2007). *Investigación cualitativa y subjetividad: los procesos de construcción de la información*. México: McGraw-Hill.
- González, G. (abril, 2018). Map of Learning approaches, tools and assessment strategies. In P. Almeida (Presidència), *Practice based learning*. Conferència duta a terme al 23rd European Network of Physiotherapy in Higher Education Congress, Roskilde (Dinamarca).
- González, M. (2001). ¿Qué se aprende en el Prácticum? Dins de: L. Iglesias, M. Zabalza, A. Cid i M. Raposo (coords). *El Prácticum y las prácticas en empresas de la formación universitaria. Desarrollo de competencias personales y profesionales en el Prácticum. VI Simposium Internacional sobre el Prácticum*. Lugo: Unicopia.
- González, S., González, A., López, J., Martín, G., Martínez, G., Moril, T., Mula, J.M, Nando, J., Sanz, R. i Escámez, J.(2011) *El aprendizaje por competencias en la educación obligatoria*. Brief Ediciones.
- González, J. i Wagenaar, R. (2006). *Tuning educational structures in Europe. Universities' contribution to the Bologna Process*. Recuperat el 15 de juny de 2016 de http://tuningacademy.org/wp-content/uploads/2014/02/TuningEUII_Final-Report_EN.pdf
- Granja, C. 2013. Caracterización de la comunicación pedagógica en la interacción docente-alumno. *Investigación en enfermería: Imagen y Desarrollo*, 15 (1), 65-93. Recuperat el 2 d' octubre de 2018 de http://scielo.sld.cu/scielo.php?script=sci_arttext&pid=S1727-81202012000300004
- Grinnell, R. M. (1997). *Social work research and evaluation: Quantitative and qualitative approaches* (5a. ed.). Itasca, IL: F.E. Peacock.

- Gwyer, J., Odom, C. i Gandy, J. (2003). History of clinical education in physical therapy in the United States. *Journal of Physical Therapy Education*, 17 (3), 34. doi: <https://doi.org/10.1097/00001416-200310000-00005>
- Hayman, J.L. (1991). *Investigación y educación*. Barcelona: Paidós.
- Hascher, T., Cocard, Y. i Moser, P. (2004). Forget about theory-practice is all? Student teachers' learning in practicum. *Teachers and teaching*, 10 (6), 623-637. doi: <https://doi.org/10.1080/1354060042000304800>
- Hevia, I. (2009). *El Practicum en los estudios de Pedagogía de la Universidad de Oviedo. Estudio empírico desde la perspectiva de sus protagonistas: alumnado, tutores y profesorado*. (tesi doctoral). Recuperat el 2 de gener de 2018 de <http://www.tdx.cat/handle/10803/53577>
- Hobson, A. J., Ashby, P., Malderez, A. i Tomlinson, P. D. (2009). Mentoring beginning teachers: What we know and what we don't. *Teaching and Teacher Education*, 25, 207-216. doi: [10.1016/j.tate.2008.09.001](https://doi.org/10.1016/j.tate.2008.09.001)
- Hugges, M., Laubscher, K., Black, L. i Jensen, G. (2009). Use of deconstructed cases in physical therapy ethics education: an assessment of student learning. *Journal of Physical Therapy Education*, 23 (1), 22-28. Recuperat el 4 de juny de 2017 de https://journals.lww.com/jopte/Abstract/2009/01000/Use_of_Deconstructed_Cases_in_Physical_Therapy.4.aspx
- Imbernon, F. (2010). La innovació docent abans i en l'Espai Europeu d'Educació Superior. Què hi ha de nou?. *Temps d'Educació*, 38, 43-50.
- Informe Pascual (2001). Per un nou model d'universitat. *Informe de la Comissió de reflexió sobre el futur de l'àmbit universitari català*. Recuperat el 8 de gener de 2017 de https://www.observatoriuniversitari.org/es/files/2014/05/Pascual_R-et-al-2001-Per-un-nou-model-universitat.pdf
- Interim Report on Recommendation of Specialisation for Physiotherapists within the European Region of the WCPT. *General Meeting 25-27 maig de 2006, Sibenik, Croàcia*. Recuperat el 4 de gener de 2019 de <http://t.physio-europe.org/download.php?document=202&downloadarea=7>
- Irigoin, M. E. (2005). Desafíos de la formación por competencias en la educación superior. *Primer Encuentro Internacional de Educación Superior: Formación por Competencias*. Medellín: Ministerio d'educació Nacional de Colòmbia, SENA, Universitat d'Antioquia i Universitat Nacional de Colòmbia i ACIET.
- Kolb, D. (1984). *Experiential learning*. Nova Jersey: Prentice Hall Inc.

- Kordes, G. (Abril de 2017). Recommendations for Clinical Supervisor/ Educator/teacher. In P. Almeida (Presidència), *Practice based learning*. Simposi dut a terme al 22nd European Network of Physiotherapy in Higher Education Conference, Reykjavik (Islàndia).
- Kordes, G. (Abril de 2018). Recommendations for Clinical Supervisor/ Educator/teacher. In P. Almeida (Presidència), *Practice based learning*. Simposi dut a terme el 23nd European Network of Physiotherapy in Higher Education Conference, Roskilde (Dinamarca).
- Korthagen, F. (2010). How teachers education can make a difference. *Journal of Education for teaching: International research and pedagogy*, 36, 407-423.
- Korthagen, F. A. i Lagerwerf, B. (2001). Teachers' professional learning: how does it work? Dins F. A. Korthagen, J. Kessels, B. Koster, B. Lagerwerf i T. Wubbels: *Linking practice and theory: The pedagogy of realistic teacher education* (p. 175-206). Mahwah: Lawrence Erlbaum Associates.
- Llei orgànica 6/2001, del 21 de desembre, d'Universitats, Butlletí Oficial de l'Estat, 307 § 24515 (2001).
- Llei orgànica 44/2003, del 21 de novembre, d'ordenació de las professions sanitàries, Butlletí Oficial de l'Estat, 280 § 21340 (2003).
- Laín, P. (2001). *Historia de la medicina*. Barcelona: Masson.
- Leech, N. i Onwuegbuzie, A.J. (2007). An Array of Qualitative Data Analysis Tools: A Call for Data Analysis Triangulation. *School Psychology Quarterly*, 22 (4), 557-584. Recuperat el 4 de juny de 2019 de https://pdfs.semanticscholar.org/d35d/781a0686a9cbffa05664f946c8f6ac57c50f.pdf?_ga=2.241427584.32875210.1582370187-1626684287.1582370187
- Lendoiro, J. (2008). Introducción a la fisioterapia acuática (hidroterapia) en la Edad Moderna. *Fisioterapia al día*, 4 (3), 31-45.
- Martin, J.M. i Trigueros, C. (2016). Mensajería instantánea y construcción compartida de significados: una experiencia de aprendizaje colaborativo en el prácticum de Maestro de Educación Primaria. *RED. Revista de Educación a Distancia*, 51, 1-18. doi: <http://dx.doi.org/10.6018/red/51/4>
- Martínez-Clares, P., Martínez-Juarez, M., i Muñoz-Cantero, J.M. (2008). Formación basada en competencias en educación sanitaria: aproximaciones a enfoques y modelos de competencia. *Relieve*, 14 (2), 1-23. Recuperat el 14 de juny de 2019 de http://www.uv.es/REIEVE/v14n2/RELIEVEv14n2_1.pdf
- Martinez, E. i Raposo M. (2011). Funciones generales de la tutoría en el Prácticum: entre la realidad y el deseo en el desempeño de la acción tutorial. *Revista de Educación*, 354, 155-181. Recuperat el 30 de gener de 2018 de http://www.revistaeducacion.mec.es/re354/re354_07.pdf

- Massot, I., Dorio, I. i Sabariego, M (2004). “Estrategias de recogida y análisis de información”. Dins de R. Bisquerra Alzina (coord.), *Metodología de la Investigación Educativa* (p. 329-365). Madrid: La Muralla.
- Mauri, T., Clarà, M., Colomina, R. i Onrubia, J. (2017, publicat en línia). Patterns of interaction in the processes of joint reflection by student teachers. *Journal of Education for Teaching*, 43 (4), 427-443. doi: <http://doi.org/10.1080/02607476.2017.1296542>
- Medina, J.(2010). Dimensiones pedagógicas, curriculares i organitzatives de l'Espai Europeu d'Educació Superior. *Temps d'Educació*, 38, 7-9.
- Mendoza, R. P. (2010). Entorno en el que se desarrolla el aprendizaje práctico-clínico. Percepción de los estudiantes de enfermería. *Reduca (Enfermería, Fisioterapia y Podología)*, 2 (1), 814–834.
- Meroño, J. i Rebollo, J. (2013). Consolidación científica de la Fisioterapia. Un análisis a través de la historia. *Cuestiones de Fisioterapia*, 42, 254-264.
- Molina, A. (1990). *Rehabilitación. Fundamentos, técnicas y aplicación*. Valladolid: Editorial Médica Europea.
- Molina M. (2004). La tutoría, una estrategia para mejorar la calidad de la educación superior. *Revistas Universidades*, 28, 35-39. Recuperat el 29 d' agost de 2018 de <http://www.redalyc.org/articulo.oa?id=37302805>
- Morales, P. (2009). *Ser profesor. Una mirada al alumno*. Guatemala: Universitat Rafael Landívar.
- Morse, J. i Richards, L. (2004). *Readme first for a user's guide to qualitative methods*. Thousand Oaks: SAGE publications.
- Moya, M., Larrosa, S., López, C., López, I., Morales, L., i Simón, Á. (2013). Percepción del estrés en los estudiantes de Enfermería ante sus prácticas clínicas. *Enfermería Global*, 12 (3), 232–253. Recuperat el 2 de gener de 2018 de <http://doi.org/10.6018/eglobal.12.3.166261>
- Nicol, D. (2007). Principles of good assessment and feedback: Theory and practice. Dins de: *The REAP International Online Conference on Assessment Design for Learner Responsibility* (p.1-9). Recuperat el 15 de maig de 2018 de https://phd.scitech.au.dk/fileadmin/grads.au.dk/ST/Supervision_incl_courses/Principles_of_good_assessment_and_feedback_-_Theory_and_practice_David_Nicol_0.pdf
- Ó Lúanaigh, P. (2015). Becoming a professional: What is the influence of registered nurses on nursing students' learning in the clinical environment?. *Nurse Education in Practice* 15 (6), 450-456. doi: <http://doi.org/10.1016/j.nepr.2015.04.005>

- Ordre de 28 de maig de 1986, sobre convalidació i adaptació de l'especialitat de Fisioteràpia per a ATS pel títol dels estudis corresponents a les Escoles Universitàries de Fisioteràpia, Butlletí Oficial de l'Estat, 134§14379(1986) .
- Oser, F. K. i Baeriswyl, F. J. (2001). *Choreographies of teaching: bridging instruction to teaching*. Dins de: V. Richardson (Ed.), *Handbook of research on teaching* (p. 1031-1065). Washington: AERA.
- Patton, M. Q. (2002). *Qualitative research & evaluation methods*. Thousand Oaks, CA, EE. UU.: SAGE.
- Pérez, L. i Matías, J. (2019). Satisfacción de los alumnos de fisioterapia de la UMA con sus prácticas clínicas. Dins M. Gonzalez (ed.), *I Congreso Internacional de Investigación en Tutelaje Clínico en Fisioterapia, Terapia Ocupacional y Enfermería* (p.142). Màlaga: Universitat de Màlaga.
- Pérez, A. (2007). *La naturaleza de las competencias básicas y sus aplicaciones pedagógicas*. Cantabria: Cuadernos de Educación de Cantabria. Consejería de Educación de Cantabria.
- Perrenoud, P. (1996). *Enseigner: agir dans l'urgence, décider dans l'incertitude. Savoirs et compétences dans un métier complexe*. Paris: ESF Éditeur.
- Petty, N. J., Scholes, J. i Ellis, L. (2011). Master's level study: learning transitions towards clinical expertise. *Physiotherapy*, 97 (3), 218-225. doi: <https://doi.org/10.1016/J.PHYSIO.2010.11.002>
- Pimienta, J.H. (2008). *Evaluación de los aprendizajes. Un enfoque basado en competencias..* Recuperat el 20 de juliol de 2017 de <https://josedominguezblog.files.wordpress.com/2014/08/evaluacion-de-los-aprendizajes-enfoque-basado-en-competencias.pdf>
- Pozo, J. (1989). *Teorías cognitivas del aprendizaje*. Madrid: Morata.
- Prieto, L. (2004). La alineación constructiva en el aprendizaje universitario. Dins de: J. Torre i E. Gil, (editors). *Hacia una enseñanza universitaria centrada en el aprendizaje* (p. 111-142). *Libro homenaje a Pedro Morales Vallejo*. Madrid: Universitat Pontifícia de Comillas.
- Raposo, I., Fernández-Cervantes, R., Martínez-Rodríguez, A., Sáez, J. M., Chouza, M., i Barcia, M. (2001). La Fisioterapia en España durante los siglos XIX y XX hasta la integración en escuelas universitarias de Fisioterapia. *Fisioterapia*, 23 (4), 206-217.
- Reial Decret 2965/1980, del 12 de desembre, sobre la integració a la universitat dels estudis de Fisioteràpia com a Escoles Universitàries de Fisioteràpia, 16§1226 (1981).
- Reial Decret 614/1997, de 25 de abril, pel qual s'estableixen les directrius generals comunes dels plans d'estudis dels títols universitaris de caràcter oficial i la validesa a tot el territori nacional, modificat parcialment pels reials decrets 1267/1994, de 10 de juny, i 2347/1996, de 8 de novembre, Butlletí Oficial de l'Estat, 117§10560 (1997).

Reial Decret 56/2005, de 21 de gener, pel qual es regulen els estudis universitaris oficials de postgrau, Butlletí Oficial de l'Estat, 21§1256 (2005).

Reial Decret 861/2010, de 2 de juliol, pel qual es modifica el Reial decret 1393/2007, de 29 d'octubre, pel que s'estableixen l'ordenació de les ensenyances universitàries, Butlletí Oficial de l'Estat, 161§10542 (2010).

Recomendation for a Proposed Model for the Development of Specialisation within Physiotherapy in the European Region of the WCPT. *General Meeting of the European Region of the WCPT*. 13-15 maig 2004, Xipre.

Resolució de 15 de febrer de 1993, de la Universitat Autònoma de Barcelona, per la qual es publica el pla d'estudis conduent al títol oficial de diplomant en Infermeria, Butlletí Oficial de l'Estat , 81§9138 (1993).

Reviews of Vocational Education and Training (ECDO). (2014). *Skills Beyond School: Synthesis Report*. OECD Reviews of Vocational Education and Training. OECD Publishing. Recuperat el 20 de juliol de 2017 de <http://www.oecd.org/edu/skills-beyond-school/Skills-Beyond-School-Synthesis-Report.pdf>

Rizo, M. (2007). Interacción y comunicación en entornos educativo: reflexiones teóricas, conceptuales y metodológicas. *Revista de Asociación Nacional de Programa de Posgrado en Comunicación*, 1-16. Recuperat el 5 de gener de 2019 de <https://educar.uab.cat/article/view/v36-sepulveda/178>

Roman J.M. (2003). Modelo CARI de tutoría de alumnos en la universidad: procedimiento de formación de profesores mediante “reflexión en grupo sobre la práctica”. *Revista Contextos Educativos*, 6 (7), 43-64. doi: [10.18172/con.528](https://doi.org/10.18172/con.528)

Satu, K., Leena, S., Mikko, S., Riitta, S. i Helena, L. (2013). Competence areas of nursing students in Europe. *Nurse Education Today* 33 (6), 625-632. doi: <http://doi.org/10.1016/j.nedt.2013.01.017>

Schön, D. (1992). La formación de profesionales reflexivos. *Hacia un nuevo diseño de la enseñanza y el aprendizaje en las profesiones*. Barcelona: Paidós.

Sepúlveda, M.P.(2005). Las prácticas de enseñanza en el proceso de construcción del conocimiento profesional. *Educar*, 36, 71-93. Recuperat el 5 de juny de 2018 de <https://educar.uab.cat/article/view/v36-sepulveda/178>

Sirvent, E. (2015). La Fisioteràpia catalana: dels soterranis a la televisió. *Noticiari de Fisioteràpia*, 97, 20-37. Recuperat el 8 de gener de 2017 de <https://www.fisioterapeutes.cat/fitxers/comunicacio/noticiari/noticiari-97.pdf>

- Smith K. i Lilach L. (2005). The place of the practicum in pre-service teacher education: the voice of the students, *Asia-Pacific Journal of Teacher Education*, 33 (3), 289-302. doi: <https://doi.org/10.1080/13598660500286333>
- Svenaesus, F. (2016). The phenomenology of empathy: A Steinian emotional account. *Phenomenology and the Cognitive Sciences*, 15 (2), 227-245. doi: <http://dx.doi.org/10.1007/s11097-014-9411-x>
- Tébar, L. (2003). *El perfil del professor mediador*. Madrid: Aula XXI/Santillana.
- Tejada J. (2012). La alternancia de contextos para la adquisición de competencias profesionales en escenarios complementarios de educación Superior: Marco y estrategia. *Educación XXI*, 15 (2), 17-40. doi: <https://doi.org/10.5944/educxx1.15.2.125>
- Tejada, 2019. Apunts de classe de l'activitat sobre *La docència en el nou context d'ensenyament-aprenentatge*. Universitat Autònoma de Barcelona. Barcelona. 3 de juny 2019.
- Tejada-Fernández, J., Carvalho-Díaz, M. L. i Ruiz-Bueno, C. (2017). El prácticum en la formación de maestros: percepciones de los protagonistas. *Revista Internacional de Investigación En Educación*, 9 (19), 91-114. doi: <https://doi.org/10.11144/Javeriana.m9-19.pfmp>
- Tomàs-Folch, M. (1998). *Temes bàsics d'organització i gestió d'institucions d'educació no formal*. Bellaterra: Servei de Publicacions de la UAB.
- Tomàs-Folch, M.. (2006). La construcción de una nueva universidad. Dins de: M. Tomàs-Folch (coord.). *Reconstruir la universidad a través del cambio cultural* (p.137-157). Barcelona: Universitat Autònoma de Barcelona.
- Tomás, M., Feixas, M., i Marqués, P. (1999). La universidad ante los retos que plantea la sociedad de la información y comunicación: (TIC). Dins *Edutec 99. Nuevas tecnologías en la formación flexible y a distancia* (p.1-15). Sevilla. Recuperat el 4 de novembre de <http://www.umcc.cu/boletines/educede/Boletin16/retostic.pdf>
- Torrado, M.(2004). Estudios de encuesta. Dins R. Bisquerra (coord.). *Metodología de la Investigación Educativa* (p. 231-257). Madrid. La Muralla.
- Trigueros-Cervantes, C., i Rivera-Garc, E. (2017). Las TIC y el alumno mayor en los programas universitarios para mayores desde la perspectiva del enseñante. *Revista Mexicana de Investigación Educativa RMIE*, 22 (72), 273-293.
- Tuning Educational Structures in Europe. *Informe final fase I*. (2003). Bilbao: Universitat de Deusto.
- UNESCO, P. (1998). Conferencia Mundial sobre Educación Superior. La educación superior en el siglo XXI. Recuperat el 30 de març de 2016 de https://unesdoc.unesco.org/ark:/48223/pf0000116345_spa

- Universities UK i UK Commission for Employment and Skills (UKCES). (2014). Forging Futures Building higher level skills through university and employer collaboration. Recuperat el 2 de febrer de 2017 de <https://www.universitiesuk.ac.uk/policy-and-analysis/reports/Documents/2014/forging-futures.pdf>
- Van Bogaert, P., Kowalski, C., Weeks, S., Van heusden, D., i Clarke, S. (2013). The relationship between nurse practice environment, nurse work characteristics, burnout and job outcome and quality of nursing care: A cross-sectional survey. *International Journal of Nursing Studies*, 50 (12), 1667-1677. doi: <http://doi.org/10.1016/j.ijnurstu.2013.05.010>
- Vázquez, J.A. (2008). La organización de las enseñanzas de grado postgrado. *Revista de Educación (número extraordinario: Tiempos de cambio universitario en Europa)*, 386, 23-39. Recuperat el 14 de febrer de 2017 de <http://www.educacionyfp.gob.es/dam/jcr:faaff8e2-409d-40c8-8988-a73f52c09d2f/rev%20386%20español%20completa.%2030092019.pdf>
- Villa, A., Poblete, M. (2008). *Aprendizaje basado en competencias. Una propuesta para la evaluación de las competencias genéricas*. Recuperat el 15 d'abril de 2018 de <http://biblio.upmx.mx/textos/14633.pdf>
- Viñas, J., Ballesta, J., Román, A., Rodríguez, F., i Rosselló, G. (2004). *Titulo de Grado en Fisioterapia*. Recuperat el 7 de febrer de 2017 de <http://medicinaycienciasdelasalud.uah.es/facultad/documentos/libroblanco-fisioterapia.pdf>
- Vizcaya, M. (2005). *Valoración del entorno de aprendizaje clínico hospitalario desde la perspectiva de los estudiantes de enfermería* (tesi doctoral). Recuperat el 24 d'abril de <https://rua.ua.es/dspace/handle/10045/13280>
- Vizcaya, M., Pérez, R. M., De Juan, J., i Saarikoski, M. (2015). Development and psychometric testing of the Clinical Learning Environment, Supervision and Nurse Teacher evaluation scale (CLES+T). *International Journal of Nursing Studies*, 52 (1), 361-367. doi: <http://doi.org/10.1016/j.ijnurstu.2014.08.008>
- Warner, S. i McGill, I. (1996). *Making Sense of Experiential Learning: Diversity in Theory and Practice*. Buckingham: Open University Press
- Wegerif, R.(2007). *Dialogic education and Technology: Expanding the space of learning*. Recuperat el 6 de març de 2019 de <https://pdfs.semanticscholar.org/648a/d30e0cbd7674afdc912613c83801fa4606e6.pdf>
- Wells, G. i Arauz, R.M. (2006). Dialogue in the classroom. *The journal of the learning sciences*, 15 (3), 379-428. doi: https://doi.org/10.1207/s15327809jls1503_3

- World Confederation for Physical Therapy (2019). *Policy statement: Education*. Recuperat el 1 de novembre de 2019 de <https://www.wcpt.org/policy/ps-education>
- Zabalza, M. A. (1990). La Didáctica como perspectiva específica del fenómeno educativo (II) y Fundamentación de la Didáctica y del conocimiento. Dins de: A. Medina i M. Sevillano (ed.), *Didáctica y Adaptación* (p. 85–220). Madrid: UNED.
- Zabalza, M. A. (2009). Prácticum y formación: ¿En qué puede formar el prácticum? *X Symposium Internacional sobre Practicum y prácticas en empresas en la formación universitaria: el prácticum más allá del empleo. Formación vs. Training* (p. 45-65). Poio, Pontevedra: Imprenta Universitaria.
- Zabalza, M. A. (2011). El prácticum en la formación universitaria: estado de la cuestión. *Revista de Educació*, 354, 21-43. doi: <http://doi.org/issn: 0034-8082>
- Zabalza, M. A. (2013). *El Practicum y las Prácticas en Empresas en la formación universitaria*. Madrid, España: Narcea
- Zabalza, M. A. (2016). El Prácticum y las prácticas externas en la formación universitaria. *Revista Practicum*, 1, 1-23. Recuperat el 8 de febrer de 2016 de <http://revistapracticum.com/index.php/iop/article/view/10/39>
- Zabalza, M. A. (2017). El Prácticum en perspectiva: una mirada a su evolución en los últimos 25 años. *XIV Symposium internacional sobre el Prácticum y las Prácticas externas: Recursos para un Prácticum de calidad* (p.61-73). Poio, Pontevedra: Reppe.
- Zeichner, K. (2010). Rethinking the connections between campus courses and field experiences in college -and University- based teacher education. *Journal of Teacher Education*, 61 (1-2), 89-99.
- Zeichner, K. i Liston, D. (1999). Enseñar a reflexionar a los futuros docentes. A: F. Angulo, J. Barquín i A.I. Pérez (coord.) *Desarrollo profesional del docente: política, investigación y práctica* (p. 506-532). Madrid: AKAL.

ANNEXOS

15. Annexos.

En el següent codi QR podem consultar els annexos que hem anat assenyalant en el transcurs de l'estudi.

Imatge 22. Codi QR dels annexos de la investigació.

